# ପାଉଡ଼ି ଭୂୟାଁ ଲୋକକଥା

ଆଦିବାସୀ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏକାଡ଼େମୀ
ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ

# ପାଉଡ଼ି ଭୂୟାଁ ଲୋକକଥା

ସଂକଳନ
ମମତା ପରିଡ଼ା

ସମ୍ପାଦନା
ଡ. ପରମାନନ୍ଦ ପଟେଲ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ
ପ୍ରଫେସର (ଡ.) ଅଖିଳ ବିହାରୀ ଓଟା

ଆଦିବାସୀ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏକାଡେମୀ
ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ
ଭୁବନେଶ୍ୱର

# ପାଉଡ଼ି ଭୂୟାଁ ଲୋକକଥା

ସଂକଳକ : ଡ. ମମତା ପରିଡ଼ା

ସମ୍ପାଦନା : ଡ. ପରମାନନ୍ଦ ପଟେଲ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ : ପ୍ରଫେସର (ଡ.) ଅଖିଳ ବିହାରୀ ଓତା

© ପ୍ରକାଶକ
ସଦସ୍ୟ-ସଚିବ,
ଆଦିବାସୀ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏକାଡେମୀ,
ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଓ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ
ଆଦିବାସୀ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ପଡ଼ିଆ
ୟୁନିଟ୍-୧, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧୦୦୯

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ-୨୦୧୪

ମୁଦ୍ରଣ :
ଭୋଳାନାଥ ପ୍ରେସ୍
୧୨୦୧/୧୬୦୧, ବମିଖାଲ
ଭୁବନେଶ୍ୱର - ୭୫୧୦୧୦

## PAUDI BHUYAN LOKAKATHA

**Compilation :** Mamata Parida

**Editor :** Dr. Paramananda Patel

**Supervisor :** Prof. (Dr.) Akhila Bihari Ota

**© Publisher :**
Member Secretary
Academy of Tribal Languages & Culture
Adivasi Exhibition Ground
Unit-I, Bhubaneswar-751009

**1st Edition :** 2014

**Printed at :**
Bholanath Press
1201/1601, Bomikhal,
Bhubaneswar-751010

# ମୁଖବନ୍ଧ

ସଭ୍ୟତାର ଉନ୍ମେଷ ସମୟରୁ ଯେତେବେଳେ ମନୁଷ୍ୟ ପାଖରେ ଆଜିପରି ଲିଖିତ ପରମ୍ପରା ଓ ମନୋରଞ୍ଜନ ସାମଗ୍ରୀର ଅଭାବ ଥିଲା, ସେତେବେଳେ ତତ୍କାଳୀନ ମଣିଷ ନିଜ ସୃଜନଶୀଳତାକୁ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲା, ପ୍ରସ୍ତର ଗାତ୍ରରେ, କାଠ ବାଉଁଶରେ, କିଛି ପରିମାଣରେ ନିଜ ଆସବାବ ପତ୍ରରେ ଧ୍ୱନୀ ସମୂହକୁ ନାମ ଦେଇ ସେ ଗୁଣୁଗୁଣାଉଥିଲା ଓ ଉଲ୍ଲସିତ ହେଉଥିଲା, ଯାହା ସୁମଧୁର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଆକୃଷ୍ଟ କରୁଥିଲା, ଅନ୍ୟମାନେ ତାକୁ ଅନୁକରଣ କରୁଥିଲେ । ନିଜ ଅଭିଜ୍ଞତା, ଅନୁଭୂତି ଓ ବିସ୍ମୟଭାବକୁ ସେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରୁଥିଲା । ନୂତନ ପିଢ଼ି ପାଖରେ କାଳକ୍ରମେ ତାହା କଥାର ରୂପ ନେଉଥିଲା । ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହେଉଥିଲା ଲୋକକାହାଣୀ, କିମ୍ବଦନ୍ତୀ, ଆଖ୍ୟାୟିକା, ପୁରାଣରୂପରେ । ବାସ୍ତବ ସହିତ କଳ୍ପନା ଓ ଅନୁସୃଜନ, ସେହିସବୁ ବାସ୍ତବତାକୁ ଭିନ୍ନ ରୂପରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରୁଥିଲା । ପିଢ଼ି ପରେ ପିଢ଼ି ଏହି ସବୁ ଗୀତ, କାହାଣୀ, ଅନୁଭୂତି ସମୂହ ସଂଚରିତ ହେଉଥିଲ । ବିନିଦ୍ର ରଜନୀ କଟୁଥିଲା, ଅବସାଦ ମେଣ୍ଟୁଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରାଣରେ ସ୍ପନ୍ଦନ ଆସୁଥିଲା, ନୂଆ କିଛି ଦେଖାଇବାକୁ, କରିବାକୁ ।

ଭାରତୀୟ ପରମ୍ପରାରେ ଯେଉଁ ଗୋଷ୍ଠୀ ଆଦିବାସୀ ବୋଲି କଥିତ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଲେଖି ସାଇତି ରଖିବାର ସାଧନ ନଥିଲା ବା ସେମାନେ ସାଇତି ରଖିବାର ପକ୍ଷରେ ନଥିଲେ ତେଣୁ ଅନେକ ଲୋକ ବାଚନିକ ପରମ୍ପରା କାଳକ୍ରମେ ଲୋପ ପାଇବାରେ ଲାଗିଲା ।

ସଭ୍ୟତାର କ୍ରମବିକାଶ ସହ ଏହି ପରମ୍ପରାରେ ମଧ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଲା । ଜନପଦର ମଣିଷ ଯେତେବେଳେ ଅନୁଭବ କଲା ଯେ ଆଜି ମଣିଷର ଏହି ସବୁ

ଚିନ୍ତନ ଭିତରେ ବିଜ୍ଞାନର ମହାମନ୍ତ୍ର ରହିଛି ସେତେବେଳେ ସେ ତାକୁ ଖୋଜି ଲିଖିତ ରୂପ ଦେବାରେ ଆଗଭର ହେଲା । ତଥାପି ଅନେକ ଲୋକବାଚିକ ପରମ୍ପରା ଅଦ୍ୟାବଧି ଲୋକଲୋଚନ ଆଢୁଆଳରେ ରହିଯାଇଛି । ଅନେକ ମଧ୍ୟରେ ଆକାଶ ପାତାଳ ପ୍ରଭେଦ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଛି ।

ଏଇ ସବୁ ଅସଜଡ଼ା ଲୋକ ପରମ୍ପରାକୁ ସାଇତିବାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରି ଏକାଡେମୀ ତାର ସିମୀତ ସମ୍ବଳ ମଧ୍ୟରେ ଆରମ୍ଭ କରିଛି ଲୋକ ପରମ୍ପରାର ସଂକଳନ । ପ୍ରକାଶିତ ଅନେକ ସଂକଳନ ମଧ୍ୟରୁ ପାଉଡ଼ି ଭୂୟାଁ ଲୋକକଥା ଅନ୍ୟତମ । ଆଜିର ସମାଜରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାଦାନ ସମୟରେ ଲୋକପରମ୍ପରାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ଏହି ସବୁ ଉପାଦାନ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଛି । ଶିକ୍ଷାବିଦ୍, ବିକାଶ ପାଇଁ ଲୋକ ପରମ୍ପରାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଥିବା ତତ୍‌ବିଦ୍‌ମାନଙ୍କୁ ଏହା କିଛି ଖୋରାକ ଯୋଗାଇବ ବୋଲି ଆଶା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ।

ଡ. ଅଖିଳ ବିହାରୀ ଓଟା

# ସୂଚୀପତ୍ର


| ବିଷୟ | ବିଷୟ |
|---|---|
| ପଦେଅଧେ | ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ |
| ଭାଗ୍ୟବତୀ | ବୁଢ଼ା ସାପ୍ ଓ ସାଧବ କନ୍ୟା |
| ସାଦବ ବୁଢାର ସାତ ଟା ପୁ | ଭାଲୁକଥା ଗପ |
| ଖପରି ଗପ | ମାକଲ ବଖାଣି (କଥାଣୀ) |
| ଭାଇ ଭଉଣୀ କାହାଣୀ | ଢଗ |
| ଭାଇ ଭଉଣୀର କାହାଣୀ | ବାହାଘର ଗୀତ ଦେଓ ମଙ୍ଗଳା ବା |
| ସାତ ଭଉଣୀ ଡୁମୁରୀ ଖିଆ | ଦେବଦର୍ଶନ |
| ବଡା ସାପ କଥାଣୀ | ଘୁରୁଲୀ ପାଣି ମଗା ଗୀତ |
| ଭାଇ ଭଉଣୀର କଥାଣୀ | ଝୁଟି ଦେବାର ଗୀତ |
| ରାଜା ପୁଅ ଓ ସାତ ଝିଅର ବଖାଣି | ବେଭାରୀ ଆସୁଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ |
| ବେପାରି ଓ ସିଆଳ ବଖାଣି | ଝିଅ ଘରକୁ ବର କର୍ତ୍ତା ମୂଲ ଦେବା |
| ସିଆଳ ବଖାଣି | ମୂଲ ନପା ଗୀତ |
| ଶେଳିଆ ପିଲା ଭଉଣି ରଖା ବଖାଣୀ | ଗନ୍ଧାଘସା ଗୀତ |
| ସାଧବ ବୁଢାର ଗୋଟେ ପୁ | କାନ୍ଦଣା ଗୀତ |
| ଶାହାଳା କନିଆଁ ଓ ଛେଳିଆ ପିଲା ବଖାଣି | ତେଲ ଦିଆ କାନ୍ଦଣା ଲହରୀ |
| ବାଘ ଆଉ ଶେଳିଆ କଥାଣୀ | ଗନ୍ଧଘଷା କାନ୍ଦଣା |
| ବଡାବଖାଣୀ | ହାତଗଣ୍ଠି ବେଳେ କାନ୍ଦଣା |
| ମାଙ୍କଡ ବଖାଣି | ବେଦୀ ଶାଳକୁ ଗଲା ବେଳେ କାନ୍ଦଣା |
| ସାଦବ ବଖାଣୀ | ହଦୁଆଣି ପଦୁଆଣି ବେଳେ କାନ୍ଦଣା |
| ଭାଲୁ କାଣୀ ବଖାଣୀ | ଝିଅ ଛଡା କାନ୍ଦଣା |
| ବୁଢା ବଖାଣୀ | ସିଲ ଗପ |
| ମୁଗଫୁଲୀ ରାଣୀ | ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ଗପ |

ବିଷୟ

ଅସୁରଣୀ ଗପ

ଭାଲୁଗପ

ବାଘଗପ.

ମୂଷା ଗପ

ଶିଆଳ ଗପ

ସାତଭାଇ ଓ ଟୋକିର ଗପ

ସତୀକନ୍ୟା ଗପ

ଭାଇ ଭଉଣୀ ଗପ

ରାଜାଗପ

ତାଲଗପ.

ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ି ଗପ

ସାଧବବୁଢ଼ାର ଛୁଆ ନାହିଁ

ମାଙ୍କଡ ଗପ

ଚାର୍‌ଖିଆ ଗପ

ଚାଷି ଭାଇ, କୁଲିଆ ଓ ବାଘ ଗପ

ଅସୁରଣୀ ଗପ

ଉଖୁଣୀମୁଣ୍ଡି ଗପ

ଗପଟାର ନାଁ ସତୀକନ୍ୟା

ଦୋଳି ବର୍ଣ୍ଣନା ଗୀତ

ଠେକୁଆ ଓ କୋକିଶିଆଳ

ବୁଢ଼ା ଓ ବୁଢ଼ୀର କଥା

ଭାଲୁ ଅଜା୍ ବୁଦ୍ଧି କେଡେ ନିକ

ରାଜା ଓ ହଳିଆ

ଭାଲ୍‌କାଣ୍ ଆଉ ବଉ

ବିଷୟ

ଶିଆଳ ଖେଳିଆଓ ବିଲେଟୁ ମଝୁର

ବାପ ପୁଅର କାହାଣୀ

ବୁଢ଼ା ଓ ବୁଢ଼ୀର ଗପ

କର୍‌ମାପରବ କଥା

ରାଜାର ଗପ

ଚାର

ବାର ମାସି ଗୀତ

ରାଜା ରାଣୀ ଗୀତ

ଛେଳିଆ ଟୋକା.

ଗଡି ଗଡି ଯାଏ ଲାଉ ଧୁଡୁକି

ଛଅ ଭାଇ ଗୋଟେ ଭଉଣୀ

ଗିଲ୍‌ରୀ ଫୁଲ

ସାରୁ ଓ ରାଜକୁମାରୀ

ଭୂତ ମଣିଷକୁ ଡରେ

ଶିଆଳ ଓ ଖେଳିଆର ଗପ

ସତୀକନ୍ୟା ଛତିଶ ରାଇଜ

ବିରିବାଲା

ସିଆଳ ବଖାଣି

ସେଲିଆ ଟକା

ସାତବାରି ଗୀତ

ରାଜା ରାଣୀ ଗୀତ୍

ମାକଲ ବଖାଣି

ଶିଆଲ୍ ଓ ଖେଳିଆର୍ ଗପ

ଜିଦିଆ ଟୋକା ଓ ସତୀ କନ୍ୟା

| ବିଷୟ | ବିଷୟ |
|---|---|
| ବରଗଛର ଭୂତ | ଛଅ ଋତୁର ଗୀତ |
| ଶାହାଁଳା | ବାଦୀ ଗୀତ |
| ସାଧବ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀର କଥାଣୀ | ଟାଙ୍ଗୁ ଗୀତ |
| ସାତବାରୀ ଗୀତ | ଭାଲୁ ଡରେ ଛେଳିକୁ |
| ବାରମାସୀ ଗୀତ | ସାହାଡା ବଖାଣୀ |


***

# ପଦେଅଧେ

ମୁଁ ଜଣେ ଆଦିମ ଅଧିବାସୀ ପାଉଡି ଭୂୟାଁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ବ୍ୟକ୍ତି ଅଟେ । ପାଉଡି ଭୂୟାଁ ଭାଷା ଓଡିଆ । କିନ୍ତୁ ସାହିତ୍ୟିକ ଭାଷାଠାରୁ ଟିକିଏ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଅଟେ । ପାଉଡି ଭୂୟାଁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସାଧିନତା ପୂର୍ବରୁ ଭାରତର ପଶ୍ଚିମା ଳରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ଇତିହାସ ପୃଷ୍ଠାରୁ ସ୍ୱଷ୍ଟଜଣା ପଡେ । ଯେଉଁ ଭୂୟାଁମାନେ ପାହାଡ ଗଡଜାତ ଅଂଚଳରେ ବସବାସ କରୁଛନ୍ତି ସେମାନେ ଶିକ୍ଷାର ସଭ୍ୟତା ସ୍ତର ଉପରେ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୃଢତାର ସହିତ ପାଦ ପକାଇ ପାରି ନାହିଁନ୍ତି । ଯାହା ଫଳରେ ସେମାନେ ଓଡିଆ ଭାଷା କହୁଥିଲେ ସୁଧା ସାହିତ୍ୟିକ ଭାଷାରୁ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଉଚାରଣ ଏବଂ ଶବ୍ଦ କରିଥାନ୍ତି । ଏଥିରେ ଆପଣଙ୍କୁ ନିବେଦନ କି ଆପଣ ଆମ ଭାଷାଟିକୁ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରରେ ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ପ୍ରକାଶିତ କରାଗଲେ ଆମ ସମାଜ ଆପଣଙ୍କଠାରେ ଚିରଚାଣୀ ହେବ । ତେଣୁ ଆମ ପାଉହି ଭୂୟାଁ ଭାଷା ଓ ଭୂଷା ଅନ୍ୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଠାରୁ ଖୁବ୍ ସରଳତା ଓ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ।

ବଣ ବିଲ ନଈ ପାହାଡ ସୁନ୍ଦରଗଡ ଜିଲ୍ଲା ସତରେ ପ୍ରାକୃତିକ ମନୋଭରା ଦୃଶ୍ୟର ଗନ୍ଥାଗାର, ଆବାହନ କାଳରୁ ଆଜି ଯାଏ ଆମ ଜିଲ୍ଲା ଅପରିବର୍ତନୀୟ ଏବଂ ସୁନ୍ଦର ପ୍ରାକୃତିକ ପାହାଡ, ଜଙ୍ଗଲ, ଗଡଜାତ, ଶସ୍ୟ ଶ୍ୟାମଳରେ ଭୋଷିତ ଯେମିତି କବିମାନେ କହନ୍ତି "ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତିର ଅବସାଦ ନାହିଁ ଯେତେ ଦେଖୁଥିଲେ ନୂଆଁ ଦିଶୁଥାଇ" ସତେ ଯେମତି ଆବାହନ କାଳରୁ କେହି ଜଣେ ସୁନ୍ଦରଗଡ ଜିଲ୍ଲାକୁ ଏକ ବାଡ ଦେଇ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିଛି ସେପରି ପାହାଡମାନ ଏହି ଜିଲ୍ଲାକୁ ବାଡ ଦେଲାପରି ଜିଲ୍ଲାର ଚତୁପାର୍ଶ୍ୱରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ହୋଇଛନ୍ତି । ପାଉଡି ଭୂୟାଁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସାଧାରଣତଃ ଅନ୍ୟ ଆଦିବାସୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟଠାରୁ ଭିନ୍ନ । ତାଙ୍କର ଲୋଭ ନାହିଁ କି ଉଚ୍ଚ ଆଶା ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ଯାହା ସେତିକିରେ ହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ । ସେମାନେ କ୍ଷତ୍ରିୟ ତାଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ଅସ୍ତ୍ର ହେଲା-ଧନୁତୀର, ପ୍ରଧାନ ଦେବତା-"ବଡାମ୍ପାଟ" । ପ୍ରଧାନ ପର୍ବ- ପୌଷ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା, ପ୍ରଧାନ ଖାଦ୍ୟ ହେଲା-ଗଙ୍ଗେଇ (ବାଜରା), ତାଙ୍କର ଅନୁଶରଣୀୟ ଦକ୍ଷତା ଖୁବ୍ କମ୍ । ସେମାନେ ଅନ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ତର୍ଜମା କରିବାର ଜ୍ଞାନ ତାଙ୍କ ପାଖରେ କ୍ୱଚିତ୍ । ତାଙ୍କର ଗୀତ ସେମାନେ ମନେ ମନେ ନିଜେ ଗଠନ କରି ଗାଇଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କର ନାଚଗୀତ ଅନ୍ୟ

ସମ୍ପ୍ରଦାୟଠାରୁ ଅନ୍ୟତମ । ଯେଉଁଠାରେ ସେମାନେ ବୈଠକ କରନ୍ତି ତାକୁ "ଦରବାର" ବୋଲି କହନ୍ତି ଏବଂ ଗାଁର ମୁଖ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ "ଗାଉଁତିଆ" ବୋଲି କହିଥାନ୍ତି । ଗାଁର ଗଉଁତିଆ ହେଉଛନ୍ତି ସ୍ଥାୟୀ ସଭାପତି ତାଙ୍କ ନିୟମରେ ଗାଁ ପରିଚାଳିତ ହୁଏ । ବିଭିନ୍ନ ଗ୍ରାମରୁ "ଗଉଁତିଆ" ଏବଂ ଗାଁର ୨/୪ଜଣ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ଏକତ୍ର ହୋଇ "ସମାଜ"ର ବିଧିବିଧାନ ବା ସମାଜର ସମ୍ବିଧାନ ତିଆରି କରନ୍ତି । ସେହି ଆଦିମ ଅଧିବାସୀ ପାଉଡି ଭୂୟାଁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର କେତେକ "ଲୋକ କଥା" ଏଠାରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇଛି । ଯଦି ପାଠକ ପାଠିକା ଏବଂ ବିଜ୍ଞ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ମନକୁ ପାଇଲା ତେବେ ଆମେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଖୁସି ହୋଇ ଆମ ଭାଷାରେ ଅନେକ କିଛି ସରକାରଙ୍କୁ ଲେଖି ଜଣାଇବୁ ରହିଲି ।

## ଭାଗ୍ୟବତୀ

ଏକ୍ ଥିଲା ସାଦବ ବୁଢ଼ା ତାର ସାତଟା ପୁ ଗଟେ ଝୀ ମା ବୁଆ ମରିଯାଇଥିଲାଇଁ । ସାତ ଭାଇ ଯାକ ଜଙ୍ଗଲ କଇ ପାରଧି କରି ଗଲାଇଁ । ତାଙ୍କର ସାନ ଭଉଣୀ ଘରେ ଥିଲା "ହଁ", ଶାଗ୍ ତୋଳି କରି କାଟ ଥିଲା ବଳେ ହାତରେ କାଟି ହେଲା ରକତ ବାହାରିଲା । ସେ ଭାବିଲା ଯେ ରକତ୍ ଗା କାହିଁରେ ଦେବି । ଟାଙ୍ଗର୍‌ରେ ଦେଲୋ ଟଙ୍ଗର୍ ଖାଇଆକ୍ । ଭୂଇଁରେ ଦେଲେ ଭୂଇଁ ଖାଇଆକ୍ । ଇ ଶାଗ୍‌କେ ନେ ଦେଇଁ "ହଁ" ଶାଗ୍ ରାନ୍ଧିଲା ଆଉ ଶାଗଳା ଡଲାଇ କରି ଘରେ ବସିଥାଏ । ତାର ଭାଇମାନେ ଘରକଇ ଆସ୍‌ଲାଇଁ । ହେଟୁଁ ଭାତ୍ ଦେ ବୋନାଇଁ ହେଟୁଁ ତାର ଭଉଣୀ ଭାତ୍ ବା ି ଦେଲା । ଖାନାଇଁ ବୋଳେ ଶାଗ୍‌ଲା ମହୁର ଲାଗଲା ହେଟୁଁ ତାର ଭାଇମାନେ ପଚରନାଇଁ ନନୀ ତୁଇଁ କାହାଟୁ ଲୁଣ ଆଣଲେ । ସେ କହିଲା ଯେ, ହେ ତାଙ୍କର ଘରୁ ଆଣିଥିଲି । ତାଙ୍କର ଘରକଇ ପଚାରି ଗଲାଇଁ । ତାଙ୍କର କହିନାଇ ଯେ ଆମଠୁ ତା ଲୁଣ ନା ନେଇଁ । କାହାଠୁଁ ନେଇଲା ଯେ । ତାର ଭଉଣୀ କେ କହିନାଇ ଯେ ତାଙ୍କରଠୁଁ ତୁଇଁ ନାଇଁଆଣି ତୁଇଁ ଆରି କିସ୍ ଦେଲେ ? ସିଏ କହିଲା ଯେ ମୁଇଁ ଶାଗ କାଟ୍‌ଲି ବଳେ କାଟି ହେଲି । ରକତ୍‌ଲା କାଇଁକେ ଦେବି ? ଟାଙ୍ଗରକେ ଦେଲେ ଟାଙ୍ଗର ଖାଇଯାକ୍ ଭୂଇଁକେ ଦେଲେ ଭୂଇଁ ଖାଇଆକ୍ । ଦେବି ବୋଲି ଶାଗଳାଇ ଦେଇଁ ବୁଲି ହେଟୁ ଶାଗ୍‌ଲାଇ ଦେଲି । ତାଙ୍କର ସାଦ୍ ଭାଇ ବିଚାର କଲାଇଁ । ନନୀ ତର୍ ରକତ୍ ତ ବଡେ ମହୁର୍ ଲାଗସି । ତର ମାଇଁସଟା ବଡେ ମହୁର

ଥିଆକ୍ "ହଁ" ସାତ ଭାଇ ବିଚାର କଲାଇଁ ଏ ଲକଇ କେମତ୍ କରି ଖାବା, ପଶେ ସବୁଠାଣୁ ବଡ ଭାଇ କହିଲା ଆମେ ଝାଳ କଇ ଭୋଜି କରି ଯିବା ବଲି ନନିକଇ କହିବା, ଭାତ ଖାବା କଇ ସିଆଳି ପତର ତଳବେ ବଲିବା, ସିଆଳି ଲହକେ ଉଠିଲେ ବିନ୍ଧି ଦେବା ଓ ତାର ମାଇଁସ୍ ଖାଇବା । ତା ପରେ ବଡ୍ ଭାଇ ୬ ଜଣ କହିନାହଁ ଚାଲ ନନି ଆଜ୍ ଝାଳ କଇ ସୁବିଏ ଯିବା ଭୋଜି କରିବା । ତା ପରେ ଝିଅଟି କହିଲା ଟୁରା ଯେ, ତା' ପରେ ବଡ ଭାଇମାନେ କହିନାଇଁ ଟୁରା ହଁ ଯିଆକ୍ । ନା ଗଲେ ପିଟି ପିଟି ନେମା । ଟୁରା ସବୁ କଥା ଶୁଣି କରି ଜାଣିଲା ଯେ ନନିକଏ୍ ମାରମାଇଁ ଆର ଖାମାଇଁ । ହେଟୁ ଡିକିଚି, କରାଇ ଚେଉଟ୍ ସବୁ ଧରି କରି ଗନାଇଁ । ହେଟୁ ଗଟେ ଗଛ ମୂଳେ ଚୁଲି ବନାଇଁ କରାଇ ବସାଲାଇଁ । ପାଣି ବଲକିଲା ବଳେ ଚାଉଳ ଝମ୍ପଲାଇଁ । ଭାତ୍ ହେଲା ବଳେ ନନୀ ପତର ତଳି ଯିବା ବନାଇଁ । ସିଆଲ୍ ପତର ତଳିବା ବଲି ସିଆଳ ଲହରେ ଭାଇମାନେ ଉଠନାଇଁ ଯେ ଉଠି ନା ପାରି୍ନାଇଁ ପକାଇ ହେଲାଇଁ, ହେଟୁ ତାଙ୍କର ଭଉଣୀକେ ଜୋର ବଳମାଳ କରି ଉଠାକରା ନାଇଁ । ତାର ଭଉଣୀ କହିଲା ଯେ ତମେ ତା ସାତ ଭାଇ ଉଠି ନା ପାର୍ଲ । ମୁଁ ହେଲା ଉଠି ପାରିବି କି, ତାର୍ ଭାଇମାନେ କହିଲାଇଁ ଯେ ଯା'ଉଠ୍ ଆମେ ତା ନା ପାର୍ନୁ ହେଁଟୁ ଟକି ଟା ଗଛକେ ଉଠିଲା । ପତର ତୋଳି ଦେଲା ତୋଳି ଦେଲା ହେଟୁ ମଝା ଡାହିରେ ବସ୍ଲା । ବଡ ଭାଇ ଗୀତରେ କହିଲା -

"ଗଲା ଗଲାରେ ନନୀ ତର ପଳସର କାଣ୍ଡ"
ଭଉଣୀ- ଆସୁ ଆସୁରେ ଦିଦା ତର ପଳସର କାଣ୍ଡ
ବୁକେ ବାଜୁ ସର୍ଗେ ଉଡୁ ତର ପଳସର କାଣ୍ଡ

ଏହିପରି ଭାବରେ ବଡରୁ ସାନ ୬ ଭାଇ ଯାକ ବିନ୍ଧି ସାର୍ ଲାଇଁ ସର୍ବାଶେଷେ ସାନ ଭାଇକ୍ ଟୁ ରାକର୍ ବିନ୍ଧାକର୍ ଲାଇଁ

ତା' ପରେ ଟୁରାର୍ କାଣ୍ଡଟା ଠିକ୍ ବୁକେ ବୁକେ ବାଜିଲା । ଭଉଣୀଟି ତଳେ ପଡିଗଲା । ହେଟୁ ଆଣି କରି କଟା ବଛା କରି ରାନ୍ଧନାଇଁ । ତା ସାନ ଭାଇକେ ପୁଟା ଧୁଆ କରାନାଇଁ ନାଳ କଇ ନେଲା । ନାଲ୍‌ରେ କଙ୍କଳା ଆଉ ମାସ ଧରିଲା । ହେଟୁଁ କହିଲା ଯେ ହେଉ ମୁଇଁ କଙ୍କଳା ଆଉ ମାସ ପୁଳଇଁ ଭାଇମାନେ ମାଇଁସ ଖାଇଲେ ମୁଁ ମାସ୍ ଖାବି

ହାଡ ଚାବିଲେ ମୁଇଁ କଙ୍କଳା ଖାବି ବୋଲି ଟୁରା କହିଲା । ସିମିତି ଖାଇଲା । ମାଇଁସଳା ଲୁଗା ଢମ୍ପାଇ କରି ତୁନ କରି ରଖିଥିଲା । ଖାଇ ଖୁଆ ସାରନାଇଁ ପସେ ଟୁରା କହିଲା ମୁଇଁ ହଗି ଯାଏଁ ବଡେ ଲାଗସି । ତୁନ ତୁନ ଲୁଗା ଢମ୍ପାଇ କରି ତାର ନାନିର ମାଇଁସଳା ଭଇଲା ଆଉ ବାଟରେ ଗଟେ ବେଣୁଆଁ ଥିଲା ସେଇ ବେଣୁଆଁ ନାଖିଟା ଭାଙ୍ଗି କରି ବେଣୁଆ ଭିତରେ ରଖି ଦେଲା ଆଉ କହିଲା ଯେ କାଲକି ଆସି ଦେଖବି ବଳେ ଠୁଙ୍କୁରା ହେଇଥିବେ, ଆର୍ ଦିନିକି ଆସିଲା ବେଳେ ଦେଖିଲାଯେ ଠୁଙ୍କୁରା ହିଥିଲା । ତା ଆର ଦିନ କି ଆସି ଦେଖିଲା ଯେ ଗଛ ହି ଥିଲା । ଆର୍ ଦିନ କି ଆସି ଦେଖିଲା ଯେ ଡାହି ମେଲିଥିଲା ଓ ଡାହି ପତର ହି ଥିଲା । ଆର୍ ଦିନ କଢ ହିଥିବେ ବୋଲା । କଢ ହି ଥିଲା । ଆର୍ ଦିନକି ଆସ୍‌ବି ଯେ ଫୁଲ ଫୁଟି ଥିବେ ବୋଲା । ଫୁଲ ତଳିବାକଇ ଗଲା ବଳେ ଫୁଲ ଗଛଟା ଗୀତ ଗାଇଲା ।

ପତ୍ର ନ ତୋଳିବେ ଟୁରା ଡାହି ନା ଭାଙ୍ଗିବେ
ଡାହି ଭଙ୍ଗିଗଲେ ଟୁରା
ବାହା ସିଡି ଯିବ ।
ପତ୍ର ତୋଳି ଦେଲେ ଟୁରା
ହାତ ଛିଡି ଯିବ
ଭଲ କରି ତୋଳବେ ଟୁରା
କାନ ପୁରାଇ ପିନ୍ଧ
ମୋ କଲରାଏ ଫୁଲ

ଇ ମିତି ଟୁରା ଯେତେ ଫୁଲ ତଳିଲା ସେତେ ଗୀତ ସେ ଗସ୍‌ଟା ଗାଇଲା । ଟୁରା ଗଛର ଗୀତ ଶୁଣି ଡାହି ନା ଭାଙ୍ଗ୍‌ଲା କି ପତ୍ର ନା ତୋଳିଲା । ଖାଲି ଫୁଲ ତୋଳଇ ଆର ପିନ୍ଧି କରି ପଳାଇ ଘରକୋଇ ଯାଇ ବେଳେ, ତାର ବଡ ଭାଇମାନେ ଏତେ ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଫୁଲ କେନଠୁ ଆଣିଲେ ବୋଲି ପଚରନାଇଁ । ତାକେ ରଜାର ବାଳିରୁ ତୁଳି ଆଣିସ୍‌ସ୍ ବୋଲି ତାକେ ଲାଗଲାଏଁ । ବଳେ ସେ କହିଲା ଯେ ନାଳ ଖଣ୍ଡିରେ ଫୁଲ ଗଛଟେ ଆସି ସେ ଠାଣୁ ମୁଇଁ ଆଣିସଇଁ ଟୁରା ତାର ବଡ ଭାଇମାନକୋଇ ଧରି ନେଲା । ଫୁଲ

ଗଛକୋଇ ସବିଏ ଗଲାଏଁ ଆଉ ଦେଖିଲାଇଁ ଟୁରା ଆଗେ ଫୁଲ ତୋଲିଲା ଆର୍ ଭାଇମାନେ ଫୁଲ ତୋଳିଲେ ବଳେ ଗଛଟା ଗୀତ ଗାୟାଁକ୍

ପତ୍ର ନା ତୋଳିବ ଭଗାରି
ଡାହି ନ ଭାଙ୍ଗିବ
ଡାହି ଭାଙ୍ଗିଗଲେ ବାହା ସିଡି ଯିବ
ପତ୍ର ତୁଳିଲେ ଭଗାରି କାନ ସିଡି ଯିବ

ସବୁ ବଡ ଭାଇମାନକେ ଗଛଟା ଗୀତ ଗାଇଲା । ସବୁ ଭାଇର ଫୁଲ ଗା ମରିଗଲା ହେଲେ ଟୁରାର୍ ଫୁଲ ନାଇ ମଲା । ଟୁରାକେ ଆର ଭାଇମାନେ ଲାଗଲାଇଁ । ଆମର ଫୁଲଳା ବୋଳେ ମଲା ତୋର ଫୁଲ ଗା ବଳେ ନା ମରି । ଟୁରା କହିଲା ଯେ ମୋର ଭଉଣୀର ମାଇଁସ ଖାଇଲ ବୋଳେ ତମର ଫୁଲ ମଲା । ମୋର ଫୁଲ ନା ମରି ମୁଁଇତା ନା ଖାଇ ବୋଳେ ନା ମରି । ଆର ଭାଇଳା ଟୁରକୋଇ ରାଗ୍‌ନାଇଁ । ସେତିବଳେ ଗଟେ ଘୋଡା ବାଲା ଘୋଡାରେ ସେ ବାଟେ ଆସ୍‌ଲା ଯେ ଦେଖ୍‌ଲା ଅତି ଅତି ସୁନ୍ଦର ଫୁଲ ଫୁଟିଛି । ଲ ଭାଲା ଫୁଲ ତୋଳିବା ଲାଗି ଘୋଡା ଉପରୁ ଉତ୍‌ରିଲା । ଫୁଲ ତୋଳିବା ଲାଗି ଗଲାବଳେ ଗଛଟା ଗୀତ ଗାଇଲା –

ପତ୍ର ନ ତୋଳିବ ବାପା ଡାହି ନା ଭାଙ୍ଗିବ
ଡାହି ଭାଙ୍ଗି ଗଲେ ବାପା ବାହା ସିଡି ଯିବ ।
ପତ୍ର ତୋଳିଲେ ବାପା କାନ ସିଡି ଯିବ
ଭଲ କରି ତୋଳ ବାପା କାନ ଭରି ପିନ୍ଧ
ମୋ କଲରାଏ ଫୁଲ

ଘୋଡାବାଲା କହିଲା ଯେ ଏଠି କିଏ ଆସିଯେ ଗୀନ୍ତ ଗାଇଁଲା ବୋଲି କହି ସେ ବୁଢ଼ା ଘିଂସି ଦେଲା

ବୋଳେ ଅତିଅତି ସୁନ୍ଦରୀ ଝୀଅଟେ ବାହାରି ପଡିଲା । ସିଏ ଘୋଡାରେ ବସାଇ କରି ନେଲା । ତାର ଟୁରା ଭାଇ ଆସିକରି ଦେଖଲା ଯେ ଫୁଲ ଗଛ ନାଇଁନେ । ତାର

ଭଉଣୀ ଫୁଲ ଗଟେ ଗଟେ ପକାଇ ପକାଇ ଯାଇଥିଲା । ସେଇ ଫୁଲ ଟାକୁ ଦେଖି ଦେଖି ଟୁରା ଗଲା । ବୁଢ଼ା ତାର ଭଉଣୀକେ ଲୁଚାଇ ଦେଇଥିଲା । ବୁଢ଼ାକେ କହିଲା ଟୁରା । ମୋର ଫୁଲଗଛକେ ଘି୍କରି ଆଣିସସ୍ । ସେ କହିଲା ମୁଁଇ ଆଣିନାଇଁ । ସେ ପସେ ଆଣିସଇଁ ବୋଲି କହିଲା । ହେଠୁ ଭଉଣୀ ସହିତ ଦେଖା ଦେଖି କରିଦେଲା । ଟୁରା କେ ଭଲ ତୁଣ ଭଲଭାତ ଖାଇବା କୋଇ ଦେଲା । ନୂଆଁ ସାର୍ଟ ପ୍ୟା   ପିନ୍ଧାଇ କରି ପଠାଲା । ଘରକୋଇ ଗଲାବେଳେ ବଡ ଭାଇମାନେ ତୁଇ କାହାଠୁ ସାର୍ଟପ୍ୟା   ଚୁରାଇ ଆଣିଛୁ ବୋଲି କହିନାଇ ତାକେ ଲାଗଲାଇଁ ବୋଲେ ସିଏ ବୁଢ଼ାର ଘର ଧରିନେଲା । ତାଙ୍କେ ଗାଈଗୁହାଳେ ବସବାକେ ଦେଲା । ଟୁରା ଘର ଭିତରେ ବସିଲା । ତାହାଙ୍କେ ପାଣି ଭାତ ଖାଇନାଇଁ ଟୁରା ଭଲ ସୁଖା ଭାତ ଖାଇଲା । ଖାଇ ସାରନାଇଁ ଆର ତା ଛଅ ଭାଇକେ ଛିଡା କୁତରା ଲୁଗା ଦେଲା । ଟୁରା ଭଲ ସାର୍ଟପ୍ୟା   ପିନ୍ଧିଲା । ଆରମାନେ କହିନେ ଯେ ଟୁରାକେ ତୋକେ ବୋଲେ ଭଲ ସାର୍ଟପେ   ଭଳ ଭାତ ଭଲ ତୁଣ ଆମକେ ଖାଲି ଗୋବର ଡଙ୍କାରେ ଭାତ ଦେଲା । ସେଠୁ ଟୁରା କହିଲା ଯେ ତମେ ଭଉଣୀର ମାଇଁସ ଖାଇଛ । ହେଠୁ ତୁମକଇଁ ଭଗାରି ହିସାବରେ ଦେଲା 'ଇଟା' ଆମର ଭଉଣୀ ଟା ତାକେ ମୁଁଇ ହାଡ ଗୋଡାକ ଏକାଠି କରି ବ  ।ଇଛେଁ । ସବୁ ଭାଇ ଲଜାଇକରି ପଳାନାଇଁ । ସେ ବୁଢ଼ା ଟୁରାକେ । ସାଙ୍ଗରେ ଭାଇଭଉଣୀକେ ପଠାଇଲା । (ଶେଷ୍)

## ସାଦବ ବୁଢାର ସାତ ଟା ପୁ

ଗଟେ ରାଇଜରେ ସାଦବ ବୁଢ଼ାଟିଏ ଥାଏ ହଁ । ତା'ର ସାତ ଟା ପୁ ହଁ । ସାଦବ ବୁଢ଼ାର ଛଟା ପୁ ବାହା ହେଇଥିଲାଏଁ । ଆଉ ସାନ ପୁଟା ଅଳସୁଆ କୁମାର ତା ନାଟା ଟୁରା ହଁ । ଛଅଭାଇ ଯାକ ଟୁରା କେ ଜୁର ରାଗନ ହେଲେ ଛ ବଉ ଯାକ ଟୁରା କଏଭଲ କରନ୍ତ । ଛଅଭାଇ (ଦିଦା) ଦିନେ ଟୁରା କେ ମାର୍‌ବା କଏ ଝାଳ କଏ ନେମାଏଁ ବଲି ଭାବିଲାଏଁ । ହେଠଣୁ ଟୁରାର ଦିଦା ମାନେ କହିଲାଏ ଚାଲ ଟୁରା ଝାଳ କଏ କାଠ ଆଣି ଯିବା କାଠ ନାଇନି । ଟୁରା କହିଲା ମୁଇଁ ନାଇଁ ଯାଏଁ ମକଏ ଅଳସ ଲାଗସି । ହେଠାଣୁଁ ଛଅଁ ଦିଦା ବଳମାଳ କରି (ଜରଦସ୍ତ) କରି ଟୁରା କିଏ କହଲାଏ । ହେଠାଣୁ  ଟୁରା ବି ବଳମାଳ କରି ଝାଳ କଏ ବାହାରିଲା । ହେଠାଣୁ ଛଅଦିଦା ଟୁରା କେ ବଡ ଗଣ୍ଡିଟା ବୁହାଇ ଦେଲାଏଁ ।

ଆଉ କହନାଏଁ ଏଇ ଗଣ୍ଡିଟା ନା ବହି ପାର୍‌ଲେ ତକଏ ମାର୍‌ମୁ । ହେଠାଣୁ ଟୁରା ଗଣ୍ଡିଟା କଏ ବହି କରି ଘରକଏ ଆଣ୍‌ଲା ଆଉ ବହୁ ମାନର ପାସେ ପକାଲା । ହେଠାଣୁ ଛଅ ଭାଇ ଭାବ୍‌ନାଏଁ ଟୁରା କେ କେମନ୍ତ କରି ମାର୍‌ବା । ଆଉ ଦିନେ ଟୁରା କେ ପାରଧି ନେମାଏଁ ଟୁରା କେ ମାରି ପାର୍‌ମା ବୋଲି ଛଅ ଭାଇ ଭାବନାଏଁ । ହେଠାଣୁ ଆର୍‌ଦିନ ଟୁରାକେ ଛଅ ଭାଇ କହଲାଏଁ ଚାଲ ଝାଳ କେଯିମା ପାର୍ଦିକରି । ସବୁ ଭାଇ ସକାଳ ଝାଳକଏ ପାର୍ଦ୍ଧିକରି ବାହାରିନାଏଁ । ଝାଳରେ ପହ ୍ କରି ଛଅ ଭାଇ ଟୁରା କେ କହଲାଏଁ । ଏ ଟୁରା ତୁଇ ଚାଳି ଆଣିବୁ ଆଉ ଆମେ ଏଠାଣେ ଜଗମୁ ଚାଳି ନାଇଁ ଆଣ୍ ଲେ । ତକଏ ମାରମୁ । ହେଠାଣୁ ଛଅ ଭାଇ ଘାଟ ପାର୍ଦ୍ଧି ଜଗନେ ଆଉ ଟୁରା ଚାଳି ଆଣିଲା । ହେଲେ କିଛି ନାଇଁ ମିଳିଲା । ହେଠାଣୁ ସବୁଭାଇ ଯାକେ ଟୁରା କେ ଜୁର ଲାଗ୍‌ନାଏଁ । ଆଉ ଟୁରା କୋଠ ଛଅ ଦିଦା ଯାକ ମୁଣା କାଣ୍ଡ ଧରି କିନା ମାର୍‌ନାଏଁ ହେଲେ କେହିହେଲେ ଟୁରା କିଏ ନା ମାରି ପାରନାଏଁ । ଶେଷରେ ସଭେ ଘର୍‌କଏ ଫେରି ଆସ୍‌ଲାଏଁ । ହେଲେ ଟୁର ଆଗେ ଘରକଏ ପହଁ ୍ଲା । ଛଅ ଭାଇ ଟୁରା କେ ପଚର୍‌ଲାଏଁ । ଏ ଟୁରା ତୁଇ କେନ୍ ବାଟେ ଆସ୍‌ଲେ । ହେଠାଣୁ ଟୁରା କହିଲା-ତମେ ତ ଉପର୍ ବାଟେ ଆସ୍‌ଲ ମୁଇଁ ତ ତଳ ବାଟେ ଆସ୍‌ଲି ହେଇ ଲାଗି ମୁଇଁ ଆଗେ ଆସଲି । ଛଅ (ଦିଦା) ଭାଇ ଥରେ ଭାବ୍‌ଲାଏଁ ଯେ ଏଇ ଟୁରା କେ କେମନ୍ତ କରି ବାର୍‌ବା । ଆଉ ଟୁରା କଏ କେନ ଠାଣ କଏ ନେବା ହେଲେ ମାର୍‌ବା । ଆଉ ଟୁରା କେ ଜୁର୍ ରାଗୁ ଥାନ୍ତ । ଆର୍‌ଦିନେ ଟୁରାକେ ଗାଧି ଜିମା କହନାଏଁ । ଟୁରା କହଲା ମୁଇଁ ଗାଧି ନା ଯାଏଁ । ହେଠାଣୁ ଛଅ ଭାଇ କହଲାଏଁ -ଏ ଟୁରା ତୁଇ ଗାଧି ନା ଗଲେ ତକଏ ଏଠି ମାରିଦେମୁଁ । ହେଠାଣୁ ଟୁରା ଛଅଭାଇର ସାଙ୍ଗେ ଗାଧି ଗଲା । ସଭିଏଁ ଗାଧି ସାରି ଟିପା କଏ ବାହାରିନାଏ । ହେଠାଣୁ ଛଅ ଭାଇ ଟୁରା କେ ଗଟେ ବସ୍ତାରେ ପୁରାଲାଏଁ । ଆଉ ଟୁରାକେ ପାଣିରେ ପକାଇ ଦେଲାଏଁ । ହେଠାଣୁ ଟୁରା ଭାସି ଭାସି ଗଲା । ହେଲେ ତଳେ ଗଟେ ଝରାବୁଢ଼ା ମାଛ ଧରୁଥିଲା । ଟୁରାକେ ଝରା ବୁଢ଼ା ଉଠାଇଲା ଆଉ ବାହାରକେ ବହରାଇଲା ଆଉ ବୁଢ଼ାକେ ଟୁରା କହଲା-ତୁଇଁ ଥିଲେ ବଳେ ବ ୍ଲି ନା ହେଲେ ମରିତି । ଟୁରା କହିକରି ଘରକଏ ପଳାଲା । ଟୁରା ଘର କଏ ଯାଇ କରି ବହୁ ମାନକଏ କହଲା ଏ ବହୁ ଜିଦା ମାନ ନା ଆସି କି ? ବହୁମାନେ କହିନାଏଁ ନା ଆସି ତୁଇଁ ଆଗେ ପଳେଇ ଆସ୍‌ଲେ କି ? ଅଖଣ ଛଅ ଭାଇ ଘରେ ପହ ୍ନାଏ ଆଉ

ଟୁରାକେ ଦେଖ୍‌ନାଏଁ । ଛଅ ଭାଇ ଆଉ ଥରେ ଭାବନାଏଁ ଯେ ଟୁରାକେ କେମନ୍ତ କରି ମାର୍‌ବା । ହେଠାଣୁ ଆଉଦିନେ ଟୁରା କେ ପାର୍ଦି କରି ଡାକ୍‌ନାଏଁ । ଟୁରା କହଲା ମକଏ ତ ଦିନ ପାରଦି କରିକେ ଡାକୁସ । ମୁଇଁ ଦିନେ ତ ଯାଇଥ୍‌ଲି ଯେ ଶିକାର ବି ନା ମିଳନାଏଁ । ଛଅଭାଇ କହନାଇ-ନାଇଁ ଟୁରା ଆଜି ପାର୍ଦି କଲେ ଶିକାର ମିଳବା ଆଉ କହିନାଏଁ ଟୁରାକେ ତର ଧୁଣି, କାଣ୍ଡ ବହରକା ବେଗି ବେଗି ଯିମା । ସାତ୍ ଭାଇ ଯାକ ପାର୍ଦି ଗଲାଏଁ । ଝାଳରେ ପହ ୍ନାଏଁ  ଆଉ ଟୁରା କେ କହନାଏଁ-ଏ ଟୁରା ତୁଇ ଜଗିଥା ଆମେ ଚାଳି ଆଣୁସୁଁ । ଆରି ଜନ୍ତୁ କେ ମାରି ନ ପାରିଲେ ତକଏ ମାର୍‌ମୁଁ । ହେଠାଣୁ ଛଅ ଭାଇ ପଟରେ ପଶଲାଏଁ ଆରି ଚାଳି ଆଣନାଏଁ । ଅଖଣ ଗଟେ ବରାଟେ ପହ ୍ଲା ହେଲେ ଟୁରା ନା ମାରି ପାର୍‌ଲା । ହେଠାଣୁ ଟୁରା କେ ସଭେ ଜୁର କରି ରାଗଲାଏଁ । ଆଉ ଟୁରା କେ ଜୁର୍ ବିନ୍ଧଲାଏ ଯେତାର କାନକେ ବାଜ୍‌ଲା ଆଉ ଟୁରା ମରିଗଲା । ଛଅ ଭାଇ ଯାକେ ଟୁରା ମରଲା ବଲି ଭାବିକରି ଘରକେ ପଳାଇନାଏଁ । ଛଅ ଭାଇ ଘରକଏ ପହଁ  ନାଏ । ହେଠାଣୁ ଟୁରାର ବହୁମାନେ ପଚାର ନାଏ ଟୁରା କାହିଁଗଲା ତମେ ତ ଛଅ ଭାଇ ଆସଲ । ଅଖଣ ଛଅ ଭାଇ କହନାଏ ଟୁରା ପସେ ଆସୁଛି । ବହୁମାନେ ହେଠାଣୁ ଟୁରା କେ ଜଗନାଏ । ଟୁରାତ ନଆସଲା ।  ବହୁମାନେ ଭାବ୍‌ନାଏ କେମନ୍ତ କରି ଟୁରା ନା ଆସ୍‌ବାର ଚାଲ କିଏ ଖୁଜକଏ ଯିବା । ହେଠାଣୁ ସଭିଏଁ ବଇଲେ । ବଡ ବହୁ ଭାତ୍  ୨ୟ ବଉ ଚୂଡା, ୩ୟ ବହୁ କଦଳୀ, ୪ର୍ଥ ବଉ ମିଠା, ୫ମ ବଉ ପାଣି, ୬ଷ୍ଠ ବଉ ଚିନି ଧରି କରି ସଭିଏଁ ଜଙ୍ଗଲ କଏ ବାହାରିନାଏଁ । ଆଉ ସବୁ ବଉ ପଇସା ପତର ଧରନାଏଁ । ହେଠାଣୁ ଟୁରା ପାସ୍‌କେ ଗନାଏଁ । ବାଟରେ ଗଟେ ସିଆଳଟେ ପାଇନାଏଁ । ଶିଆଳ ପଚାରାଇଲା-ଏ ସାଦବ ଘର ବହୁମାନେ କେଁ ବାଟ କଏ ଯାଆସ । ବହୁମାନେ କହିନାଏ-ନାଇଁତା ଟୁରା ଆମର ଦୁଇ ଦିନ କେତେ ହେଲା ଯେ ନା ଆସି ହଜିଯାଇଛି ଖଜି ଖଜି ଯାଉସୁଁ । ସିଆଳ କହଲା ମୁଇଁ ତମର ଟୁରା କଏ ଦେଖ୍ ସଏଁ ହଲୋ, ତମେ ମକଇ ତୁମର ଜିନିଷଗାରୁ ଟିକେଟିକେ ଦେଲେ ଖାଇବି ଆଉ କହିବି ବଇଲା । ଶିଆଳ କହଲା-

ଖାଇବି ଚୁଟ୍ ପୁଟ୍

କହିବି ଚୁଟ୍ ପୁଟ୍

ଟୁରାକେ ଖାଇ କେ ଦେଲାଏଁ ଖାଇଲା । ଖାଇ ସାରି କରି ଶିଆଳ କହିଲା ଟୁରା ତ ବଡ ପଟରେ ବଡ ବେଲଡିଂରେ ତମର ଟୁରା ଆସି । ହେଠାଣୁ ବହୁମାନେ ଗଲାଏଁ ସେଠି ଦେଖଲାଏଁ ଯେ ଦୁଗାଳି(ଦୁଆର) ଟା ବନ୍ଦ ଆସି । ସାଦବ ବହୁ ଭାବ୍‌ନାଏ ଆମର ଟୁରା ଆମର ଏଇଠାଣେ ଆସି । ଦୁଗାଳି କିଳା ହେବାର ଦେଖି କରି ଠିଆ ହେନାଏଁ ।

ଆଉ କହନାଏ ଏ ଟୁରା ଦୁଗାଳି ଖୁଲା ହେଲେ ଟୁରା ନା ଖୁଲ୍‌ଲା । ବଡ ବହୁ କହିଲା-ଦୁଗାଳି ଖୁଲ ବାବୁ ଭାତ ଖୁ ଆବି । ଟୁରା କହଲା -ଖୁଲି ନା ପାରିବି ମୋ ବଡ ବଉ ଗୋ ନନା ମାରିସନ୍ତି ଯେ ଶମର କୁ ଯନୁ ଗୋ

ତାର ତଳର ବଉ କହିଲା-ଦୁଗାଳି ଖୁଲ ବାବୁ କଦଳୀ ଖୁଆବି ।

ଟୁରା କହଲା- ଖୁଲି ନ ପାରିବବି ମୋ ବଡ ବଉ ଗୋ ନନା ମାରିସନ୍ତି ଯେ ଶମର କୁ ଯନ୍ତୁ ଗୋ

ଓୟ ବଉ - ଦୁଗାଳି ଖୁଲ ବାବୁ ଚୂଡା ଖୁଆବି

ଟୁରା କହଲି- ଖୁଲି ନ ପାରିବି ମୋ ବଡ ବଉ ଗୋ
ନନା ମାରିସନ୍ତି ଯେ ଶମର ଯନ୍ତୁ ଗୋ

୪ର୍ଥ କହିଲି- ଦୁଗାଳି ଖୁଲ ବାବୁ ମିଠା ଖୁଆବି

ଟୁରା କହଲା- ଖୁଲି ନପାରିବି ମୋ ବଡ ବଉ ଗୋ
ନନା ମାରିସନ୍ତି ଶମର ଯନ୍ତୁ ଗୋ

୫ମ ବଉ- ଦୁଗାଳି ଖୁଲ ବାବୁ ପାଣି ପିଆବି

ଟୁରା କହଲା- ଖୁଲ ନ ପାରିବି ମୋ ବଡ ବଉ ଗୋ
ନନା ମାରିସନ୍ତି ଶମର ଯନ୍ତୁ ଗୋ

୬ଷ୍ଠ ବଉ- ଦୁଗାଳି ଖୁଲ ବାବୁ ପାଣି ହୁଦୁଆବି (ଧୋଇବି)

ଟୁରା କହଲା-	ଖୁଲି ନା ପାରିବି ମୋ ସାନ ବଡ ଗୋ
ନନା ମାରିଶନ୍ତି ଶମର ଯନ୍ତୁ ଗୋ

ସାନ ବଡ ଆଉଥରେ କହଲା-ଦୁଗାଳି ଖୁଲ ବାବୁ ମୋ ସାନ ବାବୁ ଗୋ

ଟୁରା ସାନ ବଡର କଥା ଶୁଣି କରି ଦୁଗାଳି ଖୁଲିଲା । ଟୁରାର ଦେହେ ରକତରେ ଭିଜିଯାଇଥିଲା । ବହୁମାନେ ଦେଖି ଟୁରାକେ ବଡମାନେ ଟୁରା କେ ଚାଲ ଡାକ୍ତର ଡାକି ଜିମା କହନାଏଁ । ଆଉ ଟୁରା କେ ଧରିକରି ଡାକ୍ତର ଟିକେ ଗନାଏଁ । ଡାକ୍ତର ଖାନାରେ ଟୁରା ଭଲ ହେଲା ହେଠାଣୁ ଟୁରା ଘର କଏ ଆଣ ନାଏଁ । ହେଠାଣୁ ସଭିଏ ଯାକ ମିଶିକରି ଚଳନାଏଁ ।

## ଖପରି ଗପ

ଏକ୍ ଥିଲା ସାଦବ ବୁଢ଼ା ତାର ସାତଟି ଟକି ଶାଗ ତଳି ଗଲାଇଁ ଶାଗ୍ ତଳିକରି ଆଲାଁ ରାନ୍ଧିଲାଇଁ ଖାଲା ଯେ ସାନଟା କଇ ନା ପହ୍ଲା ସେ ଖପରିଟା ଚାଟିଦେଲା ସବୁରିରି ନକନିକ ଛୁଆ ହେଲା ସାନଟାର ଖପରି ଛୁଆ ହେଲା ଛଅ ଭଉଣୀର ଛୁଆଲା ଚାଲ ସ୍କୁଲ ଯିବା ଖପରିକି ନାହିଁ ନେବା ଖପରି ଶୁଣିଥିଲା ମା ଗୋ ମା ମୁଁ ସ୍କୁଲ ଯିବି ନାହିଁ ଯା ମାଣ୍ଡି ଦେଲେ ଖୁଲୁ କରିବୁ ନାହିଁ ମଡନ୍ତ ଗ ମା ମୋତେ ମୁଁ ସ୍କୁଲ ଯିବି, ଗଲା ପାଠ ପଢିସାରି ଆଗେ ଆସିଲା ଆଉ ଥରେ ଛଅ ଭଉଣୀଙ୍କ ଛୁଆ ଆଜି ଆମେ ଯାତ୍ରା ଯିବା ଖପରି କି ନା ନେମା ଖପରି କହିଲା ମା ଗୋ ମା ମୁହଁ ଯାତ୍ରା ଦେଖି ଯିବି ନାହିଁ ଯା ତତେ ମାଡିଦେଲେ ଖୁଳ କରିବୁ । ନା ମାଡନ୍ତ ମକଇରେ ନାହିଁ ମା ମୁହଁ ଯାତ୍ରା ଦେଖି ଯିବି ବଇଲା ତାର ଖପରିଟା ରଖିଲାବେଳେ ରାଜା ଦେଖିଥିଲା, ସୁନ୍ଦରୀ ଟକିଟା ଯାତ୍ରାରେ ସବୁକିଣେ ଆଉ ଥରେ ଖପରିକେ ଢୁକିଲା ଆଉ ଘର କଇ ଗଲା, ମିଠେଇ ବାି ଦେଲା ସାତ ଭଉଣୀକୁ ଛଅ ଭଉଣୀର ଛୁଆମାନେ ଆସିଲେ ଆରେ କିଟା କରିଥିଲ, ଆମେ ବଳେ ଖପରରି ମିଠେଇ ଖାଇ ସାରିଲୁନେ ଖପରି ଆଜିବି ଯାଇଥିଲା । ତାହା କଇ ଲାଗିବାଏ, ଖପରି ଆଜି କି ଲାଗି ଯାଇଥିଲୁ ତୁମେ ନେ ଯିଏକି ରାଜା କନିଆ ଦେଖି

ଆସିଲା ଆମେ ସାତଟା ଫୁଲ ଦେଖିଛୁ ଯେ ଦେବକି ସାତ ଭଉଣୀକି ଭହରା ବେଲାଇ ତୁମେ କାହାକେ ମନ କାକେ ଖପରି ମନ ହେତେ ଟକି ଆସନ୍ତୁ ତମେ ଖପରି କି ମନ ହିଁ ଆମେ ଖପରିକେ ମନ ତାପରେ ବାହାଘର କଲାଇ ଖପରି ଖପରାକେ ଗଲା ବଳେ ପିଲା ଗାଡ଼ିରେ ଗଲା । ଉହଡା ଫେରିଲା ଖପରି ଖପରାକ ଆସିଲା ପିଲାଟା ଗାଡିକେ ଆସିଲା ଆଉ ଥରେ ସେ ଫେରିଲାବେଳେ ଖପରି ଖପରାକେ ଗାଲା ପିଲା ଗାଡିକେ ଗଲା ଦିନେ ଶାସ୍ ଭୁଜା ଭାଜୁ ଭାଜୁ ଶାସ ଖପରାର ଖପରାଟାକୁ ଭାଙ୍ଗିଦେଲା  ସେ ଦିନେ ଘର ଖଇ ଯିବିବଲ ଖପରିଟା ଖୋଜି ବୁଲିଲା ଶାସ କହିଲା କିଟା ଖୋଜୁଛ ଗ ବହୁ, ମୋର ଖପରିଟା ଖୋଜୁ ଛେଁ ମୁହଁ, ଭୁଜା ଭାଜୁଭାଜୁ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ହିଁଠି କାନ୍ଧି ପକଲା ପାଲାଟା ଖପରି ଗୋଟଏ କିଣି ଗାଲା ଖପରି ଖପରାକେ ତୁନି କରି ଘର କଇ୍ ଗଲା ଆଉଥରେ ତାଙ୍କ ମା ଘର କେ ଆସିଲା ।

## ଭାଇ ଭଉଣୀ କାହାଣୀ

ରାଜାର ଦୁଆର କଇ ପ ୍ଲାବଳେ ଗୋଟେ ପାନିଆ ଦେଲା । ଗୋଟ ଗାଧିବାର ଘର ଦେଲା । ଗୋଟେ କଉଟି ଦେଲା । ମୁଣ୍ଡଟା ରାମ୍ପିଲା ବଳେ ଉକୁଣିଳା ପଡିଲା । ମାଝି ଟାର ମୁଁହଁ ଟାକରେ ଦେଖିଲା ଟୁକାଟା କହିଲା ମୋର ଭଉଣୀ ନାହିଁ ବୋଲି କହିଲା ଯେ ତାର କଥା କେହି ଶୁଣିଲାଇ ନାହିଁ । ଗାଧିବା ଘରଟିଏ ଦେଲାଇ ତାର ଦେହେରୁ ମଇଳା ବାହାରିଲା । କଉଟିକି ଦେଲାଇ ପୋଛା ପୋଛି ହେଲା ପଛରେ ସିକଉଟିଠାରେ ଦେହେରୁର ମଳି ବାହାରିଲା ।  ରାଜା ରାଗିଲା ସିଟକାଟା କରେ ବନ୍ଧି କଲୋ । ସିମାଝିଟା କଲେ  କୁକୁଳିକକ କରେ ଯତନ ନେବାକୁ କହିନାଇଁ । ତା ଆରଦିନ ସକାଳେ ରାଜା ବଗିଜାରେ ଥିଲାବେଳେ ସୁନ୍ଦର ଚଳଇଟିଏ ଦେଖିଲା । ସି ଚଳଇଟା ଗଛ ଉପରେ ବସିକରି କହିଲା ଯେ ସେ ହେଉଛ ସେହି ଟକି ସିଏ ମୁକ୍ତ, ମାଛ ଓ ଗୋଲାକ ଫୁଲ ଦି ପାରିଆକ ରାଜା ଗୀତ ଶୁଣି କା ବା ହେଲେ । ଜାଲ୍ ପକାଇ କରି ଚଳଇ ଟାକଓଇ ଧେରିଲାଇ । ସିଚଳଇଟା କଓଇ ରାଜାର ହାତରେ ଧରିଲାବଳେ ଚଳଇଟାର ମୁଣ୍ଡରେ କ  ।ଟିଏ ଦେଖିଲା । କ  ।ଟା ବାହାର କରି ଦେଲା । ହିଁବାଳେ ଚଇଟା ଟକି ହେଲା । ରାଜାକୁ ସବୁ କଥା କହିଲା ତାପରେ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଟକିଟା କଲେ ରାଜା ଗାଧିବାର

ଘର, ପାନିଆ, ମାଛ ତାର ଯାଦୁଶକ୍ତି ଦେଖାଲ୍ । ରାଜା ଖୁସି ହେଲା । ଟକାକଇ ବନ୍ଦି ଭିତରୁ ବାହାର କରିଲା ସିଟକିଟା କଇ ଭା ହେଲା । ରାଜା ବଡ ଭୋଜିଟିଏ ଦେଲା । ସି ଦୁଷ୍ଟ ମାଝି ଟାକଓଇ ଲାଗିଲା ଓ ଦଣ୍ଡ ଦେଲେ ରାଜା ।

## ଭାଇ ଭଉଣୀର କାହାଣୀ

ଗୋଟେ ରାଜ୍ୟରେ ବୁଢାବୁଢି ଥିନାଇ ତାଙ୍କର ଟକିଟିଏ ଟକାଟିଏ ହିଁ ଥିନାଏଁ । ବୁଢା ବୁଢି ମରିମାଇଁ ଇନ୍ତିକରି ଚଳନ୍ତି ନାଇଁ । ଟକାଟା କାଠ ଆଣି ଯାଇ ଥାଏ । ଟକିଟା ଘରେ ଭାତ ତୁଣ ରାନ୍ଧଇ । ଇନ୍ତି ଦିନେ ଟକାଟା କାଠ ଆଣି ଯାଇଥାଏ ଗୋଟେ ବାଘଟିଏ ଦେଖିଲା । ବାଘଟା କହିଲା ମୁଁ ଇଲାଗର ତକଇ ଖାଇବି ବଲା । ଟକାଟା କହିଲା ଯେ ନାହିଁ କିସ କଇ ମକଇ ଖାବେ । କାଲିକି ଆମର ପୁର୍ଣ୍ଣିମା ପିଠା ଖାଇ ଯିବେ ହିଁବଳେ ବାଘଟା ହଁ କହିଲା । ବାଘଟା ତାର ମନେ ମନେ କହିଥାଏ ଗଲେ ତା ଭାଇଭଉଣୀ କଇ ଖାଇଦେବି ବୋଲି କହଥାଏ । ଟକାଟା ଆସିଲା କାଠଲା ବିକି ନେଲା ପଇସା ଆଣି ଅଟା, ବେସନ୍ କୁଡି କିଣିଲା ଘର କଇ ଆସିଲା । ଭଉଣୀ କି କହିଲା ଏଗା ପିଠା କର ବାଘ ଟା ଖାଇ ଆସିଆକ୍ ବଳେ ଭଉଣୀକ ହିଁ ଇଲାଗର ପିଠା କରିବି ବଲାହଁ । ଟକାଟା କହିଲାଏ ଭଉଣୀ ବାଘଟା ଆସିଲେ କେଁଠି ବସିଆକ୍ । ଭଣିକ କହିଲା ନାହିଁ କୂଅ ଉପରେ ପଟିଆଟା ବିଛାଇ ଦେବେଯା ବୋଲି କହିଲା । ଟକିଟା ହିଁ କଲା । ଗଲା କୂଅ ଉପରେ ପଟିଆଟା ବିଛାଇ ଦେଲା । ତାର ଭଉଣୀ ପିଠାକରୁଥାଏ । ବାଘମାମୁଁ ଡାକିଲା ଟୁରା ହ ଟୁରା କଲା । ଟକାଟା ବାହାରୀ ଆସିଲା । ତାର ଭଉଣୀକ ପିଠାଆଣି ଦେଲା । ଟକାଟା କହିଲା ବିଛଣାରେ ବସ ବୋଲି କହିଲା । ବାଘମାମୁଁ ଗଲା ବିଛଣା ଉପରେ ବସିବି ବଲୁ ଥାଏ । କୂଅ ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା ଭଲେ ଜାଣିଥିଲେ ନ ହେଲେ ଜଙ୍ଗଲରେ ଟକାଟା ନେଇଯାଇଥିତି କହିଲା ।

## ସାତ ଭଉଣୀ ଡୁମୁରୀ ଖିଆ

ଗୋଟେ ରାଜ୍ୟରେ ସାଦବ ବୁଢା ଥିଲା । ତାର ସାତଟା ଝିଅ ଥିନାଇଁ । ସାତଭଉଣୀ ଯାକ ଡୁମୁରୀ ଖାଇ ଯିମୁ ବୋଲି କହିନାଇଁ । ସାଦବ ବୁଢା କହିଲା ଯାଅ ।

ସାତ ଭଉଣୀ ଯାକ ଡୁମୁରୀ ଖାଇ ଗନା ଆଁଏ । ଜଙ୍ଗଲଟାରେ ବୁଲି ବୁଲି ନାହିଁ ପାଇନାଇଁ । ନିଖାଲପଛରେ ଡୁମୁରୀଗଛ ପାଇନାଇଁ । ଏତେ ବଡ଼ ଗସଟା ଉଠିଲା ଯେ ଉଠିନାହିଁ ପାରିଲା । ଇନ୍ତ କରି ଛଅଟା ଯାକ ଭଉଣୀ ଉଠି ନାହିଁ ପାରିନାଇଁ । ଟା ପଛେ ବଡଟା ଡାକିଲା ଆସରେ ଝାଳେବଣେ କିଏ ଆସ ଯେ ଡୁମରୁରୀ ଗଛଟା ଉଠି ଦେଅ । ଧୂଆଁ କଳେ ଦେବୀ । ଜଙ୍ଗଲଟାରେ ଡାକି ଦେଖିଲା ଯେ କେହି ନାହିଁ ଗୁଣିନାଇଁ । ଆଉ ଥରେ ଡାକି ଦେଖିଲା । ଆସରେ ଯାଳ ବଣେ କିଏ ଆସ ଯେ ଡୁମୁରୀ ଗଛଟା ଉଠି ଦେଅ । ସାନ ଭଉଣୀ ମୋର କିଏ ଦେବୀ । ହି ବଳେ ବଡା ସାପଟା ଶଳଶଳ କରି ଆସିଲା କିସ ବଲେ କିସ ବଲ ଆରି ଥରେ କହି ଦେଖା ନାହିଁ ତା ଇନ୍ତି ବୋଲି ଆସ ଝାଳବଣେ କିଏ ଆସ ଯେ ଡୁମୁରୀ ଗଛଟା ଉଠିଦିଅ ଧୂଆଁ କଳେ ଦେବୀ / ନାହିଁ ତା ହି ନ୍ତି ନା ବୋଲି । ଆରି ପଦେ କିସ୍ ବଲେ ଯେ କହି ଦେଖ । ନାହିଁ ତା ଇନ୍ତି ବଲି ଆସରେ ଯାଳବଣେ କିଏ ଆସରେ ଯେ ଡୁମୁରୀ ଗଛଟା ଉଠି ଦେଅ ସାନ୍‌ଭଉଣୀ ମୋର କଇ ଦେବୀ ବୋଲି କହିଲି । ହିଁ ବଳେ ବଡା ସାପଟା ହଁ ବଲା । ଡୁମୁରୀ ଗଛଟା ଉଠି ଦେଲା । ଡୁମୁରୀରା ଜୋର ପକାଇଲା । ସାତ ଭଉଣୀ ଯାକ ଜୋର ଡୁମୁରୀ ଖାଇନାଇଁ ବଡା ସାପଟା ଉତୁରିଲା ନାନୀ କେନଟାସାନ୍ ଭଉଣୀ ତମର ବୋଲି କହିଲା । ହେଟୁ ନାନୀ କଏଟା ସାନ ଭଉଣୀ ମୋର ବୋଲି ଦେଖାଇଦେଲା । ନାନୀକ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା । ବଡା ସାପ ଆଉ ସାନ୍ ଟକିଟା ସାଙ୍ଗରେ ଗନାଇଁ । ତାର ନାନୀ ମାନ୍ ଦଉଡି ଦଉଡି ପଳ୍‌ଲାଇଁ । କରି କରା କରି ଖାଇନାଇଁ । ଇନ୍ତି କେତେ ଦିନ ଗଲା । ଟକିଟା କହିଲା ଯେ ଧାନ୍ ଧୁନା ଶୁଖାଉଁ ପିଠାପୁଠୁ କରିବାଲେ ଆମର ଘର କଇ ଯିବା । ବଡା ସାପଟା ହଁ ବଲା । ଟକିଟା ବଲା ବଡା ସାପଟା ଗନାଇଁ । ଘର କଇ ପହଁ୍ନାଇଁ । ସାତଭଉଣୀ ଗାଧି ଗନାଇଁ । ସାସୁକ କହିଲା ଘରେ ଯୁଆଇଁ ତମେ ଗାଧିବ । ବଢ଼ାସପ ପିଣ୍ଡା କେ ବସିଲା । ହେଟୁ ଡଢ଼ା ଖଡ଼ି ଦେଲାଏଁ ହାର ପାଣି ତତଲାଇଁ । ଶାସ୍‌କ୍ ବଲା - ଆସଜୁଆଇଁ ଡଢ଼ାକେ ଢ଼ୋକ ଗଧୁଆଇ ଦେବି ବଲା । ହିଁ, ବଳେ ବଡା ଡଢ଼ାକେ ତୁକିଲା । ତତିଲା ପାଣିକଇ ଶାସୁକ୍ ଢ଼ାଳିଲା । ବଡା ସାପ କହିଲା କି ......ହୋ........ଓ.....ହୋ ଆରି ପାଣି ଢ଼ାଳ । ହିଁ ବଳେ ତା ବେଶୀ ଗରମ ଥିଲା ପାଣି କଇ ଢ଼ାଳି ଦେନାଇଁ । ବଡା ସାପ ବଲାଲେ ଭଲେ ଗରମ ପାଣି ଥିଲେ ନା ହେଲେ ସବୁ ଯାକର ଖାଇ ଦିତି । ଭଲେ ଜାଣି ପାରିଲେ ନା

ହେଲେ ସୁବୁକି ଯାକର ଖାଇ ଦିଥିତି । ବଡା ସାପ ମରିଗଲା । ସମସ୍ତେ ବ ୍ ରହିଲେ ।

## ବଡା ସାପ କଥାଣୀ

ଗୋଟେ ରାଜ୍ୟରେ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ହଁ । ତାର ସୁଆଁ ନାହିଁ ହଁ । ବଢ଼ା ସାପଟା ସୁରିଷ ଶାଗ ରୁଇ ଥିଲାହିଁ । ସାଦବୁଢ଼ା ତାର କନିଆଁ କ ଶାଗ୍‌ଖାବାକଓଇ ମନକଲା । ସୁରଷ ଶାଗ ମାଗିଗଲା ବଢ଼ା ସାପଟା କହିଲା ଯେ ଝିଅ ହେଲେ । ମୋର ପୁଅ ହେଲେ ତର । ସାଦବ ବୁଢ଼ାର କନିଆଁ କହିଲା । ତାର ଝିଅଟିଏ ହେଲା ବଡ ହେଲା । ତାର ମା କହିଲା ଯାବିନି ସୁରଷ ଶାଗ ବଢ଼ା ସାପ ଟିକି ମାଗି ଯିବେ ଟକିଟା ହଁ କରିଲା । ମାଗିଗଲା । ସିଏ କମ୍ ଦୁଇଟା ଶାଗତଳି ଥିଲା ବଢ଼ା ସାପ ତାର ଘରକଓଇ ଟାଣିନେଲା । ସିଏ ଘର ପଛା ପଛା କାନ୍ଦିଲା । ବଡ଼ା ସାପ କହିଲା ଯେ ଅଳି ତଳେ କାନ୍ଦିବେକି ନଆଁକୁ ଠେକା ବେ ବେଦେମୋର ସୁରଷ ଶାଗ ଯା ଯା ତର ବାପଘର । ଅଳି ତଳେ କାନ୍ଦି ବେକି ଡେକଚି ଗଡୁ ମାଜିବେକି ଦେବେ ମୋର ସୁରଷା ଶାଗ ଯା ଯା ତର ବାପ ଘର । ଅଳି ତଳେ କାନ୍ଦି ବେକି ପୁଣି ଜୁଣୁ କସା ମାଜିବେ ଦେବେ ମୋର ସୁରଷା ଶାଗ ଯା ଯା ତର ବାପଘର । ଅଳି ତଳେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଚାଉଳ ଚୁଳା ଲାଗାଦେଙ୍କ ଦେଦେ ମୋର ସୁରଷ ଶାଗ ଯା ଯା ତର ବାପ ଘର । ଅକି ତଳେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦିବେ ଚାଉଳ ଚୁଳା ଲଗାଦେବେ ଦେଦେ ମୋର ସୁରଷ ଶାଗ ଯା ଯା ତର ବାପ ଘର । ଅଳି ତଳେ କାନ୍ଦି ବେକି ଭାତଭୁତା ଅହ୍ଲା ବେକି ଦେଦେ ମୋର ସୁରଷ ଶାଗ ଯା ଯା ତର ବାପ ଘର । ଅଳି ତଳେ କାନ୍ଦି ବେକି ତୁଣ ତୁଣା ରାନ୍ଧି ବେ ଯେ ଦେଦେ ମୋର ସୁରଷ ଶାଗ ଯା ଯା ତର ବାପଘର । ଅଳି ତଳେ କାନ୍ଧି ବେକି ତୁଣ ତୁଣା ଆଣିବେ ଦେଦେ ମୋର ସୁରଷ ଶାଗ ଯା ଯା ତୋର ବାପଘର । ଅଳିତଳେ କାନ୍ଦି ବେକି ଧାନ ଧୁନା ସୁ ଖାବା ଯେ ଦେଦେ ମୋର ସୁରଷ ଶାଗ ଯା ଯା ତର ବାପଘର । ଅଳି ତଳେ କାନ୍ଦି ବେକି ଧାନ ଧୁନା କୁଟି ବେଯେ ଦେଦେ ମୋର ସୁରଷ ଶାଗ ଯା ଯା ତର ବାପଘର । ଅଳି ତଳେ କାନ୍ଧି ବେକି ଚାଉଳ ଚୁଳା ବତରା ବେଯେ ଦେବେ ମୋର ସୁରଷଶାଗ ଯା ଯା ତର ବାପଘର । ଅଳିତଳେ କାନ୍ଧି ବେକି ପିଠା ପୁଠୁ କୁଟି ବେ ଯେ ଦେଦେ ମୋର ସୁରଷ ଶାଗ ଯାଯା ତର ବାପଘର । ଅଳିତଳେ କାନ୍ଧି ବେକି ପିଠା ପୁଠୁ ମନାବେ ଯେ ଦେବେ ମୋର ସୁରଷ ଶାଗ ଯାଯା

ତର ବାପଘର । ଅଳିତଳେ କାନ୍ଦି ବେକି ପିଠା ଜୁଟଉ ଜଗଳିବେ ଯେ ଦେଦେ ମୋର ସୁରଷ ଶାଗ ଯାଯା ତର ବାପଘର । ଅଳିତଳେ କାନ୍ଦି ବେକି ଘର କଇ ଯବେ ଯେ ଦେଦେ ମୋର ସୁରଷ ଶାଗ ଯାଯା ତର ବାପଘର । ଇଲାଗର ଗଲା ହଁ । ବାଟରେ ବଢା ସାପଟା ଆଁ କଲା ବେଳେ ଟକିଟା କହିଲା ଯେ କିସ୍ କଓଇ ଆଁ କରସିସ୍ ବଡ଼ାସାପଟା କହିଲା ଯେ ମୁଁ ତା ଭୟ କରସାଇଁ । ତୁଇଁ ଆଗେ ଚାଲ ନାହିଁ ତୁଇଁ ଆଗେ ଚାଲ । ଝିଅଟା କହିଲା ଯେ ଇଲାଗର ଘର କଓଇ ପହଁ୍‌ବା ବସୁବସୁ ତାରଟା ଦେଖିଲା ତା ପରେ ଘରକି ଗନାଇଁ ତାପରେ ବସିନାଇଁ । ମାହାଁକ ବାହାରିଲା ଝିଅକର କଇନାଇଁ ଯେ ଯାଉ ନନି ଗାଧି ଯିବା । ବଢା ସାପଟା କହିଲା ଯେ ମୁଁ ଗୋଟେ ଗାଧି ଯିବି ।

ମା'ହାଙ୍କ କହିଲାଯେ ତୁଇଁ ନା ଯା ତକଇ ଆସିଲେ ଘରେ ଗଧୋଆ ମୁଁ । ଆମେ ଗାଧି ଯାଉଁ । ଗାଧିରୁ ଆସିନାଇଁ ଯେ ପାଣି ତନାଇଁ । ବାପ୍‌କ ଯେ ଗାତ୍ ଖଡିଲା ଏଇ । ମାହଙ୍କ କହିଲା ଯେ ଚାଲ ଜୁଆଁଇଁ ତଳେ ଡୁକ ଯେ ପାଣି ଢାଳି ଦେଲା ଏଇ ଉଷୁମ କରି ଆରି ଗାଧି ବି କଲା । ତା ପଛରେ ତତିଲାପାଣି ଦେଲା ଏଇ ଯେ ବଢା ସାପ ବଲେ ଜାଣି ପାରିଲ ନା ଲେ ଝିଅ ତର କଓଇ ଖାଇ ଦିତି ।

## ଭାଇ ଭଉଣୀର କଥାଣୀ

ଗୋଟେ ଗାଁରେ ଦୁଇ ଭାଇଭଉଣୀ ରହଥିନାଇଁ । ତାଙ୍କର ଜୋର ବଖିଲା ଘର । ଟକାଟା କାଠ ଆଣି ବିକୟ । ଟକିଟା ଘର ସଫା ସୁତୁରା କରଇ । ଦିନେ ଲେଖା ଚାଉଳ ଚୁଳା ନାହିଁ ବଳେ ନା ରାନ୍ଧଇ ଟକି ଟକାଟାକୁ ସିଟକାଟା କହିଲା । ଟକାଟା ବୁଢା ଘରକାମ ଶୁଣିଲା । ଟକାଟାକାଓଇ ଟଙ୍କାଟିଏ ଦେଲା । ସିଏ ଟଙ୍କାଟାରେ ପାଚିଲା ଆମ କିଣିଲା । ସି ଆମ ଲାକଓଇ ନେଲା । ତାର ଭଉଣୀ କଓଇ ଦେଲା । ଭଉଣୀ କଓଇ କହିଲା ଯେ ସଞ୍ଜେ ଆସିଲେ ଆମଳା ଖାବା । ସି ଟକାଟା କାଠ ଆଣିଗଲା । ତାର ପଛରେ ତିନିଟା ମାଝି ଆସିନାଇଁ ଦୁଗାଳି ଟାକଓଇ ଠକ୍ ଠକ୍ କନାଇଁ । ଟକିଟା ଦୁଗାଳି ଖୋଲିଲା ଯେ ତିନିଟା ମାଝି ଠିଆ ହି ଥିଲାଇଁ ଟକିଟା ଘର କଓଇ ଡାକି ନେଲା । ପଟିଆଟିଏ ବିଛାଇ ଦେଲା ବସବଲା । ଗିନକେ ଆମଳା କାଟି କରି ଦେଲା । ଟକିଟାକଓଇ ତିନିଟା ଯାଦୁ ଶକ୍ତି ଶିଖାଇ ଦେନାଇଁ ଗୋଟେ ହେଲା ମୁଣ୍ଡରାମ୍ପିଲେ ତାର ମୁଣ୍ଡକରୁଁ ମୁକ୍ତା ସବୁ

ପଡିଲା । ଆରି ଗୋଟେ ହେଲା ସିଏ ପାଣିକେ ଧୋଆଧୋଇ ହେଲା ଜିନ୍ତା ମାଛ ଦେଖିଲା । ଆରି ଗୋଟେ କଉଟିଟାରେ ପଛି ହେଲାବଳେ ସିକଉଟିଟାରେ ତିରିଶଟା ଗୋଲାପଫୁଲ ଦେଖିଲା । ମାଛ ଲା କଓଇ ରାନ୍ଧିଲା । ତାର ଭାଇଟା କଓଇ ବାଟ ଦେଖିଲା । ଟକାଟା ସଞ୍ଜେ ଫେରିଲା କାଠ ଆଣିଲା । ଟକାଟା କହିଲା ଯେ ସି ଆମଲା କାହିଁ ଗଲା । ଟକିଟା କହିଲା ତିନିଟା ମାଝି ଆସିନାଇଁ ହିଂଳାକଓଇ କାଟି କରି ଦେଲି । ଟକିଟା ଟକାଟାକୁ ମାଛ ଖାଇବା କଓଇ ଦେଲା । ତିନିଟା ମାଝି ତା କଓଇ ସବୁକଥା କହିଲା । ତାର ଆରଦିନ ଟକାଟା ମୁକ୍ତା ସବୁ ଟାଉଁନ୍ କଓଇ ବିକିନେଲା । ବଜାରର ଲୋକଳା ମୁକ୍ତାଳା କଓଇ ଚୋରାଇ କରି ଆଣିସୁ ନାଇଁ ରଜା ପାସ କଓଇ ଧେରି ନେଲାଇଁ । ରାଜା ଠାଣେ ସବୁ ସତ୍‌କଥା କହିଲା । ସିଟକଟା ତାର ଭଉଣୀ କଓଇ ଆଣି ବାକଓଇ କହିଲା । ସିଟାକଟା ଭଉଣୀକୁ ସବୁକଥା କହିଲା । ଡରେ ରାଜର ପାସ୍‌କଇ ଗଲାଇଁ ବାଟରେ ଜଙ୍ଗଲଟିଏ ପାଇଁ ଲାଇ । ଜଙ୍ଗଲ ବାଟ୍‌ରେ ମାଝିଟିଏ ପାଇଁଲାଇଁ । ସି ମାଝିଟା କହିଲା କାହିଁ ଜାସ । ଟକାଟର ଭଉଣୀ କଇ ରାଜା ପାସ୍ କଓଇ ନେସଇଁ । ରାଜା ତାକେଓଇ ରାଜା ବାହା ହେବାକ୍ ବୋଲି କହିଲା । ଇ କଥା ଲାଶୁଣି ମାଝିଟା ଅଲଗା ଡାକିଲେ ପଇସା ଆଗିଲ୍ କେ ପକାଇ ଦେଲା ଟକିଟା ଉଣ୍ଡୁଲା ବଳେ ମୁଣ୍ଡକେ ଟୋ ପେ ପାଣି ଦେଲା । ହିବଳେ ଟକିଟା ଚଳଇ ହେଲା । ସିଏ ଉଡ ପଳାଇଲା । ସିମାଝିଟା ଟକାଟକଓଇ ଡାକି ନେଲା ରାଜା ପାଶ୍ କଓଇ ।

## ରାଜା ପୁଅ ଓ ସାତ ଝିଅର ବଖାଣି

ଏକ ରାଇଜରେ ସାଦବ ବୁଢ଼ାଟେ ଥିଲା ତାର ସାତଟା ଝିଅ ଥିଲାଇଁ ହଁ । ସାତ ଝି ଯେ ସାତଟା ଯାକର ବନ୍ଧକର ଶାଗ ତୁଳି ଗନାଇଁ ହଁ । ସଭିଏଁ ଧର କେ ଢୁକ୍‌ଲାଇଁ ଶାଗତଳି ହଁ ସାନ ଟୋକିଟା ତଳାକେ ତଳଥାଇ ଶାଗ ହଁ । ସେଠୁ ଗୋଟେ ରଜାରପୁ ଘଳାରେ ଆସିଲା ହଁ । ହେତଁ ଘୁଡାଟା ଠିଆ କଲା ହଁ । ତାଙ୍କର ଆକାଶ ପଚାରିଆକ୍ ବାଟ କେ ବାଟେ ଯିବାବୋଲି ହୁଁ ।

୧. ତାକୁ କି ବୋଲେ ବୁଳ ମୂଳା ଝିଅ ଯେ, ଏବାଟ କେଉଁଟିକେ ଯିବ ଯେ ତକେ କି ବନେ ଚପୁରସି ଭାଇ ଯେ, ଏବାଟ ଢେଙ୍କାନାଳ ଯିବ ଯେ ।

୨.	ତକେ କି ବୋଲେ ବୁଲାମୂଲା ଝିଅ ଯେ, ଏବାଟ କେଉଁଟିକେ ଯିବେ ଯେ, ତକେ କି ବନେ ଚପୁରସି ଭାଇ ଯେ, ଏବାଟ ତାଳଚେର ଯିବ ଯେ ।

୩.	ତକେ କି ବୋଲେ ବୁଲାମୂଲା ଝିଅ ଯେ, ଏବାଟ କେଉଁଟିକେ ଯିବେ ଯେ, ତକେ କି ବନେ ଚପୁରସି ଭାଇ ଯେ, ଏବାଟ ବରହମ୍ପୁର ଯିବ ଯେ ।

୪.	ତକେ କି ବୋଲେ ବୁଲାମୂଲା ଝିଅ ଯେ, ଏବାଟ କେଉଁଟିକେ ଯିବେ ଯେ, ତକେ କି ବନେ ଚପୁରସି ଭାଇ ଯେ, ଏବାଟ ସୁନ୍ଦରଗଡ ଯିବ ଯେ ।

୫.	ତକେ କି ବୋଲେ ବୁଲାମୂଲା ଝିଅ ଯେ, ଏବାଟ କେଉଁଟିକେ ଯିବେ ଯେ, ତକେ କି ବନେ ଚପୁରସି ଭାଇ ଯେ, ଏବାଟ ରାଉରକେଲା ଯିବ ଯେ ।

୬.	ତକେ କି ବୋଲେ ବୁଲାମୂଲା ଝିଅ ଯେ, ଏବାଟ କେଉଁଟିକେ ଯିବେ ଯେ, ତକେ କି ବନେ ଚପୁରସି ଭାଇ ଯେ, ଏବାଟ ବଣାଇଁ ଗଡ ଯିବ ଯେ ।

୭.	ତକେ କି ବୋଲେ ବୁଲାମୂଲା ଝିଅ ଯେ, ଏବାଟ କେଉଁଟିକେ ଯିବ ଯେ, ତକେ କି ବନେ ଚପୁରସି ଭାଇ ଯେ, ଏବାଟ ଲହୁଣିପଡା ଯିବ ଯେ ।

ସେଠୁ ରଜାରପୁ ବୁଲମୂଲା କୋଇ ମହନି ଲଗାଲା ବେଳେ ସିଏ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଗଲା ଘୁଡାଟାର ପାସକଇ ହଁ । ସେଠୁଁ ରଜାର ପୁ କହିଲା ତୁଇ କାହିଁ ଆସସସ୍ କହିଲା ହଁ । ତୁଳାମୂଳା କହିଲା ରଜାର ପୁ କହିଲା ତୁମେ ତ ମକଇଁ କିସ୍ ଦେଲ ଯେ ତୁମର ସାଙ୍ଗେ ଯାଇତି ଯାଇତି ଢଙ୍ଗର ଲାଗସି ବୋଲି କହିଲା । ସେଠୁଁ ରଜାର ପୁ କହିଲା ମର ସାଙ୍ଗେ ଆସିଲେ ସାଦବ ବୁଢା ବାପ୍ ତର ଲାଗିଆକ୍  ବୋଇଲା ହଁ । ବୁଲାମୁଳା କହିଲା ନାଇଁବଇଲେ ହିଁ ଯିବି ବଇଲା ହଁ । ହେଠୁ ଘୁଡାରେ ବସାଲା ବସାଇକରି ନେଲା ସେଠୁ ଦାଣ୍ଡେ ଅଦାରାଇ ଦେଲା ହଁ । ସେଠୁଁ ରଜାର ପୁର ମାହାକ୍ ଏମାରେ ଚପରସି କେତେ ବଢିଆ ଟୋକିଟେ ଆଣସୁ ବଇଲା ହଁ । ନାଇଁ ତା ମାଁ ସାଦବ ସାତଟା ଯାକ ଝି ସାଗ ତଳଥିନାଇଁ ଯେ ସାନ ଟାକୁ ଆଣିଲି ।

ସେଠି ତାଙ୍କର ହଳଦୀ ଗୁଣ୍ଡା ବାଟଲାଇଁ, ପାଣି ଢାଳନାଇଁ ହେଠୁ ତାଙ୍କର

ଡୁକନାଇ ହଁ । ପଟିଆ ବିସାଇ ଦେନାଇ ବହୁ ଟା ବସିଲା ଇଁ ହଁ ହେଠୁ ଟୋକା କହିଲା ମାଁ ଭାତ ତୁଣ ରାନ୍ଧିଥିବେ ଆମେ ଗାଧି ଯିମୁଁ । ଯା ହନ୍ତଲେ ବଲି କହିଲା ହଁ । ସେଠୁଁ ଚପରସି କହିଲା ତାର କନିଆଁକଇ ଆର ଗାଧି ଯିମା ବୋଲି କହିଲା ହଏ । ହେଠୁଁ ଟୋକିଟା କେଠିକି ଗାଧି ଯିବା ବୋଲି ପଚାରାଲା ହଁ । ଚପରସି କହିଲା ଆମର ବାଳିରେ କୂଅ ଅଡି ବୋଲି କହିଲା ହେଠୁଁ ସିଠିକି ଯାଇ କରି ଗାଧିନାଇଁ ତେଲ ସାବୁନ ମାଖନାଇଁ ହେଠୁ ତାଙ୍କର ବଢ଼ିଆ ପାଟ ସାଡିଟେ ଦେନାଇଁ ହେଟୁ ସିଏ ପିନ୍ଧିଲା ହଁ । ହେଠୁ ଚାଲଘର କଇ ଯାଉଁ ବୋଲି କହିଲା । ଘରକଇ ଗନାଇଁ ଘରେ ସାସୁ ବୁଢ଼ି ବହୁ ମାନକେ କହିଲା ନିଅ ବହୁ ହାରସି, ପାନିଆଁ, ନିଅ ମୁଣ୍ଡ ରାମ୍ପି ପକାବ ବଲି କହିଲା ହଁ । ହେଠୁ ଶାସ୍‌ମାନ କହିନାଇଁ ବହୁ ପାଣିନିଅ ଧୁଇ ହୁଅ ଭାତ ଖାଇବ ବୋଲି କହିନାଇଁ ହଁ । ସେଠୁ ଆଇ ପାସକଇ କଥା ହେବା କହିଲା ହଁ ସେଠୁ ପାସକଇ ଗଲା ବଲେ ଧେରି କରି ଚୁମାଟେ ଦେଲା ହଁ ସେଠୁଁ ସି ଦିଜଣ ଯାକ ସୁଖରେ ରହିନାଇଁ ।

## ବେପାରି ଓ ସିଆଳ ବଖାଣି

ଏକ ଥିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ା ତାର ପୁଅ ଥିଲା । ସେହି ତାର ପୁଅର ଗୁଟେ ଶଳାଥିଲା ହଁ ସେ ସିଏ ସବୁଦିନ ଘଳା ବେପାର କରି ଯାଏ । ଏମିତି କରି ସିଏ ବେପାର କରି ପୁଷି ହେଉଥିଲା ହଁ ଦିନେ କର ପାଳି ସିଏ ଗୁଟେ ଗାଁକୁ ବେପାର କରି ଯାଉଥିଲା ହଁ ବାଟରେ ଯାଉଁ ଥିଲାବେଳେ ଗୁଟେ ସିଆଳଙ୍କୁ ଭେଟ ହେଲା ହଁ । ସେତିକି ସିଆଳ ଡାକିଲା ଯେ, ବେପାରି ସିଆଳର ଡାକ ଶୁଣିଲା ନାହିଁ । ସେଇ ବେପାରି ଲୋକଟି ଯାଇ ଗୁଟେ ତେଲି ଘରେ ପହ୍ଲା । ସେଇ ତେଲି ଘର ସାମନାରେ ଗୁଟେ ତେଲ ଗଣ୍ଡିଟିଏ ଥିଲା । ସେହି ତେଲ ଗଣ୍ଡିରେ ବେପାରି ତାର ଘଳାକୁ ବାନ୍ଧ ଦେଲା । ତା ପରେ ସେଇ ବେପାରିଟା ସେଇ ତେଲି ଘର ବାରଣ୍ଡାରେ ଛାପିଲା । ବରଷା ଛାଡିଗଲା ପରେ ତେଲି ଘରଭିତରୁ ବାହାରି ଦେଖିଲା ଯେ, ମୋର ଘଣାଗଣ୍ଡିଟି ଘଳା ଛୁଆ କରିଛି । ତାପରେ ବେପାରିଟା କହିଲା ଯେ, ନାଇଁ ଭାଇ ଘଣା ଗଣ୍ଡିଟା ଘଳା ଛୁଆ କରିନାହିଁ । ଘଳାଟା ମୁଇଁ ବାନ୍ଧି ସଇଁ । ବେପାରିଟି ବାନ୍ଧିଛଇଁ ବୋଲି ଯେତେ କହିଲା ହେଲେ ବି ତେଲି ମାନିଲା ନାହିଁ । ପରେ ତେଲି କହିଲା ଯେ, ହନ୍ତେ ମିଟିଙ୍ଗକରୁ କିଏ ଜିନ୍ତସି ଦେଖିବା ବୋଲି କହିଲା । ତେଲି ସି

ବେପାରି ଟାକଇ କହିଲା ଯେ, ତର ସାଖି ତୁଇଁ ଡାକିଆଣ ସୁଇଁ ମୋର ସାଖିଲା କୋଇ ଡାକି ଆଣିବି । ହେଠୁ ବେପାରି ଟା ତାର, ସାଖିଲା କୋଇ ଡାକି ଗଲା ଆଉ ତେଲି ଟା ଯେ, ତାର ସାଖିଲାକୋଇ ଡାକିଗଲା ବେପାରିଟା ଆସିଲା ବେଳେ ବାଟରେ ସିଆଳ ଟାକି ଭେଟାଇଥିଲା ଯେ, ସିଏ ସିଆଳର ଟିକି ଡାକିଗଲା, ଯାଉଥାଏ ବଳେ ବାଟରେ ସିଆକଟାକଇ ଭେଟାଲା, ସିଆଳ ଟାର ସାଙ୍ଗେ ମିତବସିଥିବନାଇଁ ସେଠୁ ବେପାରିଟା ସିଆଳ ଟାକଇ ଏ ମିତ ଏମିତି ବୋଲି ଡାକିଲା ଯେ ସିଆଳଟା ଶୁଣିଲା ନାଇଁ ପସେ ଏମିତ ଏମିତ ବୋଲି ଡାକଲା ଯେ ସିଆଳଟା ସୁଣିଲା ନାଇଁ - ପସେ ଏମିତ ଏମିତ ବୋଲି ଡଗରାଏ ଡଗରାଏ ଡାକରା ବଳେ ସିଆଳଟା ସୁଣି କରି, ଠିଆ ହେଲା ଓ ବେପାରି କହିଲା ଯେ, ମୁଇଁ ଡାକ୍‌ଲି ବଳେ ତା ଶୁଣିଲ ନାଇଁ ଇଲାଗ ମକଇ କିସ କରି ଡାକସେସ୍ ବେପାରିଟା ସିଆଳଟା କଇ କହିଲା ଯେ, ତୁଇଁ ଡାକ ଥିଲେ ବେଳେ ମେଘ ପାଣ ରୁନ୍ଧି ଆଣଥିଲା ବଳେ ମୁଇ ଠିଆ ନା ହେଇ ନେ ପଳାଲି ସିଆଳ କହିଲା, କିସକଥା ବେପାରିଟା କହିଲା ଯେ ମୋର କୁଟେ ବଡେ ଅସୁବିଧା ହେସି ମିତ ମକଇ ସାଇଜ କରିବ । କିସ ଅସୁବିଧା ହିସି ମିତ, ବେପାରି କହିଲା ଯେ, ସି ମେଘ ପାଣି ଆଣ ଥିଲା  ଦିନ ଘଳାଟା କଇ ସାଙ୍ଗକେ ନେଥିଲି ଯେ ସି ଦିନ ପାଣ ମାରିଲା ବଳେ ଘଣା ଗଣ୍ଡି ତଳେ ବାନ୍ଧି ଦି ଥିଲି ଯେ, ଟାକଇ ଘଣାଟା ସୁଆ କରସି ବୋଲି ତେଲି କହସି, ଚାଲ ମିତଟି କେ ସାଙ୍ଗାକେ ଯାଉ ବଲି କହିଲା, ସେଠୁ ସାଙ୍ଗକେ ଗନାଇ ତେଲି ଘରକଇ ପହ୍ନାଇ ତେଲି ତାର ବାଘୁଁ ଭାଲୁ ଖେଳିଆ, କଟାର, ମିରିଗ, ଇମତି ଯେତେଚଳଇ ଚିରିଘିଣି ସବୁ ଡାକି ଆଣିସି ମିଟିଙ୍ଗ ବସି ନାଇଁ ସବୁଯାକ ବସିଲେ । ସିଆଳ ଯେ ମଝିରେ ବସିଦିଣୀ. ତେଲି କହିଲା, ଯେ, ଦେଖ ଭାଇମାନେ ମର ଘଣା ଗଣ୍ଡିଟା ଘଳା ସୁଆ କରିସି, ଆଉ ବେପାରିଟା ମର ଘଳ । ବଲି କହସି, ହେଠୁଁ ପସେ ଯେତେ ବସିଥିନାଇଁ  ସବୁଯାକ ତେଲିର୍ ପାଖିଆ ହିକରି ହିଥି ଆକ ବଲି, କହିନାଇ ଯେତେ ବସିଥିନାଇ ସବୁଯାକ ପଦେ ପଦେ କହନାଇଁ ବଲେ ସିଆଳ ଯେ, ମଝିରେ ବସି ଟୁପୁଲି ଝୁମ୍ପସି, ସଭିଏଁ ଯାକ ସିଆଳ କଇ କହିନାଇଁ ଯେ କିସି କହୁ ସିଆଳ ଭାଇ ଖାଲି ଝୁମ୍ପିଲେ ଯେ, ସିଆଳ ଭାଇ କହିଲା କିସ କହିବି ଭାଇ ମାନେ ସମୁଦରେ ନିଆଁ ଲାଗିଥିଲା ଯେ ଦି ଦିନ ଦି ରାତ୍ ହେଲା ନିଆଁ ଲିଭାଇ ଲିଭାଇ କୌଣସି ଦିନେ ନିଆଁ ଲିଭଇ ନାଇଁ କି ଆମେ ଯେ, ଅଖିଆ ଅପିଆ ଥିନୁ । ଆରଗା ସବୁ ଟେଟ୍‌କା

ହେନାଇଁ ହେଠୁଁ କେହି ପରତେ ନା ଗନାଇ, ହିଁବଳେ ସିଆଳ କହିଲା ଯେ ମରକଥାଟା ଯଦି ପରତେ ନା ଯିବ, ହେଲେ ତମର କଥାଟା ହିଁ ନାହେଇ ହନ୍ତେ ଶୁକିଲା ଗଣ୍ଡିଟା କେମନ୍ତ କରି ଘଳା ସୁଆ କରିଲା । ତମେ ହିଁ ନା ହେବାର କଥ କହସ, ସଭିଏଁ ଥିରଥାର ହି କରି ରହିନାଇ ବଳେ, ସିଆଳ ବେପାରିକୁ କହିଲା, ଚାଲ ମିତ ତମଇ ଘଳାଟା ଫିଟାଇ କରି ନେମା ବଇଲା । ହେଠୁ ପସେ ଘଳା ଟାକଇ ଫିଟାଇ କରି ବେପାରିର ଘର କଇ ଫେରି ପଳାନାଇଁ ।

## ସିଆଳ ବଖାଣୀ

ଏକ ଥିଲା ସାଦବ ବୁଢ଼ା ହେଁ । ସେମାନେ ଦି ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ି ଥିନାଇଁ ଛୁଆ ପିଲା ନାଇଁ । ସେମାନେ ଗୋଟେ କମାଣି କାଟିନାଇଁ ଡାଇ ଧାନ ବୁଣିନାଇଁ ହେଁ । ଧାନ ଫୁଟିଲା ଧାନ ପାଚଲା ବେଳେ ବୁଢ଼ି କହିଲା ଯାଉଁବ ବୁଢ଼ା ଧାନ କମାଣୀ ଦେଖିଯିବା ହେଁ କଲା । ସେଠୁ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ି ଗୁହିଆ ଟେ ଧରିକରୀ ଗେନାଇଁ ଦେଖିନାଇଁ ଯେ ଧାନ ଗଡାରେ ମୂଷା ଧାନ ଖାଇ ସାରିଲା ବେଳକୁ ବୁଢ଼ା କହିଲା ଯେ ବୁଢ଼ି ଧାନକୁ ମୂଷା ସବୁ ଖାଇ ଦେନାଇଁ ଇ ଶଳା ମୂଷା ଗାକଇ ଠେଙ୍ଗ- ଉଡମୁଁ ବନାଇଁ ହଁ ।

ଠେଙ୍ଗ ଉଡିନାଇଁ । ଘରକୋଇ ପଳାଇ ଆସନାଇଁ । ଆରଦିନ ସକାଳ ପାହୁଁଶୁ ବୁଢ଼ି ଦେଖି ଯିମା ବୋଲି କରି ବୁଢ଼ାକୁ କହିଲା, ଦେଖନାଇଁ ଯେ ସବୁ ଠେଙ୍ଗରେ ମୂଷା ଲାଗିଛନ୍ତି, ବୁଢ଼ି ଟୁପୁଲି ଟାରେ କୁଳାଇ କୁଳାଇ ସେଶର ଟାରେ ଗୋଟେ ଠେଙ୍ଗରେ ଲାଗିଥାଏ । ସେଇ ମୂଷାଟା କହିଲା କି ଏ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ମକୋଇ ମାର ନାଇଁ ତର ଉପକାର କରିବି ବୋଲି କହିଲା । ତୁଇ ତ ମୂଷା ଉପକାର କରେବେ ଶୁଣିଥିଲି ଧାନ ଗା ସବୁ ସରାଇ ଯାହା ଖାଇଲୁ ଖାଇଲୁ ଆଉ ନା ଖାବୁ । ଧର୍ମ କରିବି ବଇଲା ହେଁ । ସେଠୁ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ମୂଷାଟା କେ ଧରିକରି ଖାଇଲା ହେଁ । ସାଦବ ବୁଢ଼ା ରମା ଲଗାଇ ଥିଲା ହେଁ । ସିଆଳ ମାନେ କହିନାଇଁ ଯେ ଚାଲ ଆଜ୍ ସାଦବ ବୁଢ଼ାର ରମା ଖାଇ ଯିବା ବୋଲି କହିନାଇଁ ହେଁ । ସିଆଳ ମାନେ ରମା ଖାଇ ଗନାଇଁ ହେଁ । ସେଠୁ ରମା ତଳି ନାଇଁ କି ଦେଖି ନାଇଁ ଯେ ସାଦବବୁଢ଼ା ଫିସାକେ ନିଆଁ ଖାର କୁଁ କୁଁ ଲୁ ଦେଇକରି ଶୋଇଲା , ସେଠୁଁ ଇଠି ସାଦବ ବୁଢ଼ା ନିଆଁ ଠେକାଇଛି ବୋଲି ସିଟିକି ଗେନାଇଁ ହେଁ । ସେଠୁ ରୁମା

ପୁଳି ଖାଇନାଇଁ ହୋଁ । ସାଦବ ବୁଢ଼ାର ପେଟେ ଏକ୍ ଗୋଟେ ସିଆଳ ବସିଥାଏ ହୋଁ । ସିଏ କହଇ ଯେ ଝଟ ଝଟ ପୁଳି ଖାଅ ବୋଲି କହ ଥାଏ ହୋଁ । ସେଠୁଁ ସିଆଳ ମାନେ ପଳାଇ ଗନାଇଁ ହୋଁ । ସିଠୁଁ ପଳାଇ ସାରିକରି ସିଆଳ ମାନେ ମିଟିନ୍ କରିନାଇଁ ହୋଁ । ଆଜ୍ ସାଦବ ବୁଢ଼ାର ବଡ ଗଞ୍ଜାଟା ଖାଇବା ହୋଁ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ଦାଉ ଗୋଟେ ଧରି କରି କୁକୁଳି ଘରେ ବସିଥିଲା ହଁ । ସିଆଳମାନେ ଗନେ କୁକୁଳି ଧରିଲା ବଳେ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ଦାଉରେ ଖୁମ୍ପି ଖୁମ୍ପି କେତେଟା ସିଆଳ ମରି ଗନାଇଁ ସେଠୁଁ ଘଟକି ଘଟକି ପଳାଇ ଗନେ ହିଁ । ସେଠୁଁ ଆଜ ସାଦବ ବୁଢ଼ାର ବଡ ଖାସୁଟା ଖାଇବା ବୋଲି କହିନାଇଁ ହୋଁ । ସିଆଳମାନେ ପଳାଇଁ ଗନାଇଁ ହୋଁ । ତାଙ୍କର ସାଙ୍ଗରେ ଗୁଣ୍ଡୁଚି ମୂଷା ଘଟକିଲା ହୋଁ । ସେଠୁଁ ସାଦବ ବୁଢ଼ାକେ କହିଲା ଯେ ଆଜି ତୋର ବଡ ଖାସୁଟା ସିଆଳମାନେ ଖାଇମାଇଁ ଯେ କେମତ କରିବି ବଲି କହିଲା ହୋଁ । କେମତେ କରିବେ କି ଗୋଟେ ମେରୁ କଟଲା ଟିଏ ଧରି କରି ଛେଳି ଗୁହାଳରେ ତୁନି କରି ବସିଥିଲେ ସେଠୁଁ ସିଆଳମାନେ ଢୁକ୍‌ନାଇଁ ବଳେ କଟଲାଟାରେ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ଫସେ ପିଟିଲା ହଁ । ସାଦବବୁଢ଼ା ହଁ କଲା  ଚୁପ କରି ଛେଳି ଗଧଳିରେ ବସିଲା ହଁ । ସିଆଳମାନେ ଗନାଇଁ ଛେଳି ଗଧଳିରେ ଢୁକିନାଇଁ ବେଳେ କୁସୁମ କଟଲାରେ ସିଆଳ ମାନକେ ମାରଲା ହଁ । ସିଆଳମାନେ ଡରେ ପଳନାଇଁ ହଁ । ତାଙ୍କର ସାଙ୍ଗରେ ଗୁଣ୍ଡୁଚି ମୂଷା ବି ଗଲା ସିଆଳମାନେ ମିଟଙ୍ଗ୍ କରନାଇଁ ହଁ । ଆଜି ସାଦବ ବୁଢ଼ାର ଲଙ୍ଗଳ କଟିରେ ହଗି କରି ମୁସି ହେବା ବୋଲି କହିନାଇଁ ହଁ ସେଠୁ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ଶୁଣିଥିଲା ବେଳେ ସିଲଙ୍ଗଳ କ ିରେ ଭଲ ଧାର କରତ ବାନ୍ଧି ଦେଲା ହଁ । ସିଆଳ ମାନେ ହଗି କି ମୁସି ହେଲାଇଁ ବେଳେ ପିଚାଗା ଫାଳେ ଫାଳେ କାଟି ନେଲା ହଁ । ସେଠୁ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ଶଳାମାନେ ବୋଲି କରି ଘଟକାଇଲା ବେଳେ ସିଆଳ ମାନେ ଡରେ ଘଟକ ପଳାନାଇଁ । ସେଠୁଁ ସିଆଳମାନେ ମିଟିଙ୍ଗ୍ କରନାଏଁ ।

ଦେଖାନାଇଁ ଯେ ମରି ମରି ସରି ଗନୁଁ ବୋଲି କହିନାଇଁ କେମତ କରି ସବୁ ମରି ଗଲାଏଁ ବୋଲି କହିନାଇଁ ହଁ । ସିଆଳ ମାନେ କହି ନାଇଁ ଗୋଟେ ଚାଉଳିଆ କରିବା ବୋଲି କହିନାଇଁ ହିଁ । ରାଉଳିଆ କରି ଗନାଇଁ ବେଳେ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ଗାଧି ବୁଢ଼ୀ କରି ଦବାଟି ପନ୍ଥାରେ ବସି ଥିଲା । ସିଆଳମାନେ ସାଦବ ବୁଢ଼ାକେ ଦେଖି କରି ଝୁଆର କନାଇଁ ସେଠୁ କହିନାଇଁ ଯେ ଆମେ ମରିସରି ଗନୁଁ କେମତ କରମୁଁ ଯେ କହିଦିଅ ବଲି କହିନାଇଁ

ହିଁ । ସେଠୁ ସାଦବ ବୁଢ଼ା କହିଲା ହେଉ ତେବେ ମୁଇଁ ପୂଜା କରି ଦେବୀ ବୋଲି କହିଲା ହଁ । ସେଠୁ ଗନାଇଁ ସବୁ ସିଆଳ ମାନେ ଗଟେ ଘରେ ସବୁ ଢୁକି କରି ବସିନାଇଁ ହଁ । କବାଟ କିଳିଦେଲା, ସେଠୁଁ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ବୁଲାଇ ବୁଲାଇ ସିଆଳ ମାନେକେ ପିଟିଲା ହଁ । ସେଠୁ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ପଚରାଲା ପୁଳି ପୁଳି ଖାଇଲ ନାଇଁ ଖାଇନୁଁ ଖାଇନୁଁ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ବଡ ଖାସୁ ଖାଇଲ ଯେ ସେଠି ମରିଲ କି ନାହିଁ ମରନୁ ମରନୁ ।

ଲଙ୍ଗଳ କ ିରେ ହଗି କରି ମ୍ପସି ହେଲ କି ନାଇଁ ପୁସି ଦେଲୁଁ ଦେଲୁଁ ବୋଲି କହିନାଇଁ ହଁ । ଇମିତି କହି କହି ସବୁ ସିଆଳ ମାନଙ୍କୁ ପିଟି କରି ମାରିଦେଲା ହଁ । ସେଠୁଁ ଆଉ ଗୋଟେ ସିଙ୍ଗଣି ନାକି ଯିଇଁ ଥିଲା । ଯେପରି ଡରେ ପଟକିଲା ସିଏ ସେଠୁଁ ସିଆଳ ପୁଞ୍ଜି ରହିଲା ।

## ଶେଳିଆ ପିଲା ଭଉଣି ରଖା ବଖାଣୀ

ଏକ ରାଇଜ୍ୟରେ ଗଟେ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ହଁ । ତାର ଝୀଅ ପୁଅଟିଏ ତାରପୁଅ ଦିନ ଛେଳି ଚରାଇ ଯାଏ । ଦିନ କର ଦିନେ ଆମଟଟା ବାଟେ ନେଲା ଦେଖିଲା ଯେ ଗଟେ ଆମ ଫଳିଥାଏ । ସେଠୁ କୁଳାଇ କରି ଆସିଲା ଘର କଇ ନେଲା ଯେ ଫୁଲିରେ ରଖିଦେଲା ମାକଇକ୍ କହିଲା ଯେ ଏ ମା ଏଇ ଆମଟା କେହି ନା ଖାବ । ଯେ ଖାବ ତାହା କଇ ରଖିବି ମା ଖାଇଲେ ମା କଇ ରଖିବି ଭଅଣି ଖାଇଲେ ଭଅଣି କଇ ରଖିବ । ତାର ଉଉଣୀକ୍ ଗାଧି ଯାଇଥିଲା ଯେ ଆସିଲା । ହେଠାଣୁ ଦେଖିଲା ଯେ ଫୁଲିରେ ଆମଟିଏ ଆସି । ଏ ମା ଏଇ ଆମଟା କିଏ ରଖିସି ହଁ ଆମଟା ବାବୁ ରଖିସି ଖାଇ ଖୁଆ କରି ବେତ ନନୀ । ନନୀ ଖାଇଲେ ନନୀ କି ରଖିବି ମା ଖାଇଲେ ମା କେ ରଖିବି ହିଁ ବାଧେ ରଖିଲେ ରଖି ଆକ ଖାଇ ଦେଏଁ । ସେଠାର ଖାଇଲା ହେଠାଣୁ ଶେଳିଆ ପିଲା ଆସିଲା ଶେଳି ଚରାଇ କରି ଦେଖିଲା ଯେ ଫୁଲିରେ ଆମନାଇଁ । ଏ ମା ଆମଟା କିଏ ଖାଇଲା ନାଇଁ ତା ନନୀ ଖାଇଲା ଗାଧିରୁ ଆସିଲା ହାର । ନାଖା ବଲି କହିଲି ଯେ ମାନିଲା ନାଇଁ ଖାଇ ଦେଲା ବକଇ ତାର ଭାଇକ ବାହା ହେବାକ ସେଠୁ ତାଙ୍କର ଘରର ଜାଲି ସେମଡ଼ଂ ବନାଇ ଠଲା ଚପତି ବନାଇ ପାସ ବନ୍ଧୁ କଇ ଗୁଆଗୁଣ୍ଡା ଦେନାଇ ଦୁରିଆ ବନ୍ଧୁ କଇ ଚିଠି ପତର ଦେନାଇଁ । ହେଠାଣୁ ଆସିନାଇଁ ଦୁରିଆ ଲୋକମାନେ ବାହାଘର ହେଲା । ସେଠାଣୁ ଝୀଅ ପୁଅ କଇ

ଡାକିନାଇଁ ଆସ ବେଦିରେ ବସ ବନାଇଁ ବଳେ ଟକିଟା କହିଲା ଯେ ର ମା ଗାଧି ଯାଏ ସେଠୁ ହଳଦୀ ମୁଣ୍ଡଟିଏ ତେଲ କା ୍-

କାଠି ଖଣ୍ଡେ ଗୋରାଟିଏ ସାବୁନ ଭଇଲା ହାର ଗଲା ଗଲା ନାଳ କଇ । ସେଠୁ ଏକ ମା ବାପର ଥିବେଲେ ମୁଇ ଗୋରାଟା ଫିଙ୍ଗି ଦେଲା ଯେ ହୁଳି ହେବେ ବୋଲି କହିଲା । ତେଲ କା ୍ଟା ଫିଙ୍ଗି ଦେଲା ମେ ସମୁଦର ହେଲା, ଇଭାଗ କାଠିଟା ଫିଙ୍ଗି ଦେଲା ଯେ ଡଙ୍ଗା ହେଲା । ହେଠୁ ସିଏ ସିଡଙ୍ଗା କଇ ଫିଙ୍ଗି ହେଲା ଯେ ଡଙ୍ଗଟାରେ ବସିଲା । ସେଠୁ ମାହାକ ଦେଖିଗଲା ଯେ ମଝି ଦରି ଆରେ ବସିସି ଆଇ ବ ନାନୀ ଆଇ ଜାଲି ସେମତା ଉଟାଇ ନେଲାନେ । ଗାଁର ଲୁକ ବଖେ ମନାଇଁ ନେ ।

ଆସ କଲରୀ ଘର ବାହୁଡି ନାଇଁ ମାଇ ବୋ ମା ଘର ବାହୁଡ
                    ବାପା ହୋଇଲା ଶଶୁରମୁର
ବଡ ଭାଇଯେ ଡେସୁରମୁର
                    ସାନଭାଇ ଯେ ଗ୍ରିସ୍ତମୁର
ଆଇ କଲରୀ ପର ବାହୁଡି
                    ନାଇଁ ଯାଇଁ ବାପା ଘର ବାହୁଡା
ବୁଡ ବୁଡରେ ସଇତ ଡଙ୍ଗା
                    ଏଇ ଡଙ୍ଗାରେ ଜୀବନ ଯାଉ ।

ହେଠୁ ଏତିକି କହି ବୁଡ ଆକ୍ ସେଠୁ ଇନ୍ଦ୍ର ମାୟାକୁ ଡାକିଲା ବର୍ଷା ହେଲା ନଦୀ ବଢି ଆସିଲା ତାକଇ ଭସାଇ ନେଲା ଯେ ନେଲା ଯେ ତାକଇ ବାଲ୍ କୁଦାରେ ପକାଲା ହେଠୁ ତୁମ୍ବାଗସ ପାଲଟିଲା ଗସ ପାଲି କରି ଫଳ ଫଳିଲା । ହେଠୁ ସେ ତୁମ୍ବାଟା ଲମ୍ବା ହେଇ କରି ବଡ ହେଲା । ସେଠାଣୁ ଗୋଟେ ଋଷି ଆଇଲା ଯେ ତୁମ୍ବା ଟାକଇ ନେଲା ନିକରି ଘରେ କାଟିଲା ବଳେ ମୋର ବେକ୍ଟା କାଟିବେତି । ସେଠୁ ଘରେ ଦେଖେ ଯେ ଲୋକ ନାଇଁ ପଣ୍ଡାଳେ ଦେଖେ ଯେ ଲୋକ ନାଇଁ । ଯିଏ ଥାଉ ସିଏ ଥାଉ କାଟଇଁତା । କାଟି ଦେଲା ଅତି ସୁନ୍ଦର ଝୀଅଟି ବାହାରିଲା । ଖିରାକେ ଦେଲେ ତରଳସି ଶିତଳ କେ ଦେଲେ ଠେଙ୍ଗାସି । ହେଠୁ ତା କଇ ଭିତରେ ନେ ଜଗାଳି ଦିଥାଏ ନାଇଁ ଉଅରାଏ । ଇଲାଭିକ୍ଷା

ମାଗିଆକ୍ ।

ନାଳେ ନାଳେ ଗଲି ବାଲି କୁଦାରେ ତୁମ୍ବା ପାଇଲି
ଘରକୁ ନେଇ କାଟିଲି ତୁମ୍ବା ଭିତରେ ଝୀଅଟି ଯେମା

ହେଠୁ ଭିକ୍ଷା ମାଗି ଗଲା ଯେ ସି ତାଙ୍କ ଟକାଟାର ବାପକର ଗାଁ କଇ ପହ୍ର ନାଇଁ ବଳେ ସି ବୁଢ଼ାଟା ତାର ଆରି ମା ତାର ରଖିନାଇଁ । ଏ ବୁଢ଼ା ଯା ଗାଧି ଯିବେ । ବଟିଆଇ ଦେନାଇ-

ତାକଇ ବଳେ ସିଏ ବୁଢ଼ା ଟା ଗାଧିଗଲା । ହେଠଣୁ ସେ ଝୀଅଟା କଇ ତୁମ୍ବା ଭିତରେ ବହାର କରି ଦେନାଏଁ ହେଠୁ ସି ତୁମ୍ବା ଭିତରେ ବିଲାଇଟିଏ ଢୁକାଇ ଦେନାଇଁ । ହେଠୁ ବୁଢ଼ାଟା ଆଇଲା ଦେଅ କିସି କିସି ମୁ ପଳାଇ ହେଠୁ ପଳଲା ହିଁ ବଳେ ସି ବିଲାଇଟା ତୁମ୍ବାଭିରେ ରୋଷଉ ରୋପଉ ରାମ୍ପିଲା ରହ ରହ ନାଳ କଇ ପହୁ ଖାବେତା । ଭଟକାଇ ଦେଲା ଯେ ତା ବିଲାଇ ବାହାରଶି ଘଟକିଲା ଏଶଳା ବିଲାଇ ପାଲଟିଲାକି ଘଟକିଥିଲା ପଥରଟାରେ ପିଟିହ ପଳିଲା ଯେ ମରିଲା ।

## ସାଧବ ବୁଢ଼ାର ଗୋଟେ ପୁ

ସାଧବ ବୁଢ଼ାର ଗୋଟେ ପୁ, ଯେ ତାକେ ବାହାକଲା । ରଜାର ସାନ୍ ଟୋକି ଟାକୋଏ ବାହାକଲା ଯେ ଘୁଡା ଟା ଯୌତୁକ ଦେଲା । ସାଧବ ବୁଢ଼ାର ପୁ ବଇଲା ରଜାକେ ଏ ଶଶୁର ମକାୟ ଘୁଡାଟା ଯୌତୁକ ଦେଲ । ତମର ଟିକେ କିସ୍‌ଟା ଦେବ ଯୌତୁକ ବଲା । ମୋର ଝି କେ ଯୌତୁକ ନାଦେଁ ତମ କେଏ ଦେଲି ବଉଲା । ବଳେ ମକେତ ଯୌତୁକ୍ ଦେଲ ବେଳେ ତୁମର ଝି ମନାଟା ଖଟା ହେବା ବଇଲା । ହେଠୁଁ ତର ଜ୍ୱାଇଁ କେ ଆଉ ତାର ଝିକେ ବଟାଏ ଦେଲା । ତାର ଶାସ୍ ଘରକେ ଆସ୍‌ଲା ବଳେ ତାର ଶାସ୍ ମାନେ ବରି ନେଲାଏଁ । ଘରେ ଢୁକ ଲାଏଁ । ବଳେ ଚୁଡା ଖୁଆଲା ତାର ବହୁକେ । ହେଠୁ ତାର ବହୁ ନାଁ ଖାଏଲା । ହେଠୁ ତାର ବହୁ ତାର ଶାଶୁ କେ ସୁନାମାଳ ଲାଗି ହଟ କରଲା । ବଳେ ସୁନାମାଳଟେ ଦେଲା । ଘର ବାଉଲି ଗଲାଏଁ । ଟୁକିଳିର ମାଁ କହିଲାଏଁ କେଡେଖୁଣ ଆସଲ ଜୁଆଏଁ । । ଇଲା ଆସଲୁଁ ତମାଁ ବଲାଏଁ । ଚାହାପାଣି ଦେଲାଏଁ । ହେଠୁ ଶିକାର ଭାତ କଲାଏଁ । ସବିଏ ଖାଏନାଏଁ । ଆଉଥରେ ଫେରି ଆସ୍‌ନାଏଁ । ପିଲା ଆଉ ଟୁକୁଳି ସୁଇନାଏଁ

। ସେ ଟକିଟା ଦେହେଁରେ ରହିଲା । ସୁରୁ କାଳି ସାଗ ଖାଇବା ଲାଗି ସଦଲା । ଟକିଟା ଗଲା ସହଁରିଆ କଟାକୋଏ ସୁରୁକାଳି ସାଗ୍ ତୁଳି ଟକଟା ଗଲା ବେଳେ ସୁରୁକାଳି ସାଗଟା ଉଭିଗଲା । ବେଳେ କହିଲା ଦେଖରେ ଭଗବାନ ସୁରୁକାଳି ସାଗ ଦୁଇଟା ଭେଟାଏ ହୋ ପଣୁଆ ଝି କେ ଦେବି ବଲା ବଳେ ସୁରୁ କାଳି ସାଗ୍ ଭେଟେଇଲା । ସୁରୁକାଳି ସାଗ କେ ତୁଳି ଆଣ୍ଲା । ଆଣିକରି ରାନ୍ଧି କରି ଖାଏଲା । ତାର ପୁ ଜନମ ହେଲା ହେଠୁ ବଇଲା ଏ ପୁଅ କେନ ବନ୍ଧ କେ ଯିବୁ ବଇଲା ବେଳେ ତାର ପୁ କହିଲା ମାସଙ୍ଗରିଆ ବନ୍ଧକେ ଗାଧି୍ ଯିବି । ତାର ବୁଢ଼ା ଦଦା କହିଲା ନାତିଆ ଗାଧି୍ ନାଇ ଯା ବଜାର କେ ଯା ଜିରା ମୁନ୍ଦି ଘିନି ଆଣବେ ଆଉ ପିନ୍ଧିବେ । ହେଠୁ ତାର ନାତିଆଟା ବଜାର ଗଲା । ଘିନିଲା । ଜିରା ମୁନ୍ଦି ପିନ୍ଧିଲା । ଗାଧି୍ ଗଲା ବେଳେ ଗିତ ଗାଇଲା ।

ନାତି–ନେ ବ ଦଦା ଜିରା ମନ୍ଦି ପିନ୍ଧ<br>
ଦଦା–ତୁଇ ବୋ ନାତିଆ କାହିଁ କାହିଁ ଯିବ ।

ନାତି–ମୁଇଁତ ଯିବି ସହଁରିଆ ବନ୍ଧ । ମାଁ ଖାଇଛି ସୁରୁକାଳି ସାଗ ।<br>
ନାତି–ନେଗ ବାଇ ଜିରା ମୁନ୍ଦି ପିନ୍ଧ ।<br>
ବାଇ–ତୁଇ ବୋ ନାତିଆ କାହିଁ କାହିଁ ଯିବୁ ।<br>
ନାତି–ମୁଇଁତ ଯିବି ସହଁରିଆ ବନ୍ଧ । ମାଁ ଖାଇଛି ସୁରୁକାଳି ସାଗ ।

## ଶାହାଳା କନିଆଁ ଓ ଛେଳିଆ ପିଲା ବଖାଣୀ

ଗୋଟେ ରାଇଜରେ ସାଦବ ଟିଏ ଥିଲା ତାର ଶାତଟା ପୁଅ । ଶାତଟା ପୁଅରୁ ସାନ ପୁଅଟା ଅଳସୁଆ ତାହାକେ ଛେଳି ଚରାଇବାକୁ କହିଲେ, ସେଏ ଛେଳି ଚରାଇ ସବୁ ଦିନ ନିଏ ଛେଳି ଚରାଇବାକୁ ଆସିଲେ କାଠି ବିଡାଏ ପତର ବିଡାଏ ଆଣି କରି ଗୋଟେ ନଦି ତଳା ଶାଳ କଛ ମୂଳେରେ ରଖିଦିଏ । ସେଇ କାଠି ପତର ସବୁ ଶାହାଳା କନିଆଁ ତାର ଘରକୁ ନେଇ ଜାଏ । ଦିନକର ପାଳି ଛେଳିଆ ପଲା କାଠି ପତର ରଖି୍ ଜଗିଲା ସେଠୁ ଶାହାଳା କନିଆଁ ଆସିଲ ଓ କାଠି ପତରକୁ ଧରୀ ପଳାଥାଏ । ସେଠୁଁ ଛେଳିଆ ପିଲା

ଯାଇ ଶାହାଳାର ହାତରେ ଧରି କହିଲା ତୁଇଁ ସବୁଦିନେ ମୋର କାଠି ପତର ନେଇଁ ଆଜ୍ ତକଇ ଛାଡିବି ନାହିଁ । ଆଜ୍ ମୁଁ ମୋର ଘରକେ ନେମି । ଶାହାଳା କହିଲା ଛାଡଛାଡ ମୁଇଁ ଘରକଏ ଯିବି ବୋଲି କହିଲା ସେଠୁଁ ଛେଳିଆ ପିଲା ଢୁକି ଗଲା ଛେଳିଆ ପିଲା ଛେଳିସବୁ ଘରକୁ ଆଣିକରି ବାନ୍ଧି କରି ଛେଛେରୀ ଖଟରେ ସୁଇଲା ତାଙ୍କର ସିଭିଏଁ ଯାକଆସି ଉଠ୍ ଭାତ୍ ଖା ବୋଲି କଇନାଇଁ ମୁଇଁ ଭାତନା ଖାଇଁ ବୋଲି କହିଲା କିସ୍ କରି ଭାତନା ଖାସସ୍ ନାହିଁ ମୁଇଁ ଗୋଟେ କଥା କହିବି ହିଁ  କରିବଲେ ଭାତ ଖାବି ନା ହେଲେ ନାଖାଏଁ ହଁ ତବେ ଆଣି ଦେମୁଁ ଭାତ ଖା । ଭାତ ଖାଇଲଶ ମାସ କି ଗୁଆ ଗୁଣ୍ଡା ଦୁରକୁ ଚିଠି ପତର କରି ଗୁଆ ଦେନାଇଁ ସାଙ୍ଗେ ଏକା କର ଖଣ୍ଡି ଦେନାଏଁ ସେଠୁଁ ବାହାକରି ସାରିନାଏଁ ଘରଗଢାଇ ଦେନାଏଁ ବଳେ ଶାହାଳା କନିଆ ଅନ୍ଦାରୁ ରାନ୍ଧି କରି ଆଉ ଥରେ ଶାହାଳ ଗଛରେ ଡୁକିଲା ରାନ୍ଦିଲ ବୋଲି ଛେଳିଆ ପିଲା କଇ କହିନାଏଁ ମୁଇଁ ରାନ୍ଧିଶଇଁ ବୋଲି କହିଲା । ତୁଇଁ କିବ ଅଳସୁଆ କୁମ୍ବର ହେତେ ସକାଳୁଁ ଉଠି କରି ଭାତତୁଣ ଘର ଦୁଆର ଲେସି କରି ପାରିବେ, ନାହିଁବ ମୁଁଇନେ କରିସଇଁ ଇମିତି କେତେଦିନି ଗଲା ଦିନେ ଶାଶୁର ଘର କାଠ ଆଣି ଜାଆଉଛୁ ବୋଲ ସବୁକି ଡାକି କର ଆରମାନେ କାଠ ଆଣି ଗନାଏଁ ସଶୁର ତାର ଫେରି ଆସି ଥିରି କରି ଜଗିଥିଲା ଶାହାଳା ବାହାରି କରି ଘର ଦୁଆର କାମ ସାରି କରି ଭାତ ତେଉଣ ରାନ୍ଦିବାଢି କରି ସାରିଲା ଦେଖିଲା ଯେ ପାଣି ନାହିଁ ନେ ଯାଏଁ ପାଣି ଆଣି କରି ରଖିଦେଏଁ ବୋଲି କହିଲା ସେଠୁଁ  ପାଣି ଆଣି ଗଲା ବଳେ ସଶୁର ତାର ଶାଳ ଗଛଟାକୁ ଆଣି କରି ଫାଳ ଫାଳ ପିଞ୍ଜି ଦେଲା ଶାହାଳା ଆସିକରି ଦେଖିଲ ଯେ ସଶୁର ବୁଢା ବସିଛି । ଶାହାଳା ଦେଖି କରି ଏଠି ସେଠି ଲୁକି ଲାଗସି ସେଠୁଁ ସଶୁର ତାର କହିଲା ଯେ ଇମିତି ଲୁକିବ ହେଲେ ଜାତି ବନ୍ଧୁ ସଙ୍ଗାତ ମଇଁତର ଲୁକଜନ ଡ଼ାକି ବକି କରି କହିଲା ସି ଦିନୁ କାମ୍ଦାମ୍ କରି ଖାଇନାଏଁ ।

ବହୁମାନେ ବାଳିରେ କୁଅ ବାଳିରେ ବନ୍ଧ ଏଗାଧୀ ବ, ନଦି ନାଳକୁ ଗାଧିଯିବ ନାହିଁ  କେତେ ଭଳ ମନ୍ଦ ଲକ ଦେଖିଲେ କିସ କଇମାଇଁ ଶାହାଳା କଥା ନା ବୁଝୀ ନାଳ ନଦି କି ଗାଧି ଗଲା । ଗାଧିଲା ବଳେ ମୁଁଣ୍ଡରୁଁ ଗୋଟେ ଚୁଟୀ ଉଖୁଳି ଗଲା ଇ ଚୁଟିଟା ପାଣିରେ ଦେଲେ ପାଣି ଖାଇଯିା । ମାଟିରେ ଦେଲେ ମାଟି ଖାଇଆ ବୋଲି କହଲା ସେଠୁଁ ଦେଖିଲା ଯେ ଉପର ଆଡୁ ଡୁମ୍ବୁରୀ ଫଳ ଗୋଟେ ଭାସିଭାସି ଆସଥାଏ । ସି

ଡୁମୁରୀ ଫଳ ସିଣି କର ଦିଫାଳ କର ଚୁଟିଟା ଭିତରେ ଦେଇ ଭସାଇ ଦେଲା । ଡୁମୁରୀଟା ଭାସଭାସି ଯାଇ ତଳର ଘାଟରେ ଲାଗିଲା ସେଇଠି ହଟିଆ ରଜା ଗାଧୁଥିଲା । ସେଠୁଁ ରଜା ଦେଖିଲା ଯେ ଦେଖ ଦେଖ କି ଫଳ ବୋ କହାଲା ଜଳି ପାଇକ ମାନେ ଡୁମୁରୀ ଫଳଟା ସିଣି କରି ଆଣିନାଇଁ ଦେଖିନାଇଁ ଯେ ଅତି ସୁନ୍ଦର ଚୁଟିଟିଏ ଆସି । ଜାଅ ଜାଅ ଜୁଳି ପାଇକମାନେ ଉପ ଘାଟରେ କିଏ ଗାଧୁସି ଦେଖି ଆସ ବୋଲି ରଜା କହିଲା ଜୁଳି ପାଇକମାନେ ଦେଖି ଗନାଇଁ ଯେ ଅତି ସୁନ୍ଦର ଝୀଅଟିଏ ଆସି କରି ରାଜାକୁ କଇନାତ ହଜୁର ଅତିସୁନ୍ଦର ଝୀଅଟିଏ ଗାଧୁସି ଇଟା ତୁମର ଲାଗି ହେଲେ ଭଲ ସାଜିତା ସେଠୁଁ ରଜା କହିଲା ଚାଲ ଧରି ଆଣିମା ବୋଲି ବଇଲା । ଶାହାଳା ଗାଧୁ ଥିଲା ବଳେ ରାଜା ଧରି କରି ନେଲା ଛେଳିଆ ପିଲା ଦେଖିଲା ଯେ ଶାହାଳା ନାହିଁ । ସିଏ ଖୋଜି ଖୋଜି ବୁଲି ବୁଲି ରଜା ଘରକୁ ପହଚିଂଲା ଦେଖିଲା ଯେ ରଜା ଘର ଛେମେଣ୍ଡା ମାରୁସନ୍ତି କାଠ ଖଣ୍ଡ ସିନ୍ତୁ । ଏ କାଠ କଟା ଭାଇ କାର ଲାଗି ଗୋ କାଠ କାଟୁସ । ଏ ଜୁଗି ଭିକାରୀ ସାଇ ରଜା ଘର ବାହାଘର କରିମାଇ । ଏ ଜାଲି ସେମେଣ୍ଡା ମର ଭାଇ କାହାର ଲାଗି ଗୋ ଜାଲି ସେମେଣ୍ଡା ମାରୁସ । ଏ ଜୁଗି ଭିକାରୀ ଭାଇ ରଜାଘର କରିମାଏଁ । ହଁ ହଁ ଭିକା ମୁଠେ ଦିଅବ ରଜାଘର ନାହିଁ ବ ନାହିଁ ରଜା ବାହାଘର କରସନ୍ତ ନା ଦେଏନ୍ତେ । ନାହିଁ ବ ତୁମର ନୂଆଁ ବହୁକୁ ବାହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ନାହିଁ କୁଟିଏ ହେଲେ ଦେଖାଉ ନାହିଁ ନାହିଁ ଦେଖାଇ ଦେମୁଁ ବଇନାଇଁ ସେଠୁଁ ହଟିଆ ରଜା କହିଲା ଯେ ଶାହାଳା କୁ ଦେଖାଇ ଦିଅ ବୋଲି କହିଲା ସେଠୁଁ ଝରକାରେ ଡଙ୍ଗି ଦେଲା ସେଠୁଁ ଛେଳିଆ ପିଲା ସୁରୀ ମାରୀ ମରିଗଲା ବଳେ ରଜା କହିଲା ଯେ ଯାଅ ଯାଅ ଫିଙ୍ଗି ଦେଅ ବୋଲି କହିଲା ବଳେ ଶାହାଳ କହିଲା ନାଇଁ ନାଇଁ ଫିଙ୍ଗନାଇ ତାକୁ ବେଲ କାଠ ଚନ୍ଦକ କାଠ କରି ପୋଡ଼ାଇ ଦିଅ । ଶାହାଳାର କଥା ମାନୀ ରଜା ବେଲକାଠ ଚନ୍ଦନ କାଠ ଆଣି କରି ପୁଡାଇ ନେଲେ । ଶାହାଳା କହିଲା ରଜା ଜୁଗି ପୁଡା ଦେଖିଯିବା ରଜା ମନା କଲା ଯେ ମଣଷ ବଢେ ବାସଇ ସେଠିକି ଯିବା ନାହିଁ । ନାହିଁ ମୁଇଁ ଯିବି ଦେଖି ଆସିବି ହୋଉ ଯିବା । ଚାଲ ଚାଲ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହାତୀ ଜୁଗି ପୁଡା ଯିବା ଦେଖି । ସବୁ ପୁଟା ଦେଖିସଇଁ ଜୁଗି ପୁଡା ନା ଦେଖି ଗୋନାଇ ଯେ ଗୋନାଇଁ ତାହାକୋର ସିଠି ପୁଡାଥାନ୍ତ ରାଜା ଓ ଶାହାଳା ହାତୀ ଉପରେ ବସି କହିଲା ରଜା ମାଟିସଟା ଆଣି ନାହିଁ ଯା ଆ ଆଣି ଆସିବ ବୋଲି କହଲା ରଜା ହାତୀରେ ବସିଆସିସ ଆଣିଗଲା ବଳେ ଶାହାଳା

ପୁଣି ଜଳୁଥିବା ନିଆଁରେ ଶାହାଳା ନିଆଁରେ ପୁଡୁସି ସିଏ ତ ପୁଡିଲା  ମୁଇ ହେଲେ କିସ୍ କରି ରହିକି ମୁଇବି ପୁଡି ମରଇ ନିଆଁରେ ପୁଡି ଗଲେ ତାହାଙ୍କର ସାଙ୍ଗରେ ଗାଇ ଛେଳି ସବୁ ମରିଗଲେ ।

## ବାଘ ଆଉ ଖେଳିଆ କଥାଣୀ

ଝାଳେ ବାଘ ଆଉ ଖେଳିଆ ରହୋଥିନାଇଁ ଦିନ କର ପାଳି କିସ୍ କନାଇଁ ଖାବା କଇ କିସି ନା ପାଇନାଇଁ ହେଠାଣୁ ରହୁଁ ଝାଳରେ ଅନ୍ଧାର ହେଲା । ହେଠାଣୁ ବାଘଟା ବିଚାର କଲା ଭଣଜା ଆଜି ତର କାନଟା ଖାବା । ଖେଳିଆ କହିଲା ଯେ ନାଇଁ ମାମୁଁ ମୋରଟା କାଲିକି ଖାବା ତରଟା ଆଜି ଖାଉଁ । ହଁ ଭଣଜା ହନ୍ତଲେ ମୋର କାନଟା କାଟା ତାପରେ ଖେଳିଆ କାଟିଲା ଆଉ ନିଆଁ ଠେକା ନାଇଁ । ହେଠାଣୁ ବାଘ ମାମୁ କଇ ପତର ଆଣି ବଟି ଆଲା । ହେଠାଣୁ ଖେଳିଆ ଆରି ବାଘ ଭାଗ କରି ଖାଇ ନାଇଁ । ହେଠାଣୁ ଇଲା ମାମୁ ଶୋଇବା ମାମୁ ମୁଇଁ ମୁଞ୍ଜିଥିଲୋ ଦେଖିଆଉଁ ଚାହିଁଥିଲେ ନିଜା ଥାଇଁ । ବାଘ କିସ୍ ବିଚାର କଲା ଆଜି ନିଜି ବାକ ବଳେ ଖେଳିଆ କଇ ଖାବି । ହେଠାଣୁ ଖେଳିଆ ନିଜିଲା ବଳେ ବାଘ ଖାବାକଇ ଖେଳିଆ ପାସ କଇ ଗଲାବଳେ ମାମୁ କିସ କରସସ ମକଇ । ବାଘ କହିଲା ଯେ ଭଣଜା ଭଲକରି ଶୋଉ । ହେଠାଣୁ ବାଘ ନିଜିଲା ବଳେ ଉଠିକରି ଖେଳିଆ ଘଟକି ଘଟକି ପଳଲା ତାପରେ ବାଘ ଉଠି ଦେଖିଲା ଆରେ ସଳା ଖେଳିଆ ପାଳାଇ ସିନେ । ହେଠାଣୁ ବାଘ ଘଟକଲା ସେଠାଣୁ ଖେଳିଆ ଦେଖିଲା ଯେ ଇଲା ମକଇ ଖାଇ ଦେଆକ । ହେଠାଣୁ ଖେଳିଆ ବୁଦ୍ଧି କଲା ଦେଖିଲା ମେରୁଗସଟାରେ ମେରୁ ଟିଏ ଭଫେଁର ବାନ୍ଧିସନ୍ତ ସେଠି ଖେଳିଆ ଜଗିଲା । ବାଘ ପହ୍ ଲା ଇଲା ଭଣଜା ଖାଇ ଦେବି ନାଇଁ ମାମୁଁ ମୁଇଁ ରଜାର ଜଳା କବାଟ ଜୁଗି ସଇଁ । ହେଲେ ଭଣଜା କେମତ କରିବା ନାଇଁ ମାମୁ ମୁଇଁ ହେଇଟି ଯାଏଁ । ସେଠୁ ତୁଇଁ ଜଳା କବାଟାକୁ ଧେରି ଦେଖିବେ । ହିଁ କଲା ହେଠାଣୁ ଖେଳିଆଟା ବୁଦାଉଢାଳ ହେଲା ବଳେ ଭଫେଁରେ ଟାକଇ ଟାଳି ଦେଲା ବଳେ ବାଘ କଇ ଚାବି ଦେନାଇଁ ହେଠାଣୁ ବାଘ ସଳା ଖେଳିଆ କଇ ଘଟ କାବି ହେଠାଣୁ ଗଲା ଯେ ଗଲା ଯେ ଖେଳିଆ କଇ ଭେଟାଲା ଭଣଜା ଇଲାଗର ତକଇ ଖାଇଦେବି । ନାଇଁ ନାଇଁ ମାମୁ ମୁଇ ରଜାର ପୁଳାଜଗି ସଇଁ । ମାମୁ ବସ ଟିକେ ଏ ମାମୁ ମୁଇଁ ହେଇ ଟିକ

ଯିବି ବଳେ ପୁଳାଟା ଚିରି ଦେଖିବହଁ କହିଲା ବାଘ ସେଠୁ ଖେଳିଆ ପଳଲା ବଳେ ବାଘ ଚିରି ଦେଖିଲା । ହେଠାଣୁ ବାଘ କଇ ବରଳି ଡାଡଲା ମୁହଁ ମୁହାଁ ଫୁଲାଣି ଚାବି ନାଇଁ । ତାପରେ ବାଘ ଉଡୁମୁଳା ହୋଇ ଖୋଜି ଖୋଜି ଖେଳିଆ ପାସ କଇ ପହ ୍ଲା । ଖେଳିଆ କିସ୍ କଲା ନିଆଁ ଠେକାଇ କରି ବାଲି ଭାଜିଲା ସେଠୁ ବାଘ ପହ ୍ଲା । ଭଣଜା ଇଲାଗର ତକଇ ଖାବି । ତାପରେ ଖେଳିଆ କହିଲା ନାଇଁ ନାଇଁ ମାମୁ ମୁ ରଜାଘର ସୁଆଳାର ଆଙ୍ଖିପତ ହିସି ଯେ ସୁ ଆଳାର ବାଲି ଭାଝ ସଇଁ । ହେଲୋ ଭଣଜା ମୋର ହିଁ ଆଖିରେ ଫୁଲିସି ଯେ କୁଟିଏ ଘଳିଦେ ହନ୍ତଲେ ମାମୁ ଚିତରାଙ୍ଗହି ଶୋଉ ବାଘ ହେଠାଣୁ ଚିତରାଙ୍ଗ ହୋଇ ଶୋଇଲା । ମାମୁ ଆଁ ଖିଳା ବିଦିରା ହେଠାଣୁ ନି କରି ତତିଲା ବାଲିଳା ଢାଲସୀ ତାପରେ ବାଘ ମଲା ହେଠାଣୁ ଝାଳ କଇ ଖେଳିଆ ପଳଲା ।

## ବଡାବଖାଣୀ

ଏକ ରାଜ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ରଜା ଥିଲା । ତାର ଦୁଇ ଝିଅ ଆଉ ଗୋଟିଏ ସାରି ଚଳଇ ରଖିଥିଲା । ସେଠୁ ସବୁଦିନ ଭୂୟାଁମାନଙ୍କର ବନ୍ଧ କଇ ଗାଧି ଯାଆନ୍ତି । ଦିନେ ଭୂୟାଁଣୀ କହି ନାଇଁ ତୁମର ରଜାଘର ହି କରି ବନ୍ଧଟିଏ ହିଁ ଖିଡି ନା ପାରସ ସେଠୁ ଦିନେ ରାଗି ଝୀଅ କହିଲା । ବୁଆ ଆମର ଲାଗି ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧଟିଏ ଖିଡଦିଅ । ହଉ ଝୀଅ ମୁ ରେଜା କୁଲି ଡାକି ଆଣଇ ହେଠାଣୁ ରଜାଗଲା ଆର୍ ରେଜାକୁଲି ଡାକି ଆଣିଲା ସେଠୁ ବନ୍ଧ ଖୁଡିଲେ ପାଣି ବାହାରିଲା । ହେଠାଣୁ ରଜାର ଝୀଅମାନେ ଲାଗିନାଇଁ ତୁମର ବନ୍ଧକଇ ଗାଧି ଗନୁ ବେଳେ ଆମକଇ ଲାଗିଲା । କି ଲାଗି ଆମର ବନ୍ଧ କଇଁ ଆଶୋସ । ହେଠାଣୁ ସେହି ଲୋକଳା ପଳନାଇଁ ସେଠୁ ଦୁଇ ଭାଇଭଉଣୀ ବିଚ୍ଯାର କରିନାଇଁ । ଜଣେ ଜଣେ ଜଗମା ଯିଏ ଜଗିଲା ତାହାର ଲାଗି ବାହା ହେବା । ହେଠାଣୁ ଘଂସି ଘଂସି ଗୋଡ଼ କର ମଇଲା ହୁଳା କର୍‌ନାଇଁ । ହୁଳା କରି ହଳଦି ମେ ସା ନାଇଁ । ସେଠୁ ଦୁଇ ଭଉଣୀ ଘରକୁ ଆସିନେ ହେଠାଣୁ ତାର ବୁଆକ କଇ କହିନାଇଁ ଆମେ ବୁଆ ଜଣାଣ ଜଣାମୁ ଯେ ଯେ ରାଇଜର ରଜାମାନଙ୍କଇ ଡାକରା କର । ତାର ବୁଆ ସବୁ ରାଇଜ କେ ଚିଠି ପତର ଦେଲା । ସବୁ ରାଇଜର ରଜାମାନେ ଆସି ନାଇଁ ହେଠାଣୁ ରଜାମାନେ ସଭିଏଁ

ବସିଲେ ସେଠୁ ଜଣାଣି ଜଣାନାଇଁ । ତୁତ ରଜା କିଏ କେରି ଗଛ ରଜା ଆମ କରି ଗଛ । ହେଠାଣୁ ଝାଳର ବଡାସାପଟିଏ ଆସିଲା ସେଠୁ ବୁଢ଼ୀଟିଏ ଧାନ ଶୁଖାଇଥିଲା ବୁଢ଼ି ଇଲାଗର ତକଇ ଢକ୍କିବି । ନାଇଁ ନାଇଁ ବଡା ରଜା ଘର ଜଣାଣ ଜଣାସନ୍ତ ମା ଯିବି କିସବଲି କହିବି । ରାଜା ହଳଦି, କେରି ଗଛ, ରାଶି ଗଛମାନ ଲାଗଇଲା । ବଡା ଗଲା ହେଙ୍ଗଟ ହେଇ କରି ବସିଲା ତ ରାଜାଙ୍କ କେରିଗଛ ରଜା ହଳଦି କରିଗଛ ଆଣିଲା ହେଠାଣୁ ଗୋଟିଏ ରଜାର ଝୀଅ ବଡାଟା ଲାଗିଗଲା ସବୁର ରଜାମାନେ ପଳନାଇଁ । ଜାଇଁ ଶଶୁରେ ଆଜି ଘରକଇ ଯିମୁ ଜୁଆଇଁ ଖାଇ ଖୁଆକରି ବେଳାରେ ଯିବ ବୋଲି ତାର ଶଶୁରକୁ କହିଲା । ହେଠାଣୁ ଖାଇ ଖୁଆକରି ରାଣିଝୀଅ ଆଉ ବଡା ପଳାନାଇଁ । ମୁଇଁ ନାନୀ ତୁମର ସାଙ୍ଗେ ଯିବି ସେଠୁ ତାର ନାନୀ କହିଲା ନାଆଁ ଯା ଭଉଣୀ ବଡେ ଦୁରିଆ ଚଲି ନା ପାରସ୍ । ତମର ଭେଣାଇଁ ଆଉ କେତେ ଧୁରିଆ ଘର ଆମର ପଟଟା ଡ଼େଗି କରି ଆର ପଟେ ଯାଇ କରି ଘର । ସେଠୁ ତାଙ୍କର ଘରକଇ ପହ ୍ ନାଇଁ ସେହି ରାଣି ଝୀଅ ଦେଖିଲା ଯେ ଟାଙ୍ଗର ତଳେ ଘର ବନାଇଁସି । ସେଠୁ ତାର ସାନ ଭଉଣୀ କହିଲା ନାନୀ ଏଟା ବଡାଟା ବଡା ନୁହେଁ ଏଟା ବଡରାଜା । ତୁଇଶାଳି ଟୁକିଳି ଭାତ ତେଉଁଣ ରାନ୍ଧୁଥା ଆମେ କାଠ କରନାଇଁ କାଠ କରି କରି ଭାଲୁ ରୁପରେ ଆସଇଁ ବାଘ ରୁପରେ ଆସଇ ଖାବେଲେ ତାଖା ଜାଣି କରିତା ଆଇଁ ସଇଁ ହେଠାଣୁ ଢକ୍କିଲା ।

## ମାଙ୍କଡ ବଖାଣି

ରଜାଘର ସାତଟା ଝୀ । ଗାଧି ଯିମା ନାଳ କଇ । ସାତଟା ଯାକର ଭଉଣୀ ଗାଧି ଗନାଇଁ । ଲୁଗାଗା ସବୁ ଖୋଲିକରି ରଖନାଇ । ହଳଦି ବାଟି ନାଇ । ସାତ ଭଉଣୀ ଯାକ ଆଠ ଭାଗ କନେଯେ ପଗେ ବଳଲା । କାହାକଇଁ ଦେବା । ଏଠୁ ଗୋଟେ ମାଙ୍କଡଟା ଛାପିକରି ଦେଖଇ । ରଜାଘର ଝୀଟା କହିଲା କିଏ ଝାଳରେ ବଣରେ ଅସ ଯେ ଭାଗେ ହଳଦୀ ବଳିଛି ମାଖି ଦେବ । ମାଙ୍କଡ ଆସିଲା ପାଖକେ ମାଗିଲା । ମାଖିକରି ଉପରେ ଗାଧିଲା । ସାଧବ ଘର ଝିଇଗା ତଳେ ଗାଧନାଇଁ । ଲୁଗାଗା ବୁହିକରି ମାଙ୍କଡଟା ପଳାଇଲା ।

ଗୀତ-ବଡଝୀଅ ଗାଇଲା:-ଲୁଗାଟାକେ ମାଙ୍କଡଟା ବୁହିଲା ବୁହିଲା ନା

ତାଙ୍କର ବଡ ଝୀଅଟା ଗାଇଲା  :-ଦେବ ମାଙ୍କଳ ଲୁଗାଟା ବୋଲେ ମୁଣତ ମାଙ୍କଡ ବୋଲୋ ନା ଦିଏଁ ସ୍ୱାମୀ ବୋଇଲେ ଦେବି । ବଡ ଝୀଅଟାକେ ଲୁଗାଟା ଦେଲା ।

୨ନମ୍ବର ଝୀଅ :-ଦେବ ମାଙ୍କଳ ଲୁଗାଟା ବୋଲେ ଶୁଣତ୍ ମାଙ୍କଳ ବୋଲେ ନା ଦିଏଁ, ସ୍ୱାମୀ ବୋଇଲେ, ଦେବି ପରି ସାତଟା ଯାକର ଝୀ ଗୀତ ଗାଇଲେ । ମାଙ୍କଳଟା ସାନ ଝୀଅଟାକେ ବୁହିକରି ଗଲାବଳେ କାନ୍ଦିକାନ୍ଦି କହିଲା । ଦେବ ମାଙ୍କଳ ଲୁଗାଟା ତୋର ମାଆ ବୁଆ ଲାଗକୋ ଲାଗଲେ ଲାଗମାଇ ନା ଦିଏ । ତାର ଭଉଣୀମାନେ ଛାଡି କରି ପଳାଇବେ ଘରକେ । ମାଗିମାଗି ଏକଲା । ଗୋଟେ କେନ୍ଦୁଗଛରେ ପହ  ।ନାଇଁ । କେନ୍ଦୁ ଖାଇବା ସିଏ । ତାର କନିଆଁ କେ କସି କସିଗା ପକାଲା । ବଳେ ସେ ଝୀଟା ମାଙ୍କଳାଟାକେ କହିଲୁ:-ତୁମକୁ ବୋଲିବୀ ମାଙ୍କଳ ବୋଲେ ଶୁଣତ୍ । କସା କସା ଲାଗୁ ଅସି ଗୋ ବୋଲେ ଶୁଣତ୍ କଉ ରାଇଜର ଫଳ ଗୋ ବୋଲେ ଶୁଣତ । ଶୋଷ ଲାଗିଲା ବେଳେ ତାର କନିଆଁ ଗୀତ ଗାଇଲା:-ତୁମକୁ ବୋଲିବି ମାଙ୍କଳ ବୋଲେ ଶୁଣତ । ପାଣି ଆଣି ଦେଲା । ଭଲ ପାଣି ଗା ମାଙ୍କଳଟା ପିଇଲା । ଏଠୁ ଟୋକିଟା କଇ ପତର ପତ୍ର ପାଣି ଆଣିଦେଲା ।

ଗୀତ :-  ତୁମକୁ ବୋଲିବି ମାଙ୍କଳ ଗୋ ବୋଲେ ଶୁଣତ, କଉ ରାଇଜର ପାଣି ଗୋ ବୋଲେ ଶୁଣତ ପତ୍ର ପତ୍ର ବାସୁ ଅସି ଗୋ ବୋଲେ ଶୁଣତ କଉ ରାଇଜର ପାଣି ଗ ବୋଲେ ଶୁଣତ । ଚ୍ଲ ଏତିକି ପାଣି ପିଇଥା । ଘର୍‌କେ ଯିମା ।

ଗୀତ :-  ତୁମକୁ ବୋଲିବି ମାଙ୍କଳ ବୋଲେ ଶୁଣତ, ଆଉ କେତେଦୂର ଘର ଗୋ ବୋଲେ ଶୁଣତ୍ ତୁମକୁ ବୋଲିବି ମାଙ୍କଳ ବୋଲେ ଶୁଗତ ଆଉ କେତେଦୂର ଘର ଗୋ ବୋଲେ ଶୁଣତ । ମାଙ୍କଳ ଝୀଅଟାକୁ ଗୀତ ଗାଇବ:-ଆଉ ଖଣ୍ଡେଦୂର ଘର ଗୋ ବୋଲେ ଶୁଣତ୍ ।

କଦଳୀ ବାଡ଼ିଟା ଦିଶୁଛି ବୋଲେ ଶୁଣତ୍ ସେଇଠି ଆମର ଘର ଯେ ବୋଲେ ଶୁଣତ । ଘର କେ ପହ  ।ନାଇଁ । ମାଙ୍କଳ ଆଗେ ଘରେ ପଶିଲା ପାଣି ଆଣିଲା । ସେ ଟୋକିଟାକୁ ପାଦ ଧୋଇଲା । ଆସ ବଇ ବୋଲି ଘରକେ ଡାକଲା । ଘରେ ବସିନାଇଁ ଶାସ୍‌କୋ, ଶଶୁରକୋ ହାଦର କରନାଇଁ । ହଉ ପୁଅବୋହୂ ଆଇସ ଭାତତୁତୁ ରାନ୍ଧୁ । ରାନ୍ଧିକରି

ଶାସୁ ଶଶୁରକେ ପାଣି ଦେଲା । ଧୋଇ ହେନାଇ ବସ ଭାତ ଖାଅ । ମାଙ୍କଳଟା ଚରି ଯାଇଥାଏ ଜଙ୍ଗଲକେ ମାଙ୍କଳର ଛୁଆ ଦୁଇଟା ଥାନ୍ତି । ଏଠୁ ତାର କନିଆଁ ଛୁଆ ଦୁଇଟାକେ ମାରି ଦେଇକରି ରାନ୍ଧି ଦେଇଥାଏ । ତାର ଘଇତା ଆସଲା ବେଳେ ଭାତ ବାଢ଼ି କରି ଦେଲା ବଳେ ଖାଇଲା । ରହ ଶାଳୀ ମୋର ଛୁଆମାନେଙ୍କେ ମାରିକରି ଦେଲେ ମୁଇଁ ଖାଇସଇଁ । ତକେ ନା ରଖଇଁ ତକେ ତୋର ବୁଆ ଘରକେ ପଠାଇ ଦେବି । ମାଙ୍କଳଟା ଘରେ ଭଲ କରି ରହିଲା ମାଙ୍କଳ ବଖାଣି ଶେଷ ହେଲା ।

## ସାଦବ ବଖାଣୀ

ଗୋଟେ ସାଦବ ଘର ସାତଟା ପୁଅ । ସାତଟା ବୋହୁ ରଖିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସବୁ ସମ୍ପତ୍ତି ଉଡିଯାଏ । ସାଦବ ବୁଢ଼ା ରାଜାଟିକୁ ଗଲା । ରାଜାକୁ କହିଲା ଦେଖି ଦିଅ କହିଲା । ସମସ୍ତଙ୍କଠୁ ଦେଖି ଦେଖି ଆଣିଲା କାହିରିତ ଶିରି ନାଇଁ । କହିଲା ତୁମାର ବିଲେଇଟି ଶିର ଅସି । ତାଙ୍କୁ କିସ୍ କରିବ । ରାଜା କହିଲା ବିଲେଇକୁ ମାରିକିନା ଖାଇବ । ବୁଢ଼ା ହଁ କହିଲା ବିଲେଇକୁ ମାରିଦେଲା । ବୁଢ଼ାଟାକୁ କହିଲା ଏଇ କରୁଛସ ମା । ତୁମର ବାପତର ଦେଇଛତ୍ ରାନ୍ଧି ଦେବ ବୋଲି ତାର ସାନବହୁ କୁ ମାଂସ ଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ କହିଲା ଯାତୁହି ଚୁପ ଚୁପ ଖାଇବେ ତାର ସାନ ବହୁଠି ଶୀର ରହିଲା । ଆଉସି ଧନ ଉଡିଯାଏ ।

ଆଉଥରେ ରାଜା ଠାକୁ ଗଲା । ରାଜାକୁ କହିଲା ଆଉ ଥରେ ଦେଖି ଦିଅ । ସବୁଠାରୁ ଦେଖି ଆଣିଲା ତାର ସାନ୍ ବହୁଟି ଶୀରି ଥିଲା, କହିଲା ତର ସାନ ବହୁଟି ଶୀରି ଅସି । ତାଙ୍କୁ ବି ମାରିକରି ଖାଇବ ସେ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ହଁ କହିଲା ସେଏ ଖଟରେ ଶୋଇଲା ତାର ସବୁ ବଡ ଭାଇମାନେ କହିଲେ । ଉଠ୍ ମୁହଁ ଧୁଅ । ବୁଢ଼ା କହିଲା ତୁମର ସାନଭାଇକୁ କହି ଦିଅ । ତାର ସାନ ଭାଇ ଆସିଲା । ବୁଢ଼ା କହିଲା ତର କନିଆଁକୁ ମାରି ଦେବୁ । ସାନ ଭାଇ ଯାଇ ବୋହୁ କହିଲା । ଆଜି ତକୋଇ ମାରମାଇଁ ତାର ବେଶୀ କଷ୍ଟ ହେଲା । ଛଅଟା ଝୀଇ ତାର ଦେହ ଗୋଡ ଘସି ଦେଲେ ବୁଢ଼ା କହିଲା ତୁମେ ଶୋଇପଡ । ନାଇଁ ମୁଇଁ ନାଁ ଶୁଅଁଇ । ବହୁଟା କହିଲା ମୁହିଁ ଦେଖି ଥିବି ମାର୍ । ସାନ ଭାଇ ସିଏ କାନ୍ଦିଲା

ସାନଭାଇଁ କହିଲା ଚାଲ ପଳାବା ଦୁଇ ଜଣଯାକ ପଳାଲେ ଗଲେ ଅଧା ବାଟରେ ତାର ପୁଅ ଜନ୍ମ ହେଲା । ତାର କନିଆଁ କହିଲା ଯା ପାନାଟା ଆଣିବେ ବଲା । ସୁତାକଟ ଆଣ୍‌ବେ ଯାଆ । ସାନ ଭାଇ ଆଣିବା କେନାଇ । ପାତର ବୁଢ଼ୀ ଆସିଲା ସାନ ବହୁ ପୁଅଛୁଆଟାକୁ ପାତର ବୁଢ଼ୀ ନେଇ ଗଲା । ସାନ ବହୁ ଦେଖିଲା ତାର ପୁଅଁ ନାହିଁ । ସାନଭାଇ ଆସିଲା କହିଲା ଓ ମୁଁ ପାନାଚ ଓ ସୂତା ଆଣିବାକୁ ଗଲି ଯେ ଏଠି ପୁଅଁ ନାଇଁ ସାନ ଭାଇ ପଳାଲା । ଫୁଲ୍ ମାଳୀ ଗୋଟେ ଫୁଲ ବିକୁ ଥିଲା । ସାନ୍ ବହୁ କହିଲା ଫୁଲମାଲୀକୁ କହିଲା ବହୁ ଗୋ ମୋ ମୁହାଁରେ କହିଛ । ଯାରେ ବହୁଟିକୁ ଯିବେ । ଭଲେ ଆସୁଲୁରେ ମା ମୁହିଁ ତା ଏକଲା ଘରେ ରହିଛଇଁ । ସାନ ବହୁକୁ ଡାକିନେଲା ସାନ ବହୁର ପୁଅ ବଡ ହେଲା ପାତର ବୁଢ଼ୀ କହିଲା ପୁଅରେ ବାଇଘର ଯିବା । ତାର ପୁଅ ହଁ କହିଲା । ସବ୍‌କର ଘରେ ପାତର ବୁଢ଼ୀ ଦେଖି ଦେଖି ଆଣିଲା । କାହାରି ପାଖଅରେ ବହୁ ନା ପାଇଲା । ଫୁଲମାଳୀ ବୁଢ଼ୀଟା କୋଇ କହିଲା ତର ଝୀଇଟାକେ ବାହାଘର କର ମାଇଁ କହିଲା । ଫୁଲମାଲୀ ବୁଢ଼ୀ ହଁ କହିଲା । ପୁଅ ଖଟରେ ବସି ବସି ବୋହି ପତାଲା ଗାଈଟା ବାଆଁ କହିଲା ତାର ମାତର କହିଲା ଓ ବାଆଁ ବାଆଁ.......କଲା । କାଲର୍ ତୋ ମାଆ ପୁଅର ବାହାଘର ହେବା ଭୋଜି ଭାତ ଖାଇବ । ପୁଅ କହିଲା ଆଉ ଗାଈଠା ଏତେ କହୁଛିସ୍ ଯେତେ ରାଜାମାନକେ ଡାକି ଆଣ୍‌ଲା । ପାତର ବୁଢ଼ୀକୁ ସାତଟା କବାଟ୍ ସେହି ବହୁଟାକେ ସାତଟା କବାଟ । ପାତର ବୁଢ଼ୀକେ କହିଲା । ଯଦି ମାତାର ହୋଇଥିବୁ ହେଲେ ପାଟିରେ ପୁରିକିନା ପଦମରେ ପୁରିକିନା ତଳେ ଠିଆ ହେବୁ କହିଲା ପାତର ବୁଢ଼ୀ ନାଇଁ ବାହାରନା ପାର୍‌ଲା । ସେହି କବାଟରେ ଚିମିଟେଇ ହେଲା । ସାନ ବୋହୁ ବାହାରି ପାଳାଲା । ତାର ପାଟିରେ ପୁରିକିନା ପଦମରେ ପୁରକିନା ତଳେ ଠିଆ ହେଲା । ଏଇଟା ମା’ ତା’ର ବୋଇଲା । ଦୁଇଜଣ ଯାଗ ପଳା ନାଇ । ଗୋଟେ ଗଛ ମୂଳେ ଦୁଇ ଜଣ ଯାକ ଶୋଇ ପଳଂନାଇଁ । ତାର ମା ଖୋଜାଇଲା ଜୋର ସେ କେଡେ ଘଟେ ହେଲା । ପଛେ ବଡ ଘରଟେ ହେଲା । ଗୋଟେ ଯୁଗୀ ଭିକାରିଟିଏ ଆସିଲା କଇ ଦେବନି ଗୋ କୂଅଟେ ଖୋଳି ଦେବ । ଜୁଗି ଭିକାରିଟାକେ ଟଙ୍କା ଥାଳିଏ ଚାଉଳ ଥାଳିଏ ଦେଲା । ଜୁଗିଭିକାରୀ କହିଲା । ତାଙ୍କର କୂଅଟେ ଖୋଳି ଦେବ ଯାଅ । ଜୁଗି ଭିକାରୀ ସାଦବ ପୁଅ କହିଲା ଯାଅ କୂଅଟେ ଖୋଳି ଦେବ । ରାଶି ଦୁଇଟା ଥାଏ ରାଶ୍ ଶୀତ ଗାଇ ଦେଶେ ।

ଗୀତ ଗାଇଲା- ବାପା ମୋତେ ଦୀପା ହେବେ ତେ
ମାଆ ମୋତେ ପାଏ ରାଣୀ ହେବେ
ବଡୁ ଦେଖିତ ପାଠ ବଡୁ
ମାମା ହେବତ ପାଠ ମାମା ।
ଦାଦା ହେବତ ପାଠୁଆ ଦାଦା
ବାଈ ହେବତ ପାଠ ବାଈ

ତାର ମାଆତର କହି ଦେଲା ତାର ପୁଅ କେ । ଦୁଇଟା ତାର ମାମା, ବଡୁ, ଦଦା, ବାଈ, ବାପା କହିଲା । ତାର ମାଆକେ କହିଲା ସବ୍‌ଙ୍କରଠୁ ଖାଇ ଖାଇ ଯିବୁ ତୋର ବାପତର କୋଳରେ ବସିବୁ । ସବ୍‌ଙ୍କଠୁ ଖାଇ ଖାଇଗଲା । ତାର ବାପତାର କୋଳରେ ବସିଲା । ସବୁ ମିଳିମିଶି କରି ରହିଲେ । ମୋ ଗପଟି ସଲା । ଫୁଲଟି ଗଛଟି ମଲା ।

## ଭାଲୁ କାଣୀ ବନ୍ଧାଣୀ

ଏକ ଥିଲା ସାଦବ ବୁଢା ତାର ଗୋଟେ ପିଲାଟିଏ ସି ପିଲାଟା ବାହା ହେଲା । ତାର କନିଆକୋଇ କୁଲା ତୁ ଇଁ ଭାତ୍ ନିଦେବେ ମୁହିଁ ହଳ ଧେରି ଯାସଇଁ ତାର କନିଆଁ ହଁ କଲା ଭାତ୍ ନିଦେଲା ବଳେ ଭାଲୁ କାଣୀ ପାଇଲା ଉତୁରିଲା କହିଲା ମୁଇଁ ଭାତ ନିଦେବି ତାର କନିଆ ନାଇଁ ବୋ ନାଇଁ ମୋର ଘରେ ଲାଗିମାଇଁ । ତୁଇଁ ଦେବେଲେ ତୋର ଆଖିଗା ଟାଡି କରି ଖାବି କଇଲା ବଳେ ଦେଲା ଆଖି ଥରେ ଦେ ତୋର ଲୁଗାଟା ପିନ୍ଧି ଦେଖଇ, ତାର କନିଆ କହିଲା ନାଇଁ ବୋ ନାଇଁ ମୋର ଘରେ ଲାଗିମାଇଁ ତୁଇଁ ତୋର ଲୁଗାଟା ନାଇଁ ଦେବେଲେ ତୋର ଆଙ୍ଗି ଟାଡି କରିଖାଇ ଦେବି । କହିଲା ବେଳେ ଲୁଗାଟା ଦେଲେ । ସେଇ ଭାଲୁ କାଣୀ ଭାତ୍ ନି ଦେଲା ହିଳ ମୁଣ୍ଡରେ ଭାତ୍ ଲା ରଖିଦେଲା ମକଇ ଜ୍ୱର ଆଣସି ତୁଇ ଖାଇବୁ । କରି ଖାବେନେ ହଁ ତବେ ମୁଇଁ ଖାଇବୁ ଖାବିନେ ଭାଲୁ କାଣୀ ଉହୁ ଉହୁ କରି ଘର କଇ ଗଲା ଯାଇ କରି କନ୍ଥା ପଟିଆ ଆଜି କରି ଶୁଇଥିଲା ବଳେ ତାର ମା ଘର କଇ ଖବର ଦେନାଇ ବଳେ ତାର ମା ବୁଆ ଗନାଇଁ ମା ଯାଉଛକି

ବୁଆ ଯାଉସ ବୁଢ଼ି ଭାଲୁ କାଣୀ ଦେଖି ରୁଦ୍ଧ ଘର ଝିଅ ରୁଦ୍ଧନେ ଝୁଲସି ରାଇ ଗସ ବସି କାକି ଯାଉସକି କକା ଯାଉ ସ ଯେ ବୁଢ଼ି ଭାଲୁ କାଣୀ ଦେଖି ରୁଦ୍ଧ ଘର ଝିଅ ରୁଦ୍ଧନେ ଝୁଲସି ରାଇ ଗସ ମୁଳେ ବସି । ମାଇଁ ସାଉସକି ମାମୁଁ ଯାଉସଯେ ବୁଢ଼ିଭାଲୁ କାଣୀଦେଖି ରୁଦ୍ଧ ଘର ଝୀଅ ରୁଦ୍ଧନେ ଝୁଲସି ରାଇ ଗସ ମୁଳେ ବସି ବଡୁ ଯାଉସକି ବଡାଇ ଯାଉସଯେ ବୁଢ଼ି ଭାଲୁ କାଣୀ ଦେଖି ରୁଦ୍ଧ ଘର ଝିଅ ରୁଦ୍ଧନେ ଝୁଲସି ରାଇ ଗସ ମୁଳେ ବସି । ଉଇରା ଉଇରି ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ି ଜାଣି ଦେଖି ରୁଦ୍ଧ ଘର ଝିଅ ରୁଦ୍ଧନେ ଝୁଲସି ରାଇ ଗସ ମୁଳେ ବସି । ବୁଢ଼ା କଇଲାଏ ବୁଢ଼ି ଶୁଣ କିଏ ଗାଅ ସି ବୁଢ଼ି କଇଲା ତକ ଇତା ଗାଅଥାଏ । ଏବା ଖେତା ନାତଣୀ ମୋର ଜରାସି କେମତ କରିବା କେମତ ନାଇଁ ଯେ ଆଉ ଥିରେ ସେଇ ଝିଅ କହିଲା ଦାଦା ଯାଉସକି ବାଇ ଯାଉସଯେ ବୁଢ଼ି ଭାଲୁ କାଣୀ ଦେଖି ରୁଦ୍ଧ ଘର ଝିଅ ରୁଦ୍ଧନେ ଝୁଲସି ରାଇ ଗସ ମୁଳେ ବସି । ଏଟା ତା ନାତଣୀର ସୁର ନାଇଁ କିସ୍ ବଇଲାଏ ବାଇ ଦାଦା ହିଁଟି ଆଉ ତୁଇ ଲୁଗାଟିଏ ଭୁଇ କରି ଆଇ ନାଇ କିସ୍ ବଇଲା ନାଇଁ ଇଟି ବଇଲା ଏ ବାଇ ଦାଦା ହିଁଠି ଥାଉ ବାଇ ଲୁଗାଯିଏ ଧରି ଆଇ କେଟାରାଇ ଗସ ନାଇଁ ତା ହେଇ ଟା ତାର ବାଇ ଗଲା ଲୁଗାଟା ବାନ୍ଧାଇ କରି ଆଶିଲା ଏଇ ଭାଲୁ କାଣୀ କି କିସ କଲେ ମରାବା ନାଇଁ ଡଢାଟିଏ ଖଡୁ ହିଁଟି ତାକଇ ମରବା ଭାଲୁ କାଣୀ ବୁଢ଼ିକ ଉଠ ନନୀ ବାନ୍ଧୀବେ ବୋଲି କହିଲା ଭାଲୁ କାଣୀକୁ ତଡିଲା, ପାଣି ଢାଳିକରି ମରନାଇ ମର ବକ୍ଷାଣ ସରିଲା ବାଇଗଣ ପତର ମଲା ।

## ବୁଢା ବଖାଣୀ

ଏକ ଥିଲା ସାଦବ ବୁଢ଼ା ତାର ସାତ୍‌ଟା ଝିଅ ଶାଗ୍ ତଳି ଯାଇଥିନାଇ ଆରଗା ସଭିଏଁ ତଳି ତଳି ପଳନାଇ ଜଣେ ପସେ ଥିଲା ଗୋଟେ ବୁଢ଼ା ସାପ୍ ଆଇଲା ହିଁ କଇଲା ମର ଲାଗି ରହି ବେକି ନାଇଁ ହିଁ ବଳେ ଟକିଟା ଥିର ହେଲା ଆଉ ଥରେ ବଢାସାପ କହିଲା ମୋର ଲାଗି ରହିବେକି ନାଇ । ନାଲେ ଢଙ୍କିବି ନିଆଁ ଠେକା ବେକି ପଣ୍ଡାଳତଳେ କାନ୍ଧି

ବେଯେ ଆଣିଦେ ମୋର ପାରି ଯା ଯା ତର ବାପ ଘର । ଶାଗ ନିଆ ଠେକେଲା ଖାର ଖୁରୁ ପକାବେକି ପଣ୍ଡାଳ ତଳେ କାନ୍ଦିଦେ ଯେ ଆଣିନ୍ଦେ ମୋର ପାରିଙ୍ଗ ଶାଗ ଯା ଯା ତର ବାପ ଘର । ଚଉଳ ଚୁଲା ଝମ୍ପାକି ପଣ୍ଡାଳ ତଳେ କାନ୍ଦିବେଯେ ଆଣିଦେ ମୋର ପାରଙ୍ଗ ଶାଗ ଯାଯତୋର ବାପଘର । ଭାତ ଭୁତ ଦେଖିବେକି ପଣ୍ଡାଳ ତଳେ କାନ୍ଦବେ ଯେ, ଆଣି ଦେ ମୋର ପାରିଙ୍ଗ ଶାଗ ଯାଯ ତର ବାପ ଘର । ଭାତ ଭୁତ ଅଲାବେକି ପଣ୍ଡାଳ ତଳେ କାନ୍ଦିବେଯେ ଆଣିଦେ ମୋର ପାରିଙ୍ଗ ଶାଗ ଯାଯା ତୋର ବାପ୍ ଘର । ଭାତ୍ ଭୁତ ପାରିଙ୍ଗ ଶାଗ ଯାଯା ତୋର ବାପ୍ ଘର । ପିଠା ପୁଠୁ କୁଟିବେକି ପଣ୍ଡାଳ ତଳେ କାନ୍ଦିବେଯେ ଆଣିଦେ ମୋର ପାରିଙ୍ଗ ଶାଗ ଯାଯାତର ବାପ ଘର । ପିଠାପୁଠୁ ପୁଳିବେକି ପଣ୍ଡାଳ ତଳେ କାନ୍ଦିବେଯେ ଆଣିଦେ ମୋର ପାରିଙ୍ଗ୍ ଶାଗ ଯାଯାତର ବାପ୍ ଘର । ଭାତ୍ ଭୁତ୍ ଭଇବେକି ପଣ୍ଡାଳ ତଳେ କାନ୍ଦିବେ ଯେ ଆଣିଦେ ମୋର ପାରିଙ୍ଗ୍ ଶାଗ ଯାଯାତର ବାପ୍ ଘର । ଆଇ ପିଠିକେ ବସ ମୁଁ ନାଇଁ ଚଲି ଚଲି ଯିବି । ଇତି କେତେଦିନ ରହିନାଇଁ ଚଲ ବୁଢ଼ି ଯାଉଁ କେତେ କୁକୁଳି ମାକୁଳ କିଏ ଖୁଆଳି ଦେଖିଆଇଲା ବୁଢ଼ିଟା କାହିଲା ଶାଳି ତର କରତାକ୍ । ଆଇଶାଳି ଶାଳିତାର ଆଶିଲା ବଢ଼ା ସାପ ଅଧା ବାଟରେ ମଇଲାଗି ରହି ବେଳି ନାହିଁ ନାଲେ ଢଙ୍କିବି ଶାଳିତାର  ଯିବି ବଇଲା ରାତ୍ ହେଲା ତିନ ଜଣ ଯାକ ଶୁଇ ଥିନାଇ ପାଦଟିକୁ ଗିଳୁ ପୁଟିଆ ଗିଳିଲାକି ଉଠାଇ ପାରିବୁଢ଼ି କେତେ ନିନ୍ଦ୍ରା ଯାଉ ପାଣି ପବନ କୁଡାରେ ବସି ବାପା ଘର ଯାଅ ନା ଉଠିଲା ପୁଟିକିଗିଳୁ ଆଣ୍ଠୁକି ଗିଳିଲାନି ଉଠଲ ପାରବତି କେତେ ନିନ୍ଦ୍ରା ଯାଉ ପାଣି ପବନ ଗୁଡାରେ ବସି ବାପା ଘର ଯାଅ ଆକୁ କିଗିଳୁ ଅ  ।କି ଗିଳିଲାନି ଉଠଲ ପାର୍ବତୀ କେତେ ନିନ୍ଦ୍ରା ଯାଉ । ପାଣି ପବନ ଘୋଡାରେ ବସି ବାପା ଘରଯାଅ । ଅ  ।କୁ ଗିଳୁ ଗିଳୁ ସାତି କି ଗିଳିଲାନି ଉଠଲ ପରବତି କେତେ ନିନ୍ଦ୍ରାଯାଉ ପାଣି ପବନ ଗୁଡାରେ ବସି ବାପା ଘରକୁ ଯାଅ । ସାତିକି ଗିଳୁ ଗିଳୁ ବେକକି ଗିଳି ଲାନି ଉଠଲ ପାରବତି କେତେ ନିନ୍ଦ୍ରା ଯାଉ ପାଣି ପବନ ଗୁଡାରେ ବସି ବାପା ଘରକୁ ଯାଅ ବେକକି ଗିଳୁ ଗିଳୁ ମୁଣ୍ଡକୁ ଗିଳିଲାନି ଉଠାଲ ପାରବତି କେତେ ନିନ୍ଦ୍ରା ଯାଉ ପାଣି ପବନ ଗୁଡାରେ ବସି ବାପା ଘରକୁ ଯାଉ । ଶାଳି ତାର ଉଠିଲା ଘଟକିଲା ଘଟକିଲା ତାର ମା, ବାପା ଘରକେ ଏ ମା ଭେଣାଇ ନାନିକି ଡଙ୍କିଲା ବୁଢ଼ା ସାପ ଗରଣ୍ଡି ଗରଣ୍ଡି ଗଲା କଇଲା ଯେ ଇଟିକି ଶାଳିମୋର ଆଇସିକି ଶାଳି ତାର କଇ ଭାଡିତଳେ

ଲୁକାଇ ଥିନା ଇ ନାଇଁତା ବାବୁ ନା ଆସି । ହିଁ ଆଡେ ବାବୁ ଶୁଇ ପାଳ ପସେ ଶୁଇଲା ବୁଢା ସାପକଙ୍କୁ ହାଣି ଦେନାଇ ତାହା କଇ ପେଟଟା ଚିଦିନାଏଁ ।

ଡଙ୍କିଥିଲା ଟାକଇ ବହରା ନାଇଁ ଝିଅଟା ବାହାରିଲା ହେଟୁ କୁଟୁ କୁଚା କରି ହାଣିଲା ବଡ଼ାକୁ ପାଣିରେ ଭସାଇ ଦେଲା ମୋର ବକ୍ଷାଣୀ ସଲାବାଇଗଟାର ପତର ମଲା ।

## ମୁଗ୍‌ଫୁଲୀ ରାଣୀ

ଏକ ଥିଲା ସାଦବ ବୁଢ଼ା ତାର ଗୋଟେ ଝିଇ । ବୁଢାର ଝିଇ ମୁଗ୍‌ଫୁଲ ଚଷ କରଇ । ସେହି ବାଟରେ ଲୋକବାକ୍ ଯାଆନ୍ତ, ଆସନ୍ତ ମୁଗଫୁଲ ଚଷ ଦେଖିକରି ଲୋକମାନେ କହସନ, କିଏ ମୁଗ୍‌ଫୁଲ ଚଷ କରସନ ଯେ କେତେ ବଢିଆ ହେସି, କେତେ ବଢିଆ ଫୁଲ ଫୁଟି ସଇ । ନାବ ରଜାରଝି ମୁଗ୍‌ଫୁଲ ବୁଣିଛି । କେମନ୍ତ କଲେ ମାଗ୍‌ତାଇଁ । ଲୋକମାନ ବୋଲା କେତେ କେତେ ରାଜାସରକାର ମାଗ୍‌ନାଇଁ । ନାଦେଲା ମାଗ୍‌ତ୍ ଦିଆ କି ନା ଦିଆ ଯେ,

ତମ୍‌କେ  ବୋଲଇଁ ମୁଇଁ ମୁଗିଆ ରାଣିନନି ଗୋ  
ଦେବେକି ତୋର ମୁଗ୍‌ଫୁଲ ଗୋ  
ତୁମ୍‌କୁ ବୋଲଇଁ ବାଟ ଚଳନ୍ତି ଦିଦା (ଭାଇ) ଗୋ  
ନାଇଁ ଦେବି ମୋର ଫୁଗ୍‌ଫୁଲ ଗୋ

ସେହି ବାଟେ ଗୋଟେ ଡମ୍ ପିଲା ଆସଲଇଁ । ଦେଖିଦେଲା ଅତିଅତି ସୁନ୍ଦର ମୁଗ୍‌ଫୁଲ । ଡମ୍‌ପିଲା ଲୋକମାନଙ୍କୁ କହଇଁ ମାଗ୍‌ଲେ ମୁଗ୍‌ଫୁଲ ଦିଆ କି ନାଦିଆ । ଲୋକମାନେ କହିସନ୍ତ ରାଜାସରକାର ମାଗ୍‌ନାଇଯେ ନାଦେଲା ଆଉ ତୋକେ ଡମ୍‌ଟାକେଦିଆ ।

ଡମ୍‌ପିଲା -ତୁମକେ ବୋଲଇଁ ମୁଇଁ ମୁଗିଆରାଣି ଗୋ  
ଦେବେକି ତୋର ମୁଗ୍‌ଫୁଲ ଗୋ  
ସାଧବବୁଢାର ଝିଇ- ତୁମକୁ ବୋଲଇଁ ବାଟ ଚଳନ୍ତିଦିଦ ଗୋ

ସାଧବଝିଇ ଡଲାଟେ ନେଲଇଁ । ମୁଗ୍‌ଫୁଲ ତୋଳସଇଁ । ଆଉ କହେଲା ନିଅଗୋ ଫୁଲ ଆଉ ଡମପାଖେ ରଖ୍ ଦେଲା ଡମ୍‌ପିଲା କହେଲା-ରଖିଦେଲେ ମୁଇଁ ନା ନେବି । ଧରାଇ ଦେଲେ ନେବି ବୋଇଲୁ ହେଠୁଁ ରାଣୀ ଡମ୍ ପିଲାକେ ଧରାଲା ମୁଗିଆରାଣୀ ଡମ୍ ପିଲକେ ଫୁଲ ଧରଲାପରେ ସେ ଡମ୍ ପିଲା ପଛେ ପଛେ ଗଲାଇଁ । ହେଠୁଁ ମୁଗ୍‌ଫୁଲରାଣୀ ଡମ୍‌ପିଲା ପଛେ ଗଲାଇଁ ଯେ ଗଲାଇଁ କେତେ ଦୂର ଗଲାଇଁ ଗଲାଇଁ ଡମ୍ ଘରକେ ପହ ୍ନାଇଁ । ହେଠୁ ଡମ୍ ମୁଗ୍‌ଫୁଲ ରାଣୀକେ କହସଇଁ ଭାତଦୁତା ରାନ୍ଧଲଇଁ । ରାନ୍ଧିରୁନ୍ଧା କରି ଭାତ ଖାଇଲାଇଁ । ଡମ୍ କହଲାଇଁ ତୁଇଘରେ ରହିଥିବୁଁ । ମୁଇଁ ଯାଉସଇଁ ବାଇଁଶ ଆଣି । ଡମ୍ ଗଲା ବାଇଁଶ ଆଣି । ଆଉ ଡମ୍ କହେଲା ଆର ଘରକେ ନା ଯିବେ, ତୋର ଦେଢସୁର ଆସି । ହେଠୁ ଡମ୍ ପିଲା ପଲାଲା ବେଳେ, ମୁଗିଆ ରାଣୀ ବୋଲଇଁ, କିସ୍‌କଇ ନା ତୋକବେ ବୋଲଇ । ଇଲାତୋକି ଦେଖଇଁ । ଘରକେ ତୋକି ଦେଖିଲା ଯେ ଗାଈ ମାଇଁସ ଶୁଖାଇସନ । ମୁଗିଆରାଣି ଦେଖ୍ ଦେଲା ଗାଈ ମାଇଁସ ଶୁଖାସନ ବେଳେ, ମୁଗିଆରାଣୀ ତାର ଘର୍‌କେ ପଳାଲା ହେଠୁ ପଲାଲା ଯେ କେତେନେ କେତେ ଜଙ୍ଗଲକେ ପଲାଇଲା ସେଠାନେ ଦେଖ୍ ଲାଯେ ଗୋଟେ ପିଲା ଛେଳି ଚରାସି । ଛେଳିଆ ପିଲା ମୁଗିଆ ରାଣିକେ ଦେଖିଲା ବେଳେ ନନି କାଇଁ ଆସ୍‌ସ । କାଇଁ ଯାଇଥିଲି ଗୋଟେ ଡମ୍ ଘର କୋଇ ଯେ ଗାଈ ଶିକାର ଶୁଖାଇସନ୍ ବେଳେ ପଳାଇ ଆସଇଁ । ଡମ୍ ଆସିଲେ କହି ଦେବେ ନାହିଁ ହେଠୁ ଡମ୍ ବାଇଁଶ ଅଣାରୁ ଆଇଲା ଯେ ଘରେ ମୁଗିଆରାଣୀ ନାଇଁ । ବାଇଁଶ ପକାଇଲା ଓ ଚେପେଇଁ ଶୁଶାଘର ଡମ୍‌ଗଲା-କିଟା ଶୁଶାଘର ମୁଗିଆ ରାଣିକୋ ଆଣିସଇଁ । ଡମ୍ ଦେଖିଲା ଯେ ମୁଗିଆ ରାଣୀ ଘରେ ନାହିଁ । ଡମ୍ ବାଇଁଶ ରଖିଦେଲା । ରାଣୀ କେ ଖୋଜବା ପାଇଁ ଘଟ କାଇ ଘଟକାଇ ଗଲା । କେତେନେ କେତେଦୂର ଗଲା ଆଉ ମୁଗିଆ ରାଣି କୋ ପହ ୍ଲା । ମୁଗିଆରାଣି ପଛପଟେ ଅନାଇ ଦେଖିଲା ଡମ୍ ପଛେ ପଛେ ଆସ୍‌ସି । ତାପରେ ମୁଗିଆରାଣି ବୋଲା ଦେଖିରେ ମୁଇଁ ମାଆର ପେଟ୍‌ରୁ ଜନମ ହୋଇଥିବି ନଥିଲେ ଗଛ ପାଲ୍‌ଟି ଯିବି । ହେଠୁ ମୁଗିଆରାଣୀ ଗଛ ପାଲଟି ଗଲା । ଡମ୍ ନିଜେ ବୁଡିଆ ହୋଇ କି ଯାଇସି ମୁଗିଆରାଣୀ ପାଲଟି ଯାଇଥିବା ଗଛକେ କାଟି ଦେସି । ସେଇ ଗଛନୁ ପାଇଗୋଟେ, ମାଣ ଗୋଟେ କରସି । ଡମ୍ ପାଇକେ ବୋଲା

କିସ୍ ଖାବେ, ପାଇ ବୋଲା-ମୁଇଁ ଗୁଳା ଖାବି । ମାଣ ପାଇକେ ବୋଲା ମୁଇଁ ଝୁଳା ଖାବି । ହେଠୁ ଡମ୍ ମାଣ ପାଇକେ ଗଡାଇ ଗଡାଇ ନେଲା । ମାଣ ପାଇ ବାଟରେ ଅଳଜି ଗଲେ । ଡମ୍ ଖାଲି ହାଥିରେ ଘରକୋଇ ପଳାଇଲା । ଏତି କିରେ ମୋର ବଖାଣି ସର୍‌ଲା ।

## ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ

ଏକ ଥିଲା ସାଦବ ବୁଢା ତାର ଦୁଇଟା ପୁଅ । ବଡ ପୁଅଟା ଘରେ କାମ୍ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ । ଆଉ ସାନ୍ ପୁଅଟା ଛେଳି ଚରାସି । ସାନ୍ ପୁଅଟା ସବୁଦିନ ଛେଳି ଚରାଇ ଯାସି ଯାସି ଗୋଟେ ସାହାଡ ଗଛନେ ଟୁକୁଲିଟିଏ ଦେଖ୍‌ଲା । ସାନ ପୁଅଟା ଭାବ୍‌ଲା ମୁଁ ସାହାଡା ଗଛକେ ବାହାହେବି । ସେ ଘରେ ଆସି ମା ବୁଆକେ କହେଲା ମୁଇଁ ସାହାଡା ଗଛକେ ବାହାହେସି । ସେଠୁ ମା ବୁଆ କହେଲେ ତୁକେ ଟୁକୁଲି ନାଇଁ ମିଳୁଛି ଯେ ଗଛ କେ ବାହାହେବୁ । ହଉ ବାହାହେବ ହେଲେ ହେବେ । ମା ବୁଆ କହେଲେ ସାହାଡା ଗଛକେ ବାହା ହେବୁ ହେଲେ ସାହାଡା ଗଛକେ କାଟ୍‌କି ଆଣିବୁ । ହେଠୁଁ ବାହାଘର ପାଇଁ ଦୂର ଗାଁ କେ ଚିଠି ପତର ଆଉ ପାଖ୍ ଗାଁ କେ ଗୁଆ ଗୁଣ୍ଡା ଦେନେଇଁ ।

ବେଦି ବନାନେ, ବେଦିରେ ସାହାଡା ଗଛକେ ବସାଇଲେ । ଆର୍ ପୁଅଟା ସାଙ୍ଗରେ ସାହାଡା ଗଛଟା ହାତ ଗଣ୍ଠି ପକାଇନେ । ସାହାଡା ଗଛଟାକେ ଗୋଟେ କୋନରେ ଡେରି ଦେଲେ, ପିଲା ଯେଉଁଠି ଶୋଏ । ସେଇଠି ସାହାଡା ଗଛଟାକେ ରଖଲାଇଁ । ରାତ୍‌ରେ ସାହାଡା ଗଛନେ ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ବାହାରକୁ ବାହାରେଲା ଘର ଦୁଆର ସବୁ ସଫା ସୁତର କଲାଇ । ଦିନ୍ କେ ଦିନ କିଏ ଘର ଦୁଆର୍ ସଫାସୁତର କରସି ସାହାଡା ଗଛରୁ ଝିଅଟେ ବାହାରଇଁ ଆର୍ ଘର ଦୁଆର ସଫା ସୁତରା କରସି ବୋଲି ପିଲାର ବୁଆ ଘର୍ ପଛପଟେ ଜଗସି । ବୁଢା ଦେଖସଇଁ ସାହାଡା ଗଛରୁ ଝିଅଟେ ବାହାରଇ ଆର ଘର ଦୁଆର ସଫା ସୁତର କରସି । ହେଠୁ ସାଦବ ବୁଢା ବୁଢୀକୁ ଏକ କଥା କହିସଇଁ । ବୁଢୀ ବୁଢାକୁ କହସସ୍ ତୁଇ ମୋତେ କେମନ୍ତ ନା କଇ । ମୁଇଁ ଆଜି ଲୁଚି କରି ଦେଖିବି । ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ରାତିରେ ବାହାର୍‌ଲାବେଳେ ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀର

ଶାଶ୍‌କ ଦେଖିସସ୍ । ବୁଢ଼ୀ ସତ୍‌କର ଦେଖିଲି ବୋଲି ବୁଢ଼ାକେ କହସସ୍ । ସାଧବ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀକେ କହେଲା ଗାଁ ଲୋକଳାକେ ଡାକ୍‌ବି । ବାଲି ଯାତରା ଗୋଟେ ଗାଁ ମୁଣ୍ଡିରେ କର୍‌ବା । ଯେନ ବାଲିଯାତ୍‌ରା ଦେଖି କଣା, ଛୋଟା, କେମ୍ପା ସବ୍ ବାହାରବେ । ଯଦି କିଏ ନା ବାହାରକେ ସାଦବବୁଢ଼ା କହେଲା ତାର ଜମିରେ ତାକୁ ପୂଜିବି ବୋଲି କହିଲା ହେଠୁଁ ସଭିଏଁ ଗଲଇଁ । ସାହାଡା ଗଛନୁ ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ବି ବାହାର କଇ ଗଲଇଁ । ସାଧବବୁଢ଼ା ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ବାହାରକୁ ଗଲା ବେଳେ ସେ ସାହାଡା ଗଛଟାକେ ଆଣିଲା । ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ଯେଉଁ ଗଛଟାରେ ରହିଥିଲେଇଁ । ସେହି ଗଛଟାକେ ଆଣଲାଇଁ ଆଉ ପୋଡାଇ ଦେଲଇଁ । ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ଘଟିକି ଘଟ୍‌କି ଆସ୍‌ଲାଇଁ । ଆଉ କହସଇଁ ମୋର ଘର୍‌ଟା କିସ୍ ପାଇଁ ପୋଡାସ । ମୁଇଁ ନିଆଁରେ ପୋଡାଇ ହେବି କହଲାଇଁ ବେଳେ, ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ଶାଶ୍ ତାକୁ ଧରି ପକାସି । କିସ୍ ପାଇଁ ମୋତେ ଧରି ରଖ୍‌ଲ ବୋଲି ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ କହସି, ମୋର ଘର୍‌ଟା କିସ୍‌ପାଇଁ ପୋଡାଲ । ମୁଇଁ କାହିକକ ରହିବି । ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ଶାଶୁ ବୋଲଇ କିସ୍ ପାଇଁ ପୋଡିହେବ । ଘର୍, ଦୁଆର ନାହିଁ କି ? ମୋର ପୁଅର ନା ଦେଖି କି ଘର୍ । ତୁମ୍‌କୋଇ ବୋହୁକରିବାକୁ ଆଣିଛୁ । କରି, ଧରିକି ଖାବ । ଭଲ୍ କରି ରହିବ । ଆମତେ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ହେନୁ । ନା ପାରୁଁ କାମ୍ କରି । ଆମ୍‌କୋ କାମ ଦାମ କରି ଖୁଆବ । ଆଉ ଦୁଇଜଣ ଯାକ ଭଲରେ ଘର ସଂସାର କରିବା ସୁଖରେ ରହିବ ।

## ବୁଢା ସାପ୍ ଓ ସାଧବ କନ୍ୟା

ଏକ ସାଧବ ବୁଢ଼ା । ତାର ଦୁଇଟା ଟୁକୁଲି ଛୁଆ ଥିଲେ । ସାଦବବୁଢ଼ାର କନିଆଁଟା ମରିଯାଇଛି ନେ । ସେଇ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ତାର ଟୁକଲି ଛୁଆମାନେ ଗୋଟେ ବଡ ହେଇଅଛି ଆର ସାନଟା ସରବାଙ୍ଗେ ସାନ ଅଛି । ସେଇ ବୁଢ଼ା ତାର ଝିଅ କେ କହିଲା ଯେ, ନନି ତମେ ଘରେ ଥିବ । ମୁଇ ଜଙ୍ଗଲ କେ ବିରଙ୍ଗା କାଟି ଯାସଯିଁ । ଝିଅଟା କହିଲା ହଁ ତନେ ବୁଆ ଯିବେ ଯାଆ ସାଦବବୁଢ଼ା କହିଲା ମୁଁ ତବେ ନନୀ ଯା ଆଁ ସଯିଁ ତୁମେ ହନ୍ତତଲେ ଭାତ ରାନ୍ଧିକରି ଖାଆବ ।

ମୁଁ ଗଲେ ଇଲା ନାଆସଯିଁ ରାତିରେ ଆସିବି । ସାଦବ ବୁଢ଼ା ଜଙ୍ଗଲକେ ଗଲା, ଘଡେ ଠିଆହେଲା ତାର ପରେ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ବସି ପକାଏ ମୋତେ ବଡେ ଥକା ଲାଗସି ବଇଲା ।

ଘେ  ତା'ପରେ ସାଦବବୁଢ଼ା ଅକ୍ଷଣ ଉଠି ପଡଇଁ ବଇଲା । ତାପରେ କମାଣ ନୁଇଁ କରି କାଟିଲା । କାଟିଲା କଟିଲା ତାର କତୁରିଟା କେନବାଟେ ଫିଙ୍ଗି ହେଲା । ତାର ପରେ ସାଧବ ବୁଢ଼ା କଟୁରଟାକେ ଖୁଜି ବୁଲିଲା । ଆର କଟୁରିଟାରେ ଖୁଜିଲା । ସାଧବବୁଢ଼ା । କଟୁରଟାକେ ପାଇଲା ନାଇଁ । ତାର ପରେ ସାଦବବୁଢ଼ା ଜଙ୍ଗଲରେ ବସିକରି କାନ୍ଦିଲା । ତାର ପରେ ସାଦବବୁଢ଼ା ଡାକ ଛାଡଲା ଆସବ କିଏ ଝାଲେବଣେ ଆସଯେ ମୋର କଟୁରିଟାକୟ, ଖୋଜିଦିୟ ମୋର କଟୁରଟା ହଜି ଯାଇସି । ଠିକ୍ ସମୟପରେ ଗୋଟେ ବଡ ବୁଢ଼ା ସାପ୍ ଆସିଲା ତାର ପରେ ସାଦବବୁଢ଼ା ଡାକରେ । ସାଦବବୁଢ଼ା କହିଲା । ଖୁଜି କରି ନାହିଁ ମୋର କଟର ଟାକୟ ଖୋଜିଲା ଆଉ ବୁଢ଼ାସାପଟା କଟରଟାକୟ ପାଇଲା ବୁଢ଼ା ସାପଟା କହିଲା ଏଟାତ ତ ଏଇ କଟରଟା ଅଣ୍ଟାରେ ଖୋଷି ସସ୍ ଯେ ବୁଢ଼ା । ସାଦବବୁଢ଼ା ବାଇଲା ମୁଁ ହେଲା ଦେଖିସଇଁ, ଅ  ।ରେ ଅଛି ବୋଲି ବୁଢ଼ା ସାପ୍ ବଇଲା ଯେ, ଆଗେ କିସ ବୋଲି କହିଲେ କିବୁଢ଼ । ହେଇବୋଲି ତକେ କଟରଟା ଖୋଜି ଦେଲି । ତର ଝିଅକେ ଦେବି ବୋଲି କହିଲେ ବୋଲି ତର କଟରି ଖୋଜି ଦେଲି । ହୋଇ ବୋଲିରେ କଟରଟାକେ ଖୋଜି ଦେଲି । ଇଲା ତର ଝିଅକେ ଦେବେ । ଚ୍ଲ ଘରକୟ ଯିବା । ବୁଢ଼ା ସାଦବ କହିଲା କାଠବିଡେ କରୟଁ । ବୁଢ଼ା ସାଦବ କାଠ ବିଡେ କରଲା । ତାର ପରେ ବୁଢ଼ାସାପ କହିଲା । ତୁୟଁ ବୁଢ଼ା ବୁହି ନାପରସ ଦେମୁଇଁ ବ ୍ବୋହି । ମୋର ଲା  ଟାରେ ବାନ୍ଧ ।

## ଭାଲୁକଥା ଗପ

ଦିନକର କଥା ଗଟେ ଗାଁରେ ଭାଲୁ ନାଚ୍ ହେଥିଲା ଚିକୁତାର ଜାକର ସାଙ୍ଗ୍ କେଭାଲୁ ନାଚ ଦେଖବାକଏ ଗଲା । ଭାଲୁ ନାଚ୍ ଦେଖିକରି ଅଜାକର ସାଙ୍ଗକେ ଖୁସି ହିଁ କରି ଘରକଏ ଆସ୍ଲା ହେଲେତାର ପାଟିରେ ନିଖାଲ୍ ସେଇ ବାଃ ବାଃ ଗୀତଟା । ଅଜାକ ପରାଲା ଚିକୁ ଭାଲୁ ନାଚ୍ କଥାଟା ତର ଦିନ୍ଯାକ କିସ୍ତର ମନରୁ ନାଯାସି ଭାଲୁ ବାଲା ମିତି ତୁଇ ଭାଲୁ ନଚାଏ ପାର୍ବେକି ।

ଚିକୁ ଡରିକରି କହିଲା ନାଇନାଇଁ ମୁଇଁ ନଚାଏ ନାପାର ଅଇ ଭାଲୁ ମକଏ

ଖାଇଦିଆକ୍ । ଅଜାକୁ ହଁସି ହଁସି କହିଲା ନା ରେ ବାୟା, ଜେନ୍‌ଭାଲୁର ନାଚ୍ ଦେଖ୍‌ଲେ ହିଁ ଭାଲୁଟା ମୁଣଷ ନାଖାଏ ସେ ଭାଲୁଟିର ନାମ୍‌ଟା ଭାରତୀୟ ଅଲ୍ସୁଆ ଭାଲୁ । ହିଁ ଭାଲୁଟା ଲୋକ ନାଖାଏ ତାର ଖାବାରଟା ହେଲା ଫଳ, ଫୁଲ, ମଉ, ଉଇଟେକ୍ସୁ, ପକ ଇମିତିର୍ ଖାନ୍ତ୍ ।

ଚିକୁର୍ ସାଙ୍ଗ୍‌ଲା ଅଜାର ପାଖ୍‌କଏ କଥା ଶୁଣି ବାକଏ ଆସଲାଏଁ ସୁଭିଏଁ ମିଶିକରି କହିଲାଏ ଅଜା ଅଜା ତୁଇ ଆମକଏ ଭାଲୁ କଥା କହିଦେ । ଅଜା କହିଲା ତମେ ମାନେ ତଆଜ୍ ଭାଲୁ ନାଚ୍ ଦେଖ୍‌ଲ୍ ଭାଲୁର୍ ଦେହଟା ଓଦନ୍ ଆଖି କାନ ଆର ଲେଞ୍ଜ ଦିଖାଲ ଛୁଟ୍ । ମୁଣ୍ଡଟା ଗୁଲ୍ ଓ ମୁହଁଟା ଷୟାଖସ ଟା ଭାଲୁ ତାର୍ ଛୋଟ୍ ଚୁଟ୍ ଆଖିକେ କମ୍ ଦେଖଏ ଆର ଛୁଟ୍ ଛୁଟ୍ କାନ୍‌କେ କମ୍ ଶୁଣଏ । ଆଗର ଗଡ ଠାରୁ ପଛର ଗଡ ଛୁଟିଆ ପାଦର୍ ଅଙ୍ଗୁଲ୍ ରେ ଟିକେ ଟିକେ ନଖ ବାହାରି ଥାଏ । ଦେହେଟା ତାର କଳା ଚୁଟିଲା ଜୁର୍ ବାହାରିଥାଏ । ଚିକୁ ପଚରଲା ଅଜା ହିଁ ଅଲ୍‌ସୁଆ ଭାଲୁ ଲାକିସ ଆମର ଦେଶରେ ଦେଖାଯାନ୍ତ । ଅଜା କହିଲା ହଇ ଇଲା ତା ଆମର ଭାରତ୍‌ରେ ଜୁର୍ ଦେଖାଯାନ୍ତ୍ । ଆରିଶ୍ରୀଲଙ୍କ ରେ ହିଁ ଭାଲୁ ଦେଖାଯାଆନ୍ତ୍ ଇଲା ଜଙ୍ଗଲ୍ ପାହାଡ୍ ବଣକେ ବାସ୍ କରନ୍ତ୍ । ଖରା ଆର୍ ବରଷାରେ ଦିନକେ ଇଲା ଟାଙ୍ଗରଘର ମାଟ୍ ଘରଲାରେ ରହନ୍ତ୍ । ଖାବାକଏ ରାତିରେ ବାହାରନ୍ତ ପଦାକଏ ଇକଲା ରହିଥିବାଏ ଯାଗାଲାକଏ ଦିନ୍‌କେନାଯାନ୍ତ୍ । ମାରିକରି ଶିକାର ଖାବାଏ ବଲିକରି ଗଟେ ଅଲସୁଆ ଭାଲୁର ଓଜ୍‌ନ ଶହେ ଡେଡ୍‌ଶହ କେଜି ଥାଆନ୍ତ୍ । ଲମ୍ବାଟା ଦୁଇହାତ ତିନ୍‌ହାତ ଥାଆନ୍ତ୍ ବଡେ ରକମର୍ ନାଚିକରି ଲକଲାକଏ ଖୁସିକରାଇଥାନ୍ତ୍ । ଆରିଅଲ୍‌ଗା ଭାଲୁ ମାନକର୍ ଠାଣୁଁ ଇଭାଲୁର୍ ଦେଖ ଏଶକ୍ତି ଆରଶୁଣଏଶକ୍ତି ନାଥାଏ । ହିଁ ଲାଗି ମାଟିକୁରୁ ଯେତେଭିତ୍‌ରେ ଉଇ ଥିଲେଇ ତାକଏ ଖଡିକରିବାହାର୍ କରିଖାଏ । ଏହାର ଜିଭ୍‌ଟା ଜୁର ଲେଞ୍ଜା ହିଁ ଲାଗି ପେପେଏଲ୍ ଉଇ ଖାଇ ଦେଏ । ମାଇଝି ଭାଲୁଲା ଥର୍‌କେ ଦୁଇଟଦିନ୍‌ଟା ଛୁଆ ଜନମ କରିଥାନ୍ତ୍ ଛୁଆଲା ଛୁଟିଆ ଥାନ୍ତବକ ମାହାଙ୍କ ଜବର ଦ୍ୱରିଆକଏ ଯାଏ ଛୁଆଲା ପିଠ୍‌କେ ଆରମକରି ଲେଥାଳି ହିଁ ଥାନ୍ତ । ଭାଲୁ ସତ୍‌କର ବଡେ ଟାଣୁଁଆ ପଶୁ ଭାଲୁଲା କାହାକଏ କିଛି ନାକରନ୍ତ୍ ବେଳେବେଳେ ଯେକାରଣରୁ ରାଗ୍‌ଲେ ନଖ୍ ଆର ଦାନ୍ତକେ ଘାକରି ଥାନ୍ତ୍ । ଦିପୁ ପଚରଲା ଅଜା ଆମେ ଦେଖ ଲାଇ ଖରାବେଳେ ଭାଲୁଲା କଏ ଦର ଆଣଏ କିସକଏ ।

ଅଜା କହିଲା ନାଇ ଭାଲୁଲା କଏ ଜରନା ହେଏ ତମେ ହେବଜର ବଲିଭାବ ହିଟା ଠିକ୍ ନାହିଁ । ଦେଖକିନାଏ ଭାଲୁ ଥରେ ତରେ କମ୍ପଏ ମୁଁ କେ ଗଟେ ସକାର ଶବଦକରଏ ଆରଲାଲ୍ ପକାଏ ତାର ଜରହିଁ ସି ବଲି କରି ଭାଲୁଟା ହିତିନାକରଏ । ସିଏ ଯେ ତେବଳେ ଥକଏ ସିଏଇ ମିତିକରଏ ଶୁଣିଲ ତା ପିଲାଏ ଇସବୁ ହେଲା ଆମର ଦେଶରେ ଦେଖାଦେନ୍ତ୍ ଭାଲୁଲାର ବା ଅଳଶୁଆଭାଲୁଲାର କଥା ।

**ଶବ୍ଦାର୍ଥ**

ଗଟେ - ଗୋଟିଏ

ନିଖାଲ - କିଛିନାହିଁ

ପଚରାଲା - ପଚାରିଲା

କିସ୍ - କ'ଣ

ଯାସି - ଯାଏ

ମିତି - ପରି

ମକଏ -ମୋତେ

ଖାଇଦାକ୍ - ଖାଇଦିଏ

ନା ଖାଏ - ଖାଏ ନାହିଁ

ଖାବାରଟ୍ - ଖାଇବାଟା

ପକଇ ମିତିର୍- ପକେଇବାର ପରି

ସୁଭିଁଏ - ସମସ୍ତେ

ଆଜ୍ - ଆଜି

ଇଳା -ଏଇ ଗୁଡାକ

ଟାଙ୍ଗର - ପଥର

ମାଟ୍ - ମାଟି

ଯାଗାଲାକଏ - ଜାଗାମାନଙ୍କରେ

ହିତିନାକରଏ - ଏହିପରିନା କରନ୍ତି

ସିଏ - ସେ

ଆରିଅଲଗା - ଆଉ ଅଲଗା

ଠାଣୁଁ - ଠାରେ

ନିଖାଲ - ଏହିପରି

ଜେନଭାଲୁ - ଯେଉଁଭାଲୁ

## ମାକଳ ବଖାଣି (କଥାଣୀ)

ସାଦବ ବୁଢ଼ାର ସାତଟା ପୁଅ, ଦୁଇଟା ଝୀଅ ଥିନାଏଁ । ପୁଅଟା ବଡ ବଡ ଆର ଝୀଅ ଦୁଇଟା ସାନ ସାନ ଥିନାଏଁ । ବଡ ଝୀଅର ପହିଲ ରଜବତୀ ହେଲା । ରଜବତୀ ହେବାର ସାତ ଦିନ ହେଲା ଠାଣୁ ସେ କଦଳୀ ଗସର ଶୁଖିଲା ପତର ଆଣିକରି ପୁଡାର ଖାର କଲା । ସେଠାରୁ ତାର ପିନ୍ଧା ଅଳହା କରିଥିବାର ଲୁଗାକା ଆର ମାଟି ହାଣ୍ଡି ବହି କରି ନାଳକଏ୍ ନେଲା । ସେଠି ଚୁହ୍ଲା ବନାଇଁ କରି ଲୁଗାଳା ସିଜାଇଲା । ସିଜାଇ ସାରି କରି ଲୁଗା କାଚି ପକଲା ଆର ଖରାରେ ଶୁଖାଇ ଦେଲା । ସେ ନେଙ୍ଗଳା ହୋଇ ଏଡିକୁଟିଏ ସିଡା ଲୁଗା ପିନ୍ଧି ଗାଧିବାରେ ଲାଗିଲା । ଗନ୍ଧା, ଅଁଳା, ତେଲ, ହଳଦୀ ମାଖି କରି ରଗଦା ରଗଦୀ ହିକରି ଯତନରେ ଗଧିଲା ।

ଝାଳ ଜଙ୍ଗଲ ବାଟର କଥା ବଲେ ସରଲାକଥା ଏତିକି ବେଳେ ଗଟେ ଟକା ଅଷ୍ଟିରା ମାକଳ ଆସି ଦେଖିଲା ସେଇ ଝୀଅଟାକଏ । ସିଠୁଁ ମାକଳର ମନ ଟା ସାଦବ ଝୀଅ ପାଖରେ । ସେଠାରୁ ଶୁଖାଇ ଥିବାର ଲୁଗାଳା ମାକଳ ପୁଟୁଳୀ କରି ଭଇ ପଳାଲା ।

ଆର ଖଣ୍ଡେ ଦୂରଯାଇ ବସି ଦିସି ମାକଳଟା । ସାଦବ ଝୀଅ ଦେଖିଲା ଯେ ମାକଳ ଲୁଗାଳା ନେଇ କରି ଗସ ଉଁପୁରେ ବସି ଦିସି । ବସି ଦିକରି ମାକଳ ଖିସଁଳସି ହେଲା । ସେଠାଣୁ ସାଦବ ଝିଅ ଅତୀସୁନ୍ଦରୀ ମାକଳ ଲଭରେ ମନକଲା । ଝୀଅଟା ମାକଳ କଏ୍ ଲୁଗା ମାଗିଲା ।

ସାଦବ ଝୀଅ - "ଦେବ ମାକଳ ଲୁଗାଟା ବଲେ ଶୁଣତ" (୨ ଥର)

ମାକଳ - ମାକଳ ବଲେ ନାଦେଇଁ, ସ୍ୱାମୀ ବଲେ ଦେବୀ ବଲେ ଶୁଣତ (୨

ଥର)

ମାକଳ ଲୁଗା ଦେଲା ନାଇଁ । ସେଠୁଁ ସିଏ ଲଗୁଧରୀ ପଳଲା ଯେ କେତେଦୂର୍ । ସାଦବ ଝୀଅ ଖୋଜି ଖାଜି ଗଲା ପୁଣି ଭେଟିଲା ମାକଳ କଇ ।

ଝୀଅ - ଦେବ ମାକଳ ଲୁଗାଟା ବଲେ ଶୁଣତ (୨ଥର)

ମାକଳ - ମାକଳ ବଳେ ନା ଦେଏଁ, ସ୍ୱାମୀ ବଲେ ଦେବୀ ବଲେ ଶୁଣତ (୨ ଥର)

ମାକଳ ପଳାଲା ଜବର ଦୂରକଏ୍ । ସାଦବ ଝୀଅ ତଗିରାସି ମାଗିବାର ଲାଗି ଲୁଗା ପୁଣି ଭେଟ୍ ଘାଟ ହେଲାଏଁ ।

ଝୀଅ - ଦେବ ମାକଳ ଲୁଗାଟା ବଲେ ଶୁଣତ (୨ ଥର)

ମାକଳ - ମାକଳ ବଲେ ନା ଦେଏଁ, ସ୍ୱାମୀ ବଲେ ବେବୀ ବଲେ ଶୁଣତ (୨ଥର)

ପୁଣି ମାକଳ ବଡେଦୂର ପଳାଇଲା ସେଠି ଝୀଅକୁ ଶଶ୍ କଲା । ମାକଳ ପାଣି ବଲି କରି ମୁତ କରି ପାଣି ବୋଲି ପିଆଇ ଦେଲା ଝୀଅକୁ ।

ଝୀଅ - ଦେବ ମାକଳ ଲୁଗାଟ ବଲେଶୁ ଶୁଣତ (୨ ଥର)

ମାକଳ - ମାକଳ ବଲେ ନା ଦେଏଁ, ସ୍ୱାମୀବଲେ ଦେବୀ ବଲେ ଶୁଣତ (୨ ଥର)

ଝୀଅ - ଶୋଷ ଭାରୀ ମତେ ହେଲାଣୀ ମତେ ଆଣି ଦିଅ ପାଣି ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ (୨ ଥର)

ମାକଳ - ଆଣି ଦେଲି ପାଣି ପିଅ ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ୍ (୨ ଥର)

ଝୀଅ - ବିର୍ ବିରା ବିର୍ ବିରା ବାସୁସି ବଲେ ଶୁଣତ (୨ ଥର)

ମାକଳ - ପତର ପଚା ପାଣି ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ (୨ ଥର)

ଝୀଅ - ମକେ ଭାରି ଭୋକେ ଲାଗୁସି ବଲେ ଶୁଣତ (୨ ଥର)

ମାକଳ - ଆଣି ଦେଲି କେତେ ଫଳ ଖାଅ ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ୍ (୨ ଥର)

ଝୀଅ - ଆଉ କେତେ ଦୂର ବାଟ ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ (୨ ଥର)

ମାକଳ - ଏଇଟା ଘ ିଆ ପର୍ବତ ବଲେ ଶୁଣତ୍ (୨ ଥର)

ଘ ିଆ ବାଛି ପିନ୍ଧ ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ (୨ ଥର)

ସାଦବ ଝୀଅ ଘ ିଆ ବାଛିକରି ପିନ୍ଧିଲା । ଏବଂ ଜାଣିଲା ଯେ ମାକଳ ମକେ ଛାଡିବ ନାଇଁ ମକେ ସ୍ତ୍ରୀ କରିବ ସେଠାଣୁ ମାକଳ ପଛା ପସା ଡଗରାଇଥାଏ ।

ଝୀଅ - ଆର କେତେଦୂର ବାଟ ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ (୨ ଥର)

ମାକଳ - କଦଳୀ ବାଳୀ ଦିଶିଲା ବଲେ ଶୁଣତ ( ୨ ଥର)

ଏଇଠି ଆମର ଘର ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ (୨ ଥର)

ଝୀଅ ଆଉ ମାକଳ କଦଳୀ ବଣରେ ଘରକରି ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ହିସାପ୍‌ରେ । ଚଳିଗଲେ ଆର ସୁଆପିଲା ଜନମ କରନାଏଁ । ଦିନକର ଘଟଣା ମାକଳ ଯାଉସି ଜଙ୍ଗଲ ଆର ସୁଆ ପିଲା ଆର ସାଦବ ଝୀଅ ଘରେ ଥିଲେ । ସାଦବ ବୁଢ଼ାର ସାନ ପୁଅ ଝୀଅକୁ ଖଜି ଖଜି କଦଳୀ ବାଡୀ ଜଙ୍ଗଲରେ ପହ ୍ଠାବ୍ କଲା । ସେଠାଣୁ ସାଦବ ଝୀଅକୁ ଧରି କରି ଘରକୁ ଆଣିବାର ଚେଷ୍ଟା କଲା ସାଦବ ପୁଅ । ସବୁ ଆଡେ ଦେଖିଲା ସାଦବ ପୁଅ ସେଠାରେ ବଡ ମାକଳ କେହି ନାହିଁ । ସେଠାଣୁ ସାଦବ ଝୀଅ ପାସକୁ ଯାଇ ସବୁକଥା ଜଣାଲା । ଚାଲ ଆମର ଘର କଇ । ବାପା, ଭାଇମାନେ ବହୁତ କାନ୍ଦୁସନ୍ତି । ତୁଇଁ ଗଲେ ଯାଇଁ ବାପା ଭାତ ଖାଇବ ନା ହେଲେ ମରିଯିବି । ଝୀଅ ପଚାରିଲା କେମନ୍ତ କରି ପଳାଇବା ମାକଳ ଦଳଟା ଜାଣିଲେ ଆମକୁ ଘଟକାଇ ନେ ମାଏଁ ଆର ତକଇ ମାରି ପକାଇ ଦେମାଏଁ । ବୋଲି କହିଲା । ସାଦବ ପୁଅ ବୁଦ୍ଧି ବାହାର କରି ଉପାୟ କରି ବତାଇ ଦେଲା ସାଦବ ଝୀଅକୁ ସେଠଣୁ ଜନମ କରିଥିବା, ମାକଳ ସୁଆ ଦୁଇଟାକୁ ବେକ୍‌ରେ କାଟି କରି ନିଆଁ ସାଳରେ ଟାଙ୍ଗି ଦେନାଏଁ । ଉଚୁକି ଦେନାଏଁ ଆର ଚୁଲାରେ ନିଆଁ ଜାଳି କରି ତାଓ୍ୱା ଟା ବସାଇ ଦେନାଏଁ । ସେଠଣୁ ପଲାଇ ଆସିନଏଁ ।

ମାକଳ ଜଙ୍ଗଲରୁ ଫେରି ଆସିବାର ବଳେ ମାକଳ ରକତ୍ ପଡିକରି ତାଓ୍ୱାଟା ସେଁ.... ସେଁ.... ଶବ୍ଦ କରୁସି । ହି ବଳେ ମାକଳ ଟା ବଳେ ଖୁଶି ହେଲା । ପିଠା ପୁଳସନ୍ତି ବୋଲି ଭାବିଲା । ଥରେ ସେଁ... କଲେ ସେ ହଁ ନନିର ଭାଗ ବଲି କହିଲା । ଆଉ ଥରେ ସେଁ... ଶବ୍ଦକଲା ବଳେ । ହଁ ଏଟା ବାବୁର ଭାଗ ବୋଲି କହିଲା । ଆଉ ଥରେ ସେଁ... ଶବ୍ଦ କଲାବଳେ ହଁ ଏଟା ମୋର ଭାଗ ବୋଲି କରି କହିଲା । ଆରିଥରେ ସେଁ... କରି ଶବ୍ଦ କଲାବେଳେ ହଁ ଏଟା ନନିର ମାଁ ଖାଇବ ବଲି କହିଲା । ସେ ଘରକଏ୍ ପହ୍‌ଁ ଦେଖିଲା ଯେ ଛୁଆ ମାନର ମୁଣ୍ଡ କାଟି କରି ଉଚୁକି ଦିଆ ହିସି ନିଆଁ ଶାଳରେ । ସେ ମାକଳ ବଡେ କନ୍ଦିଲା ସବୁ ଆଡେ ଖଜି ଦେଖିଲା । ଡାକି ଦେଖିଲା ଯେ କେହି ନାଇଁନ ପାଖିରେ । ସେଠାଣୁ ଉପାୟ ପା୍‌ଲା ସାବଦ ଝୀଅକୁ ଖୋଜିବାଲାଗି ।

ଅଣ୍ଡିରା ମାକଳ ଖଜି ଖଜି ସାବଦ ବୁଢ଼ାର ଘରକଇ ଯାଇ ଠାପ୍ ହେଲା । ଦେଖିଲା ଯେତାର ଶାଳୀ ଆସି ଘରେ ଅନ୍ୟମାନେ କେହି ନାଇନ । ଶାଳୀଟା ଆସିକରି ମାକଳ ଭେଣାଇଁକୁ ଜୁହାର କଲା ପାଣି ଲୁଟା ଦେଲେ । ସେଠାଣୁ ଗାଧିକରି ଆସ ଭାତ ଖାଇବ ବଲି କହିଲା । ମାକଳ କଇ ପଚାରିଲା ତାର ଶାଳୀ ନାଳରେ ଗାଧିବକି ଘରେ ଗାଧିବ ବୋଲି । ସେଠଣୁ ମାକଳ ଘରେ ଗାଧିବୀ ପାଣି ଉଷୁମକର ବୋଲି କହିଲା । ହଁ ବକଏ୍ ଶାଳୀତାର ପାଣି ତତାଲଲା ଯେ ଟକପକ୍ କରି ବଳକବାଯାକ ଆର ମାକଳକାଏ୍ ତେଲ, ହଳଦୀ, ଦେଲା ଆର ପିଢ଼ାରେ ବଶ୍ ବୋଲି କହିଲା । ଶାଳୀ ମୁଁଇଁ ପାଣି ଢ଼ାଳି ଦେବୀ ବୋଲି କହିଲା ଆର ତାତିଲା ପାଣିଗା ମାକଳ ଦେହରେ ଢ଼ାଳୀ ଦେଲା । ମାକଳ ମୁତ୍‌ରା ହିକରି ମରିଗଲା ।

ମର ବଖାଣି ସଲା
ମାକଳ ଗଟେ ମଲା
ଏତିକୁଟିଏପିତା ଧୂଆଁ ଥିଲାପେ ।
ଏଲୁକ୍ ଖାଇ ଦେଲା ।

**ଶବ୍ଦାର୍ଥ**

ମାକଳ - ମାଙ୍କଡ

କିସ - କ'ଣ

ସିଠାଣୁ - ସେହିଠାରୁ, ସେଇଠାରୁ

ସୁଅପିଲା - ପିଲାଛୁଆ

ଟାଙ୍ଗିଦେବା - ଟଙ୍ଗାଇଦେବା

ଉଚୁକିଦେବା - ଟଙ୍ଗାଇଦେବା

ଅଖଣ - ଏହି କ୍ଷଣି

ଏଲକ - ଏହି ଲୋକ

ବଡେ ଖୁଶି - ବହୁତ ଆନନ୍ଦ

ଗାଧିବୀ - ଗାଧୋଇବା

ଠାପ୍‌ହେବା - ବନ୍ଦ କରିବା, ଠିଆ ହେବା, ଛିଡା ହେବା

ଠାବ୍ କରିବା - ଠାବ କରିବା

କୁହ୍ଲା - କୋଡିଆ

## ଢଗ

- ଫିଁର୍ ଫିଁର୍ ଉଡଇ କପ୍‌ଡା
  ନାଇଁ ଜାଣିଲେ ଖାଇ ଦେବତା - ଶାଳଫଳ ଶର୍ଗିଫଳ
- ଉଡି ଗଲା କାଣିବଗ
  ଦୁଇଟା ଡେଣା ଗଟେ ଗଡ - ସିଆଳୀ ପତ୍ର
- କେଁ କେଏଁ କେଏଁ କରାଟ
  ଶୁଖିଲା ଗସରେ କରୁସିନାଟ
  ଚଳଇ ଦୁଟା ଦେଉସୀ ଟାଣି
  ଶୁଖିଲା ଗଛରୁ ବହୁଛି ପାଣୀ - ତେଲ ପେଡା ଗଣ୍ଡି
- ଚାରି ଭାଇ ଚନ୍ଦା ମୁଣ୍ଡା
  ବେଣୀ ପଡିଛି ଅଠର ଗଣ୍ଡା - ଖଟ, ଦଉଡିଆ ଖଟ
- ଗଟେ ସାପର ଦୁଇଟା ମୁଣ୍ଡ - ଭାଇଙ୍ଗ ଭାର

- କାଠରେ ଘର ମାଟିର ପିଣ୍ଡା
  ଘଇତା ଶୁଆଳୀ ମାଇଷ ଡ଼ିଣ୍ଡା - ଡଣ୍ଡସା ଚଢ଼େଇ
- ଡେଙ୍ଗା ମାମୁଁର ପିଠ୍ଠ ଦନ୍ଦର - ଶିକା, ସିକା ଦଉଡି
- ଶୁକିଲା ଗସରେ ବାଜେ ଗାଘୁରୀ
  ଅରଥ ବୁଝାବେ ଗୁରୀ - ଠଳକା
- ଆଇ ଗୁଣୀ ତାଇ ଗୁଣୀ
  ତା'ର ଖଜ କେହି ନାମୁଣୀ - ମହୁମାଛି, ମାଛି
- ଆସଶୀ ଲାତେ ଯାଆଶୀ ଲାତେ - ଧନୁଶର
- ଯାଇଁ ଯାଆ ତାଇଁ ଯା -
  ମକେ ଦେଖି କରି ଯା- ଦୁଗାଳୀ, କବାଟ
- ଏଡ଼ିକୁଟିଏ ଲୀଟି ଝାଳ ନେଇଁ ପିଟି - ବଣପୁଡ଼ି ନିଆଁ
- ଏଡି କୋଟିଏ ମାକଳ
  ଭୂଇଁକେ ମାରେ ଚାପଳ - କୋଦାଳ, କୋଡୀ
- ଲୁହାକୁ ଚୋର ନେଲା
  ମଞ୍ଜୁର କହିଦେଲା,
  ମାଛ ପଦାରେ ମଲା - ବନସି ଲାଠି
- ଲିଟି ଚଳଇର କୁଲେ ମାମୁଁସ - ପଣସ
- ଧଳା ଗାଈ ଶୋଇସି
  କଳା ଗାଇ ଚରସୀ - କାଗଜ, କଲମ
- ଫଳେ ବିରିଖଣ୍ଡ ମାସେ ଗଲା
  ଅରି ଅଗଳିଲା - ସୁଜୁନା ସାଗ
- ବୁଣିଲୀ କୋଳଥ ପାଲିଲା ବିରିହି
  ଫଳ ହେଲା ବେଲ ପରି - ବାଇଗଣ
- ଏମନମଞ୍ଜା ସେମନ ମଞ୍ଜା
  ମଞ୍ଜା ନାଇଁତାର ପାଲଇଗଜା - ଛତୁ

- ଟଅଁ ମୁଣ୍ଡକେ ଫିଅଁ - ପାଚିଲା କେନ୍ଦୁ
- ଖଣ୍ଡେକ ମଧୁର
  ଖଣ୍ଡେକ ବିଷ
  ଏହାର ଅରଥ କିସ - ଭେଲିଆ ଫଳ
- ଠୁଲୁକୁ ଠୁକା ହାତୀଥର
  ପାଖେ ନିଅାଁ ପାଖେ ଘର - ପାତନ ପ୍ରଣାଳୀ, ମଦଗାଳିବା, ଗୁଳିଆ ପାଣିରୁ
  ସଫା ପାଣି ନିଷ୍କାସନ
- ତଳେ ପାଣି ଚପ୍ ଚପ୍
  ଉପରେ ଜଟ୍
  ବୁଢ଼ୀ ମାରଲ ଖପ୍ ଖପ୍ - ତୁଳସୀ ଚଉରାରେ ଧୂପ, ନମସ୍କାର
- ପ୍ରଥମେ ଚାରିଗଡ
  ଦ୍ୱିତୀୟେ ଦୁଇଗଡ
  ତୃତୀୟେ ତିନିଗଡ - ମଣିଷ ଅବସ୍ଥା
- ଆଲୋ ଗୁରୁ ଗୋସାଇଁ
  ଫୁଲ ଫୁଟିଛି ପତର ନାହିଁ - ଛତୁ
- ନୀଳ ପାନଙ୍ଗାରେ ଦୁଇଟା ଅଣ୍ଡା
  ପଟେ ଗରମ, ପଟେ ଥଣ୍ଡା - ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର
- ବାଇଗଣ  ନାହିଁ ଟାଇଙ୍ଗଣଟା
  ମାହାଜନ ନାହିଁ ଗଣ୍ଠିରାଟା - ଗେଣ୍ଡା
- ଷାଠିଏ ତାହରେ ଗୋଟିଏ ଗଣ୍ଠି
  ଏକ ଗଡେ ଗଲି ଉଠି - ସାଇକେଲ
- ଜନ୍ମଶୀ କି ବସଇ
  ବଡ ହେଲେ ଶୁଅଇ - ଖପର
- ଲହ ଲହ ବଙ୍କା
  ଶୁଖିଲା ଗଛରେ ରୂପାଟଙ୍କା - ସିଆଳୀ ମଞ୍ଜି

- ଗଟେ ଜନ୍ତୁର ମୁଣ୍ଡରେ ହାଡ - ମାଖନ
- ଖାଏ ଚେପ୍‌ଟା ହଗଇଗଟା
  ତାର ନାମ ପୁଟୁରୁ ପେଟା - ଟସର ଖୋଷା
- ଅତି ଯତନରେ ତିଆରୀ କଲି
  ନିଆଁରେ ପୁରାଇ ଦେଲି - ବିଡି, କାହାଳୀ, ସିଗାରେଟ
- ମାହାକ ଚାବୁରୀ
  ଝଅକ୍ ସୁଦରୀ - ବରକୋଳୀ
- ଆସିଲା ବାବା ବସିଲା ଖଟେ
  ଦଶ ଗୋଡ୍ ତିନି ମୁଣ୍ଡ
  ଦେଖି ଥୁଲ କି ? ବାଟେ - ହଳଲଙ୍ଗଳ ଧରିବା ଅବସ୍ଥା
- ଗୋଟିଏ ଗଛ ବାରଟା ବାହି
  ପତର କେତେ ଶହ ହୋଇ - ବାରମାସ, ୩୬୫ ଦିନ
- ଅତି କଳଯନ୍ତର ନ ପିଏ ତେଲ
  ସୂର୍ଯ୍ୟ ସାଙ୍ଗରେ ମାରୁସି ଗେଲ - ଘ ।
- ରେଙ୍ଗଳ ଗସରେ ଲାଲ୍ ପାମିଛା
  ଦେଖି ସମୁଦଣୀ ମୋର ତାମସା - ଲଙ୍କାମରିଚ
- ଏଠି ଲଗାଲି ତାଳ ବଣାଇଗଲା ଡାଳ - ବାଟ, ରାସ୍ତା
- ବଣାଇଁ ଗଡେ ଲକ୍ ନାହିଁ
  କଅଁଳା ସୁଆର୍ ବେକ୍ ନାଇଁ - ମାଣ, ପାଇ
- ଗସ ଟିକେ ହେଙ୍ଗଟ୍ ବେଙ୍ଗଟ୍
  ପତର ଟିକ ଥାଳୀ,
  ଫୁଲଟିକ ଶୋଭାବନ
  ବେକ ଟିକ କାଳୀ - ଫଳସା ଫୁଲ
- ଧଳା ଗାଇର କଳା ପଘା - ଟସର କୋଷା
- ନମା ନମା ଖାଏ ସୁ ୁ ସୁ ୁ ହଗଇ - ନିଆଁ, କାଠ

- ଇଟିମ୍ ଟିମ୍ ଟିମା ଯେତେ ଫୁଟାଲେ
  ଫୁଟଇ ନାଇଁ କାଳୀଗାଇରର ନିହ୍ମା - ଟସର କୋଷା
- ଚାବିସି ଢ଼ଙ୍କି ନାଇଁ - ଡ଼ଣ୍ଡା, ବାଶେଣୀ
- କୁକୁଡ଼ା ଗଞ୍ଜାର ଲାଞ୍ଜରେ ମାଡିଦେଲେ
  କେର କେର୍ କରେ - ଢ଼ିଙ୍କି
- ଛୁଆ କାଳେ ସତର ହାତ
  ଯୁବା କାଳେ ହାତେ
  ବୁଢ଼ା କାଳେ ପଚିଶ ହାତ
  ଏକଥାଟା ବୁଝାଇଦେଲ ମତେ - ଗଛର ଛାଇ
- ସୁଆବେଳେ ଲୁଗା ପିନ୍ଧେ
  ବଡ଼ ହେଲେ ନେଙ୍ଗଳା - ବାଉଁଶ ଗଛ
- ମାଥିଲା କାକର ପେଟେ
  ମୁଁଇଁ ଥିଲି ମାଆଁର ପେଟେ
  ମୁଇ ଚାଲୁଥିଲି ଠୁକ୍ ଠୁକ୍ - ଶୁଖିଲା ତେନ୍ତୁଳୀ ଫଳ
- ହେଲିକପ୍ଟରରେ ଆସିଲା
  ଠେଲା ଗାଡିରେ ଗଲା - ଗୋବର ପୋକ, କେଚୁକରା
- ରାତିକେ ଚେପଟା
  ଦିନକେ ଗୋଟା - ଖଜୁରୀ ପାଟିଆ
- ଉଲଟି ପାଲଟି ଖଇମାଟି
  ସେ ଭାଲୁର ତିନୋଟି ପୁି - କାଠଲ ଫଳ
- କୁହୁଁ କୁହୁ ଚଢ଼େଇ
  କଉ ଅଣ୍ଡା ପାଳଇ
  ସୁରୁଜ କୁ ଦେଖିଦେଲେ
  ଉଡି ପଳାଇ - ଶିଶିର ବିନ୍ଦୁ
- ଶୋଇଣୀ କ୍ଷଣୀ ତୁକାଇ ଦେଲୀ - ଚପଲ

- ସୁଲ୍ ସୁଲ୍ ଲାଠି ଅଗିମୁଣ୍ଡିରେ ଗଣ୍ଡି - ସାପ
- ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସୀତାବଡ
  ଆଗେ ଜନମ ପଛେ ଗଡ - ବେଙ୍ଗ ଛୁଆ
- ହେଙ୍ଗଟୁ ବେଙ୍ଗତାଟୁ ଟିଙ୍ଗ୍ ଟୁଟା
  ଦୁଇ ଆଇସସ କାହିଁ
  ତକଇ ନେବାର ପାଇଁ,
  ମକର ନେବାର ପାଇଁ ହେଲେ

ତର ଟିଙ୍ଗ ଟିଙ୍ଗ କାଇଁ - ବନଶିଲାଠି, ପୋଲ, ମାଛ କ ।

**ଶବ୍ଦାର୍ଥ**

ଉଡଇ - ଉଡେ;
କପତା - କପ୍ତାପକ୍ଷୀ;
ବଗ୍ - ବଗ;
କରୁସି - କରୁଅଛି;
ବହୁସି - ବହୁଛି;
ଶୁଆଳୀ - ପ୍ରସୂତୀ ମାତା;
ପୁ ି - ପିଚା, ଗାଣ୍ଡି;
ଗାଘୁରୀ - ଘୁଙ୍ଗୁର;
ଖଜ - ପାଦଚିହ୍ନ;
ମୁଣିଷ - ଦେଖିବା;
ପାଇଁଯା - ଯୋଆଡେ ଯାଅ;
ଶୋଇସି - ଶୋଇଛି ।
ବୁଣିଲୀ - ବୁଣିବା

## ବିବାହ ଗୀତ ବା ବାହାଘର ଗୀତ

## ଦେଓ ମଙ୍ଗଳା ବା ଦେବଦର୍ଶନ

ଘଳା ଖଜିଲି ଘଳା ନା ପାଇଲି - ୨ଥର
ହାତୀ ଖଜିଲି ହାତୀ ନ ଭେଟାଲି - ୨ଥର
ଚାଲ୍ ବାଳୀ ଧମସୀ ଧମସୀ - ୨ଥର
ପକାଇ ଆସି ଜନକର ରାତି - ୨ଥର
ପକାଇ ଆସି ଠିଆ ଜହ୍ନରାତି - ୨ଥର
ଆମର ବାଳୀ କାଦ୍‌ନା ମାଣ୍ଡଇ - ୨ଥର
ଆମର ବାଳୀ ଘଳା ନା ହଟଇ - ୨ଥର
------------
ବେଲତା ବେଲ ବଲଇଁ ଠୁଲ ଠୁଳିଆ ବେଲ
ପିନ୍ଧା ପଟେ ପାଲଟି ବୋଲି
ଦେଖି ଦେହୁରୀର ଗେଲରେ - ୨ଥର
- - - - - - -
ବିଲ୍‌ରେ ଫୁଟଇ ବିଲ ଭମରା
ଟିକ୍‌ରେ ଫୁଟଇ ମଲ୍ଲୀରେ
ବିଲରେ ଫୁଟଇ ବିଲ ଉମରା
ଟିକରେ ଫୁଟଇ ମଲ୍ଲୀରେ.........
ଆମର ଦେହୁରୀ କୋଳି ବାଢ଼ଇ
ଆମର ଦେହୁରୀ କୋଳି ବାଢ଼ଇ - ୨ଥର
ଯେ ଆମର ବାଳୀ ଭଲେ ରହୁ ବୋଲିରେ........

**ପହରାଯୋଗା ଗୀତ (ପହରା ଜଗା)**

ଏଇଗିତଟା ବିବାହ ପୂର୍ବଦିନର
ତେଲ ଚଢ଼ାଲୀବା ପହରା ଯୋଗା ଗୀତ
ବୋଲି ଆମେ କନ୍ୟା କୂଳ, କନ୍ୟା ଘରେ
ଓ ବର କୋଳ ବର ଘରେ ଏହି

ପହରା ଜଗା ଗିତ ଗାଇ ସମସ୍ତେ ମା ମାନେ
ଏକାଠି ହୋଇଥାଉଁ ରାତିସାରା

**ଗୀତ**

ବନ୍ଧଇଁ ବନ୍ଧଇଁ ବଡାମ ବୁଢ଼ା କଏ
ଆହୁରୀ ବନ୍ଧଇ ବଡାମଣୀ ବୁଢ଼ିକଏ
ତମକଇରେ ବାବୁ ନିତିରି ବନ୍ଧାଣ - ୨ଥର
ସଇବରେ ବାବୁ ମନ ବିକଳ ଜାଳ
ମାନ ବିକଳ ଜାଳ ବଡେ ହିଁ ଜଞ୍ଜାଳ
ପଡି ଯାଉ ଜୟ ହୁଳା ହୁଳୀ
ବାଜି ଯାଉ ଶଙ୍ଖର ମହୁରୀ - ୨ଥର
\- - - - - - - - - - - -

ବନ୍ଧଇଁ ବନ୍ଧଇଁ ଗାଁଇଶ୍ରୀ ବୁଢ଼ାକୁଏ
ଆହୁରୀ ବନ୍ଧଇଁ ଗାଁରଶ୍ରୀ ବୁଢ଼ୀକି
ତମକଲରେ ବାବୁ ନିତିରି ବନ୍ଧାଣ
ସଇବରେ ବାବୁ ମାନବିକଳଜାଳ
ମାନବିକଳ ଜାଳ ବଢ଼େହିଁ ଜଞ୍ଜାଳ
ପଡି ଯାଉ ଶଙ୍ଖର ମୁହୁରୀ
\- - - - - - - -

ବନ୍ଧଇଁ ବନ୍ଧଇଁ ଛେଳିଆ ଟକାକୁ
ଆହୁରୀ ବନ୍ଧଇଁ ଛେଳିଆ ଟକାକଏ
ପଡିଯାଉ ଜୟ ହୁଳାହୁଳୀ
ବାଜି ଯାଉ ଶଙ୍ଖର ମହୁରୀ
ତମକଇରେ ବାବୁ ନିତିରୀ ବନ୍ଧାଣ - ୨ଥର
ସଇବରେ ବାବୁ ମାନବିକଳ ଜାଳ
ମାନବିକଜାଳ ବଡେହିଁ ଜଞ୍ଜାଳ

\- - - - - - - - - - -

ବନ୍ଦଇଁ ବନ୍ଦଇଁ କଛୁଆ ବୁଢ଼ାକୁ
ବନ୍ଦଇଁ ବନ୍ଦଇଁ କଛୁଆଣୀ ବୁଢ଼ୀକୁ
ତମକଇରେ ବାବୁ ନିତିରୀ ବନ୍ଧାଣଛ - ୨ଥର
ସଇବରେ ବାବୁ ମାନ ବିକଳ ଜାଳ
ମାନିକଳ ଜାଳ ବଡେ ହିଁ ଜଞ୍ଜାଳ
ପଡିଯାଉ ଜୟ ହୁଳା ହୁଳୀ
ବାଜିଯାଉ ଶଙ୍ଖର ମହୁରୀ

\- - - - - - - - - -

ପା ଣ ପା ତା ହଳିଆ ପା ଣ ଯେ
ସରିଲା ବନ୍ଧାଣ ଗିତ
ସରିଲା ବନ୍ଧାଣ ଗୀତ
ଗାଇବାର ।ଣ
ତେନ୍ତୁଳି ପତର ସରୁ ସରୁ ଆମପତର ସରା ରେ
ବାଳୀ ଫୁଲହାଣ୍ଡି ଆସି ହେଲା
ଜଗିବା ପହରା ରେ - ୨ଥର
କି ଖାଇ ଯଗିବା ଆମେ ଷୋଳଘଡି ରାତିରେ
ବାଳା ବାପକ ଦେଇସନ୍ତି ଆଳୁ ସାରୁ ଠଲାରେ
ସେ ଖାଇ ଜଗିବା ଆମେ ଷୋଳଘଡି ରାତିରେ
ନଖାଲତା ଦେବୀ ବାଳା ଫିଙ୍ଗି ପକାଇ ଦେବୀରେ - ୨ଥର
ଭଲ ହେଲା ଫିଙ୍ଗି ଦେଲେ ତୋର ସିନା ଗଲାରେ ।

\- - - - - - -

କେକେଁଟି ତା କେକେଁଟି ମାଇଲେ କେକେଁଟି ଯେ
ବାଳା ବୁଆ କିସ୍ ଦିସି ଦେଖଇଁ ଟେଠେଙ୍ଗି ଯେ
ଅଖଣ ନା ଦେଖଏଁ ବାଳୀ ସକାଳେ ଦେଖିବି ରେ

ସକାଳେ ଦେଖିଲେ ମୁଁଇଁ ପରତେ ଯିବି ।

- - - - - - - - - - - -

ଗଞ୍ଜାଇ ରୁଇଲି ଥୁପି ଥାପି କରି
ଉଠବ୍ ଗଞ୍ଜାଇ ଭୂଇଁ ବଳ ଧରୀ - ୨ଥର
ଡକ୍ ମେଲଇ ଲହରୀ ଲହରୀ
ଫଳ ଫଳଇ ରଞ୍ଜାଇ ରଞ୍ଜାଇ
କିଏ ଖାବ ଅମଳ ଗଞ୍ଜାଇ
ଆସନ୍ତି ଆସନ୍ତି ବାଳୀର ବାପକ
ସିଏ ଖାବ ଅମଳ ଗଞ୍ଜାଇ
ଗଞ୍ଜାଇ ଖାଇ ପଡିବ ଜୁଲାଇ - ୨ଥର ଢୁଲାଇ
ଗୀତ ମେହର ଯେ ଡଲସରୀ ଗଲା
ଡଲସରୀ ଗଲା ଭାଉଳୀ ଆସିଲା ।
ଭାଉଳୀ ଆସିଲା ଯେ କଣ୍ଠରେ ପଶିଲା ।
କଣ୍ଠରେ ପଶିଲା ଯେ ମୋକଳ ହୋଇଲା ।
ସରସ୍ୱତୀ ମାତା ଯେ ଆସି କଣ୍ଠେ ବସୁ
କଣ୍ଠରେ ବସିଲା ଯେ ମୋକଳ ହୋଇଲା ।
ଗୀତ ମୋହର ଯେ ଝାଇ ଝାଇ ଆସୁ ।
ତୁଣ୍ଡ ମୋହର ଯେ ଠାଇ ଠାଇ ଫୁଟୁ ।
ପସୁରା ସୁଉଁରା ଯେ ସୁଁଉଁରାଲ ଦେବ ।
ନାଇଁ ଜାଣିଲେ କହି କହି ଦେବ ।
ଫିଟାଇ ଦେ ବୁଆ ନାରଙ୍ଗର ପେଡି - ୨ଥର
ଦୁଇ ପୁଅ କାଇଁ କାଇଁ ଯିବୁ
ମୁଇଁ ଯିବି ଓଡିଶା ନଗର - ୨ଥର
ମୋର ସାଙ୍ଗେ ଲାଲ ଲସ ଗର - ୨ଥର
ବନାଇଦେବ ବୁଆ ଚାଇଁ ବାଉଁଶ ଧୂଣ - ୨ଥର

ତୁଇଁତରେ ବାବୁ କାଇଁ କାଇଁ ଯିବୁ  - ୨ଥର
ମୁଇଁଯିବି ସେସେଣା ପାରିଧି  - ୨ଥର
ଅଡାଏ ବୁକୁ ବୁଲୁ ଦି ଅଡା ବୁଲିଲି  - ୨ଥର
ମରିଗକୁ ବିନ୍ଧୁ ବିନ୍ଧୁ ଭାଇଲୁ ବାଜିଲା ।
ଭଇ ଆଶିନଏଁ ବେଲରୀ ଖଟରେ  - ୨ଥର
ପକାଏ ଦେନାଏଁ ମଣ୍ଡଦରବାରେ  - ୨ଥର
ଡେରିଦେନାଏଁ ବଉଳ ମୂଳରେ  - ୨ଥର
ଡାଳବିଛାଏ ମାଉଁଶ କାଟିବା  - ୨ଥର
ପଲଙ୍ଗ ତତାଏ ମାଉଁଶ ଭାଜିବା  - ୨ଥର
ଚପଚ୍ ବିଛାଏ ମାଉଁଶ ବା ିବା  - ୨ଥର
ଖାଲ ଯାଭନ୍ତ ନିଲଜିଆ ବନ୍ଧୁ  - ୨ଥର
ବସିଥାଉ ଜାତିର ବନ୍ଧାରେ  - ୨ଥର

- - - - - - - - - - - -

ଡଲା ପୁଲରେ ଶିକା ପୁଲ ସାଦବ ପୁଅସାଙ୍ଗେ
ବଶିଆ ରାଜ ଝୀଅ ସାଙ୍ଗେ ।
ବାହା ଲଗମ ହେବ ନାର  - ୨ଥର
ନାରେ... ନା... ନାରେ...ନାରେ...  - ୨ଥର

- - - - - - - - - - - -

ଶାଗନା ତୁଳିଗଲି ଡଲାରେ ରଖିଦେଲି..
ରଇଥା ରଇଥା ମା ଦିନଲେ କନ୍ଦାବୀ
କୋଲେ ବସଏ କନ୍ଦଣା କନ୍ଦାବୀ  - ୨ଥର

- - - - - - - - -

ଢ଼ାଲୀ ଦେଲୀ ଚମ୍ପାଫୁଲ ବସିଥିଲା ମୂଳରେ
କନିଆଁର ମାହାକଏଁ - ଡାକିଆଣି ବସାଇ
ବସଇ ଦେବା କୋଳରେ

କୋଳରେ ବସବା ବେଳେ  - ୨ଥର
ପୁରଅଞ୍ଜଳ ଟଙ୍କାରେ ....
ପୁର ଅଞ୍ଜଳୀ ଟଙ୍କା ବାଳୀ ବାକସ ରଖିଥା
ବାକେସେ ରଖିଲେ ବାଳୀ ଶଶୁର ସେବୀବେ ରେ...
- - - - - - - -
କଟକର ପିଣ୍ଡାତଳେ ଝିଙ୍କାରୀ
ରଳୀଲାରେ  - ୨ଥର
ରାଜାଘରେ ସିଙ୍ଗ ଦ୍ୱାରେ ଝିଲିମିଲି ପଙ୍ଖି
ଝିଲିମିଲି ପଙ୍ଖି ତୋର ଓଡିଶାରେ ଦେବାରେ..
ଓଡିଶାର ଗଜପତି ମଉଡ଼ର ମଣୀରେ...
ଚାରି ଦୀଗେ ଟାଣିଦେଲେ ବରସିବ ପାଣି...
- - - - - - - - -
ମା କାନ୍ଧଇ ଗାଇ ଗୁହାଳେ
ବୁଆ କାନ୍ଦଇ ଘରେ ରେ..  - ୨ଥର
ନ କାନ୍ଦ ନ କାନ୍ଦ ବୁଆ
ମୋର ଯିବାର ବେଳେ  - ୨ଥର
ବେନୀ ମୁକୁଟ ବାନ୍ଧିଦେବୀ
ବାହାବେଦୀ ଶାଳେ  - ୨ଥର
ଲେଖି ଦେବୀ କାଗଜରେ
ଝୁରୀ ମରୁଥିବେ ଯେ  - ୨ଥର

## ଘୁରୁଳୀ ପାଣି ମଗା ଗୀତ

ଛନ୍ଦ ଛନ୍ଦାଣୀ ଦେଉଳୀ ଗୋ
ଛନ୍ଦ ଛନ୍ଦାଣୀ ଦଉଳୀ ।  - ୨ଥର
ଦିଅ ଗୋ ମାଆ ଗୁରୁଳୀର୍ ପାଣି ଗୋ

ଦିଅ ଗୋ ମା ଗୁରୁଳୀର ପାଣୀ । - ୨ଥର
ଆସି ହେଇନୁ ବାସି ଦୁଆରେ ଗୋ
ଆସି ଦେଇନୁ ବାସୀ ଦୁଆରେ ।
ଆଗିଲା ଆଡେ ଗାଇ ଗୁହାଳ ଗୋ
ଆଗିଲା ଆଡେ ଗାଇ ଗୁହାଳ ।
ପସିଲା ଆଡେ ଛେଳୀ ଶାଗଳ ଗୋ
ପସିଲା ଆଡେ ଛେଳୀ ଶାଗଳ ।
ଶାଶୁ ମାଡିଛି ଶୁଙ୍କୁଳୀ ପତର ଗୋ
ଶାଶୁ ମାଡିଛି ଶୁଙ୍କୁଳୀ ପତର ।
ବହେ ହୋଇଛି କଅଁଳ ଶୁଆଳୀ ଗୋ..
ବହୋ ହୋଇଛି କଅଁଳ ଶୁଆଳୀ ।
ଦିଅ ଗୋ ମା ଗୁରୁଳୀର ପାଣୀ ଗୋ
ଦିଅ ଗୋ ମା ଗୁରୁଳୀର ପାଣୀ ।

\- - - - - - - - -

ଅଲାଅ ଅହ୍ଲାଅ ଯେ କୁମ୍ଭର କଳସୀ - ୨ଥର
ଅଲାଉ ଅହ୍ଲାଉ ସବୁ ସାରିଦେଲୁ ।
ଆସନ୍ତି ଆସନ୍ତି ବାଳୀର ଭାଉଜ
ସିଏ ଅହ୍ଲାବ କୁମ୍ଭର କଳସୀ...

\- - - - - - - -

## ଝୁଟି ଦେବାର ଗୀତ

ଚୁଳଇ ଗଗାଏ ଯେ କିରତି କରତି - ୨ଥର
ଝୁଟି ଆମର ଉଠାଇ ଆଣାଇ ବାଳୀର ମୂରତି - ୨ଥର
ବାଳୀ ଯେମିତି ଝୁଟି ସେଇମିତି - ୨ଥର
ଉଠ ଝୁି ଚାରି ଭିତ ମାଣ୍ଡି - ୨ଥର
ବଳୀର ଅଜାକ ଯାକି ରଖିଛନ୍ତି ।

ନ ହେଲେ ଉଠିତି ଚାରି ଭିତ ମାଣ୍ଡି ।
ବାଳୀରବାଇ ଜାକି ବସିଛନ୍ତି ।
ନା ହେହେଲେ ଉଠିତି ଚାରି ଭିତ ମାଣ୍ଡି ।
କି ଧାନ କୁଟାଲେ ଝୁି ହେଲା ମୟଳ
କୁଟାସଇଁ କୁଟାସଇଁ ସରୁର ଅରୁଆ ।

## ବେଭାର ଆସୁଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ବାଟ ଛେଙ୍କା ଗୀତ

ବେଲତା ବେଲ ବଲଇଁ
ଠୁଳ ଠୁଳୀଆ ବେଲ ରେ...
ଭେଣାଇଁ ତର ଧାଇଁ ଆଇସି
ମୁଣ୍ଡେ ନାହିଁ ତେଲରେ ।
ଖଟତା ଖଟ ବଲଇଁ
ଦେଉଡିଆ ଖଟରେ ।
ପଇସା ଆଠଣା ଦେବେ ହେଲେ
ଛାଡି ଦେବୀ ବାଟରେ ।
କାିତା କାି ବଲଇଁ
ତେଲ କାି କିଟିରେ
ପଇସା ଆଠଣା ଦେବାର ଲାଗି
ଏତେ ହେସୁ କାିରେ ।
କାଇଁଶିତା କାଇଁଶି
ବିଲର କାଇଁଶି
ମାଇସ୍ ପୁଟେ ଖାବି ବୋଲି
ଧାଇଁ ଦଉଡି ଆଇସି ।

## ବିବାହରେ ଝୀଅ ଘରକୁ ବର କା ମୂଲ ଦେଇଥାଏ
## ମୂଲ ନପା ଗୀତା

ଭଲକରୀ ନପାଇ ଥିବେ
ନପଣିଆ ପୁଅରେ - ୨ଥର
ଗଣି ଗଣି ନାପିଥିବେ
ଗଣି ଗଣି ନାପି ଥିବେ
ନପଣିଆ ପୁଅ
ନାପି କରି ଲୁଗାଦେବେ
ନାପି କରି ଲୁଗା ଦେ ଯେ ।
ସରଗରିଆ ପୁଅ ।
ଦେଖି କରି ଲୁଗା ଦେବେ
ଦେଖି କରି ଲୁଗା ଦେବେ ଯେ
ସର ଗରିଆ ପୁଅ
- - - - -
ଆଣିଦେ ମୋର ଭାଲୁ ସୁନ୍ଦରୀ ଝୀଅ
ନେଇଯା ତୋର ସେକ୍‌ଟେ ଗିଜା ଖାସୁ
ଆଣିଦେ ମୋର ଘଲା ବସା ଖାସୁ
ନେଇଯା ତୋର ବିଲାଇ ମୁହିଁ ଝୀଅ
ପାଚରୀତା ପାଚରୀ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ପାଚୁରୀ
ଭଉଣୀ ସଙ୍ଗେ ଖେଲଇ ଚ ରୀ
ହାଣତା ହାଣ ବଲଇଁ
ସରଗିଗଜା ହାଣରେ ।
ବହୋର କଏ ନେମେ ହେଲେ
ବେଗି ବେଗି ଆଣ ରେ ।

**ଗନ୍ଧାଘସା ଗୀତ**

ପଟିଆ ତା ପଟିଆ
ସେ ମେରୀ ପଟିଆ

ଭଲକରୀ ଗନ୍ଧାଗାଁଷ ଝଳିବ ଗଣ୍ଡିଆ
ସତୁରୀତା ଷୁତୁରୀ
ବୁଣିଲେ ସୁତୁରୀ ରେ
ଭଲକରୀ ଗନ୍ଧା ଘଁସ
ପଡିବ ଖସରୀ ।
ତାଳ ତା ତାଳ ବଲଇଁ
କଳା ହାଣ୍ଡିଆ ତାଳରେ
ଭଲ କରି ଗନ୍ଧା ଘଁସ
ଝଳିଯିବ ବାଳରେ ।

## ଶବ୍ଦାର୍ଥ

ଘଳା - ଘୋଡା
ଖଜିଲି - ଖୋଜିଲି
ବାଳୀ - କନ୍ୟା ଟୁକେଲ
କାଦନା ମାଣ୍ଡଲ - କାଦୁଅ ମାଣ୍ଡନ୍ତି ନାହିଁ
ହଟଇ - ହଟ ଲଗାଇବା
ବନ୍ଧଇଁ - ବନ୍ଦନା କରିବା
ଦେଉଳୀ - ଦଉଡି, ରସି
ଶୁଙ୍କୁଳୀ - ଅଲଠା
ଚୁଳଇ - ଚଢ଼େଇ
ଭିତ - କାନ୍ଥ

## କନ୍ଦଣା ଗୀତ

୧. ସାପ ବାହାରିଲା ଅର୍ଜୁନ ଗସେ - ମୋ - ମାଆ ।
ମାଆ ପେଟେ ଥିଲି ନଅ ମାସ - ମୋ - ମାଆ ।
ଦଶ ମାସ ହେଲା ଜନମ ହେଲା - ମୋ - ମାଆ ।
ଆଣ କାତି ମାଅ ନାହୁଳୀ କାଟ - ମୋ - ମାଆ ।

ଆଣି ଗୁଲି ସୂତା ହସ୍ତରେ ବଟ - ମୋ - ମାଆ ।
ଲୁହାଏ ଗସାଏ ଗାତ ଖୁଡାଇ - ମୋ - ମାଆ ।
ମୋଅ ଫୁଲଧାନ ଗାତରେ ଦେଇ - ମୋ - ମାଆ ।
ବଡ ସିଲଆଣି ପକାଇ ଦେଲ - ମୋ - ମାଆ ।
ଲାଲବନ ହଳଦୀ ବଟାଇ ଦେଲ - ମୋ - ମାଆ ।
ଚାରିହାତ ଗୋଡ ମଖାଇ ଦେଲ - ମୋ - ମାଆ ।
ବେଲାଏ ପାଣିରେ ଗଧାଇ ଦେଲ - ମୋ - ମାଆ ।
ଯେତେବେଳେ ମୋତେ ନିଦ୍ରା ଆସଇ - ମୋ - ମାଆ ।
ଖଟ ପଲଙ୍କରେ ଦିଅ ଶୁଆଇ - ମୋ - ମାଆ ।
ଯେତେ ବେଳେ ମୋର ନିଦ୍ରା ଭାଙ୍ଗଇ - ମୋ - ମାଆ ।
ସେତେବେଳେ ମୋତେ ଆଣ ଉଠାଇ - ମୋ - ମାଆ ।
ବାବୁଧନ ବୋଲି ଦିଅ ଖୁଆଇ - ମୋ - ମାଆ ।

୨. ଡଲାରେ ତୁଳାଲି ଖଜୁରୀ କୋଳୀ - ମୋ - ମାଆ ।
ତୁମେ ରଜ ଦିନ ଖେଳିବ ଦୋଳୀ - ମୋ - ମାଆ ।
ମୋ ଗୋଡେ ଲାଗିବ ସୁନା ସିଙ୍କୁଳୀ - ମୋ - ମାଆ ।
ଆଉ ନା ପାରିବି ମୁଇଁ ମୁକୁଳୀ - ମୋ - ମାଆ ।

୩. ଉଁପୁରୀ ପର୍ବତେ ପାକେ କମଳା - ମୋ - ସାଙ୍ଗ
ମୁଁଇଁ ଯାଉସଇଁ ଦେଉ ମଙ୍ଗଳା - ମୋ - ସାଙ୍ଗ
ଦେଉ ମଙ୍ଗଳାରେ କିଏ ଆସନ୍ତି - ମୋ - ସାଙ୍ଗ
ମୁଁ ଦେଲା ପାଣି ନାଇ ପିଅନ୍ତି - ମୋ - ସାଙ୍ଗ
ସିଏ ପାଣି ଦେଲେ ଭୋଗ ପାଆନ୍ତି - ମୋ - ସାଙ୍ଗ

୪. ଚାଳେ ଚାଳେ ଚଲା ଚାଳିଆ ମୂଷା - ମୋ - କାକୀ
ମୁଁ ଇଁ ନାଇଁ ଜାଣେ ଘର ବେଉସା - ମୋ - ସାଙ୍ଗ
ଘର ବେରଷା କି ଯାଣି ଥାଲତି - ମୋ - ସାଙ୍ଗ
ବୁଝାଏ ପାଣିରେ ବେଉସୀ ଦେତି - ମୋ - ସାଙ୍ଗ

୫.    ଚାଲେ ଚାଲେ ଗଲା ଚଳିଆ ମୂଷା - ମୋ - ମାଆ
ଭଗାରି ଝୀଅକୁ କୁଳରେ ବସା - ମୋ - ମାଆ
କୂଳରେ ବସାଲେ ହେବି କାହାର - ମୋ - ମାଆ
କୋଳରେ ବସାଲେ ହେବି ବନ୍ଧୁର - ମୋ - ମାଆ

୬.    ଉଁପୁରୀ ପର୍ବତେ ପାଚଇ ଚାର - ମୋ - ମାଆ
ନମାଇଁ ଆଣୁସୀ ଗରିଆ ଭାର - ମୋ - ମାଆ
ନମ ନମ ପିଣ୍ଡା ଓସାର ନାହିଁ - ମୋ - ମାଆ
ଆଣିସି ଗରିଆ ରଖିବ କାହିଁ - ମୋ - ମାଆ

୭.    ଲମ୍ବ ଲମ୍ବ ପିଣ୍ଡା ଲୁହୁରୀ ଝୁି - ମୋ - ମାମୁଁ
ଲୁହରୀ ଜୁି କି ଛୁଟିଆ କେରା - ମୋ - ମାମୁଁ
ଦେବି ବଲୁଥିଲ ପିତଳ ଗରା - ମୋ - ମାମୁଁ
ପିତଳ ଗରା କି ତମଠି ଥାଉ - ମୋ - ମାମୁଁ
ମାଟି କଳସୀରେ ମୋ ଦିନଯାଉ - ମୋ - ମାମୁଁ

୮.    ବିଲ ତଳେ ଗଲା ରଙ୍ଗଣି ପାଣି - ମୋ - ମଉସା
ତୋ ଝୀଅ ମରିଲା ଢ଼ାଳୁଛ ପାଣୀ - ମୋ - ମାମୁଁ

## ତେଲ ଦିଆ କନ୍ଦଣା ଲହରୀ

ଗଡି ଗଡି ଗଲା ପାଚିଲା ବେଲ - ମୋ ଭାଉଜ
ତେଲ ମାଗିଦେଲେ ନାଇଁନା ବଲ - ମୋ ଭାଉଜ
କାହୁଁ ତେଲ ଆଣିମୋ ମୁଣ୍ଡେ ଦେଲ - ମା ଭାଉଜ

## ଗନ୍ଧଘଷା କାନ୍ଦଣା ଗୀତ

ବାଳି ପଛ କରେ ପାଚେ ଅଁଳା - ମୋ ବଡାଇ
ଧରି ଆଇସନ୍ତି ଗନ୍ଧା ଅଁଳା - ମୋ ବଡାଇ
ମାନକୁ ବଳିଲେ ଶାଶୁ ଘସିବେ - ମୋ ବଡାଇ
ନହେଲେ ଶାଶୁ ଫେରାଇ ନେବେ - ମୋ ବଡାଇ

## ହାତଗଣ୍ଠି ବେଳେ କନ୍ଦଣା ଗୀତର

ଉଁପୁରୀ ପର୍ବତେ ଗଉରୀ ବେତ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
କେଉଁ ବୁଲାରିଆ ଧରୁସୀ ହାତ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ସହଜରେ ହସ୍ତ ମୁଁଇଁ ଦେବି ନାହିଁ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ହଜସରେ ହସ୍ତ ମୁଁଇଁ ଦେବି ବେଳେ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ନୟନରୁ ଧାର ପଡିବ ତଳେ - ମୋ ସାଙ୍ଗ

## ବେଦୀ ଶାଳକୁ ଗଲା ବେଳେ କାନ୍ଦଣା

ବହାରିଲି ଘରୁ ଧରିଲି ରୁଅ - ମୋ ମାଉଁସୀ
ବେଦୀରେ ବସିଛି କାହାର ପୁଅ - ମୋ ମାଉଁସୀ
ହସ୍ତ ଧରି କରି ଉଠାଇ ଦିଅ - ମୋ ମାଉଁସୀ
ତେବେ ଯାଇକରି ମୋତେ ବେଦୀକୁ ନିଅ - ମୋ ମାଉଁସୀ

## ହଦୁଆଣି ପଦୁଆଣି ବେଳେ କାନ୍ଦଣା

କାଉ ଉଡିଆସେ ବାସ ଖୋଜିଦେ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ପୁରାହିତ ବସ ହୋମ ଜାଳିତେ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ତାର ହୋମ ଖଣ୍ଡ ନାଲି ବଳିଆ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ହସ୍ତ ଧରାଇବ ଏତେ ଛାନିଆ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ସହଜରେ ହସ୍ତ ମୁଁ ଦେବୀ ନାଇଁ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ମନ୍ତର ପଢ଼ି ସେ ଜାଣୁସି ନାଇଁ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
- ବେଦୀ ଚାରି କତି ବୁଲୁଛି ରଣା - ମୋ ମାଇଁ
ବାଭଣ ଆଣିସ ଅନ୍ଧାର କଣା - ମୋ ମାଇଁ
ଆମରି ଗାଁରେ ହେଉସି ବଣା - ମୋ ମାଇଁ
ଉଠିଯା ବାଭଣ ମୁଁ ଇ ବସିବି - ମୋ ମାଇଁ
ଛାଡିଛ ଯେତକ ମୁଇଁ ପଢ଼ିବି - ମୋ ମାଇଁ
- କଲିକତା ଲେବୁ ନିକ ଆଚାର - ମୋ ସାଙ୍ଗ

ତାଙ୍କଘର ପୁଅ ଏକା ବିଚାର - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ଛୁରୀ ମାରି ଦେବେ ରାତି ଉସର - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ପୁଲିସି ଆସିବେ ରେଳ ଗାଡିରେ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ଉଲଟି ପଡିବେ ଶୋଳ ପନ୍ଦୀରେ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ଶୋଳ ପନ୍ଦୀରେ ଶୋଳ ଶିକୁଳୀ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ତାଙ୍କ ଦୁଇ ଭାଇ ଯିବେ ମୁକୁଳୀ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
- ହରି ଅଉ ବୁନ ଏ ଦୁଇ ଭାଇ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ମୃଗ ଚରାଇଲେ ବନକୁ ଯାଇ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
କୁଦୁମ ଗସ କୁ ଦେଲେ ହଲାଇ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ଫୁଲ ପଡିଗଲା ପାହା ବହଳେ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ସେ ଫୁଲ କୁହ୍ଲାରେ ରାଇ ଡଲାରେ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ଗୁନ୍ଥା କରାଇଲେ ଗୁଲୀ ସୂତାରେ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ବିକିରି କରିବେ ମାଝା ଗଡରେ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ଫୁଲ ଶୁଖିଗଲେ ପାଣି ଝିଁ ଝିଁ ଣା - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ମୁଁହଁ ଶୁଖିଗଲେ ଅନ୍ନ ଭୁଜଣା - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ଯଦି ତାର ପୁଅ ସରଦା ଥିବ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ଖାଆନା ପିଇନା ପଚାରି ନେବ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
- ବଲତରଣୀ ନଦୀରେ ଡେରା ପତର - ମୋ ସାଙ୍ଗ
କାଣ୍ଡ ବିନ୍ଧୁସନ୍ତି ରାବଣ ଶର - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ସେ କାଣ୍ଡ ଗଡିଲା ସୀତା ପାଖର - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ଫଳମୂଳ ଖାଇ ନଦୀକି ଗଲା - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ନଦୀ କୂଳୀଆରେ ଶିବ ଯାତରା - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ଉଠୁସୀ ପଡୁସୀ ଗୋପ ମଥୁରା - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ଗୋପ ମଥୁରାରେ ନାରଙ୍ଗ ପେଳୀ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ଦ୍ୱୀପ ଲଗୁ ଆସି ଧାଳି କି ଧାଳି - ମୋ ସାଙ୍ଗ

ଦୀପ ଯେଉଁ ଦିନ ଲଗି ସରିବ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ସେଇ ଦିନ ମୋର ଦିନ ସରିବ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
- ପିଲାଳ ଉପରେ ଫୁଲ ପତର - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ମୋର ମା ବାପା ବଡେ ଚତୁର - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ବିଭା ଦେଇ ଦେଲେ ରାତି ଉସର - ମୋ ସାଙ୍ଗ

**୯।ଅ ଛଡା କାନ୍ଦଣା**

- ଉଁପୁରୀ ପର୍ବତେ ବାଉଁଶ ମାଳା - ମୋ ବଡୁ
ଘରୁ ବାହରିଲି ମୁଁଇ ହେଲି ମଳା - ମୋ ବଡୁ
କେଉଁ ଗସ ମୂଳେ ଗାତ ଖଡିସ - ମୋ ବଡୁ
ମଳା ପରକାରେ ବୋହି ନେଉସ - ମୋ ବଡୁ
ସେଇ ଗସ ମୂଳେ ତୋପିଣ ଦେବ - ମୋ ବଡୁ
ଝୁରୀ ମାଛ ଧରି ଆଇଁଷ ଖୁିବ - ମୋ ବଡୁ
ଯାଇ ଜଳ ଘାଟେ ବୁଡ ପଡିବ - ମୋ ବଡୁ
ଦବାଟି ପନ୍ତରେ ଦୂବ ମାଣ୍ଡିବ - ମୋ ବଡୁ
ଦଶ ଦିନ ହେଲେ ଦଶା ଲେଖିବ - ମୋ ବଡୁ
ଏଗାର ଦିନରେ ଶୁଦ କରିବ - ମୋ ବଡୁ
ଦାଣ୍ଡେ ଦାଣ୍ଡେ ଯିବ ନିମ ମୂଳକୁ - ମୋ ବଡୁ
ନୀମ ଡାଳ ଖଣ୍ଡେ ଭାଙ୍ଗିଆଣିବ - ମୋ ବଡୁ
ନିଶା ଭାଗରାତି ପିତା ଖାଇବ - ମୋ ବଡୁ
- ପିଲାଳ ଉପରେ ଫୁଲ ପତର - ମୋ ସଇ
ବାପା ଯାଇଥିଲେ ଶିରି କ୍ଷେତର - ମୋ ସଇ
ବାଟରେ ପାଇଲେ ଖପର ଘର - ମୋ ସଇ
ଖପର ଘରରେ କେହି ନଥିଲେ - ମୋ ସଇ
ତାଙ୍କ ବଡ ବହୁ ଏକେଲା ଥିଲେ - ମୋ ସଇ
ପୁର ପାଣି ଲୁଟା ଧରାଇ ଦେଲେ - ମୋ ସଇ

ନିଅ ପାଣିଲୁଟା ପାଧ ବୋଇଲେ - ମୋ ସଇ
ଆସ ବନ୍ଧୁରାଜା ବସ ବୋଇଲେ - ମୋ ସଇ
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଥାଳୀରେ ଅନ୍ନ ବାଢ଼ିଲେ - ମୋ ସଇ
ଆସ ବନ୍ଧୁରାଜ ଭୁଞ୍ଜ ବୋଲିଲେ - ମୋ ସଇ
ହସ୍ତ ଟେକା ଟେକି ଯୁହାର କଲେ - ମୋ ସଇ
ଯାଉ ଗୋ ବନ୍ଧୁ ବୋଲି କହିଲେ - ମୋ ସଇ

- ତେନ୍ତୁଳୀ ପତର ଅଗା ଲାଲୁଆ - ମୋ କକା
ତାଙ୍କ ଘର ପୁଅ ଭାରି ଜାଲୁଆ - ମୋ କକା
ଜାଲ ପକାଇ ମାଲ ନେବେ - ମୋ କକା
ଯାଇ ବଡ ଦାଣ୍ଡେ ଓହ୍ଲାଇ ଦେବେ - ମୋ କକା
ବଡ ଦାଣ୍ଡର କି ଚିଡିରି ଖମ - ମୋ କକା
ନାଇଁ ଓହ୍ଲିଥିବି ବେଢ଼ିବେ ଯମ - ମୋ କକା
ବାପାକୁଳ ଲୋକେ ଆସିବେ ଛାଡି - ମୋ କକା
ଯମ କୁଳ ଲୋକ ରଖିବେ ଭେଡି - ମୋ କକା

- ମଇଁଷ ବାନ୍ଧିଲ ଛେମଣ୍ଡା ତଳେ - ମୋ ଭାଇ
ମୋତେ ବାନ୍ଧିଦେଲ ପୁଷ୍ପ ଗଣ୍ଠିରେ - ମୋ ଭାଇ
ଏଇ ପୁଷ୍ପ ଗଣ୍ଠି ଯିଏ ଫିଟାବ - ମୋ ଭାଇ
ବାମଣ ଫିଟାଲେ ଦକ୍ଷିଣାନେବ - ମୋ ଭାଇ
ବାପା ଫିଟାଇଲେ ବାଧା ପାଇବେ - ମୋ ଭାଇ
ଭାଇ ଫିଟାଇଲେ ଧରମ ହେବ - ମୋ ଭାଇ

- ପନକି ଲଗାଇ କାଟିଲି ଓଲି - ମୋ ମଉଁସା
କହି ନ ବଟାଇ ଆସିବ ବୋଲି - ମୋ ମଉଁସା
ମୋର ଭାତ ଲୁଗା ସରିବ ବୋଲି - ମୋ ମଉଁସା
ତୁମ ଭାତ ଲୁଗା ନାହିଁ ସରିତା - ମୋ ମଉଁସା
କେତେ ଖାଇ ନେବେ ଯୁଗୀ ଭିକାରୀ - ମୋ ମଉଁସା

ମୁଁଇଁ ଖାଇ ଥିଲେ ଜିତା କି ସରୀ - ମୋ ମଉଁସା
- ନୂଆଁ ପଲଙ୍କରେ ବେଶୀ ପଡିଛି - ମୋ ଭାଇ
ପଢ଼ା ପୁଅ ବୋଲି ଦେଖାଇ ହେସି - ମୋ ଭାଇ
ସେ ଖଜସି ମଟର ଗାଡି - ମୋ ଭାଇ
ତାକୁ ନାଇଁ ଜୁଳେ ଖେଣ୍ଡିଆ ବିଡି - ମୋ ଭାଇ
ସିଏ ନାଇଁ ପୁଷେ ମାଆ ବାପାଙ୍କୁ - ମୋ ଭାଇ
ଆଉ କି ପୋଷିବ ପର ଝିଅକୁ - ମୋ ଭାଇ
- ତେନ୍ତୁଳୀ ପତର ମୂଳରୁ ସରୁ - ମୋ ସଙ୍ଗ
ଛାଡି ଦିଅ ବାଟ ପିନ୍ଧାଣି କରୁ - ମୋ ସଙ୍ଗ
ଆଟିଣି ଟିଣି ଟାଟିଆ ଟିଣି - ମୋ ସଙ୍ଗ
ଭଲକରି ସୂତା ଦେଇଥା ଟାଣି - ମୋ ସଙ୍ଗ
- ହଳଦୀ ଠେସିଲି ଡାଣ୍ଡକୁ ଢ଼ାଉ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ମୋ ପାଇଁ ଶାଶୁ କଟକ ଯାଉ - ମୋ ସଙ୍ଗ
ଗଜ ଓଲି ଶାଢ଼ୀ ମୂଲାଉ ଥାଉ - ମୋ ସଙ୍ଗ
ଗଜ ଓଲି ଶାଢ଼ୀ ଦାଅମ ଶୁଣି - ମୋ ସଙ୍ଗ
ସମଲ ଶାଢ଼ୀ ଟା ଆଣିଛି କିଣି - ମୋ ସଙ୍ଗ
ସମଲ ଶାଢ଼ୀଟା ପଟାରେ ଗାର - ମୋ ସଙ୍ଗ
ତାଙ୍କ ସାନ ଝୀଅ କରୁ ବେଭାର - ମୋ ସଙ୍ଗ

- ମରିଚ ପତର ସବୁତ ଏକା - ମୋ ସଙ୍ଗ
ମୋ ବଡ ଡେସୁର ସଜେ ଭେଲକା - ମୋ ସଙ୍ଗ
ଲୁଗା ଆଣିସି ସବୁଗା ଏକା - ମୋ ସଙ୍ଗ
ଫିଙ୍ଗି ଦିଅ ଲୁଗା କିଆ ବାଳିକି - ମୋ ସଙ୍ଗ
କିଆ ବାଳିଆଡେ ପତର ବଣି - ମୋ ସଙ୍ଗ
ଯାଇ ଖଜୁଥିବେ ଭାଇ ଭଉଣୀ - ମୋ ସଙ୍ଗ
ଗାଈ ଗୁହାଳରେ କରତ ପଟା - ମୋ ସଙ୍ଗ

ପିନ୍ଧାଣୀ କରସି ତସରୀ ମଠା - ମୋ ସଙ୍ଗ
ତସରୀ ମଠାକୁ ରାଜା ଝୀଅକୁ - ମୋ ସଙ୍ଗ
ତନ୍ତ ବୁଣା ଲୁଗା ଆମ ମାନଙ୍କୁ - ମୋ ସଙ୍ଗ

- ଶୁକିଲା ଗସରେ ପସେ ଭଏଁର - ମୋ ସଙ୍ଗ
ଯେତେ ଶୋସକାର ଭେଣାଇଁ ମୋର - ମୋ ସଙ୍ଗ
ନମାଇ ଆଣିସି ଗରିଆ ଭାର - ମୋ ସଙ୍ଗ
ନାଇଲନ ଶାଢ଼ୀ କିଣି ଆଣିସି - ମୋ ସଙ୍ଗ
ନାଇଲନ ଶାଢ଼ୀ ଛୁଟିଆ ହେଲା - ମୋ ସଙ୍ଗ
ତୋ ବଡ ନାନୀ ବେଭାର କଲା - ମୋ ସଙ୍ଗ

- ବାକସ ଉପରେ ଟିକସ ପାନ - ମୋ ସଙ୍ଗାତ
କିସ ଦେବ ଯେ କି ଦେଖିବି ଚିହ୍ନ - ମୋ ସଙ୍ଗାତ

- ରାଜ ସଡକରେ ରାଜା ଯାଉସି - ମୋ ମାମୁଁ
କୁଲୁମୀ ପତର ଭୁ୍ ନେଉସି - ମୋ ମାମୁଁ
କୁଲୁମୀ ପତର ଶଶହ ଟଙ୍କା - ମୋ ମାମୁଁ
ଖଣ୍ଡେ ଖାଇ ଶାଶୁ ଚାଉଳ ନପା - ମୋ ମାମୁଁ
ଚାଉଳ ମାଣକ ଦେଢ଼ି ପ ୁରୀ - ମୋ ମାମୁଁ
ଯାହିଁ ବସିଲେ ବହୁ କଚେରୀ - ମୋ ମାମୁଁ

- ବେନିକି ବାଉଁଶ କଣି ବା ିଛି - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ଯେଉଁ ବାଟେ ବାପା ଚାଲିଯାଉସି - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ହା ୁଏ ପାହାରେ ପାହା ପଳିଛି - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ପାହା ଦେଖିଦେଖି ମାଆ ଝୁରୁସି - ମୋ ସାଙ୍ଗ

- ବାଲିଚୁଆ ପାଣି ସରଦି ଉଠେ - ମୋ ନନା
ତୁମେ ଯାଇଥିଲ ଘର ଦେଖିତେ- ମୋ ନନା
କିସ ତରକାରୀ ଦେଲା ଖାଇତେ- ମୋ ନନା

ପାଚିଲା ଆମର ଯୁଡିଏ ଟାଙ୍କୁ- ମୋ ନନା
ପିଲା ଆସିଥିଲା ଆମ ଘରକୁ- ମୋ ନନା
ଜୁହାର ନାକଲା ମାଅ-ବାପାକୁ- ମୋ ନନା
ଜୁଆଇଁ କର ସୁ ସେଇ ଟକାକୁ- ମୋ ନନା

- କଦଲୀ ପତର ହଡ ଲହସା - ମୋ ମାଆ
ମୁଇଁ ନାଇଜାଣେ ଘର ବେଉସା - ମୋ ମାଆ
ଘର ବେଉସା କି ଜାଣି ଥାଇତି - ମୋ ମାଆ
ଛକୋଳୀ କୁଟମ ବେଉସୀ ଦେତି - ମୋ ମାଆ
କାହା ହସ୍ତେ ଦେବି ପୁର ଅଞ୍ଜଳୀ - ମୋ ମାଆ
ପୁର ଅଞ୍ଜଳୀ ମୁଁଇ ଦେବୀ ବଳେ - ମୋ ମାଆ
ପିତୃପିତା ମାନେ ଅନାଇଁଥିବେ - ମୋ ମାଆ
ମୁଇଁ ଦେଲେ ସିନା ପୁଣ୍ୟ ପାଇବେ - ମୋ ମାଆ

- ଉଁପୁରୀ ପର୍ବତେ ଶାଳୁଆ ଗଜା - ମୋ ନାନା
ତାଙ୍କ ଘର ପିଲା ସାରଙ୍ଗି ବଜା - ମୋ ନାନା
ସାରିଙ୍ଗି ବଜାରୁ ଫେରି ଆସନ୍ତି - ମୋ ନାନା
ଖାଆନା ପିଇନା ହେଳା କରନ୍ତି - ମୋ ନାନା

- ଉଁପୁରୀ ପର୍ବତେ ମହୁଲ ଗଜା - ମୋ ବୁଆ
ନପାଇ ରଖିଛ ଚାଉଳ ଗଦା - ମୋ ବୁଆ
ଝୀଅ ନ ରହିଲେ ଫେରାଇ ଦେବ - ମୋ ବୁଆ
ବନ୍ଧୁ ନିନ୍ଦା କଥା କେତେ ସଇବ - ମୋ ବୁଆ

- ଭାସି ଭାସି ଗଲା ନଡିଆ କତା - ମୋ କରମ ଡାଳ
ମୋ ଗୋଡେ ଲାଗିସି ନାଲି ଆଳତା - ମୋ କରମ ଡାଳ
ତା ଗୋଡେ ଲାଗିସି ସେଣ୍ଡଲ ଯୋତା - ମୋ କରମ ଡାଳ
ମୋ ହସ୍ତେ ଲାଗିସି ନାଲିଆ ଚୁଡୀ - ମୋ କରମ ଡାଳ

ତାହସ୍ତେ ଲାଗିସି ଚାଇନା ଘଡି - ମୋ କରମ ଡାଳ
ଟା ଆଖିରେ ଲାଗିସି ନାଲି ଚଷମା - ମୋ କରମ ଡାଳ
ମୋ ଆଖିରେ ଲାଗିଛି ମଗୁନା ଯୁମା - ମୋ କରମ ଡାଳ

\- ଡାଳ ଭାଙ୍ଗିଦେଲେ ଖିର ବହୁସି - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ମୋର ପସା ପସା କିଏ ଆସୁଛି - ମୋ କରମ ଡାଳ
ଆସୁ ପଛେ ପିଲା ନମାଡୁ ରେଡି - ମୋ କରମ ଡାଳ
ଛିଡି ଯିବ ମୋର ଗୋଡ଼ ପାଇଝୁଲି - ମୋ କରମ ଡାଳ

\- ବାଟର କୁଣ୍ଡୁରୁ କାନି ପଣନ୍ତେ - ମୋ ସଇ
ଦିନେ ଦେଖାନାଇ ଚିହ୍ନା ପରତେ - ମୋ ସଇ
ସେ ପିଲା ଆଉସି ମୋ ସଇତେ - ମୋ ସଇ
କିମିତି କରିବି ସତେ - ମୋ ସଇ

\- ବଣ ପୁଡି ଆସେ ପତର କାଳୀ - ମୋ ଭେଣାଇଁ
ତୁ ବଡ଼ ଭେଣାଇଁ ମୁଁ ସାନ ଶାଳୀ - ମୋ ସଇ
ଗୋଡ ପାଇଝୁଲୀ କରୁସି ଆଳୀ - ମୋ ସଇ

\- ସୁଜୁନା ଗସରେ ମୁଗୁନା ଛୁଇଁ - ମୋ ବୁଆ
ଆଜି ଆମ ଘରେ କିଏ ଜୁଆଇଁ - ମୋ ସଇ
ଘ ।, ସାଇକେଲ ରେଡିଓ ନାହିଁ - ମୋ ସଇ
ବଡ ଘର ଦେଖି ପଶି ଥାଇତା - ମୋ ସଇ
ଘ ।, ସାଇକେଲ ସବୁ ପାଇତା - ମୋ ସଇ

\- ସୁଜୁନା ଗସର ମୁଙ୍ଗୁନା ଚୁଇଁ - ମୋ ସଇ
ଆଜି ଆମ ଘର କିଏ ଜୁଆଇଁ - ମୋ ସଇ
ଘ । ସାଇକେଲ ହଟିବ ନାଇଁ - ମୋ ସଇ
ଯିଏ ପଢ଼ିଥିବ ଦୁଇ କିଲାସ - ମୋ ସଇ
ତାଙ୍କୁ ଦିଆଯିବ ଥାଳି ଗିଲାସ - ମୋ ସଇ

ଯିଏ ନାଇଁ ମାଣ୍ଡି ଇସ୍କୁଲ ମାଟି - ମୋ ସଇ
ତାକୁ ଦିଆଯିବ ନଙ୍ଗଳ କ ି - ମୋ ସଇ
ଡାକ ଡାକ ତାକୁ ହଳିଆ ଟାକୁ - ମୋ ସଇ
ହଳ ନେଇ ଯିବ ମୁଣ୍ଡା ବିଲକୁ - ମୋ ସଇ
ଉଓ   ଦୁଇ ଉଳୀ ନ ଧରିଥିବ - ମୋ ସଇ
ହାଣ୍ଡିଆ ମଦକୁ ମନେପଡିବ - ମୋ ସଇ

\- ହାଣ୍ଡି ମାଜିଗଲେ ପଦମକଳା - ମୋ କକା
ନିତି ବୋଲୁଥିଲ ମୋଘରୁ ପଳା - ମୋ କକା
ପଳା ବଇଲେ କି କାହିଁ ପଳାତି - ମୋ କକା
ପୁରୀଷ ପୁଅ ଯେ ତୋ ଘରେ ଥିତି - ମୋ କକା
ମଣ୍ଡ ଦରବାରେ ହଳ ଖେଦିତି - ମୋ କକା
ଲୋକେ ପଚାରିତେ କାହା ପୁତୁର - ମୋ କକା
ବାପା ନାମ ଧରି ଦେତି ଉ   ର - ମୋ କକା

\- ରଙ୍ଗ ରଙ୍ଗ ଯେ କଳା କୋଳଥ - ମୋ ମିତ୍ମା
ମାଣ୍ଡି ଆସୁସନ୍ତି ଯମର ଦୂତ - ମୋ ମିତ୍ମା
କାନି ପଣନ୍ତରେ ଲୁଚାଇ ରଖ - ମୋ ମିତ୍ମା
ଘି ୍ ନେଇଯିବେ ସବଂଶଯାକ - ମୋ ମିତ୍ମା

\- ବାଳି ପଛକରେ ଖଡୁଆ ବେଡା - ମୋ ମିତ୍ମା
ଖଡୁଆ ବେଡାରେ ଅମୃତ ପୁଡା - ମୋ ମିତ୍ମା
ଅମୃତ ପୁଡାରେ ମୁଇଁ ଜନମ - ମୋ ମିତ୍ମା
ଯେତେବେଳେ ମୁଁଇଁ ଜନମ ହେଲି - ମୋ ମିତ୍ମା
ଯେତେ ବେଳେ ଭାଇ ଜନମ ହେଲା - ମୋ ମିତ୍ମା
ଚାରୀ କୁଟୁମାଳି ଉଧାରୀ ହେଲା - ମୋ ମିତ୍ମା

\- ଏ ସାଇ ସେ ସାଇ ସିତାରୀ ସାଇ - ମୋ ସାଙ୍ଗ

ମୁଦି ଆଣିସନ୍ତି ରୁଇ ବସାଇ - ମୋ ସାଙ୍ଗ

ରୁଇବସା ମୁଦି କାହା ହସ୍ତକୁ - ମୋ ସାଙ୍ଗ

\- ଉଁପୁରୀ ପର୍ବତେ ପାକେ ତଲାକ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ମାଙ୍ଗି ଆଣସିକି ପଚାରି ଦେଖ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
କିଣ ଆଣିଛ କି ତଉଲି ଦେଖ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ତେବେ ଯାଇ ମୋର ବେକରେ ଯୋଖ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ଗରୀବ ବିଚରା ମାଙ୍ଗି ଆଣିସି - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ତାକୁ ଅପମାନ କିଏ ଦେଉସି - ମୋ ସାଙ୍ଗ

\- ତେନ୍ତୁଳୀ ପତର ଆଞ୍ଜୁଳେ କେତେ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ଚୁଡା ଆଣିସନ୍ତି ଅଞ୍ଜୁଳେ କେତେ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ମୋର ସାଙ୍ଗମାନେ ସାଠିଏ କେତେ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ପତର ବିଛାଇ ବା ିବେ କେତେ - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ବା ି ନେଉଁ ନେଉଁ ମଝିରେ ସଲା - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ମୋର ବଡ ଭାଇ ଲାଜରେ ମଲା - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ଯାଇ ଦୋକାନରୁ କିଣି ଆଣିଲା - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ବନ୍ଧୁଘର ଚୁଡା ବୋଲି କହିଲା - ମୋ ସାଙ୍ଗ
ମିଶାଇ ମିଶାଇ ବା   ବଇଲା - ମୋ ସାଙ୍ଗ

**ଶବ୍ଦାର୍ଥ**

ନାହୁଳୀ - ନାଭୀ (ଶିଶୁର)
ଲୁହାଗାସଏ - ଲୁହାଗୋଟେ
ବଡସିଲ - ବଡ ଚେପଟା ପଥର
ରାଇବନ ହଳଦୀ - ଖା ି ଦେଶି ହଳଦୀ
ବେଲାଏ - ବେଲେ
ଘର ବେଉସା - ଅତିଥି ସତ୍କାର

ନମ ନମ ପିଣ୍ଡା - ଲମ୍ବା ପିଣ୍ଡା

ଧରୁସି ହାତ - ଧରୁଛନ୍ତି ହାତ

ପୁରାହିତ - ପୁରୋହିତ, ବ୍ରାହ୍ମଣ

ବାଭଣ - ବ୍ରାହ୍ମଣ

କୁଦୁମ ଗସ - କଦମ୍ବ ଗଛ

ଉସୁଳୀ - ଉଛୁଳୀ

ପିଲାଳ - ଘର ଉପରେ

**ଟାଙ୍ଗୁ ଗୀତ (ବନ୍ଦନା)**

ଶିରିରାମ ରାମ କିରେ ଶିରିରାମ ରାମ - ୨ ଥର

ଟାଙ୍ଗୁ ସଙ୍ଗେ ବନ୍ଦି ନେବା ପୃଥିର ବଡାମ - ୨ ଥର

ଆମ ଖିଆ କାଟି କିରେଶାଗକଟା କାଟି - ୨ ଥର

ଟାଙ୍ଗୁ ସାଙ୍ଗେ ବନ୍ଧିନେବା ବଡାମରା ନାଟି - ୨ ଥର

- ଡିବି ଡିବି ନିଶାଣ ବାଇଦ ଦେଲେ ଟୁକ - ୨ ଥର

ବାଇଦ ଦେଲେ ଟୁକ - ୨ ଥର

ପ୍ରଥମେ ବନ୍ଧିବାରେ ଓଡିଶା ଜଗନ୍ନାଥ

ବନ୍ଧିବା ବନ୍ଧିବାରେ ଡାଳ ଚଉରାଣୀ ପତ୍ରଚଉରାଣୀ

ଇନ୍ଦ୍ରଘର କଳା ମେଘ ଚଉଦିଗ ଚାହିଁ

ଦ୍ୱିତୀୟେ ବନ୍ଧିବାରେ ଗାଁ ଗାଇଁଶିରୀ

ଗାଁ ଗାଇଁଶିରୀ

## ସିଲ ଗପ

ଏକଥିଲା ସାଦବ ବୁଢ଼ା । ତାହାର ସାତଟା ପୁଅ ମାନଙ୍କ ଥିନାଇଁ । ଦିନେ ସାତଟା ଭାଇ ଯାକର ଜଙ୍ଗଲ କଇ ବୁଲି ଗନାଇଁ । ସି ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଗଟେ ନଦୀତଳାରେ ସିଲଟିଏ ଭେଟନାଇଁ । ଇ ସିଲଟା ନେତାଇଲେ ହଳଦ୍ ହୁଲୁଦା ବାଟିତାଇ ବଇନାଇଁ । ହେ ଠାଣୁ ପସେ ସି ସିଲଟାକଇ ଉଇନାଇଁ ଯେ, ଘର, କର । ଘରେ କନ ତଳାକେ

ଡେରି କରି ରଖି ଦେନାଇଁ । ସେଠୁ ପସେ ତା'ର ଆର ଦିନ ହିଁ ଆସି ଥରେ ଜଙ୍ଗଲ କଇ ବୁଲି ଗନାଇଁ ବଳେ, ସି ସିଲଟା ଘରେ ମୁଣସ୍ ପାଲଟି କରି ଘର ଘୁରା ଲେସି ଥିଲା । ଠୋଣୁ ଭାତ, ତୁଣ ରାନ୍ଧି ରୁନ୍ଧା କରି ଠିକ୍ କରିଦିସି । ସାତଭାଇ ଯାକର ଜଙ୍ଗଲରୁଁ ଫେରି କରି ଦେଖିନାଇଁ ଯେ, ଘରଟା ଲେଷି ହିସି ଆରି ଭାତ, ତୁଣ ରନ୍ଧା ହିସି । ସେଠୁ କିଏ ହେଡେ ସୁନ୍ଦର କରି ଘରଟା କଇ ଲେଷିଦିସି ଭାତ, ତୁଣ ରାନ୍ଧିଦିସି କହିନାଇଁ । ହେଠାଣୁ କୁଲ ରାନ୍ଧିଥାଉ କି ପାଣ ରାନ୍‌ଦିଥିଲେ ହିଁ ଖାଇବା । ଇମିତି ସବୁଦିନ ଘର ଲେଷା, ହି ଥାଏ, ଭାତ, ତୁଣ ରନ୍ଧାହିଥାଏ, ବଳେ ଆଜ୍ ଆମେ ଯିଏ ଲେ ହିଁ ଝଣେ ଜଗିବ, କିଏ ଭାତ, ତୁଣ ଆରି ଘର ଲେସସି ଯେ ଦେଖିବା ବାନାଇଁ । ହେଁଠୁ ପସେ ଝଣେ ଜଗିଥିଲା

ସି ସିଲଟା ମୁଣସ ପାଲଟି କରି ଘର ଲେଷସି, ଘର ଲେସି ସାରିକରି ଭାତ, ତୁଣ ରାନ୍ଧସି ହିଁ ବେଳେ ଧେରି ପକାଲା । ଆର ସଅ ଭାଇ ଆସିନାଇଁ ବଳେ ଇଯେ, ଇଏ ଲୋକି ସବୁଦିନ ଘର ଲେଷଇ, ଭାତ, ତୁଣ ରାନ୍ଧଇ ବଇଲା । ପସେ ସଭାଇ କଥା ହେନାଇଁ ଯେ ଭଲଟକି ଟଟା ବଇନାଇଁ । ହେଠାଣୁ କିଏ ରଖିବା ବଇନାଇଁ । ସାନଲା ରଖବଲେଟା ବଡଲା ଘରକଇ ଢୁକିନା ପାରନ୍ତ୍ ବଇନାଇଁ । ହେଠାଣୁ ବଡଲୋକ୍ ନେରଖିଆକ ଲେ ଆମେ ସବିଏ ଘରେ ଢୁକି କରି ଭାତ,ତୁଣ ଖାଇ ପାରିବା ବଇନାଇଁ, ସେଠୁ ବଡ ଲୋକଠି, ଟକିଟା, କଇ ରଖିଲା । ସି, ଟକିଟା ଭାତ, ତୁଣ ରାନ୍ଧି କରି, ଖାଇନାଇଁ । ସି ସିଲଟାକଇ ଫିଙ୍ଗି ନିଇଁଥିନାଇଁ ଯେ, ସିଲିଲଟା ଆରି ଥରେ ଘର କଇ ଫେରି ଆସ୍‌ଇ । ହିବଳେ କେତେଥର ଇସିଲଟାଆସିଆକ୍ ବଇନାଇଁ । ସେଠାଣୁ ଟାଲ ମାରି ପକାଇ ନେମା ବଇନାଇଁ । ହେଁଠୁ ସିସିଲଟାକଇ ମାରି ଦିକରି ଫିଙ୍ଗି ପକାଇ ନେନାଇଁ । ସେଠାଣୁ ଟକିଟାର ଦେହ ଗଣ୍ଡି ଜଳିପୋଡ଼ି ଲାଗିଲା । ତେଣୁ ଗଟେ ରାଉଳିଆ ଡ଼ାକି ପୁଙ୍କା ଝଳା କରିନାଏଁ । ସେଠାଣୁ ଯାଇ କରି ସେ ଟକିଟା ଭଲରେ ରହିଲା ସେଠାଣୁ ଘର ସଂସାର କରି ସୁଆ ପିଲା ଅର୍ଜିନାଏଁ । ଆର ଛଅ ଭାଇମାନେ ବଡ଼ ଭାଇ ବଡ଼ ବହୁ କଏ ସେବା କରି ସଭିଏଁ ମନ ଶାନ୍ତିରେ ଯୁଗ ରାଇଜ କରି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ବଂଶ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଗନାଏ ଯେ! ବଡ଼ ଗାଁଟିକର ହେଳାଏ । ସେଠାଣୁ ସି ବଂଶଟା ଭିନ୍ନେ ଭିନ୍ନେ କାମ କରୁଥିବାର ଲକଳା କଇ କାମ ଅନୁସାରେ ନା ଦେନାଏଁ । ହିଁ ବଳେ କିଏ କମାର କିଏ

ଚଷା ଓ କିଏ କୁମ୍ଭାର ବଲି କରି ଆଜି ଯାକର ଜାତି ପ୍ରଥା ହିସି । ମୋର କଥା ସଲା ବାଇଗଣ ଗସଟା ମଲା ।

## ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ଗପ

ସଧାବ ବୁଢ଼ାର ସାତଟା ପୁଅ ଥିନାଇଁ । ଆମର ଗୋଟେ ଟୋକି ଥିନାଇଁ । ହେଲେ ସାଧବବୁଢ଼ାର ସ, ପୁଅ ଚାଲାକ ଥିନାଇଁ । ଅମ୍ସର୍ବାସାନ ଟୋକାଟା କୁଟିଏ ବୁଧିକମ ହେଠାଣୁ ତାକଇ ଅଲଗା ଭାଇମାନେ ଗାଈ ଚରାବା ପାଇଁ ବଟିଆନ୍ତି । ସବୁଦିନ ଗାଈ ଚରାଇବାପାଇଁ ଯାଏ । ଗାଈ ଗୋରୁ ମାନକଇ ପଡିଆରେ ସାଡିକରି ଗଟେ ସାହାଡ ଗସ ମୂଳେ ବସେ । ବସୁ ବସୁ ଶୋଇପଡେ । କିସି ଦିନ ସଇଲାବଳେ ସିଗସରେ ଥିଲା ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ, ବୁଦ୍ଧିଆ ଭାତ ତୁଣ ମନକଇ ମନସା ଦେଇଥାଏ । ବୁଦ୍ଧିଆ ଉଠି ଦେଖି ତା ଭାତ ତୁଣ ରଖିଦିସଇଁ । ସେ ଖୁସିମନ କରି ଖାଇଲା ସେଠାଣୁ ଶୋଇପଡିଇ ସଞ୍ଜରେଘରକଇ ଗାଈ ନିକରି ଫେରଇ । ଦିନକର କଥା ଗାଈ, ଗୋରୁ ମାନକଇ ସାଡି ଦିକରି ସେଗସମୂଳେ ଶୋଇ ପଡି ଥାଏ ମିଜି ମିଜି କରି । ସେଠାଣୁ ସେ ଭାବିଥାଏ । ଆଜତାକଇ କିଏ ଭାତ ଦେଆକ ତାକଇ ଧରିବା । କିସି ସମୟ ହେଲାବଳେ ସେ ଗସ ଭିତରୁ ଖୁବ ସୁନ୍ଦରୀ ଟୋକିଟିଏ ବାହାରିଲା । ବୁଦ୍ଧିଆ ସବୁ ଦେଖଥାଏ । ଶୋଇରହି । ବୁଦ୍ଧିଆ କଇ ଭାତ, ତୁଣ ଏମିତି କରି ସବୁ ଦେଇ ଗସରେ ପଶି ଯିବା ବେଳେ ତାର ଶାଢ଼ୀ କନୀରେ ଧରୀ ଟାଣିଲା । ସି ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ କହିଲା । ସାଡ ସାଡ ମୋର ହାତ ଗୋଡ ଜଳି ପୁଡୋସି । ଏତି କି ଶୁଣି ବୁଦ୍ଧିଆ ଶାଢ଼ିଟା ସାଡିଦେଲା । ସବୁଦିନ ପରି ବୁଦ୍ଧିଆ ଗାଈଗଠାଣି କଇ ନେଇ ଘରକଇ ଗଲା । ଘରେ ଖାଲି ଖଟରେ ଶୋଇ ରୁଷିଲା । ସବୁ ଭାଇମାନେ, ଭଉଜମାନେ ପଚାରି ନାଇଁ କିସ ହେଲା ବୋଲି ବୁଦ୍ଧିକିସି ନ କହି ସେ ଗସଟା ସାଙ୍ଗେ ମକଇ ବାହା କରିବା ଲାଗି କହିବା ନାଇଁ । ସୁଭିଏଁ ଆନନ୍ଦ ହେଲେ । କିଏ ଗସଟାରେ ବାହେଲାନେ । ବୁଧିଆର ବୁଦ୍ଧି ଦେଖି ବାହା କରିବା କଇ ମନହେଲ ଗସ ସାଙ୍ଗେ ବାହା ହେବ ସେଠୁ ସଭିଏଁ ଗସଟାକଇ କାଟି ଘରକଇ ଆଣି ଆସିନାଇଁ । ସେଠାଣୁ ଗୋଟେ ପାଖରେ ଗସ ଖଣ୍ଡଟି ରଖିଦେନାଇଁ । ରାତିରେ ଖାଇ ସଭିଏଁ ଶୋଇ ସାରିବା ବଳେ ସେ ଗସ ଭିତର କଇ ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ବାହାରୀ ଘରର ସବୁ କାମ କରେ ସେଠୁ

ଭାତ ତୁଣ ସବୁ ପ୍ରକାର ରାନ୍ଧିସାରି ସିଗଣ୍ଡିରେ ପୁଣି ପଶିଯାଏ । ଦିନେ ବୁଦ୍ଧିଆ କଇ ପଚାରିଲା ବୁଦ୍ଧିଆ ତାର ଭାଇ ଭାଉଜକଇ ସବୁକଥା କହିଲା । ଦିନେ ସଭିଏଁ ଘିଁକରି ଆଣି ଘରେ ରଖିଲେ । ସଭିଏଁ ଶୋଇଲାଭଳି କରନାଇଁ । ଏତିକି ବଳେ ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ଉଠି ସି ଗଣ୍ଡଟା କଇ ନିଆରେ ଗୁଡାଇ ଦେନାଇଁ । ଏତିକି ବଳେ ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ଦବଡି ଆସି ଗସ ଭିତରେ ପଶିମି ଆକ ବୋଲି ଭାବିଲା । ସେଠାଣୁ ପଶି ପାରିଲା ନାହିଁ । ସଭିଏଁ ହୋଇ ଗଣ୍ଡଟା କଇ ପୁଡ଼ାଇ ଦେନ୍ତ ଫଳରେ ଆଉ ଗସ ଭିତରେ ପଶି ପରିଲା ନାହିଁ । ସି ଦିନଠାରୁ ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ବୁଦ୍ଧିଆର ସ୍ତ୍ରୀ ଭାବରେ ରହିଲା । ଘର ସଂସାର କଲା ବଂଶ ବିସ୍ତାର ହେଲା । ମୋର ଗପ ସଲା ।

## ଅସୁରଣୀ ଗପ

ଏକ ଥିଲା ସାଦବ ବୁଢ଼ା । ତାର୍ ଗଟେ ଝିଅ । ସି ଝିଅଟା କଇ ଗଟେ ବୁଢ଼ୀଟା ବରଲା ଚାଲ ଆମର ଘରପାଇଁ ସେଳି ଚରାବେ ବଲି କରି ହିଁ ବଳେ ଝିଅଟା ସେଳି ଚରବା ଲାଗି ଗଲା । ପସେ ସେଳି ଚରାଇ ନେଲା । ସି ଟକିଟା ତଲଉ ଫଳ ଖାଥାଏ ବଳେ ଗଟେ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ସିଠିକି ଗଲା । ସି ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀଟା ମକଇ ଗଟେ ଦେ ବଇଲା । ହିଁ ବଳେ ସି ଝିଅଟା ପକାଇ ଦେବି ସିଣି ମେ ବଲା ବଳେଭୁଇଁ କେ ପଳିଲେ ନାଖାଏଁ ତଳ କଇ ଅଦରାଇ ଦି କରି ଧେରାଇ ଦେବେଲେ ତା ଖାବି ବଇଲା । ହିଁ ବଳେ ସି ଝିଅଟା ଡ଼ଉଳା ଗସକୁ ଅଦରାଇ ଆଣି ତାହାର ଧେରଇ ଦେଥିଲା ବଳେ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ସି ଝିଅଟା କଇ ଧରି ପକ୍‌ଲା । ହେଠୁ ପସେ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ସି ଝଅଟା କଇ ବସ୍ତାକେ ଜଗଳି କରି ଭଇଲା । ହେଁଠାଣୁ ଗଲା ଯେ ଗଲା ଯେ ଅଧା ବାଟକଇ । ଶସ କରିଲା ବେଳେ ରଖି ଦିକରି ପାଣି ପିଇବା କଇ ଗଲା । ହିଂବଳେ ସି ଝିଅଟା ପାନାଟି ଧେରିଥିଲା ଯେ ବସ୍ତାଟାକଇ କାଟି ଦିକରି ବାହାରିଲା । ହେଁଠୁ ପସେ ସି ବସ୍ତା କେ ଟାଙ୍ଗରଳା ଜଗାଳି ଦେଲା । ପାଣି ପିଇ କରି ଆସିଲା ଆସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ସି ଟାଙ୍ଗର ବସ୍ତାଟା କଇ ଭଇ ମନ କରିଲା ଯେ ଭଇମନ କରିଲ ଯେ, ଘର କଇ । ହେଁଠାଣୁ ସି ଝିଅଟା ହିଁ

ତାହାର ଘରକଇ ପଳାଲା । ଘର, କଇଯାଇ କରି ଦଦା ତାର କଇ, ମକଇ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀଟା ନିଇଁ ଥିଲା ବଇଲା । ସେଠୁ ଦଦା ତାହାର ପଚରାଲା କେମନ୍ତ, କରି ହେଲା ଆସିଲେ ବଇଲା ବଳେ, ସି ଝିଅଟା ସାନା ଗଟେ ଧେରି ଥିଲି ଯେ, ବସ୍ତାଟା କଇକାଟି ଦି କରି ପଳାଇ ଆଇଲି ବଇଲା ।

ହେଁଠୁ ପସେ ସି ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀଟା ଘର କଇଯାଇ କରି ଝିଅକଇ, ଏଳା ରାନ୍ଧଥିବେ ମୁଁ ଇଁ ମାଉସୀ ତରକଇ ଡାକି ଯାସଇଁ ବଇଲା । ପସେ ସି ଅସୁରଣୀର ଝଅକ୍ ସି ବସ୍ତାଟାକଇ ଫିଟାଇ ଦେଖିଲା ଯେ, ଶୁଶା ଟାଙ୍ଗରଳା ଆସି । ହିଁ ବଳେ ନରାନ୍ଧିନେ । ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ଆସିକରି ରାନ୍ଧିଲେ କଇଲା ବଳେ, କିସକ୍ ରାନ୍ଧିତି ବସ୍ତା କେତେ ଖଣ୍ଡ ଟାଙ୍ଗର ଗାଁ ଥିଲା ବଇଲା । ହିଁ ବଳେ ଆଣି ଥିଲି ଯେ, ବାଟେ ପାଣି ପିଇ ଗଲି ବଳେ ବାହାରି କରି ପଳାଲା କିସ କଇଲା । ଅର ଆରିଦିନେ ଆଣି ଯିବି ବଇଲା । ଆରି ଦିନେ ସି ଝିଅଟା ସିଠି ଡଉ ଫଳ ଖାଥାଏ । ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ହିଁ ସିଠାଣ କଇ ଯାଇ କରିଗଟେ ଦେ ଖାଇଁ ବଇଲା । ହିଁ ବଳେ ସି ଝିଅଟା ଦେଖି ପକାଇ ଦେବି ସିଣି ମେ ବଇଲା । ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀଟା ନ ପକାଅଦରାଇ କରିଆଣ, ତଳେ ପଳିଲେ ନାଖାଏ ବଇଲା । ହିଁ ବଳେ ସି ଝିଅଟା ଗସ ଙ୍କୁ ଅଦରାଇକରି ଆଣିଲା । ହେଁଠୁ ଧେରାଇ ଦେଥିଲା ବେଳେ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ସି ଝିଅଟା କଇ ଭିଳିପକାଇ କରି ବସ୍ତାକେ ଜଗାଳିଲା । ହେଠାଣୁ ଅସୁର ବୁଢ଼ୀ ପଳୀ ମନ କରିଲା ପଳାଇ ମନ କରିଲା ଘରକଇ । ହେଠାଣୁ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ଝିଅ କଇକ୍ ଆଜ ସି ଝିଅଟା କଇ ଆଣି ସଇଁ ବଇଲା । ତୁଇ ଝିଅ ଟାକଇ ରାନ୍ଧଥିବେ ମୁଁ ଇଁ ମାଉସୀ ତରକଇ ଡାକି ଯା ସଇଁ ବଇଲା । ହେଁଠାଣୁ ସି ବସ୍ତାଟା କଇ ଫିଟାଇ ଦେଖିଲା ଯେ, ହେତେ ସୁନ୍ଦର ଝିଅ ଟିଏ ଆସି । ହିଁ ବଳେ ସି ଝିଅଟା ବଇଲା । ସେଠୁ ସାଟ ଳାବଦଳା ନାଇଁ । ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀର ଝିଅକ୍ ସି ଝିଅ ଟାକ ପଚରାଲା, ତର ଚୁଟିଳା କେମନ୍ତ କରି ହେତେ ବଢ଼ାଇ ସସ୍ ବଇଲା । ହିଁ ବଳେ ସି ଝିଅଟା ମା ମୋର ମକଇ ଢେଙ୍କିରେ କୁଟିଦେଲା ବଳେ ବଢ଼ିସି ବଇଲା । ସେଠାଣୁ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀର ଝିଅକମକଇ ହିଁ ହଁନ୍ତେଲେ ଢେଙ୍କିରେ କୁଟଦେ ମର ହିଁ ଚୁଟିଳା ବଢୁ, ବଇଲା ବଳେ, ସି ଝିଅଟା ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀର ଝିଅକଇକ ଢେଙ୍କିକେ କୁଟିଦେଲା ବେଳେ କୁଟା ହେଲା । ହେଁଠୁ ରାନ୍ଧି ଦେଲା ଯେ, ଅସୁର ବୁଢ଼ୀ ଝିଅକର ମାଇଁଶ ଖାଇଲା । ମୋର କଥାଣୀ ସଇଲା । ଇଡ଼ି କୁଟିଏ

ପିତାଧିଆଁ ଥିଲା ଯେ ଏଲକ୍ ଖାଇଦେଲା ।

## ଭାଲୁଗପ

ଏକଥିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ା ତାଙ୍କର ସାତଟା ଭାଇ ଥିନାଇଁ । ତାଙ୍କର ସଅ ଭାଇ ବଡ଼ ଥିନାଇଁ । ତାଙ୍କର ସଅ ଭାଇ କଇ ବାହାକରି ଦେନାଇଁ । ସାନ ଭାଉଜ କହିଲା ମା ବୁଆ ମକଇ ବାହା କରି ଦେଅ । ତାର ମା କଇ କହିଲା ହଁ ବାହା କରି ଦେମୁଁ । ଟୋକାଟା ଗାଧିଗଲା ବେଳେ ଦେଖିଲା ସେ ରାଜାର ଝିଅ ତିନି ଭଉଣୀ ବନ୍ଧରେ ଗାଧି ଥିନାଇଁ । ପିଲାଟା କଇ ଦେଖି ଦେଖି ଟୋକିମାନେ ଦଉଡି ପଳନାଇଁ । ସେଠାଣୁ ଆସିଲା ଟୋକାଟା ଘରକଇ ମା ମୁଇଁ ଟୋକିଟେ ଦେଖିସଇଁ । ସି ଟୋକି ଟାକଇ ବାହା କରି ଦେଅ । ସେଠାଣୁ ମା ହାକ କହିଲା ବାହାକରି ଦେମୁଁ ସେଠାଣୁ ବାହା ହେଲେ ସେଠୁ ଟୋକାଟା କହିଲା । ପୁତି ପୁତି ଆଜ ଆମକଇ ବାସି ।ତୁ ଦେବେ । ସେଠାଣୁ ମହୁଲି ବୁଢ଼ି ଭାଲୁ ବହୁକି ପାଇଲା । ବୁଢ଼ି ଭାଲ୍ କହିଲା ଯେ କାହିଁ ଯାସସ୍ । ବହୁକି କହିଲା କାହିଁ ଯାସସ୍ ବହୁଟାକଇ କହିଲା ହଳ ଧେରାକଇ ବାସି ପଖାଳ ନିଦେ ସଇଁ ଭାଲ୍ ଟା କହିଲା ଯେ ଦେଦେ ଧୂଆଁ କୁଟିଏ ନାଇଁ ନେ ବଇଲା । ବାସି ଭାତ ନେସଇଁ ଫେରିଲା ବଳେ ଖାବେ ବୋଲି କହିଲା । ଯଦି ନା'ଦେବେ ଆଖିଳା ଟାଡ଼ ଖାଇ ଦେବି ଧୂଆଁ ଦେଲା ସେଠାଣୁ କହିଲା ଭାଲୁ ତୋର ଶାଢ଼ିଟା ପିନ୍ଧି ଦେଖେ ନାହିଁ ମକଇ ଲାଗିବେ ନାଇଁ, ନ ଦେଲେ ତୋର ଆଖିକା ଟାଡି ଖାଇବି । ସେଠାଣୁ ଟୋକିଟା ଡରେ ମରେ ସବୁ ଜିନିଷଗା ଦେଲା । ସେଠାଣୁ ଭାଲ୍ଟା ବିଣ୍ଡାଟାକଇ ମୁଣ୍ଡରେ ବହି ବାସି ପଖାଳ ଡେକଚି ଟାକଇ ଟେକି ନେଇଲା । ଗଲାଗଲା ହଳଧରା କଇ ସେଠାଣୁ ଆସବେଏ ବେଗି ଖରା ମକଇ ଜବର ଦୂର ହେସି । ସେଠାଣୁ ଟୋକାଳା ଆସିଲେ ବାସି ପଖାଳ ଖାଇନାହିଁ । ସେଠୁ ଭାଲଟା ବାଟେ ବାଟେ ପଳାଇ ଆସିଲା । ଟୋକୀଟା ଆସିକରି ନିଆଁ ଶାଳେ ଶୋଇଲା । ସେଠାଣୁ ହଳଧରାରୁ ଆସିନାଇଁ । ଟୋକିଟା କହିଲା । ତୁଇ ଶାଢ଼ ନିଆଁଟା ଠେକାବି ଭାଲ୍ଟା କହିଲା । ନାଇଁ ନାଇଁ ଦୁଗାଲ୍ଟା ଶୁଇଁନାହିଁ । ମକଇ ଜ୍ୱର ଜ୍ୱର ଆସସି । ମାକଇ ଜଣାଇବେ । ସେଠାଣୁ ମା ଅଧା ବାଟ କଇ ଆସିଲାବଳେ ମା ଆସିକି ବୁଆ ଆସି ଯେ ବୁଢ଼ି ଭାଲ୍ କାତି ଟୋକି ଦେଖି ବୁଆ ହେଲା ନାହିଁ । ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ି ଶୁଣି କିଏ ଗୀତ ଗାଅଁଶି ।

ବୁଢ଼ାଟା କହିଲା ତକଇ ତା ଗାଅଁଥାନ୍ତ ।

ସେଠୁ ବେଗି ବେଗି ଗଲେ ବୁଢ଼ି ଭାଲୁଟା କଇ କହିଲେ । ଉଠ ଟୋକିଭାତ ଖାଅ - ବୁଢ଼ି ଭାଲ୍ କହିଲା ନାହିଁ ମା ମକଇ ଧର ନାହିଁ । ଜ୍ୱର ଜ୍ୱର ହେସି ସେଠାଣୁ କାକା କାକୀ ଅଧାବାଟ କଇ ଆସିଲା ବଳେ ଶୁଣିଲେ କାକା ମାସିକି କାକୀ ମାସିସେ ବୁଢ଼ି ଭାଲ୍ କାଶି ଦେଖି କାକା ହେଲା ନାହିଁ କାଙ୍କ ହେଣୁ ଖାନ୍ଧେରେ ଗାମୁସା ଧରୀ ରୁଧ ଘର ଟୋକିଟା ରୁଧନ ଝରସି । ଭାଇ ଗସ ମୂଳେ ବସି ଏବୁଢ଼ା ଶୁଣତା କିଏ ଯେ ଗୀତ ଗାଅଁଶି । ବୁଢ଼ାଟା କହିଲା । ତେକଇତା ଗିନ୍ତ ଗାଅଁସନ ଶୁଣି ଦେଖ ଆରି କାକି ଯାନ୍ତେ କି କାକା ଯାସିଯେ କାକା ହେଲା ନାହିଁ । କାକି ହେଲେ ଆସୁ ଖାନ୍ଧରେ ଗାମୁସା ଧରି ରୁଧ ଘର ଟୋକିଟା ରୁଧନ ଝରସି । ରାଇ ଗସ ମୂଳେ ବସିସି ହଇନି ଯାଆ ଯାଆ ଦେଖିବେ । ଗାମସାଟା ଧେରି ରାଇ ଗସ ମୂଳ କଇ ଗଲା ବଳେ ତାଙ୍କର ଝୀଆରୀ କିସକର ବସିସସ । ଟୋକିଟା କହିଲା କାହିଁ ତାର କାକି ହଳ ଧରା କଇ ଭାତ ନେ ଦେସି ଯେ ବାଟକେ ପାଇଲା । ବୁଢ଼ି ଭାଲ୍ କଇ ଭାଲୁ କହିଲା । ଦେଭାଏ ଧୂଆକୁଟିଏ ପିଇଲା ବଳେ ନଇକେ ବୁଲି କହିଲା ଯେ ନା ଦେବେଲେ ଆଖି ଟାଡୀକରି ଖାବି ବୋଲି କହିଲା । ସେଠାଣୁ ଧୂଆଦେଲି ବଳେ ଶାଢ଼ୀ ଶାୟା, ଯାର୍କିଟ କାନର ଚୁଡି, ମୋଦି ପାଉଜି କିଲି ପ, ସବୁ ମାଗିଲା । ସେଠାଣୁ ଭାତ ତେକଜି କଇ ଟେକିକରି ଭଇଲା ଚାଲ ଘର କଇ ଯିବା ବୋଇଲା । ତାଙ୍କର କାକି ମର ପସ ପଟେ ଠିଆ ହୋଇ ଥିବେ । ଆମେ ସବୁ ଭାଲ କଇତୋତିଲା ପାଣି ଢ଼ାଳିସୁ । ସେଠାଣୁ ଟୋକିଟା ହିଁ କହିଲା । ଘରକଇ ପହ୍ଲେ । ତାଙ୍କର କାକୀ ଭିତର କଇ ପସିଲା ଉଠୁଉଠୁ ନନୀ ଗାଧି ପକାନାହିଁ କାକୀ ଜ୍ୱର ଶୀତ କରସି । ଗରମ ପାଣି ଗଧାଇ ଦେସୁଁ । ସେଠାଣୁ ହିଁ କହିଲା । ଉପରେ ପଟା ତଳେ ପଟା ଦେଲା । ମଝୀରେ ସୁଆଇଦେଲେ । ଗରମ ଗରମ ପାଣି ଢ଼ାଳି ଦେଲେ ଆରି କୁଟିଏ ଡାଳି ଦିଅ ଭଲଲାଗସି ବଇଲା । ବଳକ ଥିଲା ପାଣି କଇ ଆଣିନାଇଁ ସେଠାଣୁ ଢ଼ାଳି ଦେନାଇଁ ହିବକଇ ସଟପଟ ବୁଢ଼ିଭାଲଟା ମରିଗଲା ଭାଲ୍ଟା କହିଲା ଭଲେ ଜାଣି ପାରିଲା ନ ହେଲେ ଘର ବଂଶ ଯାଇ ସବୁ ଖାଇଦିତି ।

## ବାଘଗପ

ଏକ ଥିଲା ସାଧବବୁଢ଼ା ତାଙ୍କର ସାନ ଭାଇ ତାଙ୍କର ମାଆ ବୁଆ ମରିନାହିଁ । ବଳେ ସାତଭାଇ ପାରଦି ଯାଇ ଯାଇ ବ ୍ ଥିନାଇଁ । ଦିନକର ଦିନେ ଖେଳି ଆ, ସୁଆଟିଏ ପାଇ କରି ଆଣିନାଇଁ । ସେଠାଣୁ ଘରକଇ ନି କରି କାଟିନାଇଁ ଦେଖିନାଇଁ ହଳଦୀ ବାଟିବାକଇ ଭଲ ସିଲଟିଏ ନାହିଁ । ସେଠୁ ରାନ୍ଧିକରି ଖାଇନାହିଁ । ଆରିଦିନେ ପାରଦି ଗନାଇଁ ଆଜିହେଲେ । ସିବାଟୁଁ ସିଲ୍‌ଟା ନିକରି ଆସିବା ପାରିବି ବୁଲୁବୁଲୁ ଦେଖି ନାଇଁ ଯେ ବଡ ସିଲଟା ଅଛି ଦାଦା । ଇସିଲଟା ନେମା ଚାଲ ହଉ ବୋଲି କହିଲା । ବଡ ଦାଦା ସେଠାଣୁ ଘର କଇ ଆଣିଲା ଆରଦିନେ ଆରି ଥରେ ପାରିବି ଗନାଇଁ ବଳେ ସିଇଟା ଭାତ ଆଉ ଚୁଡା ଘର ଲିପି ସବୁ କାମ ସାରିଥିଲା । କିଏ ଆଜି ସବୁକାମ କରିସି । ତୁଇଁ ଭାଇ ଆଜି ଘରେ ଥିବେ ଦେଖିବେ କିଏ କରସି । ସେଠାଣୁ ହଁ କହିଲା ସଅ ଭାଇ ଜଙ୍ଗଲ କଇ ଗନାଇଁ । ଟୋକାଟା ଯୋଗିଲା ବଳେ ଟୋକାଟା କଇ ଜବର ମୁତା ଲାଗିଲା ବଳେ ଟୋକାଟା ମତିଗଲା ମୁତି ଯାଉଁ ଯାଉଁ ସିଲଟା ଉଠି ଆସି ଭାତ ଆରି ତୁଣ ଘରଲେସି ଲା । ଡେରି ହେଲାବଳେ ଟୋକାଟା କହିଲା ଅହ ଆଜି ନାହିଁ କାଲି ନାହିଁ ଆମର ଘରେ କିଏ ରାନ୍ଧିସି । ସେଠାଣୁ ସଅଭାଇ ଜଙ୍ଗଲରୁ ଆସିନାଇଁ ଦେଖିନାଇଁ ଯେ ଭାଇ ନାହିଁ । ମକଇ ଜୁର ମୁତା ଲାଗିଲା ବଳେ ମୁତି ଯାଉଁ ଯାଉଁ ସବୁକାମ ସରାଇଥିଲା । କିଏ ରାନ୍ଧିସି ଆମର ଘରେ ତୁଇଁ ଆଜି କଣା ଜଗିଥା କଣା ହଁ କହିଲା । ମଶାରୀ ଟିଏ ପକଇ ଢ଼ଙ୍କାଇ ଦେଲେ । ସେଠାଣୁ ସଅଭାଇ ଜଙ୍ଗଲ କଇ ଗନାଇଁ । ଟୋକାଟା ଭିତରେ ଭିତରେ ଆଖିଟା ଖୋଲିକରି ଧିର୍ ହେଇକରି ଶୋଇଥିଲା । ସିଲ୍‌ଟା ଉଠିକରି ଆସି ଭାତ୍, ତୁଣ ଆର ଲେସି ସବୁ ସରାଇ ଦେଇ ଆରି ଥରେ ଡେରି ହେଲା । ସେଠାଣୁ ଆସିନାଇଁ ସଅଭାଇ କହିନାଇଁ । ଦେଖିଲୁକି କଣା ହଁ ଭାଇ ଦେଖି ସଇଁ କହିବି କି ନାଇଁ । ଯଦି କହି ଦେବି ମକଇ ପିଟିବେ ନାହିଁ । ହଁ ଭାଇ ନା ପିଟଇ କହିଦେ । ସେଠାଣୁ ଟୋକାଟା କହିଲା । ହିଁ ସିଲଟା କଇ ଆଣି ସଇଁ ଯେ ସେ ସିଲଟା ଭାତ ଆରି ତୁଣ ରାନ୍ଧିସି । ତାକଇ ଦାଦା ବାହା ହେବେ ତୁଇ ଯଦିବାହା ହେବେ ସଭିଏଁ ବହୁ ବଲି ଡାକି ମାଇଁ । ସେଠାଣୁ ହିଁ କହିଲା ରହିଲେ ବର୍ଷେ ଦୁଇବର୍ଷ ପରେ ସିଲଟା କହିଲା ମୁଇଁ ଆଜି ମାକଇ ଦେଖିଯିବି ତୁଇଁ ଏକୁଣା ନା ଯିବେ ପିଠାକୁଟ ଯିବା ସାଙ୍ଗରେ ଦେଖି । ସେଠାଣୁ ପିଠାଚୁନା କୁଟି ସାରି ପିଠା ପୁଳିନାଇଁ ସବୁ ସଜବାଜ କନାଇଁ । ଗଲେ ଗଲେ ବଡ ପାହାଡ କଇ ସିଲଟା କହିଲା

ମକଇ ହଗା ଲାଗସି ତୁଇଁ ଏଠି ବସିଥା ମୁଇଁ ହଗିଯାଏଁ ହଗିଗଲା ବଳେ ହିପଟୁ ବାଘ ପାଲଟି ଦଉଡି ଦଉଡି ଆସି ପସ ପଟୁ ଗିଳିଦେଲା । ଖାଇସାରି ପଥରରେ ଶୁଖାଇଦେଲା । ସେଠାଣୁ ଆରିଥରେ ଘରକଇ ଦଉଡି ଦଉଡି ଗଲା ଆସ ଆସ ବାବୁ ତୋର ଦାଦା କଇ ଜ୍ୱର ଆସସି । ସେଠାଣୁ ମଝୀଆଁ ଟୋକାଟା ଆସିଲା ବଡ ପାହାଡ କଇ ଏଠି ବସିଥା ବାବୁ ମୁଇଁ ହଗି ଯାଇଁ । ସେଠୁ ଟୋକାଟା ହଁ କହିଲା । ହଗିଗଲା ବଳେ ବାଘ ପାଲଟି ଆସିଲା ପସପଟୁ ତାକଇ ବି ଗିଳି ଦେଲା ଯାହା ଆଇଲା ଯାହା ନାଇଁ । ପଥରରେ ଶୁଖାଇ ଦେଲା । ସେଠାଣୁ ଦଉଡି ଦଉଡି ଘରକଇ ଆସିଲା । ହିଁ ବଳେ ଟୋକାଟାକଇ ଡାକି ଆଣି ସେଠି ଖାଇ ନାଇଁ । ଆଉ ସର୍ବାଙ୍ଗେ ସରୁଟା ଥିଲା ଆଏ ଖାବେଲେ ବାବୁ ତୋର ଦାଦାମାନେ ବେସି ଅସୁବିଧାରେ ପଡିସନ୍ତ । ସେଠାଣୁ ଟୋକାଟା କହିଲା । ଚାଲ ବହୁ ଆଗେ ଯିବା ବହୁ କହିଲା ଚାଲ ବାବୁ ହଁ ସେଠାଣୁ ଟୋକାଟା କହିଲା ତୁଇ ଆଗେ ସେଠାଣୁ ବହୁ ଆଗେ ହେଲା ଗଲେ ଗଲେ ସେଠାଣୁ ବାଟରେ କହିଲା । ଏଠିଆ ବାବୁ ମୁଇଁ ଯାଏଁ । ସେ ଦେଖିଲା ଯେ ପଥର ଉପର ଶୁଖାଇ ଦେଇଶି । ଏଇ ଶଳା ଭାଇମାନକଇ ଖାଇସି । ସେଠାଣୁ ସିଲଟା ଖାଇବା କଇ ବାଘ ପାଲଟି ଦଉଡି ଆସି ଖାଇବି ବଲଥାଏ । ଟୋକାଟା ଧୁଣି କଇ ଯୋଖି ବସିଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ଗିଳି ଦେବି ବଲୁଥିଲା । ସେତେବେଳେ କାନକଇ ସାଡି ଦେଲା । ତାର ଭୁକେ କରି ବାଜିଲା । ବଳେ କାନ୍ଦିଲା । ସେଠାଣୁ ତଳକଇ ଅଦରିଲା ସେଠାଣୁ ବୁଢ଼ାଟା କହିଲା ଯାଆ ବୁଢ଼ି ପିମ୍ପୁଡି ରୂପେ ଯିବେ ସେଠୁ ଗଲା ଗଲା ।

ବାବୁ କିସ କରି କାନ୍ଦସସ୍ । ନାଇଁ ମାଉଁସି ଆମର ସାତଭାଇ ଥିଲୁ ଯେ ଆମେ ସବୁଦିନ ପାରଦି ନଯାଉଥିଲୁ । ଦିନକର ସିଲଟା ପାଇଲୁ ଦେଖିନାଇ ଯେ ଆମର ହଳଦୀ ବାଟି ବାକଇ ନାହିଁ । ସେଠାଣୁ ଭାଇ କହିଲେ ସିଲଟା ତୁଇ ହଳଦୀ ବାଟ ବୋଲି କହିଲା । ସେଠାଣୁ ଆଣିଲୁ ବେଲକଇ ସିଲଟା ଲେସି ଭାତ ରାନ୍ଧି ସବୁ ରେଡି କରିଦେଲା । ସେଠାଣୁ ଆମେ ଦାଦାକଇ କହିନୁ । ଦାଦାସି ସିଲଟା କଇ ବାହା ହେବାକ୍ ସେଠାଣୁ ଦାଦା କହିଲା ତୋର ମା' ଘରକଇ ମୁଇଁ ହିଁ ଯିବି ତୋର ସାଙ୍ଗେରେ ସେଠୁ ଆସିଲେ ଆସିଲେ ଇଜାଗାକଇ । ସେଠାଣୁ ସିଲଟା କହିଲା ହେଇଟି ବସିଥା ମୁଇଁ ହଗିଯାଏ । ସିପଟୁ ବାଘ ବାଲଟି କରି ଆସି ଭାଇକଇ ଗିଳିଦେଲା । ସେଠୁ ସଅଭାଇକଇ ଗିଳିଦେଲା ହେଠାଣୁ

ମକ ହିଁ ସିଠି ବସିଥା ବଲି କହିଲା ବଳେ ମୁଇଁ ଧନୁଶରଟା ଯୋଖିକରି ବସିଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ମକଇ ଗିଳି ଦେବାକର ବୋଲି ଆସଥିଲା ବଳେ କାନକଇ ସାଡି ଦେଲି । ସେଠାଣୁ ବୁଢ଼ିଟା କହିଲା । ତୋର ସଅଭାଇ କଇ ହାତପାତ ସେଠାଣୁ ଟୋକାଟା ହିଁ କହିଲା । ସେଠୁ ବୁଢ଼ିଟା ମୁଠା କରିମାରିଦେଲା ଗୋଟେ ମୁଠାରେ ଯେ ପୁରା ଯୋଡ଼ି ହୋଇଗଲା ଆରି ଗୋଟେ ମୁଠାକଇ ଜୀବନଟା ଭରିଗଲା । ଆଉ ଗୋଟେ ମୁଠେ କଇ ଧୂଳିଆଳ ଉଠିଗଲେ ସେଠାଣୁ ସଅଭାଇ କହିଲେ କିଏ ଆମକଇ ଜୀବ ଭରୀ ଦେଲା ଟୋକାଟା କହିଲା । ଭଲେଇ ଥିଲା । ତୋର ସାନଭାଇ ସେଠାଣୁ ଘରକଇ ଗନାଇଁ ।

## ମୂଷା ଗପ

ଏକଥିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ା । ଗଟେ ଘରେ ଦି ବୁଢ଼ା ବଢ଼ୀ ରହ ଥିନାଇଁ । ଦିନେ ଝାଳକଇ ଗନାଇଁ । ଗଟେ ମୂଷା ଟିଏ ଫାସ୍ କେ ଲାଗିଥିଲା । ବୁଢାଟା କହିଲା, ଏବୁଢ଼ୀ ମାରିଦେବି କି ? ବୁଢ଼ୀ ନା'ମାର ବଇଲା । ତକଇ ଦିନେଲେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଆକ୍ । ତକଇତା ଇ ମୂଷାଟା ସାହଯ୍ୟ କରିଆକ ବଇଲା ବୁଢ଼ାଟା । ଏ ବୁଢ଼ୀ ମାରିଦେବି କି ବଲସି ବୁଢ଼ାଟା ବଳେ ବୁଢ଼ୀଟା ଯେ, ନା ମାର ବୁଢ଼ା ତକଇ ଦିନେ ଲେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଆକ ବଇଲା । ଘର କଇ ନୀଇଁ କରି ପୁଷିନାଇଁ ମୂଷାଟାକଇ । ପସେ ତାଙ୍କର ସାହିର ପିଲାଳା ସାଦବ ବୁଢ଼ାକଇ୍ କହି ନାଇଁ ଏ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ତମର ଘରକଇ ଜଣେ ଆସିସି ଯେ କହି ଦେଅ ଆମେ ମିତ ବସିମୁ ବଇନାଇଁ । ହିଁବଳେ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ଆମର ଘରକଇଁତା କେହିନା ଆସି ବଇଲା । ଆସିତା ଦେଖି ନାଇଁ ନା ବଲିବେ ବଇଲା ପସେ ହଇ ମୂଷାଟା ତା ବଇଲା । ପିଲାଟା ହିଁ ବଳେ ହଇ ହିଲକଇ କଇ ଦେବେ ମିତ ବସିମୁଁ ବଇଲା । ସେଠୁ ଦିନେ ମିତ ବସିନାଇଁ, ଦିନେ ମୂଷାର ମିତ ଚାଲ ମିତ ସିଆଳି ତଳିଯିବା ବଲି କହି ନାଇଁ । ଗନାଇଁ ସିଆଳି ଗସମୂଳ କଇ ସେଠାଣୁ ଇଏ ଉଠି ଦେଖନ୍ତି ସିଏ ଉଠି ଦେଖନ୍ତି ଯେ, ନା ପାରନ୍ତ । ପସେ ମୂଷାଟା ଗଲା ବେଳେ ମୂଷାଟାକଇ ଗସଉଠା କର ନାଇଁ । ସେଠୁ ମୂଷାଟା ସିଆଳି ଗସ ଟାକଇ ଉଠିଲା । ସିଆଳିଳା ପକାଇ ଦେଲା ପକାଇ ଦେଲା ଯେ ଜବର । ହେଁଠୁ ପସେ ସିସିଆଳିଳାକଇ ଆସ ମଳିବା ବଇଁ ନାଇଁ । ସିଆଳିଳାକଇ ଇଏ ମଳି ଦେଖନ୍ତି ଯେ, ନା ପାରନ୍ତି ସିଏ ଭାଳି ଦେଖନ୍ତ ଯେ ନା ପାରନ୍ତ । ପସେ ସି ମୂଷାଟାକଇ ଆଇ

ଭାଇ ତୁଇଁ ଦେଖ୍ ଆମେତା କେହି ଜଣେ ହିଁ ନାପାରିନୁ ବଇନାଇ । ମୂଷା ଯାଇ କରିଝାଇଝାଇ ମଳି ଦେଲା । ସିଆଳିଳାକାଇ ହାର ନିକ ନିକଳାକଇ ସିଏ ରଖିଲାହାର ପକରା ପୁକୁରୁଳା ସିପିଲାଳାକଇ ଦେଲା । ସେଠୁ ସିପିଲାଳା ପକରା ପୁକୁରୁଳା ନିଇଁକରି ଘରକଇ ଆସି ଲାଇଁ ନାଇଁ ଆସି ମୂଷାଟା ଯେ, ନିକଳା ଭଲ କରି ରଖିଲାଇଁ ହାର ଘର କି ପଳାନାଇଁ । ପସେ ସି ଆଣିଥିନାଇଁ ସିଆଳିଳା କଇ, ଯାଅ ବେଗି ବିକି ନେମ ବୋଲି ମାଁ ହାଁକ୍ ବାପ୍ ମୂଷାଟା କହିଲା । ହେଁଠୁ ସିଆଳିଳାକଇ ମାଁହାଁକ୍ ବାପକ ବିକି ନେନାଇଁ । ଏଶିଆଳି ଘେନ ଶିଆଳି ଘେନ ବୋଲି କହି ନାଇଁ । ହେଠୁ ଗାଆଁର ଲୋକଳା ଆଣ ଆଣ ଦେଖୁଁ ବଇନାଇ ବଳେ ରଖିନାଇଁ । ଏମା ହେଡେନିକ ଆସି ବେଗି ନେଅଁ ନାଲେ, ନାପହଁ ଇ ବଇନାଇଁ । ହେଁଠାଣୁ ପଳନାଇଁ ଆରିଠାଣ କଇ ଏ ଶିଳି ଘେନଶିଆଳି ବଇନାଇଁ । ହିଁବଳେ ରଖକେମନ୍ତ ଶିଆଳି ଆଣିସସ୍ ବଇନାଇଁ ବଳେ ସିଲକଟା ରଖିଲା । ଦେଖି ନାଇଁ ଯେ, ନିକ ନିକଳାଆଣି ସି, ବଇନାଇଁ । ହାର ସଭିଏ ଘେନିନାଇଁ । ପସେ ପିଲାଳାର ବିକିନେନାଇଁ । ବଳେ ଦେଖିନାଇ ହେତେ ପକରାଳା ବଳେ କେହିନା ଘେନି ନାଇଁ, ସିଆଗେ ଆଣିଥିଲା ଲୋକଟାଲେ ନିକ ନିକ ଶିଆଳିକା ଆଣି ଥିଲା ବଇନାଇଁ । ପସେ ସିଲକଟା ନାଘେନି ନାଇଁ ବଳେ ମନଦୁଃଖ ହିକରି ପଳନାଇଁ, ଦିନ କର ପାଳୀ ପଲାଳା ସବୁ ବିଚାର ହେନାଇଁ ଯେ, ମୂଷାଟାକଇ ସାଙ୍ଗକେ ନା ନେମା, ଆମେ ଆଜ ମାସ ଧେରି ଯିବା ବଇନାଇଁ, ପସେ ମୂଷାଟା ଯେ, ଲୁକି କରି ଶୁଣଥାଏ । ହେଁଠୁ ମାସ ଧରି ଗଲାଇଁ ବଳେ ମୂଷାଟା ସିଳାର ପସା ପସା ଲୁକି ଲୁକି ଯାସି । ସେଠାଣୁ ସି ପିଲାଳା ପାଣିକେ ଇଏ ଢୁକି ଦେଖନ୍ତ୍ ଯେ, ନାପାରନ୍ତ୍ ସିଏ ଢୁକି ଦେଖନ୍ତ୍ ଯେ, ନାପରନ୍ତ୍ । ହେଁଠୁ ସିଃ ମୂଷାଟାକଇ ଡାକି ଆଣିଥିଲେ ଭଲ ହିତାକ ବଲି କରିଥାନ୍ତ୍ । ସି ଘଡିକଇକ୍ ମୂଷାଟା ସି ପିଲାଳାର ଠିକି ପହ ୍ଲା ବଳେ ଆଇ ମିତ ପାଣିକେ ଢୁକ୍ ଆମେ ତା ନା ପାରିନୁ ବଇନାଇଁ । ହିଁ ବଳେ ମୂଷାଟା ଝାଇକରି ପାଣି ଭିତର କଇ ଢୁକି ଯାଇ କରି ସୁରୁ ସୁରୁ ମାସଳାପଦାକଇ ଫିଙ୍ଗି ଦି କରି ବଡ ବଡ ମାସଳା ମୂଷାଟା ପାଣିଭିତ୍ରେ ଲୁକାଇ କରି ରଖଇ । ସେଠୁ ପାଣିକୁଂ ପଦାକଇ ବାହାରିଲା ଯେ, ମିତ ଇଡିକୁଟିଏ କୁଟିଏ ମାସଳା ବଇନାଇଁ । ସେଠାଣୁ ବା ି ନାଇ ସବୁଏ ଭାଗେ ଭାଗେ ନିକରି ଘରକଇ ପଳନାଇ ବଳେ ମୂଷାଟାକଇ ଆସ ମିତ ଯିବାଲେ ବଇନାଇଁ ବଳେ, ମୂଷାଟା ଚାଲ ଥାଅ ମୁଁଇଁ ଗାଧି କରି

ଯିବି ନେ ବଇଲା । ପସେ ମୂଷାଟା ଆରିଥରେ ପାଣି ଭିତର କଇ ଢୁକିଲାହାର ଲୁକାଇ ଥିଲା ମେରୁ ମେରୁ ମାସଲା ବାହାର କରି କରି ଘର କଇ ନେଲା ।

ଘର କଇ ନିଇଁ କରି ମାହାଁଙ୍କ୍ ବାପ୍‌କଇକ୍ ଯାଅ ଇ ମାସଲା ବିକି ନେମ ବଇଲା । ମାହାଁଙ୍କ୍ ବାପକସି ମାସଲା ବିକିନେନାଇଁ । ଏ ମାସ ଘେନ ମାସ ଘେନ ବଇନାଇ ନାଇଁ ବଳେ ଗାଁଆଁର ଲୋକଳା ଦେଖୁ କେମନ୍ତ ମାସଆଣିସ ବଇନାଇଁ । ହେଠୁ ଧାନ, ଚାଉଳ, ଆଣିକରି ମାସ ଘେନିନାଇଁ । ସବୁ ମାସଳ । ବିକି ସାରି ଘରକଇ ପଳନାଇଁ । ପସେ ସିପିଲାଳାର ମାସଲା ବିକି ନେନାଇଁ, ଏ ମାସଘେନ ମାସ ବଇନାଇଁ ବଳେ, ଲୋକଳା ଆଣ୍ ଆଣ୍ କେମନ୍ତ ମାସ ଆଣିସସ୍ ଯେ, ବଇନାଇଁ ।

ହେଠାଣୁ ମାସଲା ବାହାରକରି ଦେନାଇଁ ବଳେ ଦେଖିନାଇଁ ଯେ ଇଡିକୁଟିଏ କୁଟିଏଳା, ଏଳା କିସ୍ ମାସ ଆଣିସ, ସାଦବ ବୁଢ଼ାଘର ତା ଆଣିଥିନାଇଁ ଯେ, ବଧାର ବଧାର ମାସଲା ଆମେ ରଖିସୁ । ଏଳା କଇନା ରଖୁ ବଇନାଇଁ । ହିଁ ବଳେ ମନଦୁଃଖ ହି କରି ପଳା ନାଇଁ । ହେଠୁ ଆସି ଦିନେ ସିପିଲାଳା ତାରିଣୀ ମନ୍ଦିର ବୁଲି ଯିବା ଲାଗି ବିଚାର ହେନାଇଁ ବଳେ ମୂଷାଟା ଯେ, ଲୁକି ଲୁକି ତାଙ୍କର ପସା ପସା ଯାଇଥାଏ । ଏମା,ବୁଆ ମିତ ମାନିହାର ତାରିଣୀ ମନ୍ଦିର ବୁଲି ଯିମାଇଁ ଯେ, ମୁଁଇଁ ହିଁ ହିଳାର ସାଙ୍ଗେ ବୁଲି ଯିବି ବଖଲୁଡ ସସଲଡୁ ବନାଇଁ ଦେ ବଇଲା ମୂଷାଟା । ହିଁ ବଳେ ମାଆଁ ହାଁକ୍ ନାଯା ବାବୁ କେଁବାଟେ ଝଳି ସସ ଲେ ମରିବେ ନାଇ ବଳେ ମୂଷାଟା ତକଇ ତାମର ସଇଁ ନେ ବଇଲା । ହେଠାରୁ ପିଲାଳା ଗନାଇଁ ବଳେ ସି ତାଙ୍କର ପସା ପସା ଲୁକି ଲୁକି ଗଲା । ହେଠାରୁ ଗଟେ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀର ଘରେ ଢୁକିନାଇଁ ।

ଅସୁରଣୀର ଘରେ ଏମାଉସୀ ଏମାଉସୀ ବୋଲି ଡାକିନାଇଁ ବଳେ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀଟା ଯେ ଆଜ୍‌ନାଇଁ କାଲ୍ ନାଇଁ କିଏ ମାଉସୀ ମାଉସୀ ବୋଲି ଡାକସନ୍ତ୍ ବଇଲା । କିଏ ମାଉସୀ  ବଲସ ବଇଲା ବଳେ ସି ପିଲାଳା ଆମେତା ତର ଠିକି ଆଇସୁ ବଇନାଇ ବଳେ ଦେଖିଲା ହାର ଚାଲ ଚାଲ ଘରକଇ ଡାକି ନେଲା । ତମର ସମାନ ସୁମୁନୁ ରଖ ବଇଲା । ଏ ମାଉସୀ ଇଲାଗ ଆମେ ଶୋଇମୁ ବଇନାଇଁ । ଏ ଟକିଏ ଏ ଟକିଏ ଦେଅ ତମର ଲୁଗାଳା ପିନ୍ଧୁ ବଇନାଇଁ । ହେଠାଣୁ ଟକିଳାର ଲୁଗାଳା ପିନ୍ଧି ନାଇଁ । ମୂଷା ଟା

ଯେ, ଲୁକି କରିହାଣ୍ଡି ପାସକଇ ଗଲାହାର ଦେଖିଲା ଯେ, ହାଣ୍ଡିଟାରେ ଯୁର ସେ ସୁନାଲା ଆସି । ଇଲାଗ୍ ତା ମୁଇଁଇ ସୁନାଲାକଇ ନେମି ବଲି ଭାବ୍ଲା । ପସେ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ଶୋଇଲା ବଲେ ସି ପିଲାଲା ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀର ଚାଉଳ ମାନଙ୍କଇ୍ ଭଇନାଇଁ ବଲେ ମୂଷା ଯେ, ଚାଲ ତମେ ଚାଉଳ ଚୁଲା ଭଅ ମୁଁଇଁ ତା ଖାର, ହାଣ୍ଡିଟା କଇ ଭଇବି ବଇଲା । ସେଠାଣୁ ଭଇକରି ଘଟ୍କିନାଇଁ ଯେ, ଘଟକିନାଇଁ ଯେ, ଯୁର୍ ଧୁରିଆ ।

ପସେ ସି ଅସୁରଣୀର ଟିକି ସୁଆଲା ଉଠି କରିଦେଖିନାଇଁ ସିଟକା ସୁଆଲା ନାଇଁ ହିଁ ବଲେ ଟକି ସୁଆଲା ମାହାଁ କଇ ଅଏମା ତୁଇଁ ତା ସିଟକାଲାକଇ ଖାଇଲେ ବଇନାଇଁ । ହେଠାଣୁ ଏ ନନୀ କେଁ ବାଟେ ଗନାଇଁ ସି ଆସିଥିନାଇଁ ପିଲାଲା ବଇଲା ବଲେ ହିଁ ବାଟେ ତା ଗନାଇଁ ବଇଲା । ଏ ବାଟେ ତା ଘଟକିସନ୍ତ ବଇଲା ହାର ହେଇଲା ହେଇଲା ବଲସନ୍ତ ବଲେ ପିଲାଲା ଦେଖ୍ନାଇଁ ହାର ଆସସି ବଇନାଇଁ । ପସେ ଦେଖରେ ଭଗବାନ ଇତେଲଲା ଢ଼ାଳି ଦେବି ଯେ, ସମୁଦର ହେବାକ୍ ବଇଲା । ହେଠାଣୁ କେମନ୍ତ୍ କରି ଡେଗିଲା ଯେ, ହେଇଟା ଆସସି ବଇଲା । ସେଠୁଣୁ ଦେଖରେ ଇଟାଙ୍ଗରଟା ପିଙ୍ଗି ଦେବି ଯେ, ଟାଙ୍ଗର ଉଁପରେ ଟାଙ୍ଗର ହେବାକ ବଇଲା । ସିଟାଙ୍ଗର ଟା ଫିଙ୍ଗି ଦେଲା ଯେ, ଟାଙ୍ଗର ଉଁପର ଟାଙ୍ଗର ହେଲା । ସି ଟାଙ୍ଗରଲା କେମନ୍ତ କରି ଡେଗିଲା ଯେ ଆରି ଥରେ ଆସସି ହିଁ ବଲେ ଆସସି ବଇନାଇଁ । ହେଠାଣୁ ଦେଖରେ ବାଇଁଶ ଟା ଫିଙ୍ଗିଦେବି ଯେ, ଇ ବାଇଁଶଟା ବାଇଁଶ ଉଁପର ବାଇଁଶ ହେବାକ ବଇନାଇଁ । ସି ବାଇଶଟାକଇ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା ଯେ, ବାଇଁଶ ଉପରେ ବାଇଶ ହେଲା । କେସନ୍ତ କରିସି ବାଇଶ ଲାକଇ୍ ଡେଗିଲା ଯେ, ବଇନାଇଁ । ହେଠାଣୁ ଘଟକିନାଇଁ ଯେ ଘଟକିନାଇଁ ଆଗିଲା ବାଟେ ଦେଖୁନାଇଁ ଯେ ତାଳ ଗସ ତା ତାଳ ଗସ ଆସି । ହେଁଠାଣୁ ଦେଖିରେ ଏକ ମାଆଁର ଏକ ବାପର ଥିବିଲେତା ଇତାଳ ଗସଟା ନୁଇଁ ଆସିଥାକ ବଇଲା ବଲେ ତାଳ ଗସଟା ନୁଇଁ ଆସିଲା । ନୁଇଁ ଆସିଲା ବଲେ ଉଠିଗଲା । ଦେଖରେ ଏକ ମାଆଁର ଏବାପର ଥିବିଲେ ଇ ତାଳ ଗସଟା ଠିଆ ହେବାକ୍ ବଇଲା ବଲେ ସି ଗସଟା ଠିଆ ହେଲା । ସେଠାଣୁ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀଟା ସି ଗସ ମୂଳେ ଖୁଜି ବୁଲସି । ଉଁପୁର ବାଟେ ଅନାଇଁ କରି ଦେଖଲା ଯେ, ଆସି । ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ କେମନ୍ତ୍ କରି ଉଠିବି ବଇଲା । ପସେ ଯେତିକି ଉଠିବି ବଲଇ ଖସ୍ରି ପଳଇ । ପସେ ଅ  ।ରେ ଛୁଇଁ ଛୁଇଁ କରି କାଟିଦେଲା । ହେଠାଣୁ ଅର ସଳା ଅସୁରଣୀ  ବୁଢ଼ୀ ଗଜା

ବାଡିଟିଏ ଆଣଇଁ ବଇଲା । ହେଠାଣୁ ତାଳ ଗସ ମୂଳେ ଗାଡିଦେଲୋ । ଉଠିବି ବଲ ଥିଲା ତା ସି ଗଜା ବାଡିଟାରେ ଗେଞ୍ଜି ହେଲା । ହିଁ ବଳେ ଛୁଇଁ ଛୁଇଁ କରିକାଟି ଦେଲାବଳେ ଚିତ୍‌ରାଙ୍ଗ ହି କରି ପଳିଲା । ହେଠାଣୁ ଦେଖରେ ଏକ ମାଆଁର ଏକ ବାପର ଥିବିଲେ ତା ଇତାଳ ଗସଟ ନୁଇଁ ଯିଆକ୍ ବଇଲା ବଳେ ତାଳ ଗସଟା ନୂଇଁ ଆସିଲା । ହିଁ ବଳେ ଅଦରି କରି ପଳାନାଇଁ । ଦେଖରେ ଏକ ମାଆଁର ଏକ ବାପର ଥିବିଲେ ତା ଇ ଗସଟା ଆରି ଥରେ ଠିଆ ହେବାକ ବଇନାଇଁ ବଳେ, ସି ଗସଟା ଠିଆ ହେଲା ବଳେ ସେଳା ପଳନାଇଁ ଯେ, ପଳନାଇଁ ଯେ, ଘରକଇ । ପସେ ମୂଷାଟାକଇ ଏମା ହାଣ୍ଡିଟାରେ ଦେଖିବେ ଯା ତା କିସ ଆଣିସଇଁ ଯେ, ବଇଲା । ପସେ ମାହାଁଙ୍କ୍ ହାଣ୍ଡିଟାରେ ଦେଖିଲା ଯେ ତା ସୁନାଳା ଆସି । ଏମାରେ କେଁଠାଣୁ ଆଣିଲ ଯେ ବଇଲା ହିଁ ବଳେ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀର୍ ଠାଣୁ ତା ଆଣିଲି ବଇଲା । ହେଠାଣୁ ଏମା ମୁଇଁ ଯାସଇଁ ବଇଲା । ହେଠାଣୁ ନାପଳା ବ ବାବୁ ବଲି କରି ମୂଷାଟାକଇ ଆଉଁସି ଦେଲା ଯେ ମୂଷାର ପିଠିକେ ତିନ୍‌ଟା ଗାର ରହିଲା ।

## ଶିଆଳ ଗପ

ଏକଥିଲା ସାଦବ ବୁଢ଼ା । ତାହାର ସାତଟା ଝିଅଥିନାଇଁ । ଦିନେ ଗୁଟେ ଶିଆଳ ଟିଏଆସିଲା । ସଅଟି ଝି ଯାକର ସାନଝିଅଟା କଇ କହିନାଇଁ ଯେ. ଏନନୀ ତୁଇ ହିଁ ଶିଆଳ ଟାର ଲାଗି ଯିତେଲେ ନା ହେତାକ୍ ବଇନାଇଁ । ତାହାର ଠିକି ଗଲେ ବଢ଼ିଆଁ ଖାଇତେ ବଇନାଇଁ ହିଁ ବଳେ ସାନ ଭଉଣୀକ୍ ମୁଁଇଁ ତାହାର ଲାଗି ନାଯାଇଁ ବଇଲା ବଳେ ଆର ଭଉଣିକ ମାନକ୍ ହିଁ ତାହାରଲାଗି ନାଯିବେ ଲେ ତକଇ ଆମର ସାଙ୍ଗେନା ମିଶାଉଁ ବଇନାଇଁ । ହିଁ ବଳେ ସି ସାନ ଭଉଣୀତାର ହିଁ ହଁନ୍ତେ ଯିବି ବଇଲା । ହେଁଠାଣୁ ତାହାକର ସି ଶିଆଳର ଲାଗି ବାହାଗର କରି ଦେନାଇଁ । ଆର ଝିଅଳା ତାହାଙ୍କର ଘର କଇ ଫେରି ପଳା ନାଇଁ । ଦିନେ ଶିଆଳଟା ମୁଁଇଁ କୁକୁଳି ଆଣି ଯାଇଁ ବଇଲା । ହେଁଠାଣୁ ଶିଆଳଟାକୁକୁଳି ଆଣିବାକଇ ଗଲା । ହିଁବଳେ ରାଜାର୍ କୁକୁଳିଟା କକ୍‌କଳେ କ କରି ଡାକସି । ହିଁ ବଳେ ତା ଶିଆଳଟା କୁକୁଳି ଟାକଇ ଧେରି ପକାଇ କରି ଘଟ୍‌କି ମନ କରିଲା ଯେ, ଘଟକି ମନକରିଲା । ଗାଁର୍ ଲୋକଳା ପାଟି କରିନାଇଁ । ଏ ରାଜା ତୋର କୁକୁଲ୍‌ଟାକଇ ଶିଆଳ ନେଲା ବଇନାଇଁ । ହେଠାଣୁ ଶିଆଳଟା ତାକରିଘର କଇ ପଲ୍‌ଲା ।

ଇଯେ କୁକୁଲି ଆସଇଁ ବଇଲା ଭରଜା କଇକ୍ । ଇ କୁକୁଲି ଟାକଇ ଭାଜି କରି ଆମେ ଖାଇବା ବଇଲା । ସେଠୁ ଅଧେ ପୁଳି ପୁଳା କରି ଭାଜିଭୁଜୁ କରିନାଇଁ । ହେଠାଣୁ ପସେ ଖାଇ କୁଆ ସାରି କରି ଶିଆଳଟା ଗଟେ ଖାଲଟାରେ ଡେଗି ବୁଲସି । ସି ଖାଲଟାରେ ଝଳିଲା ଯେ ଶିଆଳଟା ମରିଲା । ସେଠୁ ଝିଅଟା ତାହାଙ୍କର ଘର କଇ ପଳଲା । ଘରେ ଥିନାଇଁ ସଅଟିଯାକ ଭଅଣି ମାନକ୍ କିସ୍‌ଲାଗି ପକାଲେ ବଇନାଇଁ । ହିଁ ବଳେ ଶିଆଳଟା ତା କୁକୁଲି ଆଣି ତାହାର କାଟି ବାସି କରିଲା ଭଜିଭୁଜା କରିଖାଇ ସାରି କରି ସିଏ ଗଟେ ଖାଲଟାଇ ଡେଗି ବୁଲଥିଲା ଯେ ଝଳି କରି ମରିଲା ବଇଲା । ପସେ ସଅଟି ଯାକର ଭଅଣୀ ମାନଙ୍କ୍ ଆମେ ହିଁ ଯାଇଥିଲେ ବଢ଼ିଆଁ ମାଇସ ଖାଇଥି ତାଇ ବଇନାଇ । ହେଠାଣୁ ସାତ ଭଉଣି ଯାକ ଏକାଠି ରହି କରି କରି ଧେରି କରି ଖାଇନାଇଁ ।

## ସାତଭାଇ ଓ ଗୋଟେ ଟୋକିର ଗପ

ଏକଥିଲା ସାଧାବ ବୁଢ଼ା ତାଙ୍କର ସାତଟା ପୁଅ ଥିନାଇଁ । ତାଙ୍କର ଗୋଟେ ଟୋକିଥିଲା । ସାତଟା ଯାକର ପୁଅ ହଳଧରି ଗନାଇଁ ତାଙ୍କର ଟୋକିଟା ଭାତ ରାନ୍ଧି ସାରି ଶାଗ ତଳି ଆଣି କାଟୁଥିଲା କାଟି ହେଉଁ ହେଉଁ ହାତକେ କାଟି ହେଲା । କେନ ଦେବି ବୋଲିକହିଲା ଟାଙ୍ଗରରେ ଦେଲେ ଟାଙ୍ଗର ଖାଇବ ମାଟିରେ ଦେଲେ ମାଟି ଖାଇବ ଏକାସାଙ୍ଗରେ ଶାଗ ମିଶାଇଁ ବୋଲି କହିଲା । ସାତଟା ଯାକର ଟୋକା କାଇବାକଇ ଆସିନାଇଁ । ଭାତ ଖାଇବାକଇ ଦେଲା ସମାନେ ଭାତ ଖାଇନାଇଁ । ନୀନି ତଇ ଆଜ କେଁ ଠାଣୁ ଲୁଣ ଆଣିସୁ ବୋଲି କହିନାଇଁ । ହେଇ ତାଙ୍କର ଠାଣୁ ଆଣିସଇଁ ଏନନୀ ତୁମର ଠାଣୁ ଆମର ନିନୀ ଲୁଣ ଆଣିସି କି ନାହିଁ । ଆମର ଠାଣୁ ନାଇଁ ଆଣି କାହାଠାଣୁ ଆଣିସୁ । ନାଇ ଶାଗ କାଟୁ ଥିଲି ଯେ କାଟୁ କାଟୁ କାଟି ହେଲି । ସେଠାଣୁ କହିଲି କେନଠି ଦେବ ଟାଙ୍ଗରେ ଦେଲେ ଟାଙ୍ଗର ଖାଇବ ମାଟିର ଦେଲେ ମାଟି ଖାଇବ ବୋଲି କହିଲା ହି ବଳ ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ଶାଗରେ ମିଶାଇ ଦେଲି । ସେଠାଣୁ କହିଲେ ଅହ ତାର ରକତ କେଡେ ମିଠା । ମାଇଶ ଖାଲେ କେମନ୍ତ ମିଠା ଲାଗଇ ସେଠାଣୁ । ଆରଦିନ କହିନାଇଁ ଏ ନନୀ ଚାଲ ଶିଆଳ ପତର ତଳି ଯିବା ବଲି କହିନାଇଁ ସେଠାଣୁ ଗଲେ ଯେ ଗଲେ ବଡ ଜଙ୍ଗଲ କଇ ଗଲେ । ସଭିଏଁ ଗସ ଉଠିପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେଠାଣୁ କହିନାଇଁ

ଏ ନନୀ ଯାତୁଇଁ ଉଠିବୁ ହଁ କହିଲା ହାର ଉଠିଲା । ସେଠାଣୁ ଉଠିକରି ପଳାଇ ଦେଲା । ପକାଇ ଦେଲା ବଳେ ସେଠାଣୁ କହିଲା ଯାନନୀ  କେନାରେ ବସିଥା ଆମେ ବିନ୍ଧି ଦେଖୁ ପାରସୁଁ କେନାଇ ବିନ୍ଧି ବାକୁ ଆଣିସୁଁ ।

ଗଲା ଗଲାରେ ନାନୀ ପେଣତର କାନ ଭୂକେ ବାଜୁ ସର୍ଗେ ଉଡୁ ତରପରସର କାନ, ଆସୁ ଆସୁରେ ଦାଦା ମପଣତର କାନଭୂକେ ବାଜୁ ସର୍ଗେ ଉଡୁ ମପଣତର କାନ ସଭିଏଁ ଜାକର ଗାଇଲେ କେହି କେହି ପାରିଲେ ନାହିଁ । କହିଲେ ସଭିଏଁ କେହି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ତାର ସାନଭାଇ ଟୁରା ଥିଲା କହିଲେ ଏଟୁରା ତୁଇଁ ବିନ୍ଧି ଦେଖ ତୁଇ ପାରୁସୁ କି ନାଇଁ । ତୁଇ ନା ବିନ୍ଧିଲେ ଦେଖିବୁ ତକଇ ପିନ୍ଧି ଦେବି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲା ।

"ଗଲା ଗଲାରେ ନାନୀ ତପଣର କାନ ଭୂକେ ବାଜୁ ସର୍ଗେ ଉଡୁ ମପଣତର କାନ । ଆସୁ ଆସୁରେ ଭାଇ ମପଣତର କାନ ଭୂକେ ବାଜୁ ସର୍ଗେ ଉଡୁ ମପଣତର କାନ ସେଠାଣୁ ବିନ୍ଦି ଦେଲାବେଳେ ତଳକଇ ପଡିଲା ଚାଲ ନିକରି ଯିବା । ନଦିକଇ ନେ କେହି ନାଇଁ ବଲି କହିନାଇଁ । ଏ ଟୁରା ଚାଲ ତୁଇଁ ନେନାଲେ ତକଇ ପିଟମୁ । ସେଠାଣୁ ଟୁରା ବହିକରି ନେଲା  । ନଦିକଇ ନେଲା ସେଠାଣୁ ରଖିଲା ସଅ ଭାଇ କହିନାଇଁ ଏ ଟୁରା ଯାତୁଇଁ ପାଣି ଆଣିଯିବେ ହଁ ବଇଲା ସେ ପାଣି ଆଣି ଗଲାବଳେ ଗୋଟେ ବେଙ୍ଗଟା ଆସିଲା ହାର କହିଲା । ଏଟୁରା ତୁଇଁ ଭଉଣୀ ତୋର ମାଇଁଶ ନାଇଁ ଖାଏବୁ । ତୁଇମାସ କଙ୍କଲା ଧରି କରି ନେବେ । ତୁଇଁ ପୁଡାଇବେ । ସେମାନେ ମାଇଁସି ଖାଇଲେ ତୁଇ ମାସ ଖାଇବୁ । ସେମାନେ ହାଡ ଖାଇଲେ ତୁଇ କଙ୍କଲା ଖାବେ । ବୋଲି ବେଙ୍ଗଟା କହିକରି ଗଲା । ସେଠାଣୁ ଟୁରା ହଁ କହିଲା ମାସ କଙ୍କଡା ଧରି ନେଲା । ସେମାନେ ମାଇଁସ ଖାଇନାଇ ବଳେ ସିଏ ମାସ ଖାଇଲା ସେମାନେ ହାଡ ଖାଇନାଇଁ ବଳେ ସିଏ କଙ୍କଲା ଖାଇଲା । ସେଠାଣୁ କହିନାଇଁ ଏଟୁରା ଖାଅ ତମେ ଖାଅ ମୁଇଁ ପସେ ଖାଇବିନେ । ସେଠାଣୁ ଖାଇସାରି କରି ଘରକଇ ଗନାଇ ଯେ ଅଧା ବାଟକେ ଟୁରା କହିଲା ମୁଇଁ ମୋର କାନଟା ସାଡି ପଳାଲି । ସେଠୁ ଯାଆ ଆଣି ଯିବେ ବୋଲି କହିଲା । ସିଏ ଆସି ତାର ଭାଗଟା ହାର ଖାଇଥିଲା ହାଡଟା ଏକାଠି କରି ଠୁଳ କରିଲା ଗୋଟେ ବେଣୁଆଁଟାରେ ଢ଼ାଳି ଦେଲା ହାର କହିଲା କାଲକି ଆସିଆକ ଯେ ଗଜା ହୋଇ ଥିବେ । ତାର ଦିନ

ଆସିଆକ୍ ଯେ ବଡ ହି କରି ଫୁଲ ଫୁଟି ଆଲୋ ହେଇଥିବେ । ହେଠାଣୁ ଗୋଟେ ଫୁଲ ତଳଇଁ କହିଲା ବନେ ଫୁଲ ଗସଟା ଗୀତ ଗାଇଲା ।

ପତ୍ର ନତୁଳିବୁ ଟୁରା ହାତ ଛିଣ୍ଡି ଯିବ ।

ଡାଇ ନଭାଙ୍ଗିବୁ ଟୁରା ବାହା ଛଣ୍ଡି ଯିବ ।

ସେଠାଣୁ ଗୋଟେ କାନରେ ଗୋଟେ ଗୋଟେ ଫୁଲ ପିନ୍ଧିଲା ଘରକଇ ଗଲା ତାଙ୍କର ଭାଇମାନେ କହିନାଇଁ ଏଟୁରା କେନ ଠାଣୁ ଫୁଲ ଆଣିସସ୍ । ଟୁରା କହିଲା ଏଲାତ ବାଟରେ ପଳିଥିଲା କୁଳାଇ ଆଣିସଇଁ । ସେଠାଣୁ ଦିନେ ଗୋଟେ ରାଜା ଆସି କହିଲା କେଁଠାଣୁ ଗୋଟେ ବଡେ ସୁନ୍ଦର ବାସସି ଦଖିଲା ଯେ ଗୋଟେ ଫୁଲ ଫୁଟି କେଡେ ଆଲୋ ଦିଶସି । ସେଠାଣୁ ପକାଇ ମୁହୁଁରୁ କାଢ଼ି ଦେଲା । ସେଠାଣୁ ଗୋଟେ ମୁଠୁଣି ଦେଲା ଯେ ଏକାଠି ସଠି ହେଲା । ଆରିଥରେ ମୁଠୁଣି ଦେଲା ଯେ ଦୁଳ ଦୁଳ ଉଠି ବସିଲା । ରହ ମୋର ନିଦ୍ରା କିଏ ଭାଙ୍ଗିଥିଲା ସେଠାଣୁ ଆରିଦିନେ ଟୁରା ଆସି କହିଲା ମୋର ଫୁଲ ଗସଟାକିଏ ନେଲା । ସେଠୁ ରାଜା ଫୁଲ ଗଟେ ପତର ଗୋଟେ ବାଟରେ ପକାଇ ପକାଇ ନେଲା । ପକାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ରାଜା କଇ କହିଲା ଏ ରାଜା ତୁଇଁ ମୋର ଫୁଲଟା ଆଣିସସ୍ କି ନାହିଁ । ହଁ ବଳେ ରାଜା କହିଲା ମୁଇଁ ନା ଆଣି ବାଲି ଟୁରା କଇ କହିଲା ତୁଇଁ ଆଣିସୁ । ସେଠାଣୁ ରାଜା କହିଲା ହଁ ମୁଇଁ ଆଣିସଇଁ । ସେଠୁ ଡାକି ନିକରି ଭାତ ଖାବାକଇ ଦେଲା । ସେଠାଣୁ ଟୁରା କହିଲା ମୁଇଁ ଘର କଇ ଯିବି କହିଲା । ସେଠାଣୁ ଟୁରା କଇ ଚାଉଳ, ଡାଲ ଦେଲା ସିଏ ନିକରି ଗଲା । ସେଠାଣୁ ସଅଭାଇ କହିଲେ ଆଜି ତାର ସାଙ୍ଗେ ପସେ ପସେ ଯିବୁ ତାର ଭଉଣୀ ଘର କଇଗଲେ ତାର ସାନ ଭାଇ କଇ ଜୁହାର କରି ନାଇଁ ସେଠୁ ବସିବା ପାଇଁ ବିସାଇ ଦେନାଇଁ । ସଅ ଭାଇମାନଙ୍କୁ ମାନକରି ବାହାରେ ବସାଇ ଦେନାଇଁ ଟୁରା କଇ ଭିତରେ ଭାତ ଦେନାଇ ଟୁରା କଇ ଶୁଖା ଭାତ ମାଇଁଶ ତୁଣ ଦେନାଇଁ । ସଅଭାଇ ମାନକଇ ବାସିଭାତ ଖାବାକଇ ଦେନାଇ । ସେଠାଣୁ ଟୁରାକଇ କିସ୍ କହିନାଇଁ ଏଟୁରା ତକଇ ଭାତ ଦେନାଇଁ । ମକଇ ସୁଆଁ ଭାତ ହାର ମାଇଁଶ ତୁଣ ଦେନାଇଁ । ଆମକଇ ତା ବାସି ଭାତ ହାର ଶାଗତୁଣ ଦେନାଇଁ । ଟୁରା କହିଲା ତୁମେ ତା ନାନୀ କଇ ଖାଇ ଥିଲ ମୁଇଁ ତା ନା ଖାଇ । ତୁମ କଇ ହି ବଳେ ବାସି

ଭାତ ତୁଣ ଆଉ ସାଗ ଦେନାଇଁ ।

## ସତୀକନ୍ୟା ଗପ

ଗୋଟେ ଗାଁରେ ବୁଢ଼ିଟା ଥିଲା ତାର ଗୋଟେ ପୁଅ ଥିଲା ସେ କହିଲା ମୁଇଁ ସତୀକନ୍ୟା ଟିକି ଯବି ବୋଲି ବୁଢ଼ିଟା କଇ କହିଲା ତୁଇ ନାଇଁ ଯା କେତେ କେତେ ରାଜା ଗାକଇ ମାରସି । ନାଇ ମା, ମୁଇଁ ଯିବି । ଗୋଟେ ତୁଳସି ଗସଟିଏ ଲଗାଇ ଥାଇଁ ମୁଇଁ ମରି ଗଲେ ତୁଳସି ଗସଟାବି ମରିଯିବ, ଆଉ ଗସକୁ କୁଟିଏ କୁଟିଏ ପାଣିଦେବ ସେଲି, ଉଇଟେଙ୍କ, କ୍ଷୀର ନେଇଗଲା ଅଧାବାଟରେ ଗୋଟେ ବାଘଟା ସେଙ୍କିଲା

ତୁମକୁ ବଲିବି ବାଘ ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ
ବାଟ ପନ୍ଥ ମୋର ଛାଡ ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ
ତୁମକୁ ଆଣିସି ଆହାର  ବଲେ ଶୁଣତ
ସତୀ କନ୍ୟା ଟିକି ଯିବ ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ
ରେଡି ମାଡି ବାହା ହୋଇବି ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ
କେତେ କେତେ ରାଜା ମାରିସି ବଲେ ଶୁଣତ
ବାଟ ପନ୍ଥ ମୋର ସାଡ ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ
ସତୀ କନ୍ୟା ଟିକି ଯବି ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ
ରେଡି ମାଡି ବାହା ହୋଇବି ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ
ତୁମକୁ ବୋଲିବି କୁକୁଡା ବଲେ ଶୁଣତ
ବାଟ ପନ୍ଥ ମୋର ସାଡ ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ
ତୁମକୁ ଆଣିସି ଆହାର ବଲେ ଶୁଣତ
ସତୀ କନ୍ୟା ଟିକି ଯବି ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ
ରେଡି ମାଡି ବାହା ହୋଇବି ବଲେ ଶୁଣତ
କେତେ କେତ ରାଜା ମାରିସି ବଲେ ଶୁଣତ
ତୁମକୁ ବୋଲିବି ନଦୀ ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ
ବାଟ ପନ୍ଥ ମାର ସାଡ ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ

ସତୀ କନ୍ୟା ଟିକେ ଯିବି ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ
ରେଡି ମାଡି ବାହା ହୋଇବି ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ
କେତେ କେତେ ରାଜା ମାରିସି ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ

ତାକଇ କ୍ଷୀର କୁଟିଏ ପକାଇଦେଲା । ପାଣିଟା ଅ ିଲା ସିଏ ତା ମାଉଁସି ଘର କଇଗଲା କହିଲା ମାଉଁସି ଗୋ ମାଉଁସି କିସ କରସସ ବୁଢ଼ିଟା କହିଲା । କେବେ ହିଁତା ଦିନେ ହେଲେ ମକଇ କେହି ମାଉଁସି ନା ଡାକନ୍ତ । ଆଜି କିଏ ଡାକସି ବଲି ମକଇ କହିଲା । ହିଁ ବଳେ ତାର ମାଉଁସିକ୍ ଘରକଇ ଆସିଅକ୍ ବଲି ମକଇ ତାର ମାହାକ୍ କହିଲା । ହିଁ ଲାଗିତା ମୁଇଁ ଆସିଲି । କିସଟାକରସସ ମାଉଁସି ମୁଇଁ ଫୁଲ ଗୁନ୍ଥୁ ସଇଁ । ମୁଇଁ ଗୋଟେ ଫୁଲ ଗନ୍ଥୁ ଦେବିକି । ସେଠାଣୁ ତୁଇ ଗୋଟେ ଗଛ । ସେଠୁ ଫୁଲ ଗୋଟେ ସିନା ସୁନ୍ଦର କରି ଗନ୍ଥିଲା । କହିଲା ମାଉଁସି ତୁଇ ଏଟା ସତୀକନ୍ୟା କଇ ଦେବେ ହଁ କହିଲା ଫୁଲ ବିକି ନଲା କହିଲା ପୁଲ କିଣରେ ଫୁଲ କିଣଆରେ ଫୁଲ ବିକାଣି ବୁଢ଼ି ଆଣ ଦେଖିବା ସେଠାକଇ ନେ ସତୀକନ୍ୟା ଦେଖିଲା କହିଲା । ଏ ଫୁଲଟା କିଏ ଗନ୍ଥିସି ଏ ଫୁଲଟା ଗନ୍ଥିସି ତୁଇଁ ତା ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଫୁଲଟିଏ ଗନ୍ଥିଲେ । କହିଲା ତୁଇଁ ଗନ୍ଥି ନାହିଁ । ନାଇଁ ମୁଇଁ ଏଇ ଫୁଲଟା ଗନ୍ଥି ସଇଁ । ଫୁଲ ବିକଣି ବୁଢ଼ି ଘର କଇ ନେଲା । କହିଲା ମାଉଁସି ଗୋ ଫୁଲଟା ରଖିଲାକି । ସେଠାଣୁ ମୁଇଁ ଆଜି ଗୋଟେ ଦେସଇଁ । ହିମିତି କରି ଫୁଲଟିଏ ଗୁନ୍ଥି ଦେଲା ସେଠାଣୁ ଆରି ଘରେ ଫୁଲ ବି କାଣି ବୁଢ଼ି ଫୁଲ ବିକି ନେଲା କହିଲା ଫୁଲ କିଣରେ ଏବାଟେ ଆଣ ଦେଖଇଁ ଆଜି ହିଁ କେତେ ସୁନ୍ଦର ଫୁଲ ଗନ୍ଥି ସସ୍ । ତୁଇ ଇଫୁଲକୁ ଗନ୍ଥି ନାହିଁ ହଁ ଫୁଲ କଇ ଗନ୍ଥି ନାହିଁ । ଗୋଟେ ଟୋକା ଆସିସି ମୋର ଘର କଇ ସିଏ କହିଲା ମୁଇଁ ତାକଇ ମକର ବସିବି ବୋଲିକହିଲା । ହିଁ ବଳେ ଫୁଲଟା ଗନ୍ଥିସି ତାକଇ୍ ଡାକି ଆଣିବେ ମାଉଁସି ହଁ କାଲିକି ଡାକି ଆଣି ବି ସେଠାଣୁ ଆରି ଦିନେ ଆସିଲା । ତାଙ୍କର ଘର କଇ ଗଲେ ସେମାନେ ଦୁଇଜଣ ଗାଧି ଗଲେ ଟୋକିଟା ଗାଧବ, ଗଲା ନଦୀ କଇ ଟୋକାଟା ଯେ ସେଠି ବସି ଥାଏ କହିଲା ଆସ ଗାଧିମା ମକଇତା ହଗାଲାଗସି ମୁଇଁ ହଗି ଯିବି ହଁ ହନ୍ତଲେ ତୁମେ ଯାଅ ସେଠୁ ବୁଲା ବୁଲି କରି ଆସିଲା ମକର ତମେ ନା ଗାଧି ମୁଇଁ ନାଗାଧଇଁ ଚାଲ ହନ୍ତଲେ ଘର କଇ ଯିବା ଘରକଇ ଯାଇ କରି ଏକାଠି ଭାତ ଖାଇନାଇଁ । ସେଠାଣୁ ମକର ବସିନାଇଁ ସେଠାଣୁ ରାତି ହେଲା ବଳେ ଦୁଇଜଣ ଯାକ ଏକାଠି ଶୁଇନାଇଁ । ରାତିର ତାଙ୍କର ପରେ ଯାହା ସାମନ ଥିଲା ସବୁ

ଫିଙ୍ଗିଦେଲା । ସେଠାଣୁ ଉଠିକରି ବିଡି ପିଅଥିଲା । ସେଠୁ ଉଠି ଟୋକିଟା କହିଲା ତୁମର ବାଟେ ଦି ଟୋକିଲା ବିଡି ପିଅନ୍ତ । ସେଠାଣୁ ହଁ ଆମର ବାଟେବି ଟୋକିଲା ବିଡି ପିଅନ୍ତ । ଟୋକିଟା ଦେଖିଲା ଯେ ସବୁ ଲୁଗାଲା ଖୁଲି ଦି କରି ବିଡି ପିଅସି । ଟୋକିଟା କହିଲା ଚୋର ପସିଲା ବଲି ଡାକ ଦେଲା ସେଠାଣୁ ସୁଭିଏଁ ଦେଖି ଆସିଲେ ହେଠାଣୁ ତାର ଶଶୁର କଇ ଗିନ୍ତ ଗାଇଲା ।

ତୁମକୁ ବଲି ବି ଶଶୁର ବଲେ ଶୁଣତ
ରେଡିମାଡି ବାହା ହୋଇଲି ବଲେ ଶୁଣତ
ତୁମକୁ ବଲିବି ଶାଶୁ ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ
ରେଡିମାଡି ବାହା ହୋଇଲି ବଲେ ଶୁଣତ
ତୁମକୁ ବଲିବି ମାଉଁସି ବଲେ ଶୁଣତ
ରେଡି ମାଡି ବାହା ହୋଇଲି ବଲେ ଶୁଣତ

ସେଠାଣୁ କିସି କହି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଟୋକାଟା ଓ ଟୋକିଟା କଇ ଘରକଇ ନେ ନାଇଁ । ଗଲେ ଯେ ଗଲେ ଅଧାବାଟକଇ ହୋଇଥାନ୍ତ । ଗୋଟେ କାଉଟାକଇ ପାଇନାଇଁ । ଟୋକାଟା କହିଲା ଏ କାଉ ଯାତା ମୋର ମାଆକଇ କଇ ଦେବେ । କାଉଟା ଯାଇ କରି କହିଲା କା... କା... କା ପୁଅ ବହୁତର ଆସି ନାଇନେ । ହଳଦୀ ଗୁଣ୍ଡ ତର ବାଟିଥା । ଶଳାକାଉ ମୋର ପୁଅ ବହ ମରି ସନ୍ତନେ ବଳେ ତାକଇ ଘଟକଲା । କାଉଟା ଯାଇ କରି କହିଦେଲା ମକଇ ତା ପୁଅ ବହୁ ମରିସନ୍ତ୍ନେ ବୋଲି ପିଟିବାକଇ ଘଟକାଇ ଆଣିଲା । ସେଠାଣୁ ଆଉଥରେ ଗଲେ ଯେ ଗଲେ ସେଳିଆ ଟୋକାକଇ ପାଇନାଇଁ ଏ ସେଳିଆ ଟୋକା ଯାତା ମୋର ମାଆକଇ କହି ଦେବେ ହିଁ ବଳେ ସେଳିଆ ଟୋକା ଯାଇକରି କହିଦେଲା । ତୋର ପୁଅ ବହୁ ଆସିନାଇଁ ନେ ହଳଦୀ ଗୁଣ୍ଡ ବାଟଥା । ମୋର ପୁଅ ବହୁ ମରି ଯାଇସନ୍ତନେ । ବାଟ୍‌ରେ ଆସନ୍ତ ଯାଇଦେଖି ଦେଲେ ହିଁ ବଳେ ଦଖିକରି ହଇବ ହୋଇ ବଲି କହିଲା । ତାର ଘର କଇ ଯାଇ କରି ହଳଦୀ ଗୁଣ୍ଡ ବାଟିଲା ସେଠାଣୁ ଡାକିଆଣି ବାହାକରିଦେଲା ।

## ଭାଇ ଭଉଣୀ ଗପ

ଗୋଟିଏ ସୁଟିଆ ଗାଁରେ ଗୋଟିଏ ଭାଇ ଓ ଗୋଟିଏ ଭଉଣୀ ବାସ କରୁଥିଲେ ।

ତାଙ୍କର ବଡେ ଗରିବ ଥିଲାଇଁ ସେଠାଣୁ ଭାଇକ କାଠ ଠୁଳାଇ କରି ବିକି ନେଥିଲା ଓ ତାଙ୍କର ଭଉଣୀ ଘରେ ରହି ସଫା ସଫି କାମ କରୁଥିଲା । ସେଠାଣୁ ହରବର ହରବର କରି ଭାତ ତେଉଣୁ ରାନ୍ଧିଲା । ହେଠାଣୁ ବେଳକର ବେଳକର ରାନ୍ଧିବାକଇ କିଛି ନଥାଏ । ଦିନେ ଭାଇ କାଠ ଠୁଳି ଆଇକରି ବାଟରେ ଏକୁଣା ଥାଏ । ଲୋକଟା ଘରକଇ ଗୋଟେ ବସତା ଚାଉଳ ନେବା କଇ କହିଲା । ଟୋକାଟା ତାଙ୍କର କାମ କରି ଦେଲା ପସେ ତାକଇ ଗୋଟେ ଟଙ୍କାଟିଏ ଦେଲା ସେଠାଣୁ ହିଁ ପଇସାଟାରେ ଟୋକାଟା କେତେଟା ପାକିଲା ଆମ ଘେନିଲା ହେଠାଣୁ ସବୁ ଆମଣା କଇ ତାର ଭଉଣୀ କଇ ଦେଲା ସେଠାଣୁ ରାତିରେ ଫେରିଲା ବଳେଦୁଇ ଜଣ ସାଙ୍ଗ ହେଇ ଖାଇବେ ବଲି କହି ନାଇଁ ସେଠୁ କାଠ ଆଣି ବାକଇ ଗଲା କିସି ସମୟ ପରେ ଟୋକିଟା ଦୁଗାଳିରେ କିଏ ପିଟିବାରୁ ଶୁଣି ଦୁଗାଳିଟା ଫିଟାଇ ଓ ତିନିଜଣଯାକ ମାଝିଲୋକଳା ଠିଆ ହେବାର ଦେଖିଲା । ହେଠାଣୁ ବହୁତ ଚିନ୍ତା ଥିଲେ ସେଠାଣୁ ଜିରାଇବାଲାଗି ମନ କଲେ । ଟୋକିଟାକଇ ତାଙ୍କର ଘର ଭିତର କଇ ଡାକିନାଇଁ ପଟିଆ ପକନାଇଁ ତାକଇ ବସାଇ ନାଇଁ ସେଠାଣୁ ଆମଟାକଇ ଧୋଇ କରି ସେମାନ କଇ ଦେନାଇଁ । ଏଥି ପାଇଁ ଟୋକିଟାକଇ ଭଲ ବଲି ଦେଲେ ସେଠାଣୁ ତାହାକଇ ତିନଟା ଯାଦୁ ଶକ୍ତି ବର ଦାନ କରିନାଇଁ ସେଠାଣୁ ଶେଷ କରିନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କର ଚାଲି ଯିବାର ବଳେ ଟୋକିଟା ଯାଦୁ ଶକ୍ତିର ପରୀଖା କରିବାର ଲାଗି ତାର ମୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡାଇଲା ତାର ମୁଣ୍ଡରୁ ସୁନ୍ଦର ମୁକ୍ତା ସବୁ ପଳିଲା ସେଠାଣୁ ସେ ଧଇ ହୋଇ ଗାଧିଲା ଜିଇଁଲା ମାସ୍‌ଟା ଦେଖିଲା ଯେ ପୁଁସା ଫୁଁସା ହେଲା ସେଠାଣୁ ତଉଳିଆରେ ତିନିଟା ସୁନ୍ଦର ଗୋଲାପ ଫୁଲ ପାଇଲା ଯେ ମାସକୁ ରାନ୍ଧିକରି ଭାଇର ଫେରିଲା ବାଟକୁ ଅନାଇ ରହିଲା ରାତିରେ ଭାଇ କିସ କାଠ ନେତାକ ଫେରିଲା ସେଠାଣୁ । ଭଉଣୀଟାକଇ ମାସ ତେଉଣ ଖାଇବା ଲାଗି ଦେଲା ସେଠୁ ମାଝି ଲୋକମାନେ ତାକଇ ଯେବେ ଠାଣୁ ଯାଦୁ ଶକ୍ତି ଦେଇ ଯାଇଥିନାଇଁ ସେଦିନଠାଣୁ ସବୁକଥା କହି ନାଇଁ । ସେ ଦିନଠାଣୁ ଭାଇ କଇ ମୁକ୍ତା ସବୁକୁ ସହରକଇ ନେଲେ ବିକିରି କରିବାକୁ ବାହାରିଲା ହାଟରେ ଲୋକମାନେ ତାକୁ ମୁକ୍ତା ଚୋରାଇ କରି ଆଣିଥିବାର ଦେଖି ଚିନ୍ତା କରିନାଇଁ ଯେ ରାଜାପାଖକୁ ନେନାଇଁ । ସେ ରାଜାକଇ ସୁଭିଏଁ ସତକଥା କହିନାଇଁ । ରାଜାତାକଇ ତାର ଭଉଣୀ କଇ ଆଣିବାକଇ କହିଲା ସେଠାଣୁ ତାର କଥାଟା ଯଦି ସତ ହେଇଥାଏ ।

ହେଲେ ଦାଦା ଘରକଇ ଫେରିନାଇଁ ଭଉଣୀକଇ ସବୁକଥା କହିନାଇଁ ବାଟରେ ଜଣେ କାଣି ମାଝି ଲୋକ ସେକେଁ ବାଟେ ଯାଇଥିଲା ବଳେ ପଚାରିଲା ସୁଆଟା ତାର ଭଉଣୀ କଇ ନେଇ ରାଜା ପାସ କଇ ଯାଇଥିଲା । ରାଜା ତାରୁ ଭଉଣୀକଇ ବାହାଘର କରିବାର ଲାଗି କହିଲା ଗୋଟେ କଥା ଶୁଣ କାଣିମାଝିଟା ହିଂସା କଲାବଳେ ରହିବ ଭଉଣୀ କଇ ଅଲଗା ରହିବା କଇ ଡାକିଗଲା ବଲେ ଝଟ୍ ଝଟ୍ କରି ଗୋଟେ କ । ଟୋକି ମୁଣ୍ଡକେ ପୋଳିଲା ଟୋକିଟା ସଟ୍ ସଟ୍ ଗୋଟେ ଗଳଇରେ ଫୁର କରି ଉଡିଲା । ସିମାଝି ଲୋକଟା ଟୋକିଟାର ଫରକ୍ଟା ପିନ୍ଧି ଭାଇକର ପାସ୍ କଇ ଫେରିଲା ତାର ମୁହଁଟା ଟାଭାଇ କଇକ୍ ନାଜେ ଖାଇଥିବା ଭାଇକଇକ ହିଁ ସବୁବଦଳାଇବାର ବିଷୟରେ କିସି ନାଜାଣି ଥିଲା । ରାଜା ଦରବାର କଇ ପହ ୍ଲା ବଳେ ରାଜାଗୋଟେ ଗାମଛା ଆଣି ମାଝି ବହରାଇ ଦେଲା । ସେଠାଣୁ ମାଝିଟା ମୁଣ୍ଡକେ ଅଖଣ ମୁକ୍ତାର ହିଁ ବଳେ ଉକୁଣିଲା ତାର ମୁଣ୍ଡରୁ ତଳେ ଝଳିନାଇଁ । ପିଲାଟା ଇଲାଗ ସେ ମାଝି ଲୋକର ମୁହଁ କଇ ଦେଖିପାରିଲା । ସେଠାଣୁ ଯେ ତାର ଭଉଣୀ ନାହିଁ ଏକଥାଳା କହିବାର ବଳେ ସତେ କେହି ଆଶା ନାକରିନାହିଁ । ଗାଧିବାର ପାଣିରେ ଗାଧିବାର ବଳେ ମାସ ପରିବ ର୍ ତାର ଦେହର ମଇଳାରେ ପାଣି ଗେନ୍ଦଳ ହେଲା ସେଠାଣୁ ଗାମୁସାରେ ତାର ଦେହେରେ ମଳିଲାଗିଲା ତାର ଫୁଲ ସବୁଆଡେ ଗାମୁସାରେ ଲାଗିଗଲା, ରାଜା ରାଗିଯାଇ ଟୋକାଟକଇ ବନ୍ଦୀକଲେ ସେଠାଣୁ ମାଇଝି ଲୋକଟା କଇ କୁକଡ଼ାର ସେବା କରିବାକଇ କହିନାଇଁ । ତାର ଆରଦିନ ସକାଳେ ରାଜା ବଗିଚାରେ ଥିବାବଳେ ସିସମୟରେ ଗୋଟେ ସୁନ୍ଦର ଚଳଇ ଗସରେ ବସି ଗଗାଇଲା ଯେ ସେ ହେଉସି ସେହି ଟୋକି ଯିଏ ଏକ ମୁକ୍ତା, ମାସ ସ ଗୋଲାପ ଫୁଲ ଦେଇପାରି ନାଇଁ ରାଜା ଚଳଇ ଗୀତ ଶୁଣି ଆନନ୍ଦ ହେନାଇଁ ସେଠାଣୁ ଜାଲ ପକାଇକରି ଚଳଇ ଟାକଇ ଧରିନାଇଁ । ସେ ରାଜା ଚଳଇଟାକଇ ହାତକେଧରି ସୁଆଁରିଲେ ଚଳଇ ମୁଣ୍ଡରେ କ ।ଟା ଦେଖି ତାହାକଇ ବାହାରକରି ଦେନାଇଁ । ସେଠାଣୁ ଚଳଇଗୋଟେ ସୁନ୍ଦର ଟୋକିଟାରେ ପୁରଣ ହୋଇ ସେଠାଣୁ ରାଜାକଇ ସବୁକଥା କହିନାଇଁ ସେଠାଣୁ ଅନ୍ଧାରରେ ମାଇଝି ଲୋକଟା ବିଷୟରେ କହିନାଇଁ ସେଠାଣୁ ପରୀଖା ପାଇଁ ରାଜା ଗାଧିବାର ପାଣି ପନିଆ ସେଠୁ ଗାମୁସା ମଗାଇନାଇଁ ସେଠୁ ଟୋକିଟା ମୁକୁତା ସୁନ୍ଦର ଗୋଲାପ ଫୁଲଟା ସେଠୁ ମାସ ତାର ଯାଦୁ ଶକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ପାଇନାଇଁ । ରାଜା ଖୁସି

ହେନାଇଁ । ହେଲେ ତାର ଭାଇକଇ ବନ୍ଦୀ ଘରକରୁ ମୁକ୍ତକନେ ସେଠୁ ଟୋକିଟାକଇ ବାହା କରିନାଇଁ । ସେଠୁ ଗୋଟେ ବଡଭୁକରିନାଇଁ ସେ ଖେଁଗଡ ମାଇଁ ଝୀଲୋକଟାକଇ ଦଣ୍ଡଦେନାଇଁ ।

## ରାଜାଗପ

ଗୋଟିଏ ରାଇଜରେ ଗୋଟେ ରାଜାଟା ରହିଥିଲା । ତାଙ୍କରତା ଗୋଟେ ଟୋକା ତାଙ୍କର ମା କହିଲା ପୁଅରେ ତୁତ ଏତେ ବଡ ହେଲେନ ବହୁ ଗୋଟେ ଆଣିମା । ପୁଅଟା କହିଲା ମୁଇଁ ଦେଖିଲେ ଯାଇ କରି ଆଣିମି ସବୁ ଗାଁରୁ ବୁଲି ଆଶିଲା ଟୋକିଟା କଇ ମନକଇ କରିଲାନାହିଁ । ବହୁତ ଦୁରଗାଁରେ ରାଜାଙ୍କର ଟୋକି ଟିଏ ଥିଲା । ସେହି ଟୋକିଟା ସାତଟା ରାଜା ମାରିଥିଲା ସେ ଟୋକାଟା ଯାଇଥିଲା କେଣୁଆଁ ଦେଖିଲା ଗୋଟେ ହିଁ ତାଲୋକ ନାହିଁ । ସେ ଭାବିଲା ଡାକି ଦେଅତା ବୋଲି କହିଲା ହିଁ ବଳେ ଡାକିଲା । ମାଉଁସି ଗୋ ମାଉଁସି ଆଜ ମୁଇଁ ତୁମର ଟିକି କେଣୁଆଁ ଆସିବି ମା କହିଲା ତୋର ମାଉଁସି ତରକଇ ଘଡିଏ ଦେଖାକରି ଆସିବୁ ଯା ବୋଲି କହିଲା ବଳେ ମୁଇଁ ହେତିପାଇଁ ଆସିଲି ମାଉସି ପଚାରିଲା ତୁଇଁ ଏଠି ଥିବେ ମୁଇଁ ଫୁଲ ବିକି ନବି ମାଉଁସି ଗୋ ଫୁଲ ଗୋଟେ ଗନ୍ଥି ଦେଖ ସେଠାଣୁ ମୁଇଁ ଗୋଟେ ଗୁନ୍ଥି ଦେବି ସେଠାଣୁ କହିଲା । ମାଉଁସି ବିକି ନେବି କହିଲା । ଫୁଲ କିଣରେ ପୁଲକିଣ ସେ ଟୋକାଟା କହିଲା ମୁଇଁ ଗୁନ୍ଥିବିଟା କାନିରେ ପଡେଇ ଥିବ ବୋଲି ମାଇଁଝୀଟା କହିଲେ କିସଟା ଧରିସୁ କହିଲେ । ଦେଖାଇଦେବୁ । ସେ ବୁଢ଼ିଟା ଫୁଲ ବିକି ନେଲା ବଳେ ଫୁଲ କିଣରେ ବୋଲି କହିଲାବଳେ ମାଇଁଝୀଟା କହିଲା ମୁଇଁ ଗୋଟେ କିଣବି ବୋଲି କହିଲା ଦେଖିଲା ଯେ ଟୁକୁଲିରେ ଭଲଫୁଲ ନାହିଁ ବୋଲି କହିଲା ମାଉଁସି ଆଉ ଫୁଲ ଧରିସକି ମାଉଁସି କହିଲା । ହଁରେ ଟୋକି ଆରି ଗୋଟେ ଫୁଲ ଧରିସି ରହ ଦେଖାଇଦେବି ବୋଲି କହିଲା ଦେଖାଇ ଦେଲା । ମାଇଁଝୀ କହିଲା ଯେ ଏତେସୁନ୍ଦର ଫୁଲ କିଏ ଗୁନ୍ଥିସି ? ମାଇଁଝୀ ଯିଏ ଲେବ କୁଣିଆଁ ଆସିସନ୍ତ ସି ବୁଢ଼ିଟା କହିଲା ନାହିଁରେ ଟୋକିଟା ଆମର ଘରକଇ ନାଆଁ ଆସି ଆମରଘରକଇ ଟୋକିଟିଏ ଆସିସି । ମାଉଁସି କହିଲା କାଲି କେ, ଡାକି ଆଣିଦେବ ମିତବ ସିବ ସେ ବୁଢ଼ିଟା କହିଲା ତତେ ଗୋଟେ ମାଇଁଝୀ କହିସି ଯିବେ କି କାଲିକି ମାଉଁସି ତାଙ୍କର ଘରକଇ ନେଇସାଡି

ଦେବି ମୁଇଁ ସାଙ୍ଗରେ ଫୁଲ ବସିବା ପାଇଁ କେତେରାଜି ହେସଇଁ । ସେଠାଣୁ ଝୀଅଟା କହିଲା ହିଁ ହନ୍ତଲେ ମୁଇଁ ଆଉତୁଇଁ ସାଙ୍ଗେ ଯିବା ତୁଇଁ ମାଉଁସି ସାଙ୍ଗେ ଯିବେ ଗଲାବଳେ କହିଲା ଆସଫୁଲ ବସିବା ମାଇଁଝୀ କହିଲା ରହ ମୁଇଁ ଫୁଲ ଆଣସଇଁ ନାଇତା ହେଇମିତ ଫୁଲ କହିଲା କେମତ ତାହାଲେ ତାହାଲେ ଫୁଲବସିବା ମାଇଁଝୀଟା କହିଲା ଅନ୍ଧାର ହେଲାନେ ଆଜିଦିନଟା ଏଠି ରହିଁ ଯିବା ଏଇଠି ସୋଇବା ତାହାହେଲେ କାଲିକି ଆମେ ଦୁଇଜଣ ଯାକ ଫୁଲ ବସବା ସେଟୋକିଟା କହିଲା ଫୁଲରେ ଆମେ ଗୋଟେ ଥାଳିକେ ଭାତ ଖାବା । ଗୋଟେ ଖଟରେ ସୋଇବା ସୁଇଲାବଳେ କେତେ ଘ  ।ଗଲା ସକାଳ ପାହିଲା ବେଳେ ସେହି ଟୋକିଟା କଇ କହିଲା ଆରେ ଫୁଲ ତମରଗାଁରେ ଟୋକିମାନେ ହେଲେବି କାହାଳି ପିଅନ୍ତ । ସକାଳ ପାହିଲା ବଳେ ମାଇଁଝୀ କହିଲା ଫୁଲ ଆସ ଫୁଲ ବସିବା ବେଗି ବେଗି ତମର ମାକଇ କହ ବେଦି ବନାଇ ମାଇଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବି, ଡାକି ମାଇଁ ହେଲେ ଯାଇ ଫୁଲ ବସିବା କେବନ୍ତ ଫୁଲ ବସିବା ଦୁଇଦିନ ପରେ ଆଣି ସାଡିଦେବି । ସେଠାଣୁ ଗଲେ ଯେ ଗଲେ ତାଙ୍କର ଘରକଇ ଯାକ ପହ ୍ନାଇଁ ବଳେ କହିଲା । ଗୋଟେ ଲୋକକଇ ଯାରେ ମାମୁ କ କହି ଦେବେ ନୁଆଁ ବହୁ ଆଣିସି ବୋଲି କହି ଦେବେବୋଲି ତାର ମାଆ କହିଲା ଆରେ ମୋର ପୁଅ ତ ମରି ଯାଇସି ବୋଲି କହିଲା ବଳେ ତାଙ୍କର ଘରପାଖକଇ ପହ ୍ଲା ବେଳେ ସତକର ମର ପୁଅ ବ ୍ସି କି ବୋଲି କହିଲା ସେଠାଣୁ ତାର ବହୁକଇ ଆଇ ବୋଲି ପୁଅ ଘରକଇ ଡାକି ନେଲା ।

## ତାଲଗପ

ତାଙ୍କର ସାତଟା ଭାଇ ଭଉଣୀ ସଭିଏଁ ଯାକ ବାହାହେଲେ ଗୋଟେ ବାହା ହେଲାନାହିଁ ସି ବାବୁ  କହିଲା ମା ସଭିଏଁ ବାହା ହେଲେ ମକଇ କିସ ଲାଗି ବାହାକରି ଦେଇ ନାହିଁ ସି ବାବୁ କହିଲା ମା ମକଇ ସେହି ତାଳ ଗସ କଇ ବାହାକରି ଦିଅ ତୋରଲାଜ ନାହିଁ । ତୁଇଁ ତା ଫଳ ଗସ କଇ ବାହାହେବୁ ଆରେ ବାବୁ ତକଇ ବାଉଁନି ଦେବେ ସେ ବାବୁ କହିଲା ବାଉଁନିଲେ ବି ମୁଇଁ ତାଳ ଗସ କଇ ଆଣିବି ବଲି କହିଲା ତୁଇଁ ତା ହେଲେ ବି ମାନିଲୁନାହିଁ । ସେ ବାବୁଟା କହିଲା ତାର ବୁଆକଇ ବୁଆ ତାଳ ଗସ କଇ ଖଣ୍ଡିକରି

ଆଣିବ । ହେଠାଣୁ ବାହା କାରି ଦେବ । ସେଠାଣୁ ତାଳ ଗସକଇ ନେଇ ତାଙ୍କର ତଘର କନକେ ରଖିଦେଲା ସକାଳକଇ ଦେଖିଲେ ଯେ ତାର ମାଆ କହିଲା ସବୁ ଡାଣ୍ଡ ଘର ଲେସି ଦି ଥିଲା । କହିଲା ତାର ମାଆ କହିଲା କିଏ ଲେସିଦିଶି । ଆରେ ମା ଜାଣ ସସତା ତମର ବହୁ ଲେସିଥିବ ବାବୁ ଆଜି ମୁଇ ଲୁକିବି ଯାହନ୍ତଲେ କନକେ ଲୁକି ଥିବେ । ମା ତୁଇଁ ଲୁଗାରେ ଟାଣିବେ ବଳେ ମୁଇଁ ତାଳ ଗସ କଇ ପୁଡାଇ ଦେବି । ଠିକ୍ ସେପରି କରିନାଏଁ । ସେ ଲୁକିକରି ବସିଥିଲା ଘରର କନରେ ଯେତେବେଳେ ସୁନ୍ଦରୀ ଝୀଅ ତାଳଗଣ୍ଡିରୁ ବାହାରି ଘର କାମ କଲା ଠିକ୍ ସେ ସମୟରେ ପିଲାଟା ଲୁଗା କାନିକୁ ଧରି ପକଲା । ସି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତାଳଗଣ୍ଡିକୁ ବୁଢ଼ା ବୋହି ନେଇ ପୁଳି ପକାଇ ଦେଲା । ସି ଦିନଠାଣୁ ସେମାନେ ସ୍ୱାମୀ ଇସ୍ତିରି ଭାବରେ ରହିନାଏଁ ଆର ସୁଆପିଲା ଅର୍ଜିନାଏଁ । ସେଠାଣୁ ତାଙ୍କର ସଂସାର ବଢ଼ିଲା ଗହଳ ଚହଳ ବି ବଢ଼ିଲା ଏକ ରାଜ୍ୟ କରି ରଜା ବାଗିର୍ ଚଳିନାଏଁ ।

## ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ି ଗପ

ଏକଥିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ା ତାଙ୍କରତା ଝୀଅନାହିଁ । କି ପୁଅ ନାହିଁ । ଦୁଇଟାନେ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ି ଥିନାଇଁ । ଗୋଟେ ତାଙ୍କର ବଗିଚାଟାଏ ଥିଲା ହିଳ ବନାଇଁ ଥିନାଇଁ ହଁ ବଳେ ବରଷା ହେଲା ସିଦିନ ବେଶି ନଦି ବଢ଼ିଲା ହିଳ ଭାଙ୍ଗିଲା ଯେ ବୁଢ଼ାଟା ଦେଖିଗଲା ଯେ ହିଳଟା ଭାଙ୍ଗିଯାଇଛି । ବୁଢ଼ାଟା କହିଲା ବୁଢ଼ି ଏଟା ଶୁଖା ଭାଇ ବୋଲି  କହିଲା । ହେଟାଣୁ ବୁଢ଼ିଟା କେତେ ଦୁରିଆଗଲା ଦେଖିଲା ବୁଢ଼ାଉଠି ଭାତଖାସି କହିଲା ବୁଢ଼ି ଶଳା ବୁଢ଼ା ଉଠି ସିକାର ଖାସି ମକେହେଲେ ଖଣ୍ଡେ  ନା ଦେବାର ଶଳା ଖାବେ ଯବର କରି ବୁଢ଼ିଟା ରାଗିକରି ପଳଲା ଗୋଟେ ମୁଟୁରାଟିଏ କଲା ବୁଢ଼ିଟାଟେକି ଦେଖିଲା ପାରିଲା ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ଘରର ପାଖକଇ ଗଲା କହିଲା ବୁଢ଼ିଟା ଆସ ମୋର ମୁଟୁରା ସେ ଶଳା ବୁଢ଼ାଟା ଆସି ଦେଖିଲା ଯେ ବୁଢ଼ିତା କେତେ କଷ୍ଟରେ ଟେକି ଦେଲେ । ବୁଢ଼ି କଙ୍କ୍ଟ ହୋଇ କରି ପଳଲା ବକଇ ଖରାରେ ଲେଟଲା ଗୋଟେ ସେଳିଆ ଟୋକା ଯେ ବୁଢ଼ିଟା ଦେଖିଲା ଗୋଟେ ସେଳ ତୁଳସିବୁଢ଼ିଟା କହିଲା ଯେ ଆରେ ସେଳିଆ ଟୋକା ଆଇମୋର ମୁଟୁରାଟା ତଳେ ଅଦରାଇଦେ ସେଳିଆ ଟୋକା ଆସିଲା ବୁଢ଼ିଟାର ମୁଟୁରାଟ ଉତୁରାଇ ଦେଲା ତାକଇ

ବଡେ ଥକାଲାଗିଲା ହେଟାଣୁ ପୁଣି କହିଲା ଆରେ ସେଳିଆ ଟୋକା ମୁଟୁରାଟା ତଳେ ଦେଲା ବୁଢ଼ି ସିଏ ମୁଟୁରା ଟାକାଇ ଭଇ ପଳାଇଲା ସେଠାଣୁ ବୁଢ଼ାଟା କଇ ବୁଢ଼ି ଲାଗିଲା ବୁଢ଼ିଟା କହିଲା ଆରେ କେଣ୍ଡୁ ମୁତିବି ସେ ବୁଢ଼ା ମୁଟୁରା ଭିତରେ ମୁତି ଦେଲା ବୁଢ଼ି କହିଲା ଆରେ ମୋର ତେଲଳା ପଡସି ବୋଲି ସିଏ ମାଖିଦେଲା । ଗଲାଯେ ଗଲାଯେ ଘର କଇ ପହ ୍ଲା ତାରନାତୁଣୀ ମାନକଇ ଡାକିଲା କହିଲା ଆସରେ ନାତି ନାତୁଣୀ ମାନେ ଖଜାମିଠାଇ ଖାଇବ ତାର ନାତି ନାତୁଣୀ ମାନେ ଆସିଲେ ପିଟଟା ଦେଖିଲେ ଯେ ବୁଢ଼ାଟା ଆସିସି ନାତି ନାତୁଣୀମାନେ କହିଲେ ବାଇ ଦାଦା ଆସିସି ବୁଢ଼ି ଆସିକରି ଦେଖିଲା ବୁଢ଼ିଟା ଆସିସି ବୁଢ଼ାଟା ରାଗିଗଲା କହିଲା ଯେମିତି ପଗୁଡ ମାରିଆକ୍ ସେ ଘର ଲାଗି ବାହାର ହେବି ଦେଖିଲା ଯେ ସେଇ ଏକା ବୁଢ଼ିଟା ତା କହିଲା । ବୁଢ଼ାଟା ଚାଲ ଘରକଇ ଯିବା ଘରକଇ ଗଲେ ଆମେ ଗୁଷେଇ କରିବା । ଘରକେ ଗନାଏଁ ଆର ଭାତ ତୁଣ ରାନ୍ଧି ନାଏ ଆର ଖାଇନାଏଁ । ସେଠାଣୁ ସେ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଏକାଠି ରହି ଶାନ୍ତିରେ ରହିଲେ ଏବଂ ବାହାରିଆ ପିଲାମାନଙ୍କର ଛୁଆ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ନାତିନାତୁଣୀ ବୋଲି ଗେଲ ହୋଇ ଆରାମରେ ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ୀର ଦିନ କଟିଲା । ମୋର କଥା ସଲା ଆଉ ବାଇଗଣ ଗଛ ମଲା ।

## ସାଧବବୁଢ଼ାର ଛୁଆ ନାହିଁ

ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଆରୀ ସାଧବ ବୁଢ଼ୀ ସବୁଦିନ ବଇଙ୍ଗା ଖୋଡି ଯାନ୍ତ । ଆରି ଦିନେ ବଇଙ୍ଗା ଖଡି ଯାଇଥିନାଇଁ ଗୋଟେ ଟୁକୁଲ୍ ବଇଙ୍ଗା ଖୋଡ ଲାଇଁ ସାଧବ ବୁଢ଼ା କହିଲା ଯେ ବୁଢ଼ୀ କେଁ ବାଟେ ଘାଁ ଘାଁ କରସି ଶୁଣିଦେଖ୍ ଏବୁଢ଼ା ଦଳବାଟେ କରସି ଚାଲ ହନ୍ତଲେ ହିଁ ବାଟେ ଯାଉଁ ନାଳ କଇ, ଗନାଇଁ ବଇଁ ଗା ପୁଳିନାଇଁ ସାଧବ ବୁଢ଼ା କହିଲା ଝାଡା ଯାଇଁ ସାଧବ ବୁଢ଼ି ଦେଖିଲା ବଇଁଗା ଯେ ଗୋଟେ ଛୁଆଟା କାନ୍ଦସି ଆସିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ି ଏକହିଲା ବୁଢ଼ା ହେଟି ଗୋଟେ ସୁଆ କାନ୍ଦସି । ସାଧବ ବୁଢ଼ା କହିଲା ଚାଲ ଆଣିମା ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଆରସାଧବ ବୁଢ଼ି ଗଲାଇଁ ଆର ସୁଆ ଟାକଇ ଘରକଇ ଆଣନାଇଁ । ସୁଆଟାକଇ ସାଧବ ବୁଢ଼ା କହିଲା ବୁଢ଼ି ସୁଆଟାକଇ ଆଣ ସାଧବ ବୁଢ଼ା କହିଲା ବୁଢ଼ା ସୁଆଟା ଥିଲେ ଆମକଇ

ବିନେ ହେଲେ ପଚାରିଆକ । ସୁଆଟା କଇ ଘର ବାହାର କଇ ବହରାନ୍ତ ନାହିଁ । ଇନ୍ତି କରି କରି ଦିନେ ବଡହେଲା । ବଡ ହେବାଯାକ ବାହାରକଇ ନା ବହରାନ୍ତ । ଦିନେ ସୁଆଟା କାନ୍ଦିଲା ମା ବାହାର କଇ ଯିବିନାହିଁ । ବାବୁ ବାହାର କଇ ଯିବେ ନାହିଁ । ସାଧବ ବୁଢ଼ି କହିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ିକଇ ଦୁଇ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ି କଥା ଯା ତୁଇଁ ଯିବେ ଶିଆଳି ଲଟରେ ଦେଉଳ ଆଣିମେ ସାଧବବୁଢ଼ା ଗଲା ଶିଆଳ ଲଟିର ଦେଉଳ ଆଣିଲା ଆରି ଘର କଇ ଆସିଲା । ସାଧବ ବୁଢ଼ି କହିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ା କଇ ଦେଉଳ ରଖିବ କରି ବାଉଁଶ ଗସଟା ଆଣିମା ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଗଲା । ବାଉଁଶ ଗସ କାଟିଲା । ବାଉଶ ଗସ ଘର କଇ ଆଣିଲା ।ଧୁଣ ବନାଇ ଦେଲା ପିଲାଟା ପାରୋଧି ଗଲା ସାତ ହଳ ସମ୍ବର ମାରି ଦେଲା । ପିଲାଟା ଘରକଇ ଆସିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ାକଇ କହିଲା ପୁଅ ସାତ ହଳ ସମ୍ବର ମାରି ସଇଁ । ଯା ଖାଇକରି ଆସିବେ । ହାଡ ଖଣ୍ଡ ଖାଇକରି ଆସିଲା । ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଆରି ସାଧବ ବୁଢ଼ି ତାର ପୁଅକଇ ବାହାଘର କରି ଦେଲାଇଁ ସାତ ସମ୍ବର ଯେ ଖାଇଲାଇଁ ସି ବାଟେ ଖାଇ ଥିଲାଇଁ ବଳେ ସେଠାଣୁ ପୁଅ ବହୁ ପଳଲାଇଁ । କାଉଟା କହିଲା କାକା ପୁଅ ବହୁ ତର ପଳଲାଇଁ ଆଶା ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଆରି ସାଧବ ବୁଢ଼ି ଖାଇ ଦିକରି ଆସି ମାଇଁ । ଆସିଲା ବଳେ ଦେଖାନାଇଁ ଯେ ପୁଅକ୍ ନାହିଁ ବହୁକ ନାହିଁ । ଦବଡ ନାଇଁ ହାର ଦେଖିନାଇ ଯେ ଶିଆଳ ଲଟକେ ପୁଅ ବହୁ କଇ ଦେଖିନାଇଁ ବଳେ କାଉଟା ଯାଇ କରି ପେଲି ଦେଲା ଯେ ପାଣିକେ ପକାଇ ଦେଲାଇଁ କାଉଟା କହିଲା । ସତକର ସୁଇଁ କହି ଥିଲି ପୁଅ ବହୁ ପଳଲାଇଁ । ଏପରି ପରପୁଅକୁ ପୋସି ସମାଳୀ କଲେ ଘୋଷିଆଁ ପୁଅ ଗୁସିଆଁକୁ ନା ଚିହ୍ନି ନାଏଁ । ତେଣୁ କରି ଆଜିକାର ସମାଜର ଲୋକମାନେ ବୁଝୀ ବିଚ୍ରରୀ କାମ କଲେ ଏପରି ଅସୁବିଧା ନା ଦେଇ ବୋଲି କହନ୍ତ । ଆମର ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ୀ ପର ସୁଆକଇ ଆଣି ପୋଷି ସମାଳୀ କରି ବାହା କରବାଏଁ ଆର କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ମଣିଷ କଲା ଦିନଠାରୁ ସେ ପଚ୍ରରି ଲାଏଁ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏଘାର ଲୋକ କଏ ବିଶ୍ୱାସ ନାକରିବ ବୋଲି ବୁଢ଼ା କହିଲା ।

## ମାଙ୍କଡ ଗପ

ଏକ ଥିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ା । ତାଙ୍କର ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ିଥିଲେ । ଦିନେ ଧାନ କାଟି ଯାଇ

ଥିନାଇଁ । ଧାନ କାଟିନାଇଁ କାଟିନାଇ କାଟି ସାରି ନହିଁ ବଳେ ପଳବାର ଲାଗି ବିଡା ବାନ୍ଧି ନାଇଁ ବୁଢ଼ାଟା ଅ  ।ରେ ଖସିଥିଲା । ବୁଢ଼ିଟାକଇ କହିଲା ବୁଢ଼ି ମୋର କଟରୀଟା କାହିଁ ଗଲା କେଜାଣ ଭାଇ ଦେଖିନାହିଁ । ପସେ ଖୋଜି ଦେଖିଲେ ଯେ କଟରୀଟା ନାହିଁ ପାଇନାଇଁ । ସେ ବୁଢ଼ାଟା କହିଲା ମୁଇଁ ଲୋକ ଡାକସଇଁ । ଆସ ବେଏ କିଏ ଝାଳେ ବଣେ ଆସ ଯେ ମୋର କଟରୀଟା ଖୋଜି ଦେଅ । ଧୂଆଁ କଳେ ଦେବୀ କେହି ନା ଆସିନାଇଁ । ଆରି ଥରେ କହିଲା । ଆସ ବେ, କିଏ ଝାଳ ବଣେ ଆସ ଯ ମୋର କଟରୀ ଟା ଖୋଜିଦେଅ ଟୋକିଟା ମୋର କଇଦେବୀ ପସେ ବାଘଟା ଆସିଲା କିସ ବଇଲେ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ନାଇଁ ତା ମୋର କଟରୀଟା ଖୋଜି ଦେଅ ଧୂଆ କଳେ ଦେବୀ ବୋଲି କହିଲ ନାହିଁ ଆରି କିସ ନାଇଁ ତା ମୋର ମୋର କଟରୀ ଟା ଖୋଜି ଦେଅ ଟୋକିଟା ମୋର କଇ ଦେବୀ ବୋଲି କହିଲେ । ହିଏଁ ତା ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଅ  ।କେ ଖୋସି ସଅସ୍ । ଦେଖିଥିଲି କହିନାଇଁ ଏମିତ କରି କେତେ ଦିନଗଲା । ସାଧବ ବୁଢ଼ାର ଟୋକିଟା ଜନମ ହେଲା ସାଧାବ ବୁଢ଼ା ମାଙ୍ଗଡ ଟିଏ ରଖିଥିଲା । ମାଙ୍କଡର ସାଙ୍ଗରେ ପିଲାଟିଏ ଥିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ା କହିଲା ହଳଧରି ଯିବେ ଯା । ଟୋକାଟା ହାର ମାଙ୍କଡଟା ସାଙ୍ଗେ ହଳଧରି ଗେନାଏଁ । ବାଘଟା ପଚାରିଲା ସାଧବବୁଢ଼ାକ ପୁଅକ୍ ଆସିସିକି । ମକଇ ସାଧବବୁଢ଼ା ନାଇଁ କଉ ଜଙ୍ଗଲ କେ ବାନ୍ଦି ରଖିବି । ପସେ ବାଘଟା କହିଲା । ମାଙ୍କଡ ବୁଧି ଶିଖାଦେଇ ରହ ତା ମୁଇଁ ମାଙ୍କଡକଇ ବାନ୍ଧିରଖିବି । ମାଙ୍କଡଟାକଇ ବାନ୍ଧିରଖିଲା । ବାବୁ କାଠ ଶିଆଳି ଆଣିଯିବେ । ମାଆ କହିଲା ଟୋକାକଇ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କାଠଶିଆଳି ଆଣିଗଲା । ଭାବିଲା ବାଘଟା ମକଇ ଖାଇଆକ୍ ବଇଲା ପୋସେ ମାଙ୍କଡଟା ହିଁ ବଳେ ଡରେ ପଳଲା । ଆର ପିଲାଟା ହିବକଇରେ ହଳଧରି ନା ଯିବାର ଲାଗି ଥିର ହେଇଥିଲା । ସେଠାଣୁ ସାଦବ ବୁଢ଼ା କହିଲାରୁ ସିଏ ହଳଧରି ଯାଇ ଥିଲା ସିନା ହେଲେ ନିଜେ ନିଜର ଇସା ନାଥିଲା ।

## ଚାର୍‌ଖିଆ ଗପ

ଏକଥିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ା ତାଙ୍କର ସାତଟା ଭଉଣୀ ଦିନେ ବୁଢ଼ାଟା ଜଙ୍ଗଲ କଇ ଗଲା । ସାତଟା ଚାରୋ ଆଣି ଦେଲା ବୁଢ଼ାଟା କହିଲା ଏନନୀ ଆସ ଚାରୋ ଆଣି ସେ ଖାବଲେ । ସେଠାଣୁ ଟୋକିମାନେ ଦବଡି ଆସିଲେ ସେଠାଣୁ ବୁଢ଼ାଟା ଚାରୋଗା ଦେଲା

ଏଗା ସାତ ଭଉଣୀ ବା ି କରି ଖାଅ । ଟୋକି ହେଲା ବୁଆ ଇଫଳା କେଉନ ଠାଣୁ ଆଣିଶସ ବୁଢ଼ାଟା କହିଲା ଜଙ୍ଗଲରୁ ଆଣି ସଇଁ ଟୋକିଟା କହିଲା ଚାଲ ଜଣଯାକ ସାତ ଟୋକିଲା ଗଲା ବୁଢ଼ାଟା କହିଲା ହେଇଲା ଚାର ଗସ ମୁଇଁ ଉଠି ଦେବି ତୁମେ ତଳିବ ଆଅ ଉଠି କରି ପଳାବି । ଟୋକିମାନେ ହିଁ କହିଲେ ବୁଢ଼ାଟା ଉଠିଲା ଝୁଣି ଦେଲା ଟୋକିଲା ଜୁରସେ ଖାଇଲେ ସେଠାଣୁ ବୁଢ଼ାଟା ତଳକଇ ଉହ୍ଲିଲା ମକଇ ଶୋଷକରସି ତୁମାଟା ଦେ ପାଣି ପିଅଇଁ ହିଁ ବଳେ ଟୋକିଟା ଦେଲା ପସେ ତାର ବୁଆ ତୁମାଟାକଇ କଣା କରି ଦେଲା ଟୋକିଟାକଇ କହିଲା ମୁଇଁ ପାଣି ଆଣି ଯାଇଁ ତୁମେ ଏଠି ଥିବ ଟୋକିଲାହିଁ କହିନାଇ ସେଠାଣୁ ବୁଢ଼ାଟା ଗଲା ଗୋଟେ ଗସରେ ତୁମାଟା କଇ ଭଙ୍ଗଳକରି ରଖିଦେଲା ସେଠାଣୁ ଟୋକିଟା ପଚାଲା ଏସବୁ କହିଲା ଟୋକିଟା କହିଲା ଜୁରସେ ଚାରଅଖାଅ ବୁଆ ଆସିଲାନେ ଟୋକିମାନେ ଜୁରସେ ଚାରଖାଇଲେ ସେଠାଣୁ ବଡ ଟୋକିଟା ପଚ୍ରିଲା ବୁଆ ତୁମାଟା ହିଁ କହିଲା ଜୁରସେ ଚାରଖାଅ । ଟୋକିମାନେ ଜୁରସେ ଚାର ଖାଇଲେ କିଏ ବୁଦା ତଳେ ମରିଲେ କିଏ ଟାଙ୍ଗର ତଳମାନେ ମରିଲେ ଦୁଇ ଭଉଣି ଉଠିଲେ ଆଲୋ ନାନୀ ଚାଲ ପାଣି ପିଇ ଯିବା ଟୋକିଟା କହିଲା କାହିଁ ? ଚାଲଯିବା କହିଲେ ବନ୍ଧଟି ଥିଲା ସେ ବନ୍ଧରେ ପାଣି ନଥିଲା ସାନ ଭଉଣୀ କହିଲା ମୋର ଜିରା ମୁଦିଟା ଦେବା ବଡ ଟୋକିଟା ନାହିଁ କହିଲା ମୁଇଁ ତୋର ଜିରା ମୁଦି ଆଣି ଦେଇସି ଟୋକିଟା ବନ୍ଧ ଭିତର କଇ ପାଣି ଆଣିଗଲା ଟୋକିଟା ଉଠିଗଲା । ଗୋଟେ ତାଳରେ ଲେଟକିଲା ସେଠାଣୁ ରାଜା ଆସିଲା କହିଲା । ଏଠି କିଏ ଆସି ଖୁଳ ଖୁଳ ମୁତସି ଟୋକିଟା କହିଲା ମୁଇଁ ଆସଇଁ ହେଠାଣୁ ଟୋକିଟା ଅଦରିଲା ରାଜା କହିଲା ତକଇ ମୋର ଲାଗି ବାହାକରି ଲେ ଯିତେ କିନାଏଁ ଟୋକିଟା କହିଲା ହେବି । ହେଠାଣୁ ବୁଢ଼ିଟାକଇ ବନ୍ଧ ଭିତରେ ପକାଇ ଦେଲା ଟୋକିଟାକଇ ରାଜା କହିଲା କିଏ ଯେ ବନ୍ଧକଇ ଆସିସି ଆଇ ଯିବା ଟୋକିଟା ନାହିଁ କହିଲା ସେଠାଣୁ ବୁଢ଼ିଟା ନନୀ ଆଇ ତାର ନାନୀ ଆସିସି । ଆଉ ତୋର ସୁଆଟା ଟୋକିଟା କହିଲା ହଁ ଚାଲ ଟୋକିଟା ଗଲା ବନ୍ଧୁରୁ ଫୁଲ ଘି ୍ଦେଲା ବଳେ ତାର ନାନୀ ସୁଆଥିଲେ ହସି ହସି ଘରକଇ ସଭିଏଁ ଫେରି ଆସିଲେ ଭୋଜି କରିଲେ ସେଠୁ କହିଲା ମୁଇଁ ମରିବି ରାଜା କହିଲା ତୁଇ ନାଇଁ ମରିବେ ଟୋକିଟା ମାନୀ କହିଲା ମା ତୁସିନା ମରିଲୁ ମୁଇଁ ବି ମରିବି ସୁଆଟା ମରିଲା ସେଠାଣୁ ଘର ଭିତର କଇ ପଶିଗଲେ ।

# ଚାଷି ଭାଇ, କୁଲିଆ ଓ ବାଘ ଗପ

ଗୋଟେ ଦିନକର ଜଙ୍ଗଲରେ କୁଲିଆ ଆର ବାଗ ଥାନ୍ତ । ଦିନ କର ଦିନେ ବାଗ ଆର କୁଲିଆ କଥା ହେନାଇଁ ଯେ ଆଜ କେଁବାଟେ ଚରି ଯିବା ବଲି କହିନାଇଁ । ହିଁ ବଳେ କୁଲିଆ କହିଲା ଯେ ଯାଉଁ ହିଁ ପଦାବାଟେ ଚୋରୀ ଯିବା ବୋଲି କୁଲିଆ କହିଲା । ହିଁ ବଳେ ବାଘକହିଲା ଯେ ମୁଇଁ ତାହିଁ ବାଟେ ଚୋରିଗଲେ ମକଇ ଲୋକଳା ଦେଖି ମାଇଁ । ମୁନା ଯାଇଁ ବୋଲି ବାଘଟା କହିଲା । ହିଁ ବଳେ କୁଲିଆ କହିଲା ଯେ ନାଇଁ ତୁଇଁ ତା ହିଁ ଓଢ଼ାଳରେ ଚୋରିବେ ହିଁ ବଳେ ତକଇ କେହୀ ନା ଦେଖନ୍ତି ସେଠାଣୁ ବାଘ ମନେ କରିଲା ଯେ ଚାଲ ହନ୍ତଲେ ଯିବା ବୋଲି କୁଲିଆକଇ କହିଲା । ହେଠାଣୁ ସାଙ୍ଗରେ ଗନାଇଁ ବଳେ କୁଲିଆ କହିଲା ତୁଇଁ ଯା ହିଁ ନାଳ ତଳା ଗାରେ ଚୋରିବେ ମୁତା ସୁଟିଆ ଆସଇଁ ସେଇ ପଦାଳାରେ ଚୋରିବି ବୋଲି ବାଘଟା କଇ କହିଲା ହିଁବଳେ ବାଘ ହନ୍ତଲେ ଯାଇଁ ବଲି କହିଲା । କୁଲିଆ ତା ଚରି, ଚରି ଜଙ୍ଗଲ କଇ ପଳଲା । ହିଁ ବଳେ ବାଘ କୁଲିଆ କଇ ଦେଖିଲା ଯେ ସିଏ ପଳାଇ ସିନେ ମୁହିଁ ପାଣି କୁଟିଏ ପିଅଇଁ ମୁଇଁ ହିଁ ପଳା ବି ବୋଲି କହିଲା । ସେଠାଣୁ ବାଘଟା ତାର ଲେଞ୍ଜଟାକଇ କଙ୍କଳାଘର ବାଟେ ଦିକରି ପାଣି ପିଅ ଥାଏ । ବଳେ କଙ୍କଳାଟାକିସ କର୍ ତାର ଲେଞ୍ଜରେ କରି ଚାବି ଦିଶି ବଳେ ବାଘ ଲେଞ୍ଜ କଇ ଟାଣସିତା ଟାଣସି । ହିମ୍ତି କରି ଟାଣି ନପାରିଲା ବଳେ ଗୋଟେ ରାତି ରହିଲା । ଆର ଦିନ ଚାଷି ଭାଇ କୁଡିଟା ଭଇକରି ଆସିଥାଏ ବଳେ ତାକଇ ଶୁଣ ଶୁଣ ବଲି ଡାକିଲା ବଳେ ଚାଷିଭାଇ ବାଘକଇ କହିଲା ଯେ ହୁଁ ମୁଁନା ଯାଇଁ ପାଶକଇ ତୁଇଁ ମକଇଖାବେ ହାର ବଲି ଚାଷି ଭାଇ କହିଲା । ମକଇ ନା ଖାବେଲେ ତର ପାସକଇ ଯିବି । ଏଚାଷି ଭାଇ ଶୁଣଭାଇ ତୁଇଁ ମକଇ ଟିକେ ଭାଇ ଧରମ କର । ତୁଇଁ ମତେ ଧରମ କର ତା ଭାଇ ବଲି ବାଘ କହିଲା । ହେଠାଣୁ ଚାଷିଭାଇ ବାଘ ପାସକଇ ଗଲାବଳେ କଙ୍କଳାଟା ବାଘର ଲେଞ୍ଜକେ ଚାବିସି । ସେଠାଣୁ ଚାଷିଭାଇ ଡଢ଼ାକଇ ଖଡିଲା ବଳେ କଙ୍କଳା ବାଘର ଲେଞ୍ଜକେ ଚାବିଥିଲା । ସେଠାଣୁ ବାଘ କହିଲା ହିଁ ଡାମକଇଁ ଚାବିଥିଲା ବଲି ଚାଷିଭାଇ କହିଲା । ସେଠାଣୁ କଙ୍କଳାଟା କଇ ଚାଷିଭାଇ ବାହାର କଲା ବଳେ ବାଘଟାଦେଖିଲା ସେଠୁ ବାଘ କହିଲା ତୁଇଁ ହିଁ କଙ୍କଳାଟା ନିକରି କିସ୍ କରିବେ ବୋଲି କହିଲା ? ହିଁ ବଳେ ଚାଷିଭାଇ କଙ୍କଳା ଯେ ମତେ ରାନ୍ଧି କରି ଖାବେ ବୋଲି ଚାଷିଭାଇ

କଇ କହିଲା । ସେଠାଣୁ ବାଘ କହିଲା ଯେ ତୁଇଁ ହନ୍ତଲେ ଏକୁଣା ଖାବେ କାହାକଇ ନାଦେବେ ଆଉ କାହା କଇ ଦିଶଶ୍ଲେ ମୁହଁ ଆରି ଦିନେ ତକଇ ଖାବିବୋଲି କହିଲା । ହିଁ ବଳେ ଚାଷିଭାଇ କହିଲା ଯେ ହଁନ୍ତଲେ କାହାକଇ ନାଦେଇ ବଲି କହିଲା । ହିଁ ବଳେ ଚାଷି ଲୋକଟା ସି କଙ୍କଳାକଇ ଘର କଇ ନେଲା । ସେଠାଣୁ କଙ୍କଳା ଟାକଇ ନେ ବୁଢ଼ି ରାନ୍ଧ୍ ବୋଲି କହିଲା । ସେଠାଣୁ କଙ୍କଳାଟାକଇ ରାନ୍ଧିସାରିଲା ଭାତ ବ । ବ ି ହେଲା କଙ୍କଳାଟା ଦୁଇଜଣ ଯାକ ଖାଇନାଇଁ । ସେଠାଣୁ ବାଘ ତା ଘର ପାସ ବାଟେ ଶୁଣିସି ସିଏ ଏକୁଣା ନ ଖାଇ କରି ବୁଢ଼ିଟାକଇ ହିଁ ଦିଶି । କଙ୍କଳାର ଗଡଟାକଇ ଆସି ବଳେ କହିସି ଶଳା କଙ୍କଳା ହେଡେ ବଡ ମହାବଳି ବାଗଟାକଇ ଚାବି ଥିଲେ ନି ବୋଲି ଚାଷି ଭାଇ କହସି । ସେଠାଣୁ ଏତିକି ଶୁଣି ବାଘ ରହ ଦିନେ ଲେ ଚାଷି ଭାଇ ଜଙ୍ଗଲକଇ ଯିବେ । ତକଇ ଖାବି ବୋଲି ବାଘ କହିଲା । ଶଳା ଏକୁଣା ଖାବେ ବୋଲି କହିଥିଲି ତାର ବୁଢ଼ିକି ହିଁ ଦିଶି । ରହତା ଶଳା ଯିବେ ତା ଜଙ୍ଗଲକଇ ତକଇ ଖାବି ହିଁ ଖାବି । ଏଠାଣୁ ଜବର ଦିନ ଗଲାବଳେ ଯାଇ ବୁଢ଼ି ଅଖିଣତା ମକଇ ବାଘଟା ପାସୁରିଖିଆକନେ ବୋଲି ସେ ଜଙ୍ଗଲ କଇ କାଠ ଆଣିଗଲା । ସେଠାଣୁ ବାଘଟା ବାଟରେ କରି ଜଗିସି ହିଁ ବାଘ କହିଲା ଚାଷିଭାଇ ଆଜ କାହି ଯିବେ ତକଇ ଇଲାଗ ଖାବି ସାଡଇଁ ବଲି ଚାଷିଭାଇକଇକହିଲା ଏଠାଣୁ ଶଳା ବାଘ ତକଇଁ ଧରମ କରିଲି ବଳେ ମକଇ ଖାବେନି ଖାମକଇ କେମତ ଖାବେ ଯେ । ଚାଷିଭାଇ କଙ୍କଳାଡଢ଼ାଠରୁ ବ ।ଇସି କେମତ କରିଲେ ମୁଇଁ ତାକଇଖାବି ବାଘ କହିଲା ନା ଖାଇଁ ତୁ ଚାଷିଭାଇ ତୁଇଁ ତର ବାଟରେ ଯା ମୁଇଁ ମୋର ବାଟେରେ ଯିବି ବୋଲି ବାଘ କହିଲା ।

## ଅସୁରଣୀ ଗପ

ଏକ ଥିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ା । ତାହାର ଗଟେ ଝିଅ, ବୁଢ଼ୀଟା କହିଲା ଆମର ଘର କୋଇ ଚାଲ, ସେଳି ଚରାବେ । ସେଠୁ ଝିଇ ଘର ଗଲା । ସେଳି ଚରାଇ ନେଲା । ସି ଝିଅଟା ଡଉ ଫଳ ଖାଥିଲା । ସେଠୁ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀଟି ଆସି କରି ମକଇଯୁଡେ ଦେ ଖାଏଁ ବୋଲି ମାଙ୍ଗିଲା ବଳେ, ସି ଝିଅଟା ପକାଇ ଦେବି ସିଣି ବେ ବଇଲା । ବଳେ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀଟା ପକାଲେ ନା ଖାଏଁ, ଧେରାଇ ଦେବେଲେ ଖାବି ବଇଲା । ଝିଅଟା ଧେରାଇ ଦେଲା

ବଳେ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ଝିଅଟାକଇ ବସ୍ତା କେ ଜଗାଳି କରି ଭଇଲା ଅଧା ବାଟକଇ ଯାଇ କରି ପାଣି ପିଇବା କଇ ରଖିଲା । ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ପାଣି ପିଇ ଗଲାବଳେ ଟକି ସୁଆଟା ବସ୍ତାଟାକଇ ପାନାକେ କାଟିକରି ବାହାରିଲା । ସେଠୁ ସି ବସ୍ତାଟାଇ ଟାଙ୍ଗରଳା ଜଗାଳି କରି ପଳାଲା । ସେଠୁ ଘର କଇ ଯାଇ କରି ଦାଦାତାହାରକଇ କହିଲା, ମକଇ ଅସୁରଈ ବୁଢ଼ୀଟା ନିଇଁଥିଲା । ହେଠୁ ଦାଦାତାହାର ପଚରଲା କେମନ୍ତ କରି ହେଲା ପଳାଲେ । ପାନାଟିଏ ଧେରିଥିଲି ଯେ, ବସ୍ତାଟାକଇ କାଟି ଦିକରି, ପଳାଲି ବୋଲି ସି ଟକି ସୁଆଟା ଦାଦା ତାହାର କୋଇ କହିଲା । ହେଠୁ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ସି ବସ୍ତାକେ ଥିଲା ଟାଙ୍ଗର ଲାକଇ ଭଇକରି ଘରକଇ ଗଲା । ଘରେ ଝିତାହାର କୋଇ ଆଣି ସିଳା ରାନ୍ଧିଥିବେ ମୁଁଇଁ ମାଉଁସି ତରକଇ ଡାକି ଯାଇଁ ଆସିଲେ ଖାବା ବୋଲି କହିଲା । ଝି ତାହାର ସି ବସ୍ତାଟା କଇ ଫିଟାଇ କରି ଦେଖିଲା ଯେ ସୁସା ଟାଙ୍ଗର ଲା ଆସି । ସେଠୁ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀଟା ଆସିକରି ପଚରଲା ରାନ୍ଧିଲେ, କି ନନୀ, ବଇଲା । ହିଁ ବଳେ ବସ୍ତାଟାଇ ତା ସୁଣା ଟାଙ୍ଗରଳା ଥିଲା ବଲି କହିଲା । ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ଆଣିଥିଲି ଯେ, ବାଟେ ରଖିଦିକରି ପାଣପିଇ ଗଲି ବଳେ ପଳାଲା କିସ । ଅର ଆରି ଥରେ କାଲକି ଆଣିଯିବି ବୋଲି କହିଲା । ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ଗଲା ବଳେ ସି ଦିନ ହିଁ ସି ଝିଅ ସୁଆଟା ସିଠି ଡଉ ଫଳ ଖାସି । ହେଠୁ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ, ମକଇ ଦୁଇଟା ପକାଇ ଦେ ଖାବି ବଇଲା ବଳେ,ପକାଇ ବି କି, ବଇଲା ବଳେ, ନାପକା ନାଲେନା ଖାଇଁ ବାଲି ଅସୁରଣୀ କହିଲା ହିଁ ବଳେ ଟକିସୁଆଟା ଧେରାଇ ଦେଲା, ହିବଳେ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀଟା ଟକି ସୁଆଟାକଇ ଭିଳି ପକାଇକରି ବସ୍ତା କେ ଜଗାଳି କରି ଭଇଲା । ଗଲା ଗଲା ଘର କଇ ପହ୍‌କରି ଝିଅକଇ କହିଲା ଆଜ ସି ଟକି ଟାକଇଆଣି ସଇଁ । ତୁଇଁ ଏଟାକଇ ରାନ୍ଧିବେ ମୁଁଇଁ ମାଉଁସି ତରକଇ ଡାକି ଯାଇଁ ବଇଲା । ଝିଅକ ବସ୍ତାଟା ଫିଟାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ହେତେ ସୁନ୍ଦର ଟକି ସୁଆଟିଏ ଆସି । ସେଠୁ ସି ଟକି ସୁଆଟା କହିଲା ଦେଏ ଶାଟଳା ବଦଳାଏଁ ବଇଲା ସେଠୁ ସି ଟକିଟା ପଚରଲା ତର ଚୁଟିଳା କେମନ୍ତ କରି ହେତେ ବଡିସି ବଇଲା ବଳେ, ମା ତା ମକଇ ଢେ଼ଙ୍କିକେ କୁଟି ଦେଲା ବଳେ ଚୁଟିଳା ମର ବଡିସି । ବଇଲା ବଳେ ଅସୁରଣୀର ଝିଅକ୍ ମକଇ ହିଁ  ହନ୍ତେ ଢେ଼ଙ୍କିକେ କୁଟି ଦେ ବଲି କହିଲା । ହଁ ବଳେ ଅସୁରଣିର ଝିଅକଇକ ଟକି ସୁଆଟା । ଢେ଼ଙ୍କିକେ କୁଟା କୁଟି କରି ଦେଲା । ସେଠୁ ଭାଜି ଦିଥିଲା ଯେ, ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ଆସି କରି ଦେଖଲା ଯେ,

ମାଇଁସ ଭଜା ହି କରି ଆସି ସେଠୁ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ଝିଅକର ମାଇଁସ ବଲି ଜାଣିନାଇଁ, ହିଁ ବଳେ ଝିଅକର ମାଇଁସ ଅସୁରଣୀ ବଢ଼ୀ ଖାଇଲା । ମୋର ବଖାଣି ସଲା ।

## ଉଖୁଣୀମୁଣ୍ଡି ଗପ

ଏକ ଥିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ା । ଗୋଟେ ଗାଁରେ ଉଖୁଣୀ ମୁଣ୍ଡିଟିଏ ଥିଲା । ତାର ମା ଏଖୁଣିମୁଣ୍ଡି ଆଇ ଉଖୁଣି ଖୁ ି ଦେବୀ ବଲାବଳେ ମୁନାଇଁ ବୋଲି କରି କହିଲା । ତାର ମା ରାଗି କରି ଉଖୁଣି ମୁଣ୍ଡିଟାକର ଟଣ୍ଣି ଦେଲା ବଳେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ପଳଲା ଆର ଯାଇ ସେଳି ଚରୀଆକଇ ପାଇଲା ବଳେ ଏଖୁଣିମୁଣ୍ଡି କାହିଁ ଯାସଶ୍ ମୋର ଲାଗି ରହିବେ ? କିସ୍ କିସ୍ କାମ କରିବି ଯେ ବଲା । ଦେଖ ସସ୍ତା ଆଜକାଲ ସେଳି ଚୋରୀଆ ମେଳସି ତୁଇଁ ଭୁତି ଆଣି ଭାତ ରାନ୍ଧିଲେ ମକଇ ଦେତେ ତୁଇଁ ଖାଇତୁ । ମୁଇଁ ନାଇଁ ତର ତା ହେତେ କାମ ଆଉ ଗୋଟେ ଗାଁ କଇ ଗଲା ମେଣ୍ଢା ଚରୀଆ ଟାକଇ ପାଇଲା, କାଇଁ ଯାସଶ୍ ବୋଲ ଚରିଆ ପଚ୍ଚରିଲା ? ପଳାସଇଁ ଚରିଆ ପିଲା କହିଲା ମୋର ଲାଗି ରହିବୁ କି ? ଉକୁଣିମୁଣ୍ଡି କହିଲା :- ତର କିସ କିସ୍ କାମ ? ହିଁ ବେଳ ମେଣ୍ଢା ଚରିଆ କହିଲା ଦେଖ ସଅସ୍ ତା ଆଜିକାଲି ମେଣ୍ଢା କରି ଆକାମ ତୁଇଁ ଭୂତି ଆଣିମେ ହାର ଭାତ୍ ରାନ୍ଧିତେ ହାର ମକଇ ଦେତେ । ତୁଇଁ ଖାଇତେ ମୁଇଁ ନାଇଁ । ତର ହେତେ କାମ ଆଉ ଗୋଟେ ଗାଁ କଇ ଗଲା ବଳେ ବଗ ନାଳ ତଳାତଳା ବୁଲଥାଏ । ବଗଟା କହିଲା ଉଖୁଣିମୁଣ୍ଡି କାହି ଯାଶସ ? ପଳା ସଇଁ ମୋର ଲାଗି ରହି ବୁକି ଟକିଟା କହିଲା ତର କିସ୍ କିସ୍ କାମ ଦେଖସଶସ୍ତା ନାଳ ତଳା ତଳା ବୁଲ ସଇଁ । ମାସ ପାଇଲେ ମାସ ଖାଏଁ ବେଙ୍ଗଭେଟାଲେ ବେଙ୍ଗଖାଏଁ ହନ୍ତଲେ ତର ଲାଗି ରହିବି । ହିମି ତି କରି ମାସେ ଗଲା । ଏବୁଢ଼ା ମ କଇତା ପିଠା ଖାଇଚି ଖାଇତି ଲାଗସି । ଏ ବୁଢ଼ି ତକଇ କିସ ଧାନ ପିଠା ଖାଇ ତି ଢ଼ଙ୍ଗର ଲାଗସି । ଧଳା ବଗ କେଁଡି ଥିଲା ଧାନ ଗୁଟି ଆଣିଲା । ଆଣି କରି ପିଠା କରି ଥିଲା ଫଳେକି ଦୁଇ ଫଳା ପୁଳିଥିଲା ଆଉଗୋଟେ କରାଇରେ ଝମ୍ପାଇ ଥିଲା । ଏବୁଢ଼ା ଏଟା ଲେଉଟା ଇଦେ ବେ ବୋଲି କହିଲା । ଗଡଟା ଲେଉଟା ଥିଲା ଯେ ଗଡଟା ପୁଡିଲା ଆଉ ଗୋଟେ ଗଡ ଲେଉଟାଥିଲା ଗଡଟା ପୁଡିଗଲା ଦୁଇଟା ଯାକ ଗଡପୁଡିଲା । ହାତରେ ଲେଉଟା ଥିଲା ହାତଟା ହିଁ ପୁଡିଲା । ଦୁିଟାଯାକ ହାତ ପୁଡିଲା । ଥ ରେ ଲେଉଟା ଥିଲା ଯେ ଥ ଟା

ନାହିଁ ପୁଡିଲା ଉଖୁଣିମୁଣ୍ଡି ବାହାରିଲା ଏମା ବୁଢ଼ାଟା ମୋର ମରିଗଲା । ବଗ କଇ ସିକାର କରିଲା ବଳେ ତାର ମାଆ ବୁଆ ଘରକଇ ନେଲା ହେଇ ଯେ ଉଖୁଣିମୁଣ୍ଡି ଆସିଲା ଜୁଆଇଁ ମାନ ନାହିଁ । ଆସିକି ମାରୀ ଆଣିସି । କେତେ ତାର ଜୁଆଇଁ ମାନ ଆସିମାଇଁ । ଖା ଭାତ ମା ଯା । ଆସିଆକନେ କେଡ଼େପର ତୁ ଆଇଁ ମାଇଁ ଆସିମାଇଁ ଯେ ଜୁଆଁଇ କରକଇ ତା ଖାଇସଶନେ ବୋଲି ଉକୁଣିମୁଣ୍ଡି କହିଲା । ହିଁ ବଳେ ମାହାକ କହିଲା ଅକ୍ଷଣ ମକଇ ଜୁଆଇଁ ମୋର ବାହାରୀ ଆଇ ମକଇ ଜୁଆଁଇ ମୋର ବାହାରିଆଇ ।

## ଗପଟାର ନାଁ ସତୀକନ୍ୟା

ଏକଥିଲା ସାଦବ ବୁଢ଼ା ତାର ଗଟେ ପୁଅ ଥିଲା ଇମିତି ଗଟେ ରାଇଜରେ ଜଣାଶୁଣା ହେଲା ଯେ ଗଟେ ଝିଅ ଅଠର ଗଡ ରାଜା ମାରିସି, ରକ୍ତଟିପା ଅନ୍ନ ଭୁଞ୍ଜିସି । ହେଟୁ ସି ପିଲା କହିଲା ତାର ମାଁ କଇ ମାଁ ମୁଁଇ ସି ରାଇଜକଇ ଯିବି ଆଉ ମୁଇ ସି ଝିଅ କଇ ବାହା ହେବି । ସି ପୁଅର ମାଁକ କହିଲା ଯେ ପୁଅ ତୁଇଁ ହିଁ ରାଇଜ୍ କଇ ନାଯା ସି ଝିଅ ଅଠରଗଡ ରାଜା ମାରିସି ରକ୍ତଟିପା ଅନ୍ନ ଭୁଞ୍ଜିସି ମା ତୁଇଁ ଯେତେ ମନା କଲେ ଇଁ ମୁଇଁ ନା ମାନଇଁ ଯେମତ ହେଲେହିଁ ଇ ରାଇଜ୍‌କଇ ଯିବି । ମା ତୁଇଁ ବକ୍ ଲଡୁ ସମ୍ ଲଡୁ ବନାଇ ଦେ ମୁଇଁ ଯିବି । ତାର ମା ବନେଇଁ ଦେଲା । ତାପରେ ସିଏ ଗଲା... ଗଲା... ଗଲା... ବାଟରେ ଗଟେ ଖୁଦ୍ ବାଲାଟାକେ ଦେଖିଲା ହେଠୁ ଗୀତ ଗାଇଲା...

ତୁମକୁ ବଲିବି ଖୁଦିଆ ବଲେ ଶୁଣତ (୨ଥର)

ଖୁଦ ସାତ ଭାର ଦିଅଗ ବଲେ ଶୁଣତ

ସତିକନ୍ୟା ରାଇଜ୍ ମୁଁ ଜିଯିବି ବଲେ ଶୁଣତ

ଛତି କନ୍ୟା ରାଇଜ ଭାଙ୍ଗିବି ବଲେ ଶୁଣତ ।

ହେଟୁ ପଛେ ଖୁଦ୍ ବାଲାଟା ସି ପିଲାଟାକଇ ଗାଇଲା ଗୀତ

ତୁମକୁ ବଲି ବି ସେଳି ଆର ଟୋକା

ସତିକନ୍ୟା ରାଇଜ୍ ନାଜା ବଲେ ଶୁଣତ

ଅଠର ଗଡ ରାଜା ମାରିସି ବଲେ ଶୁଣତ

ରକ୍ତଟିପା ଅନ୍ନ ଭୁଞ୍ଜିସି ବଲେ ଶୁଣତ

ଖୁଦ୍ ବାଲା ମନା କଲା ନା ମାନିଲା... ହେଟୁ ଆଗକୁ ଗଲା... ଗଲା... ଗଲା... ବାଟ୍ ପାଖେ ଗୋଟେ ବନ୍ଦ ପାଇଲା ସି ବନ୍ଦରେ ବେଙ୍ଗ୍ ଜୁରଆସତ୍ ଆଗର ଧାଡର ଯେମନ୍ତଗୀତ ଗାଇସି ସିମିତି ଗାଇଲା ହେଟୁ ବେଙ୍ଗ ସାତଭାର ଦେଲାଇ । ତାପରେ ଆଗକଇ ଗଲା... ଗଲା... ଗଲା... ହେଟୁବାଟରେ ଗଟେ ବଡ ବର ଗଛ ପାଇଲା ତାଳଇହଁ ବର ପତ୍ରସାତ ଭାର ମାଙ୍ଗିଲା । ତାପରେ ବର ପତର ସାତ ଭାର ଦେଲଇଁ ହେଟୁ ଆଗକଇଁ ଗଲା... ଗଲା... ଗଲା... ଗଟେ ଗଉଳ କଇପାଇଲା ସିମିତି ତାକଇ ହିଁ ଗୀତ ଗାଇ କରି ଦୁଦ୍ ସାତଭାର ମାଙ୍ଗିଲା ଗଉଳ ବୁଢ଼ା ଦୁଦ୍ ସାତଭାର ଦେଲା । ହେଟୁ ଯେତେ ସାମନ୍ ମାଙ୍ଗିସି ବୁଧେରି କରି ଆଗ କଇଁ ଗଲା... ଗଲା... ଗଲା... ହେଟୁ ସୁଆଳିକୁକୁଳି କଇ ବାଟରେ ଭେଟାଲା... ହେଟୁ ସେଇପିଲା ଗୀତ ଗାଇଲା...

ସାଡି ଦିଅ ବାଟ ମୁଁ ଯିବି ବଲେ ଶୁଣତ (୨ଥର)

ସତିକନ୍ୟା ରାଇଜ୍ କୁଆସଇ ବଲେ ଶୁଣତ

ତୋପାଇଁ ଆଣିସି ଆହାର ବଲେ ଶୁଣତ

ଧେରିଥିଲା ଖୁଦ୍ ଦେଇ ଦେଲା ହି କୁକୁଳି ସୁଅ । ମାନେ ଖାଇଲେ ଆଉ ପିଲା ଟାକୁ ସାଡିଦେଲା । ତାପରେ ଆଗକଇ ଗଲା... ଗଲା... ଯାଥିଲା ବାଟରେ ଗଟେ ମେରୁ ସାପ ଦେଖିଲା ତାକଇ ହିଁ ଆଗେ ଯେମତ ଗୀତ ଗାଅ ଥିଲା ହିମିତି ଗୀତ ଗାଇଲା ହେଟୁ ତାର ଆହାର ବେଙ୍ଗ ଦିଦେଲା ବଳେ ବାଟ ସାଡି ଦେଲା.. । ତାପରେ ଅଗ୍‌କଇ ଗଲା... ଗଲା.. ବାଟରେ ଗଟେ ହାତିଟିଏ ସେକିଲା ତାକଇ ହିଁ ଆଗର ମିତରି ଗିତ ଗାଇଲା ହେଟୁ ତାର ଆହାର ବର ପତର ଦିଦେଲା ବଳେ ବାଟ ସାଡି ଦେଲା.. । ତାପରେ ଗଲା... ଗଲା... ଯିବା ବାଟରେ ଗଟେ ଦୁଧିଆ ନଇ ସେକିଲା ତାକଇ ଆଗର ମିତରି ଗୀତ ଗାଇଲା ଦୁଧ ଧରିଥିଲା । ଦୁଦୁଳା ଢ଼ାଳି ଦେଲା ବଳେ ପାଣିଟା ଶୁକିଗଲା ହେଟୁ ଗଲା... ଗଲା... ଗଲା... ତାପରେ ସତିକନ୍ୟା ରାଇଜ୍ ପାଖେ ପହ ୍ଲା ସି ରାଇଜ୍ ପାଖରେ ସି

ପୁଅର ଗଟେ ମାଉସୀ ଥିଲା । ତାର ମାଉସୀ ଏତେ ଗରିବ ଥିଲା ଯେ ସି ବୁଢ଼ୀ ଫୁଲ ବିକି ବିକି ଜୀବନ ପୁସି ହେଥିଲା । ସି ପିଲା ପହ ିଲା ହେଟୁ ମାଉସୀ... ମାଉସୀ ବୋଲି ଡାକିଲା ବୁଢ଼ି ଭାବିଲା କେତେ ସି ଦିନେ କେଇନାଆସନ୍ତ ଆଜି କିଏ ଆସିଲ । କବାଟ୍ ଖୋଲି ଦେଖିଲା ତାର ବଡ ଭଉଣୀର ପୁଅ ଆସିସି । ବୁଢ଼ି କହିଲା ଘର କଇ ଆଇ ବସ୍ ବୋଲି କହିଲା । ବୁଢ଼ିର ଘରେ କେହି ନାହିଁ ଘରେ ବଇଲେ ସିଏ ଏକ୍‌ଟିଆ ବୁଢ଼ିଟି ଫୁଲମାଳ ବିକି କରି ଜୀବନ କାଟୁଥିଲା । ହେଟୁ ସେପୁଅ ଯିବି କଇଲା ମାଉସୀ ଆଜ୍ ମୁଇଁ ଗଟେ ଫୁଲ ଗନ୍ଥିବି । ବୁଢ଼ି କହିଲା ଗନ୍ଥ । ସି ପିଲାଟି ବଢ଼ିଆଁ ସୁନ୍ଦର ମାଳଟିଏ ଗନ୍ଥିଲା ହେଟୁ ମାଉସୀକୁ ଦେଲା । ଆଉ କହିଲା ଯେ ମାଉସୀ ସବୁ ଫୁଲ ବିକିବୁ ବିକିବୁ ସରିବା ଶେସ୍‌ରେ ଫୁଲଟା ସତିକନ୍ୟା ଘରେ ଦେବେ । ସି ଝିଅ ଯଦି ପଚାରେ ଏଇ ଫୁଲ କିଏ ଗନ୍ଥିଲା ବଲେ । ହେଲେ ତୁ କହିବେ ଯେ ମୋର ଘରକଇ ଗଟେ ଝିଅ ଆସିସି ବୋଲି କହିବେ । ହେଟୁ ସି ପିଳାର କଥା ବୁଢ଼ି ମାନିଲା ହେଟୁ ସେଇ ରାଇଜ୍‌ରେ ବିକିଲା ବିକିଲା ହେଟୁ ସବୁ ଫୁଲ ବିକି ସାରିଲା ସେ ପିଲାଟିର ଫୁଲଟା ସି ଝିଅ ଘରେ ଦେଲା । ସି ସତିକନ୍ୟା ଝିଅ ଫୁଲଟା ଦେଖିକରିକାବା ହେଲା । ହେଟୁ ପଚାରିଲା ମାଉସୀ.. ମାଉସୀ ତୁଇ ତୋ ସବୁ ଦିନେ ବିକି ଆଣୁ ଇମିତି ଫୁଲ ତୋ କେବେ ଗନ୍ଥୁ ନାଇ  ଇଫୁଲଟା କିଏ ଗନ୍ଥିଲା କଉ । ବୁଢ଼ି କହିଲା ମୋର ଘରକଇ ମୋର ବଡଭଉଣୀର ଝିଅ ଆସିସି ତୋ ସିଏ ଇ ଫୁଲଟା ଗନ୍ଥିଥିଲା । ସତିକନ୍ୟା ଝିଅ କଇଲା ଏ ବୁଢ଼ି ଶୁଣ୍ ତମର ଘରକଇ ଯେ ଝିଅଟା ଆସିସି ସି ତାକଇ କଇବେ ମୁଁ ତାର ସାଙ୍ଗେ ଫୁଲବସିବି । ତାପରେ ବୁଢ଼ି ଆସି ଘରେ କହି ଦେଲା ସି ପୁଅକଇ । ପୁଅ ଭାବିଲା ମାଉସୀ ମାଉସୀ ଭଲ ଖବର ଟିଏ ଆଣିସି ମୁଁ ତାକଇ ଯେମତ ହେଲେ ବାହା ହେବା କଇ ପଡିବାକ୍ ତାପରେ ସିଏ ବଢ଼ିଆ ବୁଦ୍ଧି ପା ିଲା ଆର ଦିନ ସକାଳେ ସେ... ତାପରେ ସି ପୁଅ ଝିଅ ବେଶ ଧାରଣ କରିବା ଲାଗି ବଜାର କଇ ଗଲା । ଝିଅମାନେ ଯେମନ୍ତ ସାମନ୍ ପିନ୍ଦତି ସିମତି କିଣିଲା । କାହିକି ନା ସିଝିଅ ଦେଖିଲେ ଭାବିଆକ୍ ଏଇଟା ଭଲ ଝିଅଟା ହେଟୁ ସିଏ ଶାଡି, ଶାୟ. ଜାକିଟ୍, ଚୁଳି, ମାଳି, ଝିଅମାନେ ଯେମନ୍ତ ପିନ୍ଦନ୍ତି ସେମନ୍ତ ସିଏ କିଣିଲା । ହେଟୁ ଆରଦିନ ସବୁ ସାମାନ୍ ପିନ୍ଧି ସିଝିଅ ଘରକଇ ଗଲା । ସତିକନ୍ୟା ଝିଅ ଦେଖିକରି କାବା ସେ ଝିଅ କହିଲା ବା ଏଡେ ସୁନ୍ଦର ଝିଅ ତମର ସାଙ୍ଗେ ଫୁଲ ବସିଲେ ଭଲ ଜୁଳି ହେବାକ୍ । ହେଟୁ ସତିକନ୍ୟା ଝିଅ

ପଚାରିଲା ସେହି ପୁଅକେ ଫୁଲ ତରମ ଗାଁ ବାଟେ କେମନ୍ତ ଫୁଲ ବସ କୁଟିଏ କହ । ସି ପୁଅ କହିଲା ମୁଁଇତା ଯେମନ୍ତ ହେଲେଇ ବାହା ହେବା ପଡ଼ିବ । ଦୂର ଗାଁ କଇ ଚିଠି ପତର ପାଖକେ ଗୁଆଁ ଗୁଣ୍ଡା ଆଉ ଜଣେ ମେଣ୍ଡା ବେଦୀ ବନା ହେବ ବ୍ରାବଣ ଭଣ୍ଡାରି ଡକା ହେବାକ୍ ଭାବିନେ ତୁଇଁ ଏଟା ଗଟେ ବାହାଘର ଇମିତି ଆମର ବାଟେ ଫୁଲ ବସ୍ତି । ହେଟୁ ସି ପୁଅର କଥାରେ ସଭିଏଁ ରାଜି ହୋଇ ସବୁକଇଁ ଡାକି ଲାଇ, ବ୍ରାବଣ, ଭଣ୍ଡାରୀ, ବେଦୀ, ବାହାଘରରେ ଯାହା ଯାହା ଦରକାର ହେଇ ସବୁ ଆଣିଲାଇ । ଏକା ସିଝିଅ ଭାବି ଲାନି ଯେ ସିଏ ମତେ ବାହା ହେସି ବଲି । ସିଝିଅ ଭାବୁସି ଆମେ ଫୁଲ ବସୁସୁ । ହେଟୁ ବାହାଘର ସରିଲା । ତାଫୁଲ ଗରେ ସି ପୁଅ ଗଟେ ଦିନ ରହିଲା ସି ଝିଅ କଇଲା ଫୁଲ ଆଜି ଏକା ଥାଳିରେ ଭାତ ଖାବା । ସିପୁଅ ଭାବିଲା ଝିଅଟା ସାଙ୍ଗେ ମୁହଁ କେମନ୍ତ କରି ଭାତ ଖାବି । ନାଇଁ ଭୁଲ ତୁଇ ଖା ମୁଁଇ ଅଲଗାଥାଳିରେ ଖାବି । ହେଟୁ ଖାଇସାରି ରାତିରେ ଏକଟ୍ ବଳେ ପିଲାଟା ଚେତିଲା । ସି ଝିଅର ଯେତେ ଖଣ୍ଡା, ସୁରୀ ମଣିଷ ମାରିଥିଲା ସେଇ ସାମାନ୍‌ଥିଲା ସେ ସାମାନ୍ ସବୁ କୁରେ ଫିଙ୍ଗିଲା । ସି ଝିଅ ସଇସି ଚେତିନାଇ । ହେଟୁ ଫିଙ୍ଗି ସାରି ଝିଅମାନେ କର ସବୁ ସାମାନ୍ ଖୋଲିଲା । ହେଟୁ ପୁଅମାନକର ସାମାନ୍ ପିନ୍ଧିଲା ହେଟୁ ଖଟରେ ବସି ସିଗାରେଟ୍ ପିଅଥିଲା ସତିକନ୍ୟା ଝିଅ ଉଠି ପଳିଲା ଆଉ ଦେଖିଲା ଯେ ସିଗାରେଟ୍ ପିଅସି ହେଟୁ କିସ୍ କରି କି ଫୁଲ ବସିବାର ଚକ୍‌ରରେ ତା ବାହା ହିସିନେ ବଲ । ହେଟୁ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ତା ମା, ବୁଆ, କକା, କାକି, ସିଝିଅ ଯାହାକଇ ଯେଟା ଡାକଇ ଉଠାଲା । ଆଉ କହିଲା ଛତିକନ୍ୟା ଭାଇକ୍ ଭାଙ୍ଗିଲା କିସ କି ସମତେ ଦେବ କହି ବଲି ଜୀନିଷ ପରେ ହଟିଲା । ଆରଦିନ ସକାଳ ହେଲା ସକାଳେ ସବୁ ସାମାନ୍ ବାହାର୍ କରିଦେଲେ ଆଉ ହେଟୁ ତାରସାଙ୍ଗରେ ଘୋଡଟିଏ ଦେଲେ ସବୁ ସମାନ୍ ଘୋଡ ଲୋଡକରି ଦେଇ ପିଲାଟାର ଘରକଇ ପଠାଇ ଦେଲାଇଁ ।

## ଦୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା ଗୀତ

ଛାଡିଲି ନଡ଼ିଆ କତା
ପ୍ରଥମେ ବନ୍ଦଲି ସଙ୍ଗାତ ବାସିକି ମାତା
ମୁଇ କହ ଦେଲି ଏକା...

ପାଚିଲା ଆମର ଟାଙ୍କୁ
ଦ୍ୱିତିଏ ବନ୍ଦଲି ସଙ୍ଗାତ୍ ଦୋଳି ଖୁ  କୁ
ବୁଝେଇ ଦେଲି ତୁମକୁ...
ପାଚିଲା ଆମର ଟାଙ୍କୁ
ତୃତୀଏ ବନ୍ଦଲି ସଙ୍ଗାତ ଦୋଳି ଅଖକୁ
କହି ଦେଲି ତୁମ ମାନଙ୍କୁ ....
କାଟିଲି ଦି ଖଣ୍ଡ ଆଖୁ
ଚତୁର୍ଥେ ବନ୍ଦଲି ସଙ୍ଗାତ୍ ଦୋଳି ବାହାଲାକୁ
ବୁଝାଇ ଦେଲି ତୁମକୁ...
ହାତି ଖାଇ ଗଲା ଆଖୁ
ପ୍ରଥମେ ବନ୍ଦଲି ସଙ୍ଗାତ ଦୋଳି ପଟାକୁ
ଦୋଳି ପରା ଖେଲି ବାକୁ...
ଖାଇ ଗଲି ପିଠା କୁଳି
ଶେଷରେ ବନ୍ଦଲି ସଙ୍ଗାତ ଦୋଳି କାନ୍ ଲିଳି
ଆମ୍ଭେ ଖେଲୁଥିଲୁ ସଙ୍ଗାତ ପିଲା ଟୁକୁଳି ।

## ଠେକୁଆ ଓ କୋକିଶିଆଳ

ଦିନକର କଥା ବଣରେ ଖେଳିଆ ଓ ଶିଆଳ ଭେଟ୍ ହେଲାଏଁ ମିତ ବସିଲାଏ । ଖେଳିଆ କହିଲା ଆରେ ମିତ ଆମେ ଭୂଜି କରବା ଶିଆଳ ହଁ ବଲା ଦୁଇ ଜଣ ଯାକ ରାଜି ହେଲାଏ ଓ ଗଟେ ଗଟେ ଗାଁ ଆକିଗଲାଏ । ଖେଳିଆ ଯାଇଥିଲା ଗାଁରେ ମାଗ୍ଲା ଶିଳି ରିଟି ସିଳି ରିଟି ମୁଠାଏ ପାଇଲେ ପାଣି ପଇଡି ବଲାଲା ମାଗ୍ଲା କିଏ ସି ଗାଁଆର ଲକ୍ଲା ସୁବିଏ ଦେଲାଏଁ । ଶିଆଳ ଯାଇଥିଲା ଗାଁରେ ଗୋଟେ ତୁମେ ଚାଉଳ ଖଣ୍ଡିଏ ଛେଳିଟିଏ ବଲିଦେଅ ମାଗ୍ଲା ବକଇ ଗାଁର ସବୁ ଲକ୍ ପିଟ ସଳାକୁ ବଲାଏ ଶିଆଳ ଡରେ ପଳଲା । ଦୁଇ ମିତଯାକ ଏକାଠି ଭେଟ ହେଲାଏଁ ଦୁଇଣ ଯାକ ପଚରା ପଚରୀ ହେଲାଏ ଖେଳିଆ କହିଲା ମୁଁ ଏତିକି ବଲା ଶିଆଳ ମୁଁଇଁ ନାହିଁବଲା ଖେଳିଆ କଏ ପଚରଲା ତମେ

କିସ୍ ବଳି ମାଗଲ ବଲା ଖେଳିଆ କହିଲା ସିଳିରିଟି ସିଳିରିଟି ମୁଠାଏ ପାଇଲେ ପାଣି ପିଇତି ବଲି ତମେ କିସ ବଲି ମାଗଲକି ଶିଆଳ କହିଲା ଗୁଡ୍‌ଦୁମ୍ ଚାଉଳଖଣ୍ଡିଏ ଛେଳଟିଏ ବଲି ହିଁତି କହି ଲେକିଏ ଦେବାକ୍ ବଲି ଖେଳିଆ କହିଲା । ଯାଅ ତମେ ଯେଟିକିଲେ କୁକୁଡା ଚୁରାଏ ଯିବ ବଲା ଶିଆଳ ଗଲା ଯେ ଗଟେ ଗାଁରେ କୁକୁଡାଳା ଚରସନ୍ତି ହିଁଟାଣୁ କଟେ ବହିକରି ଦବଡିଲା ବକଏ ଲକଲା ଦବଡଲାଏ ଅଧାବାଡକଏ ଯାକେ ନାପାଇଲା ପଳଲାଏ । ଶିଆଳ ଆସଲା ଖେଳିଆକଏ କହିଲା କିସଭାଏ ମିତ ଆରିନେ ଆରିନେବଲ ଥିଲାଏ ଯେ ମୁଇଁ ବହିନା ପାରଥାଏଁ, ବଲି ହେଲେ ହିଁ ଅଧାବାଟ୍‌କଏ ବରିଆଣି ଦେଲାଏ । କୁକୁଡା ପୁଳିକରି କାଟିକୁଟାକରି ରାନ୍ଧି ରୁନ୍ଧା କଲାଏ ତାପରେ ଭାତରାନ୍ଧଲାଏ । ସବୁ ଠିକ୍ କରି ଖାବାକଏ ରେଡିକଲାଏ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଖାଲଇଏଲା ଖେଳିଆ ବୁଦ୍ଧି କଲା ସବୁ ସିକାର ଖାବାକଏ କହିଲା ମିତ ମର ପେଟା ବ ଥାସି,ବଲା କିସ କରବା ନାହିଁ ଯାଉ କ ୍ଲ ଆଣିବାନ୍ଧିଲା ଖେଳିଆ ଛିଡାଏ କର ଖଣ୍ଡେ ସିକାର ଖାଇଦେଲା ହେମିତ ମେଭଲ ନାହିଁବଲା ମିତ ତମେତା ଆରିଖାବି ବଲବ ବଲା ହିଁ ମକ ଏହିଁ ବାନ୍ଧବଲା । ତାପରେ ଶିଆଳ କଏ ବାନ୍ଧିଦେଲା ଯେଶିଆଳ ମୁକୁଳିନାପରଲା । ସବୁସିକାର ଖାଇ ଦେଲା ଶିଆଳଯେ ଦେଅବ ମୁଁଇ ଆଣିଥିଲି କୁକୁଳାର ହାଡଖଣ୍ଡେ ବଲାକଏ, ହାଡଲା ଦିକରି ନେତମର ଶିକାର ବଲା ଖାଇ ସାରି କରିପଳଲା । ଦବଡି ଦବଡି ଗଲା ଯେ ଭାଲୁଟିଏ ମହୁଭାଙ୍ଗଥିଲା ଟେକିଦେଲା ମିତ ତମେ କାହିଯାସ ବଲାକଏ ହିଁ ବେଟେ ଯାସଏଁ ବଲା । ଭାଲୁଟା କହିଲା ହେତେ ଦିନପରେ ଭେଟ୍ ଘାଟ୍ ଆସ ମହୁଟିଏ ଭାଙ୍ଗିସଏ ଖାବା ମିତ ତମେ କେତେ ହରକତରେ ଭାଙ୍ଗି ସଖାଇ ଦେଅ ବଲା ନାହିଁ ମିତ ଦୁଇଜଣ ଯାକଖାବାବଲା । ହିଁ ବଲା ଖାଲାଏ ବଳେ ଭାଲୁଟାକଏ ମଧ ଠକି ଦେଲା କ ୍ଲହରେ ବାନ୍ଧି ଦେଲା ଖାଇ ଦେଲା ଭାଲୁଯେ ଦେଅବ କେତେ ହରକତରେ ଭାଣିଥିଲା ତେଲଟିକେ ପରିଶ୍ରାକରି ନେତମର ତେଲବଲା ଖାଇ ସାରି ପଳାଲା । ଗଲାଯେ ବାଘଟିଏ ଗଟେ ସମର ମାରିକରି ପୁଳି ପୁଳାକରି ରେଡି କରିଥିଲା ଖେଳିଆଦବଡି ଦବଡିଗଲା ବାଘଟାକଏ ଟେକିଦେଲା ବାଘ କହିଲା ଆରେ ମିତତମେ ଖେଳିଆ କହିଲା ମୁଁଇ ବଲି କହି ତକିନାଇଁ, ଟେକିଦେଲି କିସି ଖରାପ ନାଭାଇବ କିସି ନାହିଁ ବଲା । ହିଁ ହିଁ ତଲେ ମୁଁ ଯାଏଁ ବଲା ବାଘଟା କହିଲା ହେତ ଦିନରେ ଭେଟ୍ ସିକାର ଖଣ୍ଡେ ଖାଇ କରି

ଯାଅ ବଲା ବକଏ ନାହିଁ ତମେ କେତେ ହଇରାଣରେ ମାରିସବଲା ନାହିଁ ହେଲେ ହିଁ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଖାଇ ଦେବାବଲା ସେଠି ହିଁ ବାଘଟାକଏ ଠକିକରି ବାନ୍ଧିଦେଲା ସିକାରରା ଖାଇ କରି ପଳଲା । ଶିଆଳ, ଭାଲୁ, ବାଘ ଏକାଠି ମିଶିକରି ମାରବାକଏ ଗଲାଏ ଯେ ଗଟେ ବିରୁଡି ବସା,ତ ଲେଟୁପକରି ବସିଥିଲା ହିଣ୍ଡାତା ଖେଳିଆ ବଲି,ଗଲାଏ କହିଲାଏ ତକଏ ମାର୍ ମୁଁ ବଲାବକଏ ରହମୁଁଇଁ ରାଜା ଘର ସୁନା ଜଗି ସଏଁ ବଲା ମୁଁଇ ପଳାଳଲ ତମେ ସୁନାଣା ନେବବଲା । ପଳଲା ବକଏ ଯାଇ କରି ବିରୁଡି ଟାକଏ ଛୁଇଦେଲା ହିଁଦିକଇ ଚ୍ଚବି ଦିଗଲାଏଁ । ଖେଳିଆ ଯେ, ଯାଇ କରି ଗଟେ ନାଳରେ ଧୋବାଟା ଲୁଙ୍ଗା ସଫାକରୁ ଥିଲା ନିଆଁରେ ଭାଙ୍ଗଲା ହାଣ୍ଡିଟିଦିକରି ବାଲିଲାକଏ ଭାଜିଥିଲା । ତିନିଜଣଯାକ ଯାଇକରି ଦେଖିଲାଏ ଯେ ଖେଳିଆଟା କିସ ଯେ ଭାଜି ସିବଲାଏ ଚ୍ଚଲ ମାରବା ବଲା ଏକଏ ଖେଳିଆ ରହ ମୁଁଇଁ, ରଜା ଘର ଭୁଝାବାଜସଇଁ ବଲା ଏଠିଥାଅ ଖାବଲେବଲା, ହିଁ ବଲାଏ ଆଁକଲାବ କଏ ତିନିଜଣଯାକ ଏ ତଡିଲା ବାଲିଲା ଦେଲା ଯେତିନଜଣ ଯାକ ମଲାଏ ତାକଏ ମାରିନା ପାରଲାଏ । ହିଁକଏ କହନ୍ତି ଖେଳିଆବଡେ ଚ୍ଚଲାକ ।

## ବୁଢ଼ା ଓ ବୁଢ଼ୀର କଥା

ଗୋଟେ ରାଇଜରେ ବୁଢ଼ା ଓ ବୁଢ଼ୀ ଟିଏ ଥିଲାଏଁ ତାଙ୍କର ପିଲାପିଲି କିସି ନାଥିଲାଏଁ । ବୁଢ଼ା ଓ ବୁଢ଼ି ତାଙ୍କର ସମ୍ପତି ଥିଲା । ତାଙ୍କର ଘରେ ଗାଈ, ସେଳି, କୁକୁଡା ଜୁରରେ ଥିଲାଏଁ । ବୁଢ଼ାକୁ ମାଉଁସ୍ ଖାବାକୋଏ ଜୁର୍ ମନକଲା କିନ୍ତୁ ବୁଢ଼ି ଲୁଭିଆ ଥିଲା । କେମତ୍ କଲେ କୁକୁଳି ମାଉଁସ୍ ଖାଇବି ବୋଲି ବୁଢ଼ା କହିଲା । ବୁଢ଼ା, ବୁଢ଼ିକୁ କହିଲା ଯେ ବୁଢ଼ି ଦିନେ କୁକୁଳି ମାଉଁସ୍ ଖାଇବା । ବୁଢ଼ି କହିଲା ହଁ ତକଇତା ଖାବାକାଏ ମନକରସି । କୁକୁଳି ଥିଲେ ଆରି ବିକି କରି ଧାନ ଚାଉଲ୍ ଘେନି ଖାବା ବୋଲି କହିଲା । ବୁଢ଼ା ଭାବିଲା କେମତ୍ ଉପାୟ ପା଼ିଲେ କୁକୁଳି ମାଉଁସ ଖାଇବି । ଦିନେ ବୁଢ଼ା କହିଲା ଯେ ଏ ବୁଢ଼ି ଆମର ତା ପିଲା ସୁଆ ନାହିଁ । ପେଚା ପୂଜା କରିବା ହେଲେ ଭଗବାନ ସୁଆ ଦିପାରନ୍ତ । ବୁଢ଼ି ସୁଖି ହିକରି କହିଲା ହଁ । ବୁଢ଼ା କହିଲା ଗୋଟେ ଗସ୍‌ରେ ଡଢ଼ରରେ ଆସନ୍ତି ବୋଲି କହିଲା । ହିନ୍ତିଲେ ବୁଢ଼ି କାଲିକିଠାରୁ ନେମେ ବୋଲି କହିଲା । ବୁଢ଼ି କହିଲା କିସ୍ କିସ୍ ସାମାନ ନେବୀ । ବୁଢ଼ା କହିଲା, ମୁହାଁ ଗୋଟେ ଆଉ ଗଲାଯେ ଭାତ

ମାଉଁସ୍ ପିଠା ଗୋଟେ ପରାତ୍ ନେମ୍ ବୋଲି କହିଲା । ବୁଢ଼ା କହିଲା ନେମେ ହେଁଠୁ ଗସ୍ ମୁଳେ ରଖି ଦେବେ । ମୁଇଁ ଗଲେ ପୂଜା କରିବି । ଆର ଦିନୁ ବୁଢ଼ି ସାମାନ ନିକରି ଗଲା । ବୁଢ଼ା ସେ ଗସ୍‌ରେ ଉତରେ ଥିଲା । ବୁଢ଼ି ଗସ ତଳେ ରଖି ଦିକରି ଆସିଲା । ହିଁ ମିତି, କେତେ ଦିନ୍‌ଗଲା । ଦିନ୍ କର ଦିନେ ବୁଢ଼ି ସେହି ମୁହାଁ, ଭାତ, ମାଉଁସ, ପିଠା ନିକରି ଗଲା ବୁଢ଼ି ଭାବିଲା କେତେ ବଡ ବଡ୍ ପେଚା ସୁଆଳା ହିସନ୍ତ୍ ଦେଖିବି ଆରି କେମନ୍ତ ବୁଢ଼ା ପୂଜା କରଇ ବୋଲି ଭାବିଲା । ବୁଢ଼ି ଲୁକି କରି ଦେଖିଲା । ବୁଢ଼ା ଗସ ଉତରରୁ ଉତୁରି ଆସି ବୁଢ଼ି ଆଣିଥିବା ମୁହାଁ, ଭାତ, ମାଉଁସ, ପିଠା ସବୁ କିସ୍ ପୂଜା କରିତାକ୍କି ସବୁଜାକ ଖାଇଦେଲା । ବୁଢ଼ି ଦେଖିଲା ଯେ ବୁଢ଼ା ସବୁ ଖାଇଦେସି । ତାର ପାସ କୋଏଗଲା ବୁଢ଼ି କହିଲା ତୁଇଁସବୁ ଇମିତି ସବୁଖାଇ ଦେସସ କିସ୍ ? ଦେଖୁଁ କେତେ ବଡ ବଡ ପେଚା ଛୁଆଳା ହେଲାଏଁ ନେ । ବୁଢ଼ା କହିଲା କାହିର୍ ପେଚା ସୁଆକି ? ତକୋଇତା କହିଲି ଯେ କୁକୁଳି ଗୋଟେ ପିଟିବା ଆର୍ ମାଉଁସ୍ ଖାବା ବୋଲି ଯେ ତୁଇଁତା ନାହିଁ ବୋଲେ ହିଁ ବୋକ୍ଏ ମୁଇଁ ତକଇ କହିଲି ଆରିକିସ୍ । ବୁଢ଼ି ରାଗି ଗଲା ବୁଢ଼ାକୁ କହିଲା ଯେ ତୁଇଁତା କୁକୁଳିଗା ସବୁ ଖାଇ ସରାଲେ ମୁହାଁ, ପିଠା, କରିକରି ସବୁଯାକ ଧାନ ଚାଉଳସଲା ଆରି ଖାବା  କିସି ନାହିଁନେ ବୋଲି ବୁଢ଼ାକୁ ବୁଢ଼ି କହିଲା । ମୁଁଇଁ ତର ଘରେ ନା ରହିଁଇଁ ଆରିଜଣେ ସାଙ୍ଗେ ପଳାବି ବୋଲି କହିଲା । ବୁଢ଼ା କହିଲା ଯା ପଳା । ବୁଢ଼ି ରାଗିକରି ଘରୁ ପଳାଲା ନିଜ୍‌ର ବାପ୍ ଘୋରକୋଏ । ବାକସ୍‌ରେ ଲୁଗାପଟା ଜଗ୍‌ଳିଲା । ଶିଶିରେ ତେଲ ସବୁ ଭ ି କଲା । ତାକୁ ମୁଣ୍ଡକୋଏ ଟେକି ଦେବା କୋଏ ଗାଁର ଆରିଗୋଟେ ବୁଢ଼ୀ ଲୋକଟିଏ ଡାକିବାକୋ ଗଲା ହିଁ ବେଳେ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀର ସେ ବାକ୍‌ରେ ଭ ି କରିଥିବା ଜିନିଷଳା, ବାହାର କରିଦେଲା । ସେ ବାକ୍‌ସ ଭିତରେ ଶୋଇ ପଡିଲା । ବୁଢ଼ୀ ଗାଁରୁ ବୁଢ଼ୀଟିଏ ଡାକି ଆଣିଲା । ବୁଢ଼ୀଟା ମୁଣ୍ଡକୋ ଟେକି ଦେଲା । ବୁଢ଼ି ମୁଣ୍ଡରେ ବୁହିକରି ନିଜର୍ ବାପ୍ ଘରକୋଏ ଗଲ ଗାଁ ମୁଣ୍ଡରେ ପହଁଚିଲା । ବୁଢ଼ାଟାକୁ ଜୁର୍ ମୁତା ଲାଗିଲା । ବୁଢ଼ିର ଦେହରେ ପଳିଲା । ବୁଢ଼ୀ କହିଲା ଯେ ଏମା ମୋର ସବୁ ତେଲଳା ପଳିଲା । ବୁଢ଼ି ବାକସ୍ ଟାକୋଏ ମୁଣ୍ଡରୁ ଉତୁରାଇ ବାକୋଏ ଚାହିଲା । ବୁଢ଼ୀକୁ ଜୁର୍ ଭାରି ଲାଗିଲା । ସେ ବାକସ୍ ଟାକୋଏ ଖୋଲି ଦେଖିଲା ଯେ ବାକସ୍ ଭିତରେ ବୁଢ଼ା ଶୋଇଥିଲା । ସେ ଦିହିଁଙ୍କର ଗାଁ ମୁଣ୍ଡରେ ଲାଗା ଲଗୀ ହେଲେ । ହିଁ ଦିନ ରାତିରେ

ବୁଢ଼ୀର ବାପାଙ୍କ ଗାଁରେ ଚାଗୁଂ ନାଚ ହେଉଥାଏ । ବୁଢ଼ି ଚାଗୁଂନାଚ ଦେଖିଗଲା । ବୁଢ଼ି ଭାବିଲା ଆଜିରାତି ଆଉ ଜଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ପଳାଇ ବି ବୋଲି ଭାବିଲା । ବୁଢ଼ା ତାର ଘରେ କୁକୁଳି, ଗାଈ, ଛେଳି, ଖୁଆଳିଦେଇ ତାର ବୁଢ଼ି ଗାଁକୁ ଚାଗୁଂ ନାଚ ଦେଖିବାକୁ ଗଲା । ସେହିଁ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ିକୁ ଦେଖି କିସ୍ ବୁଢ଼ି ମୋର ସାଙ୍ଗେ ଯିବେକି ? ବୁଢ଼ି ରାତିରେ ବୁଢ଼ାକୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲା ନାହିଁ ବୁଢ଼ି କହିଲା ଯେ ହିଁ ଯିବି ତମର ଘର କେଣ୍ଟିକି ? କିନ୍ତୁ ବୁଢ଼ା ଆରି ଗୋଟେ ଗାଁର ନା କହିଦେଲା । ବୁଢ଼ି କହିଲା ଯିବି । ସେଦିନ ରାତିରେ ବୁଢ଼ା ଓ ବୁଢ଼ି କଥା ବା ୍ି ହେଲେ । ସେଠୁଁ ଆରିଦିନେ ଚାଗୁଂ ନାଚ ହେଲା । ସେହି ରାତିରେ ହିଁ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ିକୋଏ ଆଣିଲା ସିଦିନ ରାତିରେ ଠକିଦେଲେ । ବୁଢ଼ି କହିଲା ନାହିଁ ଆଜ ଯିବିବୋଲି ମୋର ଲୁଗା ଲୁଗି ଆଣିସଇ ନେ ଚାଲ ଯିବା ବୋଲି ବୁଢ଼ି ବୁଢ଼ାକୁ କହିଲା ଘରକୋଏ ଆସିଲାଇଁ । ସକାଳ ହେଁଲା ବୁଢ଼ି ଦେଖିଲା ଯେ ତାର ନିଜଘର କୋଏ ଆସିସ୍ । ବୁଢ଼ା କହିଲା ହିଞ୍ଜେ ବୁଢ଼ି ଆରିଜଣ କୋଇ ସାଙ୍ଗେ ଯାଥିଲେ ପରାଏ । ସେହି ଦିନ ବୁଢ଼ୀର ଭାଇ ଆସିଲା । ବୁଢ଼ାକହଲା ବୁଢ଼ୀର ଭାଇକୁ ଦେଖି ତୁମର ଭଉଣୀ ଆରି ଜଣକୋଏ ସାଙ୍ଗେରେଯିବି ବୋଲି କହସି । ସେ ବୁଢ଼ିର ଭାଇ କହିଲା - ନିଜର ଧନ ନିଜେ ନଖାଇକୋରି ସବୁ ବିକିଦେବି ବଲେ ହେବାକ୍ । ବୁଢ଼ା ଓ ବୁଢ଼ି ଦିହେଁ ହିଁ ଦିନଠାରୁ ଖୁସିରେ ଘରସଂସାର କଲେ ।

## ଭାଲୁ ଅଜା ବୁଦ୍ଧି କେଡେ ନିକ

ଗଟେ ଗଛରେ ଶୁଆଟିଏ ବାସ୍ ବାନ୍ଧି ତାର ଛୁଆଳାମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ରହୁଥାଏ । ଦିନେ ଗଟେ ଶୁଆ ଗଛତଳକଇ ଖସି ପଡିଲା । ମା ଶୁଆ ଛୁଆଟାକଇ ଆଣିବାକଇ ଗଛ ତଳକଇ ଆସି ଦେଖିଲା ତ ଗଟେ ଶିଆଳ ଛୁଆଗାକଇ ପିଠିକେ ନେଇ ଦବଡଛି । ଶୁଆ ତାକଇ ଛୁଆଟାକଇ ଦେବାକଇ କହିଲା । ହେଲେ ସେ କହିଲା ଏଟା ମର୍ ଛୁଆ ମୁଁଇଁ କିସ୍‌କଇ ଦେବି । ବିଚିରା ଶୁଆ ମନ ଦୁଃଖରେ ତାର ଘରକଇ ଆସିଲା । ତାପଦିନ ପଶୁ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ସଭା ବସିଥିଲା । ଶୁଆ ବିଚିରା ସିଟିକିଯାଇ ତାର ଦୁଃଖ ଜଣାଲା ହେଲେ, ସବୁପଶୁଳା ସାଙ୍ଗ୍ ହୋଇ ଶିଆଳର ସାହସ ନେଲାଇ । ବାଗ୍ ଦେଖିଲା ଭାଲୁ

ବୁଢ଼ା ବସି ଢୁଳାଛି । ସିବକଇ ଟିକେ ହଲାଇ ଦିକରି କହିଲା, ବସି ଢୁଳାଛସି । ସିଏ ଟିକେ ହଲାଇ ଦେଇ କହିଲା ହଇ ଓ ଅଜା କାଲି୍ ରାତିରେ କେବାଟେ ଯାଇଥିଲେ କି ? ଭାଲୁ ସତକର ନାଁଶୋଇ ଥିଲା ଶୁଆର ଗୁଆରି କରିବାର କଥା ଶୁଣିଥିଲା । ସିଏ କହିଲା କାଲି ସମ ଦରରେ ପରା ନିଆଁ ଜଳଥିଲା । ଯାଇ ଥିଲି ଲିଭାବାକଇ । ତାର କଥା ଶୁଣି ସବୁ ପଶୁଳା ହଁସି ଉଠିଲାଇ, ସମୁଦରରେ କ'ଣ କେଦିନ ନିଆଁ ଲାଗଥିଲା । ଭାଲୁ କହିଲା ଶିଆଳ ଶୁଆ ଛୁଆ ଜନମକରେ ? ତଳେ ସମ୍ଦରରେ ନିଆଁ ନା ଲିଗିବ୍ କେମତି ? ଏକଥା ଶୁଣି କରି ପଶୁମାନେ ଚୁପି ହେଲେ ପଶୁଳା ଚୁପ୍ ହେଲାଇ ବଳେ ଶିଆଳ ଶୁଆ ଛୁଆକା ଫେରାଇ ଦେଲା ସିଲାଗି ଭାଲୁ ଅଜାକୁ ସବିଏ ଭଲ ବଲାଇ ।

ଇଲାଗର ହେଲି ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀ ।
କିସ ମୁଁଇଁ କରିବି ନାଁ ଆସଇ ବୁଦ୍ଧି ।
ସାହିତ୍ୟ ପାଠକୁ କରଇଁ ଜୁଆର ।
ନାଁ ଆସଇ ମକଇ ପରଶନ ଉ  ର ।
ଇଙ୍ଗିଲିସି ପାଠତ ବେଶି କରଇ କଷ୍ଟ ।
ପଢ଼ି ପଢ଼ି ଲେକି ମୁଣ୍ଡ ବୁଲାଇ ।
ହିନ୍ଦି ପଢ଼ିଲେକି ମୁଣ୍ଡ ବୁଲାଇ ।

ଇତିହାସ ଦେଖି଼ ଜର ପଳାଏ ।
ଜର୍ ଆସଇ ଦେଖି଼ ଭୂଗୋଳ ପାଠ ।
କେମନ୍ତ ହେବି ମୁଁଇଁ ବଡ ମଣିଷ ।
ମନେ ନାଁ ପଡଛି ଗଣିତ ସୂତର୍ ।
ଭେମିଳି ଯାଏଁ ଦେଖି଼ କରି ବିଜ୍ଞାନ ଚିତିର ।
ଚାଷ୍ କରିବାକଇଁ ଡରଇଁ ମୁଇଁ ।
ମୁଇଁ ହେଉଛି ଦୁର ଚତୁର ।
ପାଠପଢ଼ାରେ ଜାଣଇଁ ନାହିଁ ।
ଖେଳ କୁଦ୍‌ରେ ଆଗରେ ଥାଇଁ ।

କିଲାସ ଯିବାପାଇଁ ନା ଲାଗଇ ମନ୍ ।
ମନ ମର ହୁଏ ଛନ୍ ଛନ୍ ।
ମାସ୍ଟୁର ବାବୁ ଦିଅ ବାଟ୍‌ବତାଇ ।

## ରାଜା ଓ ହଲିଆ

ଗଟେ ଗାଁରେ ବୁଢ଼ିଟିଏ ଆଉ ତା'ର ପୁଅ ଦୁଇଟା ରହିଥିନାଇଁ ବଡ ପୁଅର ନାଁ ହାଡୁ ଆରି ସାନପୁଅ ର ନାଁ ନାଗର ତାଙ୍କେ ବେଶି ଗରିବ ଥିଲାଇଁ ନାଗର କହିଲ ଯେ ମୁଇଁ ଯେଠି ହେଲେ ହଳିଆ ରହିବି ଆରି ଆମର ପରିବାର ଚଳିବା ବଲା ହେଠୁ ହଳିଆ ରହିବା କଇ ଗଲା । ଗାଁ ସାରା ଡାକି ଡାକି କହିଲ ଯେ ମକଇ କିଏ ହଳିଆ ରଖିବ ରାଜା କହିଲା ମୁଁଇଁ ହଳିଆ ରଖିବି ରହିବେତା ନାଗର କହିଲା ହୋଇ ରହିବି ତାକଇ ରଜାଘର କଇ ନେଲା ଆରି ଜୁର କାମ କରାଲା ଆରି ଖାବା କଇ କମ୍ ଦେଲା । ସିଏ ଭାବିଲା ଯେ ମୁଇଁ ଏଠି ରହି କରି ଜୁର କାମ୍ କରିସଇଁ ଆରି ଖାବାକଇ କମ୍ ଦେସନ୍ତ ମୁଇଁ ଏଠି ରହିନାପାରଇଁ ସିଏ ରଜା କଏ କହିଲା ଯେତିକି କାମ୍ କରି ଥିଲିମକଇ ସିଟଙ୍କା ଦେଅ ମୁଇଁ ଘର କଇ ଯିବି, ରଜା କହିଲା ପଇସା ନେବତା ଆଇ ବଲି କରି ଡାକିଲା ଆରି ପଇସା ନ ଦେଇ ହାଡୁ କଇ ଜୁର ପିଟିଲା ନାଗର ଘରକଇ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଗଲ ହେଟୁ କଇଲା ମୁଇଁ ହେଠି ନାରହୁଇଁ ରଜା ମକଇ ଜୁର୍ ପିଟିଲା ଆରି । ପଇସା ନାଦେଲା ତା'ର ବଡଭାଇ ଜୁର୍ ରାଗିଲା କହିଲା କି ମୁଇଁ ହଳିଆ ରହି ଯିବି ତୁଇଁ ଘରେ ଥା ମାକଇ ଜଗିବେ ନାଗର କହିଲା ହିଁ ହାଡୁ ଗଲା ରାଜାର ପାସକଇ ମୁଇଁ ତମର ଘରେ ହଳିଆ ରହିବି ରଜା ବଲା ରହିବେତା କିନ୍ତୁ ମୋର କଥା ରଖିବେ ହେଲେ ତା' ରହିବେ ନା, ହେଲେ ନା, ରହିପାରସ୍ ହାଡୁ ବଲା, ତୁଇଁ କହି ସାରିଲେ ।

ମୁଇଁ ଗଟେ କଥା କହିବି ମୋର କଥା କଇ ରଖିବେତା ରଜା ବଲା ହିଁ ରଖିବି ବଲାଁ ତେନ୍ତେଳି ପଥରରେ ଭାତ ଖାବେଆରି ତେନ୍ତେଳି ପଥରରେ ତୁଣ୍ ଖାବେ ହାଡୁ ବଲା ମୁଇଁ ତେନ୍ତେଳି ପଥରରେ ଭାତ ନାଖାଇଁ କଂସା ତାଳିରେ ଭାତ୍ ଖାବି ଆରି କଂସା ଗିନାରତୁଣ ଖାବି ବଲା ବେଳେ ରଜା ହିଁ ବଲା ରଜାଘର କଇ ଡାକି ନେଲା ହାଡୁ ସବୁ ଦିନେ ଗାଇ ଛେଳି ଚରାଇ ନେଲ । ଦିନେ ରାଜା ବଲା ହାଡୁ ସବୁ ଦିନେ ଜଙ୍ଗଲ କଇ

ଗାଈ ଚରାଇ ନେଇ ଦିନେଲେ ଦିନେ କଟାର୍ କି ବରାଲେ ମାରିକରି ଆଣିତେ ହାଡୁ ବଲା ହଁ ଆଜ୍ ଆଣିମି ମକଇ ବନ୍ଧୁକ ଗଟେ ଦେତା ତାକଇ ବନ୍ଧୁକ ଗଟେ ଦେଲାଇ ହେଠୁ ସିଏ ଜଙ୍ଗଲରେ କିସି ଗଟେ ହିଁ ଶିକାର ମେଳିଲାଇଁ ନାହିଁ ବଳେ ହାଡୁ ଭାବିଲା ମୁଇଁ ତା ରଜାକଇ କହି ଦିସଇ ମାଉଁସ୍ ଆଣିମି ବଲି ଯେତଲେ ହିଁ ନେମାକଇ ପଳସି ଦେଖିଲା ଯେ ରାଜାର ବଡ ଖାସୁଟିଏ ଗଟେ ଟାଙ୍ଗର ଉପରେ ଠିଆ ହିସି ହାଡୁ ବନ୍ଧୁକଟାରେ ଖାସୁ ଟାକଇ ମାରି ଦେଲା ଆଉ ବୁଡିଆରେ କାଟିକରି ଭଇଲା I ଘରକଇ ରାଜା ବଲାଆଜି ହାଡୁ ମାଉଁସ ଆଣିବ ରାଣି ଦୁହେଁ ମସଲା ବାଟ ଆରି ଭାଜ୍ ରାଣି ଭାଜି ଦେଲା ସଭିଏଁ ମିଶିକରି ଖାଇନାଇଁ ଏଠୁ ପସର ଦିନ ଛେଳି ବେପାରି ଆଇଲା ରଜାକେ କହିଲା ଯେ ତମେ ଛେଳି ଛୁଲାବିକି ବକି ରାଜା ବଲା ବିକିବି ଆରେ ହାଡୁ ଆମର ବଡ ଖାସୁଟା ଆଣ୍ତ ବିକିବା ହାଡୁ ବଲା କାଲ୍ର ବଡ ଖାସୁଟା ଖାଇଲାଇଁ ଯେ ତମର ମନେ ନାହିଁ ରଜା ବଲା କାଲର୍ କଟାର ମାଉଁସ ଖାଇ ଲାଇଁ ହାଡୁ ବଲା ନାହିଁ କଟାରୀ କି ବରା ନା ପାଇଲି ବଳେ ତା ବଡ ଖାସୁଟା କଇ ମାରିଲି ରଜା ତାକଇ ଜୁରସେ ରାଗିଲା ଆରି ଦିନେ ହାଡୁ କଇ ରଜା କହିଲା ହାଡୁ ଯିବେ ଯା ନଦୀ ତଳାରେ ଜମିଣା ଆସି ବାଇଗଣ ବିଲାତି ରୁଆ ହିସି ସଫା କରିଦେବ I ହାଡୁ ଗଲା ସବୁ ସଫା କରିଦେଲା ରାଜା ଆର ଦିନର ଜମି କଇ ଯାଇକରି ଦେଖିଲେ ଯେ ଯେତେ ତାର ଘାସ୍ ବାଇଗଣ, ବିଲାତି ସବୁ ହିଳରେ ଯାଇ ପଳିସି ରଜାଯାଇ କରି ହାଡୁକଇ କହିଲ ଯେ ହାଡୁ ତକଇ କିସ୍ କାମ୍ କହିଲା ବଳେ ତୁଇଁ କିସ୍ କାମ୍ କରିଲେ ହାଡୁ ବଲା ତମେତ ମଣିମା ଯାହା କହିଲ ମୁଇଁ ତାହା କରିଲ ତମେ କହିଲି ଯେ ସବୁ ସଫା କରି ଦେବା କଇ ବଳେ ମୁଇଁ ସଫା କରି ଦେଲି । ତାର୍ ଆର ଦିନ ରାଣି ବଲା । ଯେ ରାଜା କାଠ ସରିଗଲା କାହିଁ କେ ଭାତ ରାନ୍ଧିବା ରଜା ବଲା ହାଡୁ ଯା କାଠ ଆଣି ଯିବେ ହାଡୁ ଗଲା କାଠ ଆଣି ଭାବିଲା ଯେ ଜଙ୍ଗଲ କଇ ଗଲେତା ଏତେ ଦୂରିଆ ମୁଇଁ ଜଙ୍ଗଲ କଇ ନାଇଯାଇ ଏଠିତା କାଠ୍ ମେଳିଆକ୍ ବଲା ରଜାର ଜେତେ ଲଙ୍ଗଳ ଗା କଇ କାଟିକରି ନେଲା ରାଣି ନିଆଁ ଜଳାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ବଢ଼ିଆଁ ଜଳସି ହାଡୁ କଇ କଇଲା ରାଣୀ କେଠୁ କାଟ ଆଣିସ୍ସ ଯେ ବଢ଼ିଆ ଜଳସି ହାଡୁ ବଲା ଜଳିଆ କତା ଆରେ ଶରଗି କାଠପରାଇ ତା'ର ଆର ଦିନର ରଜା ବଲା ହାଡୁ ଜମିକଇ ଯିବେ ଯା ଲଙ୍ଗଳ ଗାକଇ ଆଣେମେ କାଲ କି ହଳ ଧରି

ନେମେ ହାଡୁ ବଲା ଯେ ଲଙ୍ଗଳକଇ ନିଆଁ ଠେକାଇଲ ଯେ ମୁଇଁ ଖଜି ଦେଖିଲି କାଠ ନା ପାଇଲି ବଲେ ହିଁଲା କାଟି କରି ଆଣିଲି । ରଜା ହାଡୁ କଇ କେମତ୍ କରଲେ ମାରି ପାରତି ରାଣି କଇ କହିଲା । ରାଣୀ ହାଡୁ ଆମର୍ ବଡେ କ୍ଷତି କରିସାରିଲା ନେ ତାକଇ କେମତ କରି ମାରିବା ରାଣୀ ବଲା ହାଡୁ କଇ ଆମର ଜୁଆଁଇଁ ପାସକଇ ବଟାଇ ଦେବା ଆରି ଗଟେ ଚିଠି ଟିଏ ଲେଖି କରି ଦେବା ଯେ ହାଡୁଯାସି ତାକଇ ଗଲେ ଦଶଦିନର ପଚିଲା ଭାତ ଆରି ଦଶ ଦିନର ପଚିଲା ତୁଣ ଦେବ ଶୋଇ ବାକଇ ଗାଈ ଗୁହାଳେ ଦେବ ଯଦି ପଳାଇ ଖଜିଆକ୍ ହେଲେ ମାରି ପକାଇ ଦେବ ବୋଲି ଲେଖିଲାଇଁ । ଆରି ହାଡୁ ଇଚିଟା ଧାରି କରି ଯିବେ ଯା ଆମର ଜୁଆଁଇ ଘରକଇ ହାଡୁ ଚିଠିଟା କଇ ଧରି କରି ଗଲା ବାଟେ ଦେଖିଲା ଗଟେ ସ୍କୁଲ ସୁଆଟା ବସିସି ହାଡୁ ବଲା ଯେ ବାବୁ ଇଟାରେ କିସ୍ ଲେଖା ହସି ଫିଲାଟା ପଢ଼ି ସାରିକରି କହିଲା ବାବୁ ତୁଇଁ କେଁଟିକି ଯାସସ ? ହାଡୁ ବଲା ଯେ ମୁଇଁ ଜାସଇଁ ମୋର ସାହୁର ଜୁଆଇଁ ଘରକଇ ସି ପିଲାାବଲା ତୋର ସାହୁ ମାରିବା କଇ ପଠାସି ତୁଇଁ ଗଲେ ତାକଇ ଦଶ୍ ଦିନର ଭାତ ଆରି ଦଶ ଦିନର ତୁଣ ଦେମାଇଁ ଆର ନା ରହିଲେ କି ତକଇ ମାରି ଦେମାଇଁ ହାଡୁ ବଲା ହିଁ ଚିଠିଟା ଚିରିଦି କରି ଆରି ଗଟେ ଲେଖ୍ ତା ସି ପିଲାବାଲା କିସ୍ ଲେଖିବି କଲା ହାଡୁ ବଲା ମୁଁ ରଜା ଦିସଇଁ ଯେ ହାଡୁ ତମର ଘରକଇ ଯାସିଗଲା ପରେ ତୁଇଁ ତାକଇ ସବୁ ଦିନେ ମାଂସ ମାଛ, ଅଣ୍ଡା ଦେବୁ ଆଉ ଶୋଇ ବାର ଲାଗି ଗୋଟେ ପଲଙ୍କ ଦେବୁ ମଇଁ ଗଲେ ମକଇ ପଖାଳ ଭାତ ଆରି ତେନ୍ତେଳି ତୁଣ ଦେବୁ ନା ହେଲେ ତୁଇଁ ମୋର ଜୁଆଇଁ ନାହିଁ । ଇମିତି କରି ଲେଖିଦେ ରଜାର ଜୁଆଇଁ କି ଦେଲା ହାଡୁ କୁ ସବୁ ଦିନେ ମାଂସ, ମାଛ, ଅଣ୍ଡା ଦିଲାଇଁ ଦିନେ ରାଜା ଭାବିଲା ମରିଲାକି ନାଇଁ ବୋଲି ରାଜା ଭାବିଲା ମରିଲା କିନାଇଁ ବୋଲି ଦେଖି ଆସିଲା ବେଳେ ରାଜା କଇ ତେନ୍ତେଳି ତୁଣ ଆରି ପଖାଳ ଭାତ ଦେନାଇଁ ରାଜା ତାର ଜୁଆଇଁ କି ପଚାରିଲା ଯେ ହାଡୁ କଇ କିଲାଗି ମାଛ, ମାଂସ, ଅଣ୍ଡା ଦେସ ତାର ଜୁଆଇଁ ବଲା ତୁମେ ଯାହା ଲେଖିକରି ଦିଥିଲ ମୁଁ ସିମିତି କାମ୍ କରସଇଁ ରାଜାବଲା ମୁଇଁ ହେମିତି ଲେଖିକରି ନାଦେଇ ତାକଇ ମାରିବାର ଲାଗି ଲେଖି କରି ଦିଥିଲି ତା'ର ଜୁଆଇଁ ବଲା ଏଠି ମାରି ନାହେଇ ତମର ଘର କଇ ଗଟେ ଚିଠି ଲେଖି କରି ପଠାଅ ଯେ ହାଡୁ ଯାସି ଘରକଇ ତାକଇ ମାରି କରି ରକ୍ତ ରଖି ଦିଥିବ ମୁଇଁ ଗଲେ

ପିଇବି ବୋଲି କରି ଗୋଟେ ଚିଠି ଟିଏ ଲେଖିକରି ଦିଇଁ ଥିଲି, ଆରି ହାଡୁକଇ କଇଲାଇଁ ଯେ ଇ ଚିଠି ଟା ବଡ ପୁଅକୁ ଦେବେ ବୋଲି ହାଡୁ ଚିଠିଟା କଇ ନିକରି ଗଲା ଆରି ବଳେ ସଇସ୍କୁଲିଆ ପିଲା ପିଲାଟାକଇ ଭେଟାଲା ଆରିସେ ପିଲାଟା କହିଲା ଯେ ତୁଇଁ ଏଠୁ ଗଲେ ତକଇ ରଜାର ବଡପୁଅ ମାରି କରି ରକତ ରଖି ଦିଥିଆକ୍ ଆରି ରାଜା ଆସିଲେ ପିଆକ୍ । ହାଡୁ ବଲା ହିଁ ଚିଠିଟା ଚିରି ଦିକରି ଆରି ଗଟେଲେଖି ହାଡୁ ଘରକେ ଯାସି ଆରି ଯାଇ ସାରିଲେ ମୋର ସାନଝିଅକଇ ହାଡୁ ସାଙ୍ଗେ ବାହା ଦେବେନା ହେଲେ ମୁଁ ଏଠୁ ଗଲେ ରକତ ପିଇବି ବୋଲି ସି ପିଲା ଲେଖି ଦେଲା ଚିଠି ଟାକଇ, ଧେରି କରି ଗଲା ରାଜାର ବଡ ପୁଅ କୁ ଦେଲା । ରାଜାର ବଡ ପୁଅ ତାର ସାନଭଉଣି କୁ ହାଡୁ ସାଙ୍ଗେ ବାହାକରି ଦେଲା ରାଜା ଆସିଲା ହେଠୁଁ କହିଲା ମୁଇଁ ଯାହା କହିଥିଲି ଆଣ ବଲଇ ବଳେ ମାଉସ ଭାତ ନିଦେନ୍ତ ରଜା ଫିଙ୍ଗି ପକାଇ ତାର ବଡ ପୁଅକୁଇ ଡାକିଲା । ଆରି କହିଲା କିସ୍ କରସସ ଯେ ମଇଁସ ଭାତ ଆଣସଶ ତାର ପୁଅ ବଲା ଆଜି ପରା ଆମର ମିନିର ବାହାଘର ହାଡୁ ସାଙ୍ଗରେ ରଜା କାବା ହେଲା ଅରେ ମୁଁଇଁ ତା କହିଥିଲି ଲେଖି ଥିଲି ଯେ ହାଡୁକଇ ମାରିବାର ଲାଗି କିଏ କହିଲା ବାପା କିସ୍ ଲେଖିଚୁସ୍ ଯେ ଦେଖିବେ ରଜା ଦେଖିଲା ହାଡୁର ବାହାଘର କଥା ଲେଖାହିସି । ରାଜା ଭାବିଲା ଆଜ୍ ହାଡୁ କଇ ମାରି ଦେବି । ରାତିରେ ଶୋଇଲା ବଳେ ହାଡୁ ଗଟେ ବାଛୁରୀ ସୁଆ ଟାକଇ ଆଣିକରି କମଳ ଅଳାଇ ଦେଲା ଆରିସିଏ ସଙ୍ଗାଉପରେ ଶୋଇଲା ରାଜା ଗଲା ହାଡୁ କଇ ଭକକରି ହାଣିଦେଲା ଦେଖିଲା ଯେ ବାସୁରୀ ସୁଆଟା ହାଡୁ ଉଁପୁରୁ କହିଲା ହିଁ ରାଜା ତୁ ବାସୁରୀ ସୁଆଟାକଇ ମାରିସସ୍ କହି ଦେବିଯେ ବଲା ହାଡୁ ବଳେ ରାଜା ବଲା ଯେ ହାଡୁ ନାକହିବେ ତକଇ ମର ରାଇଜରୁ ଫାଲେବେ ଦିବଲା ବଳେ ହାଡୁ ନା କହିଲା ଆରି ତାରମାକଇ ଆରି ତାର ଭାଇ କଇ ହିଁ ଡାକିଆଣିଗଲା ଏକାଠି ସଭିଏଁ ରହିଲାଇଁ ।

## ଭାଲ୍‌କାଣ୍ ଆଉ ବଉ

ଏକ୍ ଥିଲା ସାଦବ ବୁଢ଼ା ତାର ପରାୟ ଗୋଟେ ପୁଅ ନୂଆ ବଉ ଆଣିଥାଏ । ଦିନେ ପରାୟ କମାଣ୍ କୟ ହଳ ଧେରି ଯାଇ ଥିଲାୟ ଯେ ବଉଟା କୟ ପରାୟ ଭାତ ନି ଦେବେ ବୋଲି କହି ଲାୟ ବଳେ ବଉଟା ପରାୟ ଭାତ ନିଦେଥିଲା ବଳେ ବାଟେ

ପରାୟ ଗୋଟେ ଭାଲୁ ଭେଟେଲା । ଯେ ଭାଲ୍‌ଟା ବଲା କାହିଁ ଯାଛସ୍ ବଲା ବଲେ ବଉଟା ବଲା ପରାୟ କିମାଣ୍ କି ଭାତ ନି ଦେସଇଁ ବଲା ବଲେ ଭାଲ୍‌ଟା ବଲା ଦେ ତୋର ଲୁଗାଟା ପିନ୍ଧି ଦେଖାୟଁ କେମତ୍ ଦିସଇଁ, ନାଲେ ତୋକାୟ ଖାଇ ଦେବି ବଲା ପରାୟ ବଲେ ନେଏଁ ହୋନ୍ତେ ବଲା ଆରି ଦେ ତାର ଯାକିଟଟା ପିନ୍ଦି ଦେଖାୟ ବଲା । ହେଟୁଁ ନେଏଁ ବଲା ପରାୟ ଭାଲ୍ ଯେ ତାର କାନର ନାକର୍ ସବୁ ମାଗ୍‌ଲା ହାର ପିନ୍ଧିଲା । ହେଟୁଁ ଦେ ତର୍ ଭାତ୍ ଟୁକୁଲଟା ଭୟୀ ଦେଖାୟ କେମତ୍ ଦିସଛୟଁ ବଲା ହାର ଘରକାୟ ଗଲା ହେଟୁଁ । ବଉଟା ନେଗେଲା ହି କରି ଗୋଟେ ରାଇଝିଲିମିଲି ଗଛଟାରେ ବସିଛି । ହେଟୁଁ ପସେ ହଳ ଧେରା ଲୋକ୍‌ଲା ବଲାୟ ଯେ କିସ୍ କଲା ବଉଟା ଯେ ଭାତ୍ ନା ଆଣି ଦେଲା । ବଲାୟ ହାର ହଳ୍ ଶାଡି ଦେଲାୟ ହାର ଘର କାୟ ଗଲାୟ ବଲେ ସି ଭାଲୁଟା ପରାୟ ଦଳତଳି ଭିତିରେ ଢ଼ଂପାୟ୍ ହିକରି କୁହୁଁରୀ ବୁଲସି ହେଟୁଁ ତାର ଘଇତାକ୍ ପରାୟ ବଲା ଯେ କିସ୍ ହେଶସ୍ ବଲା ବଲେ ସିଇ ଭାଲ୍‌ବଲା ଯେ କିସ୍ ଭାୟ ଜୁରେ ଜର କଲା ବଲେ ତାନା ନି ଦେଇ ବଲା ବଲେ ପରାୟ । ହେଁ ବଲା, ସିଇ ଭାଲୁବଲା ଯେ ଯା ମା କାୟ ଆରି ବୁଆକାୟ କହି ଦେବେ ଦେଖି ଆସବାୟ ବଲା ପରାୟ ବଲେ ଗଲା ପରାୟ ହାର କହିଲା ଜୁରେ ଜରାସି ଯିବହାର ଦେଖି କରି ଆସ୍‌ବ । କେମତ ନାଇ କେମନ୍ତ ହେୟାକ୍ ବଲାବଲେ ପରାୟ ବୁଢ଼ାଟା ବଲା ଯେ ଏ ବୁଢ଼ି ଯା ଭାତ ଦୁଇଟା ରାନ୍ଦବେ ଦେଖି ଯିବା ବଲା ବଲେ ହଁ ବଲା ହାର ଭାତ୍ ରାନ୍ଧିଲା ହାର ଭୌଁଲାହାର ଗଲାୟ ପରାୟ ଯେଁ ଗଛଟାରେ ବସିଥାୟ ସିଇ ଗଛଟା ବାଟ୍ ତଳାକେ ଥାୟ ମାହାଁକ୍ ଆରି ବାପକ୍ ଗଲାୟ ବଲେ ଟକିଟା ଦେଖିଲା ଆର୍ ଗୋଟେ ଗୀତ ଗାଁଇଲା । ମା ଯାଇଛି ମା ଯାଇଛି ଭାଲ୍‌କାଣି ଝିଅ ଦେଖି ।

ମୁଇଁ ବ ମା ମୁଇଁ ବମା
ରାଇ ଝିଲିମିଲି ଗଛେ ।
ମୁଇଁ ବ ମା ମୁଇଁ ବମା
ରାଇ ଝିଲିମିଲି ଗଛେ ।

ବଲା ବଲେ ବାପାକ୍ ଯେ କେତେ ଜରାସି ନନୀ ଯେ ଚଳୟ୍‌ଟା ହେଡେ ହେମତ୍

କରି କାନ୍ଦିଛି ବଲା ବଲି ହେଲାୟଁ ବଳେ ଆରି ଥରେ ଗାଁ ଇଲା ।

ବୁଆ ଯାଉଛି ଯାଉଛିର
ଭାଲ୍ କାଣ୍ ଝିଅ ଦେଖି
ମୁଇଁ ବ ବୁଆ ମୁଇଁ ବ ବୁଆ,
ରାଇ ଝିଲିମିଲି ଗଛେ ।
ମୁଇଁ ବ ବୁଆ ମୁଇଁ ବ ବୁଆ,
ରାଇ ଝିଲିମିଲି ଗଛେ ।

ବଲା ବଳେ ଚ୍ଲ୍ ଚ୍ଲ୍ ବେଗି ଯାଉଁ ବଲାୟ ହେଟୁଁ ଗଲାୟ ହାର ପଚାରଲାୟ କେଣ୍ଡି ନୋନୀ ଶୋଇଛି ବଲାୟ ବଳେ । ଭିତରେ ଶୋଇଛି ବଲାୟ ବଳେ ଗଲାୟ ହାର ଉଠ୍ଲାୟ ଉଠ୍ ନୋନୀ ଭାତ ଦୁଇଟା ଆଣିଛୁ ଯେ ଖାଇବେ ବଲାୟ ବଳେ । ସିଇ ଭାଲ୍ ବଲା ଯେ ଉହୁ ମା ଉହୁ ବୁଆ ମୁଇଁ ଉଠିନା ପାରଇଁ ବସିନା ପାରଇଁ ବଲି କହିଲା ବଳେ ମାହାଁକ୍ ବଲାଯେ ଉଠ୍ ଗାରସେ କେତେଲେ ଖାଇଦେ ବଲା ପରାୟ ହେଲେହିଁ ନାଇବଲା ପରାୟ । ବଳେ ହୋଁ ବଲାୟ ହାର ପଳାଲାୟ ଯାଉଁ ହୋତେ ବଲାୟ ହାର ପଳଲାୟ ହାର କୋକା କହାରି କାକି କ ଆସ୍ଲାୟବଳେ ସିଇ ମିତିରି ଗୀତ ଗାଁୟଲା ।

କୋକା ଯାଉଛି କୋକା ଯାଉଛି
ଭାଲ୍ କାଣ୍ ଝିଅ ଦେଖି ।
ମୁଇଁ ବ କୋକା ମୁଇଁ ବ କୋକା,
ରାଇଝିଲିମିଲି ଗଛେ ।

ବଲା ବଳେ ତାକେଇଁ ବଲାୟ ଯେ ବଡେ ଜରାଛି କିସ ଚଳଇଟି ହେଡେ ହେମତ୍ କରି କାନ୍ଦୁଛି । ବଲାହାର ଚାଲ୍ ବେଗି ଯାଉଁ ବଲାୟ ବଲେ ଆରି ଥରେ ଗାଁୟଲା ।

କାକି ଯାଉଛି କାକି ଯାଉଛି
ଭାଲ୍କାଣ୍ ଝିଅ ଦେଖି ।
ମୁଇଁ ବ କାକି ମୁଇଁ ବ କାକି,
ରାଇଝିଲିମିଲି ଗଛେ

ମୁଇଁ ବ କାକି ମୁଇଁ ବ କାକି,
ରାଇଝିଲିମିଲି ଗଛେ ।

କୋକାକ ବଲା ଯେ ଚାଲ୍ ବେଗି ଯାଉଁ ବଲାୟହାର ଘରକୟ ପହଁଚିଲାୟ ହେଟୁଁ ତା କେଇଁ ବଲାୟ ଉଠ୍ ନୋନୀ ଦେଖୁଁ ଦେଖ୍ ଆଇଛ ବଲାୟ ବଳେ ଭାଲ୍ ବଲା ଯେ ଉହୁ କୋକା ଉହୁ କାକି ମୁଇଁ ଉଠିନା ପାରଇଁ ବଲା ବଳେ କୋକା କ,ଆରି କାକି କି ଚାଲ୍ ପଳାଉଁ ନାନୀ ନା ଉଠିଲା ବଲାୟ ହାର ପଳାଲାୟ ହେଟୁଁ ତାର ସାନ ଭଅଣୀକ୍ ଆରି ସାନ୍ ଭାୟୀକ୍ ଆସି ଲାୟ ଭାୟୀ କର ନାଁ ଟୁରା ଥାୟ ତଳେ ଦି ଭାଇ ଭଅଣି । ଦେଖ୍ ଗଲାୟ ବଳେ ତାକୟ ହିଁ । ଗୀତ ଗାଁୟୀଲା

ନୋନୀ ଯାଉଛି ନୋନୀ ଯାଉଛି
ଭାଲ୍‌କାଣ୍ ନାନୀ ଦେଖି ।
ମୁଇଁ ବ ନୋନୀ ମୁଇଁ ବ ନୋନୀ
ରାଇଝିଲିମିଲି ଗଛେ ।
ମୁଇଁ ବି ନୋନୀ ମୁଇଁ ବି ନୋନୀ
ରାଇଝିଲିମିଲି ଗଛେ ।
ବଲା ବେଳ ଠିଆ ହେଲାୟ ଆରୀ ଥରେ କାନ୍ଦିଲା
ଟୁରା ଯାଉଛି ଟୁରା ଯାଉଛି

ଭାଲ୍ କାଣ୍ ନୋନୀ ଦେଖି ।
ମୁଇଁ ବ ଟୁରା ମୁଇଁ ଟୁରା
ରାଇଝିଲିମିଲି ଗଛେ ।
ମୁଇଁ ବ ଟୁରା ମୁଇଁ ଟୁରା
ରାଇଝିଲିମିଲି ଗଛେ ।

ବଲା ବଳେ ଟୁରା ବଲା ଯେ ହିଁଟା ତା ନାନୀ ଢ଼ଙ୍ଗର କାନ୍ଦିଛି । ଚାଲ୍ ଦେଖୁଁ ବଲାପରାୟ ବଳେ ଦେଖିଲାୟ ଯେ ନେଗେଳ ହିକରି । ଗୋଟେ ଗଛଟାରେ ବସିଛି । ନାନୀ ଅଦର ନେଲୁଗାଟା ପିନ୍ଧ୍ ବଲା ହାର କିସକୟ ଇଠି କାନ୍ଦଶଷି ବଲାୟ ବଳେ ବଲା

ଯେ କିସ୍ କି ହଳ ଧରା କୟ ଭାତ ନି ଦେବେ ବଲାୟ ବଲେ ଆଣିଦେଥିଲି ଯେ ବାଟ୍‌ରେ ଗୋଟେ ଭାଲ୍ ଭେଟାଲି ଯେ ଭାଲ୍‌ଟା ସବୁ ମାଗଲା । ହାର ଘରକୟ ଗଲା ବଲା ବଲେ ଚାଲ୍ ଆମର ଶାଙ୍ଗେ ବଲ୍ ବଲାୟ ହାର ଡାକି ନେଲାୟ । ହେଟୁଁ ଘରେ ଯାଇ ବଲାୟ ଯେ ହିଁଟା ତୋମର ବଉନାଇଁ ଭାଲଟା ବଲାୟ ବଲେ । ହୋଁ ବଲାୟ ହେଟୁଁ ବଉଟାକୟ ପଚାରଲାୟ କେମତ୍ କରି ହିଁତି ହେଲା ବଲାୟ ବଲେ । ବଉଟା ସବୁକଥା କହିଦେଲା ହେଁ ବଲାୟ ହାର ବଡ ହୋଣ୍ଡାଟାରେ ପାଣି ତୋତାଲାୟଁ ହାର ଗଲାୟା ହେଟୁଁ ଉଠାଲାୟ ଉଠ୍‌ଉଠ୍ ଗାଧିପକା ବଲାୟଁ ବଲେ ମୁନାୟଁ ମୁନାୟଁ ମୁଇଁ ଉଠି ନା ପାରଇଁ ବଲା ବଲେ ପରାୟ ସବିଏ ଗଲାୟ ହାର ଟାଣିଟାଣି ଭାହାର କଲାଏ୍ ହାର୍ ତୋତିଲାପାଣିଣା ଢ଼ାଳି ଦେଲାୟ ବଲେ ଭାଲ୍ ବଲାଜାଣି ପାର୍‌ଲୋ ବ ଜାଣି ପାର୍‌ଲୋ ନାହେଲେ ଖାଇ ଦିତି ବଲା ହାର୍ ମଲା ମୋର ବଖାଣି ସରଲା ।

## ଶିଆଳ ଖେଳିଆଓ ବିଲେଟ୍ଟ ମଞ୍ଜୁର

ଦିନେ ଖେଳିଆ ଆଉ ଶିଆଳ ମେଚ ଡକନାଇଁ ମଞ୍ଜୁର କଇ । ମଞ୍ଜୁର ଆଶିଲା । ମଞ୍ଜୁର ଖେଳିଆ ସାଙ୍ଗେ ଖେଳିଲା ଯେ ଜିତିଲା । ମଞ୍ଜୁରକଇ ପୁରସ୍କାର ଦେନାଇଁ ଗୋଟେ ବଡ ଖାସୀ ଖେଳିଆ କହିଲା ଆମେ ସିନା ଏତେ ଟଙ୍କା ଦିକରି ଖାସୀ ଟାକଇ କିଣି ଥିଲାଇ ହେଲେ ଆମର କିଛି ଲାଭ ହେଲାନାହିଁ । କେମତି କଲେ ଉଧୁରୁବାଯାଉଁ ଯିବା ଖାସିଟାକଇ ମାରିବା । ଗନାଇଁ ଆଉ ଖାସୀଟାକଇ ପଟକରି ନେନାଇଁ ହେଠୁ ମାରୀ ଦେନାଇଁ । ଚୁପଚାପ କରୀ ଯେ ବାନ୍ଧିଥିଲା ସିଠି ରଖି ଦେନାଇଁ ।

ସକାଳେ ଗନାଇଁ ମଞ୍ଜୁରକଇ କହିଲାଇ ଶୁଣୁ ତୋର ଛେଳିଟାକଇ ଚରାଇ ନେମା, ମଞ୍ଜୁର ଦେଖିଲା ଯେ ମରୀସିନେ ମଞ୍ଜୁର କହିଲା ମରୀଛି ନେତା, ଚଲକାଟି ନେଉଁ ତାପରେ କାଟୀ ନେନାଇଁ । କାଟୀ ନେନାଇଁ ମଞ୍ଜୁର କଇ କହିନାଇ ଯା ତୁହିଁ ନିଆଁ, ହଳଦୀ, ତେଲ, ମସଲା ଆଣିବେ । ମଞ୍ଜୁର ଗଲା ଶିଆଳ କହିଲା ଆମେ କେମତ କଲେ ବେଶୀ ମାଉସ୍ ଖାଇବା । ନାହିଁ ଯା ତୁହିଁ ଲୁକାଇ ନେମେ ଶିଆଳ ଲୁକାଇ ନେଲା । ମଞ୍ଜୁରି ଆସିଲା ଶିଆଳ ବେଗି ଆଇ କି କେତେ ହଗସସ୍, ହଗିନାସାରୀ ଶିଆଳ ଆସିଲା କାଟୀ ସରନାଇଁ । ଖେଳିଆ କହିଲା ହାଣ୍ଡିକେ ଅଧା ରାନ୍ଧିକରୀ ଖାଇଲାଇ ଘରକଇ ନେନାଇଁ ମଞ୍ଜୁର କହିଲା

ପଇସା ଦିଅ ମଦ ଆଣିଯିବ ଆଉ ପିଇବା ମଜା ମସ୍ତକରୀବା ମଦ ଆଣିଲାଇ ରାନ୍ଧିଲା ଖାଇଲାଇ ତାପରେ ସକାଳେ ମାଂସଗାକଇ ରାନ୍ଧିକରୀ ଜଙ୍ଗଲକଇ ଗନାଇ କେତେ ଘ । ପରେ ଶିଆଳ କହିଲା ମକଇ ତା ଜୁର ବକକସି ଗଲେନେ ଖାବୀ । ଘରକଇ ଆସିଲାଇ ଭାତ ବାଢ଼ୀଲାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ଶିଆଳର ମାଂସକେ ବିଲାଇ ଜଗି ଦିଛିନେ । ଖେଳିଆ କହିଲା ହେଠି ଆଜି ଗେନ୍ଧକ ପଡିଛି ଭଲକରୀ ଦେଖିନାଇଯେ ବିଲାଇ ହଗି ରହିଛି ହେତ୍ ହେତ ଶଳା ବିଲାଇ ରହ କାହିଁ ଯିବେ ଭାଜି ଥିଲାଇ ଗାକଇ ସିନା ଖାଇଦେଲା । ସି ଲୁକଇ ଥିଲା  ଖୁଗା ଯେ ଟାଲ ଆଣିଯିବା ଆଣି ଗନାଇଁ । ତାପରେ ତେଲ ମସଲା ହଳଦି ଲୁଣ ଯୁଗାଇନାଇଁ ସବୁ ମିଶିକରୀ ଢ଼ାଳି ଦେଲାଇଯେ ବିଲାଇ ଗୁ ହେତ୍ ହିଁ ସଳା ବିଲାଇ କେମତ କଲେ ମାରୀବା  ନାହି ଫାସି ଅଡିବା ଘରେ ମାଂସ ରଖି ଦେବା ବିଲାଇ ଆସିଯାକ ହେଠୁ ଖାଇଯାବେ । ଘର ବନାଇଁ କରୀ ଆସି ବିଲାଇ ଗଲା ହେଠୁ ଖାଇଦେଲା ମକର କରୀ ଦେଲା ଖେଳିଆ କହିଲା ଲାଗିଲା ବିଲାଇ ଟାଲ ଟାଲ । ଦେଖିଲାଇ ଯେ ମଂସ ଗାକଇ ଖାଇଦିକରୀ ପଳାଇସିନେ କିସକଲେ ବିଲାଇକୁ ମାରୀବା, ନାହିଁ ମାଂସକେ ଉଷଦେବା ହେଠୁ ଗୋଟେ ଗିନାକେ ଉଷଦେଲଇ ନିଜେ ମାରିବାକଇ ଅଲଗା ରଖି ଦେନାଇ । ବିଲାଇ ଆସିଲା ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟେ ଗିନାକେ ଖାସି ଏଗାଜାଉଗା ଦିସନ୍ତି ଖୋଜିଲା ଯେ ପାଇଲା ହେଠୁ ଖାଇଲା ହେଠୁ ଉଷଦିଥିଲା ଗାକଇ ଏକାଠି ମିଶାଇ ଦେଲା । ହେଠୁ ପଳାଲା । ଦେଖିନାଇଯେ ଗିନାକେ ନାହିଁ ବିଲାଇ ଖାଇ ଦିସିନେ ବିଲାଇ ମରିଯାକ୍ ତାପରେ ରଖି ଥିନାଇଁ ମାଉଁସଗାକଇ ଆଣିନାଇଁ ଦେଖୁ ନାଇଯେ ଖାଇକରୀ ମିଶାଇ ଦିଛି । ଶଳା ବିଲାଇ କେମତ କଲେ ମାରୀବା, ନାଇଁ ମଞ୍ଜୁର ପାଖରେ ଗୋଟେ ବନ୍ଧୁକ ଆସି ଟାଲ ଯିବା । ଗନାଇଁ ଏ ମଞ୍ଜୁର ତୋର ବନ୍ଧୁକଟା ଦେ ଶିକାର କରିମୁ ତୋକଇ ହିଁ ଦେମୁ । ଅଣିନାଇଁ ଆଜି ବିଲାଇକଇ ମାରୀବା ତାପରେ ଗନାଇଁ ଯେ ବିଲାଇ ଦଳ ତଳି ଲୁଚିଛି । ହେଇଟା ବିଲାଇ ଶିଆଳ କହିଲା ମାର ମାର ଖେଳିଆ ବଇଲା ମାରୀ ଦେବୀ ତାପରେ ବନ୍ଧୁକ ଟାକଇ ଯେଁ ପାଖେ ଗୁଳି ବାହାରେ ସିଟା ତାର ଗୋଡ଼ରେ ରଖିକରୀ ସୁଇଜଗ ଜାଙ୍କିଦେଲା ସିଏ ଚିତ୍ରାଙ୍ଗ ହେଲା ଶିଆକହିଲା ଢୁଇଁତା ଉଠି ପଳାଶସ୍ ତାପରେ ଶିଆଳ ହିଁ ଯେ ବାଖେ ଗୁଳି ବାହରଇ ସିଟା ତାରଛାତୀରେ ଦିକରୀ ସୁଜ୍ଟା ଜାଙ୍କୀଦେଲା ସିଏ ହିଁ ଫଳକି ଫଳକି ମଲା । ତାପରେ

ବିଲେଇ ଖୁସିରେ ରହିଲା ।

## ବାପ ପୁଅର କାହାଣୀ

ଗଟେ ରାଇଜିରେ ଗଟେ ସାଦବ ବୁଢ଼ା ଥିଲା । ତାଙ୍କର ଗଟେ ପୁଅ ଥିଲା ଦିନେ କର କଥା ତାର ବୁଆ ଜଙ୍ଗଲକଇ ଯାଇଥିଲା । ପୁଅ କ ଘରେ ଥିଲା ଘରେ ବଳେ ଯଣେ ମାହାଜନ୍ ଆସିଲା ତାପରେ ତାର ପୁଅକୁ କହିଲା ତୋର ବୁଆ ମୋଠାରୁ ପା ହଜାର ଟଙ୍କା ଆଣିଛି । ମକଇ ଦେ ବେଶୀ ଦେଲା ତାପରେ ସିଏ ତାଠାରୁ ପଇସା ଦେଲା ତାପରେ ବୁଆ ଜଙ୍ଗଲରୁ ଆସିଲା । ପୁଅ କହିଲା ବୁଆ ତୁଇଁ ପରାଇଗଟେ ମହାଜନ୍ଠାରୁ ପା ହଜାରଟଙ୍କା ଆଣିଥିଲେ ଯେ ମୁଁ ଦିସଇଁନେ ବୋଲା ତାହାକଇ ପିଟି ପିଟି ଘରୁ ବାହାରକି ଦେଲା । ତାପରେ ସିଏ କେତେ ଦୂରଗଲା ତାପରେ ଗଟେ ଖେଳିଆ ପାଇଲା ତାହାକଇ ଦେଖିଲା ଓ ଗଟେ ଗାଁ କଇ ପ ୍ଲା ସେ ଗାଁରେ ଗଟେ ବୁଢ଼ୀଟିଏ ଥିଲା । ବୁଢ଼ି ଦେଖିଲା ଆରେପୁଅକେ ବାଟେ ଯାସଶ୍ ପୁଅଟା କହିଲା ମକଇ ଲାଗିଲାଇ ବଲିକରି ପଳାସଇଁ ବଢ଼ାଟା କହିଲା ଆଇପୁଅ ଆମଠି ରହିବେ ଏତିକି ବେଳେ ପୁଅ ଆସିଲା କହିଲା ବୁଆ ଖେଳିଆଟା ଆଣିସଇଁ ମାର୍ ଖାବା ବୋଲି କହିଲା ବୁଢ଼ା ଖେଳି ଆଟା ମାରିଲା ତାପରେ କାଟି ବାଛି କରି ଗୁଡଲା ଥିଲାତାର ପୁଅକଇ ସୁଶା ହାଡଳାନେ ଦିଥିଲା । ବୁଢ଼ା କହିଲା ଆଇ ପୁଅ ଭାତ୍ ଖାବେଲେ ବୋଲି କହିଲା । ମୁଁ ପଛେ ଖାବିନେ ଏତିକି ବେଳକଇ ତାର ପୁଅକ୍ ଦେଖିଲା ଯେ ସୁଶାକ୍ ହାଡ଼କା ତାପରେ ସେ ଭାଗଟା ରଖିଦେଲା ପୁଅକ୍ ଖାଇ ସାରିଲାପରେ ବୁଢ଼ା ଖାବାକଇ ଆସିଲା । ଖାଥିଲା ବଳେ ବେକ୍‌କେ ହାଡ ଖଣ୍ଡେଲାଗିଲା ବୁଢ଼ା ମଲା ପରେ ଯଣେ କର ବାଳିରେ ନିକରି ଠିଆ କରିଥିଲା । ଏତିକି ବଳେ ଜଣେ ମାହାଜନ ଆସିଲା ତାହାକଇ ପେଲେକାଇ ଦେଲା ବଳେ ମଲା ବୁଢ଼ାଟା ଉଣ୍ଡିପଳିଲା ତାର ପୁଅକ ଆସିଲା, କଇଲା ଏ ମହାଜନ୍ ମୋର ବୁଆକଇ କିଶ୍‌କଇ ମାରିଲେ ପା ହଜାର ଟଙ୍କାଦେ ନାହାଲେ ତକଇ ଥାନାରେ ଦେବିକହିଲା । ବକଇ ତାହାକଇ ପା ହଜାର ଟଙ୍କା ଦେଲା ସିଏ ପଳାଇମନ କଲାଯେ ଗଟେ ନାଳେ ଧବାଟା ଲୁଗା କାଚ ଝୁଲାତାର ସୁଆଟା ଜୁରେ ଯୋରୁ କାନ୍ଦଅଥିଲା ସେ ପିଲାଟା ଗଟେ ପାରୁଟି

ଦେଲା ଦେରାଇ ବଳେ କରି ହେଲା ଏତିକି ବକଇ କହିଲା ଯେ ଆର ଟକା କେଠାଣୁ ଆଣିଲେ ଯେ ମୋର ସୁଆଟା ଏତେ କାନ୍ଦଅ ଥିଲା । ଥିରହେଲା ମକଇ କୋହିଦେ ଖାଇଯିବି ଜୁରେ ବଖାସଇଁ ଟକାକହି ଦେଲା ବଳେଗଲା ଏତିକି ବଳେ ନିକ ନିକ କଂଥାକମଳ ବହି ପଳଲା ଆସିଲା ବକଇ ଦେଖିଲା ଯେ କଂଥା କମଳ ନାହିଁ । ନେ, ସିଏ ବୋସିକର କାନ୍ଦିଲା ଏତିକି ବଳେ ସେ ଟକାଗଟେ ବଳ ଗଛଟାଏ ଲୁଗାଳା ବାନ୍ଦିଦିକରି ଜୁଗିଦେଛି । କଂଥାକମଳା ଯେତେ ତଳେ ଗଦା ହିଛି । ଗଟେ ମାହାଜନ୍ ଆସିଲା କହିଲା ଯେ ଆରେ ଟକା ଏଟାତର୍ ଲୁଗା ମିସିନି ବଲା ବକଇ ଟକାଟା କହିଲା ହପରା ମୁଁଇଟାରେ ପେଟ୍ ପୁସୁଶଇ ମହାଜନ୍ କହିଲା ଆରେ ଭାଇ ଏଠା ବିକି କେବି ହଭାଇ ବିକି ଦେବି ମହାଜନ୍ କହିଲା କେତେ ଟଙ୍କାରେ ବିକିବେ ହିଁ ବକଇ କହିଲା ପା  ହଜାର ଟଙ୍କା ଦେବେଲ ଦେବି ମହାଜନ୍ ପା  ହଜାର ଟଙ୍କା ଦେଲା ପିଲାଟା ପଳାଇ ମନ କଲାଯେ ଭାଲୁଟା କଇ ପାଇଲା ଭାଲୁଟା କହିଲା କାହିଁ ଯାଇଥିଲେ ଯେ ହାଏ ଏତେ ରଗଡ଼ରେ ଯାସଇହିଁ ବାଟେ ପିଲା କହିଲା ତୁହିଁଲା ଯାହାସ୍ନହିଁ ଭାଏ ଉଇଖାଇ ଯାହାଶହିଁ । ପିଲାଟା ତାଙ୍କର ନିଜର ଘରକଇ ପହ ୍ଲା ମାମାଡାକିଲା ବଳେ ଆଜ୍ ନାହିଁ । କାଲ ନାହିଁ କିଏ ମାମା ବଲଛ ଏତିକି ବଳେ ଦେଖିଲା ଯେ ଆରେ ପୁଅ କେ ବାଟେ ଯାଇ ଥିଲେ ପୁଅକ ହିଲା ଯଦି ମକଇ ତୁମର ପୁଅ ବଲି କରି ନାଁଇନିସ୍ ଯେ ଗଟେ ଗଛକଇ ଉଠିକରି ପରେଟା ପକାଆ ଯଦି ପରେଟା ମୋର ଟିକି ପଳିଲେ ସତକଇ ତୁମର ପୁଅଥିବି ଏତିକିରେ ପକାଇ ଦେଲାବଳକଇ ମୁଣ୍ଡିରେ ପଳିଲା ବକଇ ତାଙ୍କର ନିଜର ପୁଅ ବୋଲି ଯାଣିଲା ।

## ବୁଢ଼ା ଓ ବୁଢ଼ୀର ଗପ

ଗୋଟେ ଗାଁରେ ବୁଢ଼ା ଏକ୍ ଥିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ା ତାର ବୁଢ଼ୀଟିଏ ଥାଏ ଦିନେ ବୁଢ଼ା ଜଙ୍ଗଲକି ଯାଇ କନ୍ଦା ଆଣିଲା ଆଣି ଦେଲା ବୁଢ଼ୀ କହିଲ ବୁଢ଼ୀ ଷୁକ ରସି କରି ଥିବ ମୁଁହି ଆସିଲେ ଖାଇବା ଏମିତି କେବେଦିନ ବିତି ଗଲା ଦିନେ ଚିଙ୍ଗୁଡିଟିଏ ତାର କନ୍ଦା ଖାଇଁ ଦେଲା ବୁଢ଼ା ଏହା ଦେଖି ରାଗି ଯାଇ ମନେ ମନେ ସ୍ଥିରକଲା ଆଜି ଦେବି କିଏ ଆସୁଛି

ସେଦିନ ଧରିବି । ଚିଙ୍ଗୁଡି ଆସିଲା ବୁଢ଼ା କବାଟ ପାଖରେ ଟିଆ ହୋଇଥିଲା ଚିଙ୍ଗୁଡିକୁ ଦେଖିଲା ବୁଢ଼ା ଗୋଟେ ପାହାର ପିଟିଲା ଚିଙ୍ଗୁଡି ମରିଲା । ବୁଢ଼ା ତାକୁ କୁଟା କୁଟୀ କରି ବୁଢ଼ିକୁ ନେକହିଲା ବୁଢ଼ୀ ଏମାଂସ ରାଦି ମୁଁହି ଆସିଲେ ଦିଇଜଣ ମିଶିକରି ଖାଇବା । ହେଲେ ବୁଢ଼ି ତାର ଖାଇବାକୁ ଇଛା ଥାଏ । ବୁଢ଼ୀ ଯେମିତିକି କରାଇରୁ ଖଣ୍ଡେ ଆଣିକାରୀ ସେମିତି ଆଉ ଖାଇବାର ଇଛା ହେଲା ଶେଷରେ ଖାଉ ଖାଉ ସବୁ ସରେଇ ଦେଲା ବୁଢ଼ା ପାଇଁ ଆଉ କଣ ଅଛି ଶେଷରେ ବୁଢ଼ୀ ନୀଜର ପିଚ୍ଚ ଖଣ୍ଡେ ମାଂସ କାଟି ରାନ୍ଧି ଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ ଗାଧୋଇ ସାରି ଖାଇବ ସିଛି ଏତିକିରେ ବିଲେଇ ଟିଏ ଆସି କହିଲା ମିଆଁଉଁ ବୁଢ଼ୀ ଖାଇଲା ଚିଙ୍ଗୁଡି ମାଂସ ବୁଢ଼ା ଖାଇଲା ପିଚାର ମାଂସ ସତକି ମିଛ ଭାତ ବୁଢ଼ୀ ପାଖାକୁ ଯାଇ ଦେଲାନ ବୁଢ଼ୀ ଶୋଇଛି ବୁଢ଼ା ରାଗିଯାଇ ବୁଢ଼ା ଭାଗିଦେଲେ ଓ ନିଜ ଖୁସିରେ କାମ କରି ଆନନ୍ଦରେ ରହୁଥାଏ ।

## କର୍ମାପରବ କଥା

ସାଧବାଣୀ ବୁଢ଼ୀ ସାଧବ ବୁଢ଼ା । ସିଜାଇଲେ ଡାକୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ । ତେଣିକି ଖାଇବାକୁ ଚାହିଁଲେ । ଖାଇନ ପାରିଲା ଓଲ ରହିଲା । ହେଲେ କି କରବା ବୁଢ଼ା ଆମ ଓଲ ରହିଗଲା ଯେମିତି ବେଉସା କରିବା । ସରିଗଲା । ପା  ଜଣ ଗାଁ ବଲା ଡାକିବା । ତାପରେ ଓଲ ଖାଇବା । ଖାଇଁ ସାରି କରି ଖେଳ ଖେଳିବା ଗୀତ ଗାଇବା । ଆମେ ଛୁଆମାନେ ଘରକୁ ଗଲେ ପରଣା ହେମୁଁ ।

ଏକ ବୁଢ଼ା କରମା କଲେ ବୁଢ଼ା
କି କରମା କଲେ
ସବୁ ଥିଲା ରସି ମଦ ତାଡି ଖାଲେ
ଏ ବୁଢ଼ା କି କରମା କଲେ ।

ଏ ବୁଢ଼ା କରମା କଲେ । ବୁଢ଼ା କରମା କଲେ ଜଗି ଥିଲା ମହୁଲ ମୂଳେ ସବୁ ଖାଇ ଦେଲେ ।

ମହୁଲ ପଡେ ଡୁମା ଡୁମା ବୁଢ଼ା
ଡେଙ୍ଗ କରିଥା କୁମା

ତହରି କୁମା ଠାରେ ଧାରିବ ଅଣ୍ଡା
ବୁଢ଼ା ଡେଙ୍ଗ କରିଥା କୁମା ।
ଜୁଆ ଜୁଆଲି ମୁଇଁ କରିଆଙ୍କ ଜୁଆରେ
ସେଇ ଜୁଆ ମୋର ଫଟା ଫାଟିଲା ଜୁଆ
ଡକ ମେଲିଲା
ଜୁଆ ଲହରି ଅଲିଲା । ସେପଟ ହେପଟ ଚାଲି ଗଲା
ଶୀତଳ ବଉଳ ମୂଳେ ଯାଇ ରହିଲା ।
ଜୁଆ ଜୁଆଲି ମୁଇଁ ସୋରିଷ ଟିକର ଜୁଆ
ଶୀତଳ ବଉଳ ମୂଳେ ଯାଇ ରହିଲା ।
ଜୁଆ ଜୁଆଲି ମୁଇଁ କୋଳଥ ଜୁଆ
ସେଇ ଜୁଆ ମୋର ଫଟା ଫାଟିଲା ମୋର
ଡକ ମେଲିଲା ହେ ।
ଡକ ମେଲିଲା
ବଉଳ ଶୀଳକ ମେଳେ ଯାଇ ରହିଲା ରେ
ଡକ ମେଲିଲା
ଜୁଆ ଜୁଆଲି ମୁଇଁ କତଳାଙ୍କ ଜୁଆରେ
ସେଇ ଜୁଆ ମୋର ଫଟା ଫାଟିଲା ଜୁଆ
ଡକ ମେଲିଲା ଜୁଆ
ଲହରି ଖେଳିଲା ରେ ଜୁଆ
ଶୀଳକ ବଉଳ ମୂଳେ ଯାଇ ରହିଲା ରେ
ଜୁଆ ଜୁଆଳି ମୁଇଁ ସୋରିଷଙ୍କ ଜୁଆରେ
ସେଇ ଜୁଆ ମୋର ଫଟା ଫାଟିସ ରେ
ଡକ ମେଲିଲା ମୋର
ଶୀତକ ବଉଳ ମୂଳେ ଯାଇ ରହିଲା ।

ଏକ୍ ଥିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ା ତା'ପର ସାଧବାଣି ବୁଢ଼ୀର ଛୁଆଟା ସକାଳ ସଞ୍ଜରେ କାନ୍ଧନ୍ତି କାନ୍ଦ ନାହିଁବ ଛୁଆ ମାନେ ରାତ୍ କାଳ ଦିନ କାଳ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦିବ ନାହିଁ । ଆସିମାଇଁ ବାଘ କହିଲା କେମତ୍ ରାତକାଳଦିନ ଦେଖିବି ଚୁର୍ ଦୁଇ ଜଣ ଗାଈ ନେମାକଇ ଆସିଥିନାଇଁ ଏସଡୁ ଭାଇ ଭଲ ଭଲ ଗାଈଲାକଇ ନେବା ରେକେଳେ ରେକେଳେ ଗାଈକାକଇ ନା ନେମା ଜୁର ଧୁରୀ ଆକଇ ନେନାଇଁ ବାଟ୍‌ରେ ଦେଖିନାଇଁ ଯେ ବାଘଟା । ତକଇ ଆମେ ଛାଡି ଦେମୁ ନେମ ହେଲେ ନେଅ ନାନେମ ହେଲେ ନାହିଁ ଛାଡି ଦେବ ହେଲେ ଛାଡି ଦେଅ ନା ନେମ ହେଲେ ନାହିଁ ବାଘଟାର ବେକ୍‌ରେ ଠଳକା ବାନ୍ଧି ଦେନାଇଁ ତାପରେ ବାଟରେ ନେନାଇଁ ବଳେ ବାଟ୍‌ରେ ସକାଳ ପାହିଲା ପଛର ଚୁରଟା ଦେଖିଲା ସଡୁଭାଇ ପଛକଇ ଟିକେ ଅନା ଦେଖିଲା ହେ ବାଘଟା ତକଇ ଛାଡି ଦେମୁଁ ନେମ ହେଲେ ନେଅନା ନେମ ହେଲେ ନାହିଁ ତା ପରେ ତାକଇ ଛାଡି ଦେନାଇଁ ଗଟେ ସିଂହଟା ଜଙ୍ଗଲର ରାଜା ଥିଲା ରାଜାକହିଲା ଶିଆଳ କଇ ଯେତେ ଜଙ୍ଗଲରେ  ପଶୁମାନେ ସବିଏଁ ଆସ ପଶୁମାନେ ସଭିଏଁ ଆସିନାଇଁ ଗଟେ ବାଘଟା ଠଳକା ବାନ୍ଧି ହିକରି ଆସଥିଲା ଠଳକାଟା ଠଳ ଠଳ ଶବ୍ଦ ହେଲା ଦେଖ ଦେଖ କାହାର ବୁଢ଼ୀ ଗାଈ ଆସିଛି ଭଲ ସେ ଛେକ କର, ଖାଇବା ଦେଖିନାଇଁ ହୋ ଆମର ସାଙ୍ଗଟା ବକଇ କିଏ ବାନ୍ଧିଲା ଶିଆଳ କହିଲା ମକଇ ବାନ୍ଧିଥିଲେ ତା ରୀଟ୍ କରୀ ଚାବିଦେତି ଫକ୍ କରି ଡେଗି ଦେତି  । ତୋକଇ କିଏ ବାନ୍ଧିଲା ମୋକଇ ବାନ୍ଧିଥିଲେ ତା ରୀଟ୍ କରୀ ଚାବିଦେତି ଫକ୍କରି ଡେଗି ଦେତି ଗଛଟାଇ କୁଟି ହେଲା ଚୁର୍ ଦୁଇ ଜଣ ତଳେ ପଡିନାଇଁ ଶିଆଳ ଥିଲା ଯେ ବଡ ବଡ ମୁଣ୍ଡ ଦେଖିକରି କାଟ୍ ବଡ ବଡ ମୁଣ୍ଡ ଦେଖି କରୀ କାଟ୍ ବାଘଗା ଘଟ୍ କିନାଇଁ ଜୁର ଘଟ୍‌କିନାଇଁ । ଘଟ କିନାଏଁ ଯେ ବଡ଼ ପାହାଡ଼ରେ ପଥର କୋରଡ଼ରେ ଢୁକିନାଏଁ ଆର ବିଶ୍ରାମ କରି ସାରି ବିଚ୍ରର କରନାଏଁ । ଏ ଶଳା କଳା ମୁଣ୍ଡିଆ ଲକ୍ ଗା ବଡତ୍ ବୁଧିଆ, ଆମର ବାଘ, ଭାଲୁ, ହାତୀମାନେକେ ନେଇ କରି ବାନ୍ଧି କରି ନଚାସନ୍ତ୍ । ଆମେ ଆଉ ନାଇ ପାରିବା ।

## ଚାର

ଏକ୍ ଥିଲା ସାଦ୍ୱ ବୁଢ଼ା ତାର ପରାନ୍ଧୀ ସାତଟା ଝିଅ ଯେ ଯାହା ଖାଲେହିଁ ପରାନ୍ଧ ଖାବା କନ୍ଧ ନା ଦେଚ୍ଚ । ଦିନେ ପରାନ୍ଧୀ ତାର ବୁଢ଼ିଟାକନ୍ଧ କହିଲା ଯେ ଏ ବୁଢ଼ି ଆଜ୍

ଶୁଆଳା ଖଇସାର୍‌ଲେ ପିଠା ବାଟ୍ ବା ଆରି ଖାବା ବଲା ପରାୟୀ ବୁଢ଼ିଟା । ହଁ ବଲା ହେଟୁଁ ବାଟିଲାହାରା ପୁଳିଲା ବୁଢ଼ାଟାବଲା ଯେ ଏ ବୁଢ଼ି ଯା ଲୋଟାବେ ବଲାବଳେ ପରାୟୀ ବଡ ଶୁଆଟା ବଲାଏମା ମୁଇଁ ଲେଉଟାଇ ଦେବି ବଲା ହେଟୁଁ ଆରି ଥରେ ବୁଢ଼ାଟା ବୁଢ଼ିଟାକୟ କହିଲା ଯା ଅହ୍ଳାବେ ଆର କଟେ ଛୁଆଟା ପରାୟ ଉଠିକରି କହିଲା ଏମା ମୁଇଁ ଅହ୍ଳାବି ବଲା ହେଟୁଁ ଅହ୍ଳାବି ବଲା ହେଟୁଁ ଅହ୍ଲାଲା ପରାୟା ଟେଁ ସବିଏ ହିନ୍ତି ବଲାୟ ହାର୍ ହିନ୍ତିକରୀ ଖାଇଦେଲାୟା ହେଟୁଁ ଆର ଦିନ ବାପକ ପରାୟ ଚ୍ଚର ଖାଇ ଗଲା ବଡେ ଦୁରିଆ ଯେ ସିଟି ଜୁରେ ଆଲହି ପାଚିଥାଏ । ବୁଢ଼ା ପରାୟ ଯାହା ପାର୍‌ଲା ଖାଲା ହାର୍ ଦୁଇଁଟା ଆଣ୍‌ଲା ହେଟୁଁ ଛୁଆଳାକାୟ ଦେଲା ନେଅଁ ତା ଇଚ୍ଚର୍‌ଟା ଖାଇ ଦେଖ ବଡେ ସୁଆଧ୍ ଖାବଲେ ନିଛାଡି । ବଲା ହାଂର୍ ଛୁଆଳା ପରାୟ ହୋଁ ବଲାୟ ଯାଉଁ ଗଲାୟ ଯେ ଗଲାୟ ଯେ ଜବର ଦୁରିଆ ହେଟୁ ପହ ୍ଚିଲାୟ ହେଟୁଁ । ବୁଢ଼ା ପରାୟୀ ଉଠିଲା ହେଟୁଁ ଛଡି କୁଟିଏ ତୁମାଟାରେ ପାଣି ଭୟୀଥାତ୍ ଯେ ସି ପାଣିଣା ପରାୟ ସବୁପିଇ ଦେଲା । ହାଉଘର କୟ ପଳାଲା । ଛୁଆଳ ଯେ ଜୁରେ ଶୋଷା ଲାୟ ହାର୍ ଡାକିଲାୟ ଏ ବୁଆ ଏବୁଆ ବଲନ୍ତ୍ ବଳେ ପରାୟ ତୁମାଟା ବୁଦା ତଳେ ରଖ୍ ଦିଥାହ ପବନ ଦେଇ ବଳେ ଭୋଁ କରୟ ବଳେ । ହୋଁ ବୁଆ ଆଇଲା ନେ ବଲତା ହିଁତ ବରାୟ କେତେ ଘ । ଦେଖିଲାୟ ଯେ ନା ଆସିଲା ଶୋଷ୍‌ଟାରେ ଛୁଆଳ । ମଲାୟା ସାନ୍‌ଣା ମଲାୟ ଆରି ବଡ ଦୁଇଟାକ ରହିଲାୟ ହେଟୁଁ କାନ୍ଦିଲାୟ ହାର୍ ସାନ୍‌ଟା ବଲା ଯେ ଏନାନୀ ଦେଖ୍ ଯେ ବାଟେ କାଉ ଉଡଥିୟାକ୍ ସିବାଟେ ଘର୍ ଥିୟାକ୍ ଆରି ଯେ ବାଟେ ବଗ୍ ଉଡଥିୟାକ୍ ସିବାଟେ ପାଣି ଥିୟାକ୍ ବଲା ହେଟୁଁ । ଦେଖିଲା ଯେ କାଉ ଉଡଛତ୍ ଏନନୀ ହାୟ ଯେତା ଯେବାଟେ କାଉ ଉଡଛତ୍ ସିବାଟେ ପାଣି ଆଛିନାନୀ ଗଲ୍ ଯିବା ବଲା ହେଟୁଁ ଗଲାୟ ଯେ ରାଜାର୍ ବଗିଚ୍ଚ କୟ ପାଣି ପିଇବାକୟ ଗଲାୟ ବଳେ ପାଣି ଅ ିଲା ବଳେ ଥିର କରି ବସିଲାୟ ହେଟୁଁ ମନେ ଭାବିଲାୟ କିସ୍ କର୍‌ବା ବଲାୟା ହେଟୁଁ ବଡ୍ ନାନୀକ ଗୋଟେ ହିରା ମୁଦି ବନ୍ଧିଥାଏ । ତାର ସାନ ଭଣିକୟକି କହିଲା ଏନନୀ ଇମୁଦିଟା ଦେଇ ପାଣି ପିଇବା ବଲା ହାର୍ ଦେଲା ପରାୟ । ଦେଲା ବଳେ ପାଣି ପୁର୍‌ଲା ମନ୍ ଶାନ୍ତି କରି ପିଇଲାୟହାର୍ ଉଙ୍ଗୁଣି ଖୁ । ଖୁ ି ହେଲାୟ ହାର୍ ନାନୀକ ବଲା ଯେ ଏ ନନୀ ମୁଇଁ ମୋର ମୁନ୍ଦିଟା ଆଣି ଯିବି ବଲା । ହାର୍ ବନ୍ଧ ଭିତର କୟ ଡୁକିଲା ବଳେ ସାନ ଭଣକି

ଯେ କାନ୍ଦି କନ୍ଦି ଗୋଟେ ବଳ ଗଛଟାରେ ଉଠିକରି ଜୁର୍ କାନ୍ଦଥାଏ । ତଳେ ଯେ ରାଜା ଶୋଇଥାଏ କାନ୍ଧୁଁ କାନ୍ଧୁଁ ଆଖିର ପାଣି ରାଜାର ଦେଏକ୍ ପଳିଲା ବଳେରାଜା ବଲା ଯେ ଦେଖି ଦେଖି କିନାଇ କି ପାଣି ପକଲା ଚଳୟର ପାଣିଲେ ସିଠା ଲାଗିଆକ୍ ମୁତ୍ଶର୍ ପାଣିଲେ ମିଠା ଲାଗିଆକ ବଲା । ହେଟୁଁ ତାର ପସକେ ଗୋଟେ କଣାଟା ଥାଏ ଯେ ଗ୍ଟି ଦେଖିଲା ବଳେ ମିଠା ଲାଗ୍ଲା ବଲେ ରାଜା ବଲା ଏକଣା ଯା ଯା ଉଠ୍ବେ ବଳେ ପଳିଲେ ତର ଖଟ୍କେ ପଳିଲେ ମୋର ବଲା । ଦେଖିଲା ଯେ ଖଟ୍କେ ପଳିଲା ବଳେ ମୋର ବଲାରାଜା ହେଟୁଁ ଯାଆ ଯାଅ ଜଲ୍ଦେଇ ମାନେ ଢଲ ଟମକ ଆଣ ବାହାଘର କରିବା ବଲାୟ ବଳେ ଆଣିଲାୟ ହାର ବାହାଘର କଲାୟ ହାର୍ ନେଲାୟ ଘର୍କୟା ହେଟୁଁ ଗଲା କେତେ ଦିନ୍ ଗୋଟେ ପୁଅଟିଏ ହେଲା ରାଜାକୟ ଯାଇ ଜଳପେଇମାନେ କହିଲାୟ ଯେ ଏ ରାଜା ଏ ରାଜା ଦେଖିଲା କହିଁମୁଁ କି ଚାହିଁଲା କହିମୁ । ଦେଖିଲା କୋହ କିସ୍କି ରାଜା ତର୍ ପୁଅ ଖାଲି କେନ୍ଦୁ ଖୁ ।ଟା ରାଜା ବଲା ଯେ ଯାହା ବନ୍ଦ କାୟ ଫିଙ୍ଗି ନେଅଁ ବଲା ନେଲାୟ ଆରି ଫିଙ୍ଗି ଦେଲାୟ ହେଟୁଁ ଗୋଟେ ଗଲା ଆରି ଗୋଟେ ଝିଅ ଟିଏ ଜନମ୍ ହେଲା ବଳେ ସିଟାକୟ ହିଁ ପରାୟ ବନ୍ଦ କୟ ଫିଙ୍ଗି ଦେଲାୟ ବଡାୟକ ଆରି ଦୁଇଟା ଛୁଆ ଫୁଲ୍ ଫୁଟି ଥିଲାୟ ରାଜାର୍ ମୌଁଶାଳଟା ମଇଁଶ୍ ଚରାଇ ନିକରି ବନ୍ଦେ ଧୋଅ ଥିଲା ଧୋଉଁ ଧୋଉଁ ଫୁଲ୍ ଦେଖିଲା ହାର୍ ତଳିବାକୟ ଗଲାବଳେ ଗୋଟେ ଗୀତ୍ ଗାଁଇଲାୟ ।

ଭୁଲିରେ ଭୁଲି କିଏ
ତଳୟ ଫୁଲ ।
କପାରାଇଜର୍ ଲୁକ୍ ଆଇଚନ୍
ଦେବା କି ନଦେବା ଛାଡି ।
ସରଷ ମେଲାୟ ଡାଳ ପତର ପତର କେଟାୟ ଚେର୍
ଆମେ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ଧାଉଁ ଗୋ
ବଡାୟ ମା ଯୋଗୟ ଘୁଡାଶାଳ୍ ।

ବଲା ବଳେ ମୌଁଶାଲ୍ଟା ଯାଇକରି ରାଜାକୟ କହିଦେଲା ବଳେ ରାଜା ରାଘିଲା

ହାର ଯାଅ ଯାଅ ଥାନରେ ଢୁକାଅ ବଲା ହେଟୁଁ ଆରି ଦିନେ ଛେଳ ଚରାୟ ନି ଥିଲା ଟେଳୟା ହିଁ ପରାୟ ଫୁଲ୍ ତଳ ବା କୟଗଲା କୟ କହିଲା ବଳେ ରାଜା ବଲା ମୋର ବାଦ୍‌ରେ ତା କିଛି କୁଟାନାଇଁ କେଚେରାନାଇଁ କେବାଟୁଁ ଫୁଲୁ ଫୁଟିଲା କଲାହାର ତାକୟ ହି ଧାନରେ ଦେଲା । ହାର୍ ସିଏ ମନେ ଭାବିଲା ଯେ ଫୁଲ ପୁଲ୍ ଫୁଟିଛି ଫୁଟିଛି ବଲାୟ ଦେଖିଯାଇଁ । ବଲାହାର ଦେଖିଲାଯେ କେଡେ ସୁନ୍ଦର ଫୁଟି ତଲ୍‌ବାକାୟ ଗଲା ବଳେ ଗୀତ ଗାଁଇଲାୟ ।

## ବାର ମାସି ଗୀତ

ପୁଷମାସେ ଯେଉଁ ଶର କାଣ୍ଡ ବିନ୍ଧୁଛନ୍ତି ରାବଣ ଶର
ପଡିଲା ସିତା ପାଖର
ମାଘରେ ପଡେ ଦଶମି
ପା   ଦିନେ ପଡେ ଶିରି ପ  ମି ସେ ମାସେ ମାଘ ପୁନମି
ଫଗୁଣରେ ଫଗୁ ଗୁଣ୍ଡ, ଶବୁ ପିଲାମାନେ ହୁଅନ୍ତି ରୁଣ୍ଡ
ମାଖୁ ଛନ୍ତି ଫଗୁ ଗୁଣ୍ଡ
ଚଇତରେ ପଣା ପାଣି ବାର ଦିନେ ପଡେ ଗଙ୍ଗା ବାରୁଣି
ଗୋନାସିକା ବୈତରଣି
ବୈଶାଖେ ଦୁତିୟ ଚାନ୍ଦ ତୃତୀୟ ବଲନ୍ତି ପରମାନନ୍ଦ
ମନକୁ ଲାଗେ ଆନନ୍ଦ
ଜ୍ୟୋଷ୍ଠରେ ଗୋଡା ଗୋଡି ରାମ ଚନ୍ଦ୍ର ଗଲେ ଭାଗୁଡି ଖେଳି
ସିତା ଯାତ କଲେ ଦୋଳି
ଆଶାଢେ ମେଘ ଘଡ ଘଡି ଜଗନ୍ନାଥ ଗଲେ ରଥରେ ଚଢ଼ି
ନିଅଦିନେ ଆସେ ବାହୁଡି
ଶ୍ରାବଣ ମାସିଆ ଘାସ ଗୁଜି ଜଙ୍ଗଲରେ କରନ୍ତି ଚାଷ
ଚିତ୍ର ହୁଏ ମିଶମାସ
ଭାଦ୍ରବରେ ଥଣ୍ଡାଦିନ ଗୋପାଳ ଗୌଉଡ ହରି ଜନମ

ନାମ ଦେଲେ ବୃନ୍ଦାବନ
ଆଶ୍ୱିନେ ଦେବି ଦଶରା ପାଣିର ମେଲାଣି ଦେବି ପଶୁରା
ଶୁଳିଆ ପଦାଯାତରା
କାର୍ିକେ ଧବଳେଶ୍ୱର ଉ  ରେ ଅଛନ୍ତି କୁଶଳେଶ୍ୱର
ଦୁଃଖ ଉଦ୍ଧାରିବେ ମର
ମାର୍ଗଶିର ହେଲେ ଶେଷ ଘରେ ଘରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ କରନ୍ତି ବାଷ
ଏ ଗୀତ ହଇଲା ଶେଷ
ବାରମାସି ଗୀତ ହୋଇଲା ଶେଷ
ବଣା ହୋଇଥିବ କିଷ
ନୁଆଁ ହାଣ୍ଡି ଖଣ ଖାଣ ବାର ମାସି ଗିତ ହେଲା ସଂପୁର୍ଣ୍ଣ
ଶୁଣୁଛନ୍ତି ପା   ଜଣ

## ରାଜା ରାଣୀ ଗୀତ

କଳି ଯୁଗେ ଜଗନ୍ନାଥ ଶୁଣ ଶବା ଜନେ ଗାଉଛି ଗୀତ
କୃଷ୍ଣ ଚରି ଭାଗବତ ଶୁଣ ଶବାଜନେ ଗାଉଛି ଗିତ
କଂସଲା କଲେ ଭଗାରୀ
କି ଖାଇ ବ ୍ବା ବନ ସୁନ୍ଦରୀ
କାଂସଲା ଭଣଜ୍ଞା ହୋଇ ନେଇ ଗୋପପୁରେ
ଚରଲେ ଗାଇ ବନରେ ବଂଶୀ ବଜାଇ
ରାଜା ମନେ ବିଚାରିଲା ଛତା ବାଡିଧରି ପଳାଇଲା
ଶଡକ ଧାରେ ବସିଗଲା
ଶଡକରେ ଲାଲ ମାଟି ଆଗରେ ଅଛନ୍ତ
ଈଶ୍ୱର ପାର୍ବାତୀ ରାଜାକୁ ଫେରାଇଛନ୍ତି
ସେ ରାଜା ଫେରି ଆଶିଲେ ଶତ୍ୟ ଆମ୍ବଫଳ ତୁଳି ଆଣିଲେ
ରାଣିକୁ ନେଇ ଭେଟିଲେ

ରାଣି ଯେ ଗଲେ ଗାଧୋଇ ପଲଙ୍ଗ ଉପରେ ଫଳ କାଟଇ
କନିଆଁକୁ ଫାଳେ ଦେଇ
ରାଣି ଦଶମାସ ହେଲେ ଦଶମାସେ ରାଣି ଗର୍ବେ ଧରିଲେ
ରାମକୃଷ୍ଣ ଜନ୍ମ ହେଲେ
ରାମକୁ ଦିନି ପନ୍ଦର ରାମ ଖେଳୁଛନ୍ତି ବଡ ଦାଣ୍ଡର
ସଙ୍ଗରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବିର
କାଗଜ ପତର କେରି ରାମ ଖେଳୁଛନ୍ତି ବାଟୁଳା ଧରି
ଦେଖିଲେ ପଡିବ ଟଳି
ନଦି ଜଳେ କିନ କିନ ସାନ ରାଣି ଧରିରେ ଗଲେନି ବନ
ତିଳେ ନାହିଁ ତାଙ୍କ ଜ୍ଞାନ
ବାଟ କାଟି କାଟି ଗଲେ ସେଘୋର ବନକୁ ଯାଇ ମିଳିଲେ
ରାଣି କି ଶୋଷ କରିଲେ
ଆହାରେ ରଜା ମହର ଶୁସ କଲା ଜଳଦିଅ ଏଥର
ଶୁସରେ ହେଲି କାତର
ଆହାରେ ପର୍ବତ ମାଳ କେତେବାଘ ଭାଲୁ ଗଣ୍ଡା ଗୟଳ
କାହୁଁ ଆଣିଦେବି ଜଳ
ହୁଁ କଲା ଚାଲି ଗଲା ଜଳ ଆଣିବାକୁ ଗୁବନ ଗଲା
ବୃକ୍ଷ ମୂଳେ ଠାବ କଲା
ଶିଆଳି ପତର ଚଉତି କଲା
ହସ୍ତ ଫେଡି ଲୁହ ନେଲା
ଆହାରେ ରାଣି ମୋ ହର ଆଣି ଦେଲି ଜଳ ପିଅ ଏଥର
ଶୁଶ ମରିଯିବ ତୋର
ନଦି ଜଳ ଖିନ ଖିନ କି ଜଳଆଣିଛ ରକତ ବନ
ପିଇବାକୁ ନାହିଁ ମନ
ଆହାରେ ରାଣି ମହର ତାଙ୍କ କୁଅ ପାଣି ହିଞ୍ଜୁଳତଳ

ପଡିଛି ଗଛ ପତର
ଖନ୍ଦି ମାଟି ଦଶଦାଶ ପିଇ ଦେଲି ପାଣି ମରିଲା ଶୁଶ
ଚ୍ଚଲ ରଜା ବାଟ କାଟ
ବାଟ କାଟି କାଟି ଗଲେ ସେ ଘୋର ରବନରେ ଯାଇ ମିଳିଲେ
ରାଣିକୁ ଭୁକ କରିଲେ
ଆହାରେ ରାଜା ମହର ଭୋକକଲା ଫଳ ଦିଅ ଏଥର
ଭୋକରେ ହେଲି କାତୁର
ହୁଁ କଲା ଚାଲିଗଲା ଫଳ ଆଣିବାକୁ ଗୁବନ କଲା
ବୃକ୍ଷ ମୁଳେ ଠାବହେଲା
ଶିଆଳି ପତର ବିଛାଇ ଦେଲା ଜଙ୍ଗରୁ ଫାଳେ କାଟିଲା
ଆହାର ରାଣି ମୋହର ମୃଗ ମାଂସ ଭଜଣାକର
ଭୁକମରିଯିବ ତୋର
ମୁଁଇ ମୃଗ ମାଂସ ଭାଜିବି ନାହିଁ ମୋର ଦେହ ଶୁଖ ନାହିଁ
ବାଳି ବାଇଗଣ ଭେଜି ଆଛା ତବେ ରାଣି ମୁଁ ଦେବି ଭାଜି
ଖାଇ ପରା ଦେବା ଆଜି
ଡାଇକି ତତାଣିର ଭଜା କଲା ଭାଗ ଭାଗ କରି
ଛଅ ଭାଗ କଲା ରାଣିକୁ ଖାଅ ବଇଲା
ଜଡା ତେଲ ବେଲେ ବେଲେ ଜଳର ମେଲାଣି
ଜଳରେ ଦେଲେ ।

## ଛଅ ଭାଇ ଗୋଟେ ଭଉଣୀ

ଏକ୍‌ଥିଲା ସାଦ୍‌ବ ବୁଢ଼ା ତାର ଛଅଟା ପୁଅ ଆର ଗୋଟେ ଝିଅ । ସବୁଦିନେ ଜଙ୍ଗଲ କାୟଁ ପାରଦି ଯାନ୍ତ ଦିନେ ଝିଅଟା ଶାଗ୍ କାଟୁ କାଟୁ କାଟି ହେଲା  ରକତ ବାହାରଲା । କହିଁକେ ଦେବି ବଲା । ମାଟ୍‌କେ ଦେଲେ ମାଟ୍ ଖାୟା ଖୁ  । କେ ଦେଲେ ଖୁ  । ଖାୟା, ହିନ୍ତ ବଲା ହାର ଶାଗ୍‌କେ ଦେଲୋ । ତାର ଭାଇ ମାନଙ୍କ ପରଦିରୁ ଆସିଲାୟ ଭାତ

ଖାଲାୟ ଯେ ଶାଗ୍‌ଳ । ଜୁରୁ ମିଠା ଲାଗିଲା, ବଳେ ତାର ଭଉଣୀ କାୟ ପଚାରିଲାୟ । ନନି ଆଜି୍ କାହାର ତୁ ଶୁଣ ଆଣିଥିଲୁ ଯେ ଜୁର୍ ସେ ମିଠା ଲାଗ୍‌ଛି । ତାଙ୍କର ଭଉଣୀ କହିଲା ୟ ଯେ କାହକିଘରୁଁ ଆଣିଥିଲି । ଝିଅଟାର ଭାଇକି କାକି କରଟି ପଚ୍‌ରାଇ ଗଲା । କାକି କରଟି କାକି ତମରୁଠୁ ନନି ନୁଁଣ୍ ନିଥିଲା କି ? କାକି କହିଲା ଯେ ନାହିଁ ତା ଆମରଠୁ ନା ନେଇଁ ତା ବଲା ଆ ଥରେ କହିଲା ଭଉଁଣ କୟ ନନି ସତ କଥା କଉ । ହେଠୁ ଭଉଣିକ କହିଲଶା ଯେ ଶାଗ କାଟୁ କାଟୁ କାଟି ହେଲି ଯେ କାହିଁକେ ଦେବିକହିଲି । ଶାଗେ କେ ମିଶାଇ ଦେଲି ବଲି କହିଲା, ହେଠୁ ତାଙ୍କ ଛଅ ଭାଇ ବିଚାର ହେଲାୟ ତାର ରକତଟା ବଢ୍ଢେ ସୁଆଦ୍ ଲାଗିଲା । ତାର ମାଉଁସୁ ଟା ଆରି ମିଠା ଲାଗ ଥିୟା ବଲି କହିଲାୟ ହେଲେ ଆଜି୍ ପିଠା କୁଟିବେ ବଲି କହିଲାୟ ପିଠା କୁଟି ନେଲା । ପିଠା କୁଟିକରି ଆଣିଲା ତା ପରେ ଭାଇକିମାନେ କହିଲା ଯେ ନନି ଚେଉଟ୍ ତା ନାହିଁ । ପତର ଆଣିଯିବା, ପତର ପିଠା କରବା, ତାପରେ ଆଣିଗଲାୟ ଗଟେ ଶରଗି ଗଛଟା କୟ ସଭିଏଁ ଉଠିଲାୟ ଯେ କେହିନା ପାର୍‌ଲାୟ । ତାର ଭଉଣୀ କୟ ଉଠା କର୍‌ଲାୟ । ସିଏ ଉଠିଲା ଯେ ପୁରା ଅଗି କୟ ହେଠୁ ବିନ୍ଧିବା କାୟ ଆରମ୍ଭ କଲାୟ । ଫାଷ୍ଟ ବଡ ଭାଇକ ବିନ୍ଧିଲା ।

ଭାଇ - ଗଲା ଗଲାରେ ନନି ତଶରସର କାନ୍
ଭୁକେ ବାଜୁ ଶର୍ଗେ ଉଠୁ ତଶରସର କାନ୍
ଭଉଣୀ - ଆସୁ ଆସୁରେ ଭାଇ ତଶରସର କାନ୍
ଭୁକେ ବାଜୁ ଶର୍ଗେ ଉଡୁ ତଶରସର କାନ୍
ଭାଇ- ଗଲା ଗଲାରେ ନନୀ ତଶରସର କାନ୍
ଭୁକେ ବାଜୁ ଶର୍ଗେ ଉଡୁ ତଶରସ କାନ୍
ଭଉଣୀ - ଆସୁ ଆସୁ ଭାଇ ତଶରସର କାନ୍
ଭୁକେ ବାଜୁ ଶର୍ଗେ ଉଡୁ ତଶରସର କାନ୍ ।

ଛନ୍ତି ଛଅ ଜଣଯାକ ବିନ୍ଧିଲାୟ ଯେ କେହି ନା ବିନ୍ଧି ପାରଲାୟ । ଲାଷ୍ଟେ ଟୁରା ସମସ୍ତଙ୍କରଠୁ ସାନ୍ ସିଏ ବିନ୍ଧିଲା । ଯେ ତଲ୍ କୟ ଝଲ୍‌ଲା । ଆରି ଘର କୟ ଭୁଇଁ ନେବା କୟ ଯିଏ ନାଭୁର ନେଲା । ଟୁରାକୟ ଭୁଇଁ ଆଣିଥାୟ ଲୁଗାଟା ଧଳା ଥିଲା, ହେଲେ

ରକତ ହିଥାୟ ଯେ ଟୁରା ଭାଇକି ମାନ୍‌କେ କହନ୍ତ ଯେ ଯା ଇ ଲୁଗାଟା ଧଳା କରି କି ଆଣବେ ନା ହେଲେ ନାଆସବେ । ବଲନ୍ତ ଯାୟ ହାର୍ ବସ କରି କାନ୍ଦ ଥାୟ ଦୁଇଟା ବଗ୍ ଉଡିଉଡି ଯାଥାନ୍ତ । ଟୁରା କି ଦେଖନ୍ତି, କିସ୍ କୟ ଟୁରା କାନ୍ଦଛସି ? ଭାଇ ହାରେ ଇ ଲୁଗା ଧଳା କରବେ ଦେ ବିଛା ଲୁଗା ହଗି ଦେନ୍ତ, ବେଳେ ଧଳା ହେୟ, ଶୁଖାଇ ବସୟ । ମାଛ ଆରି କଙ୍କଡା ଧରାୟ ଭାଇ ହାରେ ମାଉଁସୁ ଖାବାୟ ବଳେ, ମାଛ କଙ୍କଡା ଖାବି, ମୁଇଁ । ଘରକୟ ଯାୟ ପାଣି ଅଣା କରନ୍ତ କଣାଁ ମାଠିଆ ଯାରେ ପାଣି ବୁଢ଼ା ବଳୟ ବେଙ୍ଗ ଟା ମର୍ଞ୍ଜି କଣାଁଟାୟ ଛେଙ୍କେ ହେବ ମଠିଆଟା ପାଣିନେୟ ଘରେ ଦେୟ ଭାତ ରାନ୍ଧନ୍ତ, ମାଉଁସ ରାନ୍ଧନ୍ତି, ସାରି କରି ବାଟ ଲାୟ ତାଙ୍କେ ମାଉଁସୁ ଖାନ୍ତ ଟୁରା ମାଛେ ଖାୟ, ତାଙ୍କେ ହାଡେ କାନ୍ତେ, ବଳେ ଟୁରା କଙ୍କଳା ଖାୟ । ତାର ଭାଗର ମାଉଁସ ନେଲା ବେଣୁଆଁ କୟ ବେଣୁଆଁ ଟାରେ ଢପି ଦେଲା । ଆଜ୍ ଆସି ଗଜା ହିଥିବେ ଯେ ପତର ପାଲେ ଥିବେ । କାଲ କି ଆସିବି ଲହ ଥିବେ । ଗଲା ଯେ ଲହ ହିଥିଲା । କାଲ୍‌କି ଆସିବି କତ ହିଥିବେ । ଗଲା ଯେ କଢ଼ି ହିଥିଲା । କାଲ୍‌କି ଫୁଲଟା କୟ ଟୁରା ତୋଳିବା କୟ ବଳେ ।

ପତ୍ରର ନ ତୋଳିବେ ଟୁରା, ଜାଳ ନ ଭାଙ୍ଗିବେ
ହାତ ଛିଡି ଯିବ ଟୁରା ନ ଭାଙ୍ଗିବେ
କଳସ ପୁରାୟ ତୋଳ, କାନ୍ ପୁରା ପିନ୍ଧ ।
ମଲ୍ ନ ଭାଙ୍ଗିବେ ଟୁରା ଗୁଡ଼ ଭାଙ୍ଗିଯିବ ।
ପତ୍ର ନ ତୁଳିବେ ଟୁରା ହାତଛିଡି ଯିବ ।
ଘର କୟ ଯାୟ ହେଲା କାହିଁରି ଫୁଲ ପିନ୍ଧିଲେ
ଟୁରା ବଲ୍ କରି କହନ୍ତ ଟୁରା କୟ । ତୁମେ ତା
ଭଉଁଣି ମର କୟ ଖାଲ ବଲୟ ତୁମେ ମାଉଁସ ଖାଉ
ବେଳେ ମୁଇଁ ମାଛ ଖାଏଁ, ତୁମେ ହାଡ୍ ଖାଅ ବଳେ
ମୁଇଁ କଙ୍କଡା କାଏଁ ବଲି କରି କହିଲା ଦିଥିଲ
ଭାଗେଟା ନ କରି ବେଣୁଆ କେ ଦେଲି ବଲି
କରି କହଲା, ମର କଥାଣି ସରଲା ।

ବୁଢ଼ି ବାଇଁଗଣ ମରଲା ।

## ଛେଳିଆ ଟୋକା

ଗୋଟେ ଗାଁରେ ବୁଢ଼ୀଟିଏ ଓ ତାର ପୁଅ ରହଥିଲା । ପୁଅକ ସବୁଦିନ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଯାଏ । ଦିନେ ଛେଳି ଚରାଇବାକୁ ନେଇଥିଲା । ସି ମିତିର ସବୁଦିନ ଛେଳି ଚରାଇ ବାକୁ ନେଥିଲା । ଜଙ୍ଗଲରେ ଗୋଟେ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀକୁ ପାଇଲା । ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, ଏ ଟକା କାହିଁଯା ସସ ? ଛେଳିଆ ଟୋକା କହିଲା ଛେଳି ଚରାଇ ନେସଇଁ । ଛେଳିଆ ଟୋକା ମାତାର ଦିନେ ମଣ୍ଡା ପିଠା କରି ଥାଏ । ମଣ୍ଡା ପିଠାଧରି ଛେଳିଆ ଟୋକା ଜଙ୍ଗଲ ଛେଳି ଚରାଇବାକୁ ନେଇଥିଲା । ଛେଳିଆ ଟୋକା ଗଛରେ ଚଢ଼ି ତା'ର ପିଠା ଖାଇଲା । ଏତିକି ସମୟରେ ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରଣୀ ଆସି ପହ ୍ଲା । ଏଟକା ଦେତେ ଗଟେଖାଇଁ ନାହିଁ ଦେଇଁ ବୋଲି ଛେଳିଆ ଟୋକା ଉ  ର ଦେଲା । ହେତେ ଦିନରୁ ଭୋକ୍ ଲାଗସି ଦେ ଗଟେ ଖାଇଁ । ବୁଢ଼ୀ ବିକଳ ହେଇ ଛେଳିଆ ଟୋକ ମଣ୍ଡା ପିଠା ଧରେଇ ଦେଲା ଧରେ ଇବା ସମୟରେ ବୁଢ଼ୀ ଛେଳିଆ ଟୋକାକେ ଧେରି ନେଇଗଲା । ଯାଉ ଯାଉ ବାଟରେ ତାକୁ ଝାଡା ହେଲା । ବୁଢ଼ୀ ରଖିଦେଇ ଝାଡା ଯିବା ସମୟରେ ଛେଳିଆ ଟୋକା ବାହାରି ତା ଭିତରେ କ  । କୁଟା କାଠି ପୂରାଇ ଦେଲା । ଛେଳିଆ ଟୋକା ତାଙ୍କର ଘରକି ଗଲା । ଆରଦିନ ପୁଣି ସେଇଟିକି ଆସିଲା । ଛେଳିଆ ଟୋକା କାଲି ଚାଲକ୍ ପାଇଛି । ବୁଢ଼ୀର ଚାଲକ୍ ବୁଝି ପାରିଲା । ଏଟକା ପା   ଦିନ ହେଲାନେ ମୁହିଁ କିଛି ନାଁଖାଇ ଦେ ଗଟେ ଖାଇ ଦେଖଇଁ । ବୁଢ଼ୀର ଚାଲକ୍ ବୁଝି ସାରି ଥିଲେବି ସେ ଧରେଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରଣୀ ଧରି ନେଇଗଲା କହିଲା କାଲର ଭାଇ ମୁକୁଳି ଥିଲେଯେ ଆଜ୍ ନା ସାଡଇଁ । ଘରକଇ ତା ନମେ ଏ ନାତୁଣି ନେ ଆଜ୍ ଆଣିସଇ କାଲର୍ ମୁକୁଳି ଥିଲା । ନେ କାଟି କୁଟାକରି ଭାଜି ଥିବେ ମୁହିଁ ଗାଧି ଯାସଇଁ ନେ ହାତକେ ଧାରି କାଟିକୁଟା କରି ରାନ୍ଧି ଦିଥିବୁ ନାତୁଣି ଫିଟେଇ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ଛେଳିଆ ଟୋକା ଅଛି । ଛେଳିଆ କହିଲା ନନୀ ତୋର ଗା,ପିନ୍ଧି ଦେଖଇଁ । ନାତୁଣୀ ସବୁ ଜିନିଷ ଦେଇ ଦେଲା । ପିଲା ପିନ୍ଧି ଝିଅବେଶ ସାଜିଗଲା । ତାପରେ ନାତୁଣୀକୁ ମାରି ଦେଇ ଭାଜି ଦେଇଥିଲା ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ଆସି କହିଲା ନାତୁଣି - ଦେଖାଇଁ ଭୋକ୍ ଲାଗସି ବାଢ଼ି ଦେଇ ସେ ଘରକୁ ପଶିଲା । ଏଆଇ

ତୁହିଁ କେ ଦିନେ ପରିବେ ? ଏ ନାତୁଣି ମୁହିଁ ବେଗେନା ମରଇଁ । ମର ମୁଣ୍ଡରେ ଗଟେ ଧଳା ଚୁଟି ଆସି ହିଁ ଚୁଟି ଟାରେ ମୋର ଜୀବନଟା ଆସି । ଆଣ ଉଖୁଣି ଖୁ ି ଦେବି । ନେ ଖୁ ିଦେ ମୁଣ୍ଡଟା କଣ୍ଡାସି ଖୁ ି ଦେଉ ଦେଉ ଛେଲିଆ ଟୋକା ଚୁଟି ଟି ଘାଚି ଦେଲା ଓ ଅସୁରଣୀ ବୁଢ଼ୀ ମରିଗଲା । ଛେଲିଆ ଟୋକା ତାର ଘରକୁ ଫେରିଗଲା । ବହାସାହା ହୋଇ ଘରେ ରହିଲା । ଘରେ ଅସୁରୁଣୀ ବୁଢ଼ୀର ସମସ୍ତ କଥାଳା ସବ୍‌କଏ କହିଲା ଆର ଅସୁର ଅସୁରୁଣୀମାନେ ଆମର ବହୁତ କ୍ଷେତି କରନ୍ତି । ସିଠାଣୁ ଆମର ମଣିଷ ସମାଜ ଆଜି ପରିଯନ୍ତ ମାଁ ଦୁର୍ଗା ମହାପୁ ପୂଜା, ଗହ୍ମା ପରବ ପାଳନ କରିସନ୍ତି, ଅସୁରମାନଙ୍କୁ ନିପାତ କରି ବିଜୟ ହିସନ୍ତ ବୋଲି କରି । ଅସୁର ମଣିଷ ଭିତରେ ଲଢ଼େଇ କେନ୍ ଆଗର କାଳର କଥା ହେଲେ ହିଁ ଆଜି ପରିଯନ୍ତ ସମାଜରେ ଏଇ ପ୍ରଥା ଚ଼ଲିସି । ହିଁ ଲାଗି, ଦଶର ଓଷା, ଖେତେଳିଆ, ଅବଶରା ଶବରା ବିଶ୍ରି ଓଷା ଆଦି ପର୍ବ ପାଳନ କରାଯାଉଛି ।ଏଥର ଗହ୍ମା ଡ଼ିଆଁ ବା ଗହ୍ମା ପର୍ବରେ ଅସୁରମାନଙ୍କ ଠାରୁ ରାକ୍ଷା ପାଇବା କଇ ଇସବୁ ଯାତ୍‌ତ୍ରା ପୁନି, ପୂଜା ପରବ ପାଳନ କରିବାର ବିଧି ଆସି ।

## ଗଡି ଗଡି ଯାଏ ଲାଉ ଧୁଲୁକି

ଗଟେ ଗାଁରେ ଜଣେ ବୁଢ଼ୀ ଥିଲା ତାର ଗୋଟେ ବଲୀ ଝିଅ ସିଏ ତାର ଆଁଖି ସିଏ ଝିଅକଇ କୁଟିଏ ନାଦେଖିଲେ ରହି ପାରଇ ନାହିଁ । ଝିଅର ବାହାହେବା ବଇସ ହେବାରୁ ବାହା କରଇଲା । ଝିଅଟାକଇ ବାହା ସିନା କରି ଦିସି ହେଲେ ମନେ କରୁଥାଏ ଝିଅପାସରେ କେତେ ଦିନ ପସେ ଝିଅ ତାରକଇ ଦେଖି ବାକଇ ବାହାରି ପଡିଲା ବୁଢ଼ୀ । ଖଣ୍ଡେ ବାଡି ଧରି ଚାଳିଲା । ବାଟରେ ପଡିଲା ମେରୁ ପାହାର ଜଙ୍ଗଲ ଟିଏ । ସେଇ ଜଙ୍ଗଲଟା ପଳାଇସାର ଲେ ତା ଝିଅଘର । ଏହି ଟାଇମରେ କେଣ୍ଡାର କେଁଆଡଁ ସୁଣସ ଖିଆ ବାଘ ଟିଏ ଆସି ତାର ବାଟକେ ଜଗିଲା । କାହିଁ ଯାଆସଷି ଖଣ୍ଡେଇ ବୁଢ଼ୀ ତକଇ ଆଜି ମୁଁ ଜଳଖିଆ କରିଦେବି । ବାଘର କଥା ଶୁଣି ବୁଢ଼ୀର କଲିଜା ପାଣି । ସତ୍‌କର ବାଘଟା ଅଖଣତା ଖାଇ ଦେବାକ୍ ବଲି ଭାବିଲା । ବୁଢ଼ୀ ବାଘଟାକଇ ନେହୁରା ହୋଇ କହିଲା ଜଙ୍ଗଲ ପଳାଇ ସାରିଲେ ମୋର ଝିଅ ଘର । ମୁଁ କୁଟିଏ ମର ଝିଅକଇ ଦେଖି ଆସଇ ମୁଁଇ ଆସିଲେ ଖାଇବୁ । ମରବାଟ ଅନାଇଁ ବସିଥିବୁ । ବାଘ କହିଲା ହଁ ଜା ଜଦି ତୁ

ଏବାଟରେ ନାଆସିବେ ହେଲେ ତର ଘରେ ଜାଇ କରି ତକଇ ଖାଇବି ବଢ଼ୀ ବାଘ ମୁଁହରୁ ସୁଣି ଝିଅ ଘରକଇ ଗଲା । ଝିଅ ଘରେ ମାସେ କେତେ ରହିଲା, ଝିକଇ ସବୁକଥା କହି ଦେଲା । ଝିଅ ଘରକୁ ଯାଇ ମେରୁ ପାହାର ଲାଉ ଟିଏ ତୁଳି କରି ଆଣିଲା ଚିକଣ କରି କାଟି ଲାଉ ଭିତରଟା ପକାଇ କରି ବୁଢ଼ୀକୁ ବ ୀ କରୀଦେଲା । ଲାଉ ର ଚାରିପଟେ ସିଲାଇ କରି ଦେଲା । ଲାଉଟିକୁ ଗଡାଇ ଦେଲା ଲାଉଟି ଗଡି ଗଡି ଜାଇ ଜଙ୍ଗଲରେ ପହ ୍ ଜାଇସି ବାଘ ଲାଉଟାକଇ ଦେଖି କହିଲା ଲାଉ ଧୁଲୁକି, ଲାଉଧୁଳିକି ଦେଖିସକି ଏକ ବୁଢ଼ିକି । ଲାଉ କହିଲା କେଜାଣେ ବୁଢ଼ୀ ଫୁଡି ମୁଇଁ ଜାଣିନାହିଁ । ଜାଆସଇଁ ଗଡି ଗଡି ବାଘଟା ବୁଢ଼ୀ ଟାକଇ ଖାବାକଇ ଜଗିଥିଲା ହେଲେ ବାଘ ଲାଉ ଖାଏନାହିଁ ।

## ସତୀକନ୍ୟା ଗପ

ଗୋଟେ ଗାଁରେ ବୁଢ଼ୀଟା ଥିଲା । ତାର ଗୋଟେ ପୁଅ ଥିଲା ସେ କହିଲା ମୁଇଁ ସତୀ କନ୍ୟା ଟିକି ଯିବି ବୋଲି ବୁଢ଼ୀଟା କଇ କହିଲା ତୁଇ ନାଇଁ ଯା କେତେ କେତେ ରାଜାଳାକଇ ମାରସି । ନାଇଁ ମା ମୁଇଁ ଯିବି । ଗୋଟେ ତୁଳସି ଗସଟିଏ ଲଗାଇଥାଇଁ ମୁଇଁ ମରି ଗଲେ ତଳସି ଗସ ଟାବି ମରିଯିବ ଆଇ ତାକଇ ଲୁଟିଏ ଲୁଟିଏ ପାଣି ଦେବ । ସେଳି, ଉଇ, ଟେଙ୍କୁ, କ୍ଷୀରନେଇ ଗଲା ଅଧା ବାଟରେ ଗୋଟେ ବାଘଟା ସେଙ୍କିଲା ।

ତୁମକୁ ବଲିବି ବାଘଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ
ବାଟ ପନ୍ଥ ମୋର ଛାଡଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ
ତୁମକୁ ଆଣିସି ଆହାର ବଲେ ଶୁଣତ ।
ସତୀକନ୍ୟା ଟିକି ଯିବି ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ ।
ରେଡି ମାଡି ବାହା ହୋବି ଗୋ ବୋଲେ ଶୁଣତ ।
କେତେ କେତେ ରାଜା ମାରିସି ବଲେ ଶୁଣତ ।
ବାଟ ପନ୍ଥ ମୋର ସାଡଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ ।
ସତୀକନ୍ୟା ଟିକି ଯିବିଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ ।
ରେଡି ମାଡି ବାହା ହୋଇବି ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ ।
ତୁମକୁ ବୋଲିବି କୁକୁଡା ବୋଲେ ଶୁଣତ ।
ବାଟ ପନ୍ଥ ମୋର ସାଡଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ ।
ସତୀକନ୍ୟା ଟିକି ଯିବିଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ ।
ରେଡି ମାଡି ବାହା ହୋଇବି ଗୋବଲେ ଶୁଣତ ।

କେତେ କେତେ ରାଜା ମାରସି ବଲେ ଶୁଣତ ।
ତୁମ୍ଭକୁ ବୋଲିବି ନଦୀଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ ।
ବାଟ ପନ୍ଥ ମୋର ସାଡଗୋ ବୋଲେ ଶୁଣତ ।
ସତୀକନ୍ୟା ଟିକେ ଯିବି ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ ।
ରେଡି ମାଡି ବାହା ହେଇବି ବଲେ ଶୁଣତ ।
କେତେ କେତେ ରାଜା ମାରିସି ଗୋ ବଲେ ଶୁଣତ ।

ତାକଇ କ୍ଷୀର କୁଟିଏ ପକାଇ ଦେଲା । ପାଣିଟା ଅ ି ଲା ସିଏତା ମାଉଁସୀ ଘରକଇ ଗଲା ।
କହିଲା ମାଉଁସି ଗୋ ମାଉଁସି କିସ୍ କରସସ୍
ବୁଢ଼ିଟା କହିଲା । କେବେହିଁ ତା ଦିନେ ହେଲେ ମକଇ କେହି ମାଉସୀ ନା ଡାକନ୍ତ । ଆଜି କିଏ ଡାକସି ବୋଲି ମକଇ କହିଲା । ହିଁ ବଳେ ତାର ମାଉଁସୀକ୍ ଘରକଇ ଯିଆକ୍ ବଲି ମକଇ ତାର ମାଆକ କହିଲା । ହିଁ ଲାଗି ତା ମୁଇଁ ଆସିଲି । କିସ୍‌ଟା କରସସ୍ ମାଉଁସି ମୁଇଁ ଫୁଲ ଗନ୍ଥୁ ସଇଁ । ମୁଇଁ ଗୋଟିଏ ଫୁଲ ଗନ୍ଥି ଦେବି କି । ସେଠାଣୁ ତୁଇ ଗୋଟେ ଗନ୍ଥୁ । ସେଠୁ ଫୁଲ ଗୋଟେ  ସିନା ଗୋଟେ କରି ଗନ୍ଥିଲା । କହିଲା ମାଉଁସି ତୁଇ ଏଟା ସତୀକନ୍ୟା କଇ ଦେବେ ହଁ କହିଲା ଫୁଲ ବିକି ନେଲା କହିଲା ଫୁଲ କିଣରେ ଫୁଲ କିଣ ଆରେଫୁଲ ବିକାଣି ବୁଢ଼ୀ ଆଣ ଦେଖିବା ସେଠା କଇ ନେ ସତୀକନ୍ୟା ଦେଖିଲା କହିଲା ଏ ଫୁଲଟା କିଏ ଗନ୍ଥିସି ଏ ଫୁଲଟା ମୁଇଁ ଗନ୍ଥିସି ତୁଇଁତା ଏଡେ ସୁନ୍ଦର ଫୁଲଟିଏ ଗନ୍ଥିଲେ । କହିଲା ତୁଇଁ ଗନ୍ଥି ନାହିଁ । ନାଇଁ ମୁଇଁ ଏଇ ଫୁଲଟା ଗନ୍ଥିସଇଁ । ଫୁଲ ବିକାଳି ବୁଢ଼ୀ ଘରକଇ ନେଲା । କହିଲା ମାଉଁସି ଗୋ ଫୁଲଟା ରଖିଲା କି ! ସେଠାଣୁ ମୁଇଁ ଆଜି ଗୋଟେ ଦେସଇଁ । ହିମିତି କରି ଫୁଲଟିଏ ଗୁନ୍ଥିଦେଲା । ସେଠାଣୁ ଆରି ଥରେ ଫୁଲ ବିକାଣି ବୁଢ଼ୀ ଫୁଲ ବିକି ନେଲା କହିଲା ଫୁଲ କିଣରେ । ଏବାଟେ ଆଣ ଦେଖଇଁ ଆଜି ହିଁ କେଡେ ସୁନ୍ଦର ଫୁଲ ଗନ୍ଥିସସ୍ । ତୁଇ ଇ ଫୁଲଲା ଗନ୍ଥି ନାହିଁ ହଁ ଗୋଟେ ଟୋକି ଆସିସି ମୋର ଘରକଇ ସିଏ କହିଲା ମୁଇଁ ତାକଇ ମକର ବସିବି ବୋଲି କହିଲା । ହିଁ ବଳେ ଫୁଲଟା ଗନ୍ଥିସି ତାକଇ ଡାକି ଆଣିଦେ ମାଉଁସି ହଁ କାଲିକି ଡାକି ଆଣିବି, କହିଲା । ସେଠାଣୁ ଆରିଦିନେ ଆସିଲା ତାଙ୍କର ଘରକଇ ଗଲେ ସେମାନେ ଦୁଇଜଣ ଗାଧି ଗଲେ ଟୋକିଟା ଗାଧି ଗଲା ନଦୀକଇ ଟୋକାଟା ଯେଉଁଠି ବସିଥାଏ । କହିଲା ଆସ ଗାଧିମା ମକଇତା ହଗାଲାଗସି ମୁଇଁ ହଗିଯିବି ହଁ ହନ୍ତଲେ ତୁମେ ଯାଅ ସେଠୁ ବୁଲା ବୁଲି କରି ଆସିଲା ମକର ତୁମେ ନା ଗାଧି ମୁଇଁ ନା ଗାଧଇଁ ଚାଲ ହନ୍ତଲେ ଘରକଇ ଯିବା । ଘରକଇ ଯାଇକରି ଏକାଠି ଭାତ ଖାଇନାଇଁ । ସେଠାଣୁ ମକର ବସିନାଇଁ । ସେଠାଣୁ ରାତ ହେଲା ବଲେ ଦୁଇଜଣ ଯାକ ଏକାଠି ଶୁଇନାଇଁ । ରାତିରେ ତାଙ୍କର ଘରେ ଯାହା ସାମାନ ଟୋକିଟା କହିଲା ତୁମ୍ଭର ବାଟେ ବି ଟୋକିଲା ଦେଖିଲା ଯେ ସବୁ ଲୁଗାଲା

ଖୁଲି ଦି କରି ବିଡି ପିଅସି । ଟୋକୋଟା କହିଲା ଚୋର ପସିଲା ବଲି ଡାକ ଦେଲା ସେଠାଣୁ
ସୁଭିଏଁ ଦେଖି ଆସିଲେ ହେଠାରୁ ତାର ଶଶୁର ଗିନ୍ତ ଗାଇଲା ।
ସେଠାଣୁ କିସ କର ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଟୋକାଟା ଓ ଟୋକିଟା କଇ ଘର
କଇ ନେନାଇଁ । ଗଲେ ଯେ ଗଲେ ଅଧାବାଟକଇ ହୋଇଥାନ୍ତ ଗୋଟେ
କଉଟା କଇ ପାଇନାଇଁ । ଟୋକାଟା କହିଲା ଏ କାଉ ଯାତା ମୋର
ମାଆ କୋଇ କହି ଦେବେ । କାଉଟା ଯାଇକରି କହିଲା କା............କା.......
କା ପୁଅ ବହୁତର ଆସିନାଇନେ । ହଳଦୀ ଗୁଣ୍ଡ ତୋର ବାଟିଥା । ଶଳା  କାଉ ମୋର
ପୁଅ ବହୂ ମରି ସନ୍ତନେ ବଳେ ତାକଇ ଦବଡଲା ।
କାଉଟା ଯାଇକରି କହିଦେଲା ମକଇ ତା ପୁଅ ବହୂ ମରିସନ୍ତନେ
ବୋଲି ପିଟିବାକଇ ଦବଡାଇ ଆଣିଲା । ସେଠାଣୁ ଆଉଥରେ ଗଲା
ଯେ ଗଲେ ସେଳିଆ ଟୋକାକଇ ପାଇନାଇଁ ଏ ସେଳିଆ ଟୋକା ଯାତ
ମୋର ମାଆକଇ କହି ଦେବେ ହିଁ ବଳେ ସେଳିଆ ଟୋକା ଯାଇକରି
କହିଦେଲା । ତୋର ପୁଅ ବହୂ ଆସିନାଇଁ ନେ ହଳଦୀ ଗୁଣ୍ଡ ବାଟିଥା ।
ମୋର ପୁଅ ବହୂ ମରି ଯାଇସନ୍ତନେ ବାଟ୍‌ରେ ଆସନ୍ତ ଆଇଦେଖିବଲେ
ହିଁ ବଳେ ଦେଖିକରି ହଇବ ହୋଇ ବଲି କହିଲା ତାର ଘର କଇ ଯାଇକରି
ହଳଦୀ ଗୁଣ୍ଡ ବାଟିଲା ସେଠାଣୁ ଡାକିଆଣି ବାହାକରି ଦେଲା ।

## ସାଇ ରାଇ ଓ ଗୋଟେ ଟୋକିର ଗପର ଅଧା

ସେଠାଣୁ ଗୋଟେ କାନରେ ଗୋଟେ ଗୋଟେ ଫୁଲ ପିନ୍ଧିଲା ଘରକଇ ଗଲା । ତାଙ୍କର ଭାଇମାନେ କଇନାଇଁ ଏ ଟୁରା କେନଠାଣୁ ଫୁଲ ଆଣିସସ୍ । ଟୁରା କହିଲା ଏଳାତ ବାଟରେ ପଳିଥିଲା । କୁଳାଇ ଆଣିସଇଁ । ସେଠାଣୁ ଦିନେ ଗୋଟେ ରାଜା ଆସି କହିଲା କେଁଠାଣୁ ଗୋଟେ ବଡ ସୁନ୍ଦର ବାସ୍‌ସି ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟେ ଫୁଲ ଫୁଟି କେଡେ ଆଲୋ ଦିଶସି । ସେଠାଣୁ ଢାକଇ ମୂଳରୁ କାଢ଼ି ନେଲା । ସେଠାଣୁ ଗୋଟେ ମୁଠୁଣି ଦେଲା ଯେ ଏକାଠି ସଠି ହେଲା । ଆରିଥରେ ମୁଠୁଣି ଦେଲା ଯେ ଦୁଳ ଦୁଳ ଉଠି ବସିଲା । ରହ ମୋର ନିଦ୍ରା କିଏ ଭାଙ୍ଗିଥିଲା । ସେଠାଣୁ ଆରିଦିନେ ଟୁରା ଆସି କହିଲା ମୋର ଫୁଲ ଗସ୍‌ଟା କିଏ ନେଲା । ସେଠୁ ରାଜା ଫୁଲ ଗୋଟେ ପତର ଗୋଟେ ବାଟରେ ପକାଇ ପକାଇ ନେଲା । ତାକଇ ଦେଖିଲା ଯେ ରାଜା ତାକଇ ରାଜାକଇ କହିଲା ମୁଇଁ ନା ଆଣି ବୋଲି ଟୁରାକଇ କହିଲା ତୁଇ ଆଣିସୁ । ସେଠାଣୁ ଟୁରା କହିଲା ମୁଇଁ ଘରକଇ ଯିବି କହିଲା । ସେଠାଣୁ ସଅ ଭାଇ କହିଲେ ତୁଇ କେଁଠାଣୁ ଚାଉଳ ଆର ଡାଲ ଆଣିସସ୍ । ଟୁରା କହିଲା ଇ ବାଟରେ ପଡିଥିଲା ଏଳାକଇ ବାଟରୁ କୁଳାଇ ଆଣିସଇଁ । ସଅଭାଇ

କହିଲେ ଆଜି ତାର ସାନ ଭାଇକଇ ଜୁହାର କରିନାଇଁ । ସେଠୁ ବସିବା ପାଇଁ ବିସାଇ ଦେନାଇଁ । ସଅ ଭାଇମାନକଇ ବାହରେ ବସାଇ ଦେନାଇଁ ଟୁରା କଇ ଭିତରେ ଭାତ ଦେନାଇଁ । ଟୁରାକଇ ଶୁଖା ଭାତ ମାଇଁଶ ତୁଣ ଦେନାଇଁ । ସଅଭାଇ ମାନକଇ ବାସିଭାତ ଖାବା କଇ ଦେନାଇଁ । ସେଠାଣୁ ଟୁରାକଇ କହିନାଇଁ ଏଟୁରା ତକଇ କେମତ ଭାତ ଦେନାଇଁ । ନାଇଁ ମକଇ ସୁଆଁ ଭାତ ଆର ମାଇଁଶ ତୁଣ ଦେନାଇଁ । ଟୁତା କହିଲା ତମେ ତାନାନୀ କଇ ଖାଇଥିଲ ମୁଇଁ ତାନା ଖାଇ । ହେତ ପାଇଁ ତୁମକଇ ହିବଳେ ବାସିଭାତ ତୁଣ ଆର ଶାଗ ଦେନାଇଁ ।

## ସାତ ଭାଇ ଓ ଗୋଟେ ଟୋକିର ଗପ

ଏକ ଥିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ା । ତାଙ୍କର ସାତଟା ପୁଅ ଥିନାଇଁ । ତାଙ୍କର ଗୋଟେ ଟୋକି ଥିଲା । ସାତଟା ଯାକର ପୁଅ ହଳ ଧରି ଗନାଇଁ ତାଙ୍କର ଟୋକିଟା ଭାତ ରାନ୍ଧିସାରି ଶାଗ ତୋଳି ଆଣି କାଟୁଥିଲା କାଟି ହେଉଁ ହେଉଁ ହାତକେ କାଟି ଦେଲା । କେନ୍‌ଡି ଦେବି ବୋଲି କହିଲା ଟାଙ୍ଗରରେ ଦେଲେ ଟାଙ୍ଗର ଖାଇବ ମାଟିରେ ଦେଲେ ମାଟି ଖାଇବ ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ଶାଗକେ ମିଶାଇଁ ବୋଲି କହିଲା । ସାତଟା ଯାକର ଟୋକା ଖାଇବାକଇ ଆସିନାଇଁ । ଭାତ ଖାଇବାକଇ ଦେଲା ସେମାନେ ଭାତ ଖାଇନାଇଁ । ନିନୀ ତୁଇଁ ଆଜକେଁ ଠାଣୁ ଲୁଣ ଆଣିସୁ ବୋଲି କହିନାଇଁ । ଆମର ଠାଣୁ ନାଇ ଆଣି କାହାଠାଣୁ ଆଣିସୁ । ନାଇଁ ଶାଗ କାଟୁ ଥିଲି ଯେ କାଟୁ କାଟୁ କାଟି ହେଲି । ସେଠାଣୁ କହିଲି କେନ୍‌ଡି ଦେବି ଟାଙ୍ଗରେ ଦେଲେ ଟାଙ୍ଗର ଖାଇବ ମାଟିରେ ଦେଲେ ମାଟି ଖାଇବ ବୋଲି କହିଲି । ହିଁ ବଳେ ଏକା ସାଙ୍ଗରେ ଶାଗରେ ମିଶାଇ ଦେଁ ବଲି କହିଲି । ସେଠାଣୁ କହିଲେ ଅହ ତାର ରକତ କେତେ ମିଠା । ମାଇଶ ଖାଇଲେ କେମନ୍ତ ମିଠା ଲାଗଇ ସେଠାଣୁ ଆରଦିନ କହିନାଇଁ ଏ ନନୀ ଚାଲ ଶିଆଳ ପତର ତଳି ଯିବା ବଲି କହିନାଇଁ । ସେଠାଣୁ ଗଲେ ଯେ ଗଲେ ବଡ ଜଙ୍ଗଲ କଇ ଗଲେ । ସଭିଏଁ ଗସ୍ ଉଠି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେଠାଣୁ କହିନାଇଁ ଏ ନନୀ ଯା ତୁଇ ଉଠିବୁ ହଁ କହିଲା ହାର ଉଠିଲା । କହିଲା ସେଠାଣୁ ଉଠିକରି ପକାଇଦେଲା । ପକାଇଦେଲା ବଳେ ସେଠାଣୁ କହିଲା ଏ ନନୀ ତୁଇ କେନାରେ ବସିଥା ଆମେ ବିନ୍ଧି
ଦେଖୁଁ ପାରମୁଁ କେନାଇଁ ବିନ୍ଧିବାକୁ ଆଣିସି । ମୋତେ ବିନ୍ଧ ।

**ଗୀତ**

ଗଲା ଗଲାରେ ନନୀ ତପଶତର କାନ ଭୁକେ ବାଜୁ ସର୍ଗେ ଉଡୁ ତପଶତର କାନ
ଆସୁ ଆସୁରେ ନନ ମପଣତର କାନ ଭୁକେ ବାଜୁ ସର୍ଗେ ଉଡୁ ମପଣତର କାନ ।

ସଭିଏଁ ଜାକର ଗାଇଲେ ବିନ୍ଧିଲେ କେହି ବିନ୍ଧି ପାରିଲେ ନାହିଁ । କହିଲେ ସଭିଏଁ
କେହି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ତାର ସାନ ଭାଇ ଟୁରା ଥିଲା କହିଲେ ଏ ଟୁରା
ତୁଇଁ ନେ ବିନ୍ଧି ଦେଖ୍ ତୁଇ ପାରସୁ କି ନାହିଁ । ତୁଇଁ ନା ବିନ୍ଧି ଜାଣିଲେ
ଦେଖିବୁ ତକଇ ବିନ୍ଧି ଦେବି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଗଲା ଟୁରା ।
ଗଲା ଗଲାରେ ନନୀ ତପଣତର କାନ ଭୂକେ ବାଜୁ ସର୍ଗେ ଉଡୁ ତପଣତର କାନ ।
ଆସୁ ଆସୁରେ ଭାଇ ତପଣତର କାନ ଭୂକେ ବାଜୁ ସର୍ଗେ ଉଡୁ ତପଣତର କାନ ।
ସେଠାଣୁ ବିନ୍ଧି ଦେଲା ବେଳେ ତଳକଇ ପଡିଲା ଚାଲ ନିକରି ଯିବା ନଦୀ
କଇନେ କେହି ନାହିଁ ବଲି କହିନାହିଁ ଏ ଟୁରା ଚାଲ ତୁଇଁ ନେ ନାଲେ
ତକଇ ପଟିମୁ । ସେଠାଣୁ ଟୁରା ବହିକରି ନେଲା ଯେ ନାଲା ନଦୀକଇ
ନେଲା ସେଠାଣୁ ରଖିଲା ସଅ ଭାଇ କହିନାଇଁ ଏଟୁରା ଯା ତୁଇ ପାଣି
ଆଣି ଯିବେ ହଁ ବଇଲା ସେ ପାଣି ଆଣି ଗଲା ବଳେ ଗୋଟେ ବେଙ୍ଗଟା
ଆସିଲା ହାର କହିଲା ଏ ଟୁରା ତୁଇ ଭଉଣୀ ତର ମାଇଁଶ ନାଇଁ ଖାଇବୁ ।
ତୁଇମାସ କଙ୍କାଳ ଧରି କରି ନେବେ । ତୁଇଁ ପୁଡାଇବେ । ସେମାନେ ମାଇଁଶ
ଖାଇଲେ ତୁଇ ମାସ ଖାଇବୁ । ସେମାନେ ହାଡ ଖାଇଲେ ତୁଇ କଙ୍କଳା ଖାବେ ବୋଲି
ବେଙ୍ଗଟା କହିକରି ଗଲା । ସେଠାଣୁ ଟୁରା ହଁ କହିଲା ମାସ କଙ୍କାଳ ଧରି ନେଲା
ସେମାନେ ମାଇସ ଖାଇନାଇଁ ବଳେ ସିଏ ମାସ ଖାଇଲା
ସେମାନେ ହାଡ ଖାଇନାଇଁ ବଳେ ସିଏ କଙ୍କଳା
ଖାଇଲା । ସେଠାଣୁ କହିନାଇଁ ଏଟୁରା ଖାଅ ତୁମେଖାଅ ମୁଇଁ ପସେ
ଖାଇବିନେ । ସେଠାଣୁ ଖାଇସାରି କରି ଘରକଇ ଗନାଇଁ ଯେ ଅଧା
ବାଟକେ ଟୁରା କହିଲା ମୁଇଁ ମୋର କାନଟା ସାଡି ପଳାଲି । ସେଠୁ ଯାଆ
ଆଣି ଯିବେ ବୋଲି କହିଲା । ସିଏ ଆସି ତାର ଭାଗଟା ହାର ଖାଇ ଥିଲା
ହାଡଟା ଏକାଠି କରି ଠୁଳ କରିଲା ଗୋଟେ ବେଣୁଆଟାରେ ଢ଼ାଳି ଦେଲା
ହାର କହିଲା କାଲିକି ଆସିଆର ଯେ ଗଜା ହୋଇଥିବେ । ତାର ଆର ଦିନ
ଆସିବି ଯେ ବଡ ହି କରି ଫୁଲ ଫୁଟି ଆଲୋ ହେଇଥିବେ । ସେଠାଣୁ
ହେଠାଣୁ ଗୋଟେ ଫୁଲ ତଳଇଁ କହିଲା ବଳେ ଫୁଲ ଗସଟା ଗିନ୍ତ
ଗାଇଲା ।
ପତ୍ର ନ ତୁଳିବୁ ଟୁରା ହାତ ଛିଣ୍ଡି ଯିବ ।
ଡାଇନ ଭାଙ୍ଗିବୁ ଟୁରା ବାହା ଛିଣ୍ଡି ଯିବ ।
ସେଠାଣୁ ଗୋଟେ କାନରେ ଗୋଟେ ଗୋଟେ ଫୁଲ ପିନ୍ଧିଲା ଘରକଇ
ଗଲା । ତାଙ୍କର ଭାଇମାନେ କଇନାଇଁ ଏ ଟୁରା କେନଠାଣୁ ଫୁଲ ଆଣିସସ୍ ।

ଟୁରା କହିଲା ଏଳାତ ବାଟରେ ପଳିଥିଲା । କୁଳାଇ ଆଣିସଇଁ । ସେଠାଣୁ
ଦିନେ ଗୋଟେ ରାଜା ଆସି କହିଲା କେଁଠାଣୁ ଗୋଟେ ବଡ ସୁନ୍ଦର ବାସ୍ସି
ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟେ ଫୁଲ ଫୁଟି କେଡେ ଆଲୋ ଦିଶସି । ସେଠାଣୁ
ତାକଇ ମୂଳରୁ କାଢ଼ି ନେଲା । ସେଠାଣୁ ଗୋଟେ ମୁଠୁଣି ଦେଲା ଯେ
ଏକାଠି ସଠି ହେଲା । ଆରିଥରେ ମୁଠୁଣି ଦେଲା ଯେ ଦୁଳ ଦୁଳ ଉଠି
ବସିଲା । ରହ ମୋର ନିଦ୍ରା କିଏ ଭାଙ୍ଗିଥିଲା ସେଠାଣୁ ଆରିଦିନେ ଟୁରା
ଆସି କହିଲା ମୋର ଫୁଲ ଗସ୍ଟା କିଏ ନେଲା । ସେଠୁ ରାଜା ଫୁଲ
ଗୋଟେ ପତର ଗୋଟେ ବାଟରେ ପକାଇ ପକାଇ ନେଲା ।ତାକଇ
ଦେଖିଲା ଯେ ରାଜା ତାକଇ କହିଲା ଏ ରାଜା ତୁଇ ମୋର
ଫୁଲଟା ଆଣିସସ୍ କି ନାଇଁ । ହଁ ବଳେ ରାଜା କହିଲା ମୁଇଁ ନା ଆଣି
ବୋଲି ଟୁରାକଇ କହିଲା ତୁଇ ଆଣିସୁ । ସେଠାଣୁ ରାଜା କହିଲା ହଁ ମୁଇଁ
ଆଣିସଇଁ । ସେଠୁ ଡାକିନି କରି ଖାବାକଇ ଦେଲା । ସେଠାଣୁ ଟୁରା କହିଲା
ମୁଇଁ ଘରକଇ ଯିବି କହିଲା । ସେଠାଣୁ ଟୁରା କଇ ଚାଉଳ, ଡାଲ ଦେଲା
ସିଏ ନି କରି ଗଲା । ସେଠାଣୁ ସଅ ଭାଇ କହିଲେ ତୁଇ କେଁଠାଣୁ ଚାଉଳ
ଆର ଡାଲ ଆଣିସସ୍ । ଟୁରା କହିଲା ଇ ବାଟରେ ପଡିଥିଲା ଏଳାକଇ
ବାଟରୁ କୁଳାଇ ଆଣିସଇଁ । ସଅଭାଇ କହିଲେ ଆଜି ତାର ସାଙ୍ଗେ ପସେ
ପସେ ଯିବା ତାର ଭଉଣୀ ଘର କଇ ଗଲେ ତାର ସାନ ଭାଇକଇ ଜୁହାର
କରନାଇଁ । ସେଠୁ ବସିବା ପାଇଁ ବିସାଇ ଦେନାଇଁ । ସଅ ଭାଇମାନକଇ
ବାହରେ ବସାଇ ଦେନାଇଁ । ଟୁରା କଇ ଭିତରେ ଭାତ ଦେନାଇଁ । ଟୁରାକଇ
ଶୁଖା ଭାତ ମାଇଁଶ ତୁଣ ଦେନାଇଁ । ସଅଭାଇ ମାନକଇ ବାସିଭାତ ଖାବା
କଇ ଦେନାଇଁ । ସେଠାଣୁ ଟୁରାକଇ କହିନାଇଁ ଏଟୁରା ତକଇ କେମତ
ଭାତ ଦେନାଇଁ । ନାଇଁ ମକଇ ସୁଆଁ ଭାତ ଆର ମାଇଁଶ ତୁଣ ଦେନାଇଁ ।
ଟୁରା କହିଲା ତମେ ତାନାନୀ କଇ ଖାଇଥିଲ ମୁଇଁ ତାନା ଖାଇ । ହେତ
ପାଇଁ ତୁମକଇ ହିବଳେ ବାସିଭାତ ତୁଣ ଆର ଶାଗ ଦେନାଇଁ ।

## ଗିଲ୍‌ରୀ ଫୁଲ

ଗୋଟେ ରାଇଜରେ ଗୋଟେ ରାଜାଘର ଥିଲାଏ । ତାର ସାତଟା ପୁଅ ଥିଲାଏ । ସବୁଦିନ୍ ଜଙ୍ଗଲକୋଏ ପାରଦିକରି ଯାଆନ୍ତିଲା । ଜଙ୍ଗଲରୁ ପଶୁ, ପକ୍ଷୀ,ମାରିକରି ଆସନ୍ତ୍ ଆସନ୍ତ୍ ହେଲା ଗୋଟେ ଘରେ ଶୁଖାଇ କରି ରଖିଥାନ୍ତ୍ । ଆରଦିନ ଜଙ୍ଗଲକେ ଯାଇନ୍ତାନ୍ତ ବଳେ ତାର ସାନ ଭାଇ, ବଡ ଭାଇକେ କହିଲା ଯେ ମକେ ହି ଗିଲ୍‌ରୀ ଫୁଲ୍ ଡାଳଟା ଭାଙ୍ଗିଦେ ।

ହିଁଠୁ ତାର ବଡଭାଇ କୋ କଇଲା ଯେ ଯା ତୋର ମଝିଆଁ ଭାଇକେ କହିବେ । ହିଁଠୁ ତାର ମଝିଆଁ ଭାଇକେ କହିଲା ହେଲା ତାର ମଝିଆଁ ଭାଇକେ ଗିଲ୍‌ରୀ ଫୁଲ୍ ଡାଲ୍‌ଟା ଭାଙ୍ଗିଦେଲା । ହି ଦିନ ଗଟେ ବି ଶିକାର କରି ନା ପାରିଲାଏ । ଘରକୋଏ ପଳାଲାଏ । ହେଲା ତାର ସାନ ଭାଇକୋ ଏଇ ଗିଲ୍‌ରୀ ଫୁଲ୍ ଡାଲ୍‌ଟା ଘରକୋନେଲେ କିସ୍ କରିବି ଘରର ବାଟ ମୁହୁଁ କେ ଦିଥାଏଁ । ଆରଦିନ ଶିକାର କରି ଗଲାଏଁ ବେଳେକେ ହି ଗିଲ୍‌ରୀ ଫୁଲ୍ ଡାଠ୍‌ରୁ ଗୋଟେ ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅଟେ ବାହାରିଲା ହେଲା ତାଙ୍କର ଭାତ, ତୁଣ ରାନ୍ଧିଦେଲା । ସାତଟା ଲୁଟାରେ ପାଣି ରଖି ଦେଲା । ସାତଟା ବେଲାରେ ଭାତ ବାଢ଼ି ରଖିଦେଲା । ସାତଟା ଗିନାରେ ତୁଣ ବାଢ଼ିଦେଲା । ହେଠୁ ସେ ଗିଲ୍‌ରୀ ଫୁଲ୍ ଡାଲ୍‌ରେ ପଶିଗଲା । ସାତ୍ ଭାଇ ଯାକର ଜଙ୍ଗଲରୁ ଆସିଲେ ହେଲା ଦେଖିଲେ ଯେ ଭାତ, ତୁଣ ରନ୍ଧାହୋଇ କରିଅଛି ।ହିଠୁ ତାର ବଡ ଭାଇକୋ କହିଲା ଯେ କିଏ ଭାତ ତୁଣ ରାନ୍ଧି ଦେଇଛି । ହିଠୁଁ ତାର ବଡ ଭାଇ କହିଲା ଯେ ମଝିଆଁ ଭାଇକେ ତୁଇ କାଲକେ ଜଗିବୁ ହେଲା କିଏ ରାନ୍ଧି ଦେବାକ୍ ତାକୋଏ ଧେରିକରି ଆମର ଆସିବାର ଯାକର ରଖିଥିବୁ । ହିଠୁଁ ତାର ମଝିଆଁ ଭାଇକ ଜଗିଲା  । ଜଗି ଜଗି ଥକି ଗଲା  । ଭାବିଲାଯେ କେତେ ଜଗିବ ଏତେ ଜଗିଲ ନେତ କେହି ନା ଆସାନ୍ତ ଯାଇ ହେଲା ଗାଧି କରି ଆସଇ । ସେ ଗାଧିକେ ଗଲା ବେଳେ ଗିଲରୀ ଫୁଲ ଏକା ବାହାରିଲା  । ଗଲାଦିନ ପରି ଭାତ ତୁଣ ରାନ୍ଧି କରି ହିପରି ସାତଟା ଗଡୁରେ ପାଣି ସାତ ବେଲାରେ ଭାତ, ସାତଟା ଗିନାରେ ତୁଣ ରଖି ଦେଲା  । ହେଲା ଆର ଥରେ ସେ ଗିଲରୀ ଫୁଲା ଡାଳରେ ପଶିଗଲା  । ତାର ଛ ଭାଇ ଯାକର ଆସିଲାଇ ହେଲା ତାର ବଡ ଭାଇକେ  । ପଚ୍ରିଲା ଯେ କିଏ ଆସିଥିଲା କି ନାହିଁ ଧେରିଛୁକି ? ତାର ମଝିଆଁ ଭାଇକୋ କହିଲା ଯେ, ଜଗି ଜଗି ଆଳସ ଲାଗିଲା ହିଲାଗି ଗାଧି କରି ଆସଇଁ ବଲି  । ମୋର ଗାଧିକରି ଆସିଲା ବେଳକୁ କିଏ ଆସିକରି ଭାତତୁଣ ରାନ୍ଧି ଦେଇଥିଲା  । ହିଁଠୁ ତାର ବଡଭାଇ ଏକା କହିଲା ଯେ, ହେତେ ଜଗିଲୁ ହେଲା ତାକେ ଧରି ନ ପାରିଲେ ତାର ମଝିଆଁ ବହୁ ତ ଲାଗିଲା  । ହିଁଠୁ ଆରଦିନ ତାର ସାନଭାଇ ମୁଇଁ ଜଗିବି ବୋଲି କହିଲା  । ହେଠୁଁ ତାର ବଡ ଭାଇ କହିଲା ଯେ, ତୋର ମଝିଆଁ ଭାଇ ନା ଧରି ପାରିଲା ତୁଇ ଭଲେ ଧରିପାରିବୁ  ।

ମୁଇଁ ଧରି ପାରେକି ନ ପାରଇଁ ଜଗି ଦେଖେଁ  । ହିଁଠୁ ତାର ସାନ ଭାଇ ଆର ଦିନ ଜଗିଲା  । ତାର ଛ ଭାଇ ଶିକାର କରି ଜଙ୍ଗଲକୁ ଗଲେ  । ତାର ସାନ ଭାଇକେବି ଜଗିଲାଯେ ଜଗିଲା ସେବି ଅଳସୁଆ ହେଲା କେତେ ଜଗିବ କେହି ତ ନା ଆସିଲାଏ  । ସିଏ ଗାଧିଗଲା କେବେ ସିଏ ଗିଲରୀ ଫୁଲ କରୁଁ ବାହାରି କରି ଭାତ ତୁଣ ରାନ୍ଧିକରି ଆଉ ଥରେ ପଶିଯିବି ବୋଲି ଭାବୁଥିବା ବେଳେ ଠିକ୍ ପଶିଯିବା ବେଳେ ତାର ସାନ ଭାଇ ଧେରି ପକାଲା । ଧେରିକରି ବାନ୍ଧିଦେଲା । ତାର ଛ ଭାଇ ଆସିଲାଇଁଲା ତାର ବଡ ଭାଇକୋ ପଚାରଲା

ଧେରିଛୁକିନାଇଁ ? ତାର ସାନ ଭାଇକୋ କହିଲା ଯେ ଧେରିଛେ । ହିଠୁ ତାର ସାନଭାଇ ବାନ୍ଧିଥିଲା ଯେ ଖୁଲି କରି ଆଣିଲା । ତାର ବଡ ଭାଇ ଦେଖିକରି କହିଲା ଯେ ମୁଏଁ ତାକେ ଭାହାହେବି । ତାଙ୍କର ସାତ ଭାଇ ଯାକର କଳି ଲାଗନ୍ତି । ସେଠୁ ତାର ସାନ ଭାଇ କହିଲା ଯେ ଚୁପ୍ ହୁଅ କେହି ବାହା ହେବା ନାହିଁ । ଆମର ଭଉଣୀ ପରି ରଖିବା । ହିନଠାରୁ ସେ ଗିଲରି ଫୁଲ ତାଙ୍କର ଭଉଣୀ ହେଇଗଲା । ସେତାର ବଡ ଭାଇ ସବୁଘରର ଚାବିକାଠି ଦେଇ ଦେଲା । ସବୁ ଘରଗା ଗିଲରି ଫୁଲ କେ ଦେଖାଇ ଦେଲେ ।

ଶବ୍ଦାର୍ଥ :-

ଗୋଟେ - ଗୋଟିଏ
ପାରଦି - ଶିକାର କରିବା ପାଇଁ ଜ୍ଂଗଲକୁ ଯିବା
ଜଙ୍ଗଲକେ - ଜଙ୍ଗଲ
ହିଠୁଁ - ସେଠୁ
ତୁଣ - ଡାଲି, ତରକାରି
ଯାକର - ସମସ୍ତେ
ଆର - ପୁଣି
ରାଇଜ - ରାଜ୍ୟ
ହେଲା - ପରେ
କୁହିଁ - ସେମାନେ
କିସ୍ - କ'ଣ
ଲୁଟା - ଗୋଡୁ
ଜଗିଲା - ଜଗିରହିବା
ଲାଗିଲା - କଳି କଜିଆ ଲାଗିବା

## ସାରୁ ଓ ରାଜକୁମାରୀ

ଗଟେ ରାଇଜରେ ଦୁଇଟା ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଥିଲାଏଁ । ତାହାଁ କର ଶୁଆ ପିଲା ନାହିଁ । ସିମାନେ କାଠ୍ ବିକିକରି ପୋଷୁଥିଲାହିଁ, ଦିନେ ସି ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଦି ଜଣ ଯାକ ଜଙ୍ଗଲକଇ ଗଲାହିଁ । ଜଙ୍ଗଲରୁ କାଠ୍ ଆଣିଲେ ବିକିବାକଇ ହାଟକଇ ନିସନ୍ତି ତାର ପରଦିନ ଠାରୁ ତାର୍ ବୁଢ଼ୀ ଗାଁ ଗାଁ ତୁଣୁ ଶାଗ ବିକି ନେଲା । ବୁଢ଼ା ଜଙ୍ଗଲକଇ କାଠ୍ ଆଣିବାକଇ ଯାଇଥିଲା । ଦିନେ ରାଜା ତାକଇ ବାଖୁଳି ସାରୁ ଲଗାବାକଇ ଗାଁ ଲୁକ୍‌କୁ କହିଲା ଓ ସିମାନଙ୍କର ଦିଇ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଯାଇଥିବାନାଇଁ । ହେଲେ ରାଜା ସାରୁ ଖିଡିବାକଇ ବୁଢ଼ା ଜଙ୍ଗଲକଇ ଯା ଥିଲା ଓ ବୁଢ଼ୀ ଯେ ତୁଣୁ ଶାଗ ବିକିବାକଇ ନିଥିଲା । ବୁଢ଼ା ଜଙ୍ଗଲରୁ ଆସିଲା ବେଳେ ବୁଢ଼ୀକଇ କହିଲା ଆରେ ବୁଢ଼ା ରାଜାର ତାସାରୁ ଲଗାଇ ଯାଇଥିଲେ । ଖିଡିବାକଇ କିସିଲାଗି ନାଗଲେ ସବୁରି ଘରେ ଘରେ ତା ସାରୁ ଆଣି ଶୋନ୍‌ଥି ତୁଣୁ କରିଛନ୍ତି । ବୁଢ଼ା ଏତେ କଥା ଶୁଣି ବୁଢ଼ୀକୁ କହିଲା ହ ତାଲେ ମୁଁ ରାଜା ବାଖୁଳିକୁ ଯାସଇ ରାଜାର୍ ବାଖୁଳିରେ ସିଇଠି ଖିଜିଲା ସବୁଆଡେ ଖିଜିସାଲା ପଛେ ଗୋଟେ ହିଁ ନା ପାଇଲା । ଦେଖିଲା ଯେ ଟାଣେ ଗଜାହିଛି ।ବୁଢ଼ା ଖିଡିବାକଇ ବସିଲା ବୁଢ଼ା ସାରୁ ବୁଢା ସାରୁ ଭେଟେ ବାରୁ ବଣ୍ଡିଆଁ ବଲା ସାରୁଟା ମେରାଟା ଥିଲା ବୁଢ଼ା ବହିନା ପାରୁଥାଇ । କେତେ ବଡଟେ ସାରୁ

ଥିଲା ଯେ ବେଡେ କଷ୍ଟରେ ଘରକଇ ପହ଼ିଲା । ତା ପରେ ବୁଢ଼ୀକଇ କହିଲା ଆରେ ବୁଢ଼ୀ ନେଅ ସାର୍ କାଟ ହେଲା ରାନ୍ଧିବୁ ମୁଇଁ ଗାଧିକରି ଆସିଲେ ଦିଇ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଖାବା ବୁଢ଼ୀ ଘରର ଦୋଗାଳୀ ଝରକା ସବୁ ଯାକର୍ ଖାପି ଦେଲା । ଗାଁ ଲୋକ ମାନେ ଏତେ ବଡ ସାରୁ ମାଗିବାଇ ବୋଲି ତା ଭାବିଲା ସିଏ ଦୁଗାଳୀ ଝରକା ସବୁ ଯାକର୍ ଖାପିଦେଲା । ଘର୍ ଭିତରେ ସାରୁ କାଟିଲା ବେଳେ ମାଆ ମୁଇଁ ଭିତରେ ଆଶଇ ଥିରି ଥିରି କାଟ୍ । ବୁଢ଼ୀ ଦୁଗାଳୀ ଖୋଲି ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ପାଖିରେ କେହି ନାହିଁ । ଆରିଥରେ ଆଣି ସାରୁକାଟିଲା ବେଳେ ମାଆ ମୁହିଁ ଭିତରେ ଆଶଇଁ ନିହିଗାରେ କାଟ୍ । ବୁଢ଼ୀ କହିଲା ଆରେ ତୁମେ ପଳାଅ ମୋକଇ କିସ୍ ମାଗସ ଆମେ ଗୋଟେ ସାରୁ ଆଣିଶୁ । ତମେତା ଜୁରରେ ଆଣିସ କିସ୍କଇ ତମେ ମାଗସ କିନ୍ତୁ ସେ ଘର ପାଖିରେ କେହି ନାଥିଲାଇଁ । ବୁଢ଼ା ଗାଧିକରି ଆସିଲା ଏ ବୁଢ଼ୀ ତୁଣ୍ ରାନ୍ଧିସାରିଲେକି ବୁଢ଼ୀ ସାରୁତା କାଟିନାହିଁ କେମତ୍ କରି ରାନ୍ଧିବି । ଭିତ୍ରେ ତାକିଏ ଆସିଯେ ମାଆ ମାଆ ବୋଲି କହସି ବୁଢ଼ା କହିଲା ଦେ ମୁଇଁ କାଟିବି ବୁଢ଼ା କାଟିଲା ବେଳେ ବୁଆ ମୁଇଁ ଭିତରେ ଆଶଇଁ ନିଗାରେ କାଟ୍ ବୁଢ଼ା କିଛି ନାଶୁଣି ଝାରିକରି କାଟିଦେଲା । ସାରୁ ଭିତରୁ ଶୁଆଟିଏ ବାହରିଲା । ତା ପରେ ଘରର ଦୁଗାଳି ଝରକା ସବୁଯାକର ଖାପିଦେଲେ । ଗାଁ ଲୋକ୍ଲା ଶୁଣିବାଇ ବୋଲି ତା ପର ଦିନ ବୁଢ଼ା ଜଙ୍ଗଲକଇ ଗଲା । ବୁଢ଼ୀତାର ପେଟରେ ହାଣ୍ଡିଟିଏ ବାନ୍ଧିଥିଲା । ଆରଦିନ ଶୁଆଟାକଇ କଦାଲାହିଁ ବେଳେ ଗାହା ଲୋକ୍ଲା ଶୁଣିଲେ ଶୁଆ ହେଲା ବୋଲି ଜାଣିବାରେ ବୋଲି କଦାଲଇ । ତାହା କଇ ସାରୁ ନାମ ଦିଥିଲାଇ ସିମାନେ ବାହାର ବାଟେ ପଳାଲାଇ ଶୁଆଟାକଇ ଘର ଭିତରେ ଶୁଆଇ ଦେଲାଇ । ଶୁଆଟା ବଡ ହେଲା ବେଳେ ବୁଢ଼ା କହିଲା ସାରୁ ତୁ କାହି ଯିବେନାହିଁ ବୋଲି କହିଲା ହି ବେଳେ ଶୁଆଟାଭାବିଲା ମର୍ ବୁଆ କିସ୍କଇ ଅଲ୍ଗାଆଡେ ଯିବେ ନାହିଁ ବଲି କହିଲା । ଦିନେ ରାଜା ଘର ବାଟେ ବୁଲିବାକଇ ଯାଇଥିଲା ଦେଖିଲା ଯେ ରାଜା ଘର ପଛା ପଟେ ରାଜ୍ କୁମାରୀ ଦୋଳି ଖେଳ୍ ଥିଲା । ସିଏ ଘରକଇ ଆସିଲା ।

ମୁଁ ଗପଟି ସରିଗଲା
ଫୁଲଗଛଟି ମରିଗଲା ।

ଶବ୍ଦାର୍ଥ :-

| | |
|---|---|
| ପୋଷଥିଲା - ପୋଷୁଥିଲା | ସିବୁଢ଼ା - ସେହିବୁଢ଼ା |
| ବିକ୍ବାକଏ - ବିକିବାପାଇଁ | ହାଟ୍କଏ - ବଜାରକୁ |
| ନିସନ୍ତ - ନେଇଛନ୍ତି | କିସ୍ଲାଗି - କିଛିପାଇଁ |
| ବାଖୁଳିରେ - ବାଡିରେ | ସିଇଠି - ସେଇଠି |

| | |
|---|---|
| ଖଜ୍‌ଲା - ଖଜିଲା | ବଡେ କଷ୍ଟରେ - ବଡ ବିପଦରେ |
| ଦୁଗାଳି - କବାଟ | ଆଶଇ - ଥିଲା |
| ନିଘାରେ - ଧିରେ ଧିରେ | କହଶି - କହୁଅଛି |
| ଗାଁହାକଏ - ଗାଁକୁ | ଯାହାକଏ - ଯାହାକୁ |
| ଦିଥିଲା - ଦେଇଥିଲା | ପଛାପଟେ - ପଛପଟେ |
| ଗୋଟେ - ଗୋଟିଏ | ରାଇଜ୍‌ରେ - ରାଜ୍ୟରେ |
| ସିମାନେ - ସେମାନେ | |

## ଭୂତ ମଣିଷକୁ ଡରେ

ଗଟେ ଗାଁରେ ସାଧବ ଘର୍‌ଟେ ଥିଲା ତାର୍ ଗଟେ ବୋଲି ପୁଅ ଥିଲା ତା  ନା ଥିଲା ଅଲୁସୁଆ କୁମାର ତାଙ୍କର ବହୁତ ଧନସମ୍ପତ୍ତି ଥିଲା । ତାର୍ ବାପାକେ ରୁଗ୍‌ହେଲା ବେଳେ ମରିଗଲା ତା' ମା' ଭାବି ଭାବି କିସିଦିନ୍ ସେ ବି ମରିଗଲା । ତାର୍ ପୁଅ ସବୁ ଧନସମ୍ପତ୍ତି ଶୋଇ ଶୋଇ ଖାଲା କିସିକାମ୍ ନା କଲା ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଧନସମ୍ପତ୍ତି ସରିଗଲା ସେ କିସିବି ଚେଷ୍‌ନାକଲା। ସେତିକିବେଳେ ସବୁ ଧନମ୍ପତ୍ତି ସରିଗଲା। ହିଁ ଟୁ ସେ ଚାଷ୍ କରିବା କଇଗଲା । ସେ ହଳ ଜିଆଳି ଧେରିକି କିଆରି କଇଗଲା। ହିଁ ଟି ଧେରୁଥିଲା ବେଳେ ତା ଥକା ଲାଗିଲା ହିଁ ପାଖିରେ ବରଗସ ଟିଏ ଥିଲା । ହିଁ ଟି ଟିକେ ଯିରାଇବା କଇଗଲା । ହିଁ ଗସ୍ ପାଖିରେ ଗୋଟେ ରାକସ୍ ଟିଏ ରହଥିଲା । ଅଲସୁଆ କୁମାର ଗସ୍‌ରେ ରାକସ୍ ଟିଏ ଆସିବୋଲି ନା ଜାଣିଥିଲା । ବେଳେ ଦେଖିଲା ଯେ ଲମ୍ବା ଲା ମ୍ବାଗଡ୍ ତାଲ୍ ଗସ୍‌ପରି କା ଡେଙ୍ଗା କୁଡି ପରିକା ଦାନ୍ତ୍ ଟର୍ଚ୍ଚ ଲାଇଟ୍ ପାରିକା ଆନ୍‌ଖି ଲେଂଜା ଚୁଟି ଛୁଟି ଥିଲା । ହିଁ ଠୁ ଅଲସୁଆ କୁମାର ଦେଖି ଡରେ ପଳାଥିଲା ରାକସ୍‌ଟା କହିଲା ମୋକଇ ଦେଖି ଡର୍ ସସ୍‌କି ନାଡର୍ ବୋଲି କହିଲା ।

ହିଁ ଅଲସୁଆ କୁମାର ନା'ଡରି ପାସ୍ କଇଗଲା । ରାକସ୍‌ଟା ପଚ୍‌ରାଲା ଯେ କିସ ଲାଗି ହିଁ ଟ ହଲ୍‌ଧର୍ ସସ୍ । ହିଁ ଟୁ ଅଲସୁଆ କୁମାର କହିଲା ଯେ ଚାଷ୍ କରିବା କଇ ହଳ ଧେର୍‌ସଇଁ ହିଁ ଟୁ ରାକସ୍ କହିଲା ଯେ ସାଙ୍ଗ୍‌ରେ ଚାଷ୍ କରିବା ଅଲସୁଆ କୁମାର ପସ୍‌ରାଲା ଯେ କି ସ୍ ଚାଷ୍ କରିବା । ହିଁ ଟୁ ରାକସ୍‌ଟା କହିଲା ଧାନ୍ କରିବା ମୁଁ ଖତ୍ କୁଢା ଆଣିବି ତୁହିଁ ହଲ୍ ଧେର୍ ବେ ଆ ର୍ ଧାନ ଆଣ୍ ବେ ଆର୍ ବୁଣ୍‌ବେ । ପଠଇଟ ମୁଁ ଜଗିଥିବି । ହିଁ ଟୁ

ସାର୍ ଦେଲାଏଁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଧାନ୍ ବଡ୍ଲା । ହିଁ ଟୁ ଅଳସୁଆ କୁମାର ଆସିଲା ଆର୍ ରାକସ୍ଟା କଇ ପସ୍ରାଲା ଯେ ତୁହିଁ ଉପରଟା ନେମେକିତଲ୍ଟା ନେମେ ରାକସ୍ଟା କହିଲା ଯେ ମୁଁ ତା ହିଁ ଟି ରସଇଁ ତୁ ହିଁ ଉପର୍ ଗା ଦେ ଯା' ଆରି ମୋକଇ ତଲ୍ ଗାସାଡି ଦେ ହିଁ ଟୁ ଅଳସୁଆ କୁମାର ଉପର୍ ଗା ସବୁ କାଟି କାଟି ଗାଡିକେ ନେଲା । ହିଁ ଟୁ ତାଙ୍କର ଗାଁ ର୍ ଗାଦେଖି କରି ଭେଲ୍କା ହେଲାଏଁ । ରାକସ୍ଟା ଦେଖ୍ଲା ଯେ ତଳର ଖାଲ୍ ଧାନ୍ ନଡା ଗା ଆସି ଗିନ୍ସି କରି ଜିଟା ଛାବି ଦେଖ୍ଲା ଯେ ଖାଲି ସୁଷାଟା ଆସି ମୋକଇ ଅଳସୁଆ କୁମାର ଠକି ଦେଲା । ମୋକଇ ତଲ୍ଗା ସାଡିଦି କରି ସେ ଉପରଳା ନେଲା । ଆରି ଥର୍ କଇ ଚାଷ୍ କଲେ ମୁଁ ହି ଉପରଳା । ଦେମି ଆର୍ ଢାକର ତଳଗା ଦେମି ବୋଲି ରାକସ୍ଟା କହିଲା । ଆରି ଦିନ୍ ହେଲା ହିଁ ଟୁ ଅଳସୁଆ କୁମାର୍ ଆସିଲା ଆରି ରାକସ୍ କଇ ପସ୍ରାଲା ଯେ ଆର୍ ଥରକଇ କିସ୍ ଛାଷ୍ କରିବା । ହିଁ ଟୁ ରାକସ୍ ଟା କହିଲା । ଆରିଦିନ୍ ହେଲା ହିଁଟୁ ଅଳସୁଆ କୁମାର୍ ଆସିଲା ଅଜ୍ ରାକସ୍ କଇ ପସରାଲା ଯେ, ଆଜ୍ ଥରକଇ କିସ୍ ଛାପ୍ କରିବା । ହିଁଟୁ ରାକସ୍ କହିଲା ଯେ, ଆଳୁ ଚାଷ କର୍ବା । ହିଁଟୁ ସେମାନେ ଆଳୁଚାଷ୍ କଲେ । ଆଳୁ ବଡ ବଡ ହେଲା । ହିଁଟୁ ରାକସ୍ କହିଲା ଯେ, ସି ଥର୍କେ ତୁହିଁ ଉପର୍ଲାନି ଥିଲେ ଏଥର୍କେ ମୁହିଁ ଉପରଗା ନେମି କାନେମି ଆରି ତୁ ହିଁ ତଳରଗା ନେମେ । ହିଁଟୁ ରାକସ୍ ଟା ଓ ପର୍କା ନେଲା । ଅଳସୁଆ କୁମାର ଆଳୁଗା ଖଡି ସବୁ ଗାଡିକେ ଲୋଡ୍ କରି ଘର କଇ ନେଲା ବେଳେ ରାକସ୍ଟା ଦେଖିଲା ଅଳସୁଆ କୁମାର ହେତେ ନେଲା । ମୁଁ ହିଁ ଓ ପରଳା ନେଲେ ଯେ, ଖାଲିଟା ସି ହିଁ ଟୁ ରାକସ୍ କହିଲା ଯେ, ମୁଣ୍ଷଗା ହେତେ ଚାଲାକ୍ । ମୁଁ ତାହା ଖାଲି ବୋକାଟା । ସି ଦିନ୍ଟୁ ଭୂତ୍ ମୁଣଷ୍ କେ ଡରେ ।

**ଶବ୍ଦାର୍ଥ :**

ଗଟେ - ଗୋଟିଏ
କିସିଦିନ୍ - କିଛିଦିନ
କିସିକାମ - କିଛି କାମ
ଜିଆଳି - ଯୋଆଡ଼ି
ଧେରିକି - ଧରିକରି
ହିଁଟି - ଏଠାରେ
ବରଗସ - ବରଗଛ

ଯିରାଇବା - ବିଶ୍ରାମ ନେବା
ରାକ୍ସ - ରାକ୍ଷାସ, ଅସୁର
ନା ଡ଼ରି - ଭୟ ନକରି
ପଚରଲା - ପଚାରିଲା
ମୁଣିଷ୍ - ମଣିଷ୍

## ଶିଆଳ ଓ ଖେଳିଆର ଗପ

ଗୋଟେ ଜଙ୍ଗଲରେ ଶିଆଳଟିଏ ଓ ଖେଳିଆଟିଏ ରହୁଥରଲାଏ । ଦିନେ ହିଁ ଦିଜଣ ଶିଆଳ ଓ ଖେଳିଆ ବାଟ୍‌ରେ ଦେଖା ଦେଖି ହେଲାଏ । ହିଁ ଦିଜଣ ମିତ ବସିବେ ବୋଲି ରାଜି ହେଲେ । ଶିଆଳ ଓ ଖେଳିଆ ହିଁ ଦିନ ଠାରୁଁ ମିତ ବସିଲାଏଁ । ହିଁ ଦିଜଣ ଶିଆଳ ଆରି ଖେଳିଆ ଦିନେ ଭୂଜି କରିବା ବୋଲି କଥା ହେଲାଏଁ । ଖେଳିଆ କହିଲା ଯେ, ଗାଁ କୋଏ ଚାଉଳ ଓ କୁକୁଡ଼ା, ଛେଳି ମାଗିଯିବା ବୋଲି କୁହା କୁହି ହେଲାଏଁ । ହେଠୁଁ ମାଗି ଗଲାଏ । ଗାଁରେ ପହିଁଲାଏଁ । ଶିଆଳ ମାଗିବାର ଆରମ୍ଭ କଲା ହେଠୁ ମାଗି ମୁଗା କରି ଆସିଲାଏ । ବାଟ୍‌ରେ ଦେଖୁଁ ତୁଇଁ କେତେ ମାଗି କରି ଆଣିଲେ, ଖେଳିଆ କହିଲା । ତୁଇ କେମାତ ମାଗିଲେ ଶିଆଳ କହିଲା, ଖୁଡହମ ଚାଉଳ ଖଣ୍ଡିଏ, ବୁକାଟିଏ ବୋଲି ମାଗିଲିତା ହି ତକୋଏ ଗାଁର ଲୋକ୍‌ଲା ଆବାକ ସକାଳୁ ତକୋଏ ଚାଉଳ ଖଣ୍ଡିଏ ବୁକାଟିଏ ଦେମୁଁନି ଚାଲସଳା ଶିଆଳକୁ ପିଟିବା ବୋଲି କହିଲାଏ । ଶିଆଳ କହିଲା ତୁଇ ହେଠୁଁ କେମତ କରି ମାଗିଲେ ଯେ, ତକୋଏ ଚାଉଳ ଦେଲାଏ । ଖିଳିଆ କହିଲା ଯେ, ମୁଇଁ ତା ଶିଳିରିଟି ଶିଳିରିଟି ଚାଉଳ ମୁଠେ ପାଇତି ହେଲେ ଭାତ ରାନ୍ଧି ଖାଇତି ବୋଲି କହିଲି ହେଠୁଁ ଗାଁର ଲକ୍‌ଲା ମୁଠେ ମୁଠେ ଦେଲାଏଁ । ଖେଳିଆ କହିଲା ହିଁ ଯା ହେଲା ହେଲା ଚାଲ ଭୂଜିକରି ଯାଉଁ ତୁଇ ଏକା ଶାଧବ ବୁଢ଼ାରଟିକି କୁକୁଳି ଚୁରାଇ ଯିବେ ବୋଲି ଖେଳିଆ ଶିଆଳକୁ କହିଲା । ହେଠୁଁ ଶିଆଳ ଶାଧବ ବୁଢ଼ାଟିକି କୁକୁଳି ଚୁରାଇ ଚାଲିଲା । କୁକୁଳିଲା ଜୁର କାନ୍ଦିଲାଏ । ଖେଳିଆ କହିଲା ପିଡ୍‌ରେ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ତୋର କୁକୁଳିଲା କୋଏ ସଳା ଶିଆଳ୍ ଚୁରାଇ ଯାଇଛି ପିଟ ପିଟ ବୋଲି ଖେଳିଆ କହୁଥାଏ । ସେଠୁଁ ଶିଆଳ କୁକୁଳି ଚୁରାଇ କରି ଆଣିଲା । ସେମାନେ ଭୂଜି

ରାନ୍ଧିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଭାତ ମାଂସ ରାନ୍ଧି ସାରି ରେଡି କରିସାରିକରି ଖେଳିଆ କହିଲା ଯେ, ଆଗେ ବନ୍ଧା ବନ୍ଧି ହେବା ଯିଏ ଫିଟି ପାରିବା ସିଏ ଖଣ୍ଡେ ଶିକାର ଖାଇବା ବୋଲି ଖେଳିଆ ଶିଆଳକୁ କହିଲା । ଶିଆଳ ହଁ କହିଲା । ଖେଳିଆ ବଡେ ଚାଲାକ୍ ରାଇକଳ ଦେଉଳା ଆଣିଲାଏ ଖେଳିଆ କହିଲା ଶିଆଳ ଭାଇ ମକୋଏ ଆଗେ ବାନ୍ଧେ ତାର ପରେ ତୋକୋଏ ବାନ୍ଧିବି । ଶିଆଳ ଖେଳିଆକୁ ଗୋଟେ ତାଳରେ ବାନ୍ଧି ଦେଲା । ଖେଳିଆ ଛିଡାଣି ଚାବିଦେଇ ଖଣ୍ଡେ ଶିକାର ଖାଇ ଦେଲା । ସେଠୁଁ ଖେଳିଆ ଶିଆଳକୁ ଜୋର ଚକସରେ ବାନ୍ଧି ଦେଲା । ଶିଆଳତା ଆରି ମୁକୁଳି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଖେଳିଆ ସବୁ ଭାତ ଶିକାର ଯେତେ ରାନ୍ଧିଥିଲାଏ ସବୁ ସରାଣ ଖାଉଁ । ଶିଆଳ କହିଲା ଦେବ ଶିକାର ଖଣ୍ଡେ କଲବଲ ହି କରି ସାଧବ ବୁଢାଠାରୁ ଚୁରାଇ କରି ଆଣି ଥିଲି । ଖେଳିଆ କହିଲା ନେ ତର ଶିକାର ବଲିକରି ଖଣ୍ଡେ ହାଡଟିଏ ଦେଲା, ଦେବ ଝୁଲୁଟିକେ ହେଲେ ଖାଏ ବୋଲି ଶିଆଳ କହିବାରୁ ଖେଳିଆ କହିଲା ନେ ତର ଝଲୁ ବୋଲି କହି ମୁତି ଦେଲା । ଶିଆଳକୁ ଖେଳିଆ ବାନ୍ଧି ଦେଇଥାଏ । ଖେଳିଆ ଖାଇସାରି କରି କେନ୍ଦୁ ବୁଦା ମୂଳକେ ଶୋଇ ରହିଥାଏ । ଶିଆଳ କେଡେ କଷ୍ଟରେ ଫିଟି ଫୁଟା କରି ଆସି ବାଟରେ ବାଘ୍‌ଟାକୋଏ ପାଇଲା । ଶିଆଳ କହିଲା ବାଘ ଭାଇ ମତେ ଟିକେ ସାହାଯ୍ୟ କର । ବାଘ୍ କହିଲା ଯେ ତକୋଏ କିସ୍ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି ନାହିଁ ଆମେ ଖେଳେଆ ଆର୍ ମୁଁଇ ଭୂଜି କରିଥିଲୁ ଯେ ମକଇଁ ବାନ୍ଧି ଦେଇ ସବୁଯାକ ଶିକାର ଆର ଭାତଳା ସରାଣ୍ ଖାଇଲା ସେଠୁଁ ଏବାଟେ ପଳାଇଲା । ବାଘ୍ କହିଲା ଚାଲହିତିଲେ । ଗଲାଇଁ ଯେ ଗଲାଇଁ ଯେ ବାଟ ତଳାରେ ସଳା ଖେଳିଆ ଆରାମ୍‌ରେ ଶୋଇଛି । ସେଠି ପହି ଶିଆଳ କହିଲା ସଳା ତୁଇ ମୋକଏ ବାନ୍ଧି ଦେଇ ଭାତ ମାଉଁଶ ସବୁ ଖାଇ ଦେଇକରି ଏଠି ଆରାମ୍‌ରେ ଶୁଇଛ ତକୋଏ ଇଲାଗ ମାରିଦେଇ ଖାଇଦେବୁ, କିନ୍ତୁ ଖେଳିଆ ଭାରି ଚାଲାକ୍ ଦେଖ ଦେଖ ମୁଇଁ ପରା ରାଜାର ଖଣ୍ଡାଟା ଜୁଗିଛେ, ଦେଖି ଦେଲାଯେ ଶିଆଳ ଖଣ୍ଡାଟା ପରି ପତରଟା ଚିଲ ଚିଲ ଜଳୁଛି ପୁଣି ଖରାଦିନ । ଖେଳିଆ କହିଲା ର ଟିକେ ମୁଇଁ ଖଣ୍ଡେ ଦୂର କୋଏ ଜାଏ ତାପରେ ତମେ ଇଖଣ୍ଡାଟା କୋଏ ତମେ ଧରିଥିବ । ଶିଆଳ କହିଲା ଦେଖୁ ରାଜାର ଖଣ୍ଡାଟା କେତେ ଧାର୍ ।

କିନ୍ତୁ ଧରି ଦେଖିଲାଯେ, କେନ୍ଦୁ ବୁଦାର ପତ୍ର । ସଳା ଖେଳିଆ ଆମକୋଏ ପନ୍ଦିଦେଲା ଚାଲ ସଳାକୁ ଇଲାଲେ ମାରିଦେବା । ଯାଉ ଯାଉ ଶିଆଳ ଓ ବାଘ ବାଟରେ ଭାଲୁକୁ ପାଇଲେ । ଶିଆଳ ଓ ବାଘ ପଚାରିଲେ ଇ ବାଟେ ଖେଳିଆ ଯାଇଛି କି ? ଭାଲୁ କହିଲା 'ହଁ ଇବାଟେ ଯାଇଛିତା ଚାଲ ଶଳାକୁ ମାରିଦେବା । ଗଲାଏଁ ଯେ ଗଲାଏଁ ଯେ ବାଟରେ ବରଳିଗଛ ତଳ ବସିଥାଏ । ଶଳା ଖେଳିଆ ତକେ ଇଲଗ୍ ମାରିଦେମୁଁ । ଖେଳିଆ କହିଲା ଯେ ପାଟି ନା କର ମୁଁ ପରା ରାଜାର ମହୁଗା ଜଗିଛେ । ତମେ ଏଠି ଟିକେ ଜଗିଥ ମୁଖଣ୍ଡେ ଦରକୁ ଗଲେ ତୁମେ ଏହି ମହୁକୁ ଗଛକୁ ହଲାଇ ଦେବ । ଶିଆଳ, ବାଘ ଓ ଭାଲୁ ସେହି ଗଛକୁ ମହୁଫେଣା ଭାବି ଗଛରେ ଚଢ଼ି ତୋଳିବ ବୋଲି ଛାହିଁଲା । ବାଘ ଗଛକୁ ହଲାଇ ଦେଲା । ଠିକ୍ ସେତିକି ବଳେ ବିରିଡି ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଶିଆଳ, ବାଘ ଓ ଭାଲୁ ମାନଙ୍କୁ କାମୁଡିଲେ । ଏଥର ରାଗିଯାଇ ଶିଆଳ, ବାଘ ଓ ଭାଲି ଶଳା ଖେଳିଆକୁ ଏଥର ଛାଡିବାନି କହି ଆଉ ଥରେ ଖୁଜିବାକୁ ଚାଲିଲେ । ଏଥର କିନ୍ତୁ ଶଳା ଖେଳିଆ ଛାଡିବାନି ସେ ତେବେ ଠିକ୍ ହାଣ୍ଡିରେ ଖେଳିଆ ବାଲି ଭାଜୁଥାଏ । ସେତିକିବେଳେ ଶିଆଳ, ଭାଲୁ ଓ ବାଘ ସେଟାରେ ପହିଂଲେ । ଶଳା ଖେଳିଆ ତୁ ଏଠି ଆମକୁ ଶଳା ରାଜାର ମହୁଫେଣା ଜୁଗିଛେ କହି ବିରିଡିଗାକେ ଆମକୁ ଚବାଇ ଦେଖୁଛ ଆମର ଦେହ ଗୋଡ କେମିତି ଫୁଲିଯାଇଛି । ତତେ ଏବେ ମାରିଦେବୁ । ଖେଳିଆ କହିଲା ରହ ରହ ରାଜାର ଘର ଭୁଜା ଭାଜିବା ପାଇଁ କହିଛନ୍ତି ବସ ଯଦି ଖାଇବ ହେଲେ ଶିଆଳ, ଭାଲୁ ଓ ବାଘ ବସିପଡିଲେ । ଖେଳିଆ ବାଲି ଭାଜିସାରି ସେମାନଙ୍କୁ ଆଁ କର ବୋଲି କହିଲା । ତାଙ୍କର ପାଟିରେ ଗରମ ବାଲି ଢାଳି ଶିଆଳ, ବାଘ ଓ ଭାଲୁ ମରିଗଲେ । ସରିଗଲା ।

ଶବ୍ଦାର୍ଥ :-

ହିଁ - ସେମାନେ

ହେଠୁ - ପରା

ସୁଶାକ୍ - ଠକିଦେଲା

ଖଣ୍ଡିଏ - କୁଡିଏ କିଲୋ

କେମତ - କିପରି

ବୋକଏ - ସେଥିପାଇଁ
କୁକୁଲି - କୁକୁଡା
ଚୁରାଇ - ଚୋରି କରିବା
ପିଡ - ମାଡ ମାରିବା
କୁକୁଲିଲାକୋଏ - କୁକୁଡା ମାନଙ୍କୁ
ମାଉଁସ - ମାଂସ
ରାଇକଳ - ଏକ ପ୍ରକାର ଦଉଡି
ଚକସ୍ - ଜୋର୍ କରି ଧରିବା
କେଡେ - କେତେ
କଷ୍ଟରେ - ଦୁଃଖରେ
ଫିଟ ଫୁଟା - ବନ୍ଧାରୁ ଖୋଲିବା
ଖଣ୍ଡା - ଛୁରୀ
ଭୂଜା - ମୁଢ଼ି

## ସତୀକନ୍ୟା ଛତିଶ ରାଇଜ

ଗୋଟେ ରାଇଜ୍‌ରେ ରଜାଟେ ଥିଲା । ତାର୍ ଗୋଟେ ବୋଲି ଝିଅଟିଏ ଥିଲା । ସିଏ ଏତେ ସୁନ୍ଦରୀ କେଣ୍ସି ରଜା, ରାଜ୍ କୁମାରୀ କି ବାହାହିନା ପାରନ୍ତ । ଗୋଟେ ଗାଁରେ ବୁଢ଼ାଟିଏ ରହିଥିଲା । ତାଙ୍କର ତିନ୍‌ଟା ପୁ । ଦୁଇଟା ବାହାଘର କରିଦେଲା ଆରିଗଟେ ପୁ ବାହାନା କରି ଦେଲାଏ । ସିଏ ଏକ୍‌ଟିଆ ହଇରାଣ ହେଲା । ସିଏ ମାହାଁ କଇକ କହିଲାମା ମକୟ ପିଠାପଣା କରିଦେ ମୁଇଁ ରାଇଜ୍ ଛାଡି ରାଇଜ୍ ବୁଲିଯିବି ମକଇ ବାହାନାକଲ ବଲିକରି କହିଲା । ପିଠା ପଣା କରିଦି କରି ମାହାଁକ ଦେଲା ବକଏ୍ ପୁଅକ୍ ପିଠା ନି କରି । ଗଲାଯେ ଗଲାଯେ ବାଟ୍‌ରେ ଗୋଟେ ଭାଲୁଟିଏ ପାଇଲା । ଭାଲୁଟାକଏ କହିଲା ଛାଡିଦେ ମକଏ ମୁଁ ଛତିସ୍ ରାଇଜ ଯାସଇଁ ବଲାବ କଏ ଛାଡିଦେଲା । ଆରିଟିକେ ଆଗ୍‌କଏ ଗଲାଯେ ଛୁଆଳି କୁକୁଡାଟିଏ ପାଇଲା । ମକଏ ଛାଡିଦେ ମୁଁଇ ରାଇଜ ବୁଲି ଯାସଇଁ ବଲା ।ଖୁଦ୍ ଗଣ୍ଡେ ଦେଲା ବକଏ ଛାଡି ଦେଲାବ ସିଏ ଗଲା । ଆରି ଆଗ୍ କଏ ଗଲାଯେ ବାଘଟିଏ ପାଇଲା । ତାକଏ ଛେଲ୍ ଦେଲାବ କଏ ଛାଡିଦେଲା । ହାତୀଟିଏ ପାଇଲା ତାହାକଏ ଡାଳଧାନ

ଦେଲା । ଇମିତିର୍ କରି କରି ଗଲାଯେ ଗଲାଯେ ଗଟେ ନାଳ ତଳାକଏ ଘର୍ ଟାକଏ ଝିଅ ବେଶ୍‌ରେ କହିଲା ମାଉସୀ ଗ ମାଉସୀ ଆଜି ନାହିଁ କାଲି ନାହିଁ କିଏ ମଉସୀ ମାଉସୀ ବଲସ୍, ଦେଖ୍‌ଲା, ତୁଇ ଆଇ ଆଇ ଘରକଏ । ମାଉସୀ କ ଦିନ ଫୁଲ ବିକି ବିକି ଚଲଥିଲା । ସବୁଦିନ ରଜାର ଘର ଆଟେ ଫୁଲ ବିକିନି ଥାଏ । ଦିନେ ମଉସୀକ ଗାଧିଗଲା ବଳେ ସିଏ ଫୁଲ ଗନ୍ଥୁଲା ହିରାଟିଏ ମତିଟିଏ ଦେଲା ଯେ ଏତେ ସୁନ୍ଦର ମାଉସୀକ ଦେଖିକରି ଖୁସି ହେଲା । ଇଫୁଲଟା ରାଜାର ଘରେ ଦେବି ବଲା । ମାଉସୀକ ଫୁଲମାଳ ବିକିନେଲା । ଫୁଲ୍ କିଣଗୋ ଫୁଲ ବୋଲି ଡାକିଲା କଏ ରାଜାର ଝି ଆସି କରି ଫୁଲମାଳ ଦେଖ୍‌ଲା ଯେ ଅତି ସୁନ୍ଦର ଇମାଲ୍‌ଟା କିଏ ଗନ୍ଥିଛି ବଲା । ମୁଇଁ ବଲାବଳେ । ନାଇଁ ତମର ଘରକଏ କିଏ ଆସିଛି ତାର୍ ସାଙ୍ଗେ ମୁଇଁ ଫୁଲ ବସିବି ବଲା । ମାଉସୀକ ଆସିକରି କହିଲା ରଜାର ଝି ତର୍ ସାଙ୍ଗେ ଫୁଲ ବସିଆକ୍ ବଲା । ଦୁଇଜଣ ଯାକ ଫୁଲ ବସଲା ଇଲାଗ ଏକା ଥାଳିକେ ଭାତ୍ ଖାବା ବଲା କଏ ନାହିଁ ତମେ ରଜାର୍ ଝି ମୁଇ ପରା ରାଇଜର ଝିଅ ଗଟେ ଗଟେ ଥାଳି କେ ଖାବା ଏକା ପାସ କେ ବଲା । ହଁ ବଲାଏ ଏକାଠି ସହିବା ବଲା ବଳେ ନାହିଁ ଗଟେ ଗଟେ ଖଟରେ ଏକା ପାସ୍‌କେ ସହିବା ବଲା । ସଇଲା ବଳେ ଝିଅଟା ପିଲା ହେଲା ବକଇ ରଜାର ଝିକର ନାକ୍‌ରୁ ଦୁଇଟା ସାପ୍ ବାହାରିଲା । ସାପ୍‌ଲା ଦେଖିକରି ପିଲାଟା ଖଣ୍ଡାଳା ଆଣିକରି ମାରିଦେଲା । ସବୁ ଛୁରୀ ଖଣ୍ଡା ସବୁ କୁରେ ପକାଇ ଦେଲା । ଝିଅଟା ଉଠିକରି ଦେଖ୍‌ଲା ଯେ ଛୁରୀ ଖଣ୍ଡା ଖଜ୍‌ଲା ଯେ ନା ପଇଲ । ତାର ବାପା ମା କରକଏ କହିଲା ସମସ୍ତଙ୍କରକଏ ପାରଲି ଇତାକଏ ନା ପାରଲିବଲା । ସି ପିଲାଟା ସାଙ୍ଗରେ ବାହାଘର କରିଦେଲାଏ । ପଙ୍କିରାଜ୍ ଘୁଡା, ସୁନା ଗହଣା ଯତୁକ୍ ଦେଲାଏ ବିଦାଏ ଦେଲାଏ । ପିଲାଟା ଘରକଏ ଆଣ୍‌ଲା କୟ୍ ବାଟ୍‌ରେ ଗୋଟେ ଛେଳିଆଟୋକଏ କହିଲା ଏ ଛେଳିଆ ଭାଇ ଯା ମର୍ ମାକଏ କହିଦେବେ ତର୍ ପୁଅ ବହୂ ଆସସନ୍ତ ବଲିଗଲା ଛେଳିଆ କହିଲା ଏ ସାହେବାଣି ବୁଢ଼ୀ ତର୍ ପୁଅବହୂ ଆସସନ୍ତ ହଳଦୀ ଗୁଣ୍ଡ ବାଟିକରି ପାଣ୍ ଲୁଟା ରେଡିକରି ରଖିଥା । ଏ ପୁଡାର ମୁହାଁ ମୋର ପୁ ବାର ବର୍ଷ ହେଲା କେନ୍ ଆଡେ ଗଲାଯେ ମରିଛିକି ବଚିଂଛି । ତୁଇ ବହୂ ଆଣସି ବଲସସ୍ ବଲାକଏ ପଳାଲା । ଆସଲା କହିଲା ତର ମା ତା ପୁଡାର ମୁହିଁ । ବଲିକରି ଲାଗ୍‌ଲା ବଲାକଏ ହଁ ହିଥିଲେ ହେଲେ ହିଁ ଯିବୁ

ବଲା । ଗଲାଏ ମାକ ଦେଖିକରି ଅଚେତ କରି ପଡିଲା । ଉଠିଲାଏ ଉଠିକରି ଚୁମାଚୁମି କରି ଘରେ ପସ୍‌ଲା । ସି ଦିନ୍‌ଠୁ ସାନ ପୁଅ କରଠି ବୁଢ଼ୀ ଆର ବୁଢ଼ା ରହିକରି ଖାଲାଏ ।

ଶବ୍ଦାର୍ଥ :-

ଗୋଟେ - ଗୋଟିଏ

ରାଇଜ୍‌ରେ - ରାଜ୍ୟରେ

ବଲି - ମାତ୍ର

କେଣସି - କୌଣସି

ହଇରାଣ - କଷ୍ଟ, ଦୁଃଖ

ମକଏ - ମୁଁ

ଦିକରି - ଦେବା

ଆଗ୍‌କଏ - ଆଗକୁ

ଯାସଏବଲା - ଯାଉଛେଁ କହିଲା

ତାକଏ - ତାକୁ

ଛେଲ୍ - ଛେଳି

ଇତିର୍ - ଏମିତି

ନାଳ ତଳାକର ଘର - ନଈ ପାଖରେ ଥିବା ଘର

ବେଶ୍‌ରେ - ରୂପରେ, ଛଦ୍ମ ବେଶରେ

ଘରକଏ - ଘରକୁ

ଫୁଲ ବସିଲା - ମିତ ବସିଲା

ଖଣ୍ଡା - ଛୁରି, ଖଣ୍ଡା

ସି - ସେହି

ଛେଳିଆ - ଛେଳି ଚରାଉଥିବା ପିଲା

କେନ୍‌ଆଡେ - କେଉଁ ଆଡେ

ଲାଗିଲା - କଳିଝଗଡା ହେବା

## ବିରିବାଲା

ଦିନ୍‌କର କଥା ଦିନେ ବିରି ବିକ୍‌ବାକଏ ଆସଥିଲା ତାକ୍ ଦିଦି ମୁଣ୍ଡକେ ବିରି ଟୁପାଟା ଦେଇ କୁ ଗାଁରର କଲୋନୀ ବୁଲି ସିଏ ବିରି ବିକଥିଲା I ସେଇ ବିରିବାଲାକଏ ଦେଖିକରି ଆମେ ନିଖାଲ୍ ଖୁସି ହେଲୁ I ଘରକଏ ଡାକି ଆଣିଥିଲୁ I ତାର୍ ପାଖିରୁ ଏକା ଥର୍‌କେ ସାତ୍ ଆଠ୍ କେଜି ମା ରଖି ଦେତ୍ ଥିଲା I କିନ୍ତୁ ତାର ବିରିଟା କେତେ ପ୍ରକାର ବଡିଆ ବିରି ଥିଲା I ହିଁ ବିରିକେ ଛୁଟି ଦିନେ ମା ବଳି ପାକାଏକରି କେତେ ପ୍ରକାର ପିଠା କରିଦେଇ ଆମ୍‌କଏ ଦେଏ Iସି ଗରିବ ବିରିବାଲା ବୁଢ୍‌ହାଟାର ଗୋଟେ ଗୋଡ ଗୋଦରା ହାତୀ ପାଦ୍‌ଟା ମିତି ହେଲେହିଁ ଟୁପେ ବିରି ମୁଣ୍ଡକେ ବହି ବହି ବିକଥିଲା I ଦିନେ ଦିନେ ବିରି ଟୁପାଟେ ମୁଣ୍ଡକରୁ ଓହ୍ଲାଇକରି ସିଏ ଆମର ପିଣ୍ଡାକେ ଘ ।ଏ ଥକ୍କା ମାରଏ I ମାକଏ ଡାକଏ ମା ଆସଏ ବିରି ନିଅଏ ମା ଡଲା ଧରି ଯାଏ I ବୁଢ୍‌ହା ବିରି କେଜିକେ ମାପଏ ଆମେ ପାଟିକରୁଁ ଦିମୁଠା ଦେଏ I ଆମେ ପଚାରୁଁ କେତେ ପଇସା ହେଲା I ବୁଢ୍‌ହାଟା ମା କଏ କହେ ମାଆ ଦେଖସତା ବଜାରେ ବିରି କେଜିଟା ଦଶ ଟଙ୍କା I ମୁଇଁ ଚାଷୀଲା ଠାରୁ ଭଲ୍ ବିରି ଆଠ ଟଙ୍କାରେ କିଣଏ ତମେ ଯାହା ବିଚାର କରି ଦେବ ଦିଅ I ତମର ପାଖରେ କିସ ଦରଦାମ୍ କରିକି I ବାପା ବଜାରରୁ କେଣ୍‌ସି ଦିନେ ଦଶଟଙ୍କାରୁ କମ୍ ଦି କରି ବିରି ନା ଆଣନ୍ତ I ଆମେ ହେଲେ ବୁଢ୍‌ହା ଠାରୁ ଦିନ୍ ବେଳେ ଆଠ ଟଙ୍କା ପଚାଶ ପାଇସାରେ ବିରି କିଣଇ I ଆଠ ଦଶ କେଜି ବିରି ମାସେ କେତେରେ ସରିଯାଏ I ମା ହିଁ ବୁଢ୍‌ହାକଏ ଜଗିକରି ରହିଥାଏ I ବର୍‌ଷେ ଦି ବରଷ ଯାଏ ହେଲେ ବୁଢ୍‌ହା ବିରିବାଲାର ଡାକ ଆରି ନା ଶୁଣିଲା I ହିଁ ମା ମନ୍ ଦୁଃଖରେ ବାପାକଏ କହଥିଲା I ସେ ବୁଢ୍‌ହା ବିରି ବାଲା ଆଉ ଦେଖା ଦେଖି ନାହିଁ କିସ୍ ହେଲା ତାର I ସିଦନରଇବାର ଥିଲା ଇ.ଟି.ଭି. ଦେଖିଥିଲୁ ବେଗେ ଗଟେ ଡାକ ଶୁଣିଲୁ I ଝିଅ ଝିଅ ଆଇ ଟିକେ ତମକଏ ମୁଇ ଦେଖିବି ତମର ପିଲା ମାନଙ୍କଏ ଦେଖିବି I ଆଖିଲା ପଶି ଘାଇଥାଏ ଭିତର୍ ବେଟେ ଖାଁ ଖାଁ ଖାସି ଖାସି କହିଲା I

ମାଆ ବର୍‌ଷେ କେତେ ହେଲା ଯଖମା ବେମାର ଧରି ପକଲା ପଇସା ପତର ଧାର ଉଧାର କରି ବଣାଇଁ ଡାକ୍ତଖାନା ଯାଇକରି ଭଲ ହିକରି ଆସିଥିଲି ଡାକ୍ତରୀ ଔଷଦ୍ ଆରି କାମନା ଦେଲା ରୁଗ୍‌ଟା ଆରି ଥରେ ଧେର୍‌ଲା I ମୁଁ ଆରି ଧଟି ନା ପାରଲି ଜୀବନ୍‌ଟା ଚାଲିଗଲେ ଭଲ ହିତାକ ବଲା I ତାର୍ କଥା ଶୁଣି ମାର୍ ଆଖିରେ ଲୁହ ଝଳ ଝଳ ହେଲା I ବାକସ୍ ଖୋଲି ୨୦ ଟଙ୍କା ସେ ବାହାର କଲା I ଆମେ ଦେଖିକରି ପଚରାଲୁ ମାତାକଏ କୁଡିଏ ଟଙ୍କା ଦେବ କିସକଏ, ମାଆ ଅଖିରୁ ଲୁହ

ପୋଛି କରି କରି କହିଲା ତାର ବଡ ଇଏ ବୁଢ଼ାକୁ ଦେବାଟା କିସି ନାହିଁରେ, ଏଇଯେ ତାର୍ ପାଖ୍‌ରେ କିସଲା ଥିଆକ । ଆମେ ତାର୍ ଜିନିଷ୍‌ର ମୂଳ ପଇସା ଟିଏ ବି ତାକଏ ଲାଭ୍ କରବା କଏ ଦେଇନା ଥିଲାଇ ତା ଭାବି ବିରି ମୁଠାକେ ଆମର ଲୁଭ ଥିଲା । ଆମେ ଯାହା କରି ଯାସଇ ଖାଲି ନିଜର୍ ଲାଗି କାମକର ସହି କାହାରି ଭଲ୍ ମନ୍ଦ୍ ଅଭାବ୍ ଅସ୍‌ବିଧାରେ ଦିନେବି ଆଖି ଟେକିବା ଚାହିଁ । କାହାକଏ କିସି ଦେବାକଏ ଲୁଭାଇ ଯାଆସଏ ଖାଲି ସିମାନକଏ ଘରକଏ କେବେ ହେଲେ ହିଁ ଖାବାକଏ ନାଡାକ ଏଲା ମାଇଲାଗ ଆ ।କେ ଲୁଗା କାନିଟା ଭିଳି ଦେଲା ରାନ୍ଧବାକଏ ଘରେ ପଶି କେତେ କିସ୍ କିସ୍ ରାନ୍ଧ୍‌ଲା । ଯେମତ୍‌କି ବାପାର ଅଫିସ୍ କାମ୍ ସାରିକରି ଆସିଲାଏ । ମାକଦଳୀ ପତର ବିଛାଲା ବୁଢ଼ାକଏ ମା ମନଖୁସିରେ ଖୁଆଏ ଦେଲା । ବୁଢ଼ା ବଡ ଖୁସିରେ ଖାଇସାରି କହିଲା ମାଲୋ ଆଜି କିସପନ୍ ଚାହିଁ ଉଠିଥିଲି କେଜାଣ୍ ତୁର୍ ହାତର ଅମୃତ ପରଷା ଖାଇଲି ବୋଲି କହିଲା । ଭଗବାନ୍ ତକଏ ଅହିସୁଲ କ୍ଷଣିକରି ରଖୁ । ତୋର ପିଲାଛୁଆର ଆୟୁଷ ବଢୁ । ମା କାନିରୁ କୁଡିଏ ଟଙ୍କା ବାହାର କରି ବୁଢ଼ା ହାତରେ ଗୁଞ୍ଜି ଦେଇକରି କହିଲା ମଉସା ଯେତେବେଳେ ତମର ମନ୍ ହେବ ଏ ଠିକ୍ ଚାଲି ଆସିବ । ତମର ଓଷଦ ପତର ଲାଗି କିସି କିସି ନେଇ ଯାଆଥିବ । ଆରି ତମକଏ ମନ୍‌ଭରି ଖଣ୍ଡେ ଖୁଆଇ ପାର୍‌ଲେ ମୁଇ ଶାନ୍ତି ପାଇବି ବଲା ।

ଶବ୍ଦାର୍ଥ –

| | | |
|---|---|---|
| ବିକିବାକଏ | - | ବିକ୍ରି କରିବାକୁ |
| ମୁଣ୍ଡକେ | - | ମୁଣ୍ଡରେ |
| ଆମକଏ | - | ଆମକୁ |
| ଗୋଦରା | - | ମୋଟା |
| ପିଣ୍ଡା | - | ବାରଣ୍ଡା |
| କେଣସି | - | କୌଣସି |
| ହିଁ | - | ସେମାନେ |
| ଆଗରମିତି | - | ଆଗର ପରି |
| ପଞ୍ଜରାଳା | - | ଦେହର ପଞ୍ଜରା ହାଡ |
| ଖାସି ଖାସି | - | କାଶ ହେବା |
| ବରଷେ | - | ବର୍ଷେ |

| | | |
|---|---|---|
| ଆରି | - | ବହୁତ |
| ନା | - | ନାହିଁ |
| କିସି | - | କିଛି |
| କିସ୍ | - | କଣ |
| ଗୁଞ୍ଜି | - | ରଖଦେଲା |

## ସିଆଳ ବଖାଣି

ଏକଥିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ା । ସିଏ ଡାୟ ବିରିଙ୍ଗା ତାସ କରି ଚଳୟ । ଦିନେ ତାର ଡାୟ ଧାନ କୟ୍ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ଟିକ ଟିକ ମୂଷା ଖାସନ୍ତ । ରାଘେ ସିଏ ଚିଟିକା ଫାସ ଅଡିଦେଲା । ଆରଦିନ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ଗଟେ ଟିକ ଟିକା ମୂଷା ଲାଗିଥାଏ । ରାଘେ  ମୂଷା ଟାକୟ ମାରିଦେବି ବଲି କହିବା ବଳେ ମୂଷା କହିଲା ମକୟ୍ ମାର ନାହିଁ, ମୁଇଁ ତୋର ଉପକାର କରିବି ବୋଲି କହିଲା । ମୁଇଁ ତକୟ ବଡେ ଧର୍ମ କରିବି ମକୟ ଘରେ ନିକରି ପୁଶ୍ । ଚିନ୍ତା କରି ଏମିତି ଶୁଣି ସାଧବ ବୁଢ଼ା ମୂଷାକଏ ଆଣି ପଶିଲା ।

ଦିନେ ସାତଟା ସିଆଳ ବୁଢ଼ାର ମନ୍ଦକଥା ଭାବିଲାଇଁ । ବୁଢ଼ା ରହ୍ଣା କରିଥାଏ । ସାତଟା ଯାକର ଶିଆଳ ରାତିରେ ରହ୍ଣା ଚୁରାଏ ଯିବା ବୋଲି କଥା ହେଥାନ୍ତ । ମୂଷା ସି କଥା ଶୁଣଥାଏ । ପଶେ ଘଟକି ଆସି କହିଲା ଏ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଦେ ଦେ ଖାଏଁ ଚୁଟ୍ ଚୁଟ୍, କହିବି ପୁଟ୍ ପୁଟ୍ । ବୁଢ଼ା ଖାବାକୟ ଦେଲା । ଖାଇସାରିଲା ଠାଣୁ ବୁଢ଼ା ବଲା କିସ୍ ହେଲା ? ମୂଷା ବଲା ଆଜିତୋର ରହ୍ଣା ଚୁରାଏ ଆସିମାଏଁ ସିଆଳେ । ବୁଢ଼ା ବଲା କେମନ୍ତ କରିବି ? ମୁଇଁ ଯାଇ ସିଠିକି ଗଲା । ରାତିରେ ପାସ୍‌କେ ଠେଙ୍ଗାଟିଏ ରଖିଥାଏ । ଶୋଇପଡି ଫିସାକେ କୁଙ୍କୁଲୁ ପକ୍ଲା ଦିଥାଏ । ସିଆଳେ ରହ୍ଣା

ତଳି ବହି ଲାଇଁ କେଣ୍ଠି ପୁଳିବ ? ଦେଖିଲାଇଁ ବୁଢ଼ାର ଫିସାକେ ଡିଗ୍‌ଡାଗ୍ କରଥାଏ । ସେଟାକୟ ନିଆ ବୋଲି ଭାବି ତୁଳିବାକୟ ଆଣିଲାଇଁ ହାର ଫିସାକେ ଦେଲାଇଁ । ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଫୁସ୍ କରି ପାଡିଦେଲା । ସିଆଳଲା ବଲାଇଁ କି ଦେଖ ତୋରଟା ସିଝିଲା ବୋଲି କଥା ହିକରି ଖାଆଥାନ୍ତ । ବଡଦେଖି କରି ଉଠଣି ଦେଲା

ଠେଙ୍ଗେ ଗୋଟେ ମଲା ।

ଆରିଦିନେ ହିମିତି ସାଧବ ବୁଢ଼ାର ସେଏଲ୍ ଚୁରାଇ ଯିବା ବୋଲି ବିଚାର କଲାଇଁ ସିଆଳେ । ଟିକ୍ ଟିକ୍ ମୂଷା ସିଠି ଶୁଣଥାଏ । ଚୁଟ୍ କରି ଘଟ୍‌କି ଆସ ଅଣ୍ ମୂଷା ବଲା ଏ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଏ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଦେ ଦେ ଖାଏଁ ଚୁଟ୍ ପୁଟ୍ କହିବି ଫଟ୍‌ଫଟ୍ ଖାବାକଯ଼ ଦେଲା । ଖାଇସାରି ବଲା ଆଇଜ୍ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ତର ସେଳି ନା ରହନ୍ତ । ସିଆଳେ ଚୁରାଇ ଆସିମାଇଁ । ସାଧବ ବୁଢ଼ା ବଲା ଠିକ୍ ଆସି । ଦେତା ବୁଢ଼ୀ କଟ୍‌ଅର ଦୁଇଟା । ସାଧବ ବୁଢ଼ା ସେଇଳ ଗଧଳି କଟଳ । ଧେରିକରି ଜଗିଥାଏ । ସିଆଳେ ଆସିଲାଇଁ । ଗଧଳି ଢୁକିକରି ଦେଖିଲାଏଁ ବଡ୍‌ଟା ନେମା ବୋଲି ବାସ ଥାଆନ୍ତ, କଟ୍ ଅର୍ କେଚେଁ ଉଡ କରି ଗବିଦେଲା । ଆଗରଟା ବଲାକି ବଡେ ମେଣ୍ଟସି । ଆରିଗଟେ ଗଲା, ତାହାକଯ଼ ହିଁ କଟ୍‌ଅର୍ କେ ଗବିଦେଲା । ନିଖାଲ ପଶେ ବଡଟିଏ ଗଲା ତାହାକଯ଼୍ ଜୋର ଗବିଦେଲା ଯେ ମରୁଆଇଣି । ଆରଲା ଘଟ୍‌କି ପଳାଲାଇଁ ।

ଆରିଦିନେ ହିମେତି ସିଆଳେ ଏକାଠି ବସି କରି ପାଂସଟା ଯାକ କଥା ହେଲାଇଁ ଯେ ଆଇଜ୍ ସାଧବ ବୁଢ଼ାର ନଙ୍ଗଳକେ ପଂଶି ହେବା । ଇ କଥା ମୂଷା ଶୁଣଥାଏ । ଘଟ୍‌କି ଆସି କହିଲା ଏ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଦେତା ଦେ, ଖାବାକଯ଼୍ ସଟ୍ ସଟ୍ ଖାଦି ଫଟ୍ ଫଟ୍ କହିବି । ଖାବାକଯ଼ ଦେଲା । ଖାଇସାରି କହିଲା ଯେ ଆଇଜ ତୋର ନଙ୍ଗଳକେ ସିଆଳେ ପଂସି ହେମାଇଁ । ସାଧବ ବୁଢ଼ା ହଁ ବଲା । ନଙ୍ଗଳଟାର ସବୁଆଡେ ସୁରା ବାନ୍ଧିଦେଲା । ସିଆଳେ ଆସି ପଂସି ହେଲାଇଁ । ଗଟେ ତାର ରକତ୍ ବାହାରଥିଲା ବେଳେ ହଁ ମୋର ଫଁସା ପାନ୍ ଖସି ବଲି କହିଲା । ଆରିଜଣେ ବଲା ମୋର ଫଁସା ପାନ ଖାସି ଯିଏ ପସେ ଥିଲା ସିଏ ଜୋର କରି ଜାଙ୍କି ହିଁ ପଂସି ହେଲା ଫଁସା ଦିଫାଳ ହେଲାଯେ ମଲା । ଆରି ରହିଲା ନାଇଁ ଚାରିଟା ।

ଦିନେ ଶିଆଳେ ଏକାଠି ବିଚାର ହେଲାଇଁ ଯେ ଆଇଜ ସାଧବ ବୁଢ଼ାର ବଇତାଉଳ ଚୁରାଇ ଯିବା । ମୂଷା ଇ କଥା ସାପିକରି ଶୁଣଥାଏ । ଘଟ୍‌କି ଆସି ଟିକ୍ ଟିକା ମୂଷା ବଲାକି ଏ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଏ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଦେ ଦେ ଖାବାକଯ଼ ଚୁଟ୍ ପୁଟ୍ କହିଦେବି ଫୁଟ୍ ଫୁଟ୍ । ଖାବାକଯ଼ ଦେଲା । ଖାଇସାରି ବଲାଯେ ଆଇଜ୍ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ତୋର ବଇତାଉଲ୍‌ନୁ ନା ରହଇ । ସିଆଳେ ଚୁରାଇ ଆସିମାଇଁ । ସାଧବ ବୁଢ଼ା କୁଣ୍ଡା ଖାଇକରି ପାଆଇଣ୍ ପିଇଲା । ଗଟେ ଶିକାକେ ଉକ୍‌ଚି ହେଲା ବଇତାଉଲ୍

ଥିଲାଟି ଥାଅଇ । ଶିଆଳେ ଆସିଲାଇଁ । ଜଣେ ଗଲ ହାର ଧରି ଦେଖିଲା ହିଁ ବଳେ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଭର୍ ଭର୍ କରି ହଗିଦେଲା । ସିଆଳ୍‌ଟା ବଲାକି ପଚିସିନେ ବେୟ୍ । ଆରି ଜଣେ ଗଲା ହାର ଥିର୍‌କରି ଟେକିଦେବି ବଲଥାଏ, ଭର୍‌କରି ହଗିଦେଲା । ସିଏ ହିଁ ବଲା ପଚିସିନେ ବେୟ୍ । ବଡ ଶିଆଳଟା ଯାଇକରି ଟେକି ଦେବି ବଲଥାଇ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଦେଲା ଠେଙ୍ଗେ ଯେ ଗଟେ ମଲା ।
ଆରି ରହିଲାଇଁ ତିନ୍‌ଟା ।

ଆରିଦିନେ ଶିଆଳେ କଥା ହେଲାଇ ଯେ ଆଇଜ୍ ସାଧବ ବୁଢ଼ାର ଟିକି ବଦାମ୍ ଗସ୍‌କେ ଦଳି ଖେଳି ଯିବା । ମୂଷା ଶୁଣଥାଏ । ଘଟ୍‌କି ଆସି ବଲାକି ଏ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଦେ ଦେ ଖାଇଁ ଚୁଟ୍ ପୁଟ୍ କହିବି ଫୁଟ୍ ଫୁଟ୍ । ଖାବାକଯ୍ ଦେଲା । ଖାଇସାରି ବଲାଯେ ଆଇଜ ଶିଆଳେ ତୋର ବଦାମ ଗସ୍‌କେ ଦଳି ଖେଳିମାଇଁ । କେମନ୍ତ କରିବେ ? ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଗସ୍‌ଟାର ମୂଳେ ଡାଯ୍ ଟା ଅଧାକରି କାଟିଦେଲା । ଗଟେ ଗଲା ଦଳି ଖେଳିଲା । ଭଲ୍ ଉଡ୍‌ସି ବେୟ୍ ବଲା । ଆରିଗଟେ ଗଲା ଖେଳିଲା । ପଶେ ବଡଟା ଥିଲା । ସିଏ ଜୋର କରି ହଣକାଯ୍ ଦେଲା ବଳେ ଡାଳଟା ଭାଙ୍ଗିଲାଯେ ଡାଳ ଜାଙ୍କି ଦେଲା, ସିଏ ମଲା । ଆରି ରହିଲାଇଁ ଦୁଇଟା ।

ଦିନେ ଦୁଇଟା ଯାକର ଶିଆଳ କଥା ହେଲାଇଁ ଯେ ଆମେ ସବୁ ଇମେତି ଗଟେ ଗଟେ କରି ମରିବା । ଚାଲ ରାଉଳିଆ ଗଟେ ଖଜିଯିବା । ଇକଥା ମୂଷା ଶୁଣଥାଏ । ଯାଇକରି ସାଧବ ବୁଢ଼ାକଯ୍ ବଲା ଏ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଦେ ଦେ ଖାଏଁ ଚୁଟ୍ ଚୁଟ୍ କହିବି ପୁଟ୍ ପୁଟ୍ । ଖାବାକଯ୍ ଦେଲା । ଖାଇସାରି ବଲାଯେ ଆଇଜ୍ ସିଆଳେ ରାଉଳିଆ ଖଜି ଯିମାଇଁ । ତୁଇଁ ଯା ଧୁଣା ଅଳତା, ସୁନ୍ଦୁର୍ ଭଲ୍‌କରି ବାଟେ ବାଟେ ଚାଲ ଥିବେଲେ ଭେଟାବି । ସାଧବ ବୁଢ଼ା ରାଉଳିଆ ଭେସ୍‌ରେ ବାଟ୍‌କେ ଯାଥାଏ । ସିଆଳମାନଙ୍କଯ୍ ଭେଟେଲା । ବଲାଇଁ ଯେ ଏ ବୁଢ଼ା କାହିଁ ଯାଶଅସ୍ । ସାଧବ ବୁଢ଼ା ବଲା ମୁଇଁ ରାଉଳିଆ କାମ୍‌ରେ ଯାସଇଁ । ସିଆଳେ ବଲାଇଁ ଯେ ଆମେ ହିଁ ତା ରାଉଳିଆ ଖଜି ଯାସୁଁ । ଚାଲ ଆମର ଅକତା ଚାଉଳ ଦେଖିଦେ ଆମେ କିସ୍‌କଯ୍ ସବୁ ମରି ମରି ସରମୁଁ । ସାଧବ ବୁଢ଼ା ବଲା ଚାଲ ମର ଘରକଯ୍ । ଗଲାଇଁ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ସିଆଳ ମାନଙ୍କଯ୍ ଗଟେ ଘରେ ଢୁକାଇ ଦେଲା । ଭିତିରେ ସିଏ ରାଉଳିଆ ହେଲା । ବଲାଯେ ତମେ ସବୁ ପରର ଖରାପ ଗୁଣ ଭାବସ । ସିଘେନି ମରସ୍ ବଲାହାର ଠେଙ୍ଗାଟା ବୁଲାଇ ବୁଲାଇ ପିଟିଲା । ଗଟେ ମଲା,ଗଟେ କବାଟ ଖୁଲି ବାହାରି ପଳାଲା । ସି ସିଆଳ ବ ିଲା ଯେ ସଂସାରରେ ସୁଆପୁଲା କରି ନାମ

ରଖିଲା । ମର କଥାଣି ସଲା ବାଇଗଣ ପତରେ ମଲା ।

## ସେଲିଆ ଟକା

ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲାର ବଣାଇଁ ଏରିଆରେ ଫୁଲ୍‌ଝର୍ ଗାଁର ଉ  ର ପୁରୁବ୍ ଦିଗ୍‌ରେ ଗଟେ ବଡ ପର୍ବତ ଆସି । ସି ପର୍ବତ୍‌ରେ ସତ୍ ଯୁଗ୍‌ରେ ଗଟେ ଟକା ଥିଲା । ସିଏ ସବୁଦିନ ସେଏଲ ଚରାଇ ନେଏଁଇ । ତାହାକଯ଼ ଦେଖିକରି ଲକ୍‌ଲା ସି ପର୍ବତ ଟାକଯ଼ ସେଲିଆ ଟକା ବୋଲି ନାଉଁ ଦେଲାଏଁ । ସେଲିଆ ଟକା ପର୍ବତ୍‌ରେ ଯୁଆଙ୍ଗ ଜାତ ଲୋକ ଥିଲାଏଁ । ତାହାଙ୍କେ କରମା ପୂଜା କରଅନ୍ତ୍ ।ଦିନେ ଯୁଆଙ୍ଗ ଜାତିର ଟକା ଟକି କରମା ଖେଲିବାର ଲାଗି ସକାଣୁ ଗାଧି ଯାଇ ଥାଆନ୍ତ । ସେଲିଆ ଟକା ଦେଖିକରି ବଲାଯେ ତୁମେ କିସ୍ କରସ ବେୟ୍ । ତାହାଙ୍କେ ବଲାଏଁ ଆମେ କରମା ପୂଜାରେ କରମା ଡାଳକଯ଼ ପୂଜା କରିମୁ ଯେ ଗାଧି ଆଇସୁଁ । ସେଲିଆ ଟକା ବଲା ମୁହିଁ ଖେଲିବି, ମକଯ଼ ହିଁ ମେସାବ କିନାଇଁ । ହଁ, ତୁଇଁ ତା ଭାତଖାଇ ସଅସ୍ ନେ । ଆମେ କାହ୍ଲର୍ ରାତିରୁ ଉପାସରେ ଆସୁଁ । ସିଏ ବଲାକି ମୁହିଁ ଭାତ ନା ଖାଇ । ତାହାଙ୍କେ ଖାଇସଅସ ବଲାଏଁ, ସିଏ ନାହିଁ ବଲା । ଇମିତି ରେଙ୍ଗା ରେଙ୍ଗି ହେଲାଇଁ । ପସେ ବଲାଇଁ କି ଦେତା ତୋର ଟୁଣ୍ଡକେ କାଠି ମାରୁଁ ଭାତ୍ ବାହାରିଆକ୍‌କି ନାଇଁଯେ । ସିଏ ବଲା ହଁ ଦେ ମାର । ସବୁରିର୍ ଟୁଣ୍ଡରେ କାଠି ମାରିଲାଇଁ ଭାତ୍‌ନା ବାହରିଲା ତାହାର ଟୁଣ୍ଡରେ ମାରିଲାଇଁ ଯେ ଭାତ ବାହାରିଲା । ସେ ଲାଗି ସିଏ ରେଙ୍ଗି ଥିଲାଯେ ଲାଜଖିଆ ହେଲା । ଲାଜେସିଏ ଯୁଆଙ୍ଗ ମାନ୍‌କଯ଼ ସାଇପ ଦେଲାଯେ ଯାଶଳାଏ ଆଜ୍‌ଠାଣୁ ମର ବଣାଇଁ ଏରିଆ ପାଦ ନା ମାଣ୍ଡିବ । ଯଦି ମାଣ୍ଡିବ ସାତ୍ ସଇତା ନିଆଁମ କରିଦେଲି ଯେ, ନିଃବଂଶ ହୋଇଯିବ । ସିଘେନି ଯୁଆଙ୍ଗେ ବଣାଇଁ ଏରିଆରେ ବସବାସ କରି ରହନ୍ତ ନାହିଁ ।

ଶବ୍ଦାର୍ଥ :- ଗଟେ - ଗୋଟିଏ
ଆସି - ଅଛି
ସି - ସେଇ
ଟକା - ଟୋକା
ସେଏଲ୍ - ଛେଳି
ତାହାକଯ଼୍ - ତାହାକୁ
ସେଲିଆ - ଛେଳି ଚରିଆ

କରମା - ଆଦିବାସୀଙ୍କ ଭୂୟାଁ ମାନଙ୍କର ଏକ ପୂଜା
ତାହାଙ୍କେ - ସେମାନେ
ସାଇପ୍ - ଅଭିଶାପ

## ସାତବାରି ଗୀତ

୧) ଗୁରୁବାରେ ଗୁରୁ ହାଟ
ଗୁଆପାନ ଧରି ଜଗିଲି ବାଟ
କେଭେ ନ ପାଇଲି ଭେଟ ।
୨) ଶୁକୁରବାରଟି ଶୋକ
ସୁଖି ଦିହଟାକୁ କରୁଛ ଦୁଃଖି
ହସିଦେବେ ପର ଲୋକ ।
୩) ଶନିବାରେ ଶନି ଦିନ
ତତେ ଘଟିଥିଲା କାଳିଶ କନି
ମଣିଷ ନପାର ଚିହ୍ନି ।
୪) ରଇବାରେ ରଇରଥ
କେଣେ ଚାଲିଗଲେ ମୋ ପ୍ରାଣ କାନ୍ତ
ଆସି ହେଲା ନୂଆଁ କାନ୍ତ ।
୫) ସମବାରେ ସମଲେଖା
ଲେଖାଲେଖି ଦେବି କାଗଜ ଲେଖା
ଜଲଦି ଆସିବ ଏକା ।
୬) ମଙ୍ଗଳ ବାରଟି ମଙ୍ଗା
ପାନ ଭାଙ୍ଗିଥିବ ଅଠର ଗଣ୍ଡା
ଖଣ୍ଡେ ଖାଇ ମନ ଥଣ୍ଡା ।
୭) ବୁଧୁବାରେ ବୁଧୁସର
ଏ ଗୀତ ଭଇଲା ଭମରାବର
ଏ ଗୀତ ନୂହେଁ କାହାର ।
୮) ଘ ିଆ ବାଜଇ ଟିଣି

ସାତବାରୀ ଗୀତ ହେଲା ମେଲାଣି
ଆଉ ନ ଆସିବ ପୁଣି ।

## ରାଜା ରାଣୀ ଗୀତ୍

୧- ଟାଡ ଗଲା କହୁଣୀକି ସତେ ଦରବାର ସିଡେ ନାହିଁ କି
ଚାଲି ଯିବା କେଝେଂରିକି ।
୨- କେଝେଂରିରେ ନୂଆ ରାଜା ତା ଆଗେ ବଜ୍‌ସି ତେଲେଙ୍ଗି ବାଜା
ସିଦ୍ଧ ମୁଠେ କାଳୀ ପୂଜା ।
୩- ସାନ ରାଣୀ ଧରି ଗଲେନି ବନ୍ ତିଳେ ନାହିଁ ହେତୁ ଜ୍ଞାନ ।
୪- ପନ୍ଥ ଚାଲି ଚାଲି ଗଲେ ସତ୍ୟ ଆମ୍ ଫଳ ଗଟେ ତଳିଲେ
୫- କୌଶଲ୍ୟା ଗଲା ଗାଧଇ ପଲଙ୍କ ବିଛାଇ ଫଳ କାଟଇ
ଖାଇବାକୁ ଫାଳେ ଦେଇ ।
୬- ଖାଇବାକୁ ଫାଳେ ଦେଲେ ଦଶ ମାସ ହୋଇ ପକ୍ଷ ଧଇଲେ
ରାମ କୃଷ୍ଣ ଜନ୍ମ ହେଲେ ।
୭- ରାମକୁ ଦିନ ପନ୍ଦର ରାମ ଖେଳୁସନ୍ତି ବଡ ଦାଣ୍ଡର
ତା ସଙ୍ଗେ ଲକ୍ଷଣ ବୀର
୮- ରାମ ଖେଳୁଛନ୍ତି ବାଟୁଳା ଜୁଳି ଦେଖିଲେ ପଡିବ ଟଳି ।
୯- କ । ହଳଦୀର ବନ ସାନ ରାଣି ଧରି ଗଲେନି ବନ
ତିଳେ ନାହିଁ ହେତୁ ଜ୍ଞାନ ।
୧୦- ପନ୍ଥ ଚାଲି ଚାଲି ଗଲେ ସେ ଘୋର ବନକୁ ଯାଇ ମିଳିଲେ
ବୃକ୍ଷ ମୂଳେ ଠାବ ହେଲେ
୧୧- ଆହାରେ ରାଜା ମୋହର ବଖ କଲ ଫଳ ଦିଅ ଏଥର
ବଖରେ ହେଲି କାତୁର ।
୧୨- ଦେଖ ଯେ ପର୍ବତ ମାଳ କେତେ ବାଘ ଭାଲୁ ଗଣ୍ଡା ଗୟଳ
କାହୁଁ ଆଣୀ ଦେବି ଫଳ ।
୧୩- ରାଜା ମନେ ବିଚାରିଲା ଫଳ ଆଣିବାକୁ ଗବନ କଲା
୧୪- ଅଙ୍ଗର ମାଉଁସ ଫାଳେ କାଟିଲା ରାଣୀଙ୍କୁ ନେଇ ଭେଟିଲା ।
୧୫- ଆହାରେ ରାଣୀ ମହର ଜନ୍ତୁ ମାଉଁସକୁ ଭଜଣା କର
ବଖ ମରିଯିବ ତର ।
୧୬- ପଙ୍ଖରିରେ ନାଲ କଇଁ ଜନ୍ତୁ ମାଉଁସକୁ ରାନ୍ଧିବ ନାହିଁ
ମର ଦିହ ସୁଖ ନାହିଁ ।
୧୭- ଶିଳରେ ସେଚିଲି ଖେଲା ଜନ୍ତୁ ମାଉଁସକୁ ରାଜା ରାନ୍ଧିଲା
ନେଇ ସେ ରାଣୀକୁ ଦେଲା ।

୧୮- ଆଣି ଦେଲ ଫଳ ପୁରିଲା ପେଟ ଚାଲ ରାଜା ଆଗେ ବାଟ
୧୯- ବାଟ ଚାଲି ଚାଲି ଗଲେ ସେ ଘୋର ବନକୁ ଯାଇ ମିଳିଲେ
ରାଣୀଙ୍କୁ ଶୋଷ କରିଲେ ।
୨୦- ଆହାରେ ରାଜ ମହର ଶୋଷ କଲା ଜଳ ଦିଆ ଏଥର
ଶୋଷରେ ହେଲି କାତର ।
୨୧- ଶୀଳରେ ସେଟିଲି ଖେଲା ଶିଆଳି ପତର ଚଉତି କଲା
ଅଙ୍ଗ ଫାଳି ଲୁହ ଦେଲା ।
୨୨- ଆହାରେ ରାଣୀ ମହର ଆଣି ଦେଲି ଜଳ ପିଅ ଏଥର
ଶୋଷ ମରିଯିବ ତର ।
୨୩- କ । ହଳଦୀର ବନ କି ଜଳ ଆନିଛ ରକତ ବନ
ପିଇବାକୁ ନାହିଁ ମନ ।
୨୪- ଦେଖ ଯେ ପର୍ବତ ମାଳ ସାତ ଟୁଭା ପାଣି ହିଞ୍ଜୁଳ ତାଳ
ପଲୁସି ଗସ ପତର ।
୨୫- ଆଣିଦେଲ ଜଳ ମରିଲା ଶୋଷ
ଚାଲ ରାଜା ଆଗେ ପନ୍ଥ ।
୨୬- ପନ୍ଥ ଚାଲି ଚାଲି ଗଲେ ସେ ଘୋର ବନରେ ଯାଇ ମିଳିଲେ
ଯମୁନା ଫାଳେ ବଢ଼ିଲେ ।
୨୭- ଆହାରେ ରାଜ ମହର କିଶ ଦେଇ ନାବ ହୋଇବା ପାର
ଚାଲ ରାଜା ଘର ଫେର ।
୨୮- ରଙ୍ଗି ଧାନ କେରା କେରି ମୋର ହାତେ ଆସି ସୁନା ଝିଞ୍ଜିରି
ସେ ଦେଇ ହଇବା ପାରି ।
୨୯- ଆହାରେ ନାଉରି ଭାଇ ଧିରେ ଧିରେ ନାବ ଆଣନା ବାହି
ମୁଇଁ ଯିବି ତର ହୋଇ ।
୩୦- ତାଳ ପତ୍ର ଖର ଖାର ସଙ୍ଗରେ ଅସନ୍ତି ଗିରସ୍ତ ତର
କେ ପରେ ହେବ ମହର ।
୩୧- ନାବ ବାହି ବାହି ନେବା ମଝି ଧାରିଆରେ ଭସାଇଦେବା
ଆମେ ଦୁହେଁ ପଳାଇବା ।
୩୨- ଜଡା ତେଲ ବେଲେ ବେଲେ ମଝି ଧାରିଆରେ ଭସାଇ ଦେଲେ
ତାଙ୍କେ ଦୁହେଁ ପଳାଇଲେ ।
୩୩- ରାଜା ଭାସି ଭାସି ଗଲା ସେ ଘୋର ବନକୁ ଯାଇ ମିଳିଲା
ହରି ହରି ଡାକ ଦେଲା ।
୩୪- ଘିଆ ବାଜଇ ଟିଣି ତାଙ୍କ ଘରେ ଥିଲେ ପାଇକ ତିନି
ରାଜାକୁ ରଖିଲେ ଛଣି ।
୩୫- ଆହାରେ ତରୁଅ ସୁଟା ଆଉ କେତେ ଦୁର ତୁମ ଘରଟା
ଦିଶୁସି ସୁସା ମେଲାଟା ।

୩୬- ମୋ ଘରେ କିସି ନାଇଁନି ବାର ବରଷର ପାଉଁସ ଆସି
ଘରେ ଝୁରୁଥିବୁ ବସି ।
୩୭- ପାଚିଲା ଆମର ଟାଙ୍କୁ କିଏନେଇ ଦେତା ଧୁର ବନକୁ
ବାଘ ଖାଇ ଦେତା ତାକୁ ।
୩୮- ଖୁ ।ରେ ଉଠିଲା ଗେଣ୍ଡା ଖାନ୍ଦରେ ବନ୍ଧୁକ ହସ୍ତରେ ଖଣ୍ଡା
କରିଦେବି ଗୁଣ୍ଡା ଗୁଣ୍ଡା
୩୯- ଖଣ୍ଡି ମାଟି ଦସ୍ ଦାସ୍ ରାଜା ରାଣୀ ଗୀତ ହୋଇଲା ଶେଷ
ବଣା ହୋଇଥିବ କିସ ।
୪୦- ଚାଟିଆରେ କ । ପାଣି ରାଜା ରାଣୀ ଗୀତ ହେଲା ମେଲାଣି
ଆରି ନାହିଁ ଲେଉଟାଣି ।

ପରୁଷୋ ମ ନାୟକ

# ମାକଳ ବଖାଣି

ଏକ ଥିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ା । ତାହର ସଅଟା ଝିଇ । ସଅ ଭଉଣୀ ଯାକ ଦିନେ ଝରଣା କୟ ଗାଧି ଗଲାଇଁ । ହଳଦୀ ବାଟିଲାଇଁ । ସଅଝଣ ଯାକ ସ ଭାଗ କରିଲାଏଁ । ଆରି ଭାଗେ ଅଧିକା ହେଲା । ସାନ୍ ଭଉଣୀ ଗେଲେଇ । ସିଏ ଡାକିଲା ଯେ ଆସରେ କିଏ ଝାଳେ ବଣେ ଆସ ହଳଦୀ ମାଖିବଲେ । ମାକଳ ଟା ଘଟକି ଆଇଲା । ହଳଦୀ ଖଣ୍ଡକ ଫିସା କେ ଘସି ଦିକର ଲୁଗା ଖଣ୍ଡକ ଭଇ କରି ଘଟକିଲା । ସଅ ଭଉଣୀ ଯକ୍ ଗାଧି ବୁଡି ସାରିକରି ପଦାକେ ବାହରିଲାଇଁ । ଜୁଝାର ଲୁଗା ଜେଝେ ପିନ୍ଧିଲାଏଁ । ଗେଲେଇ ଲୁଗା ନଇଁ । ଦେଖିଲାଏଁ ଯେ ମାକଳ ଟା ଭଇ କରି ଗସ୍‌କେ ଉଠିସି । ଆସ ମୋର ଲୁଗା ଟା ଆଣି ଦେଅ ବୋଲି କହିଲା । ଯା ଶାଳି ତୁଇଁ ମାଙ୍ଗିକରି ଆଣ । ତୁଇଁ ସେନା ଡାକିଲେ । ଟାଙ୍ଗର ଖାବଡି ପିଟିଲାଏଁ ଯେ ନା ଦେଲା । ପସେ ଫାସ୍ ଭଅଣୀ ଯାକ ସାଡି କରି ପଳଲାଇଁ । ଗେଲାଇ ପସେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ମାକଳ ଟା ସାଙ୍ଗେ ଡଗିରିଲା ।

ଦେବ ମାକଳ ଲୁଗାଟା ବଲେ ଶୁଣତ
ମାକଳ ବଲେ ନା ଦେଇଁ ବଲେ ଶୁଣୁତ
ଭେଣେଇଁ ବଲେ ଦେବି ବଲେ ଶୁଣୁତ
ଦେବ ଭେଣେଇଁ ଲୁଗାଟା ବଲେ ଶୁଣୁତ
ଭେଣେଇଁ ବଲେ ନା ଦେଇ ବଲେ ଶୁଣୁତ
ସଙ୍ଗାତ୍ ବଲେ ଦେବିଗୋ ବଲେ ଶୁଣୁତ
ଦେବ ସଙ୍ଗାତ୍ ଲୁଗାଟା ବଲେ ଶୁଣୁତ
ସଙ୍ଗାତ ବଲେ ନା ଦେଇଁ ବଲେ ଶୁଣୁତ
ଘଇତା ବଲେ ଦେବିଗୋ ବଲେ ଶୁଣୁତ

ଦେବ ଘଇତା ଲୁଗାଟା ବଲେ ଶୁଣୁତ

ଲୁଗାଟା ଦେଲା ପିନ୍ଧିଲା ।

ତୁମକୁ ବଲିବ ସାମୀ   ବଲେ ଶୁଣୁତ
ଆରି କେତେ ଦୂର ଘରଗୋ   ବଲେ ଶୁଣୁତ
ତୁମକୁ ବଲିବି ଗେଲେଇ   ବଲେ ଶୁଣୁତ
ଆଉ ଖଣ୍ଡେ ଧୂର ଆସିଗୋ   ବଲେ ଶୁଣୁତ
ଶୋଷ ଭୁକ ମତେ କଲାଣି   ବଲେ ଶୁଣୁତ
କଦଲୀ ବାଳିଟା କାହାର   ବଲେ ଶୁଣୁତ
ତୁମକୁ ବଲିବି ଗେଲାଇ   ବଲେ ଶୁଣୁତ
କଦଲୀ ବାଳିଟା କାହାର   ବଲେ ଶୁଣୁତ
କଦଲୀ ବାଳିଟା ମହରବଲେ ଶୁଣୁତ

ତିନି ଫେଣାକି ଚାରି ଫେଣା କଦଲୀ ଆଣି ଦେଲା । ଗେଲେଇ ବସିକରି ଖାଇଲା । ଆରିଥରେ ଚାଲିଲାଇଁ ଖଣ୍ଡେ ଧୂର ଗଲାଇଁ ।

ଆଉ କେତେଧୂର ଘରଗୋ   ବଲେ ଶୁଣୁତ
ତତେ ମୁ ବୁଲଇ ଗେଲେଇ   ବଲେ ଶୁଣୁତ
ଆଉ ଖଣ୍ଡେ ଧୂର ଆସଗୋ   ବଲେ ଶୁଣୁତ
(ଗେଲେଇ)- ଶୋଷ କଲା ଜଳ ଦିଅଗୋ   ବଲେ ଶୁଣୁତ
ମାକଳ ସୂତ କରି ପାଣି ନି ଦେଲା
ବିରବିରା ବିରବିରା ବାସସି   ବଲେ ଶୁଣୁତ
ପଶେ ମାକଳ ଭିଳାକୟ୍ ଗଲାଏଁ ।
ଖୁ  ।ର ଝଣକ କିଏ ଗୋ   ବଲେ ଶୁଣୁତ
ଟାଙ୍ଗର ଝଣକ କିଏ ଗୋ   ବଲେ ଶୁଣୁତ
ଟାଙ୍ଗର ଝଣକ ଡେଡ ଶାଶୁ   ବଲେ ଶୁଣୁତ
ଦୁଆରେ ବସିସି କିଏ ଗୋ   ବଲେ ଶୁଣୁତ
ଦୁଆରେ ବସିସି କାକି ଗୋ   ବଲେ ଶୁଣୁତ
ପଟିଆରେ ବସିସି କିଏଗୋ   ବଲେ ଶୁଣୁତ
ପଟିଆରେ ବଡୁ ଶଶୁର ବଲେ ଶୁଣୁତ ।

ମାକଳ ଭିଳାରେ ନେଇ ରଖିଦେଲା ଆଉ ତୁମାକେ ଥିଲା କେନ୍ଦୁ ମଞ୍ଜି ଚାଉଳ ଭାତ ରାନ୍ଧିବାକୟ୍ ଦେଲାଏଁ । ତା ଆର ଦିନ ଗେଲାଇ ଘରକୁ ଗଲାଏଁ ହିଁ ବଲେ ଗାଁର ଲକଳା ବଲାଏଁ ଦେଖି ବେୟ୍ ଗେଲାଇ ମାକଳ ଘଇତା କରି ଆମର ଘରକୟ ଆସିସି ବଲାଏଁ ମାକଳ ପଲ ଆସିଶନ୍ତ ଭାତ୍ ଦେଅ ନାହିଁ ।

ଗଟେ ରାତ୍ ରହିଲାଏଁ । ଗଟେ ରାଣ୍ଡି ବିଢିଟାକୟ୍ ଗେଲାଇ କହିଲା ଏଟା ମାକଳ ନାହିଁ ଏଟା ଗଟେ ଭଗବାନ ।

ହିଁ ବଲେ ବୁଢିଟା ବଲାକି ଝରଣାକୟ ଗାଧି ଯିବାକ୍ ବଲେ କିରାସିନି ଢାଳି ମାକଳ ଖୋଳ ଟାକୟ ପୋଡାୟ ଦେବେ ବଲିକରି କହିଲା । ଆରି ହାଇଗୋ ବୁଆ, ହାଇଗୋ ମା ବଲିଆକ୍ ବଲେ

ଘିଅ ତେଲଟା ନି କରି ଢାଳିବେ ହେମାଳ ହେବାକ୍ ହେଠାଣୁ ସେଟା ସିମୁଣସ୍ ମୁଣସ୍ ହେଆକ୍ ବଲି କହିଲା ।ମାକଳ ଦଳ ଆସ ଥରେ ବେଭାର ଗଲାଏଁ ବଳେ ଗାଁର ଲକଳା ହିଁ ଅଣ୍ଡିରା ଟାର ଲାଗି ଯାଇସି ମାକଳ ଘଇତା କରିସି ବଲାଏଁ । ହିଁ ବଳେ ଗେଲେଇ ଆର ଭଉଣୀଲା ମୁଁ ହିଁ ମାକଳ ଘଇତା କରିବ, ମୁଁ ହିଁ ମାକଳ ଘଇତା କରିବି ବୋଲି କହିଲାଏଁ, ଦେଖି ବେୟ ଗେଲେଇ ମାକଳ ଘଇତା କରିଥିଲା ଆରି ଗୋଟେ ଅଣ୍ଡିରା ସଙ୍ଗେ ଆସିଲା । ଗେଲେଇ କହିଲା ସିଏ ମାକଳ ନାହିଁ ସିଏ ଭଗବାନ । ମକୟ୍ ସେନା ମାକଳ ଘଇତା କରିଗଲା ବୋଲି କହିଲ ସିଏ ମାକଳ ନାହିଁ ।

## ଶିଆଲ୍ ଓ ଖେଳିଆର୍ ଗପ

ନାମ - ସୁରେଶ କୁମାର ଦେହୁରୀ
ଶ୍ରେଣୀ - ନବମ

ଗୋଟେ ଜଙ୍ଗଲରେ୍ ଶିଆଳଟିଏ ଓ ଖେଳିଆଟିଏ ରହୁଥିଲାଏଁ । ଦିନେ ହିଁ ଦିଜଣ ଶିଆଳ ଓ ଖେଳିଆ ବାଟ୍‌ରେ ଦେଖା ଦେଖି ହେଲାଏଁ । ହିଁ ଦିଜଣ ମିତ ବସିବେ ବୋଲି ରାଜିହେଲେ । ଶିଆଳ ଓ ଖେଳିଆ ହିଁ ଦିନ ଠାରୁଁ ମିତ ବସିଲାଏଁ । ହିଁ ଦିଜଣ ଶିଆଳ ଆରି ଖେଳିଆ ଦିନେ ଭୂଜି କରିବା ବୋଲି କଥା ହେଲା । ଖେଳିଆ କହିଲା ଯେ ଗାଁ କୋଏ ଚାଉଳ ଓ କୁକୁଡା, ଛେଳି ମାଗିଯିବା ବୋଲି କୁହା କୁହି ହେଲାଏଁ । ହେଠୁଁ ମାଗିଁ ଆରମ୍ଭ କଲା ହେଠୁ ଖେଳିଆ ହିଁ ମାଗିଲା । ହେଠୁଁ ମାଗି ମୁଗା କରି ଆସିଲାଏ । ବାଟ୍‌ରେ ଦେଖୁଁ ତୁଇଁ କେତେ ମାଗି କରି ଆଣିଲେ ଖେଳିଆ କହିଲା ଶିଆଳଟା ସୁଶାକ୍ କିଛି ନାହିଁ । ଖେଳିଆ ଯେ ଚାଉଳ ମାଗିଥାଏ । ଖେଳିଆ କହିଲା ତୁଇଁ କେମତ ମାଗିଲେ ଶିଆଳ କହିଲା ; ଘୁଟ ଦୁମ୍ ଚାଉଳ ଖଣ୍ଡିଏ, ବୁକାଟିଏ ବୋଲି ମାଗିଲିଟା ହିବକୋଏ ଗାଁ ର ଲୋକ୍‌ଲା ବାଳ ସକାଲୁ ତକେ ଚାଉଳ ଖଣ୍ଡିଏ ବୁକାଟିଏ ଦେମୁଁନି ଚାଲ ସକାଲୁ ଶିଆଳକୁ ପିଟିବା ବୋଲି କହିଲାଏ । ଶିଆଳ କହିଲା ତୁଇଁ ହେଠୁଁ କେମତ କରି ମାଗିଲେ ଯେ ତକୋଏ ଚାଉଳ ଦେଲାଏ । ଖେଳିଆ କହିଲା ଯେ ମୁଁଇଁଟା ଶିଳିରିଟି ଶିଳିରିଟି ଚାଉଳ ମୁଠେ ପାଇତି ହେଲେ ଭାତ ରାନ୍ଧି ଖାଇତି ବୋଲି କହିଲି ହେଠୁଁ ଗାଁର ଲକ୍‌ଲା ମୁଠେ ମୁଠେ ଦେଲାଏ । ଖେଳିଆ କହିଲା ହିଁ ଗାହେଲେ ହେଲା ଚାଲ ଭୂଜି କରିଯାଉଁ ତୁଇ ଏକା ଶାଧବ ବୁଢ଼ାର୍ ଟିକି କୁକୁଳି ଚୁରାଇ ଯିବେ ବୋଲି ଖେଳିଆ ଶିଆଳକୁ କହିଲା । ହେଠୁଁ ଶିଆଳ ଶାଧବ ବୁଢ଼ାଟିକି କୁକୁଳି ଚୁରାଇ ଚାଲିଲା । କୁକୁଳିଟା ଜୁର କାନ୍ଦିଲାଏ । ଖେଳିଆ କହିଲା ପିଟରେ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ତୋର କୁକୁଳିକା କୋଏ ସଳା ଶିଆଳ ଚୁରାଇ ଯାଇଛି ପିଟ ପିଟ ବୋଲି ଖେଳିଆ କହୁଥାଏ । ସେଠୁଁ ଶିଆଳ କୁକୁଳି ଚୁରାଇ କରି ଆଣିଲା । ସେମାନେ ଭୂଜି ରାନ୍ଧିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଭାତ ମାଂସ ରାନ୍ଧି ସାରି ରେଡି କରିସାରିକରି ଖେଳିଆ କହିଲା ଯେ ଆମେ ବନ୍ଧା ବନ୍ଧି ହେବା ଯିଏ ଫିଟି ପାରିବା ସିଏ ଖଣ୍ଡେ ସିକାର ଖାଇବା ବୋଲି ଖେଳିଆ ଶିଆଳ କୁ କହିଲା । ଶିଆଳ ହିଁ କହିଲା ଖେଳିଆ ବଡେ ଚାଲାକ୍ ରାଇକଳ ଦେଉଳା ଆଣିଲାଏ ଖେଳିଆ କହିଲା ଶିଆଳ ଭାଇ ମକୋଏ

ଆଗେ ବାନ୍ଧେ ତା ପରେ ତୋକୋଏ ବାନ୍ଧିବି । ଶିଆଳ ଖେଳିଆକୁ ଗୋଟେ ଡାଳରେ ବାନ୍ଧି ଦେଲା । ଖେଳିଆ ଛିଡାଣି ଚାବି ଦେଇ ଖଣ୍ଡେ ଶିକାର ଖାଇ ଦେଲା । ସେଠୁଁ ଖେଳିଆ ଶିଆଳକୁ ଜୋର ଚକ୍‌ସରେ ବାନ୍ଧି ଦେଲା । ଶିଆଳଟା ଆରି ମୁକୁଳି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଖେଳିଆ ସବୁ ଭାତ ଶିକାର ଯେତେ ରାନ୍ଧିଥିଲାଏ ସବୁ ସରାଣ ଖାଉଥାଏ । ଶିଆଳ କହିଲା ଦେବ ଶିକାର ଖଣ୍ଡେ କଲ୍ ବଲ୍ ହି କରି ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଠାରୁ ଚୁରାଇକରି ଆଣି ଥିଲି । ଖେଳିଆ କହିଲା ନେ ତର ଶିକାର ବଲିକରି ଖଣ୍ଡେ ହାଡଟିଏ ଦେଲା, ଦେବ ବୋ ଝୁଲଟିକେ ହେଲେ ଖାଏ ବୋଲି ଶିଆଳ କହିବାରୁ ଖେଳିଆ କହିଲା ନେତର ଝୁଳ ବୋଲି କହି ମୁତି ଦେଲା । ଶିଆଳକୁ ଖେଳିଆ ବାନ୍ଧିଦେଇଥାଏ । ଖେଳିଆ ଖାଇସାରି କରି କେନ୍ଦୁ ବୁଦା ମୂଳେ ଶୋଇ ରହିଥାଏ । ଶିଆଳ କେଡେ କଷ୍ଟରେ ଫିଟି ଫୁଟା କରି ଆସି ବାଟରେ ବାଘଟାକୋଏ ପାଇଲା । ଶିଆଳ କହିଲା ବାଘଭାଇ ମତେ ଟିକେ ସାହାଯ୍ୟ କର ବାଘ କହିଲା ଯେ ତକୋଏ କିସ୍ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । ନାହିଁ ଆମେ ଖେଳିଆ ଆର୍ ମୁଁଏ ଭୂଜି କରିଥିଲୁ ଯେ ମକଇଁ ବାନ୍ଧିଦେଇ ସବୁଯାକ ଶିକାର ଆର୍ ଭାତ୍‌ଲା ସରାଣ୍ ଖାଇଲା । ସେଠୁଁ ଏ ବାଟେ ପଳାଇଶି । ବାଘ୍ କହିଲା ଚାଲ ହିନ୍ତିଲେ । ଗଲାଇଁ ଯେ ଗଲାଇଁ ଯେ ବାଟ ତଳାରେ ଶଳା ଖେଳିଆ ଆରାମ୍‌ରେ ଶୁଇଛି । ସେଠି ପୁହ ି ଶିଆଳ କହିଲା ସଳା ତୁଇ ମକଇ ବାନ୍ଧିଦେଇ ଭାତ, ମାଉଁସ ସବୁ ଖାଇଦେଇକରି ଏଠି ଆରାମ୍‌ରେ ଶୁଇସଛୁ ତକୋଏ ଇଲାଗ୍ ମାରିଦେଇ ଖାଇଦେବୁ କିନ୍ତୁ ଖେଳିଆ ଭାରି ଚାଲାକ ଦେଖି ଦେଖି ମୁଁଇପରା ରାଜାର ଖଣ୍ଡାଟା ଜୁଗିଛେ, ଦେଖି ଦେଲା ଯେ ଶିଆଳ ଖଣ୍ଡାଟା ପରି ପତରଟା ଚିଲ୍ ଚିଲ୍ କରୁଛି ପୁଣି ଖରାଦିନ । ଖେଳିଆ କହିଲା ର ଟିକେ ମୁଇଁ ଖଣ୍ଡେ ଦୂର ଜାଏ ତାପରେ ତମେ ଇଖଣ୍ଡାଟାକୋଏ ତମେ ଧରିଥିବ । ଶିଆଳ କହିଲା ଦେଖୁ ରାଜାର ଖଣ୍ଡାଟା କେତେ ଧାର୍ । କିନ୍ତୁ ଧରି ଦେଖିଲା ଯେ କେନ୍ଦୁ ବୁଦାର ପତ୍ର । ସଳା ଖେଳିଆ ଆମକୋଏ ପେନ୍ଦିଦେଲା । ଚାଲ ସକାଳୁ ଇଲାଲେ ମାରିଦେବା । ଯାଉଁ ଯାଉଁ ଶିଆଳ ଓ ବାଘ ବାଟରେ ଭାଲୁକୁ ପାଇଲେ ଶିଆଳ ଓ ବାଘ ପଚାରିଲେ ଇବାଟେ ଖେଳିଆ ଯାଇଛି କି ଭାଲୁ କହିଲା ହଁ ଇବାଟେ ଯାଇଛି ତା ଚାଲ ସକାଳୁ ମାରିଦେବା ଗଲାଏଁ ଯେ ଗଲାଏଁ ଯେ ବାଟରେ ବରଳି ଗଛ ତଳ ବସିଥାଏ । ସଳା ଖେଳିଆ ତକେ ଇଲଗ୍ ମାରିଦେମୁଁ । ଖେଳିଆ କହିଲା ଯେ ପାଟି ନା କର ମୁଁ ପରା ରାଜାର ମହୁ ଗା ଜଗିଛେ ।ତମେ ଏଠି ଟିକେ ଜଗିଥ ମୁଁ ଖଣ୍ଡେ ଦରକୁ ଗଲେ ତୁମେ ଏହି ମହୁକୁ ଗଛକୁ ହଲାଇ ଦେବ । ଶିଆଳ, ବାଘ ଓ ଭାଲୁ ସେହି ଗଛକୁ ମହୁଫେଣା ଭାବି ଗଛଛରେ ଛଡି ତୋଳିବ ବୋଲି ଛାହିଁଲା । ବାଘ ଗଛକୁ ହଲାଇ ଦେଲା । ଠିକ୍ ସେତିକି ବେଳେ ବିରିଡି ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଶିଆଳ, ବାଘ ଓ ଭାଲୁ ମାନଙ୍କୁ କାମୁଡିଲେ । ଏଥର ରାଗିଯାଇ ଶିଆଳ, ବାଘ ଓ ଭାଲୁ ସଳା ଖେଳିଆକୁ ଏଥର ଛାଡିବାନି କହି ଆଉଥରେ ଖୁଜିବାକୁ ଚାଲିଲେ । ଏଥର କିନ୍ତୁ ସଳା ଖେଳିଆକୁ ଛାଡିବାନି ସେ ତେବେ ଠିକ୍ ହାଣ୍ଡିରେ ଖେଳିଆ ବାଲି ଭାଜୁଥାଏ । ସେତିକିବେଳେ ଶିଆଳ,ବାଘ ଓ ଭାଲୁ ସେଟାରେ ପହ ିଲେ । ସଳା ଖେଳିଆ ତୁ ଏଠି ଆମକୁ ସଳା ରାଜାର ମହୁଫେଣା ଜଗିଛେ କହି ବିରିଡିଗାକେ ଆମକୁ ଜବାଇ ଦେଖୁଛ ଆମର ଦେହ ଗୋଡ କେମିତି ଫୁଲିଯାଇଛି । ତତେ ଏବେ ମାରିଦେବୁ । ଖେଳିଆ କହିଲା ରହ ରହ ରାଜାର ଘର ଭୁଜା ଭାଜିବା ପାଇଁ କହଛନ୍ତି ବସ୍ ଯଦି ଖାଇବ ହେଲେ ଶିଆଳ, ବାଘ ଓ ଭାଲୁ ବସି ପଡିଲେ । ଖେଳିଆ ବାଲି ଭାଜି ସାରି ସେମାନଙ୍କୁ ଆଁ କର ବୋଲି କହିଲା । ତାଙ୍କ ପାଟିରେ ଗରମ ବାଲି ଢ଼ାଳି ଶିଆଳ, ବାଘ ଓ ଭାଲୁ ମରିଗଲେ । ସରିଗଲା ।

| | | | |
|---|---|---|---|
| ଶବ୍ଦାର୍ଥ :- | ହିଁ - ସେମାନେ | ହେଠୁଁ - ପରେ | ସୁଆକ୍ - ଠକିଦେଲା |
| | ଖଣ୍ଡିଏ - କୁଡିଏ କିଲୋ | କେମତ - କିପରି | ବୋକଏ - ସେଥିପାଇଁ |

| | | |
|---|---|---|
| କୁକୁଳି - କୁକୁଡା | ଚୁରାଇ - ଚୋରି କରିବା | ପିଡ - ମାଡ ମାରିବା |
| କୁକୁଳିଲାକୋଏ - କୁକୁଡାମାନଙ୍କୁ | | |
| ମାଉଁସ - ମାଂସ | କେଡେ - କେତେ | ରାଇକଳ - ଏକ ପ୍ରକାର ଦଉଡି |
| କଷ୍ଟରେ - ଦୁଃଖରେ | ଖଣ୍ଡା - ଛୁରୀ | ଚକ୍ସ୍ - ଜୋର କରିବାନ୍ଧିବା |
| ଭୂଜା - ମୁଢ଼ି | ଫିଟି ଫୁଟା - ବନ୍ଧାରୁ ଖୋଲିବା | |

# ଜିଦିଆ ଟୋକା ଓ ସତୀ କନ୍ୟା

ଗଟେ ରାଇଜ୍‌ରେ ରାଜାଟେ ଥିଲା । ତାର୍ ଗଟେ ବଲି ଝିଅ ଟିଏ ଥିଲା । ସିଏ ଏତେ ସୁନ୍ଦରୀ କେଣ୍‌ସି ରଜା ରାଜ୍ କୁମାରୀକଏ ବାହା ହିନା ପାରନ୍ତ୍ । ଗଟେ ଗାଁରେ ବୁଢ଼ାଟିଏ ବୁଢ଼ୀ ଟିଏ ରହୁଥିଲାଏ । ତାଙ୍କର ତିନ୍‌ଟା ପୁ ଦୁଇଟା ବାହାଘର୍ କରିଦେଲା । ଆରିଗଟେ ପୁ ବାହାନାକରି ଦେଲାଏ ସିଏ ଏକ୍‌ଟିଆ ହଇରାଣ ହେଲା । ସିଏ ମାକର୍ କଏ କହିଲା ମା ମକଏ ପିଠାପଣଅ କରିଦେ ମୁଇ ରାଇଜ୍ ଛାଡି ରାଇଜ୍ ବୁଲୁଯିବି । ଜାଣିକରି ମକଏ ବାହାନାକଲ ବଲିକରି କହିଲା । ପିଠା ପଣା କରିଦି କରି ମାଙ୍କ ଦେଲା କଏ ପୁଅକ ପିଠ ନିକରି ଗଲାଯେ ଗଲାଯେ ବାଟ୍‌ରେ ଗଟେ ଭାଲୁଟିଏ ପାଇଲା । ଭାଲୁଟାକଏ କହିଲା ଛାଡିଦେ ମକଏ ମୁଁ ଛତିଶ୍‌ରାଇଜ୍ ଯା ସଏ ବଲାକଏ ଛାଡିଦେଲା । ଆରିଟିକେ ଆଗ୍‌କଏ ଗଲାଯେ ଛୁଆଳି କୁକୁଡାଟିଏ ପାଇଲା । କଏ ଛାଡିଦେ ମୁଇ ରାଇଜ୍ ବୁଲି ଯାସଏ ବଲା । ଖୁଦ୍ ଗଣ୍ଡେ ଦେଲାକଏ ଛାଡି ଦେଲାକଏ ଗଲା । ଆରି ଆଗ୍‌କଏ ଗଲାଯେ ବାଘଟିଏ ପାଇଲା । ତାକଏ ଛେଲ୍ ଦେଲା କଏ ଛାଡିଦେଲା । ହାତୀଟିଏ ପାଇଲା କଏ ତାହା କଏ ଡାଲ୍ ଧାନ୍ ଦେଲା । ଇତିର୍ କରି କରି ଗଲା ଯେ ଗଲାଯେ ଗଟେ ନାଳ ତଳା କର ଘର୍ ଟାକଏ ଝିଅ ବେଶ୍‌ରେ କହିଲା ମାଉସୀ ଗ ମାଉସୀ ଆଜି ନାହିଁ କାଲି ନାହିଁ କିଏ ମାଉସୀ ମାଉସୀ ବଲସ୍ ଦେଖିଲା ତୁଇ ଆଇ ଆଇ ଘରଜଏ । ମାଉସୀ, କ ଦିନ ଫୁଲ ବିକି ବିକି ବଂଚୁଥିଲା । ସବୁଦିନର୍ ଯାର୍ ଘର୍ ଆଟେ ଫୁଲ ବିକି ନିଥାଏ । ଦିନେ ମାଉସୀ କ ଗାଧିଗଲା କଏ ସିଏ ଫୁଲ ଗନ୍ଥୁଲା ହିରା ଟିଏ ମଲ୍ଲୀ ଟିଏ ଦେଲା ଯେ ଏତେ ସୁନ୍ଦର ମାଉସୀକ ଦେଖି କରି ଖୁସି ହେଲାଲା ଇ ଫୁଲଟା ରଜାର୍ ଘରେ ଦେବି ବଲା । ମାଉସୀକ ଫୁଲମାଲ୍ ବିକିନେଲା ଫୁଲ୍ କିଣଗ ଫୁଲ୍ ବଲି ଡାକିଲା କଏ ରଜାର୍ ଝିଅ ଆସି କରି ଫୁଲମାଲ୍ ଦେଖିଲା ଯେ ଅତିସୁନ୍ଦର ଇ ମାଲ୍‌ଟା କିଏ ଗନ୍ଥିଛି ବଲା ମୁଇ ବଲାକଏ ନାହିଁ ତମର ଘର କଏ କିଏ ଆସିଛି ତାର୍ ସାଙ୍ଗେ ମୁଇ ଫୁଲ ବସବି ବଲା । ମାଉସୀକ ଆସିକରି କହିଲା ରାଜାର୍‌ଝି ତରସାଙ୍ଗେ ଫୁଲ ବସିଆକ୍ ବଲା ।ଦୁଇଜଣ ଯାକ ଫୁଲ ବସଲା ଏଲା ଏଏକାଥାଳିକେ ଭାତ୍ ଖାବା ବଲା କଏ ନାହିଁ ତ ମେ ରଜାର୍ ଝି ମୁଇ ପରଜାର୍ ଗଟେ ଗଟେ ଥାଳିକେ ଖାବା ଏକା ପାସ୍ କେ ବଲା । ହଁ ବଲାଏ ଏକାଠି ସହିବା ବଲାକଏ ନାହିଁ ଗଟେ ଗଟେ ଖଟରେ ଏକା ପାସ୍‌କେ ସହିବା ବଲା । ସଇଲାକଏ ଝିଅଟା ପିଲା ହେଲା । କଏ ରଜାର୍ ଝିକର ନାକ୍‌ରୁ ଦୁଇଟା ସାପ୍ ବାହାରିଲାଏ । ସାପ୍‌ଲା ଦେଖିକରି ପିଲାଟା ଖଣ୍ଡାଳା ଆଣିକରି ମାରିଦେଲା । ସବୁ ଛୁରୀ ଖଣ୍ଡା ସବୁ କୁରେ ପକାଏ ଦେଲା । ଝିଅଟା ଉଠିକରି ଦେଖିଲା ଯେ ପୁଅଟା ଛୁରୀ ଖଣ୍ଡା ଖଜ୍‌ଲା ଯେ ନା ପାଇଲକଏ ତାର ବାପା ମା କର କଏ କହିଲା ସମସ୍ତଙ୍କର କଏ ପାରଲି ଇତା କଏ ନା ପାଇଲି ବଲା । ସିପିଲାଟା ସାଙ୍ଗେ ବାହାଘର କରିଦେଲାଏ । ତାଙ୍କି ରାଜ୍ ଘୁଡା ସୁନା ଗହଣା ଯତୁକ୍ ଦେଲାଏ ବିଦାଏ ଦେଲାଏ । ପିଲାଟା ଘରକଏ ଆଣ୍‌ଲା କଏ ବାଟ୍‌ରେ ଗଟେ ଛେଳିଆକଏ କହିଲା ଏ ଛେଳିଆ ଭାଇ ଯା ମର୍ ମାକଏ କହିଦେବେ ତର୍ ପୁଅ ବହୁ ଆସସନ୍ତ୍ ବଲି ଗଲା ଛେଳିଆ

କହିଲା ଏ ସାହେବାଣ୍ ବୁଢ଼ୀ ତର୍ ପୁଅ ବହୂ ଆସସନ୍ତ୍ । ହଳଦ୍ ଗୁଣ୍ଡ ବାଟିକରି ପାଣି ଲୁଟା ରେଡି କରି ରଖିଥା ବଲାକଏ । ଏ ପୁତାର ମୁହାଁ ମର୍ ପୁ ବାର ବର୍ଷ ହେଲା କେନ୍ଆଡେ ଗଲା ଯେ ମରିଛିକି ବଚିଛି । ତୁଇ ବହୂ ଆଣସି ବଲସସ୍ ବଲା କଏ ପଲାଲା । ଆସଲାଲ୍ କହିଲା ତର ମା ତା ପୁତାର ମୁହଁ ବଲି କହିଲାଗ୍ଲା ବଲାକଏ ହଁ ହିଥିଲେ ହେଲେ ହିଁ ଯିବୁ ବଲା । ଗଲାଏକଏ ମାକ ଦେଖିକରି ଅଚେତ୍ କରି ପଡିଲା । ଉଠଲାଏ ଉଠିକରି ଚୁମା ଚୁମି କରି ଘରେ ପଶ୍ଲା ସିଦିନ୍ଠୁ ସାନ୍ ପୁଅ କରଠି ବୁଢ଼ି ଆର୍ ବୁଢ଼ା ରହି କରି ଖାଲାଏ ।

ଶବ୍ଦାର୍ଥ:-

ଗଟେ - ଗୋଟିଏ ରାଇଜରେ - ରାଜ୍ୟରେ
ବଲି - ମାତ୍ର
କେଣସି - କୌଣସି
ହଇରାଣ - କଷ୍ଟ, ଦୁଃଖ
ମକଏ - ମୁଁ
ଦିକରି - ଦେବା
ଆଗ୍କଏ - ଆଗକୁ
ଯାସଏ ବଲା - ଯାଉଛେ କହିଲା
ତାକଏ - ତାକୁ
ଛେଲ୍ - ଛେଳି
ଇତିର୍ - ଏମିତି
ନାଳ ତଲା କର ଘର - ନଇଁ ପାଖରେ ଥିବା ଘର
ଘରକଏ - ଘରକୁ
ବେଶ୍ରେ - ରୂପରେ, ଛଦ୍ମ ବେଶରେ
ଫୁଲ ବସିଲା - ମିତ ବସିଲା
ଖଣ୍ଡା - ଛୁରୀ
ସି - ସେହି
କେନ୍ ଆଡେ - କେଉଁଆଡେ
ଛେଳିଆ - ଛେଳି ଚରାଉଥିବା ପିଲା
ଲାଗିଲା - କଳି ଝଗଡା ହେବା

## ବରଗଛର ଭୂତ

ନାମ - କୁଳମଣି ନାଏକ
ଶ୍ରେଣୀ - ନବମ

ଆମ ଗାଁ ନାଳ ପାଖ ତଳକଏ ଲାଗି ଲାଗି ତିନ୍ଟା ଝଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ଆସି । ଅନ୍ଧାର

ହେଲେ ଦେଖିଲେ ଜଣା ପଡଥିଲା ଯେମତ୍ ତିନ୍‌ଟା ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ ଠିଆ ହୋଇଥାନ୍ତ୍ । ହିଁ ବଳଗଛ ମୂଳେ ଭୂତ ଆର ଭୂତଣୀ ସାଙ୍ଗ୍ ହୋଇ ରାତିରେ ଆସନ୍ତ । ଚିକୁ, ଚିନୁ, ଟିନୁ, ମୁନୁ ଦିନେ ଚାର ଜଣ ଯାକ ସାଙ୍ଗ୍ ହିକରି ସିବାଟେ ଇସକୁଲ୍ ଗଲା ବେଳେ ଡରି ଡରି ହିଁ ବରଗଛ ଆଡକଏ ଦେଖି ଦେଖି ଆସନ୍ତ୍ । ଚିକୁ କହେ, ହି ଝଙ୍କାର ବଳଗଛକେ ରାତିରେ ନିଷ୍ଟନ୍ ହେଲେ ଭୂତ ଦେଖାଯାଆନ୍ତ । ଭୂତୁଣୀ ଆସେ ତାର ପିଠ୍ କେ ଥାଏ ଗଟେ ମୁଣୀ ମୁଣିରେ ସିଏ ପିଲାଳାକଏ ମାରିକରି ପୁରାଏଥାଏ । ସେ ରାତିରେ ହିଁ ବାହାରି ହାତ୍, ଗୋଡ୍, ମୁଣ୍ଡ ସବୁ ରଟ୍ ରଟ୍ କରି ଭାଙ୍ଗିଦେଏ । ପଛେ ନିଆଁ ଜାଳଏ କରି ଭୂତ୍ ଆର ଭୂତଣୀ ନିଆଁରେ ଛେଙ୍କି ଛେଙ୍କି ଖାଆନ୍ତ୍ । ଝାମ୍ପୁଲା ମୁଣ୍ଡିଆ ଭୂତ ଏତିକି ବେଲ୍‌କଏ ଆଖି କଟ୍ କଟ୍ କରି ନିଆଁ ପାଖରେ  ବସଏ । ସେ ଚାରିଜଣ ଯାକ ମଧରୁ ମୁନାଟା ଟିକେ ଡରୁଆଟା ସିଏ କହିଲା ଯେ ଏତେ ପିଲା ସବୁଦିନ କେମତ୍ କରି ମାରଏ ଲା ଆଣଏ । ଆରେ ତୁହି ଶୁଣି ନାହିଁ ସେ ଭୂତୁଣୀ ଟା ପିଲା ଶିକାର କର୍‌ବାକଏ ଓସ୍ତାଦ୍ । ସିଏ ଉଣ୍ଡି ଉଣ୍ଡି ଏକ୍‌ଟିଆ ହିଁ ଜେନ୍ ପିଲାକ ପାଇଲେ ଏମତ୍ ବାଗରେ ତାର ବେକ୍ ଟାକଏ ମଣି ଦେଏ ଶବଦ କରି ନା ପାରଇ । ତା ପରେ ମୁଣି ଭିତରେ ପୁରାଏ କରି ପିଠିରେ ବହିକରି ନେଏ । ଏତିକି ବେଳେ ଲକ୍‌ଲା ଭୂତ ଆର ଭୂତଣୀକଏ ନିଖାଲ ନିଜର ଆଖିକେ ଦେଖନ୍ତ୍ । ସେମାନଙ୍କର ଭିତ୍‌ରୁ ଚିକୁ ଟିକେ ସାହାସିଆ ଦେଖା ହେଲା, ହେଲେ ଭିତରେ ଟିକେ ଗୁଡୁ ପୁଡୁ । ଭୂତ କଥାରେ ତାର ସତ୍ ହେଲା ନାହିଁ ସିଏ ଏମିତି କେତେ ଥର ମା କରକଏ ପଚ୍‌ରାଲା ଭୂତ ବିଷୟରେ । ତାର ମା ସବୁବେଲ୍‌ଏ ସେଇ ଗଟେ ଉ   ର ଦେଏ ଯେ ଭୂତ ଫୁଟ୍ ଛୁଛାକ୍ ଗଟେ ଦୁର୍ବଳ ମୁହୂ  କଏ ଭାବନାର ରୂପକଏ ଦୁର୍ବଳମନର୍ ଲକ ଭୂତ ବଲି କହନ୍ତ୍ ।ଏବେ ଚିକୁର ସାହାସ ବଡ୍‌ଲା । ସେ ପିଟଲା ତିନ୍ ଚାରଟା ଠେଙ୍ଗା ପାହାର । ଇଲାକ୍ ଭୂତ୍‌ଟା ଦବ୍‌ଡି ପଳଲା । ଭୂତୁଣୀଟା ପାଦ୍ ଧେରି ପକଲା । ଆମେ ଆରି ଏଥର ଭୁଲ ନା କରୁ ବଲି କହି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଭୁଲ ମାଗ୍‌ଲା । ବିଶୁଆ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ବଲା ହିଁ ଭୂତଟା ହେଲା ତମର ସାଙ୍ଗ ଚିନୁ ସିଏ ମକଏ ପଇସା ଦେଇ ବଡିଆଁ  ଡେରେସ ପିନ୍ଧାଇ ଏକାମ୍ କରିବାକଏ କହିଥିଲା । ଚିକୁର ବୁଝିବାକଯ୍ ଆରି କିଛି ବାକି ରହିଲା ନାଇ । ଇସବୁ ହିଁ ଚିକୁର ଖେଚର୍ କାମ । ତା ଆର୍ ଦିନ ଚିନୁ ଲାଜ୍‌ରେ ଚିକୁର ମୁହଁହୁଁଟାକଏ ନା ଦେଖ୍‌ଲା । ତାର ପରେ ବେଶି କଷ୍ଟ ଆର ଲାଜ୍ ବଦନାମରେ ସିଏ ନିଜର୍ ହାତ୍‌ରୁ ଘ  ।ଟା ଖୋଲି କରି ହାତକୁ ବଢାଇ ଦେବା ବେଳେକଏ ଚିକୁ ଯୁର ଭଲରେ ହସି ଉଠିଲା ଆରି ଚିନୁ ହିଁ ହସରେ ଚମ୍ କିଲା । ସେ ଚିନୁକୁ ଘ  ।ଟା ଫେରାଏ ଦେଉ ଦେଉ କହିଲା ଶୁଣ ଚିନୁ ତୁଇ ଆଜ୍ ଠାରୁ ଇସବୁ ଯାକ ଖରାପ୍ ଗୁଣ ଛାଡ୍ । ନା ଛାଡ୍‌ଲେ ମୁଁଇ ସବୁ କଥା ଗାଁରେ କହିଦେବି ବଲା । ଚିନୁ ଚିକୁର ହାତଟା ଧରି କରି କହିଲା ଛାଡ୍ ଭାଇ ତୁଇ ଇକଥା କାହାକଏ ବିନା କହିବେ ବଲି କରି କହିଲା ।

ଶବ୍ଦାର୍ଥ:- କଏ - ପଟେ

ଝଙ୍କାଳିଆ - ବୁଦାହୋଇ ରହିଥିବା

ଆସି - ଥିଲା

ଯେମତ୍ - ଯେମିତି

ହିଁ - ସେଠାରେ

ଆର୍ - ଆଉ

ହିକରି - ହୋଇକରି

ଯାଆଥାନ୍ତ୍ - ଯାଉଥିଲେ

ସଇସକୁଇ - ସେହିସ୍କୁଲ
ହିଁ ବରଗଛ - ସେହି ବରଗଛ
ନିଶୁନ୍ - ଚୁପ୍ ଚାପ୍ ଜାଳଏ
- ଜାଳିବା
ଶେଙ୍କି ଶେଙ୍କି - ପୁଡେଇ ପୁଡେଇ
ଝାମ୍ପୁଲା - ଝାମ୍ପୁରା
କେମତ୍ - କେମିତି
ମାରଏଲା - ମାରିଲା
ଆଣଏ - ଆଣିଲା ସ୍ତୋଦ
- ପ୍ରସ୍ତୁତ୍ ହେବା
ଉଣ୍ଡି ଉଣ୍ଡି - ଗଡି ଗଡି
ଏମତ୍ ବାଗରେ - ଏହିପରି ଭାବରେ
ଶବଦହିଁ କରିନା ପାରଇ - ଶବ୍ଦକରିପାରେ ନାହିଁ
ମଣିଦିଏ - ମୁଡ଼ିଦିଏ
ମୁଣି - ପକେଟ
ନେଏ - ନିଏ
ଲକ୍ଲା - ମଣିଷ ଗୁଡିକ
ନିଖାଲ - ନାହିଁ
ଗୁଡୁ ପୁଡୁ - ଭାଁ ଭାଁ କରନ୍ତି
ଇତିର୍ - ଏତିକିରେ
ପଚରାଲା - ପଚାରିଲା
ଛୁଛାକ୍ - ମିଛ, କିଛିନାହିଁ
ମୁହୁତ - ମୁହଁଟି
ଲକ୍ - ମଣିଷ

## ଶାହାଁଲା

ନାମ - କୁଳମଣି ନାଏକ
ଶ୍ରେଣୀ - ନବମ

ଏକ ରାଇଜ୍‌ରେ ଗଟେ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ଥିଲା । ତାଙ୍କର ଗଟେ ପୁ, ଗଟେ ଝି ଥିଲାଏ । ତାର ପୁଅକ ସବୁଦିନ୍ ଛେଲ୍ ଚରାଏ ନେଁ । ଚରାଏ ଚରାଏ ସବୁଦିନ୍ ଘର୍‌କଏ ଭାତ ଖାଇ ଆସଏ । ଇଥିର ସବୁଦିନ୍ ଖାଇ ଆସବାକଏ ଅଳସଲା । ତାର ବାପ୍ ଆର ମା କଏ କହିଲା ମୁଇ ସିଠି ଘର୍ ବନାଏ କରି ରହିବି ବଲା । ତାର ପରେ ସିଜଙ୍ଗଲରେ ଘର୍ ବନଲା ହେଲା ସିଠି ରହିକରି ଛେଲ୍ ଚରଲା । କିଛିଦିନ୍ ଚରଲା ପରେ ଦେଖିଲା ଯେ ତାର୍ ଘର୍‌ଟା କିଏ ଲିପି ଲୁପା କରି ସୁନ୍ଦର କରିଦେଲା । ଆର ଦିନ୍ ଛେଲ୍ ଚରାଏ କରି ଆସ୍‌ଲା ବେଳେ ଦେଖିଲା ଯେ ଭାତ୍ ତୁଣ ରାନ୍ଧିକରି ରଖିଥିଲା । ଭାବି ଭାବି କରି ଯାହା ହେଲେ ହେଁ ଖାବି ବଲା ଖାଇଲା । ଦିନେ ଜଗିଲା ଦୁଗାଲ୍ କନକେ ଗଟିଏ ଝିଅ ଶାହାଲ୍ ଗଛରୁ ବାହାରି

କରି ଆସଲା । ପିଲାଟାର୍ ଘର୍‌ଟା ଲିପି ଲୁପା କଲା ଭାତ୍ ତୁଣ୍ ରାନ୍ଧିସାରି ଗାଧି ଗଲା । ଆସିକରି ଭାତ୍ ବାଡିକରି ଖାଇସାରି ପଳାବି ବଲଥାଇ ପିଲାଟା ଦୁଗାଲ୍ କନାରୁ ବାହାରି ଧରିପକ୍‌ଲା ।ଝିଅଟା କହିଲା ଛାଡିଦେ ମୁଁଇ ହାଡିଟା ବଲା ସିଏଇଁ ମୁଁଇ ହାଡିବଲା । ଇନ୍ତି କୁହାକୁହି କରି ଛାଡିଦେଲା । ଦେଖ୍‌ଲା ଯେ ଶାଲ୍ ଗଛକେ ପଶିଗଲା । ପିଲାଟା ଘର୍‌କଏ ପଳାଲା ବାପ୍‌କଏ ଆର ମା କରକଏ କହିଲା । ମୁଁଇ ଗଟେ ଗଛଟାକଏ ବାହାହେବି ବଲା । ବାପ୍‌କ ଆର୍ ମା କ ନାହିଁ ବଲାଏଁ ପୁଅକ୍ ମରବି ବଲା । ତାର ପରେ ବାପ୍‌କ ଆର୍ ମାକ ହଁ ବଲାଏ । ପୁଅକର ଘରକଏ ଗଲାଏ ଗାଁର ସୁଭିଏଁ ମଧ ଗଲାଏ । ପିଲାଟା କହିଲା ଇଶାଳ ଗଛଟା ଇଠାଣୁ ଇଟିକି କାଟ୍‌ବ ବଲି ମାପିଦେଲା । କାଟିକରି ଆଣିଲାଏ ତାର୍ ପରେ ବାହାଘର କରିଲାଏଁ, ଭୁଜି ଭାତ୍ ଖାଇକରି ପଳଲାଏଁ ।

ତାର୍ ପରେ ପିଲାଟା ଝିଅଟାର୍ ରହଥିଲା ଗଛ ଖୋଳଟା ପୁଳିଦେଲା । ଝିଅଟା ମହର୍ ଦେହଟା ଜଳିଗଲା ବଲା ପିଲାଟା ଝିଅଟାର ଦେହେକେ ଘିଅଦେଲା । ଭଲ ହେଲା ପିଲାଟା ତାର୍ ଘରକଏ ନେଲା ବାପକ୍ ମାକ ଦେଖଲାଏ ଯେ ଅତି ସୁନ୍ଦର ବହୂଟା ବିଅସ୍ ହିକରି ପଡିଲା ବେହୁସ୍ ପାଣପୁଣା ପିଆଇ କରି ଉଠିଲାଏଁ । ପିଲା ତାର ବାପ୍ କରକଏ ଆର ମାକରକଏ କହିଲା ମୁଁଇ ବଇତ୍ ବଣିଜ୍‌କଯ୍ ସୁନାଗହଣା ଆଣ୍‌ବାକଏ ଯିବିବଲା । ତାପରେ ତାର ଭଉଣୀ କରକଏ କହିଲା ଯେ ନାଳକଏ ଗାଧିଯିବ ନାହିଁ ବଲା କୁରେ ଆର୍ ବନ୍ଦରେ ଗାଧିବ୍ ବଲା । ନାହାଁ ହେଲେ ରାଜା ଦେଖ୍‌ଲେ ନେବାକ୍ ବଲାଲା ସିଏ ବଇତ୍ ବଣିଜ୍ ଗଲା । ଆର୍‌ଦିନ୍ ନଣନ୍ଦ୍‌କ ସାଙ୍ଗ୍‌ରେ କୁକଏ ଗାଧିଗଲା ଯେ କୁରେ ରଜାର ଚାକର୍‌ଲା ଖାର୍ ପାକା ଦିଥିଲା ଯେ ମଇଳା ହି ଥିଲା । ବନ୍ଦ୍‌କଏ ଗଲାଯେ ବନ୍ଦ୍‌ରେ ଗୁଳିଆ ହି ଥିଲା । ହିଁ ବଳେ ବଉକ ନାଳକଏ ଗାଧିଯିବା ବଲା ନଣନ୍ଦ୍‌କ ନାହିଁ ବଲା ହେଲେ ହିଁ ନା ମାନ୍‌ଲା । ତାର୍ ପରେ ଗଲା ଗାଧୁଁ ଗାଧୁଁ ବଉକର ଚୁଟି ଟିଏ ଝଳିପଡିଲା । ଖୁ ।କେ ଦେଲେ ଖୁ ।ଖାକ୍ ପଥର୍‌କେ ଦେଲେ ପଥର ଖାକ୍ ମାଟ୍‌କେ ଦେଲେ ମାଟ୍ ଖାକ୍ ବଲା । ନାଳ ଉପର୍ ଆଡେ ଦେଖ୍‌ଲା ଯେ ଗଟେ ଡିମିର ଫଲ୍ ଟିଏ ଭାସି ଭାସି ଆସଥିଲା । ହିଁ ଫଳଟାରେ ଦେଲା । ତଳି ଆଡେ ରଜା ପଣ୍ଡା ପକାଇଥିଲା । ଧରିଲା କିସ୍ ଫଳଟା ଭାସି ଭାସି ଆସସି ଦେଖ ବଲାକଏ ଦେଖ୍‌ଲା ଯେ ଚୁଟିଟା ମାପି ଦେଖ୍‌ଲା ଯେ ରଜାର୍ ମୁଣ୍ଡେ । ଯାଅ ଯାଅ ବେଗେ ଦେଖ ଦେଖଲାଏ ଯେ ଅତି ଅତି ସୁନ୍ଦରଟିଏ । ଆସ୍‌ଲା ହାର୍ ରାଜାକଏ କହିଲା ତୁମର ରାଣି ଏତ୍‌କି ସୁନ୍ଦର ନାହିଁନେ ବଲାଏ ଯା ଆଗଲା ବେଛେକବଲା । ରଜା କହିଲା ଯାଅ ଫଙ୍କିରାଜ ଘୁଡ଼ା ଆଣ ବଇଲା । ଗଲାଏ ପଙ୍କରାଜଘୁଡା ଆଣଲାଏ । ବଉକରକଇ ନେଲାଏକଏ ନଣନ୍ଦକ ଯୁର କାନ୍ଦ୍‌ଲା ଘରକଏ ପଳାଲା । ଘରେ ଯାଇ କରି କହିଦେଲା । ପିଲାଟା ବଏତ୍ ଆସଲା ଦେଖ୍‌ଲା ଯେ ଘରଜାକ ଘରେ ନାହିଁ । ବାପ୍‌କର ବଣିଜ୍‌ରୁ ଆର ହିଁ ଠୁ ଭଣିକର କଏ ପଚରଲା ଭଣିକ କହିଲା ତୁମର ଶାହାଳା ହେତେ ହଟିଆ ଯେ ନାମାନ୍‌ଲା କଏ ନାଳ କଏ ଗାଧି ଯାଇଥିଲୁ ରଜାଘର ନେଲାଏ ବଲା । ହିଁ କଏ ଭାଇକ ଯୁଗି ଭିକାରି ସାଜି ଭିକା ମାଗି ମାଗି ରଜାର ଘର୍‌କଏ ପହଁଚିଲା । ରଜାଘର ଭିକାଦେଲାକଏ ନା ନେଲା କହିଲା ତମର ପରାଏ ନୂଆଁ ବଉ ଆଣିସ । ସିଏ ଦେଲେ ନେମିଁ ନାଲେ ଆଙ୍ଗୁଠ୍ ଟାଲେ ଦେଖାଏ ଦେଏ ବଲା । ନୂଆଁ ବଉଟା ଦେଲାକଏ ଛୁରିମାରିକରି ମରି ଗଲା ରଜା ଫିଙ୍ଗି ଦେଅ ବଲା ନୂଆଁ ବଉଟା । ନାହିଁ ସିଏ ପରାଏ ଯୁଗିଭିକାରି ତାକଏ ଫିଙ୍ଗ ନାହିଁ ତାକଏ ଚନ୍ଦନ କାଠ ଆର ବେଲ କାଠ୍‌କେ ପୁଡାଅବଲା । ବେଲ୍ କାଠ ଚନ୍ଦନ୍ କାଠ୍‌କେ ପୁଡିଲାଏ କଏ ନୂଆଁ ବଉଟା କହିଲା ମୁଇଁ ସବୁ ପୁଡା ଦେଖିଆସିଲି ଯୁଗି ପୁଡା ନାହିଁ ଦେଖ୍‌ବି ବଲା । ଦେଖ୍‌ବାକଏ ଗଲା ସିନିଆଁ କେ ଡେଗିଦେଲା । ଦେଖ୍ ଦେଖ୍ ବଲୁ ବଲୁ ରାଜାହିଁ ଡେଗି ଦେଲା । ରଜାର୍ କନିଆଁ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ହଇରାଣ ହେଲା । ଶିବ ପାରବତୀ ଶୁଣକରି ଆସିଲାଏ । ରଜାର କନିଆଁ କଏ ପଚରାଲାଏ

କଏ କହିଲା ଯୁଗି ଆର ଯୁଗିଆଣ ମଲାକଏଁ ବଚାଏଁ ଦେବି ବଲାଏଁ । ମନ୍ତର କରି ଯୁଗିଆର ଯୁଗିଆଣର ଗଣ୍ଡି ଅଲଗା ରଜାର୍ ଗଣ୍ଡି ଅଲଗା କରି ଯୁଗି କିଆର ଯୁଗିଆଣକଏ ମୁଣଷବନ୍ଲାଏ । ଯୁଗି କି ଆର୍ ଯୁଗିଆଣକଏ ପଚ୍ରାଲା ରାଜାକଏ କିସ୍ ବନା ମୁ ବଲାଏ କୁକର ବଲାଏ ନାଲେ । ଆରିଥରେ ଚୁର୍ବାକ୍ ବଲା ରାଜାକଏ କୁକର ବନ୍ଲାଏ ହିଁ ଦିନ ଠୁଁ ରଜା କୁକର ହେଲା ।

"ମଗପ ଏତିକି ଫୁଲ ଫୁଟେ କେତକି କାହିଁକି ବାଇଗଣ ଗଛ ମଲୁ
ବଉ ପାଣି ନାହିଁ ଦେଲୁ ।
କାହିଁକି ବଉ ପାଣି ନାହିଁ ଦେଲୁ ଛୁଆ କାନ୍ଦିଲା କାହିଁକି
ଛୁଆ କାନ୍ଦିଲୁ କୁତୁ ଚାବିଲା
କାହିଁକି କୁତୁ ଚାବିଲୁ ଭାତ ନାହିଁ ଦେଲା କାହିଁକି ବଉ ଭାତ ନାହିଁ ଦେଲୁ
ଭାତ ନାହିଁଥିଲା ମୋର ଗପ ସରିଲା ।"

ଶବ୍ଦାର୍ଥ:-

| | | |
|---|---|---|
| ଇତିର୍ - ଏହିପରି | ଭରଯାକ - ନିଜସ୍ୱୀ | ତାର୍ - ତାଙ୍କର |
| ହିଁ - ସେ | ତୁଣ୍ - ତରକାରୀ | ଦୁଗାଲ୍ - କୋଣରୁ |
| ଇନ୍ତି - ଏହିପରି | ଶର୍ଗି ଗଛ - ଶାଳ ଗଛ | ପଲ୍ଲା - ପଳେଇବା |
| ନନି - ବହୂ | ହିକରି - ହୋଇକରି | ବଉ - ଭାଉଜ |
| ଖାକ୍ - ଖାଇଦେବ | ଟାଙ୍ଗର୍ - ପଥର | ଦେଖ୍ଲା - ଦେଖିବା |
| ତଳିଆଡେ - ତଳ ପାଖକୁ | କିସ୍ - କ'ଣ | ଆସସି - ଆସୁଅଛି |
| ଭଣକ୍ - ଭଉଣୀ | ତାକଏ - ତାହାକୁ | ବଚାଏ - ବଂଚେଇବା |
| ହଟିଆ - ଅଭୁଜା, ଭୁଜିଲାନି | ଆରିଥରେ - ଆଉଥରେ | କୁକଏ - କୂଅରେ |

# ସାଧବ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀର କଥାଣୀ

ନାମ - କଳାସିନୀ ଦେହୁରୀ

ଏକ ରାଇଜରେ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଟିଏ ଥିନାଆଁ । ହିତାର ତିନିଟା ପୁଅ । ତିନିଟା ପୁଅ ଯାକ ପାଠ ପଢ଼ିଲାଇହାଁ । ପାଠ ପଢ଼ାଲାଇଯେ ଜୋର ଟଙ୍କା ପଇସା ସରିଲାଇଁ । ହେଲେ ବଡ କହିଲା ଯେ ମୁଁ ବୁଆ ହେତିକିନେ ପଢ଼ିବି, ଆରି ନା ପଢ଼ଇଁ । ସିଏ ମେଟ୍ରିକ ଯାକେ ପଢ଼ିଲା । ମଝିଆଁ ଟା ସିଏ କଲେଜ କଲା । ସାନଟା ଯେ ବିଏ ଯାକେ ପଢ଼ସି । ବଡ ଲାଗି ବହୂ ମାଗି ଯାନ୍ତି ଯେ ମୋର ବୟସ ନା ହେଇ ମୁଁଇଁ ଭା ନା ହେଇଁ । ମାକ କହେ ଯେ ନାହିଁ ପୁଅ ଭା କରିଦେବି ବଉ ମୋର ହାତର୍ ପାଣିଟିକେଲେ ପିଇବି । ପୁଅକୁ ବଲଯେ ମୋରି ଦରକାର ନାହିଁ । ଯେ ବାହାହେବ ସିଏ ରଖିବ ବଲଇ । ହିବଲେ ଥରେ କନିଆଁ ଦେଖି ଗଲାଇଁ ଯେ ମାକ ଆରି କାକି, କକା କନିଆଁ ଦେଖି ଗଲାଇଁ ଯେ ଗନାଇଁ ଯେ କୁଇଡା ଭିତର୍ ବାଟେ ଗନାଇଁ କିନିଆଁ ଦେଖି । ଗଟା ବଡ ଚାକିରିଆ ଘରକଇ ଢୁକିନାଇଁ ସି ଟକିଟା କଲେଜ କରିସି । ଗଲାଇଁ ବଳେ ପାଣି ଲୁଟା ଦେଲା । ଜୁଆର କଲା । ହି ବଳେ ଟକିଟାହିଁ ମାକ କହିଲା ତୁମେ କାହିଁ ଆଇସ । ହିକବଳେ ତମର ଟକିଟାକ ଦେଖି ଆଇସୁଁ ଯେ ଦେବ କି ନାଇଁ । ଆମର

ଟକିଟା ପାଠ ପଢ଼ିଛି, ଚାକୁରିଆ ଘର ଖଜସି । ଟକାର ମାକ କହିଲା ଯେ ଆମର ଟକାହିଁ ମାଷ୍ଟର ଚାକିରି କରସି । ଟକିଟାର୍ ମାକ କହିଲା ଯେ କେଟି ଚାକିରି କରସି । ନାହିଁ ଆମର ପାସ୍‌କେନେ ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢ଼ାସି । ଥରରେ ନାହେଇ ଆଥରେ ଆସିବ । ଦେଅ ହନ୍ତେଲେ ସମ୍‌ଦଣି ଫଟ ଦୁଇଟା ବଉ ମାନଟୁଁ ନେଲେ ଦେଖାବି । ଟକାଟାର ମନ କଲେହେଲେ ଆଉ ଥରେ ଆସିମୁଁ । ହାପ୍ ଫଟୋ ଟିଏ ଫୁଲ୍ ଫଟୋ ଟିଏ ଦେଲା । ହିଁ ବଳେ କକା, କାକି, ମାଙ୍କ ପଳାଇଁ ଆଇନା ଯେ ତାଙ୍କର ଟକାଟା କଓଇ ଫଟଟା ଦେଖାଦେନାଇଁ । ହିବଳେ ଟକାଟା କହିଲା ଯେ ଏଳାକ୍ ଇ ଦେଖି ଦେଖି ବୁଢ଼ି କଲିନେ । ଯାଉ ଯାର ମାନକଓଇ ହେସି ଭା ହେବ । ମୁଁ ହେଲେ ଭା ନା ହେଇଁ । ହିବଳେ ଆରି ଗଟେ ଟକାଟା ଥିଲା ଯେ ଏ ଗୁରୁ କିସ୍ କହେ ଟକିଟା କଓଇ ମନକଓଇ ନା କର୍‌ସି । ଟକିଟା ତା ସୁନ୍ଦିରି ଆସି ଦେଖିବାକ ଓଇ ଭଲ ଲାଗସି । ଯା ହନ୍ତଲେ ଭା ହେବେ ମୁଁ ନାଁହେଉଁ ବଲା । ଆମକଓଇ ହେଲା ଦେମାଇଁ କି ଗରିବ୍ ଘରକଓଇ ତମେ ଯେ ଭାଇ ଚାକିରି କର୍‌ସ । ମୁଁ ହେଲେ ହିଁ ନା ଯାଏଁ । ହିଁ ବଳେ ମଝିଆଁ କହିଲା ଯେ ମୁଁ ମା ଭା ହେବି ହିବଳେ ମାକ କହିଲା ଯେ ବଡଟାକଓଇ ଭା ନା କରି ତକଓଇ କେମତ୍ କରି ଭା କରମୁଁ । ସିଏ ମା ଚୋର ମନ୍ଦ ପି ଆଇ ନାହିଁ, ବଡକଓଇ ଆଗେ ଭାକଲେ ଯାଇ ତକଓଇ ଭା କର୍ମୁ । ହନ୍ତଲେ ମା ଦାଦା କଓଇ ଭାକର ମୁଁଇ ଭାହେବି ତାକୁଓଇ ତା ଭା ହେବି ବଲସଇଁ ଯେ ସିଏ ନାହିଁ ବଲସି । କେମତ କରି ମୁଁ ପର ଝିଟାକଓଇ ବଳମାଳରିକ ଭା କରି ଦେବି । ପର ଝିଟାକଓଇ ଆଣିଲେ ହେଲେ ଭଲକରି ପୁଷିପାରିଲେ ତା ସିଏ ତା ଜୋର୍ ବୁଲି ବୁଲି ମଦ ପିଅଇ । ମନା କଲେଇ ମନା ନ ଦେଇ । ମୋର କଥା ନା ମାନଇଁ ମୁଁଇଁ ଲେ ଆରି କିସ୍ ବୋଲି କହିବି । ହିବଳେ କନିଆଁ ବିଷୟ ଥରେ ଲାଗିନାଇଁ ବେଳେ ପଳାଇଥିଲା । ହିବଳେ ମାକ ବଲା ଯେ ଗଲା । ବେଳେ ପଳା ତୁଇଁ ତା ବଉ ଆଣିବା ବେଳେ ନାହିଁ ବଲସି । ମକତା ମନନା କରସି ଭା ହେବାକଓଇ । ନାହିଁ ହେଲେ ନାହିଁ ତକଉଇ ଭା ନା କରଁ । ଭା ନା କଲାଇ ରାଗିଲାଇ ଯା ତୁଇଁ ବୁଲି ବୁଲି ମରିବେ । ଆରି ଘରକଓଇ ନା ଆସିବେ ଘରକଓଇ ଆସିଲେ ତକଇ ଭାତ ପାଣି ନା ଦେଉଁ । ତୁଇଁ ଯେଠି ଖାଲେ ସିଠିଖାଲେ ଆରି ଦରକାର ନାହିଁ ।ବଳେ ସିଏ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ପଳଲାଯେ ପଳଲାଯେ ଗୋଟେ ବଡ ଘର ଟାରେ ଶୋଇଥିଲା । ହି ବଳେ ସାନଟା ଥିଲା ଯେ ଡାକି ଆଣିଲା ।

## ସାତବାରୀ ଗୀତ

ନାମ- କୁଳମଣି ନାଏକ

୧- ଛଟା ବାଡି ରୁଣ ଝୁଣ ସାତବାରି ଗୀତ ଉତାରୀ ଆଣ
ବସିଛନ୍ତି ପା ଜଣ ।
ସିଲରେ ଠେସିଲେ ଖେଲା ତବଡ ନାନୀ ସୁର ଉତାରୀଦେବା
ଆମେ ଦୁଇକୁଳ ଥିବା ।

ଗୁରୁବାରେ ଗୁରୁହାଟ  ଗୁଆପାନ ଧରି ଜୁଗିଛେ ବାଟ
କେଭେ ନ ପାଇଲି ଭେଟ ।
୨- ଶୁକୁରୁ ବାରେ ଶୁକ  ଶୁକ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ପଡିଲା ଦୁଃଖ
ହଁସିବେ ଉଘାରୀ ଲୁକ
୩- ସନୀବାରେ ସନୀ ଦସା  ଏଫଳ ଖାଇଲେ ସେଫଳ କଷା
ଜୀବନରେ ନାହିଁ ଆଶା ।
୪- ରଇବାରେ ରଇରଥ କେଣେ  ଛାଡିଗଲେ ପ୍ରାଣ ସଙ୍ଗାତ
ଆସିହେଲେ ମୁଁର କାନ୍ତ ।
୫- ସମବାରେ ସମଲାଉ  ଗୁଟୁକୁ ଆସୁଛି ଜୀବନ ଥାଉ
କିଏ ହେଲେ ସକ୍ଷୀ ରହୁ ।
୬- ମଙ୍ଗଳ ବାରଟି ମଣ୍ଡା ପାନ  ଭାଙ୍ଗିଥିବ ଅଠର ଗଣ୍ଡା
ଖଣ୍ଡେ ଖାଇ ମନ ଥଣ୍ଡା ।
୭- ବୁଧୁବାରେ ବୁଧୁଶ୍ୱର  ଏଗିତ ଭଣିଲେ ଉମରା ବର
ଏ ଗୀତ ସାତ ଦିନର ।

ସାତବାରୀ ଗୀତ ହେଲା ସପୂର୍ଣ ମୁଁଇଁ କହିଦେଲି ଶୁଣ, ସାତବାରୀ ଗୀତ ହେଲା ସେଷ ରହିଲା ସାତ ବରଷ ।

## ବାରମାସୀ ଗୀତ

୧- ମାଘରେ ଆମ୍ବ ବଉଳ ତ ସାଙ୍ଗେ ବସିବି ଉଆ ଚାଉଳ
ପୁରୀର ବଡ ଦେଉଳ ।
୨- ଫଗୁଣ ଦୁଳ ଗୋବିନ୍ଦ ଦୁଳି ଖେଳୁଛନ୍ତି ପରମାନନ୍ଦ
ଦୁଳିରେ ଯେତେ ଆନନ୍ଦ ।
୩- ଚଇତରେ ଫୁଟେ ମଲି ଛୁଆ ଚନ୍ଦନକୁ ମୁଁ ତେଜ କଲି
ସୁନା ଦେହ ଚୁନା କଲି ।
୪- ବୈଶାଖରେ ଯେଉଁ ଖରା  ଖରା ଦୁଇ ମାସ ନ ବୁଲ ପରା
ଦେହକୁ ପଡିବ ଜାରା ।
୫- ଜୈଷ୍ଠରେ ଆମ୍ବ ପଣସ  ପଚିସଢି ଗଲା ମୂଳରେ ନାଶ ।
ମୁଁ ହେଲେ କରିବି କିସ ।
୬- ଅସାଢେ ମେଘ ଘଡ ଘଡି  ଅନ୍ଧାର କରି ମେଘ ଆଣୁଛି ମାଡ଼ି
ପଳବା ରାଇଜ ଛାଡି ।
୭- ଶ୍ରାବଣେ ଭାରି ବରଷା ଜିବ୍ ଜନ୍ତୁ ମାନଙ୍କ ଡାଳରେ ବସା
ପାଉଛନ୍ତି ଯେତେ ବସା ।
୮- ବନ୍ଧ ତଳେ ଚାଲେ ଗେଣ୍ଡା  ଆସି ପହ˜ିଲା ଦସରା ଖଣ୍ଡା

ମୁଣ୍ଡ ପଡେ ଗଣ୍ଡା ଗଣ୍ଡା ।
୯- କାର୍ତ୍ତିକରେ ଯେଉଁ ରାତି ପ୍ରଣଧନ ଥିଲେ କୁଳେ ବସାନ୍ତି
ନିଚଳେ ରାତି ପୁହାନ୍ତି ।
୧୦- ମଙ୍ଗସିରେ ଧାନ ଶେଷ ଘରେ ଘରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ କରିଲେ ବାସ
ସରିଗଲା ଉପବାସ ।
୧୧- ପୁଷମାସେ ଯେଉଁ ଜାଡ ପ୍ରଣଧନ ଥିଲେ କରନ୍ତା ଖେଡ
ବିହି କଲା ଛାଡ ବିଡ ।

ବାରମାସୀ ଗୀତ ହୋଇଲା ଶେଷ ରହିଲା ବାର ବରଷ ।

# ଛଅ ଋତୁର ଗୀତ

ସିଲଇରେ ଠେସିଲେ ଖେଲା ଛଅ ଋତୁ ଗୀତ ପାଇଁ
ଦେଖିବା ସମତେ ହୋଇବେ କାବା
ନଈରେ ଭାସଇ ସୂଲ ତେବେ ହେଲେ ନାନୀ ଗାଇଁବା ଫୁଲ
ସମତେ ବଲିବେ ଭଲ ।
୧-ଗ୍ରୀ- ଗ୍ରୀଷମେ ଟାଣୁଆଁ ଖରା ମୁଣ୍ଡରେ ଧରିଛି ଦଧି ପସୁରା
ଦେହରୁ ବହୁଛି ଦାରା ମୁଣ୍ଡରେ ଧରିଛି ଦଧି ପସୁରା
୨-ବ- ବରଷା ଋତୁରେ ମେଘ ଆସଇ ମାଡି
ଲଙ୍ଗଳ ପଡଇ ଝଡି ମେଘ ଆସଇ ମାଡି
୩-ଶ- ଶରତେ ଫୁଟଇ ଫୁଲ ନିରିମଳ ଶୋଭା ଦିଶଇ ଆଲ
ଦେଖିତେ ଯୋ ମନ୍ଦ ଭଲ ନିରିମଳ ଶୋଭା ଦିଶଇ ଆଲ
୪-ହେ- ହେମ ଋତୁ କାଳରେ ସମସ୍ତେ ଲାଗନ୍ତି ଯୋଝା କାମରେ
କେହି ନ ରହନ୍ତି ଘରେ ସମସ୍ତେ ଲାଗନ୍ତି ଯୋଝା କାମରେ
୫-ଶୀ- ଶୀତ ଋତୁରେ ହେମ କାକର ସକାଳୁ ଚାଲି ନ ପାର
ଥରୁଆ ଦେହ ତର ସକାଳୁ ଚାଲି ନ ପାର
୬-ବ- ବସନ୍ତରେ ଶେଷ ହେଲା ନାନ ବଢି ଫୁଲ କେତେ ଫୁଟିଲା
ମହ ମହ ବାସ ହେଲା ନାଳ ବଢି ଫୁଲ କେତେ ଫୁଟିଲା

ଟାଟିଆରେ ମହୁରସ ଛଅ ଋତୁ ଗୀତ ହୋଇଲା ଶେଷ
ଆହୁରି ବଲିବା କିସ ।

## ବାଦୀ ଗୀତ

ପ୍ରଶ୍ନ ଦେବା -

୧ - ନୂଆଁ ଟାଟିରେ ଗୁଳ ଗୁଟେ ବରଗଛ ବାରଟି ଡାଳ ପତର କେତେ ବଉଳ ?

ଉ - ୩୬୫ ଦିନ ବା ପତର ।

୨ - ବାରଟା ମାସର କାତେଟା ଦିନ ବୁଝାଇ କହିବ ଧନ ?

ଉ - ୩୬୫ ଦିନ ।

୩ - ବର ମାସର୍ କେତେଟା ଉଳି ବୁଝାଇ କହିବ ଶାଳି ?

ଉ - ୭୩୦ ।

୪ - ବାରଟା ମାସର କେତେଟା ଋତୁ ବୁଝାଇ ମେତେ କହି ତୁ ?

ଉ - ୬ଟା ।

୫ - ବାରଟା ମାସ କେତେ ପଖଲି କହିବେ କାଦର ମଲ୍ଲୀ ?

ଉ - ୨୪ ।

୬ - ବର୍ଷକୁ ନାନୀ କେତେ ଖଆନା କହିବୁ ଗୀତାଣି ନାନା ?

ଉ - ୩ଫୁ. ୫ଖ ।

୭ - ବାରଟା ମାସର୍ କେତେଟା କାଠି କହିବ ଗୀତଣ ଟକି ?

ଉ - ୩୬୫ ।

୮ - ନଗଣ୍ଡା ରାବଣ ମାଲ ତୁଇଁ ମୁଣ୍ଡ ରଖିଦେଲୁ କାହିଁ ?

ଉ - ନଖ କଟ ବା ବିଡି ।

୯ - କାଦ ଲଟପଟ ଭୂଇଁ ସଂଅରା ନାମ କହିଦିଅ ପରା ?

ଉ - ମହିବା ସଟା, ମଇ, ବିଦା କୃଷିଯନ୍ତ୍ର ।

୧୦ - ପିନ୍ଧିଛ ଲୁଗାଟା କେତେଟା ମୁଣ୍ଡି କହିବ ଗୀତଣି ଛଣ୍ଡି ?

ଉ - ୨୧ ମୁଣ୍ଡି ।

## ଟାଙ୍ଗୁ ଗୀତ

ନାମ - ବନ୍ଦନା

୧) ଡିବି ଡିବି ବାଇଦ ନିଶାଣ ଦେଲେ ଟୋକ
ପ୍ରଥମେ ବନ୍ଧିବାରେ ଓଡିଶା ଜଗନ୍ନାଥ
ବନ୍ଧିବା ବନ୍ଧିବା ଆମେ ଡାଳ ଚଉରାଣୀ
କିରେ ପତ୍ର ଚଉରାଣୀ
ଇନ୍ଦ୍ରଠାରେ କଳା ମେଘ ଚଉଦିଗ ଚାହିଁ
ବଡ ବଡ ହଳମନ୍ତ ପାସୁରନ୍ତି ନାମ, ସୁଉଁରନ୍ତି ନାମ
ଲାଖି ବିନ୍ଧି ଗଲେରେ ପଣ୍ଡିତ ଅରଜୁନ

୨) କୁଇଲିରେ ମାଘରେ ଯେ ଆମ୍ବ ବଉଳାଇ

ଗଛରଟି ପତ୍ର ଗୋଟି ଉ  ରକୁ ଯାଇଲୋ କୁଇଲି
କୁଇଲିରେ ଫଗୁଣରେ ଫଗୁ ଗୁଣ୍ଡା ଧୂଳି
ଫଗୁ ଗୁଣ୍ଡା ଧୂଳି ମାଖି ଖେଳନ୍ତି ଚାଚରି ଲୋ କୁଇଲି (ଘୋଷା)
କୁଇଲିରେ ଚଏତରେ ଚହଟ ମହଟ
ଯୁବାତିରୀ ଯୁବା କାନ୍ଥ ଏକ ଠାଣେ ଭେଟ ଲୋ.......
କୁଇଲିରେ ବୈଶାଖରେ ରାଇଁ ଝାଇଁ ଖରା
ସେ ନଦୀ ପୋଖରୀ ପୂରି ଉଇଁ ଆସେ ତାରା ଲୋ.....
କୁଇଲିରେ ଜ୍ୟେଷ୍ଠରେ ଯେ ପାଚି ପଡେ ଆମ୍ବ
ଓଡିଶାର ଦିନ କେତେ ପଡେ ଗିରୀସମ ଲୋ......
କୁଇଲିରେ ଅଶାଳରେ ଅଶାଳିଆ ସାଜେ
ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କଳା ମେଘ ଚଉଦିଗେ ମାଜେ ଲୋ.......
କୁଇଲିରେ ଶ୍ରାବଣରେ ଫୁଟି ପଡେ କିଆ
ବହୁତ କାଳରୁ ତୋତେ ଚମକିଲା ଇହା ଲୋ........
କୁଇଲିରେ ଦଶରାରେ କୁଆଁରିକା ଜହ୍ନ
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସଙ୍ଗେ ଉଷା ଖେଳେ ପ୍ରଭୁ ଭଗବାନ ଲୋ........
କୁଇଲିରେ କା ୀକରେ ରାଇ ଜାମୁଦର
ଘରଦ୍ୱାର ଛାଡି କୃଷ୍ଣ ମଥୁରେ ନଗର
କୁଇଲିରେ ମଙ୍ଗଶୀରରେ ମକୁନ୍ଦ ମୁରାଲି
କାଳନ୍ତି ବସି କୃଷ୍ଣ ମରୁଛନ୍ତି ଭାଳି ଲୋ.......
କୁଇଲିରେ ପୋଷରେ ଯେ ଏ ଗନ୍ଦ ଫଳସା
ଯୁବା ତିରୀ ଯୁବାକାନ୍ତ ଖେଳୁଛନ୍ତି ଉଷା ଲୋ......
କୁଇଲି ମୋର ଖେଳୁଛନ୍ତି ଉଷା ଲୋ କୁଇଲି
କୁଇଲିରେ କୁଇଲି ଗୀତ ଶପୁଣ ହୋଇଲା
ବାର ମାସକେ ତେର ପଦ ଭାବରେ ବଣିଲେ ଲୋ......
କୁଇଲି ମୋର ଭାବରେ ବଣିଲା ଲୋ କୁଇଲି ।

୩) ରାଧିକାର ପାଦ ତଳେ ଦୁତି ପଡିଲା ଶଳା ପଡିଲା
କୁମ୍ଭ ରୂପ ଧରି ପ୍ରଭୁ ଉଠ ବୋଲା ଉଠ ଉଠଲୋ ଦୁତି
ରାଧିକା ବୋଇଲେ ପ୍ରଭୁ ଉଠାଇ ଆଣ ତୁମେ ବସାଇ ଆଣ
ଉଠାଇ ବସାଉ ପ୍ରଭୁ କୁଳେ ବସାନ କେବେ ଦୁଃଖ ନ ଗଲ
ଦିହର ବେଦନା ଗୋଟି ଦିହେ ରହିଲା
କେବେ ଦୁଃଖ ନ ଗଲା
ରାଧିକା ବୋଇଲେ ପ୍ରଭୁ ଆଶା କହିଲ ତୁମେ ଭଲା କହିଲ
ନବଖଣ୍ଡ ମେଦନୀକୁ ପୃଥ୍ୱୀ ବୋଇଲ
କିସ କହିବୁ ଆମେ
ଦିହର ବେଦନା ଗୋଟି ନ ଜାଣ ତୁମେ

କିସ କହିବୁ ଆମେ
ରାଧିକା ବୋଇଲେ ପ୍ରଭୁ ବୈକୁଣ୍ଠେ ବସି
ବଣାଇଁ ଶ୍ରୀ ଗଙ୍ଗା ଦେବୀ କଣ୍ଠ ଯୋଗ ହେଲା ଆସି
ବୈକୁଣ୍ଠେ ବସି ।

୪) **ଝୁମାରୀ ଗୀତ**
ବଇଁଶିକି ବାଲକାଇତେ ବଇଁଶିକି ଭାଲ କାଇତେ
ଭୃକୁଟିକ ଜପରାଣ ହୋ
ଜଳର କୁମ୍ଭୀର ହିଳ ଡେଇଁଗଲା
ତହିଁ ବନାଇବା ଚାଲ ଗୁରୁଦେବ
ହୁକମେ ସୁଜନେ ଚାଲ ।
ନାଚିଲ ନାଚିଲ ନାଚିଲରେ ଭାଇ
ଆଗରେ ନାଚିଲା କୁଲା
ଚାଷ କରିବାକୁ ଖଣ୍ଡିଆ ବଳଦ ଥିଲା
ଘାସଟାକୁ ଗିଲି ଦେଲା ଗୁରୁଦେବ
ହୁକମେ ସୁଜନେ ଚାଲ ।
୫) କିମ୍ପାଇ ହେଲୁ ହରବର ଶୟଳ ନାଗବର
ପିତା ମହାକୁମ ଫଳ ସେ ଫଳ ଭା୍ଗି ଦେଖିଲେ
ଭିତରେ ପୋଡେ ଅଙ୍ଗାର (୨)
ପିତା ମହାକୁମ ଫଳ ଦୂରକୁ ଦିଶେ ସୁନ୍ଦର
କ ।ରେ କିଲାଉ ଅଛି ପାଚିଲେ ସିନା ମଧୁର
ମୁଁ ଯେବେ ମିଛ କହିଲି
ସଭା ଜନକୁ ପଚାର, ଜାତି ଜନକୁ ପଚାର
ଶୟଳ ନାଗରବର ।
୬) ଭାଙ୍ଗି ଭାଙ୍ଗି ଏ ପତରି ଖୁଜୁରୀ ଢିଆ ଡାଙ୍ଗଳି
ହୁରିଆ ଟପରା କଥା ନହିଁ ଶହନ୍ତି କିଗୋ ନାଇଁ ବୁଝନ୍ତି
ପିଲା ଅବଳା ମାନଙ୍କୁ ଦିଅନ୍ତି ଗାଳି, ଖୁଜୁରୀ ଢିଆ ଡାଙ୍ଗଳି
ଅଛନ୍ତିରେ ମେରୁ ମେରୁ ଅଛନ୍ତିରେ ଅଧେ ସୁରୁ
ଏବା ଜଣେ କଥା କୁହା ସରୁ ଟୁକୁଳି, ଖୁଜୁରୀ ଢିଆ ଡାଙ୍ଗଳି
ଜନେ ରସା ନନ୍ଦ ଚାନ୍ଦ ରାଧା ପାଦେ ଯାଇ କର
ଏ ଗୀତ ବନାଇ ଥିଲା ଶୁକଳ ଗିରୀ, ଖୁଜୁରୀ ଢିଆ ଡାଙ୍ଗଳି ।
୭) ପାହିଗଲା ରାମ ରାତି ପୁରେ ଶଙ୍କ୍ର ଦୁନି
ଗୁଣ୍ଡିଚାକୁ ବିଜେ କଲେ ରାମ କୃଷ୍ଣ ବେନି
ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଗୋଦଣ୍ଡେ ଯିବ ଶୁଣି
ରାଧିକା ବୋଇଲେ ଲୋ ଆହେ ମଧୁପୁରୀ

ଯତ୍ରା ଦିନେ ଭେଟ ହେଲେ ଗୁହେ ଦିନ ଚାରି
ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଗୋ ଦଣ୍ଡେ ଯିବ ଶୁଣି
ରାଧିକା ବୋଇଲେ ଲୋ ଆହେ ଶିର ପୁରୀ
ଏକ ବଡ ରାମଦାସ ରାକ୍ଷା କରିଥିଲେ
ବ୍ରଜବନ୍ଧୁ ଗୋ ଦଣ୍ଡେ ଯିବ ଶୁଣି ।

୮) କୁଇଲିରେ ଟଙ୍କାରେ ଯେ ବାର ଖଣ୍ଡି ଧାନ
ପୁଅ ମାଇପ ବିକି କରି ହେଲେ ବୈଷ୍ଣବ ଲୋ....
କୁଇଲିରେ କ୍ଷୀର ଖିଆ ପୁତ୍ରକୁ ଯେ ଜେବି ଦେଲି ନଖେ
କ୍ଷୀର ଖିଆ ପୁତ୍ର ମୋର ଆଜି ରହିଲା ବଖେ
କୁଇଲିରେ କ୍ଷୀର ଖିଆ ପୁତ୍ରକୁ ଯେ ମାଇଲି ଚାପଳେ
କ୍ଷୀର ଖିଆ ପୁତ୍ର ମୋର କାନ୍ଦଇ ବିକଳେ
କୁଇଲିରେ କ୍ଷୀର ଖିଆ ପୁତ୍ରକୁ ଯେ ମାରି ଦେଲି ଝାଟେ
କ୍ଷୀର ଖିଆ ପୁତ୍ର ମୋର ଗଲା ନଦୀ ଘାଟେ ଲୋ.....
କୁଇଲିରେ କ୍ଷୀର ଖିଆ ପୁତ୍ରକୁ ଯେ ମାରିଲି ବିଧାଏ
କ୍ଷୀର ଖିଆ ପୁତ୍ର ମୋର କାନ୍ଦଇ ଅଧାୟେ ଲୋ....
କୁଇଲିରେ କ୍ଷୀର ଧନ ଦେବି ମୁଁ କାହାକୁ
କ୍ଷୀର ଖିଆ ପୁତ୍ର ଗଲା ମଥୁରା ପୁରକୁ ଲୋ......
କୁଇଲି ଯିବି ଯେ ଆସିବି ବୋଲି ଗଲା
ଛଅ ମାସରେ କ ଦେଇ ବରଷେ ରହିଲା
କୁଇଲିରେ ଟମକ ନିଶାଣ ବାଜି ଜାନ୍ତା
କ୍ଷୀର ଖିଆ ପୁତ୍ର ଥିଲେ ରାଜ୍ୟେ ରାଜା ହେତା ଲୋ....... ।

୯) କାଖେ କୁମ୍ଭ ଘେନି ଗଲେ ନବିନା
ଆସରେ ସଖିମାନେ କିଏ ଯିବ ଯମୁନା
ଜଣେ ପିନ୍ଧେ ନାଲି ଶାଢ଼ୀ ଜଣେ ପିନ୍ଧେ କଳା ଶାଢ଼ୀ
ଗୋଡରେ ଝୁ ି ଆ ତୋର
ରୁମୁଝୁମୁ ଶୋଭେନା
ଆସରେ ସଖିମାନେ କିଏ ଯିବ ଯମୁନା ।
ଫୁଟିଛି ଚମ୍ପା ଫୁଲ
ଫୁଟିଛିରେ ମଲ୍ଲିଫୁଲ
ଫୁଟିଛି ଚମ୍ପା ଫୁଲ ଗୋଟେ ତୋଳି ଦେବନା
ଆସରେ ସଖିମାନେ କିଏ ଯିବ ଯମୁନା
ଫୁଟିଛିରେ ମଲ୍ଲି ଫୁଲ ଗୋଟେ ତୋଳି ଦେବନା
ଆସରେ ସଖିମାନେ କିଏ ଯିବ ଯମୁନା ।

୧୦) ବନ୍ଦଇ ଶ୍ରୀ ଗଣନାଥ ଗଉରୀ ନନ୍ଦନ
ବପୁଳେ ଶୋଭିତା ଧନ ଶ୍ରୀ ଖଣ୍ଡି ଚନ୍ଦନ

କପୁଳେ ଶୋଭିତ ଧନ ଆଣିବାର ସେବା
ପ୍ରସନି ହୋଇନ ବାବୁ ପଦେ କହିଦେବା
ପ୍ରସନ ହୋଇଣ ବାବୁ ଥିଲା ମୋର ନାମ
ଲାଖି ବିନ୍ଧି ଗଲେରେ ପଣ୍ଡିତ ଅରଜୁନ
ସିଆଳି ଲତାରେ କୃଷ୍ଣ ଖେଳୁଛନ୍ତି ଦୋଳି
ମୃଗ କାନ ପ୍ରାଏରେ ଦିଶର ପାବ ଯୁଳୀ ।
୧୧) ଉଠ ଶଶୀ ନିଧି ଗୁଣ ପାହୁଡିରେ ରାତ୍ର ପାହୁଡି
ବେଳ ସାତ ଘଡି ଘଡିଏ ଉଇଁରେ
ଝିଅକୁ ଡାକଇ ବୁଢ଼ୀ
କିସ ବୋଇଲେରେ ରାଣ୍ଡର ଝିଅ
କେତେ ହିଁ ଯାଉଛ ନିଦ
ଘରର ଚେତନା କେବେ ନ ଜାଣଇ
ଘାରି ମାଡୁଥାଏ ନିଦ
କିସ ବୋଇଲୁରେ ରାଣ୍ଡର ଝିଅ
ଜୁଆଇଁ ଶୁଣିଛି ସବୁ
ଏ ବହୁ ଧରିଣ କି ଘର କଲି ମୁଁ
ଭିନ୍ନେ (ଭିନ୍ନ) ହୋଇଯାଅ ବାବୁ
କିସ ବୋଇଲୁରେ ରାଣ୍ଡର ଝିଅ
ଜଙ୍ଗଲରେ ଫୁଟଇ ମଲ୍ଲୀ
ବଡ ଘର ବୋଲି ଟଙ୍କା ସୁନା ଲୁଗା
ସାହି ପଡିଶାକୁ ଦେଲି ।
୧୨) ଲହୁଛନ୍ତି ଗଣନିଧି ଶୁଣ କୃପା ଜଳ
ମାତା ଆଡୁ ଲେଖି ଦେଲେ ବନ୍ଧୁ ସିନା ମୂଳ
ମାତା କୁଳେ ଅସୁରଣୀ ବହଣୀ କୁଳେ ବନ୍ଧୁ
ପଡୁଅଛି ମାୟାଜାଲ ମନେ କିମ୍ପାଇ କାନ୍ଦୁ
ଜନ୍ମ ସିନା ଦେଲୁ ମାତା ମାୟା ସଂସାରରେ
ଆମ୍ଭ ଜୀବ ଉଡିଗଲା ପବନ ସାଙ୍ଗରେ
ଜନ୍ମ ସିନା ଦେଲୁ ମାତା କର୍ମନାହିଁ ଦେଲୁ
ଗଛେ ଉଠି ମୂଳେ ବସି ମାରି ପକାଇଲୁ ।
୧୩) ମାତା ମନେରେ ତୁମେ ଚିନ୍ତା ନକର ମାତା ମାନେରେ
ମାତାଙ୍କର ମନ ହୃଦେ ହେଲା ଛନ
କାହାକୁ ମୁଁ ଦେବି ଏ କ୍ଷୀର ପାନ
ପାଚିଲା ରହୁଛି କ ।ଚ ଯାଉଛି
ଏହି କି ଲାଗିଛି ମାୟା ସଂସାର
ମାତା ମାନେ ତୁମେ ଚିନ୍ତା ନ କର

ଚିନ୍ତା କରିଦେଲେ ବୁଡିବ ଘର
ମାତା ମାନେ ତୁମେ ଚିନ୍ତା ନ କର
ବାର ବରଷରେ ପୁତ୍ରଟି ଜନମ
ଦିଶୁଥାଏ କଏଡଏ ସୁନ୍ଦର
ସୁନ୍ଦର ଦିଶିଲେ କିସ ହୋଇଯିବ
ମଶାଣୀ ଭୂମିରେ ଅଛି ତ ଘର
ମାତା ମାନେ ତୁମେ ଚିନ୍ତା ନ କର ।
୧୪) ଡାଳଗଲା ସରଗକୁ ଚେରଗଲା ପାତାଳକୁ
ଭଲ ଭଲ ଲୋକମାନେ ଭୂମିରେ ଯେ ଗଲେ ଲୁଚି
ନୂଆଁ ବହୂ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି ।
ଡାଳଗଲା ସରଗକୁ ଚେରଗଲା ପାତାଳକୁ
ଭଲ ଭଲ ଲୋକମାନେ ଅ ।ରେ ଯେ ଟଙ୍କା ଖସି
ନୂଆଁ ବହୂ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି ।
ବଣେ ରସା ନନ୍ଦ ଚାନ୍ଦ ରାଧା ପାଦେ ଯାଇ କର
ଫୁଲଗଲା ବନରାସୀ
ଭାଇବନ୍ଧୁ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି ।
୧୫) ଆସୁଛନ୍ତି କାହାସୁତ, ଚାଲରେ ଦେଖିବା ମିତ
ଗୋପ ପୁରେ ଗୋପିମାନେ ରାନ୍ଧୁଛନ୍ତି ଦୁଧ ଭାତ
ଦୁଧଭାତ ଖାଇ କରି ଟେକିଛନ୍ତି ପରବତ
ଚାଲରେ ଦେଖିବା ମିତ
କେଝେଁରି ଗଡିଆ ରଥ ଲାଗି ଅଛି ଷୋଳ ଚକ
ପିଲାମାନେ ପାଠ ଲେଖ, ଚାଲରେ ଦେଖିବା ମିତ
ବାବୁ ମାନେ ପାଠ ଲେଖ ଚାଲରେ ଦେଖରବା ମିତ
କେଝେଁରି ଗଡିଆ ରଥ ଲାଗି ଅଛି ଷୋଳ ଚକ
ଗାଈ ଗୋଠ ପରେ ଲୋକ ଚାଲରେ ଦେଖିବା ମିତ
ଛେଳି ଗୋଠ ପରେ ଲୋକ ଚାଲରେ ଦେଖିବା ମିତ ।
୧୬) ଉଠ ନିଶି ପାହିଲା ରଜନୀ ହେ ରଘୁମଣି
ଉଠ ନିଶି ପାହିଲା (ଘୋଷା)
ଆସିଲାରେ ଜାଟାଧାରୀ ବସିଲାରେ ଛତା ଧରି
ଯିବ କି ନା ଯିବ ନାତଣୀ କୁହ ସତ କରି ହେ
ରଘୁମଣି ଉଠ ନିଶି ପାହିଲା
ସକାଳ ପାହାନ୍ତେ ରାଣୀ ହରତର ହୁଏ ପୁଣି
ସେତ ବନ୍ଧୁ ତଳରୁ ଯେ ଗୋବର ଆଣି
କାଖରେ କୁମ୍ଭ କଳସୀ ଗଲେ ନୀର ଆଣି
ତୁମର ବସା ଘରେ ନାତଣୀ ଦିଅ ଶଳା ପାଣି ହେ

ରଘୁମଣି ଉଠ ନିଶି ପାହିଲା ।

୧୭) ରେଙ୍ଗାଳ ଗଛରେ କୁମ୍ଭ ବାରୁଣୀ
ନିଦ୍ରାରୁ ଉଠିଲେ ବିଷ୍ଣୁ ତାରୁଣୀ
ଘର ଚାରିଆଡେ ଲାଗିଛି ଶେଣି
ଦାଣ୍ଡ ବଢାବାକୁ ଖଜେ ବାଢୁଣି (ଝାଡୁଣୀ)
ଘର ଚାରିଆଡେ ରେଙ୍ଗାଲ ଖୁ ।
ମୁହଁ ଧୋଇବାକୁ ଖୋଜଇ ଲୋଟା
ବାହାଣ ହଳିଆ ମାଇଲା ଲାତ
ଛାଣି ଛାଣି ବାଢ ପଖାଳ ଭାତ
କେତେ ମୁଁ କହିବି ତୋହରି ଗୁଣ
ପଖାଳ ଭାତକୁ ଛି ି ଦେ ଲୁଣ ।

୧୮) ଦେଖିଲେ ଗୋବିନ୍ଦି ଚନ୍ଦ୍ର ଗଲେ ଯୋଗୀ ଧର
ତୁମର ନାତେ ଯୋଗୀ ହୋଇ ଆମେ ନାଥେ ଯୋଗୀ
ଭିକ୍ଷା ଯେ ମାଗିବୁ ଆମେ ଏ ବଙ୍ଗ ଦେଶରେ
ଭିକ୍ଷା ମାଗି ଆଣି ରାଣୀ ରାନ୍ଧି ଦିଅ ଭାତ
ଆମକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନିଅ ପ୍ରାଣ ଗଣନାଥ ।

୧୯) ରାତି ହେଲା ଶେଷ ଉଠ ବାଳି ଚାଲ
ଚାଲ ସମସ୍ତେ ଯିବା ଫୁଲ ତୋଳି
ଫୁଲ ତୋଳିବା ହାତେ ଯାଇ ମିଳିଲେ ରତେ
ଲୋକ ବ ଆସୁଛନ୍ତି ମେଘ ପରି
ଚାଲ...........
ଫୁଲ ତୋଳିବା ହାତେ............
ତଟକା ହେବେ କୃଷ୍ଣ ଦେଖିକରି
ଚାଲ...........
ବଣେ ରସାରେ ନନ୍ଦ ନବ ଘନରେ ଚାନ୍ଦ
ତୋତେ ବ ନେଇଁ ଯିମାଇଁ ଲୋଭ କରି
ଚାଲ...........

୨୦) କୁଶଳେ ଆଛନ୍ତି କିରେ ଜଳ ଦେ
ଆମ୍ଭ ପ୍ରାଣ ସଇ କି ଗୋ ଜଳଦେ
ହନୁର ହୁଙ୍କାର ଶୁଣି ରାଧା ହେଲେ ସନ୍ତୋଷ
ବାଳା ହେଲେ ସନ୍ତୋଷ
କାହୁଁ ତୋତେ ଆଣିଦେବି ଜଳଦେ
ବାରଣାସୀ ସନ୍ଦେଶ ଜଳଦେ
ଘୁଟୁ ଘୁଟୁ ଦୁଲୁ ଦୁଲୁ କମ୍ପିଲା ରେ ମେଦିନୀ
ଶୁଭିଲାରେ ମେଦିନୀ

ଯିଏ ଯିବ ଦୂର ଦେଶ ଜଳଦେ
ବରଷେ ରହଣୀ କିରେ ଜଳଦେ
ଜଳଦେ....... ଛଅ ମାସ ରହଣି କିରେ ଜଳଦେ ।
୨୧) ବାଟରେ ବେଣୁଆ କିଗୋ ବାଟରେ ବେଣୁଆ
ଆଜି ତୁମ ସେହିଠିକି ଯାଉଛୁ କେଣୁଆଁ
ବାଟରେ କରାଇ କି ଗୋ ବାଟରେ କରାଇ
ତୁମେ ତ ନ ବାରି ଅଛ ଯାଉଛୁ ପଳାଇ
କାଉ କଟରିଲା ଗୋ କାଉ କଟରିଲା
ଆମେ ତ ଦୂରିଆ ଲୋକ ଜୋଡା ମନ୍ତରିବା ।
୨୨) କାହାକୁ ଦେଇ ଛାଡି ଯାଉଛ ମାଧଇ
ବାଟେ ବାଟେ ଯାଉଥିଲ କଥା ହୋଇ ହୋଇ
ତୁମେ ଟୁରୁ ବୁରୁ ହୋଇ
ତୁମର ବସା ଘରେ ନାତଣୀ କିଏ ଜଗଇ
ଛାଡି ଯାଉଛ ମାଧଇ
ବାଟ ଘାଟେ ଯାଉଥିଲ କଥା ହୋଇ ହୋଇ
ତୁମେ ଟୁରୁ ବୁରୁ ହୋଇ
କହିଦେଲି କଥାଟାକୁ ବଡେ ଡରଇ
ଛାଡି ଯାଉଛ ମାଧଇ
ଲୁଗାର ପଣତ କାନି ଝଡି ପଡଇ
ଛାଡି ଯାଉଛ ମାଧଇ
ଭଣେରସା ନନ୍ଦ ଚାନ୍ଦ ରାଧେ ପାଦେ ଯୋଡ଼ି କର
ତାଡ଼ିଧଡି ଯାଉଛ ମାଧଇ ।
୨୩) ରହଣୀର ପରବତେ ରଦେ ହେଲା ନିଶି
ଡାକୁଛନ୍ତି ଦଶରଥ ଉଠ ମହୀ ପତି
ବାଉଁଶ କାଟିଲି ମୁଁ ତ ନୂଆଁଇ ନୂଆଁଇ
ନବ ଯୁବା ଝିଅ ଦେଇ ବାଲେକ ଜୁଆଁଇ
ଗଞ୍ଛିଲି ପଞ୍ଛିଲି ମୁଁ ତ ସିଙ୍ଗରେ ପାନିଆଁ
କାଠର ପାନିଆଁ
ବଡବର ବୋଲି କରି କାନ୍ଦଇଁ କନିଆଁ
ସାନବର ବୋଲିକରି କାନ୍ଦଇ କନିଆଁ
ଚାଞ୍ଛିଲି ପଞ୍ଛିଲି ମୁଁ ତ ସରଗିର ଢିଙ୍କି
କୁସୁମର ଢିଙ୍କି
ଧାନ କୁଟୁଥିବ ସାଙ୍କ ବାଟ ଦେଖି ଦେଖି
ଛାଇ ଦେଖି ଦେଖି
ବାଳି ପଛ ଆଡେ ମୁଁ ତ ଖଡାଇଲି କୂଅଁ

ବନବାସ ଯିବା ଆମେ ବେଗେ ସଜ ହୁଅ ।
୨୪) ବୀର ବୋଲି ଗଉଡ ଯେ ଗାଈ ନେଉଥିଲା
ମହାଦୁନି ପରବତୁ ଗାଈ ବାହୁଡିଲା
ଛାଡ ଛାଡ ସିଂହ ରଜା ବାଟ ଛାଡି ଦିଅ,
ପଥ ଛାଡି ଦିଅ
ସଇତ କରିଲା ଗାଈ ଛାଡି ଦେବି ବାଟ
ସଇତ କରିଣ ଗାଈ ଧିରେ ଚାଲି ଗଲାରେ ପଛେ ଚାଲି ଗଲା
ଯାଇ କରି ଛଆ କୋଣେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା
କହି ବୋଲି ଦେଲା ଗାଈ ଧିରେ ଚାଲିଗଲା
ମହାନଦୀ ଗଙ୍ଗାକୂଳେ ଗାଈ ବୁଡିମଲା
ପାଚାଏ ଶାଗୁଣା ଦୁହେଁ ଯାଉଥିଲେ ଉଡି
ଦେଖିଲେ ଯେ ଗଙ୍ଗାକୂଳେ ପଡିଅଛି ମଳି
ପ୍ରେଚୋଏ ଶାଗୁଣା ଦୁହେଁ ବସିଲେ ସଙ୍ଗାତ
ଏପରି ପଟୁଆ ମଳି ଖାଆ ନାହିଁ ମିତ
ପେଚ୍ୟଏ ଶାଗୁଣା ଦୁହେଁ ଯାଉଛନ୍ତି ପଛେ
ବାସୁ ପଛେ ଆଜି ମିତ ମାରିବି ଗାରେସେ / ଖାଇବା ଗାରେସେ
ପେଚାଏ ଶାଗୁଣା ଦୁହେଁ ଯାଉଛନ୍ତି ଶୂନ
ଗୋରୁ ବାଧ୍ୟା ତିରି ବାଧ୍ୟା ବଡ ଦୁସମାନ / ହୀନମାନ
ପେଚାଏ ଶାଗୁଣା ଦୁହେଁ ଯାଉଛନ୍ତି ଶୂନ
ଆଜିଠାରୁ କାଲି ମିତ ହେବା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ।

## ଭାଲୁ ଡରେ ଛେଳିକୁ

ଆଗର ଯୁଗ୍‌ରେ ସଭିଏ ବଣରେ ରହଥିନିଆଁ । ବଣ ବୁଲୁଁ ବୁଲୁଁ ଭାଲୁ ଆର୍ ସେଳୀ ଏକାଠିକେ ଭେଟ ଘାଟ ହେନାଏଁ । ଭାଲୁ ହିଁ ମହୁଲ ଖାବାକଇ ଯାଇଛି । ସେଳୀ ହିଁ ମହୁଲ ଖାବାକଏ ସି ଏକା ଗଛକଏ ପହିଂସି । ତାଙ୍କର ତାଙ୍କର ଦେଖା ଚୁହା ଚୁହି ନା ହେଲାଏଁ । କଳି ଲଗା ଲଗି ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଭାଲୁ ଭଁ...ଓ୍ ........ଫ........ଫ.......କରି ମୁଁ ବଡେ ବଲୁଆ ବେଶୀ ବଳବାନ ବୋଲି କହସି । ହିପହରା ସେଲ୍ ଯେ ଫେନ୍ତେଏଁ.......ଫେନ୍ତେଏଁ ଠୁକ୍ ଠୁକ୍ କରି ଆଗିଲ ବାଟର ଗଡ଼ଲା ଭୂଇଁରେ ବଜାଇ୍ ବଜାଇ୍ ଏଣ୍ଡେରାଇ କରି କହସି ମୁଁଇ ହିଁ ତୋର ଠାଣୁ କମ୍ ନାହିଁ । ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଭିତ୍‌ରେ ଏକ୍‌ପାର ଜୋର ଲଢ଼ାଇ ଚାଲିଲା ।

ହିଁ ପହରା ମହୁଲରସ ପିଇବାକଏ ଫୁଲଚୁଇଁ ଚଳଇଟା ଚୁ...ଉଁ...ଇଁ....., ଚୁ....ଉଁ......ଇଁ.... କରି ଉଡି ଉଡି ଆସକରି ଦେଖିଏ ଯେ ଭାଲୁ ଆର ସେଳିର ଜୁର୍ ଲଢ଼ାଇ ଏକ୍‌ପାର କମ୍ପାସନ୍ତ ଜଙ୍ଗଲର

ମହୁଲ ବଣି ଟାକଏ ।

ଫୁଲଚୁଇଁ ଚୁଳଇ ଦେଖିଲା ଆର ଭାବିଲା ଏଳାକଏଁ ନ ଛଡାଲେ ଗଟେ କେତେ ମରିମାଏଁ । ସଡାବାକଇ ଚେଷ୍ଟା କଲା ଯେତେ ବୁଝାଲା ଯେ କେହି ନା ବୁଝିନାଇଁ । ଆରି ଆରି ଲଗାଲଗି ହେବାରେ ଲାଗିଲାଏଁ ।

କିସ୍ କରିବି ବୋଲି ଚିନ୍ତା କଲା ଘଡିଏ ସେଠାଣୁ ଚତୁର ଖେଳିଆ କଥା ମନେ ପକାଲା ଆର ଖେଳିଆ କଏ ଡାକିଗଲା । ଖେଳିଆ ଆସିକରି ବୁଝାଇ ଦେଖିଲା ହେଲେ ହଁ ନା ମାନିଲାଏଁ ।

ମହୁଲ ଗସର (ଗୁଣ୍ଡୁଚି) ଟିକ୍‌ଟିକିଆ ମୂଷା ଦେଖିକରି କୁକର ସେଠିକି ପହ ିଲା । ସେହିଁ ଦେଖିଲା ଭାଲୁ ଓ ସେଳିର କଳି ସେଠାଣୁ ଫୁଲଚୁଇଁ, ଖେଳିଆ ଓ କୁକର ତିନିଜଣ ଯାକର ବିଚାର କରି ଆମର ରାଜା ସିଂହ କଏ ଖବର ଦେବା ବନାଏଁ ଆର କିଏ ତାଙ୍କର ଭିତରୁଁ ଯିନ୍ତିଆକ ବୋଲାଏଁ । ଖେଳିଆ ଚତୁର ଆସି ସିଏ ଯାଉ ବୋଲି କୁକର କହିଲା । ସେଠାଣୁ ଖେଳିଆ ଗଲା ରାଜା ଘରକଇ । ଡରେ ମରେ ଯାଇ ପହ ିଲା ରାଜା ଓଆସରେ ଯେ ରାଜା ସିଂହ ନାଇଁନି, କାହିଁ ଗଳାଏଁ ବୋଲି ଡଙ୍ଗି ଡଙ୍ଗି ଯିବାର ବଳେ ସିଂହ ଓଆସ ପସା କୁଳୀ ଟାଙ୍ଗର ଗଳୀରେ ଚିତ୍‌ରାଙ୍ଗ ହି କରି କଁ.....କ...ଅଁ...... କରସି । ଖେଳିଆ ଜୁହାର  କଲା ସିଂହ ରାଜାକଏ ।

ସିଂହର ନିଃସହାୟ ଜୀବନ କୁଟିଏ ଚ  ଳ ହେଲା ସେ ଖେଳିଆ କଏ କହିଲା ମକେ ଆସ ଉଦ୍ଧାର କର୍ ନା ହେଲେ ମୁଁଇଁ ଗଲି ମରି । ଏହା ଶୁଣିକରି ଚତୁର ଖେଳିଆ ପାସ୍‌କଇ ଯାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ସିଆଳି ଦେଉଳିରେ ବନାହିଥିବା ମେରୁ ଜାଲରେ ହାତ୍, ଗଡ, ବେକ୍, ଅ  । ସବୁଆଡେ ଗୋଳିଆଇ ହି କରି ସର୍ବାଙ୍ଗେ ବେନ୍ତି ହିସି କଟକଟିଆ କରି । ସିଂହଆରି ଝଟକୀ ନା ପାରସି ।

ଖେଳିଆ ଚତୁର ଝଟକରି ମୂଷା ରାଜା କଥା ମନେ ପକାଲା ଆର୍ ଫିଲିଙ୍ଗ୍ ଫିଲିଙ୍ଗ୍ ଘଟକିଲା ମୂଷା ରାଜ୍ୟକଇ । ସେ ଦେଖିଲା ହେଡେ ପାହାର ମୂଷାର ଓଆସ ସୁରୁ କୁଟିଏ ଦ୍ୱାର । ସବୁଆଡେ ଦୁଆର କେଁ ବାଟେ ଢୁକବି ବୋଲି ଚିନ୍ତା କଲା ଆର ଦୁଆରେ ଜୁରରେ ଗଗାଇବାର ଆରମ କଲା ଛେଳିଆ, ସେଠାଣୁ ତାଙ୍କର ଚାକର ମୂଷାଟା ଚୁଇଁ ଚୁଇଁ କରି ବାହାରି ଆସି କିଏ ତୁଇଁ ବୋଲି ପଚାରିଲା ଖେଳୀଆ କଇ । ସେଠାଣୁ ଚତୁର ଖେଳିଆ ନିଜର କଥା ସବୁ ଗଟେ ଗଟେ କରି କହି ଦେଲା ବଳେ ଝାଇ କରି ଖେଳିଆକଇ ଡାକିନେଲା ମୂଷା ରାଜା ପାସକଇ । ସେଠି ମୂଷା ରଜା ଖେଳିଆର ବସିବାକେ ଅସୁବିଧା ଲାଗି । ବାହାରେ କଥାବା  । ହେବା ବୋଲାଏ ଆର ବାହାର ଗଛ ମୂଳେ କଥାବା  । ହେଲାଏ । ମୂଷା ପଚାରିଲା କିସ୍ ଲାଗି ଆସିଲେ ଭାଇ ଖେଳିଆ । ଖେଳିଆ କହିଲା ଆମର ରାଜା ସିଂହ ବଡେ ବିପଦରେ ପଡିସି ତୁଇ ନାଗଲେ ତାକଇ ବ ାଇ ନାଇଁ ପାରିବା । ମୂଷା ବଡେ କଷ୍ଟରେ ହଁ କଲା ଆର ଚତୁର ଖେଳିଆ ସାଙ୍ଗରେ ଆସିଲା ସିଂହ ରାଜା ପାଖକୁ । ସେଠାରେ ଜାଲକୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ, କୁଟ୍ କୁଟା କରି କାଟି ପକାଇଲା ମୂଷା ରାଜା । ସେଠାଣୁ ମୂଷାକଏ ବିଦାଏ କରିଦେନାଏଁ । ସେ ପଳାଲା ସେଠାଣୁ ।

ସିଂହ ପାଣି ପୁଣା ପିଇ କରି କୁଟିଏ ଚ  ଳ ହେଲାପରେ ପଚାରିଲା, ହୋଇବ ଖେଳିଆ କେତେ କାମ ଆସିଥିଲେ ତୁଇ । ତୁଇଁ ନାଇଁଲେ ମୁଁଇ ଆଜି ଏଇ ଜାଲରେ ମରିଯାଇଥିତି । ଭଲେ ଥିଲେ ବାବୁ ବୋଲି ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବା ଛଳରେ ଆସିବାର କାରଣମାନ ପଚାରିଲା ସିଂହ ।

ଚତୁର ଖେଳିଆ ଆରମ୍ଭ କଲା ଭାଲୁ ସେଳିର କଥା ସେମାନେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜକୁ ବହୁତ

ବଲୁଆ ଭାବୁଛନ୍ତି ଆର୍ ରାତି ଯେଣ୍ଣି ପାରି ସିଠି ଲଗାଲଗି ହେସନ୍ତ ଆଜ୍ଞା । ତୁମେ ଆଜ୍ଞା ବିଚାର କରିଦେଅ ଖେଳିଆ କହିଲା । ସିଂହ କହିଲା ହଇରେ ଖେଳିଆ ଆମେ କେମନ୍ତ ଜାଣିବା କିଏ ବଲୁଆ ଆରି କିଏ ଦୁର୍ବଳିଆ । ଖେଳିଆ କହିଲା ଯିଏ ବଲୁଆ ଯେତେ ବଲୁଆ ସେତେ ଖାଏ, ଯେତେ ବଲୁଆ ସେତେ ମଧ୍ୟ ହଗେ । ଆମ୍ଭେ କିଏ କେତେ ଦୂର ହଗି ହଗି ଯାଇ ପାରେ ନାପି ଦେବା ଯାହାର ଲମ୍ବା ହେଆକ୍ ସିଏ ସିନା ବଲୁଆ ବଲି ଆମେ ଜାଣିବା । ଠିକ୍ ଅଛି ମୁଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରଇଁ । ଏମିତି କହି ଝଟକରି ପାତିମାକଳ କଇ ଡାକି ପଠାଲା । ପାତି ମାକଳ ସିଂହର ଡାକରାରେ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ହାଜର । ସିଂହ କହିଲା ଯଥା ଶିଘ୍ର ବେଗିକରି ଭାଲୁ ଆର ସେଳିକଇ ଡାକି ଆଣ ଏଠିକି ।

ଭାଲୁ ଓ ସେଳି ରାଜା ଆଦେଶ ମାନି ସିଂହ ପାଖରେ ହାଜର ହେନାଏଁ । ସିଂହ ପଚାରିଲା ତୁମେ ଦିଜଣ ଯାକ କଳି ଝଗଡା ହେସ ଆଛା ତୁମ୍ଭ ଭିତରେ ବଲୁଆ କିଏ ହେବ ? ଭାଲୁ କହିଲା ମୁଁ, ସେଳି କହିଲା ମୁଁ । ସିଂହ ସେଠାଣୁ ପରୀକ୍ଷା କଲା ଭାଲୁ ଓ ସେଳି ପରୀକ୍ଷା ଦେବାକଏ ରାଜି ହେଲାଏଁ । ପରିକ୍ଷା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ପରୀକ୍ଷା ହେଉଛି ଯିଏ ଯେତେ ଦୂର ଯିବ ହଗି ହଗି ଯିବ ଯିଏ ଯେତେ ଦୂର ହଗି ପାରିବ ସେ ଏ ପରୀକ୍ଷାରେ ଜିତିବ । ଭାଲୁ ସେଳି ହଁ ମାରି ପରୀକ୍ଷା ଦେଲେ । ଭାଲୁ ଯେଉଁଠି ବେଣ୍ଣୁଆ, ଡିମିରି, ପଢଇ, ଆଖୁ, ସଲରା, ମହୁଲ ଖାଇ ଖାଇ ଗଲା ହଗିଲା ବେଳେ ଗୋଟେ ଜାଗାରେ ଗାଦିଏ ହଗିସି । ଦଶ ପନ୍ଦର ଗାଦି ହଗିଲାନେ ଅଧା ମାଇଲ ଯାଇ ପାରି ନାହିଁ । ସେଳି କିନ୍ତୁ ଧାତିଙ୍ଗ ଡ଼ାଳ, ଝଲରୀ ଡ଼ାଳ, ଚେର ବେଡା ଡାଲ, ଗିନା ପୁଇ ଖାଇ ଖାଇ ଯାଇସି ଟୁରିଜାମ ଫଳ ମିତି ଗଟେ ଗଟେ ପକାଇତେ ଯାଇସି । ସେଠାଣୁ ନାପଯଖି କରିଦେଖିନାଇଁ ଯେ ଛେଳି ଜବର ଦୂର ହଗି ହଗି ଯାଇପାରିଛି । କିନ୍ତୁ ଅଧା ମାଇଲ ଭିତରେ ରହିଲା ଭାଲୁ । ସି ଦିନ ଠାଣୁ ଭାଲୁ ହାରିଛି ଓ ସେଳି ଜିତିନ୍ତିସି । ହି ବକଏ ଭାଲୁ ଡରଇ ସେଳି କି ।

## ସାହାଡା ବଖାଣୀ

ଏକ ଥିଲା ସାଧବ ବୁଢ଼ା । ତାର ଦୁଇଟା ପୁଅ । ବଡ ପୁଅଟା ଘରେ କାମ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ । ଆଉ ସାନ ପୁଅଟା ଛେଳି ଚରାସି । ସାନ୍ ପୁଅଟା ସବୁଦିନ ଛେଳି ଚରାଇ ଯାସି ଗୋଟେ ସାହାଡା ଗଛରେ ଟୁକୁଲିଟିଏ ଦେଖିଲା । ସାନ୍ ପୁଅଟା ଭାବିଲା ମୁଁ ସାହାଡା ଗଛଟାକେ ବାହାହେବି । ସେ ଘରେ ଆସି ମା ବୁଆକେ କହିଲା ମୁଇଁ ସାହାଡ ଗଛକେ ବାହାହେସି । ସେଠୁ ମା ବୁଆ କହେଲେ ତକେ ଟୁକୁଲି ନାଇଁ ମିଲୁଛେଯେ, ଗଛ୍‌କେ ବାହାହେସୁ । ହଉ ବାହା ହେବ ହେଲେ ହେବେ । ମା ବୁଆ କହେଲେ ସାହାଡା ଗଛକେ ବାହା ହେବୁ ହେଲେ ସାହାଡା ଗଛକେ କାଟ୍‌କି ଆଣିବୁ । ହେଠୁଁ ବାହାଘର ପାଇଁ ଦୂର ଗାଁ କେ ଚିଠିପତର ଆଉ ପାଖ୍ ଗାଁ କେ ଗୁଆ ଗୁଣ୍ଡା ଦେନେଇଁ । ବେଦି ବନାନେ, ବେଦିରେ ସାହାଡା ଗଛକେ ବସାଇଲେ । ଆଉ ପୁଅଟା ସାଙ୍ଗରେ ସାହାଡା ଗଛଟାକୁ ହାତ ଗଣ୍ଠି ପକାଇନେ । ସାହାଡା ଗଛଟାକେ ଗୋଟେ କୋନ୍‌ରେ ଡେରିଦେଲେ, ପିଲା ଯେଉଁଠି ଶୋଏ, ସେଇଠି ସାହାଡା ଗଛଟାକେ ରଖିଲାଇ । ରାତ୍‌ରେ ସାହାଡା ଗଛନେ ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ବାହାରକୁ ବାହାରେଲା ଘର, ଦୁଆର ସବୁ ସଫା ସୁତର କଲାଇଁ । ଦିନ୍‌କେ ଦିନ୍ କିଏ ଘର ଦୁଆର ସଫା ସୁତରା କରସି ବୋଲି ପିଲାର ବୁଆ ଘର୍ ପଛପଟେ ଜଗିସି । ବୁଢ଼ା ଦେଖସି ସାହାଡା ଗଛରୁ ଝିଅଟେ ବାହାରଇଁ ଆଉ ଘର୍ ଦୁଆର ସଫା

ସୁତର କରସି । ହେଠୁ ସାଧବ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀକୁ କଥା କହିସ । ବୁଢ଼ୀ ବୁଢ଼ା କୁ କହସ ତୁଇ ମୋତେ ହେମନ୍ତ ନାକଇ । ମୁଇଁ ଆଜି ଲୁଚିକରି ଦେଖିବି । ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ରାତିରେ ବାହାର୍‌ଲା ବେଳେ ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀର ଶାଶୁକ ଦେଖ୍‌ସି । ବୁଢ଼ୀ ସତ୍‌କର ଦେଖିଲି ବୋଲି ବୁଢ଼ାକେ କହିଲା ।

ସାଧବ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀକେ କହେଲା, ଗାଁ ଲୋକଳାକେ ଡାକ୍‌ବି । ବାଲି ଯାତ୍‌ରା ଗୋଟେ ଗାଁ ମୁଣ୍ଡିରେ କର୍‌ବା । ଯେନ ବାଲି ଯାତ୍‌ରା ଦେଖି କଣା, ଛୋଟା, କେମ୍ପା ସବ୍ ବାହାରବେ । ଯଦି କିଏ ନା ବାହାରବେ ସାନ୍ ବହୁତା କହେଲା ତାର ଜମିରେ ତକୁଇ ପୁଜିବି ବୋଲି କହିଲା, ହେଠୁଁ ସଭିଏଁ ଗଲାଇଁ । ସାହାଡା ଗଛନୁଁ ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ବି ବାହାର କଇ ଗଲାଇଁ । ସାଧବ ବୁଢ଼ା ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ବାହାରକୁ ଗଲାଇଁ ବେଳେ ସେ ସାହାଡା ଗଛଟାକେ ଆଣିଲାଇଁ । ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ଯେଉଁ ଗଛଟାରେ ରହିଥିଲଇଁ, ସେହି ଗଛଟାକେ ଆଣ୍‌ଲାଇଁ, ଆଉ ପୋଡାଇ ଦେଲାଇଁ । ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀର ସାହାଡା ଗଛଟାକେ ପୋଡାଇ ଦେଲାବେଳେ, ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ଘଟିକ ଘଟିକ ଆଉ କହସି ମୋର ଘର୍‌ଟା କିସ୍‌ପାଇଁ ପୋଡାସ । ମୁଇଁ ନିଆଁରେ ପୋଡାଇ ହେବି କହଲାଇଁ ବେଳେ, ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ଶାଶ୍ ତାକୁ ଧରି ପକାସି । କିସ୍ ପାଇଁ ମୋତେ ଧରି ରଖିଲ ବୋଲି ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ କହସି, ମୋର ଘରଟା କିସ୍‌ପାଇଁ ପୋଡାଲ । ମୁଇଁ କେନଠି ରହିବି । ସାହାଡା ସୁନ୍ଦରୀ ଶାଶୁ ବୋଇଲା କିସ୍ ପାଇଁ ପୋଡିହେବ, ଘର, ଦୁଆର ନାହିଁ କି ? ମୋର ପୁଅର ନା ଦେଖି କି ଘର । ତୁମ୍‌କୋଇ ବୋହୂ କରିବାକୁ ଆଣିସୁଁ । କରି, ଧର୍‌କିରିଖାବ । ଭଲ୍‌କରି ରହିବ । ଆମ୍‌ତେ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ହେନୁ । ନା ପାରୁ କାମ୍ କରି । ଆମ୍‌କୋଇକାମ୍ ଦାମ୍ କରି ଖୁଆବ । ଆଉ ଦୁଇଜଣ ଯାକ ଭଲରେ ଘର ସଂସାର କରି ସୁଖିରେ ରହବ ।